

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحكم بسنود الله يقوى بهسا ارواح المرادين وينسره با علمهم عن شائبة الجمل و عدلهم عن شائبة الظلم و وجودهم عن شائبة
الرياء و علمهم عن شائبة السنه و يقرب اليهم ما بعد عنهم من فهم الآخرة و يسر لهم ما عسر عليهم من الطاعة و الاجتهاد و هي
من بينات الانبياء و دلالتهم تجبر عن اسرار الله و سلطنة المخصوص بالعارفين و ادارة الفلك النوراني الرحمانى الدرسي
الحاكم على الفلك الدخاني الكري كما ان العقل حاكم على الصور الترابية و حواسها الظاهرة و الباطنة فدوران ذلك
الفلك الروحاني حاكم على الفلك الدخاني الكري و الشهب الزاهرة و السرج المنيرة و الريح المنشئة و الاراضي
المدحية و المياه المطردة نفع الله بها عباده و زادهم فهما و انما يفهم كل قارى على قدر نهيتة و ينسك الناسك على قدر
قوة اجتهاده و يفتي المفتي مبلغ رأيه و يتصدق المتصدق بقدر قدرته و يوجد الباذل بقدر موجوده و يقضي الجود عليه
ما عرف من فضله و لكن مقتصد الماء في المفازة لا يقصر به عن طلبه معرفته ما في البحار و يجرد في طلب ما هذه الحيوة قبل
ان يقطع المعاش بالاشتغال عنه و تعوق العلة و الحاجة و تحول الاعراض بينه و بين ما يتسرع اليه و ان يدرك هذا
العالم مؤثر هوى و لا راكن الى دعة و لا منصرف عن طلبه و لا خائف على نفسه و لا مهتم لمعيشته الا ان يتعود بالله و يؤثر دينه على
دنياه و يأخذ من كثر الحكمة الاموال العظيمة التي لا تكسد و لا تورث ميراث الاموال و الانوار الجليسة و الجواهر الكريمة
و الضياع الثمينة شكر الفضله معظما قدره مجللا نخطره و يستعيز بالله من خسارة الحطوط و من جبل يستكثر القليل مما يرى
في نفسه و يستقل الكثير العظيم من غيره و يعجب نفسه بما لم يأذن له الحق و على العالم الطالب ان تعلم ما لم يعلم و ان يعلم
ما قد علم و يرفق بذوى الضعف في الذهن و لا يعجب من بلاهة اهل البسلادة و لا يغف عن كليل الفهم (كذلك كنتم من قبل

فمن الله عليكم سبحان الله تعالى عن اقاويل الملحدين ومشرک المشركين وتنقيص الناقصين وتشبيه المشبهين وسوء اوهام المتفكرين وكيفيات المتوهمين وله الحمد والمجد على تليق الكتاب المشنوي لآلئ الرباني وهو الموفق والمتفضل وله الطول والمن لا سيما على عباده العارفين على رغم ضرب يري دون ان يطفوا نور الله بافواههم والله متم نوره ولو كره الكافرون انما نحن نزلنا الذكر واناله لخالطون فمن بدل بعد ما سمع فانما اثم على الذين يبدلونه ان الله سمع عليم والحمد لله رب العالمين وصلى الله على نبينا محمد وآله وعترته الطيبين الطاهرين وسلم تسليما كثيرا وحسبنا الله ونعم الوكيل

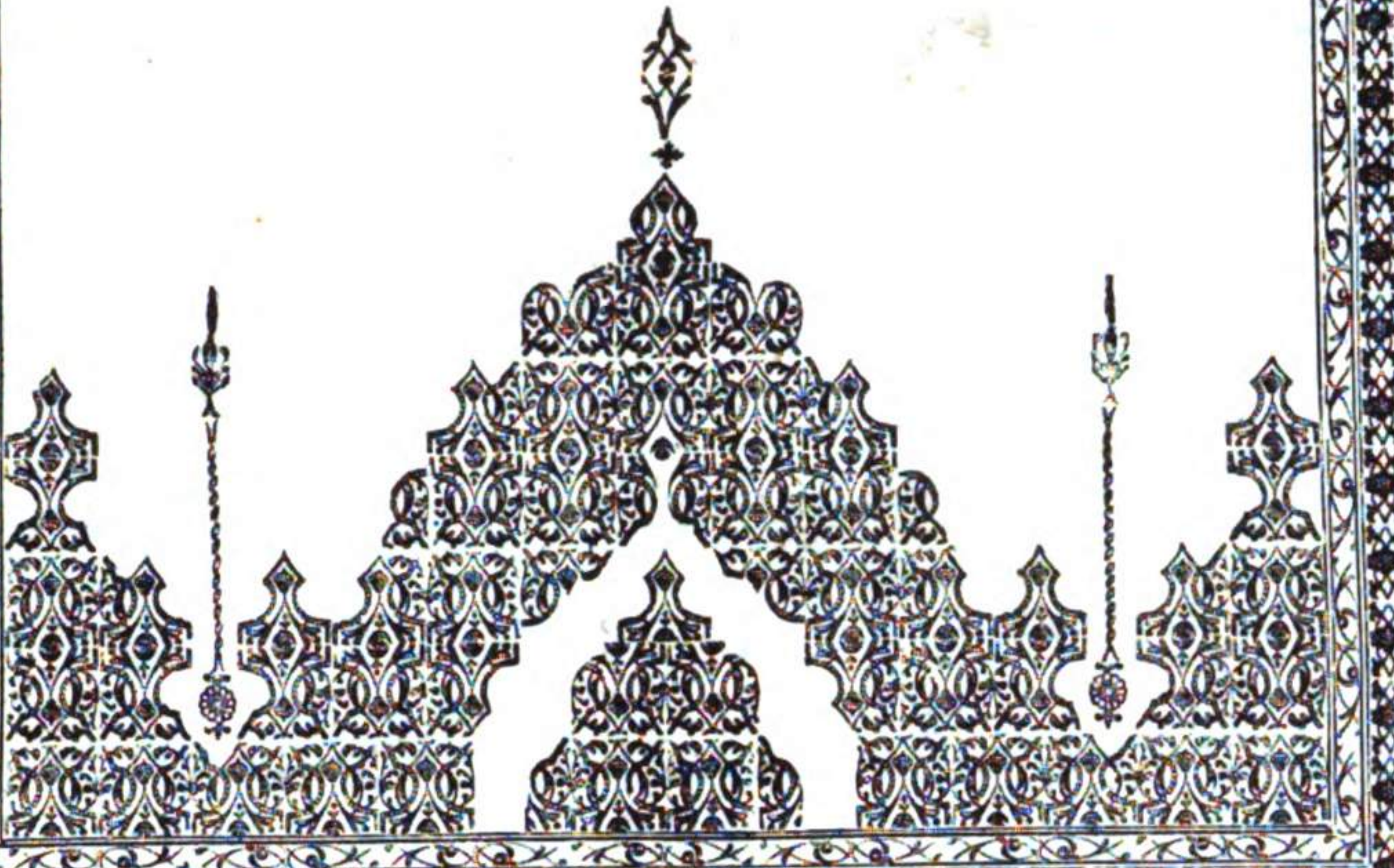
ترجمه وپایان

حکم یعنی ضمننده نچه منافع حلیله و فوائد جمیله مستر اولان حکمتکرکه (ومن یؤت الحکمة فقد اوتی حسیرا کثیرا) مصداقچه کثیر حسیرا کثیر اولوب الله عظیم الشانک جل شانہ بی حد و شمار عسکر لری مشابه سنده درکه اول جنود معنویه ایله ارواح مریدی تقویه ایلیوب علملری جبل و عدل لری ظلم و جود و سخا لری ریا و علملری سفه شوا بسندن تنزیه و تبریه ایله ربوب مقامده حکم مراد کتاب ثنویتک حاوی اولدنی معارف آئیه درکه اعدا و سپکا نه دن ستیر و نهان و احباب و آشنایانہ رمز و بیان اچون امثال و حکایات و ضرب و کنایات صورتده شرفیافته و رودا و لشدر حسین خوارزمی قدس سره السامی ثنوی شیرفک جلد اولی اخبار شیرعتی و ثانیسی اطوار طریقتی و ثالثی اسرار حقیقتی متضمن اولدنی تصریح و اشعار ایلمشدر نهنا الله بحق ایته و نفعنا من حکم دقایقه و حق سبحانه و تعالی بوحکم حکمه بسبیلہ انلره فهم آخرتدن بعید اولان امور ی تقریب و اوزر لرینه طاعت و اجتهاد دن عبادات عمیره بی تیسیر و تطیب ایله بوحکم حلیله پینات و دلائل انبیاء عظام دن اولوب علیم السلام الله عظیم الشانک عارفله مخصوص اسرار ربوبیتی و سلطنت و قدرتی اطلاعندن اخبار و فلک دخانی و کری اوزره حاکم مشابه سنده اولان رحمانی و درتی فلک نور اینتک اداره سندن واقف اخبار ایدر مثلا عقل صور تریایه و حواس ظاهره و باطنیه حاکم اولدنی کبی فلک روحانیتک دورانی فلک دخانی و شهب زاهره و سرچ منسیره و ریاح منشته و اراضی مدحوه و میاه مطرده اوزر لرینه حاکم بحق سبحانه و تعالی بود کورات ایله عبادنی مظهر اشعاع ایلیوب فهملرین زیاده ایلمون زیر اهر عالم و قارینتک فهم و درایتی عقل و ادراکتک آثار ی و هر ناسک و مطیعک طاعت و عبادتی قوت اجتهادی مقداری اولوب مفتی مبلغ رأینی اقا و متصدق قدرتی قدر تصدق و ادا ایدر و باذل و جواد موجودی مقدارنی جود و اعطا و مظهر جود و سخا سی اولان کسه دخی اول صاحب جودک فضل معروف و موجودنی شهود و اقتنا ایدر و لکن بریه و مفاز ده منفقده اعلان لب تشنه بی جار عظیمه یه شعور و وقوفنی طلب مادن مقصر ایلیوب معاشه اشتغال انی قطع و تفریق و علت و حاجت منع و تعویق ایدوب نفسی ایله سرعت و شتاب ایلدی کی مقصود اصلی یه حیولت و تصنیق ایتمزدن اول بواب حیاتک طلبنده جد و جد ایله حال بوکه علم و حکمته هوای نفسی تقدیم و ایشار و آرزوی نفسنه میل و رکونی اختیار ایدوب طلب حقدن انصراف و انحراف و نفس بی انصافه شفقت قید یله معیشتی امرنه اهتمام کذاف ایدن کسه بر وجهله وصول و ادراکه قادر اولمزال اول کسه که الله عظیم الشان انی حفظ و صیانت اتمکله دینی و نیاسی اوزرینه تقدیم و اختیار ایلیوب کنجینه بی نفاذ حکمتدن ابدی

کساددن محفوظ و میراث اموال کبی آخره موروث اولیوب صاحبی اندن همواره منتفع و محفوظ اوله حق اموال عظیمه اخذنه
 فائز و نائل و تجلیات الهیه و عنایات غیر قناهییه و نعمات ابدیه جنات عالیاتدن عبارت و کنایت اولان انوار جلیله
 و جواهر کریمه و ضیاع شمسه تحصیل و تمسکنه و اصل اوله و فضل ربانییه شاکر و قدر و شان قدرته تعظیم و عظمت و جلالاتی
 اجلال و تعظیم ایله ذاکر اولدنی حاده حظوظ نفسانیه تک خاست و دنائتندن و نفس حسیله کارنده فی الجمله ظهوره
 کل عمل قلبی استکثار و استکبار و غیره کثیرنی استقلال و استغفار جبالندن و رخصت و رضای
 ربانی مساعد اولدنی سنه لایله اعجاب نفس خباثتندن الله عظیم الشانه استعاذه و استغاثه ایلیه و عالم
 طاب اوزرینه پیلدکی علی تعلم بی ریا و پسلدکی آخره تعلیم و ایتا ایلوب فهم اسرار حکمتده
 ضعیف الذهن اولان طالب سره رفیق و مدار اوزره اوله و اهل بلاد و غباوتک بلادته
 تعجب معجزانه و فهم و ادراکی کلید و ضعیف اولانله تعین متکبرانه ایلیه که سرزدنی
 قبل التعلم اول غیب لکبی ایدیکز انجیق فیاض مطلق جل شانسه سرزه من و احسان
 ایلوب طریق علم و فهمی آسان ایلدی امدی اول علام الغیوب و سائر الغیوب
 اولان ذو الجلال و الاکرام الله محمد لک اقاویل باطله و مشرک لک شرک
 و اراجیف عاقل لرندن مقدس و معلل و ناقص لک شقیص ناقصانه و مشرک لک
 تشبیه باطلانه لرندن منزه و مبرا اولوب متفکر لک سوء اودا منندن
 عالی و متوهم لک کیفیات بی نظامندن متعالیدر حمد مستدام و مجد
 بی انقسام اول که بی شریک اچوندر که اتی و ربانی اولان کتاب
 منوینک جمع و تلیقنه احسان توفیق ایلدیشدر جمله توفیق و فضل
 کردکاری و طول و من پروردکاری اندنر علی الخصوص
 عباد عارفین اچون مواهب صوریه و معنوییه سی
 چساید اول زمره منکرینک زعمنه که یریدون
 ان یطفوا نور الله بافوا هم و الله متم نوره ولو کره
 الکافر و ان ینزلنا الذکر و اناله
 لحافظون ۞ فمن بدله بعد ما سمعه فانما
 اثمه علی الذین یبدلونه ان الله سمیع
 علیم ۞ و الحمد لله رب العالمین
 و الصلوة والسلام علی سیدنا
 محمد و علی آله و اصحابه
 اجمعین و سلام علی
 جمیع الانبیاء
 و المرسلین

دفتر سوم

بسم الله الرحمن الرحيم

ای ضیاء الحق حسام الدین پار برکش کنجینه اسرار را قوت از قوت حق می زهد این چراغ شمس کوروشن بود سقف کردون کو چنین دائم بود قوت جبریل از مطبوع نبود همچنان این قوت ابدال حق جسمش از اهرم زور سرشته اند چونکه موصوفی باوصاف جلیل کرد آتش بر توهم برد و سلام هر مزاجی را عناصر مایه است این مزاجت از جهان منبسط ای در یغای عرصه افهام خسلق ای ضیاء الحق بحدق رأی تو	این سوم دفتر که سنت شده بار در سوم دفتر بهسل اعدا را نه از عروقی که حرارت می جمد نه از قبیل و پنجه و روغن بود نه از طناب و استنی قائم بود بود از دیدار خسلاق و جود اوز حقدان نه از طعام و نه از طبق تا ز روح و از ملک بگذشته اند ز آتش امراض بگذر چون خلیل ای عناصر مزاجت را غلام وین مزاجت بر تر از هر پایه است وصف وحدت را کنون شد ملتقط سخت تنگ آمدند ارد خلق خلق خلق بخشد سنگ را حلوائی تو	ای ضیاء الحق حسام الدین شعار فتح ایدوب کنجینه اسرار دن قوت حقدن هویدا تو نمک کور چراغ شمسی کیم روشند را اول سقف کردونی تماشا قیل مدام قوت جبریله بی مطبخ غذا بویل در هپ قوت ابدال حق انلرک نور اولدی جسمی ایتمه شک چونکه اوصافک اوله وصف جلیل ساکه ده آتش اولور برد و سلام هر مزاج ایچون عناصر مایه در بوجهان منبسطن اول مزاج ای در یغای عرصه افهام خسلق ای ضیاء الحق کا مخصوص بو	ویر او چنجی جلدی سنتد رسه بار دفتر تا لشد کچ اعدا ر دن صانمه تهمیج عروق خاتمتک بی قبیل و پنجه و روغن در اول بی طناب و بی ستون ایلر قیام اولدی فیض نور دیدار حندا داد حقدربنی طعام و بی طبق اولدی انلر سابق روح و ملک آتش امراضی طی ایت چون خلیل ای عناصر در مزاج بکده جن سلام طبعاک اما عنصره پسر ایه در وصف وحدت بولور سنده رواج اولدی غایت تنگنای خلق خلق حلونظمتک سکه بخش ایلر کلو
---	---	--	--

کوه طور اندر تجلی خلق یافت
 صار دکامنه وانشق الجبل
 لقمه بخشی آید از هر کس بکس
 خلق بخشد جسم او و حس را
 این کبی بخشد که اجلالی شوی
 تا کنوی ستر سلطانز ابکس
 کوش آکس نوشدا سرار جلال
 خلق بخشد خاک را لطف خدا
 باز حیوانز این بخشد خلق و لب
 چون گیاهش خورد حیوان کشت رفت
 باز خاک آمد شد اکال بشر
 ذرنا دیدم دمانشان جمله باز
 بر که بار برک از انعام او
 رزقهار از رزقها اومی دهد
 نیست شرح این سخنر امنتها
 جمله عالم آکل و ما کول دان
 این جهان و ساکنانش مشتمل
 این جهان و عاشقانش منقطع
 پس کریم آنتست کو خود را دهد
 باقیات الصالحات آمد کریم
 گر هزار اندیک کس پیش نیست
 آکل و ما کول را حلقست و نای
 خلق بخشید او عصای عدل را
 و اندر و افزون نشد زان جمله اکل
 میریقین را چون عصایم خلق داد
 پس معاینه چو اعیان حلقهاست
 پس زه تا ماهی هیچ از خلق نیست
 خلق جان از فسکر تن خالی بود
 شرط تبدیل مزاج آمد بدان
 چون مزاج آدمی کل خوار شد

تا که می نوشیدومی را بر تافت
 بل رأیتم من جبل رقص الجبل
 خلق بخشی کاریز دانست و بس
 خلق بخشد بهر هر عضو تن جدا
 و از غذا و از غسل خالی شوی
 تا نریزی قندر را پیش کس
 کو چو سوسن صد زبان افشا و لال
 تا خور و آب و بروید صد گیاه
 تا گیاهش را خور داند طلب
 کشت حیوان لقمه انسان و رفت
 چون جدا شد از بشر روح و بصر
 کر بگویم خوردشان کرد در از
 دایکا نر ادا یه لطف عام او
 زانکه کندم بی غذایی چون زهد
 پاره کفتم بدانی پاره
 باقیانز امتقبل و مقبول دان
 و ان جهان و ساکنانش مستمر
 اصل آن عالم منقطع مجتمع
 آب حیوانی که ماند تا ابد
 رسته از صدا آفت و اخطار و بیم
 چون خیالات عدد اندیش نیست
 غالب و مغلوب را عقلست و رای
 خورد او چندان عصا و جبل را
 زانکه حیوانی نبودش اکل و شکل
 تا بخورد او هر خیالی را که زاد
 رازق خلق معانی هم خداست
 که بجز بایه او را خلق نیست
 آنکمان روزیش اجلالی بود
 که مزاج بد بود مرک بدان
 زرد و بد رنگ و سقیم و خوار شد

چون تجلیدن کلودار اولد طور
 اول تجلید که شق اولدی جبل
 لقمه بخش اولق اولور بر نیچه کس
 روح و جسمه ایله احسان کلو
 بخش آیدر اولدم که عالی اولسن
 ستر سلطان اولمیه افشای کس
 که مختص کوشش اسرار جلال
 خاکه خلق خلق آیدر لطف اله
 هم آیدر حیوانه بخش خلق و لب
 چون گیاه ایله اولور حیوان سمین
 خاک اولور بیسنه غذا خوار بشر
 ذره لک کور دم دهانی جسمه باز
 برک و باره برک انک انعامیدر
 جمله اندن رزقه رزق اعطا اولور
 شرحنه یوقدر بور مرکز منتها
 عالمی هپ آکل و ما کول پس
 بوجان هپ ساکنانی منتشر
 بوجان هم عاشقانی منقطع
 پس کریم اولدر آیدر قلبه
 باقیات الصالحات استر کریم
 که هزاران اولسه ده موجود بر
 آکل و ما کوله مسند خلق و نای
 حق عصای عدله بخش آیتدی کلو
 اولدی افزون غذا دن اول عصا
 حق یقینه چون عصا و یردی کلو
 همچو اعیان و از معانی یه غذا
 ماهدن ماهی یه دک خلق جهان
 فکر تندن سلق جان خالی اولور
 شرطی تبدیل مزاج اولد اعیان
 چون مزاج آدمی کل خوار اولور

نوش می آیتدی ولی کندی شعور
 اولدی مشهور جبل رقص حمل
 خلق بخشی فعل باری اولدی بس
 استسه هر عضو ک ایله کنته کوه
 فعل بددن یعنی خالی اولسن
 آیدر سن اول قندی محفوظ مکس
 کیم چو سوسن صد زبان تا که لال
 نوش آیدر آب آیدر انبات گیاه
 تا گیاهی ایلیه بدن طلب
 لقمه انسان اولور عند الیقین
 چون بشر دن در اولور روح و بصر
 طعمه سن دیر سم اولور صحبت دراز
 دایکا نر ادا یه لطف عامیدر
 بی غذا کندم نیچه پیدا اولور
 جزئیدر جزئیات بقول پر بها
 ماعدای مقبل و مقبول پس
 اول جهان هم ساکنانی مستمر
 اول جهان ایلی منقطع مجتمع
 آب حیوان نوش آیدر آب ابد
 چکمه تا آفت و اخطار و بیم
 بو خیال اولدی عددده مستتر
 غالب و مغلوب مختص عقل و رای
 اولدی چوق جبل و عصا دن لقمه جو
 چونکه حیوانی دکل شکل و غذا
 طعمه آیتدی هر خیالی سوسو
 رازق خلق معانی هم خدا
 جلب نفع ایچون کلودار بنان
 قسمتی اول دم که اجلالی اولور
 کیم مزاج بد اولور مرک بدان
 زرد و بد رنگ و سقیم و خوار اولور

چون مزاج زشت او تبدیل یافت
 دایه کو طفل شیر آموز را
 کر بید در راه آن پستان برو
 زانکه پستان شد حجاب آن ضعیف
 پس حیات ماست موقوف فطام
 چون جنین بود آدمی خون بد غذا
 از فطام خون غذایش شیر شد
 و ز فطام لقمه لقمه می کشد
 طالب اشکار پنهانی شود
 کر جنین را کس بگفتی در رحم
 یک زمین خرمی با عرض و طول
 کوهها و بجزا و دشتها
 آسمان بس بلند و پرضیا
 از جنوب و از شمال و از دبور
 در صفت ناید جایه های آن
 خون خوری در چار منج تنگنا
 او حکم حال خود منکر بدی
 کین محالست و فریبت و غرور
 جنس چیزی چون ندید ادراک او
 همچنانکه حساق عام اندر جهان
 کین جهان چاهیت بس تاریک و تنگ
 هیچ در کوش کسی زیشان ز رفت
 کوش را بند طمع از استماع
 همچنانکه آن جنین را طمع خون
 از حدیث این جهان محبوب کرد

45.
50.
55.
60.
65.
68.

رفت زشتی از رخس چون شمع تافت
 تا بنعمت خوش کند بد فوز را
 برکشاید راه صد پستان برو
 از هزاران نعمت و خوان و رغیف
 اندک اندک جسد کن تم الکلام
 از نجس پاکی برد مؤمن کنذا
 و ز فطام شیر لقمه می کشد
 طالب اشکار پنهانی شود
 هست پرون عالمی بس منتظم
 اندر و بس نعمت و چندین کول
 بوستانها با غمها و کشتها
 آفتاب و ماهتاب و صد سها
 با غمها دار و عروسیها و سور
 تو درین ظلمت چه در امتحان
 در میان حبس و انجاس و عنای
 زین رسالت معرض و کافر شد
 زانکه تصویر می ندارد و هم کور
 نشود ادراک منکر ناک او
 زان جهان ابدال میگوید نشان
 هست پرون عالمی بی بو و رنگ
 کین طمع آمد حجاب ز رفت
 چشم را بندد غرض از اطلاع
 کان غذای اوست در اوطان دون
 غیر خون اومی نداند چاشت خورد

چون مزاج زشتی تبدیل ایدر
 طفل شیر آموزه ایسه دایه کر
 کر چه مسد در راه پستان اگا
 اولد پستان اول ضعیف همچون حجاب
 عیش اهل دل اولور وقت فطام
 چون جنین ایدک سکا خوند غذا
 خون ایکن اولدی غذا تبدیل شیر
 پس فطام لقمه لقمه اولور
 رحم مادرده جنینه دیسه لر
 بر زمین خرم انده عرض و طول
 دار در انده دشت و دریا و جبال
 مرتفع بر آسمان و ابر پرضیا
 چون هبوب ایلر جنوب ایلد شمال
 وصفه کلز اول عجایب پیکان
 چار منج تنگده خوشخوار سن
 اول قیاس حال ایدوب انکار ایدر
 دیر که مکر و حیله در امر محال
 نسه جنس کورمیش ادر اکی یوق
 بو قیاس اوزره اولور خلق جهان
 بو جهان بر چاهدر تاریک و تنگ
 کوش عامی اندن اولر حصه یاب
 پس طمعدر کوشه سد استماع
 اکه بکرز کیم جنینی ذوق خون
 بو جهانندن چونکه اول مجبور

ظلمتینی نورینه تحویل ایدر
 نعمت شیرین ایلد تدبیر لر
 لیک اولور مفتوح یوز بستان اگا
 بو نج نعمتلردن اولمز ذوقیاب
 سعی قیل تدریج ایلد تم الکلام
 پاک اولور مؤمن نجسدن بی اذا
 هم فطام شیر ایتدی لقمه کیر
 وایه نجس صید پنهانی اولور
 طشره ده بر عالم اولدی معتبر
 انده چوق نعمتلر ایتد ز نزول
 باغ و بستان و مزارع بر کمال
 انده عمر و ماه و انجسم روشنا
 باغ و بستان ایلر سور کمال
 سن بو ظلمتده اسیر امتحان
 محس رنج و عناده زار سن
 بورسالتده انی بدکار ایدر
 حس صورت کور ایچون کتوم حال
 کفر و انکار نده و هم و باکی یوق
 اول جهاندن اهل حق یرسه نشان
 بشقه بر عالمده ثابت زبیرنگ
 کیم طمع اولمش اوقات قات حجاب
 هم غرضدر چشم بند اطلاع
 اول غذایه ایلش مالوف دون
 اول غذا خون ایسه ده مرغوبدر

قصه خوردگان پسلیچه از عرض و ترک نصیحت ناصح

ناصح نصیحتی ترکه عرضدن فیل یا ویرسنی غذا ایدن لکر قصه سیدر

آن شنیدی نوکه در هندوستان
 کر سنه مانده شده بی برک و عور
 مردد انایشن جو شید و بگفت
 گفت دائم کر تجوع و ز خلا

دیدد انانی کروهی دوستان
 می رسیدند از سفر از راه دور
 خوش سلامیشان چون کلبن شکفت
 جمع آمد ز بختان زین کر بلا

کوش قیل هندو ستانده ناکمان
 آچ و چیلاق هر بری بی برک و عور
 رحم ایدوب اول مردد انانلره
 دیدی پلدم سرزده بو جوع و خلا

کور دی برداناکه خیل دوستان
 بر سفر دن کلیدلر کیم راه دور
 ایلدی عرض تحیت یکسره
 اولمده همسنگ رنج کر بلا

لیکن آند ایچون ای قوم جلیل ر بگذر ده فیله وار در مدد بچه فیله پر در راه سگر کیمی لاغر در کیمی خوب و سمین بچه سی اردنجه یوز فرسنگ راه دود و آتش حقیقا رخر طومدن اولیا اطفال حق در ای پسر اولمه غیبت ساز نقصان انلره دید ای اطفال اولدی کویا اولیا امتحانا اولدی لر خوار ویتسیم چاره خواه ملتجای عصمت خرقه پوشاندر اول مردان درد یوخسه موسی بر عصا ایله مکر یاخیسه بریدد عا ایجاب ایده سرکون ایتمزد عای لوط راد صاکنه فردوس ایدی شهر ستانلری شام سمتنده معین بوخسبر نچه یوز پیک انبیای حق پرست نقل و تقریر ایلمسم افزون اولور سنگ خون و خون اولور افسرده دل کور اما دور بین و تیز چشم عرض ایله انسان ایدرت دقیق تام کنیدکی محو ایله قیل رقص سرور رقص خون آلوده مردانده اولور نفس اندن بسته دست افشان اولور مطرب انکرده درونی دفتران بی بصر سن انلرا ایچون پیکان کف زنان اوراتی کومر سنکسن کوش سرن دور ایسه هزل دروغ چون بی در کنج اسرار سخن	تا نباشد خوردتان فرزند پیل پیل زاده شکنید و بشنوید صید ایشان هست بس دلخواهتان لیک مادر هست طالب در کین او بگردد در حنین و آه آه الحذر زان کودک مرحوم او در حضور و غیبت ایشان باخبر کو کشد کین از برای جانشان در غیری نسر داز کار و کسا لیک اندر سر منم یار و ندیم کویا هستند خود اجزای من صد هزار اندر هزار و یک تنند موسی نسر عوز از زیر و زبر فوح شرق و غرب اغراق خود جمله شهرستانا نرابی مراد دجله آب سیر رویین نشان در ره قدش بیینی در کذر خود بهر قرنی سیاستها بدست خود جگر چه بود که کهها خون شود تو پینی خون شدن کوری ورد لیک از اشتر بمیند غیر پشم رقص بی مقصود دارد همچو خرس پنبه را از ریش شهوت بر کنی رقص و جولان بر سر میدان کنند چون جنبد از نقص خود رقصی کنند بحر با در شورشان کف میزنند بر که با بر شاخها هم کف زنان کوش دل باید نه کوش این بدن تا پینی شهر جازا بانس روغ کش بگوید در بی حق هو اذن	لیک آند ای قوم جلیل پیل هست آن سوکه اکنون روید پیل بچگاندر راه تان بس ضعیفند و لطیف و بس سمین از پی فرزند صد فرسنگ راه آتش و دود آید از خرطوم او اولیا اطفال حقند ای پسر غابی مندیش از نقصان نشان کفت اطفال مند این اولیا از برای امتحان خوار ویتسیم پشت داری جمله عصمتای من مان و مان ایندلق پوشان مند ورنه کی کردی پیک چوبی هنر ورنه کی کردی پیک نفرین بد برکنندی یک عای لوط راد کشت شهرستان چون فردوشان سوی شامست این نشان این خبر صد هزاران انبیای حق پرست کر بکوم زین پان افزون شود خون شود کهها و باز آن افسرد طرفه کوری دور پستی تیز چشم موبوسند ز صرفه عرض انس رقص انجا کن که خود را بشکنی رقص اندر خون خود مردان کنند چون نه بند از دست خود دستی زنند مطربان نشان از درون دف میزنند تو پینی لیک بهر کوششان تو پینی بر که با کف زدن کوش سبر بند از هزل و دروغ سر کشد کوش مجد در سخن
--	--	--

سر بسر کوشت و چیمستان نبی
این سخن پایان نذار دبا زران

تازه زو ما رضعت او ماصبی
سوی اهل پیل و بر آخازران

کوش و چشم اولد محمد سر بسر
بوسوزک پایانی یوق ربط ایله کل
اول مرتبه بزاکا گویا سپر
اهل فیلک قصه سی اولسون بدل

بقیه قصه معرضان پیل بچگان

فیل بچه سنه تعرض ایدن لک بقیه قصه سیدر

هرده نرا پیل بویی میکند
تا کجا یاد کباب پور خویش
کوشتهای بندگان حق خوری
هان که بویای ده نشان خالق است
وای آن افسوسی کش بوی گیر
نه دمان در دیدن امکان زانمهان
آب دروغ نیست مر و پوشر
چند کوبد زخمهای گرز شان
گر ز عزر ائیل را بنکر اثر
هم بصورت میناید که کھی
گوید آن رنجور ای یاران من
مانی پنیم باشد این خیال
چه خیالست این که این صرخ کنون
گر ز ما و تیغها محسوس شد
او همی پند که آن از بهر اوست
حرص دنیا رفت و چشمش تیر شد
مرغ بی هنگام آمد چشم او
سبریدن واجب آید مرغرا
هر زمان تر نیست جز و جان ترا
عمر تو مانند همیان ز رست
می شمارد میدهد ز ربی وقوف
گر ز که بستانی و نهنی بجای
پس بنه برجای هر دم را عوض
در تمام کارها چندین مکوش
عاقبت تو رفت خواهی ناتمام
وان عمارت کردن کور و لحد

کرد معده هر بشر بر می تند
تا نماید اشقام و زور خویش
غیبت ایشان کنی کیفر بری
کی برد جان غیر آن کو صادق است
باشد اندر کور منسکر بانگیر
نه دمان خوش کردن از دار و دمان
راه حیلست نیست عقل و پوشر
بر سر هر ژاژ خا و مرز شان
گر نپینی چوب و آهن در صور
زان همان رنجور باشد آکی
چیت این شمشیر بر ساران من
چه خیالست این که هست این ارتحال
از نهب این خیالی شد کنون
پیش پمار و سرش منکوس شد
چشم دشمن بسته زان و چشم دوست
چشم او روشن که خوریز شد
از شجبه کبر او و چشم او
کو بغیر وقت جنب باند در او
بنکر اندر نزع جان ایمانت را
روز و شب مانند دینار شمرست
تا که خالی کرد و آید خوف
اندر آید کوه زان دادن ز پای
تا زو اسجد و اقرب یابی غرض
جز بجاری که بود در دین مکوش
کار نایات ابرو نمان تو خام
نی بسنگست و بچوب و نی لبد

هر دمانی فیل است شام ایدر
بچه سندن قنده وار بوی کباب
ماگلک بحم عباد حق سنک
واقف بوی دهن خالق اولد
وای او غیبت کاره کیم بد بوی فم
انده یوق چاره او بوی اولد نهان
انده ستر حاله یوق قدر اقتدار
انکر اول آتشین گرز می تمام
گر ز می غمرا ایسک اولدی کار کر
گاه اولور صورتده ده منظور اولور
خته دیر یار انسه کاهی امان
خته یه دیر لرد گل لا خیال
بو خیال اولسونی کیم بو آسمان
گر ز ایله شمشیر لر محسوس اولور
اول پلور نفسی اچوندر دار و گیر
حرص دنیا کندی چشم اولدی کشاد
مرغ پوقت اولد اول عین یقین
اول ضر و سگ ذبحی لازم تمام
ترنجی ظاهر جزو جانک هر زمان
عمر کر اولدی کیسه ز رفی المثل
بی وقوف ایتمکده در تعداد و خرج
بی عوض کوه اولسه غارت گاه گاه
ایله نقصانه کمال ایله عوض
کار و نیسایه نذر بوسمی وجد
رحلت ایله رسن جمانن ناتمام
صانعه قبر و لحدی ترین و عمار

معه آدمن استعلام ایدر
اشقام ایله ایدر حال خراب
کیفر غیبت جزای روشنگ
یوق نجات جان مکر صادق اولد
منکینسه ویره قبر بنده الم
انده یوق امکان تطیب دمان
حیلده اولمز عقل و هوشه ساز کار
ایله آنی سر شکست اشقام
صورتا یوق چوب و آهندن اثر
لیکن انجق منظر رنجور اولور
کیمدر اوستوده نم خنجر کشان
اول خیال ایسه نشان ارتحال
بر خیال اولدی بود هشتدن نشان
خته ده اعضا و سر منکوس اولور
اولمز اعدا و احب ساسی خپر
وقت رحلت کشف قلب اولد زیاد
فتح قهر اولدی انده کبر و کین
نامحسول ایله صدای بی نظام
حفظ ایمان ایله نزع سکه امان
روز و شب صرافه بکر فی المثل
کیسه خالی قالمده بی دخل و درج
کوه اولور نقصان ایله بر کون تباہ
تا که واسجد و اقرب اولد غرض
امر دینک خیره اولد مجسد
ایشلر کر ابرقا لور نان ایسه خام
اوله سنک و چوب ایله نقش و نگار

بلکه خود را در صف کوری کنی
 خاک او کردی و مدفون غمش
 کور خانه قبا و کنسکره
 بنکر اکنون زنده اطلس پوشرا
 در عذاب منکرست آن جان او
 از برون بر ظاهرش نقش و نگار
 دان کی پستی در آن لقی کهن
 چون نبات اندیشه و شکر سخن

بلکه قبرک حضرت ایدوب صفوئده سن
 ایله جسمک خاک و مدفون غمی
 قبرک او زره لنگره عالی قباب
 بر نظر قیل شخص اطلس پوشرا چون
 جانی چکلمکه عذاب اضطراب
 ظاهر اولسه هر نظر نقش و نگار
 که نه دلقی پچره کور رسن برار
 فکری قند اساد و شکر سوز لری

بازگشتن بجاییت پیل بچگان و نصیحت ناصح

گفت ناصح بشنوید این پند من
 باکیاه و برکها قانع شوید
 من برون کردم ز گردن و ام نصیح
 من تبلیغ رسالت آدم
 بین مباد که طمع ره تان زند
 این بگفت و خیر بادی کرد و رفت
 ناکهسان دیدند اندر جاده
 اندر افتادند چون کرکان مست
 آن کی همه نخورد و پسند داد
 از کبابش مانع آمد آن سخن
 پس پشیمانند و خفتند آن همه
 دید پس سبمانگی می رسید
 بوی میکرد آن دهانش را سه بار
 چند باری کرد او گشت و بر رفت
 مرلب هر خفت را بوی کرد
 کر کباب پیل زاده خورده بود
 در زمان او یک پیک رازان کرده
 برهوا انداخت هر یکرا کزاف
 ای خورنده خون خلق از راه برد
 مال ایشان خون ایشان ان یقین
 مادر آن پیل بچه کان کین کشد

دید ناصح ز یک کوش اولسون بپوند
 قانع برک و گیاه اولمق کرک
 بن نصیحت دینی ایتدم قننا
 بن که تبلیغ رسالت ایلدم
 اولمیه شایطع رهزن سزده
 دیدی بویله خیر ایله ایتدی وداع
 کور دیلر ناگاه یوله رهروان
 صونیلر اولدمه چون کرکان مست
 بر کشتی اندردن ایتدی کفید
 اول نصیحت ایلوب منع کباب
 غالب اولدی انلره خواب کران
 کوردی گلدی بر عجب شوره فیل
 ایتدی اوچ کره همان شم دهن
 نچه کره کشت ایدوب اطرافنی
 مردمان خفته یه واردی همان
 بچه سندن چون میش ایدی کباب
 ایتدی الحال اول کره بی یک پیک
 بی محابا برهوا ایتدی همان
 بسدرای خونخوار خلق ال چک تام
 مالی خلقک قانید رفم ایت همین
 یادری فیلک مادری کینه فزا

حکایت فیل بچه و نصیحت ناصح رجوع در

کور مسون تا جان دل سزده کزند
 اولسون اولاد فیلک صیدی تک
 پس قبول ایلر سعادت اقتضا
 اولدی تخلص ندامت مقصدم
 کیم اولور حرص و طمع دشمن سزده
 قحط و جوع انلرده ایتدی اجتماع
 بچه بر فیلی سمین و نوجوان
 اکل بلعه اولدیله همکار و دست
 پند سپر اولدی اکایار و مدد
 بخت نوح عقل کهندن بولدی تا
 اول کر سنه انلره اولدی شبان
 ابتدا گلدی اکابی قال و قیل
 بولمدی بر شمه اول چچاره دن
 ایتدی آزرده کور انصافنی
 شمه کیر اولد عیان اولدی نشان
 در عقب ایتدی هلاکینه شتاب
 بی تعب پامال قتل مشترک
 پاره پاره اولدی جسم ناتوان
 خون مظلوم ایتیمیه تا اشقام
 مال اولور زیر آکه خون دل یقین
 بچه خوارن ایتدی متهور جزا

پیل بچه میخوری ای پاره خوار
 بوی رسوا کرد مکر اندیشش را
 آنکه یابد بوی رحمان از زمین
 مصطفی چون ببرد از راه دور
 هم بیساید لیک پوشاند ز ما
 تو همی خسی و بوی آن حرام
 همزه انفاس زشتت میشود
 بوی کبر و بوی حرص و بوی آرز
 کز خوری سوگند من کی خورده ام
 آن دم سوگند عثمانی کند
 پس دعا نارد شود از بوی آن
 خسوا آید جواب آن دعا
 کز حدیثت کز بود معینت راست

هم بر آرد خصم پسل از تو دمار
 پیل داند بوی طفل خویش را
 چون نیساید بوی باطل از من
 چون نیساید از دمان ما بخور
 بوی نیک و بد بر آید بر شما
 میزند بر آسمان سبز فام
 تا بوی کسیران کردن میرود
 در سخن گفتن بیساید چون پیاز
 از پیاز و سیر تقوی کرده ام
 برد ماغ هم نشینان برزند
 آن دل کز می نمساید در زبان
 چوب رد آید جزای هر دعا
 آن کز می لفظ مقبول خداست

فیل بچه برسن ای پهوده خوار
 بوی حیدر صاحب رسوا ایدر
 تا بسندن بوی حقه آشنا
 فقه یاب راه دور ایکن رسول
 فهم ایدر انا که مستور و نهان
 خواب غفلتده سن اول بوی حرام
 ناسرا انفاس ایله همراه اولور
 بوی حرص و بوی کبر و بوی آرز
 سن قسم گویان ایدر سن ادعا
 اول نفس وقت قسم نماز اولور
 باعث رد دعا در بوی بد
 خسوا در اول دعا چون جواب
 کز سوزک سهوا و لسه قلبک مستقیم

لیک خصمک قادر قهر و دمار
 بوی طغتن فیل استقصا ایدر
 حس بوی باطله چسکمز عنا
 بوی افوا به اولور چی نا وصول
 بوی نیک و بد اولور چرخه روان
 واصل صوب سمای سبز فام
 فقه گیران سماگاه اولور
 سوزده ظاهر در چوبد بوی پیاز
 کیم پیاز و سیره ایتدم اتقا
 هم نشینان اوزره کشف راز اولور
 قلب قاسی به سان ایتزمد
 چوب رد اولد جزای ناصواب
 عفو ایدر اول سهوی مولای کریم

پان آنکه خطای مجبان بهترست از صواب پیکانگان نزد محبوب

خطای مجبان عندالمحبوب پیکانگان صوابندن مرغوب ایدوکن پاندر

آن بلال صدق در بانک نماز
 تا بگفتند ای پیمبر نیست راست
 ای نبی و ای رسول کرد کار
 عیب باشد اول دین و صلاح
 خشم پیمبر بجوشید و بگفت
 کای خسان نزد خدا بی بلال
 و امشور انید تانم راز تان
 کز نداری تو دم خوش در دعا

جی راهی همی خواند از نیساز
 این خطا کنون که آغاز نباست
 یک مؤذن کو بود افصح پار
 لحن خواندن لفظ جی علی الفلاح
 یک دور مزی از عنایات نهفت
 بهتر از صد جی و قیل و قال
 و انکونیم احسرو آغاز تان
 رود دعا میخواه ز اخوان صفا

اول بلال صدق مقبول خدا
 دید یلر پیغمبره اولمز در دست
 ای نبی و ای رسول کرد کار
 عیب در کیم اول دین و صلاح
 اولدی وضع خشم ایله فخر جهان
 دیدیم معبوده اول های بلال
 اولسون مکشوف غیب راز کز
 یوق ایسه سنده دم پاک دعا

جی لفظن ہی ایلردی ادا
 وقت آغاز نبوت لفظت
 بر مؤذن اولد افصح نامدار
 لحن اوله ملفوظ جی علی الفلاح
 کاشف رمز عنایات نهان
 اولدی نچه حاو خادین بر کمال
 کتم اولسون احسرو آغاز کز
 قیل رجای نطق اخوان صفا

امر کردن حق تعالی بموسی علیه السلام که مراد بانی خوان که کناه نکرده باشد

حق تعالی موسی علیه السلام بجا دعای کناه ایتامش دانه ایله دیوا امر ایتدیکیدر

بهر این فرمود با موسی خدا
 گفت ای موسی زمن مچو پناه
 گفت موسی من ندارم آن دمان
 از دمان غسیر کی کردی کناه

وقت حاجت خواستن اندر دعا
 باد بانی که نکردی تو کناه
 گفت مارا از دمان غیر خوان
 از دمان غسیر بر خوان ای که

اولدی چون موسیاه بو امر خدا
 استه بندن دیدی ای موسی پناه
 دیدی موسی بنده یوقدر اول دمان
 ایتدیک غیر کز دانه نیله کناه

ایلد که وقت حاجتده دعا
 اول دانه کیم اوله او بی کناه
 حق دیدی غیر کز دانه نیدر عیان
 قیل فرم غیر ایله دعوات الّه

آنچنان کن که داناها ترا از دانه که کردستی کنساره یادمان خویشتن را پاک کن ذکر حق پاکست چون پاکی رسید می گریزد ضد دانا از ضد دانا چون در آید نام پاک اندر دانا	در شب و در روز دانا آرد دعا وان دانا غیر باشد عذر خواه روح خود را چاک و چالاک کن رخت بر بندد برون آید پلید شب گریزد چون برافروزد ضیا نی پلیدی ماند و نه اند دانا	اوله سعی ایتکم دهنلر دانا اول دهن کیم ایتکم جرم و گناه یا واروب کندنی نمانک پاک قیل ذکر حق پاک پاک اولسه بدید ایکی ضدک جمعی چون اولمز روا ذکر حق کلمه دانا نه پیکان	کچه کونندز ایلیه سا که دعا غیردن حقلکه اولدی عذر خواه مخ روحک چاک و چالاک قیل محو اولور آثار مردار و پلید ظلمت شب محو اولور کلمه ضیا هم کدورت هم اولور عملر بنان
---	---	--	---

پان انکه الله گفتن نیاز مند عین لیک گفتن حقست
نیاز مند ذکر الهی قبول حق ایله عین لیک اولدین پاندر

آن کی الله می گفتی شبی گفت شیطانش خمش ای سخر و می نیاید یک جواب از پیش تخت او شکسته دل شد و بنهاد سر گفت بین از ذکر حق و امانده گفت لیکم نمی آید جواب گفت خضرش انچه گفت این بمن نی ترا در کار من آورده ام گفت آن الله تو لیک ماست جیلهای و چاره جو بیسای تو ترس و عشق تو کمند لطف ماست جان جاهلین دعا جز دور نیست بر دانا و برداش قفلست و بند دادم فرعون را صد ملک و مال در همه عمرش ندید او در دسر داد او را جمله ملک این جهان در آمد بهتر از ملک جهان خواندن بی درد از افسردگیت آن کشیدن زیر لب آواز را آن شده آواز صافی و حزین نال سک در پیش بی جذب نیست چون سک گفتی که از مردار است	تا که شیرین باشد از ذکرش بی چند کوی آخر ای بسیار کو چند الله میزنی باروی سخت دید در خواب او خضر را در خضر چون پشیمانی از ان کش خوانده زان همی ترسم که باشم رد باب که برو با او بگو ای محتسب نی منت مشغول ذکرم کرده ام وان نیاز دور در سوزت پیک ماست جذب ما بود و کشاد این پای تو زیر هر یارب تو لیکهاست زانکه یارب گفتش دستور نیست تا نبالد با خدا وقت گزند تا بگرد او دعوی عز و جلال تا نبالد سوی حق آن بد کهر حق ندادش در دوزخ و اند دانا تا بخوانی مرخدا را در نسان خواندن با درد از دل بردگیت یا کردن مبدأ و آغاز را ای خدا وی مستغاث وی معین زانکه هر راغب اسیر رهز نیست بر سر خوان شهنش امان نشست	بر کشی الله دیردی جمله شب دیدی شیطان ساکت اول ای سخر و یوق سکاره جواب ای شوره سخت دل شکسته سبخر جواب اولدی همان دیدی ذکر خالقه ایله شتاب دیدیم لیک ایلد یو قدر جواب دیدی حضر که بود امر خدا ذکر کی اول دمده مقبول ایلدم ذکره شغ کدر کال لیک کمز چاره خواهی و نیاز و ناله لر خوف عشق اولد کسک بزدن وصول جان جاهل بود دعا دن دور در وارد دانی قلبی اوزره قفل و بند ویردی حق فرعونه بوجه ملک مال کور مدی عمر نده قطعا در دسر ایلدی حق مالک ملک جهان خوبد ملک جهان دن در ددل نال بی درد دل افسرده در اهل در داخفا ایدوب آوازنی بویله در آواز صافی و حزین صوت کلب اول یولده بچیزه دکل چون سک اصحاب کهف اولد خلاص	ذکر ایلد تا ایلیه ترطیب لب نچه بر سویلر سن ای بسیار کو بوند اتا کی ندر بوروی سخت خضری کوردی سبزه زار اچمه عیان نخون اولدک ذکر حق دن بی نصا خوفم اولد رکیم اولم مرد و باب ایلمیم نمبیه مولای ادا تا سنی اول ذکره مشغول ایلدم اول نیازه نالشکدر پیکم جذب تو فیتدر سا که خبر صیت یارب اولد لیک قبول ذکر یارب قلبنه مستور در ایتمیه تا ناله لر وقت گزند تا که ایتدی دعوی عز و جلال تا که نالان اولمیه اول بد کهر ویرمدی در دوا لم رنج نمان حقه در زیر نیازک مقصل اهل دردک نالشی رهبرده در ذکر ایدر پس مبدأ و آغازنی ای خدا ای مستغاث و ای معین طالب بی رهزن اولمز اوله پیل بولدی وصل خوان مردان خواص
--	--	--	---

تاقیامت میخورد او پیش غار
 ای بسا سک پوست کور نام نیست
 جان بد از بهر این جام ای پسر
 صبر کردن بهر این بود حرج
 زین کین پسر و حرجی کس زست
 حرم کن در خور دین زهرین کیست
 گاه باشد کوه بهر بادی جبد
 هر طرف غولی همی خواند ترا
 ره نمایم هم مهت باشم رفیق
 فی قلا و زست و نره داند او
 حرم این باشد که نفریب ترا
 که نه چربش دارد و نه نوش او
 که بیسایمانای روشنی
 حرم آن باشد که کوی تخمه ام
 یا سرم در دست در دستیر
 زانکه یک نوشت و بدبایشها
 زرا که پنجاه اگر شصت دهد
 کرد به خود کی دهد آن پر حیل
 ز غرغ آن جوز مغز ترا برد
 یار تو خرفن تست و کیسه ات
 ویسه و معشوق تو هم ذات تست
 حرم آن باشد که چون دعوت کنند
 دعوت ایشان صغیر مرغ دان
 مرغ مرده پیش بناده که این
 مرغ پندارد که جنس اوست او
 جز کرم مرغی که خرمش داد حق
 هست بی حرمی پشیمانی یقین

آب رحمت عارفانه بی تغار
 لیک اندر پرده بی آن جام نیست
 بی جاد و صبر کی باشد ظفر
 صبر کن کال صبر مفتاح الفرج
 عزم خود صبر آمد پا و دست
 عزم کردن زور و نور انبیاست
 کوه کی مر باد را وزنی نهد
 گای برادر راه خواهی بن پیا
 من قلا و زم درین راه دقیق
 یوسف کم روسوی آن کرک خو
 چرب و نوش و داحمای این سرا
 سحر خواند می دمد در کوش او
 خانه آن تست تو آن منی
 یا شمیم حسته این دخمه ام
 یا مرا خواندست آن خالو پسر
 که بکار در در تو نوش ریشها
 ما بیا او گوشت در شستت دهد
 جوز پوسیده ست و کفتار دغل
 صد هزاران عقل را یک نشمرد
 کر تو را بینی مجوز ویسه ات
 وین برونیها همه آفات تست
 تو کنونی مست و خوانان مند
 که کند صیاد در ممکن نهان
 میکنند این بانک و آواز و چنین
 جمع آید بر در دشان پوست او
 تا نکرد کج آن دانه و ملق
 بشنوائن افسانه را در شرح این

تاقیامت بولدی ذوق پیش غار
 نچه لر و ا ر صور تا کلب حقیر
 بذل جان ایت جام عشقه ای پسر
 صبر جام عشق ای چون یوقدر حرج
 بو کیندن صبر و حرم اوله مناص
 احتیاط ایت چونکه پر سهر غذا
 کاه بکر ز تابع باد و هوا
 هر طرف بر غول ایدوب دعوت سنی
 رهنمایم اول بجایا و ر فرسیق
 اول نه زهر سدر نه یار راه جو
 حرم او در کیم ایتیه مکر و فریب
 چرب شیرین انده یوق پهوده در
 دیر که مها نم سن اشته مسکنک
 دولت انک کیم دینه بی لذتم
 در دسر و اویره سنده در دسر
 بر عطای نوشنگ کپک نیشی وار
 چون زرن پنجاه ایدر یا شصت ایدر
 ویر مزاتا ویر سه ده مکر و حیل
 جوز پمغزی سنی بی درک ایدر
 کیسه اعمالک اولدی سا که یار
 دانک اولدی ویسه و معشوق بس
 دولت اولدر دعوت ایتد که ظهور
 دعوت غیر صغیر مرغ پیل
 مرده بر مرغی ایدوب دام کین
 جنسی ظن سینه نزل ایلر طیور
 یا مکر اول مرغه اوله داد حق
 اولین حرمی اولور نادم یقین

نوش آب رحمت ایلر بی تغار
 پرده کیمیر اختفا تا که شیر
 بی جاد و اجتهاد اولم نظر
 صابر اول صبر مفتاح الفرج
 صبر ایدر تکمیل حرمه اختصاص
 اولدی حرم آثار نور انبیا
 روز گاره کوه اولور صوات نما
 دیر برادر اشته یول دیکله سنی
 صعبدر غایتسه بوراه دقیق
 کتمه ای یوسف که اولدر کرک خو
 سا که عیش و نوش فانی ای غریب
 سوز لری افسون ایله آکوده در
 سن بنمن کل برو خانه سنک
 اشتهای یوق خسته پر علم
 خال زاده هم بنی دعوت ایدر
 هر برینک ریش پر تشویشی وار
 ماهی آساجھی زیب شست ایدر
 جوز بی مغز ایله کفتار دغل
 نچه پک عقلی ایلر ترک ایدر
 ویسه رایمن عاشق در عیار
 ماعد اسی جمله آفات و هوس
 قید اغیار ایتیه سندن صدور
 مکر صیاد کیندر متصل
 مرغی صیده ایلر آواز و چنین
 قید صید ایله اولور لری شعور
 اولمیه مفتون صیت ذوق دلوق
 دیکله بو افسانه دن شرح مبین

فریفتن روستای شهربی را و دعوت خواندن او را بلاه و الحاح بسیار

ای برادر بود اندر ماضی شهربی بار روستای آشنا

بر روستای نک بر شهربی بی الحاح ایلد دعوت و فریفته ایتد یکمیدر

ای برادر نقل ایدر لر سابقا اولدی بر شهربی و کویلی آشنا

روستایی چون سوی شهر آمدی
دو و سه ماه مهانش شدی
هر جوانی را که بودش آن زمان
رو به شهری کرد و گفت ای خواجه تو
الله الله جمله فرزندان پاری
ایتابستان پا وقت ثمر
قوم و فرزندان و خیل را پاری
که بهاران خطبه ده خوش بود
و عده دادی شهری او را دفع حال
او بهر سالی همی گفتی که کی
او بهانه ساختی که سال مان
سال دیگر که تو نام و ارهید
گفت هشتاد این عیال منتظر
باز هر سالی چو گلک آمدی
خواجه هر سالی ز زر و مال خویش
آخرین کرت سه ماه آن پهلوان
از خجالت بازگفت او خواجه را
گفت خواجه جسم و جانم وصل است
آدمی چون کشتی است بادبان
باز سو کند آن بدادش ای کریم
دست او گرفت و سه کرت بهمد
بعده سال و بهر سالی چنین
کو دوکان خواجه گفتند ای پدر
حقها بروی تو ثابت کرده
او همی خواهد که حق بعض آن
بس وصیت کرد ما را او نهان
گفت حقست این ولی ای سبویه
دوستی تخم دم آخسر بود
صحبتی باشد چو شمشیر قطوع
صحبتی باشد چو فصل نو بهار

خرکه اندر کوی آن شهری زدی
بردگان او و برخواستش شدی
راست کردی مرد شهری را یگان
هیچ میبانی سوی ده فرجه جو
کین زمان گلشنست و نو بهار
تا بندم خدمت را من کمر
درده ما باش سه ماه و چهار
کشتزار و لاله دلکش بود
تا بر آید بعد و عده هشت سال
عزم خواهی کرد که ماه دی
از فلان خطبه بیام میهمان
از عهات آن طرف خواهیم دوید
بهر فرزندان تو ای اصل بر
تا مقیم قبه شهری شدی
خرج او کردی کشاد بیال خویش
خوان نهادش ببادان و شبان
چند و عده چند بفریبی مرا
لیک هر تحویل اندر حکم اوست
تا کی آرد باد را آن بادبان
گیر فرزندان پارس کریم
گانه الله ز و بیابنای جبد
لا بهسا و وعده های شکرین
ماه و ابر و سایه هم دارد سفر
رنجها در کار او بس برده
و اگر از چون شوی تو میهمان
که کشیدش سوی ده لایه کنان
اتق شرمن احسنت الیه
ترسم از وحشت که آن فاسد شود
همچو دی در بوستان و در زرع
ز و عمارتها و خسل بی شمار

روستایی شهره گلد کچه مدام
کیم ایکی اوچ آسی اولوب ممان کا
هر نه حاجاتی اولور سه اول زمان
دیدي بر کون شهری یه ای خواجه سن
ایله اولاد کر امک وایه دار
میوه و قنده یا خود تشریف قیل
ال پیله اولاد و اتبا عک تمام
کیم بهاری قریه مک زیبا اولور
و عده ایتدی شهری دفع حال اچون
هر سه دیردی قچن کلک کرک
شهری ایلردی بهانه کیم بوسال
بوسنه مماندن اولور رسم رها
دیدي اولمقده عیالم منتظر
هر سه انگلک کبی دور و دراز
خواجه هر سال ایتدی خرج سیم وزر
عاقبت اوچ آسی اکا اول پهلوان
خواجه دیدي خجالتدن غریب
دیدي خواجه جسم و جاندن طالبم
اولدی انسان کشتی یا خود بادبان
ویردی ایمان مکرر دیدي گل
عهد اچون اوچ کره ال طوند همان
اون سنه بو و جله هر پیل تمام
خواجه نک اولادی دیدي ای پدر
ایلدک حقنه اثبات حقوق
اولدخی استر تکافات ایلیه
اول بزه ایتدی وصیتکر نهان
دیدي بو حقد رولی ای سبویه
دوستکم اندن غرض خلت اولور
بعض صحبت تیغ تیر اولد همان
بعض صحبت همچو فصل نو بهار

خانه شهریده ایلردی مقسام
جلوه گاه ایدی دکان و خوان اکان
مردم شهری کور روی را یگان
ایتدک بر کره بزده انجمن
وقت گلشندر زمان نو بهار
اولم خدمتکر از زبان و دل
ایله اوچ درت آی قدر عیش مدام
کشتزار و لاله حمر اولور
کیم سکر نیل کچدی اول قول اچون
کیم زمستان ققیدر پریب و شک
بر مسافر گلشیدی اصل حال
ایلرم اول وعده یه حسن وفا
کور که اولاد کی ای اصل بر
دار شهریده اولور دی لانه ساز
ایلر ایدی حاجتدن بهره وزر
ایتدی صبح و شام بذل آن خوان
نچه بر بو وعده خاطر فریب
لیک بن مغلوب حکم عالم
باد مطلب حکم خلاق جهمان
ایله اولاد کله ذوق بی کسل
دیدي الله اچون ایت جدر وان
بویله اولدی دعوت و وعده نظام
ابرو ماه و سایه ایلر لر سفر
پنکرده اولدی خلت و عقوق
حق مهمانی مراعات ایلیه
دیدي تحریک پدر لازم همان
اتق شرمن احسنت الیه
خونم اولدر فاسد وحشت اولور
قیش ایدر تغیسیر باغ و بوستان
ایتده ایرات فیض بی شمار

حرم آن باشد که ظن بدبری حرم سواظن گفت آن رسول روی صحرا هست هموار و فراخ آن بزکوهی که گوید دام کو انکه می گفتی که کوا اینک بین بی کین و دام و صیاد ای عیار انکه کتبخ آمدند اندر زمین چون بکورستان روی ای مرضی تا بظاهری آن مستان کور چشم کرداری تو کوران میسا آن عصای حرم و استدلال را در عصای حرم و استدلال نیست کام ز انسان نه که ناپمانند لرز و لرزان و بترس و احتیاط ای ز دودی جسته در ناری شده	تا کیزی و شوی از بد بر سب هر قدم را دام میدان ای فضول هر قدم دایمست کم ران کو ستاخ چون بتازد دانش افتد در کلو دشت می دیدی نمی دیدی کین دنبه کی باشد میان کشتزار استخوان و کلهاش از این بین استخوانهاشان پرس از ما مضی چون فرورفتند در چاه غرور در نزاری چشم دست آور عصا چون نزاری دیدی میکن پیشوا بی عصاکش بر سر هر ره ایست تا که پا از چاه و از سگ و اره بد می نهد پاتا نیفتد در خباط لقمه جسته لقمه ماری شده	حرم او در فرضا اولور سن بدجان دیدیم که الحرم سوء الظن رسول اولدی صحرا کرده اسع خوش نظام معز کوهی دام یوقدر دیر همان دی اگا کیم دامی کور دکی یقین بی کین و دام اصحاب شکار غفلت او زره سیر لیدنردن همان چون مزارستان اوله عبرت مال امر ظاهرد که مستان قبور کر نه اعمی و ش بصیر ایسک اگر حرم و استدلالدن چون یوق عصا چون عصایوق حرم و استدلالدن هر قدم اعمی کی اول خطوه ساز لرزش و خوف ایله ایله احتیاط آتشه دوشدک قچار کن دوددن	بولم چون کز و وحشتدن امان دام وار هر بر قدمه ای فضول غافل اولمه هر قدم پوشیده دام ترکتاز ایتد کده دام اولور عیان دشتی کور دکی اولدی ظاهری کین دمبه بی ایلمی بذل کشتزار استخوان و کلها لرقالدی نشان انکر قیل استخوانندن سوال اولدی لرافتاده چاه غرور بر عصا بول یوق ایسه سنده بصر ساکه لازم دستگیر و پیشوا بی عصاکش هر یوق او زره دور سن چاه و سکدن یعنی ایله احتراز تا اوله محفوظ آفات صراط لقمه دیر کن لقمه اولدک ماره سن
--	--	---	--

قصه اهل سبا و طغیان در رسیدن شومی طغیان و کفران در ایشان و بیان فضیلت شکر و وفا	اهل سبا مک قصه سی و انکر نعمته طغیان و کفرانک شامتی و شکر و وفا مک فضیلت و سعادت پیاننده در
--	--

تو بخواندی قصه اهل سبا از صد آن کوه خود اگاه نیست او همی بانگی کند بی کوش و هوش داد حق اهل سبا را بس فراغ شکر آن نکر از دند آن بدرگان مرسکی را لقمه نمانی ز در پاسبان و حارس در میشود هم بران در باشدش باش و قرار کر سکی آید غیری روز و شب که برو انجا که اول منزلت می گزندش که بر و بر جای خویش از در دل و اهل دل آب حیات	یا بخواندی و ندیدی حسرت صد سوی معنی هوش کهر راه نیست چون خمش کردی تو او هم شد خوش صد هزاران قصر و ایوانها و باغ در وفا بودند کجتر از سگان چون رسد بر در همی بندد کمر گر چه بروی جور و سختی میرود کفردار کرد غیری اختیار آن کانش میکنند آدم ادب حق آن نعمت کردگان دست حق آن نعمت فرو مگذار پیش چند نوشیدی و و اشد چشمهات	اولدک اهل سبا دن قصه جو کیم صد آن کوه ایچون یوقدر خبر کوه ایدر در صد آنی کوش و هوش ویردی حق اهل سبا ایچون فراغ نعمتک شکر نده وارون اولدی لیر کلبه کیم بر لقمه نان ویره لر پاسبان و حارس در گاه اولور دائم اول در گاهه ایلم ترار روز و شبده کلبه بر کلب غریب دیرا که حرم ایت قدیمی منزل ایلمر ز اعضا دیده بر سنسی ویردی لیر آب حیات اهل درون	یا بودر کله دی سکا بر کشت و کو کوش معنی یوق ایده حتی اثر سن خوش اولسک اولور اولده خوش نچیوز پیک قصر و ایوان باغ و فراغ کیم وفاده کلبدن دون اولدی لیر قولغه باغسلر او در کهد کمر صبر ایدر هر جوره خاکراه اولور اکه کفران غیر بابی اختیار اکه تا دیب ایلموب ایتمز قریب حق نعمت رهن الزمرد له وار نگاه ایلمه قیدی میسکنی ایچدک اندن نو چشم اولدک فرزون
---	--	--	--

<p>چون غذای شکر و وجد و چو خودی میند اولدک هر صله اندن بعید جلوه کاکه منعمان چرب دیک نعمت عرفان اولور جان اوزره جان</p>	<p>او لیادن ساکه لطف وجود اید هر صک اولد صانکه بر حرص جدید مطلب نفسک ترید مرده ریک بونده در اتم تمام کار ناقصان</p>	<p>پس غذای شکر و وجد و چو خودی باز این در راکردی ز حرص بر در آن منعمان چرب دیک چربش اینجاد که جان فریه شود</p>	<p>از در اهل دلان بر جان زدی کرد هر دکان همی کردی ز حرص میدوی به سر ترید مرده ریک کار نا امید اینجا به شود</p>
<p>هر صباح عیسی علیه السلام دعا سی سبب شفا اولمق جنتندن صومعه سی قپوسنه اهل آفاتک جمع اولد یغیدر</p>		<p>جمع آمدن اهل آفت هر صباحی بر در صومعه عیسی علیه السلام جبت طلب شفا بد عای و</p>	
<p>معبد عیسی کبیر اولیا جمع اولورده هر طرفدن بوخه خلق باب عیسی کوروردی صباح اولدخی اورادن ایتد کده تمام مبتلایانی کوروردی شمار دیردی ای اصحاب آفات اول خدا هر کشی پرنج و درد اولسون روان پای بسته اشترایکن سبر سبر بی توقف جمله شادان و امان امتحان ایتدک که چوق آفادن لنک ایکن رفتارک اولدی مستقیم پایک ای خافل ایت بر رسته بند سنده بونسیان و کفران نعم ساکه بی شهده حق بسته در قیل شتاب و لحاله استغفار قیل انلرک کلزاری فتح اولسون سکا کلبدن دون اولد اول منسوب در کور کلانی ایتدیلر اول کلبه پند چونکه وار در انده حق استخوان اکه تأدیب ایچون ایلر لر جفا دیر لرای طاغی کوپک وار خدمته حلقه اساننده در کاهی اول صورت نقض وفا اولمه بره</p>	<p>اول طلبکار شفا ای مبتلا لنک و اعمی و اشل و اهل دلوق تادم پاکی اید نه فیض فلاح چونکه قوشلق و قتی ایلر دی قیام ره نشین التجا و ایشطار ایلدی حاجانکر جسمه روا شکر فضل خسته سی ایتسون همان اولدیلر زانو کشای بی کدر اولدیلر فیض دعا سیله روان رسته اولدک اهل دل لطفیله سن بولدی صحت جسمک اولمشکن سقیم کندی صنایع ایدرسن در دمنده لذت قندی اونتردی اودوم قلب اهل دل چوسندن خسته در اغله ابر آسایشک در کار قیل فیض همت میوه سن ایلد غذا کلبنه اصحاب کهفک قیل نظر باب اولدن اوله تا بهره مند اول اوردکاهه ملازم قلت بمان تا ایدیه باب قدیمی یه وفا اولمه سن باغی ولی نعمته پاسبان خانمان و راهی اول پوفاییده بلا اولمه بره</p>	<p>صومعه عیسیست خوان اهل دل جمع کشتندی ز هر اطراف خلق بر در آن صومعه عیسی صباح او چو فارغ کشتی از اوراد خویش جوق جوقی مبتلا دیدی نزار کفت ای اصحاب آفت از خدا پین روان کردید بی رنج و عنا جملکان چون اشتران بسته پای بی توقف جمله شادان و امان ازمودی توبسی آفات خویش چندان لنکی تور هوا رشده ای مغفل رسته بر پای بند ناسپاسی و فراموشی تو لاجرم آن راه بر توبه شد زودشان در یاب و استغفار کن تا گلستان سوی توبه گفند هم بران در کردم از سک مباحش چون سگان هم مر سگانا صحنده آن در اول که خوردی استخوان می کردندش تا ز ادب انجا رود می کردندش گای سک طاعی برو بر همان در همچو حلقه بسته باش صورت نقض وفای ما مباحش</p>	<p>هان و مان ای مبتلا این در عمل از ضریر و لنک و شل و اهل دلوق تا دم ادشان رماند از جناح چاشنگه پرون شدی آن خوب کیش شسته بر در بر امید ایشطار حاجت این جملکانتان شد روا سوی غفاری و اکرام خدا که کشایی ز انوی ایشان برای از دعای او شدند ی پادوان یافتی صحت ازین شاهان کیش چند جانت بی غم و آزار شد تا ز خود هم کم نکردی ای لوند یاد ناورد آن غسل نوشتی تو چون دل اهل دل از تو خسته شد همچو ابری که بیسای زار کن میوه های پخته بر خود و اکفند باسک که مفا رشده سی خواجه تاش که دل اندر خانه اول بیسند سخت کیر و حق گزار از امان وز مقام اولین مفلح شود با ولی نعمت باغی مشو پاسبان و چاپک و برجسته باش پوفایی را کن پهوده فاش</p>

مرسکازا چون وفا آمد شعار
 پوفایی چون سکا ز عا بود
 حق تعالی فخر آورد از وفا
 پوفایے دان و فابار ذحق
 حق مادر بعد از ان شدگان کریم
 صورتی گردد درون جسم او
 همچو جزو متصل دید او ترا
 صد هزاران صنعت و فن ساخته
 پس حق حق سابق از مادر بود
 آنکه مادر آفرید و ضرع و شیر
 ای خداوند ای قدیم احسان تو
 تو بفسر مودی که حقرا یا دکن
 یا دکن لطفی که کردم آن صبح
 پله با بایانت از آن زمان
 آب آشخو زین بگرفته بود
 حفظ کردم من نکردم ردتان
 چون شد سپر شپایت چون زخم
 چون فدای پوفایان میثوی
 من ز سهو و پوفایه سیبری
 این گمان بد بر انجا بر که تو
 پس گرفتی یار و همراهان رفت
 یار نیکت رفت بر صرخ برین
 تو بماندی در میانه آنچنان
 دامن او کبیر ای یار دلیر
 نی چو عیسی سوی گردون بر شود
 با تو باشد در مکان و لامکان
 او بر آواز که در ته صفا
 چون جفا آری فرستد کوشمال
 چون تو در ترک کردی در روش
 آن ادب کردن بود یعنی مکن

رو سکا ز انک و بدنامی میار
 پوفایی چون وفاداری نمود
 گفت من او فی بعد غسیرنا
 بر حقوق حق ندارد کس سبق
 کرد او را از جنسین تو غریم
 داد در جملش در آرام و خو
 متصل را کرد تدپرش جدا
 تا که مادر بر تو عهد انداخته است
 هر که آن حق را نداند حسرت بود
 با پدر کردش قرین آنرا کبیر
 آنکه دائم و آنکه فی هم آن تو
 ز آنکه حق من نمی گردد کهن
 باشما از حفظ در کشتی نوح
 دادم از طوفان و از موجش امان
 موج او مرا و ج که رانی ربود
 در وجود جد جد جد تان
 کارگاه خویش صنایع چون کنم
 از گمان بد بدان سومب دوی
 سوی من آیی گمان بد بری
 میثوی در پیش همچون خود دو تو
 کرتا پرسم که کو کوی که رفت
 یار سقت رفت در قعر زمین
 بی مدد چون آتشی از کاروان
 کومنز به باشد از بالا وزیر
 نی چو قارون در زمین اندر رود
 چون بمانی از سر او از دکان
 مر جفا های ترا کبیر و وفا
 تاز نقصان و اروی سوی کمال
 بر تو قبضی آید از رنج تبش
 هیچ تحویلی از ان عهد کهن

کلب همچون حق وفا اولدی نشان
 پوفا اولق کلابه اولدی عار
 حق تعالی ایلدی فخر و وفا
 پوفا ایله وفاے رذ حق
 حق مادر صکره در کیم اول کریم
 صورتک جسمنده ایتدی نقش
 پیلدی ذاتک صانکه جز متصل
 حکمت اطهار ایتدی خلاق کریم
 حق حق پس سابق اولدی ماده
 حق یر ایتدی ضرع و شیر و مادر
 ای قدیم الفضل و الاحسان خدا
 امر ذکر ایتدک عباد عاجزه
 اولدی لطفک حافظ اجسام و روح
 جد کز اجد ایدر کیم اول زمان
 آب تشاک ایلد طولدی زمین
 انلری حفظ ایلدم بی قهر و درد
 چون وجود کله عیب اندر قدرتم
 پوفا یانه چون اولدک فدا
 سهو و غفلت من مبرا حکمت
 سو ظنک انده اجر اقیل که تا
 نچ یار و همهره بولدک ظفر
 یار صالح حاصل دار نعیم
 اویلد قالد کاورته ده سن تا توان
 یار ویا در یوفت در الاول آل
 حق دکل عیسی کبی گردون کین
 امر مولاده مکان و لامکان
 هر که ورت بولدی فصلیلد صفا
 چون جفا کار اوله سن تأدیب اید
 ذکر دور دکده اولور سن چونکه سست
 اولدی اول تأدیب یعنی الخذر

ایلمه بد نامی جنس سکان
 یا سکا ترک وفا اولمزمی بار
 دیدی من او فی بعد غسیرنا
 کیم حقوق حق لیکن سبتده احق
 مادری ایتدی جنینکدن غریم
 بولدی جملک انده حسن پرورش
 امر حق وقتنده ایتدی منفصل
 تا که مهر سکره اوله مادر مقیم
 پیلیم اول حق بکر اول حسره
 ایلدی جنفت پدر قوی انلری
 علم و غیر علم اولور سنده عطا
 کیم دوام اوزره اولور فضلك یزه
 خلقه اولد قده مکان کشتی نوح
 ایتدم احسان موج طوفان امان
 او جلر موج من اولمزدی این
 کیم سزک اجد اکر در جد جد
 صنایع ایتیم کارگاه حکمت
 سو فهمکله ایدوب عکس ادا
 سن چون مشکوک ایدرس خدمتم
 خدمت امثالک اولدک دو تا
 سا که صور سم دیر سن انکر کتدیله
 یار فاسق حاصل نار حجیم
 آتش کویا بر اقمش کار بان
 زیر و بالا دن منزله پادشاه
 یا اوله حاشا که منزل زمین
 هپ محاط قدرتی دریا و کان
 حقد را بحق ایلین عمده وفا
 نقص خلقک کامل و تهذیب اید
 قبض و رنج ایلر مزاجک نادرست
 عهد سابقدن صقن ایتمه گذر

پش از ان کین قبض زنجیری شود	این که دلگیریست پاکیری شود	کر چه بونده قبض دل زنجیر اولور	انده اول دلگیری اولان پاکیر اولور
رنج معقولت شود محسوس و فاش	تاگیری این اشارت را بلاش	رنج معقول انده محسوس و عیان	ایده کور فهم اشارت پیکان
در معاصی قبضها دلگیری شد	قبضها بعد از اجل زنجیر شد	معصیتده قبض دل دلگیری اولور	قبض اجله نضکره پیل زنجیر اولور
نقط من اعرض هنا عن ذکرنا	عینه ضحکا و بختری بالما	ذکر مردن اولدی اعراضه حسرا	روز محشر عیش تنک ایله عما
دزد چون مال کسانرا می برد	قبض و دلتنگی دشرا می غلد	مال خلقی چونکه سارق جلب ایدر	قبض اکا اول مالی خار قلب ایدر
او همی گوید عجب این قبض چیست	قبض آن مظلوم کز شرت کریت	اول تعجب ایدر قبض دله	سویله مظلوم آهیدر اول جا بله
چون بدین قبض اتفاتی کم کند	باد اصرار آتشش را دم کند	چونکه در ذ اول قبضه ایتمز اتفات	نار اصراری بولور هر دم ثبات
قبض دل قبض عوان شد لاجرم	گشت محسوس آن معانی زد علم	قبض حکام ایله آخر منفعیل	ایله اطهار معانی قبض دل
غصه بازندان شدست و چار منج	غصه پخت و برودیشاخ منج	غصه زندان خانه در هم چار منج	غصه منج اولدی مقرر شاخ منج
بنج پنهان بود هم شد آشکار	قبض و بسط اندرون پخی شمار	اصل پنهان ایدی اولدی آشکار	قبض اگر بسط اولدی بنج اعتبار
چونکه بنج بد بود زودش بزن	تا زود زشت خاری در چمن	چونکه بنج بد در اخراج استانی	خار زار ایتمزدن اول کلشنی
قبض دیدی چاره آن قبض کن	زانکه سر با جمله می روید زبن	قبض دل کور دک کرک چاره اگا	اصل اولور زیر افروعه مقتدا
بسط دیدی بسط خود را آب ده	چون بر آید میوه با اصحاب ده	بسط دل کور دک لانی سیر آب قیل	میوه سن پیرایه اجباب قیل

بقیه قصه اهل سبا

آن سبا را اهل صبا بودند خام
 باشند ان کفران نعمت در مثال
 که نمی باید مرا این نیکویی
 لطف کن این نیکویی را دور کن
 پس سبا گفتند با عد پنهان
 ما نمی خواهیم این ایوان و باغ
 شهر با نزدیک هم دیگر بدست
 یطلب الانسان فی الصیف الشتا
 فهو لایرضی بحال ابد
 قتل الانسان ما اکفره
 نفس زین سانس زان شد کشتنی
 خار سه سویست هر جا کش نبی
 آتش ترک هوادر خار زن
 چون ز حد بردند اصحاب سبا
 ناصحان شان در نصیحت آمدند

بقیه قصه اهل سبا

خام ایدی اطفالدن اهل سبا
 اولدی کفران نعم ایچون مثال
 کیم کال لازم دکدر نعمتک
 لطف ایدوب احساندن دور قیل
 مطلبی اهل سبا تک بعد بین
 پس بره لازم دکل ایوان و باغ
 بر برینه قرب امصار اولدی بد
 صیف اولور انسان طلبکار شتا
 اولدی بر حال ایچون راضی بد
 حسرت انسانه عجب اکفار ایدر
 اشته نفس اولدی بویوزدن کشتنی
 اوچ جبت پر خار در هر حالده
 آتش اول خاره اولور ترک هوا
 چونکه حد دن کچدی اصحاب سبا
 کلدی ناصحرا نصیحت ایتیکه

اولدی کفران نعمتله هبا
 کند یه احسان ایدن لرله جدال
 با که رنجش در نچوندر زحماتک
 استم صحت بنی رنجور قیل
 شیمتر خیر اولد محو اولسون بو زین
 هم زمان خوب و هم امن و فراغ
 کیم پابان خوشدر انده اولد دد
 چون شتا کلدی اولور منکر اگا
 ضیق و حسرت اولسه یا عیش رغد
 اولسه توفیق هدی انکار ایدر
 اقتلوا انفسکم دیدی غنه
 زخمی جار ایدر دل میالده
 دستیار یا ر خوب اولمق روا
 دیدیلر اولدی صبادن خوش وبا
 منع فسق و کفر و غلظت ایتیکه

قصه خون ناصحان میداشتند
 چون قضا آید شود تنگ اینجهان
 گفت اذا جاء القضاء الفضا
 چشم بسته میشود وقت قضا
 مگر آن فارس چو انگیرید کرد
 سوی فارس روم و سوی غبار
 گفت حق آنرا که این گرش بخورد
 او بنی دانست کرد کرک را
 کوسفندان بوی کرک باگزند
 بوی خشم شیر دیدی باز کرد
 مغز حیوانات بوی شیر را
 و انکشتند آن گروه از کرد کرک
 بر دید آن کوسفندان از باخشم
 چند چوبان شان بخواند و نامند
 که بروما از تو خود چو بانستیریم
 طعمه کرک کیم و آن یارنی
 حمیتی بد جا بلیت درد ماغ
 بهر مظلومان همی کنند چاه
 پوستین یوسفان بشکافتند
 کیست آن یوسف دل حق جوی تو
 جبرئیلی را بر استن بسته
 پیش او کوساله بریان آوری
 که بخور اینست تار لوت و پوت
 زین شکنجه و امتحان آن مبتلا
 کای خدا فریاد ازین کرک کهن
 داد تو و او خاشاک از هر پنجه
 او همی گوید که صبرم شد فنا
 احمدم در مانده در دست یهود
 ای سعادت بخش جان انبیا
 بافراقت کافر از اینست تاب

تخم فسق و کافری میکاشتند
 از قضا حلوا شود رنج دهان
 تعجب الابصار اذا جاء القضاء
 تا نبینند چشم کحل چشم را
 آن غبارت ز استغاثت دور کرد
 ورنه بر تو گوید آن مکر سوار
 دید کرد کرک چون زاری نکرد
 با چنین دانش چرا کرد او چرا
 می بد اسند و بهر سوی خزند
 با مناجات و حذر انباز کرد
 می بد اندر کرک میکیرد چسرا
 کرک محنت بعد کرد آمد سترک
 که ز چوبان خرد بستند چشم
 خاک غم در چشم چوبان میزدند
 چون تیغ کردیم هر یک سروریم
 هیزم ناریم و آن عار نه
 بانک شومی بر زمینشان کرد زراغ
 در چه افتادند می گفتند آه
 آنچه میکردند یک یک یافتند
 چون اسپری بسته اندر کوی تو
 پرو باش را بصد جاخته
 که کشی او را بکهدان آوری
 نیست او را جز لقاء الله قوت
 میکند از تو شکایت با خدا
 گویدش تک وقت آمد صبر کن
 داد که دهب جز خدای دادگر
 در سراق زوی تو یار تناسا
 صاحبم افتاده در حبس نمود
 یا بکش یا باز خوانم یا بیا
 می گوید یا ایستنی گنت تراب

ایتدی انصر قصه خون ناصحان
 چون قضا کله فضا لرتنگ اولور
 کیم قضا کله اولور ضیق فضا
 چشم اولور وقت قضا بسته نظر
 فارسک اول کمری ایتد که طهور
 فارسه عزم ایلد قیل ترک غبار
 حق دیدی اول شخصی کرک ایتد خدا
 پیلدی قوردک غبارک بی بصر
 بوی کرک بد دلی جنس غم
 بوی شیر خشی پیلدک قیل رجوع
 بوی شیری مغز حیوان درک ایدر
 اولکه ایتمز احترام کرد کرک
 خشی اول یشه اولور کیم چاکساز
 دعوت ایتد کچه گیزان اولدیلر
 دیدیلر سندن زیاده حارسر
 قورده راضی آخره یار اولمز
 جا بلیتده حمیت ایتدیلر
 قازدیلر مظلوملر حقننده چاه
 کرچه کیم چوق یوسفه ذنب اولدیلر
 کیمدر اول یوسف دل جویای حق
 جبرئیل اولسونی هیچ بندستون
 عرض ایدوب بریان کوساله اکا
 اکادیرسن خوب شیریندربو قوت
 بوللا و امتحان دن اول مدام
 ای خدا داد ایت بو کرک کهنه دن
 داد داد آتد که اولدر چنبر
 دیر که صبر و طاقتم بولدی فنا
 احمدم در مانده دست یهود
 ای سعادت بخش جان انبیا
 یوق فراختک سنگ کافره تاب

جمله تخم افشان فسق کافران
 طعم بد حلوا ایلد مکرک اولور
 پرده ابصار اولور زیر اقصا
 دیده دن مستور اولور کحل بصر
 مستغیث اول کیم غباری ایده دور
 تا که پامال ایتیمه مکر سوار
 قوردی کوردی ایتدی صوت و ندا
 بویله دانشله چرا کاه کیدر
 حس ایدوب پنهان اولور لر دمدم
 ایلد مولایه مناجات هجوع
 او تلغی خوفندن اولدم ترک ایدر
 اول غبار اردنجه در کرک سترک
 اوله چوبان خرد دن بی نیاز
 خاک زیر چشم چوبان اولدیلر
 اولمز ز پرو که یکت فارسر
 هیزم نار که بی عار اولمز
 صوت شوم زاغده الفت ایتدیلر
 کندیلر اول چاه ایلد اولد کتبا
 ایتد کیم هر بری بر بر اولدیلر
 حکم نفس ایلد اسیر دوق و لوق
 پر شکسته یوز جراحسته زبون
 کوستر رسن یول صمانقندن یکا
 قوت جبرائیل ایسه ذکر و قنوت
 سندن اللهم شکایتده تمام
 حق اکادیر وقتی وار صبر ایلمسن
 داد سندن غیر یوق قدر دادگر
 فرقتنده حضرتک یار تناسا
 صاحبم افتاده مکر نمود
 قیل بنی مسرور قرب کبریا
 دیسه لری ایتنی گنت تراب

حال او اینست که خود زان سوت
حق همی گوید که آری ای نزه
صبح نزد یکست خامش کم خروش
من همی گوشم پی تو تو کموش

کافرک نامحرم ایکن حالی بو
حق اکادیر کیم بی ای پاک دل
سن خموش اول وقت صبح اولد ک قریب
با که ظاهر اهل صدق ایله مریب

بقیه داستان رفتن خواجه دعوت روستایی بسوی ده

روستایی دعوتیله خواجه مک عزم قریه ایتدی کی داستانی بقیه سیدر

شد ز صدین باز کرد ای یار کرد
قصه اهل سبایک گوشه نه
روستایی در تملق شیوه کرد
از پیام اندر پیام او خیره شد
هم از اینجا کودکانش در پسند
همچو یوسف کش ز تقدیر عجب
آن نه بازی بلکه جاننازیست آن
هر چه از یارت جدا اندازد آن
کرد آن سود صد در صد کبیر
این شنو که چند یزدان زجر کرد
زانکه بر بانک اهل در سال تنک
تا نسیاید دیگران از زان خزند
ماند پیغمبر بخلوت در نماز
گفت طبل و اهو و باز ز کانی
قد فضضتم نحو قحج بائس
بهر کندم تخم باطل کاشتید
صحت او خیر من اهوست و مال
خود شد عرض شمار این یقین
اگر کندم راز خود روزی دهد
از پی کندم جدا کشتی از ان

صدی کچدی قیل رجوع ای پهلو ان
قیل بر از اهل سبادن منع لب
روستایی ایلدی مکر و فسون
روستایینک پیایی دعوتی
همدخی اطفال خواجه اول زمان
یوسفیم اولدی تقدیر العجب
صانمه بازی بلکه جاننازید اول
هر نه کیم حقدن سنی مجور ایدر
نچه یوز سود اولسه ده ایله فدا
ز جردنی حتی گوش ایتکم همان
قحط ایدی صیت اهل گوش ایتدی لیر
قصد او کیم از زان ایدوب بیج و شرا
حضرت پیغمبر ایتد که من ساز
حق دیدی اول قوه طبل کار بان
سز پریشان خطه فکر یله تمام
کندم اچون تخم باطلد ر بو کار
صحبتی خیر اولدی اهو و مالدن
عرضی محو ایتز می بو صدق یقین
کندم اول حق که ویردی قسمتن
اندن اولدک خطه فکر یله جدا

دعوت کردن باز بط از آب بصحرا

طوغانک قاز لری صودن صحرا یه دعوتیدر

باز گوید بط را کز آب خیز
بط عاقل گوید شای باز دور
دیو چون باز آمد ای بطان شتاب

بط دیدی باز کل قیل ترک آب
بط عاقل دیدی بازه قیل مرور
اشته بش طاندر بط نفسه چوباز

باز را کویس در در و باز کرد
 مابری از دعوت دعوت ترا
 حصن بار اقد و قندستان ترا
 چونکه جان باشد نیاید لوت کم
 خواجه حازم بسی عذر آوردید
 گفت این دم کار نادر م هم
 شاه کار ناز کم فرموده است
 من نیارم ترک امر شاه کرد
 هر صباح و هر مساسر هتک خاص
 تور و اداری که آیم سوی ده
 بعد از آن در مان خشمش چون کنم
 زین نمط او صد بهانه باز گفت
 که شود ذرات عالم حسیله بیج
 چون کیزد این زمین از آسمان
 هر چه آید از آسمان سوی زمین
 آتش از خورشید می بارد برود
 در همی طوفان کند باران برود
 او شده تسلیم او ایوب دار
 ای که جزو این زمینی سرکش
 چون خلقنا کم شنیدی من تراب
 بین که اندر خاک تخمی کاشتم
 حله دیگر تو خاکی پیشه گیر
 آب از بالا به پستی در رود
 کندم از بالا بر زیر خاک شد
 دانه هر میوه آمد در زمین
 اصل نعمتها ز گردون تاب خاک
 از تو وضع چون ز گردون شد بر زیر
 پس صفات آدمی شد آن جاد
 که ز جهان زنده ز اول آدمیم
 جمله اجسرا در تحرک در سکون

از سر بادست دارای پایمرد
 مانوشیم این دم تو کافر را
 من نخواهم بدیده ات بستان ترا
 چونکه لشکر هست کم ناید علم
 بس بهسانه کرد باد یو مرید
 که پس ایم آن نکرد منتظم
 ز اشطارم شاه شب نغزوده است
 من تا نم شد بر شته رو یزرد
 میرسد از من همی جوید مناص
 تا در ابرو افکند سلطان کره
 زنده خود را زین مگرد فون کنم
 حیلها با حکم حق نقاد جنت
 با قضای آسمان همچند هیچ
 چون کند او خوشتر از وی بنان
 فی مفسر دارد نه چاره فی کین
 او پیش آتش بنهاده رو
 شهرت را میکند ویران برود
 که اسیرم هر چه میخواهی پار
 چونکه بینی حکم یزدان در کمش
 خاک باشی چست از نور و متاب
 کرد خاکی و منشا فراشتم
 تا کنم بر جله میرانت امیر
 آنکه از پستی بالا بر رود
 بعد از آن او خوشه و چالاک شد
 بعد از آن سر را بر آورد از دین
 زیر آمد شد غذای جان پاک
 کشت جزو آدمی حی و دلیر
 بر فراز عرش پران کشت شاد
 باز از پستی سوی بالا شدیم
 ناطقان که انالیس را جعون

بازه بو اولسون جواب با صواب
 دعوتک لازم دکل اولسون سکا
 قلعه بر زده قند و قندستان سنک
 چونکه جان از رزق همچون چکلم
 خواجه دانا ایدوب چوق اعتذار
 دیدی چوق ایش از سرزای ایتام
 شه پور دی با که بر امر عظیم
 قادر اولم ترک امر شاه ایدم
 کچه کوندر نگله هر سرتک خاص
 سا که جائز می ایدم بن حنرم راه
 صکره خشم شاه کیم در مان ایدر
 یوز بهانه سویلدی بوسمه چوق
 اولسه کرد ذرات عالم کار دان
 نچه قاجون آسمان دن بوزین
 هر نه کیم کو کدن یره ایقه نزول
 یا غسه آتش کون شدن کرا کا
 او ستنه طوفان باران ایلمه
 همچو ایوب ایلیوب تسلیم تام
 سندی جزو زمین ایسک اگر
 چون ایشدک خلقنگ اولد کتراب
 کور که بر تخم ایلمدم القای خاک
 سنده چون خاک اول تو وضع محمد
 آب بالادن اولور پسته روان
 خطه بالادن که زیر خاک اولور
 تخمی هر بر میوه تک کیم خاک اولور
 اصلی هر بر نعمتک اولدی سما
 ایتدی کرد و دن تو وضع نزول
 پس صفات آدم اولدی اول جاد
 که چه علویدن هبوط ایتدک تمام
 جمله اجسرا که تحرک کرسکون

بزدن ال چک ایتمز بزترک آب
 سوز لک کمر اولدی کلمه بویکا
 رشکمز یوق میوه و بستان سنک
 اکسک اولمز عسکر اولد قده علم
 ایتدی اولدیوه بهسانه بی شمار
 بن کید رسم انکره کلمه نظام
 خواب شاهی اشطار ایتدی عدیم
 قدر تم یوق شرم بر اگراه ایدم
 ذمتم بو عهده دن لازم خلاص
 اوله پر چین غضب بروی شاه
 زنده مدفون ایلمیم کسدم کمر
 حکم حقه حسیله ایله چاره یوق
 هیچ ایدرانی قضای آسمان
 نچه نفس ایده مستور کین
 چاره یوق تدر و فتنه الا قبول
 روی تسلیمی طو تراندن یکا
 قریه و امصاری ویران ایلمه
 دیر که منقادم نذر امرک مدام
 حکم مولادن صقن دوزدره سر
 مسکندر خاک و ش سندن صواب
 خاکسار اولد قچه ایتدم صاف و پاک
 میر میران ایلمیم تا کیم سنی
 صکره پست ایکن اولور و الامکان
 خوشه عالی اولوب چالاک اولور
 سر فراز جانب افلاک اولور
 گلدی خاکه اولد روح همچون غذا
 اولدی جزئی ادک بولد قبول
 ایلدی تا عرشه پرواز اولدی شاد
 مینه اسغدن اولور اعلام مقام
 سوز لری انالیس را جعون

ذکر و تسبیحات اجزای بنان	غلغلی افکنند آند را آسمان
چون قصا آهنگ نارنجات کرد	روستای شهری رامات کرد
با هزاران خرم خوابات شد	زان سفر در معرض آفات شد
اعتمادش بر ثبات خویش بود	گر چه که بد نیم سیلش در بود
چون قصا پیرون کند از چرخ سر	عاقلان کردند جسمه کور و کر
ماهیان افتند از دریا برون	دام کیس در مرغ پراز زبون
تا پرے و دیو در شیشه شود	بلکه باروتی بسایل در رود
جز کسی گاندر قصا اندر کرخت	خون او را هیچ تر پهی نریخت
غیر آنکه در گریزی در قصا	هیچ حیلہ نهدت از وی رها

قصه اهل ضروان و حیلت کردن ایشان تا بی زحمت درویشان باغبانرا قطف کنند

قصه اصحاب ضروان خوانده	پس چرا در حیلہ جوی مانده
حیلہ میکردند که دروم نیش چند	که برند از روزی درویش چند
شب همه شب می سکالید مذکر	روی در رو کرده چندین عمر و بوکر
خفیه می گفتند سر تا آن بدان	تا نباید که خد ا دریا بدان
با کل اندانیده اسکالید کل	دست کاری میکنند پنهان ز دل
گفت ای لعلم چو اک من خلق	ان فی نجواک صدقا ملاق
کیف یغفل عن طعین قد خدا	من یعیس این مٹواہ خدا
ایمانتد هبطا و صعدا	قد تولاہ و احصی عددا
کوشرا اکنون ز غفلت پاک کن	استماع هجران غمناک کن
آن ز کاتی دانکه غمگین را دهی	کوشرا چون پیش دستانش بنی
بشوی غمهای رنجوران دل	فاقه جان شیرف از آب و گل
خانه پر دود دارد پر فنی	مرور اکبش از اصغار روزنی
کوش تو او را چو راه دم شود	دود تلخ از خانه او کم شود
غمگساری کن تو با ما ای روی	چون بسوی رب اعلامی روی
این تردد حبس و زندانی بود	که بنگار دک جان سوئی رود
این بدین سوآن بدان سو میکشد	هر کی گوید منم راه رشد
این تردد عقبه راه حقست	ای حنک از که پایش مطلق است
بی تردد میرود در راه راست	رهمنی دانی بجو کامش کجاست

اهل ضروانک حیلہ طیر قیلہ فقرا و درویشان دن مخنی میوه چین باغ اولد قری قصه در

اهل ضروان قصه سن قیل استماع	ترک مکرایت حیلہ دن قیل امتناع
حیلہ ایتدی بر نچه عقرب بناد	حق درویشانی کتم ایتدی مراد
فکر مکر ایتدی کچه بر قاج نفر	رو بروی التفاسق اولدی مکر
خفیه قول ایتدی اول اهل عیوب	پلمیہ حاشا که علام الغیوب
کل کل اندوده اولور پرده دار	ال چشمه ایلر کوکلدن کیزلی کار
دیدی حق پلمزنی خلق ایدن سنی	صدق و کذب ستر که عالم غنی
اندن اولسونی مسافر مستر	منزلن فردا پس لور کن قنده در
هپ اگا ظاهر هبوط ایله صعود	هپ آنک معلوم اعدا دود و دود
کوشکی غفلتدن امدی پاک قیل	هجر غمناکی ایشت ادراک قیل
پلمکه غمگینه زکات اولدی همان	داستانینه طوترسک کوش جان
خسته دلر عملیرن کوش ایلمیل	فاقه جانہ سبدر آب و گل
خانه پر دوده دوشه اسل فن	روزن آج اصغای احوال یله سن
استماع عکله شفس یاب اولور	خانه سندن دود تلخ باب اولور
غمگسار اول سن بره ای نیکنام	رب اعلیٰ ایدر سک عزم تام
بو تردد حبس اولور زندان اولور	مانع عسرم ره جانان اولور
ایکی رهبردن چکر سن اضطراب	هر بری دیر بنده در رشد و صواب
بو تردد اولدی برنخ حق یوله	رشک اگا کیم واصل مطلق اوله
عزم ایده راه صوابه بی کمان	رهمنان نقش پای ساکان

کام آهورا بکیر و رومعاف
 زین روش بر اوج انور میروی
 فی زدیاترس و فی از موج و کف
 لا تخف دان چونکه خوف داد حق
 خوف انکسر است کور خوف نیست

روان شدن خواجه بسوی ده

خواجه در کار آمد و تجمیر ساخت
 اهل و فرزندان سفر را ساختند
 شادمان و شتابان سوی ده
 مقصد مارا چراگاه خوش است
 با هزاران آرزومان خوانده است
 ماذخیره ده زمستان دراز
 بلکه باغ ایشا راه ماکند
 عجلوا اصحابنا کی تر بجوا
 من ربنا الله کونوا راجبین
 انسر حوا هونا بمب اتاکم
 شاد از وی شو مشوا از غیر وی
 هر چه غیر اوست استدر ارج تست
 شاد از غم شو که غم دام لقاست
 غم کی کنجست و رنج تو چو کان
 کودکان چون نام بازی بشنوند
 ای خزان کور این سودا هماغاست
 تیر ما پران کمان پنهان ز غیب
 کام در صحرای دل باید بنسازد
 ایمن آبادست دل ایدوستان
 حج الی القلب و سر ما ساریه
 ده مروده مرد را احمق کند
 قول پیغمبر شنوای محبت
 هر که در رستا بود روزی و شام

کوزله آهوقش پاین بی خلاف
 بوردش افلا که موصلد را کر
 سنده قالمز خوف بحر و موج و کف
 لا تخف پیل سنده اولسه خوف حق
 خوف انکدر کیم خدادن غوفی یوق

خواجه شهنشک قریه به کتد کیدر

خواجه ده اولدک همیا آب و تاب
 اهل داد اولاد ایلوب قصد سفر
 قریه به اولدی شتابان شادمان
 مقصد اول مرعای شوق افکنده در
 نچه پیک شوقیده ایتدی دعوتی
 قیش ایچون نچه دغائر ایلرز
 شویله کیم باغن پسله انعام ایدر
 نفع ایچون لازم شتاب جست و جو
 منفعت حقدن اولور باقی ترج
 شادمان اول حق کفاف عطا ایدر
 حقدن اول شاد اوله اغیار ایلد شاد
 غیر حق سر جمله استدر اجدر
 عمدن اول دلشاد اولد در دام لقاق
 غم عجب کنجینه در رنج ایسه کان
 کودکان چون نام لعی کوش ایدر
 بونده ای وحشی اشکار دام وار
 غیب و پنهاندر نچه تیر و کمان
 خطوه ساز اول سیر صحرای دل
 ایمن آباد اولد دل ای دوستان
 قلبه میل ایت ایلد سیر دوستان
 ده ندرده آدمه احمق ایدر
 قول پیغمبر ک طوت کوش جان
 قریه ده کیم ساکن اولسه صبح و شام

تا بمساهی احمقی با او بود	از حشیش ده جز اینها چه درود	اکه بر آید هجرت یار اولور	حاصل قریه بلاهت کار اولور
وانکه ماهی باشد اندر روستا	روز کاری باشدش جبل و عما	قریه ده برای ایدن مکت و مکان	کوری جبل ایله قالد چوق زمان
ده چه باشد شیخ و اصل ناشده	دست در تقلید و حجت در زده	قریه دن پیل شیخ ناقصه در مراد	حجت و تقلیدی پر سهو و فساد
پیش شمر عقل کلی این حواس	چون حزان چشم بسته در حواس	پیش شمر عقل کلیده حواس	چشم بسته خرلره اولدی قیاس
این را کن صورت افسانه کیر	هل تو در دانه تو کندم دانه کیر	حصه کیر اول قصه و افسانه دن	جمع کندم ایلیه کج در دانه دن
کیر در ره نیست هین برستان	کیر بدان ره نیست این سو بران	خطه اولسون اینخوا اولمزه سکا	چونکه یول یوق اول یکا کل یو کا
ظاهرش کیر ارچه ظاهر کز پرد	عاقبت ظاهر سوی باطن برد	ظاهری آل کچه ظاهر اولد دون	باطنه ظاهر در آخر همنون
اول هر آدمی خود صورتست	بعد از ان جان کوجال سیرتست	اولی هر آدمک صورت اولور	صکره جان پیرایه سیرت اولور
اول هر میوه جز صورت کی است	بعد از ان لذت که معنی ویست	اولی هر میوه مکت صورتت در	صکره معناسی اتمک لذت در
اولا خرگاه سازند و خسرند	ترک از ان پس سهمان آورند	کار اول خمیه و خرگاه اولور	امر همان صکره ساز راه اولور
صورتت خرگاه دان معینت ترک	معینت طلاح دان صورت چو فلک	صورتک همان و خمیه سیرتک	معنی طلاح اولد زورق صورتک
بهر حق اینسار مانک یکنفس	تاخر خواجه یجنب باند جرس	بوسونه بردم کرک پایان اوله	تاخر خواجه جرس ضبان اوله

رفق خواجه و قوش بسوی ده

خواجه مکت قومیه قریه جاننه عزیمت سیدر

خواجه و چکان جباری ساختند	بر ستوران جانب ده تاختند	خواجه اطفالیله اولدی بر کساز	قریه به مرکبکله ایستدی ترکناز
شادمانه سوی صحرار اندند	سافروا کی تقنموا بر خوانند	شادمان صحرای ایستدی مقام	سافروا کی تقنموا اولدی کلام
کر سفر نامه کیخسر و شود	بی سفر نامه کی خسر و شود	کیم سفرون ماهی کور کیم بدر اولور	بی سفر فنده علوقدر اولور
از سفر پیدق شود فرزین راد	وز سفر یاسید یوسف صد مراد	پیدقی ایله سفر فرزین راد	هم سفرده بولدی یوسف صد مراد
روز رخ از آفتابی سوختند	شب ز اختر راهی آموختند	شمسه کوند ز جبین سوز اولدی لیلر	کچه انجمن ره آموز اولدی لیلر
خوب کشته پیش ایشان راه زشت	از نشاط ده شده ره چون بهشت	یا لرنده زحمت راه اولد خوب	جنت آسا قریه ده شوق قلوب
تلخ از شیرین لبان خوش میشود	خار از گلزار دلکش میشود	تلخی شیرین لبان محبوب اولور	گلشنک خاری پله مرغوب اولور
حفظ از معشوق خسر می شود	خانه از نمخانه صحر می شود	حفظ معشوق خرمادن لطیف	خانه دلدار ایله صحرادن لطیف
ای بس از ناز نینان خارکش	بر امید گلزار ماه و دش	ناز پرور لرده دارد خارکش	مقصدی بر گلزار ماه و دش
ای بسا حال کشته پشت ریش	از برای دلبر مردوی خویش	نچه حال ارقه سن مجروح ایدر	کندی مجبومینه بدل روح ایدر
کرده آهنگر حال خود سیاه	تا که شب آید بسوی روی ماه	چهره سن آهنگر ایتکده سیاه	تا که اوله بوسه دار روی ماه
خواجه تا شب بردگانی چارمیخ	زانکه سروی در دلش کردست بیخ	خواجه دکانده تا شب چارمیخ	قلبنه بر سرو و صالمش شاخ و بیخ
تاجری در یاد خشکی میرود	آن بهر خانه شیشی میدود	تاجر ایلمر جسر و برده ترکناز	قلبی مهر انگیز یار خانه ساز
هر کرا با مرده سودایه بود	بر امید زنده سیامی بود	کیمده اولسه مرده به سودا بید	ایله اول بر زنده سیامی امید
آن در و کر روی آورده یچوب	بر امید خدمت مردوی خوب	اولدی بخاره توجه روی خوب	وصل مهر و ایله آنی سینه کوب
بر امید زنده کن اجتهاد	کو نکرد بعد روزی دو جاد	قیل او زنده مطلب ایله اجتهاد	اولمیه تا ایکی کون صکره جاد

مونسى كزین تو خسر از خسی
انس تو باماد و بیا بکجاست
انس تو بادایه و لالا چه شد
انس تو با شیر و با پستان مانند
آن شعاعی بود بر دیوارشان
بر هر آن چیزى که افتد آن شعاع
عشق تو بر هر چه آن موجود بود
چون زر با اصل رفت و مس مانند
از زر اندود صفاتش پاکش
کان خوشی در قلبها عاریست
زر ز روی قلب در کان میرود
نور از دیوار تا خور میسود
زین سپس بستان تو آب از آسمان
معدن دنبه نباشد دام کرک
زر کمان بردند بسته در کره
همچنین رقصان و خندان میشدند
چون همی دیدند مرغی می پرید
هر که می آمد ز ره از سوئے او
که تو روئے یار مار ا دیده
کلبره مجنون و شش خاطر نواز

عاریت باشد در آن مونسى
کز بحر حق مونساترا و فاست
کرکسى شاید بغیر حق عصب
نفرت تو از دیر پستان مانند
جانب خورشید و ارفقت آن نشان
تو بر آن هم عاشق آبی ای شجاع
آن ز وصف حق چو ز راند و دود
طبع سیر آمد طلاق او بر اند
از جبالت قلبه را کم گوی خوش
زیر زینت مایه بئی زیشت
سوی آن کان رو تو هم کان میرود
تو بدان خور رو که در خور میرود
چون ندیدی تو وفادار نادان
کی شناسد معدن آن کرک سترک
می شتاپند مغروران بد
سوی آن دو لای چرخ میزدند
جانب ده صبر جاه می درید
بوسه میدادند خوش بروی او
پس تو جانزاجان و مار ا دیده
میکند در پیش او سوز و کداز

خار و حسله ایلمه انیسنتک
قنده کتدی والدین انیسنتی
دایه و لالا ایله انسک قنی
شیر و پستان ایله یوق انیسنتک
اولدی دیوار اوزره بر پر تو عیان
قنده کیم اول پر تو اولدی رونما
هر نه موجود اوزره عشق اولسه فزون
زر کیدوب اصلینه من اولسه عیان
کل زر اندود صفاته اولمه بند
عاریت در نقد قلبه نقش و زیب
زر ایدر قلبک یوزندن عزم کان
نور ایدر دیوار دن شمسه رجوع
ایده کور تحصیل آب آسمان
معدن دنبه دکلدر دام کرک
صره سبرسته اولدی زر حساب
اولقدر خندان و رقصان اولدیلر
قوشلر او چه قریه سمیتنه قریب
هر کیم اولسه قریه سمیتندن عیان
دیر لر ایدی یار میز یارانی سن
کلبه مجنون و شش خاطر نواز

عاریت درانده انس و الفتک
اولسه حقدن غیر نیک خیرتی
غیر ایدر می کور سنی حقدن غنی
مکتب ایچون قالمدی هم نفر تک
مینده اولدی شمسه اول پر تو دو ان
عشقک اول پر توده ظاهر داما
اول صفات حقدن اولدر و نمون
محو اولور سندن اکامیل بنان
نقد قلبه جبل ایله ایتیمه پسند
ایلر اول زینت سکا مکر و فریب
قیل پله سنده همان کافی مکان
همره اول نور ایله قیل ترک هجوع
چونکه کور دک یوق وفای نادان
معدنی زیر اپس لور کرک سترک
روستایه ایتد معزوران شتاب
صخره اوروب و لایه پویان اولدیلر
چاک اولور دی جا به صبر و شکیب
اولدیلر اقبال و تقبیله روان
بوسه بدن جانمز جانانی سن
پشکا هنده ایدر سوز و کداز

نواختن مجنون آن سکت را که مقیم کوی لیلی بود

همچو مجنون کوس کیراج نواخت
کرد اوجی کشت خاضع در طواف
بوالفضولی گفت ای مجنون خام
پوز سکت دائم پلیدی می خورد
عیبهای سکت بسی او بر شمرد
گفت مجنون تو همه نقشی وتن
کین طلسم بسته مویلیست این
همتش پن و دل جان و شناخت

بوسه اش میداد و پیش میکند اخت
هم جلاب و شکرش میداد صاف
اینچه شنید اینی که می آردی مدام
متعده خود را بلب می استرد
عیبدان از غیب بدان بویی نبرد
اندر آو بنکرش از چشم من
پاسبان کوچه لیلیست این
کوکجا بکریده مسکن گاه ساخت

کیم اولوب بر کلبه مجنون دن نواز
ایدوب اطرافن خضوع ایله طواف
بر فضول اکا دیدی ای قیس خام
کیم دمان کلب اولوب هر دم پلید
ایلدی کلبک عیوبندن شمار
دیدی مجنون سنده وار نقش وجود
کیم طلسم بسته مولادر اول
همتن کور جان و دل اگاه کار

کوی لیلیده مقیم اولان کلبه مجنونک نوازش ایتدیکیدر

بوس ایدوب ایلر ایدی سوز و کداز
عرض ایدر دی سکر و جلاب صاف
بونه مجنونانه جنبشدر تمام
نچه مکرو مات اولور اندن بدید
عیبانه غیب بدان ایچون نه کار
باق نم چشمه اول اهل درود
پاسبان کوچه لیلادر اول
مسکن کور قنده ایتش اختیار

او سگ فرخ رخ کف منست آن سگی کوباشد اندر کوی او ای که شیران مرگانشرا غلام کز صورت بگذرید ای دوستان صورت خود چون شکستی سوختی بعد از آن هر صورتی را بشکنی سغبه صورت شد آن خواجه سلیم سوی دام آن تملق شادمان از کرم دانست مرغ آن دانه را مرغکان در طبع دانه شادمان کز شادی خواجه اکاهت کنم مختصر کردم چو آمده بدید قرب نهای ده بد می تا خستند هر که در ره بی فتلا و زمی رود هر که تازد سوی کعبه بی دلیل هر که کیرد پیش بی اوستا جز که نادر باشد اندر خافقین مال او یابد که کسی میکند مصطفائی کو که جسمش جان شود اهل تنزاجه علم بالقلم هر حیرصی هست محروم ای پسر اندر آن ره رنجها دیدند و تاب سیرگشته از ده و از روستا	بکله او هم در دو هم لهفت منست من شیران کی دهم یک موی او کفت امکان نیست خامش و السلام جشت و گلستان در گلستان صورت کلرا شکست آموختی همچو حیدر باب خیبر بر کنی که بده میشد بکفتار سقیم همچو مرغی سوی دانه امتحان غایت حرص است نه جو آن عطا سوی آن تر ویر پزان و دووان ترسم ای رهرو که پکاهت کنم خود نبود آن ره ره دیگر کزید زانکه راه ده کنون شناختند هر دوروزه راه صد ساله شود همچو آن سرکشگان کرد دلیل ریش خندی شد بشهر و روستا آدمی سبر زندی والدین نادری باشد که بر کنجی زند تا که رحمان علم القرآن بود واسطه افراشت در بذل کرم چون حیرصان تک مرد آهسته تر چون عذاب مرغ خاکی در عذاب وزشکر ریزی چنان نا اوستا	بکله همدردان عشقک پریذر نچه شیره ویر مزم بر موی نی دید ای امکان یوق خموش اول و السلام کلشن اندر کلشن و جنت مقرر ویردی کسر صورت کل ساک دست چون علی قیل قمع باب خیبری رهبر اولدی قریه یہ قول سقیم دانه یہ طامع طیور آسا همان اول ایسه احسان کل حرص و الم دام پر تر ویره پزان و دووان قور قارم یولدن سنی تعویق ایدر کتدی لر سمست خلا فخر هروان غافل ایدی قریه را هندن غریب ایکی کونک یول اولور یوز بیل قدر اولدی اول سرگشته لر کببی دلیل شهری یہ کویلی یہ اولدی ریشخند کیم ولد حاصل اولدی والدین نادر اولدی کنجه وصل و احتمال فیض رحمان علم القرآن اوله ایتدی حق بی واسطه بذل کرم قیل قناعت حرصی ترک ایت شوهر سیل دیده مرغ خاکی و ش همان تلنگام قند تدر اولدی لر
---	--	---

رسیدن خواجه و قوش بده و نادیده و ناشناخته آوردن روستایی ایشانرا	خواجه قومیل قریه یہ واصل اولوب روستایی تک انلره نه کورمش و نه پیلش معامله سن ایتدی کیدر
--	--

بعد ماهی چون رسیدن آن طرف روستایی بین که از بدنیستی روی پنهان میکند زیشان بروز آنچنان زو که همه زرق و شرست	بی نوا ایشان ستوران بی علف می کند بعد اللتیا و التی تا سوی باغش نبکش ایند پوز از مسلمانان نهان اولیترست	اولدی بر آیده بیدار اول طرف روستایی کور که اول بدیتی کوند زانلردن یوزن ایتدنهان اولیله یوز کیم زرق و حیلله معدنی	کندی لر پتاب و مرکب بی علف نیلدی بعد اللتیا و التی باغنه تا اولمیه انلر روان کور ممک یکدر مسلمانلر آتی
---	--	---	---

رویا باشد که دیوان چون کس
 چون بینی روی او در وقتند
 در چنان روی خپش عاصیه
 چون پیرسیدند و خانش یافتند
 در فرو بستند اهل خانه اش
 لیک هنگام درشتی هم نبود
 بر درش مانند ایشان پنج روز
 فی ز غفلت بود ماندن نه خری
 بالیمان بسته نیکان ز اضطراب
 او همی دیدش همی کردش سلام
 گفت باشد من چه دانم تو کئی
 گفت ایندم باقیامت شد شبیه
 شرح میکردش که من آنم که تو
 آن فلان روزت خریدم آن متاع
 ستمه ما شنیدستند خسلق
 او همی گفتش چه کوی تر تات
 پنجین شب ابرو بارانی گرفت
 چون رسیده کار داند را سخوان
 چون بصد الحاح آمد سوی در
 گفت من آن حقها بکذاشتم
 پنج ساله رنج دیدم پنج روز
 یک جفا از خویش و از یار و تبار
 زانکه دل ننهاد بر جور و جفاش
 هر چه بر مردم بلا و شدتست
 گفت ای خورشید و مهت در زوال
 امشب از باران بماده گوشه
 گفت یک گوشه است آن باغبان
 درخش تیسر و کمان از بهر کرک
 کرد تو آن خدمت کنی جا آن قست
 گفت صد خدمت کنم تو جای ده

بر سرش نشسته باشد چون جرس
 یا مین آنرو چو دیدی خوش مخند
 گفت یزدان نسفا بالناصیه
 همچو خویشان سوی درشت یافتند
 خواج شد زین کر روی یوانه و ش
 چون در افتادی بچه تیزی چه سود
 شب بسر مار و ز خود خورشید سوز
 بلکه بود از اضطراب و بی خوری
 شیر مرداری خورد از جوع زار
 که فلانم من مرا اینست نام
 یا پلیدی یا فترین پاکئی
 تا برادر شد یفر من اخیه
 لوتها خوردی ز خون من دو تو
 کل سرتجاوز الاثنین شاع
 شرم دار در رو چو نعمت خورد و حلق
 نه ترا دانم نه نام تو نه جات
 کاسمان از بارش دار دشکفت
 حلقه زد خواج که مهنتر از سخوان
 گفت آخر چیست ای جان پدر
 ترک کردم آنچه می پنداشتم
 جان مسکینم درین گرم و سوز
 در کرانی هست چون ششده هزار
 جانش خاک بود با لطف و وفاش
 این یقین دان که خلاف عادتست
 کرد تو خونم ریختی کردم حلال
 تا بیسانی در قیامت توشه
 هست آنجا کرک را او پاسبان
 تازند که آید آن کرک سترک
 در نه جای دیگری فرمای چست
 آن کمان و تیسر در کفم بنه

چهره لروارنده شیطان چون کس
 او یله بر چهره کور نجسه الحذر
 او یله بر روی خپش و عاصیه
 چون سوال ایله بولندی خانه سی
 ایتیلر اسل خانه فتح باب
 لیک پلیدی غلظتک وقتی دکل
 قالیلر بش کون قدر موقوف با
 حمق و غفلتدن دکل ایله بوحال
 بند ایدر مردی لئیمه اضطراب
 کوردی و الحاصل آنی و یردی سلام
 دیدی کیمن قیل و قالک پیلزم
 دیدی بودم مشره اولدی شبیه
 دیدی اول شخصمک بن کله کچه سن
 بن فلان کونده سکا الدم متاع
 خلق ایشندی پهنمزده الفتی
 اول ایسه یردی ندر بوت تات
 بش کچه کچدی اولوب باران و ابر
 جاننه کار ایتدی قیلدی دق باب
 کلهدی الحاح ایله در کسدن یکا
 دیدی کچدم حق صحبتدن همان
 اولدی بوبش کونده بش یملق بلا
 بر جفا خویش و تبار و یاردن
 کیم دکل ما مول انلردن جفا
 اولدی بو خلقک بلا و شدتی
 دیدی وار چون مهر مکرده زوال
 بو کچه بار اندن ایله گوشه دار
 دیدی وار بر گوشه اما باغبان
 دانا دستنده در تیسر و کمان
 منزل ایتیلر ایسک اول خدمتی
 دیدی کوستر خدمتک مقبول جان

باشی او زره مسکن ایله بر نفس
 خنده رو اولمه یا ایتمه هیچ نظر
 دیدی مولانسفا بالناصیه
 ایتدی لر عزم در کاشانه سی
 خواج وضع بددن اولدی در طراب
 چونکه دوشدی چاه لازم صبر دل
 کیم کچه سرد ایدی کوند سوز و تا
 بلکه اولدی اضطراب و انفعال
 شیری در دوج ایدر مردار خوار
 بن فلانم هم فلاندر با که نام
 نیک و بد تحقیق حالک پیلزم
 یعنی المرء یفر من اخیه
 خانه و خوانم اولوردی انجمن
 کل سرتجاوز الاثنین شاع
 عبدر نیان حقوق نعمتی
 بن سنی پیلزم نه فهم نام و ذات
 اولدی باران سیل خرمزار صبر
 دیدی سویک گلگون اول عالیجان
 دیدی مقصودک ندر سویله کجا
 بر طرف در بنده اول ظن و کمان
 جانم اولدی گرم و سرد و مبتلا
 پیل کردن رنجه یوز پیک باردن
 عادت جان نلره مهر و وفا
 عکس ما مولی خلاف عادتی
 قائم استرک سکا اولسون حلال
 حق سنی محشرده اتون توشه دار
 انده دفع کرکه اولدی پاسبان
 کلمیه تابا غه کرک بی امان
 یوخسه جای آخره قیل ممتی
 قنده در و یرد ستمه تیر و کمان

من خشم حاری ز کنم بهر حق مگذارم امشب ای دودل کوشه خالی شد و او با عیال چون طبع باجمد کرکشته سوار شب همه شب جمله گویان ای خدا این سزای آنکه شد یا رخسان این سزای آنکه اندر طمع خام خاک پاکان لیبسی و دیوارشان بنده یک مرد روشن دل شوی از ملوک خاک جز بانگ دهل شهریان خود هر زمان نسبت بروج این سزای آنکه بی تدبیر عقل چون پشمانی زدل شد تا شغاف آن گمان و تیر اندر دست او کرک بروی خود مسلط چون شرر هر پشه هر یکیک چون کرکی شده فرصت آن پشه را ندن هم نبود تا نباید کرک آسبی زند اینچنین دندان کنان تا نیم شب ناگهان تمثال کرکی هشته تیر را بکشد آن خواجه زشت اندر افتادن ز حیوان باد جست ناجوانمردا که حسر کرده منست اندر و اشکال کرکی ظاهرست گفت فی بادی که جست از فرج و گشته خرگزه ام را در ریاض گفت نیکوتر تفحص کن شبست شب غلط نماید و مبدل بسی هم شب هم ابرو هم باران زرف گفت آن برمن چو روز روشنست	کبر بر آرد کرک سر تیرش زخم آب باران بر سر و در زیر گل رفت آنجا جای تنگ و بی مجال از نهیب سیل اندر کنج غار این سزای ما سزای ما سزای یا کسی کرد از برای ناکسان ترک گوید خدمت خاک گرام بهتر از عام و رز و کلزارشان که بر فرق سرشان روی تو نخواهی یافت ای پیک سبل روستایی کیست کج بی فتوح بانگ غولی آمدش بگریز نقل زان سپس بود مذار در اعتراف کرک را جوین همه شب سو بسو کرک جوین و ز کرک او بی خبر اندر آن دیرانه شان زخمی زده از نهیب جمله کرک عنود روستایی ریش خواجه بر کند جان شان از ناف می آید بلب سر بر آورد از فراز پشته ز دران حیوان که تا افتاد پست روستایی های کرد و کوفت دست گفت نه این کرک چون هر منست شکل او از کرکی او مخبرست می شناسم همچنان کابی ز می که مبادت بسط هرگز از تقباض شخصها در شب ز ناظر مجبست دید صائب شب ندارد هر کسی این سه تاریکی غلط آرد و شکوف می شناسم باد خرگزه منست	حفظ باغ ایچون بن ایدوب ترک خوا حق ایچون اولسون بو شب لایق دکل وار دیلبر کرکوشه اهل و عیال پیری پیرینه اولوب یعنی سوار دیدلر اول شب زهی لایق جزا بوجز لایق انیان خسه اول طمعکاره سزادر بوتام بوسه دیوار و خاک کا ملان بنده روشندان اولق یقین حاصل شان سکا صوت دهل شهریان خود روزه نسبت بهر زمان بوسزاد که بی تدبیر عقل چون مذمت اوله داغ قلب و نا حاصلی الدی له تیر و کمان قور دایسه که مسلط چون شرر قور دیدی هر پشه و برغوث اگا دفع پشه ایتیکه یوق فرصت خوف ایدر دقور داوله آسبرس اولدیلر بودر دایله تا نیم شب کوردیلبر کرک صورت ناکهان خواجه ویردی شسته اولدم کشاد برهوا چقده دو شوب حیوان اودم دیدی کندی کره خرچیف و آه انده قور د اشکالی ظاهر در عیان روستایی دیدی اول باد شکم بانغه خرگزه می ایتدک هلاک دیدی شبدر قیل تفحص پیکان شب ایدر تغلیط و تبديل مرام هم کچه هم ابرو هم باران اوله دیدی با که کون کبی مجسز و مدر	ایلرم تیر ایله کرکی دخراب زیر و بالا مز اوله باران و گل کوردیلبر جای تنگ و بی مجال اولدی خوف سیله مامن کنج غار بوزره یارب سزادر کیم سزای آدمیت ایده بویله ناکه ایده ترک خدمت خاک گرام نعمت دونان دن اعلادر عیان یکدر اولمقدن شهانه همنشین غیری یوق ای طالب خیر سبل روستاور دوستایی ابلهان صوت غولی ایلیمه اسباب نقل صکره اولمز نفع و سود اعتراف حارس کرک اوله اول شده بنان قوردی استراندن اتابی خبر زخم اوروب ویرانده اندن یکا اولدی دفع کرک انجق رخصتی ایده غلظت روستایی اخس هر بری پیتاب و نالان بلب پشته دن باش کوستروب اولد عیان دوشدی حیوان اولد اهل خواجه شاد کویلی ایواه ایله اولدی پرالم دیدی خواجه یوق اودر کرک سیاه شکلیدر قور د اولد یعنی بز نشان شاه خرگزه در بی پیش و کم کوره راحت اتم اول اندوهناک شب ایدر اشخاصی کوز لردن بنان راست بین اولمز کچه هر کوز تمام پس بو اوج ظلمتده سهوا اولسه نوله بادی اول خرگزه ناک معلومدر
--	--	---	---

در میان پست باد آن باد را
 خواجه بر جست و پامد ناسکفت
 کابل و طرار و شید آورده
 در سه تاریکی شناسی باد خضر
 آنکه داند نیم شب کوساله را
 خوشتر عارف و دال که کنی
 که مرا از خویش هم آگاه نیست
 آنچه دی خوردم از نام یاد نیست
 عاقل و مجنون حقم یاد دار
 آنکه مرداری خورد یعنی نبسید
 مست و بنیکر اطلاق و بیع نیست
 مستی گاید ز بوی شاه فرد
 پس بر دکلیف چون باشد روا
 بار که هند در جهان خرگه را
 بار بر کبیر ند چون آمد حرج
 سوی خود اعمی شدم از حق بصیر
 لاف درویشی زنی و چودی
 که زمین را من ندانم ز آسمان
 باد خرگه چنین رسوات کرد
 این چنین رسوا کند حق شید را
 صد هزاران امتحانست ای پسر
 که نداند ماه او را ز امتحان
 چون کند دعوی خبیاطی کسی
 که بر اینرا بغلطاق فسراخ
 که بودی امتحان هر بدی
 خود مخنث رازره پوشیده گیر
 مست حق بهشیار چون شد از دبور
 باده حق راست باشدنی دروغ
 ساختی خود را جنسید و بایزید
 بدرکی و مبتلی و حسر ص و آرز

می شناسم چون مسافر ز ادر را
 روستایی را که بیانش گرفت
 بنک و افیون هر دو با هم خورده
 چون ندانی مر مرا ای خیره سر
 چون نداند همزه ده ساله را
 خاک در چشم مروت میزنی
 در دم کنجای جزا نند نیست
 این دل از غیر تحمیر شاد نیست
 در چنین پنوشیم معذور دار
 شرع او را سو معذوران کشید
 همچو طفلیست او معاف و معقیست
 صد خم می در سر و مغز آن نکرد
 اسب ساق کشت و شد سپید پا
 درس که دهد پارسی بومره را
 کفایت حق لیس علی الاعمی حرج
 پس معافم از قلیسل و از کثیر
 های و هوئی مستیان ایزدی
 امتحانت کرد غیرت امتحان
 هستی نفی ترا اثبات کرد
 این چنین گیر در میده صید را
 هر که گوید من شدم سر هتک در
 پختگان راه جویندش نشان
 آنکند در پیش او شه اطلسی
 ز امتحان پیدا شود او را دو شاخ
 هر مخنث دروغا رستم بدی
 چون ببیند زخم کرد و چون اسیر
 مست حق نماید بخود تانفخ صور
 دوغ خوردی دوغ خوردی دوغ دوغ
 رو که نشناسم تبر را از کلید
 چون کنی پنهان بشید ای مکر ساز

فرق اول و اولد و سیر می با داکر
 خواجه پر تاب ایتدی تند بی مان
 دیدی اے ابله نذر بوج ادا
 ایتدی که اوج ظلمت ده فم باد خضر
 نیم شبده فم ایدن کوساله سن
 دعوی عرفانده هم حیرت زده
 بندخی کند من آگاه اولدم
 دون نه ایدی طعمه یاد مده دکل
 عاقل و مجنون حقم متصل
 هر کیم اول مرد از خرمی نوش ایدر
 مسته بنکیده یوق بیع و طلاق
 آتیکم مست اید عشق کرد کار
 پس کا کلیف اولور می هیچ روا
 باری کیم قور دنیا ده خرگه یه
 بر طرف در بار کله کده عرج
 نفسه اعمی یم ولی حقدن بصیر
 لاف درویشی ایدر سن بی خودی
 دیر سن ایتیم فرق ارض و آسمان
 باد خرگه سنی کیم مات ایدر
 ساخته مجنون اولور رسوای کار
 صد هزاران امتحان وار حساب
 خفته سد اولسه طریق امتحان
 دیمه خیاطم اگر بر مرد دون
 دیر که ایله بر بغلطاق فسراخ
 اولسه دنیا ده خوف امتحان
 زره پوش اولسه مخنث اول فقیر
 نچه بهشیار ایده مست حتی شور
 باده عشق خداده یوق دروغ
 کند یکی ایتدی که جنید و بایزید
 کار کار اولدی حقی و جمل و حرص و آرز

ز ادنی پیلز مسافر اول قدر
 کویلیک طوتدی که بیان همان
 بنک و افیونی معا ایتدی که غذا
 سن بنی پیلز مین ای خیره سر
 نچه پیلز همزه ده ساله سن
 هم مروته ایدر سن عربده
 دله حقدن خیره همراه اولدم
 غیر یوق حیرتده در شادی دل
 بویله پهوش اولدی لغم معذور پیل
 اهل عذره شرح انی همدوش ایدر
 طفل نادان وضعی در بالاتفاق
 صد خم می اولسه ایتمرا و یله کار
 دوشه اسب ابنت اولور سپدست پا
 درس فرسی کیم ویرر بومره یه
 دیدی حق لیس علی الاعمی حرج
 پس معافم کر قلیسل و کر کثیر
 های و هوئی خیل مست ایزدی
 پس سنی پیل غیرت ایله امتحان
 حاصل نفیک و جود اثبات ایدر
 صید اولور بویله رمان ایکن شکار
 کیم دیمه حال منم سر هتک باب
 پختگان اذن طلب ایله نشان
 شاه اولور در حال اکا اطلس نمون
 امتحان ایله اولور اهل دو شاخ
 هر مخنث رستم دیردی همان
 زخم کور دکه اولور کویا اسیر
 هوشه کلز مست حق تانفخ صور
 اولکس نوش ایلدی که دوغ اید دوغ
 واریوری پیلتم تبر می یا کلید
 ایتمه اطهار جنون ای حیل ساز

خویش را منصور صلاحی کنی	آتش در پسته یاران زنی	کنید کی منصور علاج ایلدک	پنبه یارانے وتاج ایلدک
که نشناسم عمر از بولمب	باد کره فرخ شناسم نیمشب	بولمب دن اولیه فسق عمر	نیم شبده بللی باد کره حسر
ای خری کین از تو حسر باور کند	خویش را بهر تو کور و کر کند	ای خریت خراید رسه اعتماد	کور و کور اوله سنگون پهناد
خویش را از هر وان کمتر شم	تو حریف رهزنانے که محور	نفسکی پیل رهرو انک کمتری	هرزه خوار اوله دکلن یولاری
باز پر از شید سوی عقل تاز	کی پرد بر آسمان پر مجاز	قیل جنوندن سمت عقله تر کناز	چرخه پرواز ایده مز پر مجاز
خویشتن را عاشق حق ساختی	عشق باد یوسیا هی باخته	عشق حق دعوا سید رعن کناه	کیم سکا معشوق ایکن دیوسیا
عاشق و معشوق را در ستخیز	دو بد و بندد و پیش آرد تیز	عاشق و معشوقی محشرده تمام	بر برینسه باغلی ایلر لر قیام
تو چه خود را کچ و ابله کرده	خون رز کو خون مارا خورده	نفسکه نقش بلاهت ایلدک	قانز ایچدک سفاهت ایلدک
رو که نشناسم ترا از من بجه	عارف پنجوشم و بهسلول ده	رو یکی ایتدی تجا بل پر کره	عارف بی خویش اولوب بهلول ده
تو تو هم می کنی از قرب حق	که طبق کرد و در نبود از طبق	قرب حقن سنده و هم بی مال	فعلنی فاعل پسورنی کل حال
آن بی پستی که قرب اولیا	صد کرامت دارد دو کار و کیا	آنی کور مر سنکه قرب اولیا	یوز کر امتله بولور کار و کیا
آهن از داود مومے میشود	موم در دستت چو آهن میشود	موم اولور آهن کف داود دن	آهن ایتدک مومعی ال صوند چرس
قرب خلق و رزق بر جلدست عام	قرب وحی عشق دارندان کرام	قرب خلق و رزق اولور محصول عام	قرب وحی عشق اولور کار کرام
قرب بر انواع باشد ای پدر	میزند خورشید بر کهسار و زر	قربک انواعی اولور ایله نظر	فیضیاب شمس اولور کهسار و زر
ایک قربی هست باز رشید را	که ازان آکه نباشد پید را	ایک کور قرب زری خورشیدن	کیم او قرب اولمز بهوید اید دن
شاخ خشک و تقریب آفتاب	افتاب از هر دو کی دارد حجاب	شاخ خشک و ترده قرب آفتاب	اولدی یکسان ایکیسندن بی حجاب
ایک کو آن قربت شاخ طری	که ثمار نخت از وی می خوری	لیکن اولدی قربت شاخ طری	میوه شیرین و پخته مظهری
شاخ خشک از قربت آن آفتاب	غیر ز و تر خشک کشتن کو پاب	شاخ خشکه اولدی قرب آفتاب	از دیاد خشکی بی آب و تاب
انچنان مستی مباش ای بی خرد	که بعقل آید پیشمانی خورد	اولقدر مست اولم کیم ای پخرد	عقله کلده که ندامت اوله سد
بلکه زان مستان که چون می میخورد	عقلهای پخته حسرت می برند	اوله مست اول بلکه اولسه میفشان	ایده عقل پخته بی حسرت کشان
ای گرفته همچو که به موش سپر	کر ازان می شیر گیری شیر گیر	کر بهوش ایتمه شکار موش سپر	ایچ او میدان ایده سن تا صید شیر
ای بخورده از خمیالی جام هیچ	همچو مستان حقایق بر مپسج	سن خیال ایله اولور کن جام نوش	ایتمه مستان حقایق و ش خروش
می فتی این سوو آن سو مست دار	ای تو این سو نیست آن سو گذار	مست و ش دو شکده سن هر یکا	اول یکا دار بونده یوقدر یول سکا
کر بدان سوره ایابی بعد ازان	که بدین سو که بدان سو سر نشان	یول بولور سکا اول یکا من بعدا کر	که اویا که که بویا که قیل کذر
جمله این سو بی ازان سو کب مزن	چون نداری مرک هرزه جان کن	بونده عقلک اول طرفدن ایتمه لاف	جان چکشیموت ایچون یوقدر خلاف
آن خضر جان که اجل نهر اسداو	شاید از محسوس قران شناسداو	فتنی خضر جان که چکر خوف مرک	پهلمسه محسوس قوتی جائز ایتسه ترک
کام از ذوق تو هم خوش کنی	در دمی در خیک خود پرش کنی	و هم ایله ذوق دماغک پر نشاط	در دمیله طرفک ایتمش اختلاط
پس یک سوزن تنی کردی ز باد	ایچنین فربه تن عاقل مباد	ظرفسکی بر سوزن ایلر بی هوا	عاقله بو عشرت اولسونی روا
کوز با سازی ز برف اندر شتا	کی کند چون آب پند آن وفا	قیشده اولسک کوزه ساز برفا کر	ظرف آب اولمق نه ممکن قیل نظر

افشادن شغال در خم رنگ و رکن شدن و دعوی طایوسی
 بر چقا لک بویه کویند و شوب بویاند یغندن ناشی انای حسنه

کردن در میان شغالان

طاوس اولمق ادعاسن ایتدیکیدر

آن شغالی رفت اندر خم رنگ
پس بر آمد پوستش رنگین شده
پشم رنگین رونق خوش یافته
دید خود را سبز و سرخ و فور و زرد
جمله گفتند ای شغالک حال چیست
از نشاط از ما گرانه کرده
یک شغالی پیش او شد گای فلان
شید کردی تا بمنسیر بر جوی
بس بکوشیدی ندیدی گرمی
گرمی آن آب و اویا است
که التفات خلق سوی خود کشند

بر چقال اولدی اسیر خم رنگ
موی جلدی اولدی رنگین با تمام
پشم رنگین ایله اولدی خوشنما
کورودی کنین سبز و سرخ و زرد فام
دید ای لمر ای چقال جق حال نه
بوشاط ایتیش سنی بزون جدا
بر چقال اکه دیدی کیم ای فلان
صنعت ایله عزم ایوب تا منبره
سعی قیلدک کور مدک بر آب تاب
مظهر تاب انبیا و اولیا
التفات خاتمه طالب اولدیلر

ایلدی اول حمده بر ساعت درنگ
دید ای طاوسم اولوب علوی مقام
آفتاب اولدی اکار و نوق فزا
خود فروش اولدی شغاله تمام
سنده بوشوق و سرور بال نه
سا که قندن بونکبر بو ادا
سخره می اولدک یا مجنون زمان
لاف حسرت اوله خلقه یکسره
اولدی بی شرمی سکا شرم و حجاب
اولدی بی شرم و حیا اهل ریا
ظاهر و باطنده کاذب اولدیلر

چرب کردن مرد لافی لب و سبلیت خود را هر بامداد پیوست
دنبه و پسر و ن آمدن میان حریفان که من چنین
خورده ام و چندان

بر مردک لفاق لب و سبلیت هر صبح قویرق یا غیله
آلوده ایلوب یارانی پننده شویله چرب و شیرین و بویله لذت
و سمنین طعام یدم دیولاف ایتدیکیدر

پوست دنبه یافت مرد مستهان
در میان منغان رفتی که من
دست در سبلیت نهادی در نوید
کین گواه صدق کفشار منست
اشکمش کفتی جواب بی طنین
لاف تو مارا بر آتش بر نهاد
گر نبود ای لاف زشتت ای کدا
و نمودی عیب کز کم باختی
کفت حق که کز مجنابن کوش و دم
کف اندر کز محسب ای محتمل
و رنگوبی عیب خود باری خمش
در توفیق یافتی مکشادمان
سنگهای امتحان نیز پیش
کفت یزدان از ولادت تا بحین

پوست دنبه بولدی بر شخص دنی
عزم بزم منغان ایدوب همان
دست فخر ایله اولوب سبلیت نواز
مدعا سینده اوله گویا گواه
جوع ایله بطنده کفتار مبین
لا فک آتش در و نه سوسو
اولسه بولاف زشتک ای کدا
عرض اولند قدّه بو عیب و احوجاج
دید ای مولا اولسون کج کوش و دم
ایلمنج کراهه نقل و ارتحال
عیبک اقرار ایلمز سن اول خموش
نقره بولدک ایلمنه فتح دمان
اولدی سنک امتحان اچون دخی
دید ای حق کور مرز منکم اهل شین

هر صبح ایلردی ساییده آنی
طعمه چربی ایلردی در میان
کوستر ردی سبلیت اول حیلله باز
چرب و شیرین ایدی نقل چاشگاه
کیم اباد الله کید اکا ذبین
سبلیت چربک دو کولون موبو
بر کریم ایلردی احسان غذا
بر طیب ایلردی البتة علاج
یتفنن الصادقین صد قسم
استقامت اوزره ایله عرض حال
حیلله و کمر ایله باری ایتمه جوش
اولدی زیر اکه سنک امتحان
نچه دور لوا متحسانان بر زخی
یفتنون گل عام مرتین

امتحان بر امتحانست ای پدر	این بکسرا امتحان خود را محرز ایمن بودن بلعم با عور که امتحانها کرد حضرت اورا و از انها روی سپید آمده بود	امتحان بر امتحان دار الحذر	امتحان کمتسه ایتمه نظر بلعم با عور جناب حقدن نچه امتحانات ایلد کامیاب اولوب این اولدنی قصه در
<p>بلعم با عور و ابلیس لعین او بدعوی میل دولت میکند کاخچه پنهان میکند پیداش کن جمله اجزای تنش خصم ویند لاف دادا در جهامی کند راستی پیش آریا خاموش کن آن شکم خصم سبالش آمده کای خدار سوکن آن لاف لثام ستجاب آمد دعای آن شکم گفت حق گرفتاری و اهل صنم تو دعا را سخت گیر و می شغول چون شکم خود را ب حضرت در سپرد از پس کربه دو دیدند او که ریخت آمد اندر آن تخم آن طفل خرد گفت آن دینه که هر صبحی بدان کربه آمد ناگهانش در بود خنده آمد حاضرانرا از شکفت دعوتش کردند و سیرش داشتند او چو ذوق راستی دید از کرام</p>	دعوی طاوسی کردن آن شغال که در خم صباغ افشاده بود	<p>بلعم با عور و ابلیس لعین میل دولتله او کیم دعوا ایدر دیر که پنهان ایتدیکن اطهار قیل خصم اکا اجزای جسمی سبر سر لاف خود پستی ایدر منع کرم فی الحقیقه راست بین اول یا خموش مد صینک بطنی خصم سبلیتی بولیئی ایلد رسوا ای خدا اول شکمن ستجاب اولدی دعا دیدي حق گرفتاری و اهل صنم سن وعاده ایتام لیت ای همام حضرت ایتدی حواله چون شکم المغذ قصد ایتدیلر قیلدی شتاب کلدی بر مجلسده اول طفل صغیر دیدي کتدی دینه کیم هر صبحگاه کربه قایدی ناگهان اولدق دون ایتدی حصاری تعجب خنده ساز ایتدیلر دعوت انی سیر ایتدیلر کوردی چون صد قیلذوق احترام</p>	بویاچی کوپنه دوشن چقالک طاوسلق ادعاسنی ایتدیکیدر
<p>آن شغال رنگ رنگ آمد نهفت بنگر آخر در من و در رنگ من چون کلستان کشته ام صدر رنگ خوش کز و فرآب تاب و رنگ بین مظهر لطف خدای کشته ام</p>	آن شغال رنگ رنگ آمد نهفت بنگر آخر در من و در رنگ من چون کلستان کشته ام صدر رنگ خوش کز و فرآب تاب و رنگ بین مظهر لطف خدای کشته ام	<p>در لورنگ ایلد کلنجه اول چقال دیدي بر خوش باق بکاهم رنگمه بولشتم کلشن کبی یوز لون و شان کز و فرآب و تابمدن همین یعنی اولدم مظهر لطف خدا</p>	<p>ایتدی گوش اهل لونه قیل وقال برصم مالک دکل نیسرنگمه سجده دن لایتمی اولمق سرکشان نام اولسون فخر دنیا رکن دین ذاتم اولدی لوح شرح کبریا</p>

ای شغالان بین خوانیدم شغال
آن شغالان آمدند آنجا جمع
پس چه خوانمت بگو ای جوهری
پس بگفتندش که طاوسان جان
تو چنان جلوه کنی گفت که فی
بانک طاوسان کنی گفتا که لا
خلعت طاوس آید از آسمان
کی شغالیرا بود چندین جمال
همچو پروانه بگرداگرد شمع
گفت طاوس نری چون مشتری
جلو ما دارند اندر گلستان
بادیه نرفت چون کویم منی
پس نه طاوس خواج بوالعلا
کی رسی از رنگ و دعویها بدان

تشبیه فرعون و دعوی الوهیت او بدان شغال ماند که رنگین
دعوی طاوسی میکرد

همچو فرعون مرصع کرده ریش
او هم از نسل شغال ماده زاد
خلق دید آنگاه و جاهاش سجده کرد
گشت مستک آن کدای زنده دلوق
مال را آمد که در وی زهر باست
های ای فرعون ناموسی کن
سوی طاوسان اگر پیدا شوی
موسی و هرون چو طاوسان بدند
زشتیت پیدا شد و رسوایت
چون محک دیدی سیکستی چو قلب
ای سک که کین زشت از عرص و جوش
غره شیرت بخواد امتحان
برتر از عیسی پریده از خیرش
در جسم مالی و جاهاش در فتاد
سجده افسوسیا ز خوش بخورد
از سجود و از تحسیرهای خلق
وان قبول و سجده خلق از دست
تو شغالی هیچ طاوسی کن
عاجزنی از جسلوه و رسوا شوی
پر جلوه بر سر و رویت زدند
سرکون افتاد از بالا میت
نقش سیر رفت و پیدا گشت کلب
پوستین شیر را بر خود مپوش
نقش شیری آنکه اخلاق سگان

تفسیر و تتر فتم فی لحن القول

گفت یزدان مری را در مساق
که منافق زفت باشد نغزه هول
چون سفالین کوزه را می خری
می زنی دستی بر آن کوزه چرا
بانک اشکسته در کون می بود
بانک می آید که تعریفش کند
یک نشانی سهلتر از اهل نفاق
و شناسی مرور در لحن و قول
امتحانی میسکنی ای مشتری
تا شناسی از طنین اشکسته را
بانک چادش است پیش میرود
همچو مصدر فعل تعریفش کند

ای شغالان اولسون نامم شغال
هیب چقالر کلدیلمر جمع اولدیلمر
دیدلر شمده نه اولسون سا که نام
پس دیدلر آ که کیم طاوسلر
سند و وارمی ایلده جولان دیدیوق
صوت طاوسانه وارمی دیدی
طلعت طاوس اولور فیض سما
بر چقالده وارمی بو حسن و جمال
فی المشل پروانه و شمع اولدیلمر
دیدمی طاوس نر عالی مقام
گلستان اچره اولور لر جسلوه کر
دعوی به برهان کر کرد آت و چوق
دیدلر طاوس اولوق نار و ا
رنگ و دعوی ایلده اولمز خود نما

طاوسلق اذعا یدین شغالک مثالی فرعون بی عوگک دعوی
الوهیتنه تشبیه اولدیغیدر

دو دنی فرعونه ایدوب ترین ریش
اولدنی اولدی شغال طرف دم
سجده ایتدی جا و اموال کورن
مست اولوب اولدی و پچاره فقیر
مال مار اولدی که زهری جان ربا
های ای فرعون ناموسک قنی
سمت طاوسانه ایلر سک گذر
موسی و هارون ایدی طاوس مال
اولدی رسوایی و سوء سیرتک
قلبکی ایتدی سیه سنک محک
عرض کر که ایلده اولوب بر کلب دون
نعره شیرانه اولدی امتحان
اولدی حمق ایلده خر سپوده کیش
مال و جاها ایدی اگانیر تک خم
سجده حیفت اولدی آ که راهزن
حیرت ایلده سجده خلقه اسیر
هم قبول و سجده خلق از دها
هیچ چقال اولسونی طاوس غنی
جلوه ده عجز کر سنی رسوا ایدر
کیم سن اولدک پر لر زدن پایمال
سرکون انداز قدر تک
شیر نقشی کندی اولدک بر کوپک
پوست شیر اما خلا فنده درون
نقش شیر و کلب اولور هیچ نهان

تفسیر و تتر فتم فی لحن القول

دیدمی حق پیغمبره بودر سیاق
هرنچه اولسه منافقه مقال
السه بر قاج سفال کمتری
کوزه به یعنی اولور انکشت زن
بشقه در زیر صدای انکار
اول صد البته انی تعریف ایدر
اولدی اسهل شیوه اهل نفاق
لحن قولنده اولور معلوم حال
امتحان ایلرانی اول مشتری
پهلمکه حال طنین و ناله دن
کیم ایدر صوت و صد تعریف کار
فعلی کور کیم مصدری تعریف ایدر

قصه ماروت و ماروت و دلیری ایشان بر امتحانات آتشی

ماروت و ماروتک امتحانات آتشی به جبار تلری قصه سیدر

چون حدیث امتحان روی نمود
 یادم آمد قصه ماروت زود
 پیش ازین زمان گفته بودیم اندکی
 خود چه گویم از هزارانش یکی
 خواستم گفتن درین تحقیقها
 تاکنون و اماند از تعویقها
 جمله دیگر بسیارش قلیل
 گفته آید شرح یک عضوی ز پیل
 کوشش کن ماروت ترا ماروت ترا
 ای غلام و چاکران ماروت ترا
 مست بودند از تماشای آنکه
 وز عجایبهای استدر اراج شاه
 اینچنین مستیست ز استدر اراج حق
 تا چه مستیها کند معراج حق
 دانه دانه شش چنین مستی نمود
 خوان انعامش چها داند کثود
 مست بودند و رهیده از کجند
 های و هوی عاشقانه میرزند
 یک کین و امتحان در راه بود
 صرصرش چون گاه که راجی ر بود
 امتحان میکردشان زیر وز بر
 کی بود سر مست رازینا خبر
 خندق و میدان پیش او یکست
 چاه و خندق پیش او خوش مسکلیست
 آن بزکوبی بران کوه بلند
 بردود از بهر خورد بی گزند
 تا علف چینه بیند ناکهان
 بازی دیگر ز حکم آسمان
 بر که دیگر بر اندازد نظر
 ماده بر پسند بران کوه دگر
 چشم او تاریک کرد در زمان
 بر جسد سر مست زین که تابدان
 انچنان نزدیک بناید و را
 که دویدن کرد با لوعه سرا
 آن هزاران کرد و گز بنایدش
 تاز مستی میل جستن آیدش
 چونکه بجهت در فتد اندر میان
 در میان هر دو کوه بی امان
 او ز صیادان بکه بگریخته
 خود پناهنش خون او را ریخته
 شته صیادان میان آن دو کوه
 اشظار این قضای باشلوه
 باشد اغلب صید این بز همچین
 ورنه چالاکت و چست و خضم پن
 رستم ارچه با سرو سبالت بود
 دام پاکیرش یقین شهوت بود
 همچون از مستی شهوت پیر
 مستی شهوت بین اندر شتر
 باز این مستی شهوت در جهان
 پیش مستی ملک دان مستهان
 مستی آن مستی این بشکند
 او شهوت التفاتی کی کند
 آب شیرین تا نخوردی آب شور
 خوش بود خوش چون درون دیده نور
 قطره از باد های آسمان
 بر کند جاز ز می وز ساقیان
 تا چه مستیها بود املاک را
 وز جلالت روحهای پاک را

شغل ایدر کن امتحان ظاهره
 بوندن اول اولدی تقریر اقل
 سویلیمک ایدی مرا هم یک پیک
 ایده لم بوجله ده از چوق بیان
 کوش ایدوب ماروتی تا ما
 اولدی نلمر مست انوار جمال
 بویله در مستی استدر اراج حق
 دانه دام ایله کیم سکران ایدر
 شویله سر مست ایدیلر بی فکر دام
 یولده انا امتحان ایله کین
 امتحانده اولدیلر زیر وز بر
 خندق و میدان او کنده بر اولور
 جلوه گاه معسز ایکن کوه بلند
 اول چراگاه کیدر کن ناکهان
 غیر ی بر کوه ایدر صرف نظر
 چشمه تاریک اولوب اولدم جهان
 کورینور میدان اگا شویله قریب
 نچه پیک ارشون ایکی ارشون اگا
 کتدی چاک اورتده کورد همان
 کوردیکی صیاددن ایتیش فرار
 انده صیادان او قورمش مستر
 بویله در اکثر شکار معز کوه
 اولدی رستم سبالت و سر صاحبی
 ار کبی مستی شهوتدن کسل
 مستی شهوت جبانده پیلش اول
 ایله اول مستی بوستان بی ثبات
 آب شیرین اچمده کچه آب شور
 قطره صهبای علوی پیل دست
 کیم ملاک مست اولورندن مدام
 قصه ماروت کلدی خاطره
 ایک انجق پیکده بر در حاصل
 قالدی تعویقات ایله بو وقته دک
 فیلدن بر عضو شرح اولسون همان
 قیل عبادات خداده اهتمام
 کیم عجایبیدر بو استدر اراج حال
 مست کونا کون اولور معراج حق
 خوان انعامی نه لرا احسان ایدر
 عاشقانه های و هو اولور مدام
 صرصرندن گاه اولور کوه متین
 مست ایچون زیر اکه بناند ز خبر
 چاه و خندق مستوی ظاهر اولور
 ایله اندن قصد عیش بی گزند
 کوسر ز بر نقشی حکم آسمان
 انده بر محبوبه معزه میل ایدر
 عزم ایدر مستانه اول کوه همان
 حوض مقداری قیاس ایله غریب
 جست ایدر مستانه لک اندن یکا
 ایکی جانب ایکی کوه بی امان
 خوف خون ایله ایدر انده قرار
 بو قضای پر شکوه منتظر
 یوخسه چالاک اولدی من کل الوجوه
 ایک شهوت اولدی دام غالبی
 مستی شهوت شترده اولدک پیل
 کیم اولور سر مستی مردانه قول
 شهوت دنیا یه ایتمه التفات
 خوش گلور کویا اولور چشمکده نور
 بومی و ساقیدن ایله جانی سست
 هم دخی ارواح پاکان کرام

که بیوی دل در آن می بسته اند
 جز مگر آنها که نو می بند و کور
 تا میدان هر دو عالم گشته اند
 پس زمستیا بگفتند ای دروغ
 کس تریدی درین سید ادجا
 این بگفتند و قضا میگفت پست
 این مدو کتبخ در دشت بلا
 که ز موی و استخوان مالکان
 جل راه استخوان و موی و پی
 گفت حق که بندگان جفت خون
 پابهنه چون رود در خارزار
 این قضا میگفت لیکن کوشان
 چشمها و گوشها را بسته اند
 جز عنایت که کشاید چشم را

قصه خواب دیدن فرعون آمدن موسی علیه السلام را
 و تدارک اندیشیدن

جد بی توفیق خود کس را مباد
 جد فرعون چو بی توفیق بود
 از منجم بود در حکمش هزار
 مقدم موسی نمودندش بخواب
 با معبر گفت و با اهل نجوم
 جمله گفتندش که تدبیری کنیم
 تا رسید آن شب که مولد بود آن
 که برود آرزو آرزو از نگاه
 پس بفرمودند در شهر آشکار
 الصلا ای جمله اسرایلیان
 تا شمار اردن ساید بی نقاب
 کان اسیران را بجز دوری نبود
 که فسادندی بره در پیش او

اولسه بر رشمه سندن نشو یاب
 یا مگر انگر کا دلوب مایوس و دور
 ایکی عالم دن اولور لرنامید
 حال مستیده دیدلرای دروغ
 فرشاید زوک ظلم و طغیان بدل
 بویله دیر لردی قضا دیردی تمام
 اولمه غافل ره رود دشت هوا
 انده پچه استخوان مالکان
 کیم اولوی استخوان و موی و پی
 دیدی مولایم عباد بخت یار
 پابهنه ایتسه طی خارزار
 بویله سولردی قضا انا که گوش
 باغلید رکوز لوقه قتل یا مگر
 کیم عنایتدن اولور کشف بصر

فرعون بی عون رو یاده موسا تک علی نینا و علی السلام
 تشریفی کوردیکی و تدارک فکر نده اولدیغی در

جد بی توفیق ایله اولمز کشاد
 جد بی توفیق ایله فرعون دون
 اولدی حکمنده منجم صد هزار
 اولدی چون موسی کا معروض خواب
 ایتدی عرض اهل تعبیر و نجوم
 دیدیلر تدبیر او در کیمس با تمام
 تا شب مولد حلول ایتدی عیان
 خانه سندن هر کشتی چقسون تمام
 امر اولندی شهر اچننده ابتدا
 الصلا ای خیل اسرایلیان
 تا ایدوب عرض جال بی نقاب
 کیم اسیر آسا او زمره دور ایدی
 اولسه لردی بویله فرعون دوجار

باسه این بد که بنی سنج اسیر	در که و سیکه لقای آن امیر
بانک چاوشان چو در ره بشود	تا بنی سندر و بدیواری کند
در بی سندر وی او مجرم شود	انچه بد تر بر سر او آن رود
بودشان حرص لقای ممتنع	چون حیرت آدمی فیما منع

بمیدان خواندن بنی اسرائیل برای حیلۀ منع ولادت
موسی علیه السلام

ای سیران سوی میدانه روید	کز شهشته دیدن چو دست امید
چون شنیدند مرده اسرائیلیان	تشنگان بودند و بس مشتاقشان
حیلۀ را خوردند و آن سوتا خند	خویشتر ابر هر جلوه ساختند

حکایت

همچنان گانجا مغول حیلۀ دان	گفت مچویم کسی از مصریان
مصریان را جمع آید این طرف	تا در آید آنکه میباید بگفت
بر که می آمد بگفتا نیست این	پین در آنچه در آن گوشه نشین
تا بدین شیوه همه جمع آمدند	کردن ایشان بدین حیلۀ زدند
شومی آنکه سوی بانک نماز	داعی الله را نبردندی نیاز
دعوت مکارشان اندر کشید	الحذر از مکر شیطان ای رشید
بانک درویشان و محتاجان نیوش	تا تکمیر بانک محتالت کوش
کر که ایان طامعند و زشت خو	در شکم خواران تو صاحب دل بجو
در تک دریا کهر با سنگهاست	فخر نا اندر میان سنگهاست
بس بجوشیدند اسرائیلیان	از بکه تا جانب میدان دوان
چون بحیلۀ شان بمیدان برد او	روی خود بنمودشان بس تازه رو
کرد دل داری و بخشها بداد	هم عطا هم وعده داد آن قباد
بعد از آن گفت از برای جانشان	جمله در میدان بخشید امشبشان
پاسخش دادند خدمتسا کنیم	کر تو خواهی یک - اینجا ساکنیم

بازگشتن فرعون از میدان شهر شاد بتفریق بنی اسرائیل
از زنان شان در شب حمل

سه شب آنکه باز آمد شادمان	کین شب حملت دورند از زنان
---------------------------	---------------------------

رسم ممنوع ایدی قطعا بر اسیر	ایلیه نظاره روی امیر
چاوشان ایلردی تنبیه الحذر	رو بدیوار اولسون اهل رکبدر
روی شاهه کیم بقار ایلر کنه	باشنی زخم تبر ایلر تباه
انلرک حرص او منع ایتدی زیاد	حرص ایدر منع ایله کسب از دیاد

ولادت موسی علیه السلام حیلۀ همچون بنی اسرائیلی
میدانه دعوتلریدر

ای سیران اولد میدان جلوه گاه	چو دودیدار اولدی و عد پادشاه
چون ایشندی مرده اسرائیلیان	تشنه و مشتاق ایدیلر نا کهمان
حیلۀ به بند اولدیلر عزم ایتدیلر	و عد چو دور و ایتۀ جرم ایتدیلر

حکایت

آنکه بگز کیم مغول حیلۀ کار	دیدی بر مصری کر که در با که یار
مصریانۀ مجمع اولدی اول طرف	مطلب و مقصود اوله تازی کیف
کیم کلور سه دیدی مطلب بود کل	وار او تو بر گوشه ده ای ساده دل
تا که کله ی جمله سی بو طور ایله	اولدیلر کردن زده پیک جور ایله
بو شامت انلره وقت نماز	دعوت مولایه تاخیر نیماز
دعوت مکاره مفتون اولدیلر	مکر شیطانن حذر صد الحذر
ایله درویشان و محتاجانی کوش	ایتمه صوت حیلۀ دن جوش و خروش
کر که ایان ایتمه ده سوء ادب	انلرک صاحب دن ایله طلب
قهر دریا ده اولور کوه رله سنگ	اولدی طرف ایله تفاخر عار و تنگ
خانه لردن چقدی اسرائیلیان	اولدیلر تا سخن میدانه دوان
حیلۀ میدانه او نجه رهنمون	انلره کوستردی یوز فرعون دون
ایتدی دل داری و بخشایش عطا	هم عطا هم وعده ایتدی هر یکا
دیدی اندن صکره پر شوق و طرب	جمله یه میدان کر که ماوای شب
دیدیلر فرمانبر ز خد متکذار	امرا اولور سه ایلر ز بر آئی قرار

بنی اسرائیلی خاتونلردن لیلۀ حملده تفریق ایتدم
دیو فرعونک میداندن شهره شادمان رجوع ایتدیکمیدر

اوچ کچه چون کچدی اولد شادمان	دیدی مردان جمله مجور زنان
------------------------------	---------------------------

خازنش عمران هم اندر خدمتش
 گفت ای عمران برین در خست تو
 گفت خستم هم برین در گاه تو
 بود عمران هم ز اسرائیلیان
 کی گمان بردی که او عصیان کند

خازنی عمران ایدردی خدمتی
 دیدی ای عمران که بونده ایله خوا
 دیدی در گاهک منام اولسون بجا
 ایدی عمران قوم اسرائیلدن
 ظن اولمز دیکه عصیان ایلیه

اولدی شهره کلمده هم صحبتی
 همسر کله سنده اولمز شوه یاب
 یوق رضادن غیر فی فکر باجا
 لیک فرعون ایله کویا جان و تن
 جان فرعونه او خسران ایلیه

جمع آمدن عمران با در موسی و حامله شدن موسی علیه السلام

عمران مادر موسی ایله جمع اولوب موسی علیه السلامه حامله اولدی بغیردر

شہ برفت و او در آذر گاه خفت
 زن برو افتاد و بوسید از لبش
 کشت پیدار او و ز زادی خوش
 گفت عمران این زمان چون آمدی
 در کشیدش در کنار از مهر مرد
 جفت شد با او اما ترا سپرد
 آهنی بر سنک ز در آد آتشی
 من چو ابرم تو زین موسی نبات
 مات و برد از شاه میدان ایعروس
 آنچه این فرعون میترسد از د

کندی شه در کلمده اول ایتد منام
 زن کلوب استنده ایتد بوس لب
 چونکه پیدار اولدی کوردی مسرن
 دیدی عمران نیچه کلدک بو زمان
 همسرن مهریله ایتدی در کنار
 جفت اولوب کلدی امانت جا کیر
 آهین و سنک اولد چون آتش فشان
 بن سبحا بوسن زین موسی نبات
 مات و برد شاه دن پیل ای عدوس
 اولدکه فرعون اولدی اذن خوفناک

نیم شب خاتون اکا ایتدی خرام
 خوابدن شوریده اولدی نیم شب
 ایتده تقصیل حسرت بلبرن
 دیدی زن حکم قضای مستعان
 قالدی تغییر کاره اقتدار
 دیدی ای زن بو در اول کار خطیر
 آتش اما شاه و ملکه سرکشان
 حق شه شطرنج و بز کویا که مات
 آنی بزدن پیلمه اولمه پرفوس
 ثابت اولد بزدن اول پوهیم باک

وصیت کردن عمران جفت خود را بعد از مجامعت که
 تو مران دیده باشی

عمرانک خاتونه بعد الاجتماع ز نهار بنی کورممش کبی اول
 دیو توصیه سیدر

واگردان هیچ ازینها دم مزن
 عاقبت پیدا شود آثار این
 در زمان از سوی میدان نعره
 شاه از آتیه بت برو نخست آترمان
 از سوی میدان چه بانگست و غیو
 گفت عمران شاه ما را عمر باد
 از عطای شاه شادی میکنند
 گفت باشد کین بود آما و لیک

کشف را از ایتمه دهانک ایله بند
 عاقبت پیدا اولور اذن اثر
 جانب میداندن اولدی اول زمان
 پیچندن نعره مک فرعون او دم
 سمت میدانده نذر بوهای و هو
 دیدی عمران عمر شاه اولسون زیاد
 شاہک احسانیله جمله شادمان
 دیدی ای کاش ایله اولسه لیک بن

کلمیه تا سا که و با که کز ند
 کیم علامت در نمایاندر خبر
 در عقب صد نعره و افغان همان
 پاره نه اولدی سرگردان غم
 انس و جنه دہشت انداز اولدی بو
 قوم اسرائیلیان کیم اولدی شاد
 رقص ایوب اولمده پیر کفر تان
 پر غم اندیشه و او نامدن

ترسیدن فرعون از ان بانگ

فرعونک اول صدادن خوف ایتد کیدر

این صد اجان مرا تعمیر کرد
 پیش می آمد پس میرفت شه
 هر زمان میگفت ای عمران مرا
 زهره فی عمران مسکین را که تا
 که زن عمران بعمران در خرید
 بر پسر که در آید در رسم

پیدا شدن ستاره موسی علیه السلام بر آسمان وغریو منجمان
 در میدان

بر فلک پیدا شد آن ستاره اش
 روز شد گفتش که ای عمران برو
 راند عمران جانب میدان و گفت
 بر منجم سرب برهنه جاه چاک
 همچو اصحاب عزرا پوشید خاک
 بر گرفته از فغان و سازشان
 خاک بر سر کرده خون پر دیدگان
 بد نشانی میدهند منجوس سال
 کرد مارا دست تقدیرش اسیر
 دشمن شه هست گشت و خیره شد
 کوری ما بر جبین آسمان
 ما ستاره بار کشتیم از بجا
 دست بر سر می بزده گاه الفراق
 رفت چون دیوانگان پمقل و هوش
 کفتای بس خشن بر جمع خواند
 زردای باز کونه باخت او
 از خیانت و ز طمع نشکفتید
 آبروی شاه ما را ریختید
 شاه ما را فارغ آریم از عثمان
 من بر آوزم شمار ابی امان
 ما لها باد شمنان در باختم
 دور ماندند از ملاقات زنان
 تا که امشب جمله اسرایلیان

بوصد اکیم جانی تعمیر ایلدی
 پیش کا هینه کلوب کتد کچه شاه
 دیردی ای عمران بودمه پنجر
 زهره یوق عمرانده گفتار ایلیمه
 همسری عمران چون ایتدی قران
 بر پسر دوشنه رسم مادره

موسی علیه السلام ستاره سی آسمانده بدیدار اولوب
 میدانده منجملرک غریولری پانسنده در

اختر موسی اولوب زیب سما
 کوندر اولد دیدی ای عمران یتش
 کلدی میدانه دیدی عمران نوله
 بر منجم سرب برهنه جاه چاک
 ماتم اصحابی کبی آوازه لر
 صلیح صقال پر مرده چهره ز خمنک
 دیدی خیر اوله نه بو آشوب حال
 اعتذار ایدوب دیدلرای امیر
 کندی تدیر اولد دولت تیره آه
 اختر ی اولد بو شب انک عیان
 اول پمبر کوکب افروز سما
 شادی قلب اولدی عمران نطق
 ساخته عمران اولوب پزهر و جوش
 لال ایدوب کنین هم ایلر دشتاب
 نفس ایتدی ترش و غمگین ساخته
 سوز لر یله ایتدی لر شاه فریب
 شاهنر تحریک میدان ایتدی لر
 دست بر سینه بو ایدی مدعا
 شاه ایشته کده دیدی ای خائن
 کندم ایتدم سخره ساز مضحکه
 تا بو کجه جمله اسرایلیان
 کوری فسر عونه اولدی رونما
 کور ندر اول نغره وصیت دروش
 شاهی بی خواب ایلدی بو غنله
 ماتم ایتدی اولدی افشاده بنکاک
 آه و افغاندن طولمش سبر سبر
 دیده لر پر خون و سپر کرد و خاک
 بد نشان نخس انجق حکم سال
 اولشتر نقدیر مولایه اسیر
 ظاهر و هم غالب اولدی خصم شاه
 نقش رنم ایتدی جبین آسمان
 بزدن اختر زیر اشک اولدی بکا
 دست بر سر دیدی آه الفراق
 کندی مجنونلر کبی بی عقل و هوش
 هم نجوم اهلینه ایلر دی عتاب
 ایتدی زرد بار کونی باخت
 هپ خیانتدن طمعدن مستریب
 آبروی شاهی ریزان ایتدی لر
 شاهنر بزا ایلر ز غم سدن رها
 بن سرنی صلب ایلرم ویرم امان
 مال بذل دشمنان معرکه
 اوله مجبور ملاقات زنان

مال رفت و آب رو و کار خام
سالها در او خلعت می برید
رایتان این بود فریبک و نجوم
من شمارا بر دم آتش زخم
من شمارا بهیزم آتش کنم
سجده کردند و بگفتند ای خدیو
سالها دفع بلاها کرده ایم
فوت شد از ما و حکمش شد بدید
لیک استغفار این روز ولاد
روز میلادش رصد بنیم ما
کرداریم این که ما را بکش
تابنده می شمرد او روز روز
چون مکان بر لا مکان حمله برد
چون زمین با آسمان خصمی کند
نقش با نقاش پنجه میزند

این بود یاری و افعال کرام
مملکتها را مسلم میخورد
طلخوارانید و مکارید و نجوم
مینی و کوشش و لبانتان بر کنم
عیش رفته بر شما ناخوش کنم
کریگی گرت ز ما چریدید
و هم و حیران ز آنچه ما کرده ایم
نطفه اش جست و رحم اندر خرید
مانکه داریم ای شاه قباد
تا نکرد فوت و نجهد این قضا
ای غلام رأی تو افکار و هوش
تا نپسرد تیر حکم خصم دوز
سر کنون آید ز خون خود خورد
شوره کرد در سر زمرگی برزند
سلطان در ریش خود بر می کند

مال آبرو کید و بکار اولد خام
بو پنجه میل احسان و خلعتله سز
بومی عقل و رأی و تدبیر نجوم
عضو کز چاک و شرر پوش ایده می
آتش خشمه یا نوب بهیزم مثال
سجده ایتدیلر دیدیلر ای خدیو
نچه میللر ایلدک دفع بلا
فوت اولوب بزدن که حمل اولد بدید
بو مکافات ولی ای پادشاه
روز میلاده کرک بند رصد
چاره ایتمز سنک اگر اولد برزی
صایدیلر هر کون طهوز آبی تمام
هر کیم ایتسه قصد شجون قضا
خضم اولورسه آسمان ایلد زمین
نقش اگر نقاش اولسه پنجه کیر

بومید یاری افعال کرام
ملکتی امچره مسلم اولدیکر
جمله کز پشوده کومکار و نجوم
قطع مینی و لب و کوش ایده می
عشرت سابق سزده اولسون خیال
برده کر بر کره اولسه مکر دیو
و همز حیران بو کاره اولد
نطفه دن حمل اولدی پنهان مستفید
ایده لم مولده تدقیق نگاه
بوقضایی فوت اولد ممنوع و سد
ساکه ایتدک بنده رأی عاجز می
ایتمیه تاثیر حکم اجرای کام
و یردی سفک غونه کویار صنا
شور کی مرکدن اولسنز این
ریش و سبلدن چیقار خوار و حقیر

خواندن فرعون زنان نوزاده را سوی میدان هم جهت
مکر

مکر ایچون وضع حمل ایدن زانی فرعونک جانب میدان
دعوت ایتدیکیدر

بعد نه شه برون آورد تخت
کایزنان با طغکان پیرون روید
انچنانکه پار مردانرا رسید
بین زنان امسال اقبال شماست
مرزنانرا خلعت و بخشش دهد
هر که او این ماه ز ایدست بین
آرتنان با طغکان پیرون شدند
هر زن نوزاده پیرون شد ز شهر
چون زنان جمله بدو کرد آمدند
سبریدندش که اینست احتیاط

سوی میدان و منادی کرد سخت
جمله اسرائیلیان پیرون شوید
خلعت و هر کس از ایشان زر کشید
تا پاید هر کسی چیزی که خواست
کودکانرا هم کلاه زر دهند
کنجهما کیر پید از شاه کمین
شادمان تا خیمه شاه آمدند
سوی میدان غافل از دستان قهر
هر چه بود آن نر ز ما دستند
تا زوید خصم و نفراید خبساط

چون طهوز آبی کچدی قور دیشاه تخت
ای زنان اطفانکزلد با تمام
شو یله کیم میل اولنده اولر جال
پس بو میل اقبالکزد ای زنان
شه ز نانه یعنی خلعتلر و یرر
هر کیمک مولودی اولشدر بو ماه
مادران اطفان آلدی سبر سبر
شهر دن چقدی زن نوزاده هپ
چون زنان جمع اولدی انده سبر سبر
ایتدیلربی سبر برای احتیاط

سمت میدان نذا ایتدرد سخت
ایتون اسرائیلی میدان مقام
خلعت و زر آلدی اولدی اهل مال
هر کس اولسون مطیلیله شادمان
کودکان ایچون کلاه زر و یرر
اکه چوق احسانله وعد ایتدی شاه
ایتدی شادان خیمه شاه کذر
اولدی میدان سمتنه سرداده هپ
ارگن مادر لرندن آلدیلر
تا طهور خصم اولد بی ارتباط

وجود آمدن موسی و آمدن عوانان بخانه عمران و وحی
آمدن مادر موسی که موسی را در آتش انداز

موسی علیه السلام و وجوده کلوب عوانانک خانه عمران
کلد کله ری و مادانه موسایی ناره القا ایچون وحی اولدیفیدر

خود زن عمر آنکه موسی برده بود	دامن اندر چید از آن ثوب و دود	حامل موسی زن عمران ایدی	قصه دن آگاه اولوب پنهان اید
آن زمان قابله در خانها	بهر جا موسی فرستاد آن دعا	خانه خانه قابله بوخسه زمان	اولدیلر جا سوس طفل نوزمان
عمره کردنش که اینجا کویست	نامدا او میدان که دروهم و شکلیست	عمر اولدی قالدی برکودک ولی	کلمدی میدانه و هم اولدی جلی
اندرین کوچیکی زیبا زینست	کودکی دار دو لیکن پرفینست	کودچه دار بر زن زیبا نشان	کودکی دار دو لیکن نمته دان
پس عوانان آمد او طفلرا	در تنور انداخت با امرضا	کلیدلر تفتیش طفله اهل شور	ایتدی امر حق ایله وضع تنور
وحی آمد موسی زن زان باخبر	که زاصل آن غیلمست این پسر	مادرینه وحی حق ویردی خبر	اولدی نسلندن خلیک بو پسر
عصمت یانار کونی باردا	لاکون النار حره اش اردا	عصمت ایله نار اولور باردا کا	سوز نار اولور باردا کا
زن بوجی انداخت او را در شر	برتن موسی نکرد آتش اثر	ایتدی چون وحی ایله القای شر	کلمدی موسایه آتشدن ضرر
پس عوانان بی مراد آتشدند	باز عماران کران واقف بدند	چون عوانان ایتدیم طلب رجوع	ایتدی عمارانینه جد وقوع
با عوانان ماجرا برداشتند	پیش فرعون از برای دانک چند	اول عوانانه شدید اولدی غلو	حرص چندین نقد فرعون ایدی بو
کای عوانان باز کردید آن طرف	نیک نیکو بنگرید اندر عرف	ای عوانان امر ظاهر اول طرف	کیم کرک اقدام و تفتیش عرف

وحی آمدن مادر موسی که موسی را در آب انداز

مادر موسی به موسی بی القای آب ایتمک ایچون وحی اولندیغیدر

باز وحی آمد که در آبش سخن	روی در امید دار و موکن	مینده وحی اولدی قیلوب القای آب	قیل توکل چکمه یاس اضطراب
در سخن در نیش و کن اعمتید	من ترا باوی رسانم رو سپید	نیله القای ایله بروفق مراد	ایلرم آخر سنی و صلیله شاد
این سخن پایان ندارد مگر باش	جلمی چچید هم در ساق و پاش	بو سوزک پایانی یوقدر مگری چوق	بیچ و تابن کور ممش آزاده یوق
صد هزاران طفل میکشت او برون	موسی اندر صدر خانه در درون	نچه سبک طفلی هلاک ایتدی تمام	صدر خانه اولدی موسایه مقام
از جنون میکشت هر جا بد جنین	از جیل آن کور چشم دور بین	کیم جنون ایتدی آنی خصم جنین	جیلده خود کور چشم و دور بین
اژدها بد مکر فرعون عنود	مکر شایان جهاز خورده بود	اژدها در مکر فرعون عنود	مکر شایان اولدی اندن بوجود
لیک از فرعون تر آمد بید	هم و راهم مکر او را در کشید	لیک اکابر غالب اولد خصم جان	هم آنی هم مکر ایتدی ناتوان
اژدها بود و عصا شد اژدها	این بخورد از بتوفیق خدا	اژدها ایدی ولی اکا عصا	اژدها اولدی بتوفیق خدا
دست شد بالای دست این تابکجا	تا بسزدان که الیه المنتها	دست بر بالای دست اولدی شها	تا او حقه کیم الیه المنتها
کان یکی در یاست پیغور و کران	جمله در یا ما چوسیلی پیش آن	کیم او بر دریا که بی غور و کنار	جمله در یا لریا سنده قطره وار
جیلها و چاره کار اژدهاست	پیش الا الله آنها جمله لاست	جیلده و تدبیر اولور سه اژدها	حکم الا الله ایله سر جمله لا
چون رسید اینجا پانم سر نهاد	محو شد و الله اعلم بالر شاد	بونده چون اولد پان ایچون کشاد	اولدی محو الله اعلم بالر شاد
انچه در فرعون بود اندر تو هست	لیک اژدها مات مجوس چست	کار فرعون اولدی سنده قیل نگاه	لیک سنده اژدها مجوس چاه
ای در بیع این جمله احوال تست	تو بران فرعون بر خواهیش بست	حیف اولدی جمله احوالک سنک	کتدی فرعون خيال روشنک
کز تو گویند وحشت زایدت	ورزد دیگر چون فسان بنایدت	ساکه سندن دیسه لر وحشت ویرر	بر حکایت غیریدن لذت ویرر
چه خرابت میکند نفس لعین	دور می اندازدت سخت این قرین	پس خراب ایلر سنی نفس لعین	دور ایدر حقن قتی سو قرین
آتش را همیزم فرعون نیست	ورنه چون فرعون او شعله زینست	آتشکده همیزم فرعون یوق	انده چون فرعون فرعون یوق

حکایت مارگیری که از دهنای افسرده را مرده پنداشت
و در ریمانهاش پچید و آورد بغداد برای هنگامه

بر سیلانجی از دهنای افسرده بی مرده ظنیده عظیم ریمان ایل
بسته ایدوب سیرا چون بغداد شهرینه کونور دیکیدر

یک حکایت بشنواز تاریخ گوی
مارگیری رفت سوی کوهسار
گرگران و کز شتابنده بود
در طلب زن دانا تو هر دو دست
لنگ ولوک و خفته شکل و بی ادب
که بگفت و که بخاموشی و که
گفت آن یعقوب یا اولاد خویش
هر حس خود را درین جستنج
گفت از روح خدا لاتیا سوا
از ره حس دنان پرسیان شوید
هر کجا بوی خوش آید بوبرید
هر کجا لطفی بینی از کسی
اینم خوشها ز دریا میست زرف
جنگهای خسلق بهر خومست
خشمهای خلق بهر آشیتست
هر زدن بهر نوازش را بود
بوی بر از حس ز و تا گل ای کریم
جنگهای آشتی آرد در دست
به ریاری مار جوید آدمی
او همی جستی یکی مار شکر ف
از دهنای مرده دید انجا عظیم
مارگیر اندر زستان شدید
مارگیر از بهر حیرانی خلق
آدمی کوهیست چون مفتون شود
خویشتن نشاخت مسکین آدمی
خویشتر آدمی از زان فروخت
صد هزاران مار که حیران است
مارگیر آن از دهنای برگرفت

بر حکایت نقل ایدر تاریخ کو
کوهساره کندی کیم بر مارگیر
کز تانی اوزره کر تعجیل ایدر
ایکی دست ایلد طلب قیل دانا
خسته و سپیدست و پا و بسته لب
وقت گفتار و خموشی گاه گاه
دید ای اولادینسه یعقوب نبی
ایلیوب هر سو طلبده سعی وجد
دید ای حق من روحن لاتیا سوا
راه حسی ایلیوب وقت دنان
قنده خوش بو اولدی ششام قیل
قنده کورسک لطف معادن اثر
بریم بی غایتسکر اول کمال
جنگی خلقک زینت و زیبا به در
صلح اچوندر خشی خلقک ایر فیک
لطفه باعث قهر اولور آزار اولور
جز ددن ایلد کله قلبک منصرف
صلح اچوندر اصل و فرج دار و گیر
یاری اچون مارا ستر آدمی
مارگیر استردی بر مار شکر ف
مرده بر اثر دگر کورب انده عظیم
اکه اولدی وقت سرمای شدید
خلقی حیران ایتیمچون مارگیر
کوهدر آدم خیمه لر زان اولور
قدر زنی پلمز بوسکین آدمی
کندی ذاتن آدمی از زان ویرر
نچه سبک مار و جیل حیران اگا
مارگیر اول از دهنای الدی همان

از دانی چون ستون خانه
 کار دانی مرده آورده ام
 او همی مرده گمان بردش و لیک
 او ز سر مانا و برف افسرده بود
 عالم افسرده ست و نام او جاد
 باش تا خورشید حشر آید عیان
 چون عصای موسی انجامار شد
 پاره خاکی ترا چون مرد ساخت
 مرده زینمواند و ز انوزنده اند
 چون ز انوشان فرستد سوی ما
 گو بهایم لحن دادوی کند
 باد جسمال سلیمان شود
 ماه با احمد اشارت بین شود
 خاک قار و زرا چو ماری در کشد
 سنگ بر احمد سلامی میکند
 ما سمیعیم و بصیریم و خوشیم
 چون شما سوی جادی می روید
 از جادی عالم جانهار روید
 فاش تسبیح جادات آیدت
 چون ندارد جان توقفیلهما
 که غرض تسبیح ظاهر کی بود
 بلکه مرپننده را دیدار آن
 پس چو از تسبیح یادت میدهد
 این بود تاویل اهل اعتزال
 چون ز حسن بیرون نیامد می
 این سخن پایان ندارد مارگیر
 تا بغداد آمد آن هنگامه جو
 بر لب شط مرد هنگامه نهاد
 مارگیری از دنا آورده است
 جمع آمد صد هزاران خامریش

می کشیدش از پی هنگامه
 در شکارش من بگر تا خورده ام
 زنده بود و او ندیدش نیک نیک
 زنده بود و شکل مرده می نمود
 جامد افسرده بود ای او ستاد
 تابیبینی جنبش جسم جهان
 عقرا از ساکنان اخبار شد
 خاکهار را جمگی باید شناخت
 فاش اینجاذان طرف کوینده اند
 آن عصا کرد سوی نا اردنا
 جوهر آهن بگفت مومی شود
 بحر با موسی سخن دانی شود
 نار ابراهیم را نسیرین شود
 استن حنانه آید در کشد
 کوه بحیر را پامی میکند
 با شما نا محسوسان ما غاشیم
 محرم جان جادان چون شوید
 غفل اجزای عالم بشنوید
 و سوسه تا ویلهما زبایدت
 بهر پینش کرده تا ویلهما
 دعوی دیدن خیال و غنی بود
 وقت عبرت میکند تسبیح خوان
 آن دلالت همچو گفتن می بود
 و ای انکس کو ندارد نور حال
 باشد از تصویر غیبی اعجمی
 می کشید آن مار را با صد زحیر
 تا نهد هنگامه بر چار سو
 غلغله در شجر بغداد او قشاد
 بو العجب نادر شکاری کرده است
 صید او کشته چو اوزا بلهیش

از دنا اما که مانند ستون
 دیدی بر اثر کتور دم مرده لیک
 مرده ظل ایتدی انی لیک اردنا
 ایلیوب سر ما و برف افسرده جان
 بو جهان افسرده در نامی جاد
 تاب مهرش اوله چو نکیم عیان
 چونکه موسانک عصای اولدی مار
 ذره ذره پطرا ناک احیا ایدن
 بو یکا مرده او سمت زنده حال
 او لطفدن مار اولدی خودنا
 صوت دادده جبال ایله هجوم
 روز کار اوزره سلیمان تخت زن
 فخر عالمدن اشارت شق ماه
 خاک ایدر قارونی طعمه همچو مار
 سنگ ایدر سلطان کوفینه سلام
 یعنی دیر لر بز سمیعیم بصیر
 اولدی کز چون سالک راه جاد
 جامد اوله ایله ارواح ایله جوش
 تا که تسبیح جادات اوله فاش
 چونکه یوق روحک ایچون قندیلر
 کیم غرض تسبیح ظاهر می اولور
 بلکه اول رؤیت بصیری پیکان
 چونکه ایتدردی سکا تسبیحی یاد
 بویله در تاویل اصل اعتزال
 حسن ظاهر دن که چیتقر آدمی
 بو سوزک پایانی یوق در ماری کور
 کلدی چون بغداد اوله هنگامه جو
 شط کنار زنده اولوب هنگامه ساز
 مار کیر از کتور مش کیم عجیب
 نجه پیک نا پخته جمع اولد همان

یکدی همشله اولوب حشت نمون
 بغرمی خون ایلدی اول مرده لیک
 زنده ایدی با قمدی بر خوش اگا
 زنده ایدی مرده شکنده عیان
 جامد افسرده در و حشت نهاد
 کورنه جنبش کورستر جسم جهان
 عقله ساکنردن اولدی اعتبار
 خاک وغیره واقف ستر و علن
 بونده مغلقلنده مطلق هر مال
 بو طرفدن اردنا اولدی عصا
 جوهر آهن اولور کف اچره موم
 سحر ایله موسی ایدر بسط سخن
 آتش ابراهیمه گلزار و پناه
 شاخ خرما ده حنین و آه و زار
 کوه ایدر بحیایه ارسال پیام
 صور تا خاموشنر انا کیم خیر
 محرمیسته نه ممکن اتحاد
 غفل اجزاء دهری ایله کوشش
 و هم تا ویلاتی قوغافل مبشاش
 کور مک ایچون ایلمه تا ویلر
 رؤیت و فکر عمای بر می اولور
 وقت عبرته ایدر تسبیح خوان
 اول دلالت اولدی تسبیح مراد
 نیلسون یوق انده زیر انور حال
 اولدی تصویر ات غیبی اعجمی
 طالبان مار بگرداری کور
 تا اوله هنگامه ساز چار سو
 اولدی شایع اهل بغداد بوراز
 بو العجب نادر شکار انا معیب
 کندیه بکر ز شکار ابلهان

منتظر ایشان و هم او منتظر
 مردم هنگامه افزونتر شود
 جمع آمد صد هزاران زار و خا
 مرد را از زن خبر نه ز ازدحام
 چون همی عرقه جنبانید او
 و از دماغ در زهری آفسرده بود
 بسته بودش با رهنمای غلیظ
 در درنگ و اطمینان و اتفاق
 آفتاب گرم سیرش گرم کرد
 مرده بود و زنده گشت و از شکفت
 خلق را از جنبش آن مرده مار
 با تحسیر نغمه ای بختند
 میکست او بند و زان بانگ بلند
 بنده شکست و پیرون شد ز زیر
 در همیست بس خلائق کشته شد
 مار کیر از ترس بر جا خشک گشت
 کر که اسید از گرد آن کور میش
 از دماغ یک لقمه کرد آن کجرا
 خویش را بر آستی پیچید و بست
 نفس از دماغ است او کی مرده است
 کر بیسبب آلت فرعون او
 آنکه او بنیاد فرعون کنی کند
 کر گشت آن از دماغ دست فقر
 از دماغ را در در برف فراق
 تا فسرده می بود آن از دماغ
 مات کن او را این شوز مات
 کان تف خورشید شهوت برزند
 می کشانش در جاد و در قتال
 چونکه آن مرد از دماغ آورید
 لاجرم آن فتنها کرد ای عزیز

تا که جمع آیند خلق منتشر
 کدی و توزیع نیسکو تر رود
 حلقه کشته پشت پابر پشت پا
 رفته در هم چون قیامت خاص عالم
 می کشیدند اهل هنگامه گلو
 زیر صد گونه پلاش و پرده بود
 احتیاطی کرده بودش آن حفیظ
 تافت بر آن مار خورشید عراق
 رفت از اعضای او اخلاط سرد
 از دماغ بر خویش جنبیدن گرفت
 کشتن آن یک تحسیر صد هزار
 جملگان از جنبش بگریختند
 هر طرف میرفت چاقا چاق بند
 از دماغی زشت غران همچو شیر
 از فکاده کشتگان صد پشته شد
 که چه آورد من از کسار و دشت
 رفت نادان سوز را بیل خویش
 سهل باشد خون خوری جاجرا
 استخوان خورده را در هم شکست
 از غم بی آلتی آفسرده است
 که با مراد همی رفت آب جو
 راه صد موسی و صد مارون زند
 پشته کرد در زجاء و مال صقر
 بین مکش او را بخورشید عراق
 لقمه او بی چو او باید نجات
 رحم کم کن نیست او را اهل صلات
 آن خفاش مرده ریخت پرزند
 مرد و از آنده بجز یک الوصال
 در هوای گرم خوش شد آن مرید
 بلکه صد چند آن که ما کفیم نیز

خلق جمله منتظر او منتظر
 خلق بر هنگامه ده اولسه فزون
 ایتدی جمعیت هزاران زار و خا
 مرد زدن فرق اولسه از دحام
 چون ایده عرقه سن تحریک بو
 از دماغی ایتیش برودت سر زده
 بندی او لمشدی نچه محکم رسن
 اولدی جمعیتده تاب طمطراق
 ویردی عرشس کا چون تاب تفض
 مرده ایکن زنده اولدی ناگهان
 خلق کوردی جنبش ایلمر مرده مار
 حیرت ایلمرعه سازان اولدیلمر
 او لصدادن بنیدن ایتدی چاکچاک
 بندر متطوع اولوب چقدی لیر
 نچه خلق اولدی همی منتهه هلاک
 خشک اولوب قالدی زنده مار کیر
 کر کی سپد ایلدی اول میش کور
 ابلهی بر لقمه ایتدی از دماغ
 بر ستونه اولدی پیچیده همان
 نفسک از دماغی صانمه مرده در
 بولسه حکم آلت فرعون بو
 ایلیوب دعوی فرعون ایله لاف
 از دماغی فقر ایدر گرم حقسیر
 از دماغی قیل خسته برف فراق
 اولسه آفسرده اسیرک از دماغ
 ماتدن ازاده اول قیل انی مات
 زنده خورشید شهوت در حذر
 اول مجاهد ایله آنکله قتال
 چون کتوردی از دماغ اولمر ددون
 لاجرم اول فتنه لر اولدی بدید

تا اوله مجموع خلق منتشر
 خیلچه محمول امید ایلر درون
 اولدیلمر اطرافه حلقه پایا
 طولدی مانند قیامت خاص عالم
 اهل هنگامه حکر لردی گلو
 کر چه پنهان یوز پلاش و پرده ده
 احتیاط ایتشدی و هم و بیمدن
 ماره تاثیر ایتدی خورشید عراق
 سردی اعضاسی اولدی بر طرف
 اولدی از دماغه چون جنبش عیان
 اولدی نلرده تحسیر صد هزار
 هپ او جنبشیدن کیرزان اولدیلمر
 هر طرف کندی صدای هولناک
 از دماغی زشت کیم مانند شیر
 کیمی کشته کیمی خود پامال خاک
 صید قیدنده ایکن اولدی اسیر
 ایتدی نادان یعنی عزم موت و کور
 سهل اولور ججاج ایچون سفک دماغ
 طعمه سندن ایتدی کسرا استخوان
 آلت و اسباب اسرافسرده در
 کیم اکا منقاد اولوردی آب جو
 ایده موسی ایله مارونه خلاف
 پشه بی شاهین ایدر مال کثیر
 ایلمر پرتاب خورشید عراق
 لقمه ایلر اول سنی بولسه رما
 ناسر از ایتمه رحم و التفات
 ایلمر اول خفاشکی شهباز پر
 مرد اول الله بجز یک الوصال
 قوتی اولدی حرارتدن فزون
 ساکه یوز نقلیدن افزون و مزید

تو طمع داری که اورا بی جفا هر خیر این تمنای رسد صد هزاران خلق ز اثر دمای او	بسته داری در قار و در وفا موسی باید که از درها کشد در هزیمت کشته شد از رای او	سنده اول امیدوار کیم بی جفا هر کسه اولمز بوفسگری ایلمک از دردن نچه پیک خلق ولد خاک	بسته و محفوظ اولور انده وفا از دنا اولدر که موسی کرک یعنی اولدی اول هزیمتده هلاک
---	---	--	--

تهدید کردن فرعون موسی را علیه السلام

موسای کلیمه فرعونک تهدید ایتدیکمیدر

گفت فرعونش چر تو ای کلیم در هزیمت از تو افتادند خلق لاجرم مردم ترا دشمن گرفت خلق را میخواندی در عکس شد من هم از شر تگر پس می خرم دل ازین برکن که بفسیری مرا تو بدان غره مشکوش ساختی صد چنین آری و هم رسوا شوی بمچو سالوس بسیاران بدند	خلقرا کشتی و اکهنندی بیسم در هزیمت کشته شد مردم ز زلق کین تو در سینه مردوزن گرفت از خلافت مردمانرا نیست بد در مکافات تو دیکمی می پرزم یا بحر زنی پس روی کرد ترا در دل خلقان هراس انداختی خوار کردی ضحکه و خوغا شوی عاقبت در مصر مار سوا شدند	دیدی فرعون که چون ای کلیم خالق اقان هزیمت ایلدک لاجرم خسلق اولدی لر دشمن سکا مطلبک بر عکس اوله کار جهان چونکه سندن صرف آفات ایلم اولی صانمه ایده سن با که فریب غره اولمه ایتدیگک کاره بله بویله یوزفن ایلمرا اسک هر یکا ساکه بکر بونده چوق دعوا اولور	خالق ایتدک کشته او نام و پیم قتل و اهلکه عزیزت ایلدک کینه دارینه مردوزن سکا شا هسرا اولق نه ممکن مردمان بن سکا لایق مکافات ایلم ساکه بدن او ما مخلص عنقریب کیم قلوب ناسه ویردک زلزله خوار اولوب ایلمر کولر جمله سکا مصر مزده عاقبت رسوا اولور
---	--	---	---

جواب موسی علیه السلام فرعونرا

موسای کلیمک فرعونه جوابیدر

گفت با امر حقم اشراک نیست راضیم من شا کرم من ای حریف پیش خلقان خوار و زار و ریشخند از سخن میگویم این ورنی خدا عزت آن اوست و آن بندگانش شرح حق پایان ندارد چو حق	کریز دغوم امرش باک نیست این طرف رسوا و پیش حق شریف پیش حق مطلوب و محبوب و پسند از سیه رویان کند فردا ترا ز آدم و ابلیس بر میخوان نشانش بن دمان بر بند و بر گردان ورق	دیدی امر حقه یو قدر اشراک راضیم بن شا کرم اولسم اگر خالق اچننده خوار و زار و مستمند ساکه پند اولدی سوزم یوخسه اله عزت انک هم عباد صالحک حق و شرح حق اچون غایت محال	قائم ایلمر سه بدر یوق و هم دباک بوطرف رسوا و حقه مه معتبر در که مولاده مقبول و پسند پیل سنی فرداده ایلمر و سیاه آدم و ابلیس بدر ناصحک اول ذهن بسته ورق گردان حال
--	---	---	---

پاسخ دادن فرعون موسی را علیه السلام

حضرت موسی علیه السلام فرعونک جوابیدر

گفت فرعونش ورق در حکم است مر مرا بخریده اند اهل جهان موسیا خود را خریدی بن برو جمع آرم ساحران دهر را این نخواهد شد بروزی و دوروز	دفر دیوان حکم این دم مراست از همه عاقل تری تو ای فلان خوشتن کم بین بخود غره مشو تا که جھل تو نایم شهر را عملتم ده تا چهل روز تموز	دیدی فرعون اولدی چکمه جهان هپ بنی خلق جهان ایتدی قبول کندک ای موسی بره صاتم تیر ساحران دهری احضار ایلم برایکی کونده اگا اولمز نظام	شمدی محکوم امور مردمان جمله دن عاقلترم صاحب اصول کوره نفسک اولمه مغرور هنر جبلکی بوفنده اظنار ایلم پس بکا چل روز معامت ویر تمام
--	---	--	---

جواب موسی علیه السلام فرعونرا

ینه موسی علیه السلام فرعونه جوابیدر

گفت موسی ایمنرا دستور نیست
بنده ام اعمال تو ما مور نیست
کر تو چیزی و مرا خود یار نیست
بنده فرمانم بدانم کار نیست
میزنم با تو بجد تا زنده ام
من چه کاره نصرت من بنده ام
میزنم تا در رسد حکم خدا
او کند هر خصم از خصمی جدا

جواب فرعون موسی را و وحی آمدن موسی علیه السلام

گفت فی فی عملی باید نهاد
حق تعالی وحی کردش در زمان
این چهل روزش بده عملت بطوع
تا بکوشد او که فی من خفته ام
جیلها سازا همه بر هم زخم
آب را آرد من آتش کنم
مهر بوند من ویران کنم
تو مترس و عملت شده دم دراز
عشو تا کم ده تو کم پیمای باد
عملش ده قمع مهر اس از ان
تا سکا که کرنا او نوع نوع
تیز رو و کوشش ره بگرفته ام
واچنه افزایند من بر کم زخم
نوش خوش گیرند من نا خوش کنم
انکه اندر وهم ناید آن کنم
کوسه کرد آرد و صد جیله باز

عملت دادن موسی علیه السلام فرعون را تا سحر از اجماع کند از مداین

گفت ام آمد برو عملت ترا
او همی شود و در دانا اندر عقب
چون سک صیاد دانا و محب
سنگ را میگرد یک او زیر سم
سنگ و آهنرا بدم در می کشید
در هوا میگرد خود بالای برج
گفک می انداخت چون اشتر ز کام
ز غرغ دندان او دل می شکست
چون بقوم خود رسید آن مجتبا
تکیه بروی کرد و میکفت ای عجب
ای عجب چون می نیند این سپاه
چشم باز و کوشش باز و این دگا
من از ایشان خیره ایشان هم زمن
پیشان بر دم بسی جام ر حیق
من بجای خود شدم رستی زما
چون سک صیاد دانا و محب
سنگ را میگرد یک او زیر سم
خرد می خایسد آهن را بید
که هر زیمت میشد از روم و کرج
قطره بر هر که زد میشد جدام
جان شیران میه میشد ز دست
شوق او بگرفت باز او شد عصا
پیش ما خورشید و پیش خصم شب
عالی پرافتاب چاشنگاه
خیره ام در چشم بندی خدا
از بهاری خار ایشان من سمن
سنگ شد آتش پیش این فریق

دید موسی یوق بجا دستور حق
بنده یم عملت دکل ما مور حق
سنده اعوان فکری بن سپد ستیاریار
بنده فرمانم برم یوق غیر ی کار
زنده اولد قچه ایدوب خدمتده جد
بنده یم لازم بجا اولد حق مجسد
اولدی کارم بسته حکم خدا
اول ایدر هر خصمی خصمندن جدا

موسی علیه السلام عملت ایچون وحی الهی و در دیدر

دید موسی یوق پس بجا عملت کرک
حق تعالی ایلدی وحی اول زمان
عملت چل روزه ویر طوعا رضا
کوش ایتمون سعینی رد ایلمر
جیله لر ایتد کچه اول مضطر اولور
آب صافی انکه آتش ایلمر
هرنه اباد ایتسه ویران ایلمر
بی الم ویر عملت دور دور از
تا یکی عسرس نقل ایلمک
اکه وسعت اوزره عملت ویر همان
ایلمون انواع مگری تا قضا
سرعت ایتد کچه یون سدا ایلمر
هرنه افزون ایسه کمترا اولور
نوشنی مار منقشس ایلمر
دیهمه کلنر کاره حیران ایلمر
جمع لشکر ایلمون اول جیله ساز

موسی علیه السلام فرعونه مداین سن جمع سحره ایچون عملت ویر دیکیدر

دید موسی اذن حق اولدی بجا
کتدی موسی اژدها در پی دوان
چون سک صیاد ایدوب تحریک دم
سنگ و آهنرا بدم در می کشید
بر هوا اولسه اولور برجه یقین
اشتر آسا اولسه کف انداز کام
صیت دنداننی بگر لر چاک ایدر
چونکه کلدی قومنه اول مجتبا
انکا ایدوب دیر ایدی العجب
یا چون کور مزبوقوم بدلقا
کوز قواق واراشته مهر و روشنی
باکه انلر انلره بن غصه خوار
انلره صوندم نخسه جام ر حیق
اشته بن کتدم اجازت در سکا
کلب صیاد معلم دوش روان
ریکزار ایلردی سنگی ضرب سم
آهنی خایسده ایلر هر قدم
روم و کرج و هندی ایلر و همکین
قطره سی اعدایی ایلردی جدام
جان شیری وقف و هم و باک ایدر
طوندی اغزن اولدی اول اژدها عصا
سن بزه خورشید اولور سن خصم شب
عالمه مجلسوا یکن شمس ضحا
خیره ایلر قدرت مولا بنه
بر بهساره بن سمن انلر چوخار
سنگه تبدیل ایتدی آبی اول فریق

دسته کل بستم و بردم پیش آن نصیب جان خویشان بود خفته بیدار باید پیش ما دشمن این خواب خوش شد فکر خلق حیرت باید که رو بد فکر را هر که کاملتر بود او در هنر راجعون گفت و رجوع ایسان بود چونکه واکر دید که از دور بود پس افتد آن بزنگک پسین از کز افکی شد ندان قوم کنگ باشکته میسر و ندان قوم حج دل زد انشباشتند این فریق دانشی باید که اصلش زان ستر هر پری بر عرض دریا کی پرد پس چرا علی بیاموزی برد پس همچو پیشی ازین سر کنگ باش آخرون السابقون باش این طریف گر چه میوه آخر اید در وجود چون ملائک کوی لاعلم لنا کردین مکتب ندانی تو حجا گر نباشی نامدار اندر بلاد اندران ویرانکه آنم معروف نیست موضع معروف کی بنهند کج خاطر آرد بس شکل اینجا و لیک هست عشقش آتشی اشکال سوز هم از ان سو جو جواب ای مرضی کوشه بی کوشه دل شه رهست تو ازین سو و آزان سو چون کدا هم از ان سو جو که وقت در دو تو وقت در دو مرک آنسو می بنی	اندره کل دسته عرض اینم اگر اول نصیب جان بی خویشان اولور خفته بیدار لازم که تا اولدی بو خوش خواب دشمن فکر خلق حیرت استر فکری اید رفت و رو کیمکه کاملد رهنزده قیسل نظر راجعون دید رجوع اولدر کله چون رجوع اید کله ای هم نفس پشرو اولدی بزنگک پسین نچه پهسوده اولور بوز مره کنگ باشکته ایتدیله بوز مره حج مخودانش ایتدی دلدن بو فریق اولیله علم استرا اوله اصله صری هر جنس ایتدیله بوز دریایی گذر اولیله علمی ویره تعلیمه رضا سرور اولدو بو طرفدن کنگ اول اولدی رمز آخرون السابقون میوه ده که چه مو حسر در وجود قیل ملک دش عجز لاعلم لنا کسب مکتب اولسه حرف هجا ناکی پسلمزسه که اصل بلاد اولکه معروف اولدی ویرانده موضع معروفه قونز مال و کج خاطره بونده کلور چوق اشتباه عشقده وارد بر آتش شهبوز قیل طلب اندن جو ابک پمقال کوشه بی غور دلدشه همراه اول جتدن بو جتدن چون کدا استه اندن کیم محسل در ددل در دو غم وقتی دو شرین اول یکا	خارا اولور کل نیش اولور نوش شکر چون وجود اهل اولدی بی شان اولور اوله پیدار اولسه ده خواب آشنا فکری تا نامم دکل بند اولد خلق حیرت اولدی ذکر و فکره لقمه جو معنی ده پس صورتا اول پشتر مرتعفن خانه سمتینه کله اولدی پیش آهنگ لان موقوف پس اضحک الرجعی وجوه العابین ایتدیله فخری فدای عار و ننگ کیم هر جده که زلیب در راه فرج کیم بود انشله پلتمز اول طریق چونکه هر فرغ اولدی اصلک رهبر اول اوله علم لدنیدن مکر سینه دن محو ایتیمک ایده اقتضا مر جک و قنده پیش آهنگ اول میوه سابق اولدی اشجار ایسه دون لیکن اقدمدر که وارد اتنده جو دستگیرک اوله تا علمت لنا سنت احمدده در نور حجا ساکه بس الله اعلم بالعباد حفظ کج ز را اچو ندر باز ده اولدی بو یوزدن فرج موقوف رنج عل ایدر اول شهبومی ذکر آله هر خیالی محو ایدر چون نور روز کیمینه کلدی سکا اندن سوال کیم دکل شرقی و غربی انده ماه استمه ای کوه معنی سن صدا ذکر یارب اوله سنده متصل کتسه در دک ذکر اولور نفسی سکا
--	---	--

وقت محنت کشته الله کو
این از آن آمد که حق را بپیمان
وانکه در عقل و کمان مستش حجیب
عقل جزئی گاه چیره که کنون
عقل بفروش و بهر حیرت بخر
ماچ خود را در سخن اغشته ایم
من عدم و افسانه کردم در چنین
این حکایت نیست پیش مرد کار
آن اساطیر اولین که گفت عاق
لامکانی که در نور خداست
ماضی و مستقبلش نسبت بتوست
یک تنی او را پدر ما را پسر
نسبت زیر و زبر شد زان دو کس
نیست مثل آن مثالست این سخن
چون لب جو نیست شکال بپند

چونکه محنت رفت کوی راه کو
هر که بشناسد بود دائم بران
گاه پوشیدست و که بدریده حجیب
عقل کلی ایمن از ریب المنون
رو بخواری فی بخارا ای پسر
کز حکایت ما حکایت کشته ایم
تا قلب بایم اندر ساجدین
وصف حالت و حضور یار غار
حرف قرآن را بد آثار نفاق
ماضی و مستقبل و حال از کجاست
هر دو یک چیزند پنداری که دوست
بام زیر زید و بر عسر و آن زبر
سقف سوخیش یک چیزست و بس
قاصر از معنی تو حرف کهن
بی لب و ساحل بدست این بحر قند

وقت محنت ذکر الله اولد لیک
کلدی بواند که حتی بے کمان
اولد که وار عقل و کمانده حجاب
عقل جزئی گاه چاک که زبون
حیره اولسون فدا عقل و هنر
بزخون غرق سخن اولمقده یز
بن عدمه اولدی افسانه چنین
بوحکایت اولمز اهل کارده
دیر اساطیر اولین اول قوم عاق
لامکان کیسم انده در نور خدا
ساکه در مستقبل و ماضی همان
بر وجود آکه پدر با که پسر
ایکی یہ نسبتله در زیر و زبر
مثلی یوقدر بوسوز اولدی بر مثال
چون لب جو قیل زبان قالی بند

کتدی محنت نفس ایله اولد که شریک
کیم پیلور ذکر اوزره در هر صین آن
گاه مستور اولدی گاهی بی نقاب
عقل کلی رسته ریب المنون
ساکه خارادن بو خواری خوبتر
کیم حکایتدن حکایت اولمشتر
تا قلب اولد وصل ساجدین
وصف حال اولدی حضور یارده
حرف قرآن اولوب اهل نفاق
غابر و ماضی و حال اولمز اگا
ایکی برسن ایکی ایتدک کمان
بام زیر زید اولور عسره زبر
سقفه یک سا نذر دو معنای خبر
اولدی بو معناده قاصر حرف قال
بی کنار و ساحل اولدی بحر قند

فرستادن فرعون بد این در طلب ساعران

چونکه موسی بازگشت و او بماند
آنچنان دیدند که اطراف مصر
اویسی مردم فرستاد آن زمان
هر طرف که ساحری بد نامدار
دو جوان بودند ساحر شتر
شیردوشیده زه فاش اشکار
شکل کر باسی نموده ماهتاب
سیم برده مشتری اکه شده
صد هزاران همچنین در جادوی
چون بدیشان آمد این پیغام شاه
از پی آنکه دو درویش آمدند
نیست با ایشان بغیر از یک عصا
شاه و لشکر جمله چاره شدند

اهل رای و مشورت را پیش خواند
جمع آردشان شد و صراف مصر
هر نواجی به سر جمع جادوان
کرد پیران سوی او ده پیک کار
سحر ایشان در دل به ستم
در سفر بارفته بر خمی سوار
آن پیموده فروشیده شتاب
دست از حیرت بر خا بر زده
بوده منشی و بنوده چون رو
کز شما شاهست اکنون چاره خواه
بر شه و بر قصر شه موکب زدند
که همی کرد با مرش اژدها
زین دو کس جمله با فغان آمدند

چونکه موسی کتدی قالدی اول پلید
او یله تدپیر ایتدی لاطرافدن
چوق خبر لایتدی ارسال اول زمان
قنده بر ساحر وار ایسه نامدار
وار ایدی ایکی جوان شتر
سود صاغردی ماه اولسه سحر کار
ماهتابی کو سروب کرباس وار
اچمه صایمش مشتری وقت شعور
بویله یوز پیک ایلیوب سحر و ضنون
کلدی چونکیم انره پیغام شاه
کیم ایکی درویش کلدی ناکمان
ننه یوق انلرده الابر عصا
شاه و لشکر جمله اولدی ناتوان

اولدی اهل مشورت دن مستفید
جمع اوله مصره هزاران اهل فن
هر طرف دن جمع اولد تا ساعران
پیک اوچورد اول یکا اول هرزه گاه
سحری کویا قلب ماهبه ستم
سیر اطراف اولوردی خم سوار
عالمه او طر صاتا رودی بی شمار
چهره سن ایلردی زخم آلود شور
کاری او هام و خیال کج نمون
دیدیلر شاه اولد سز دن چاره خواه
قصر شاه اولدی لرموکب زمان
کیم اولور امر ایله کده اژدها
بویکی آمدن ایتدی لر فغان

شهرمد ایندن فرعونک ساحر لری طلب ایتدیکیدر

چاره می باید اندر ساعری	تا بود که زین دو سحر جان بر	سحر ایله لازم اگا تپسرخاص	بوا یکی ساعردن اولونر خلاص
آن دو سحر اچو این پیغام داد	ترس و مهری در دل هر دو شاد	چون او سحر لر بوقلی ایتدی کوش	دلر زنده خوفله مهر ایتدی جوش
عرق جنسیت چو جنبیدن گرفت	سبز اوزر نهادند از شکفت	عرق جنسیت ایدوب تحریک سیر	سبز انوی تعجب اولدی لر
چون دپرستان صوفی زانوست	حل مشکلا اوزر اوجا دوست	مکتب صوفی دوز اوزر همان	حل مشکله دوز اوزر سخوان

خواندن آن دو سحر جادو پدرا از کور و پرسیدن از روان پدر حقیقت موسی علیه السلام

اول یکی سحر بابا لری مزار نه واروب حقیقت موسی علیه السلام بابا لری روحندن سوال ایتدی کلریدر

بعد از آن گفتند ای مادر پیا	کور بابا کورتو مارا ره نسا	بعده انلر دیدیلر ما در ا	قنده در قبر پدرا اول ره نسا
بردشان بر کور او بنمود راه	پس سه روزه داشتند از بهر شاه	اولدی مادر ره سبر قبر پدرا	انده اوج کون روزه دار ایتدی لر
بعد از آن گفتند ای بابا ما	شاه پیغامی فرستاد از و جا	صکرة انلر دیدی ای بابا بزه	شاه کوندر دی پیام و جا بزه
که دو مرد او را بتنگ آورده اند	آب رویش پیش لشکر برده اند	شاهی تصنیق ایلمشلر ایکی مرد	اولش آب رویی کرد آلود در د
نیست با ایشان سلاح و لشکری	جز عصا و در عصا شور و شری	یو غمیش انلر ده هج خیل و سلاح	بر عصا در اول عصا ده هر صلاح
تو جهان را استان در رفته	گرچه در صورت بخاکی خفته	سن صداقت عالمنده جلوه کر	صور تا خاک اچره اولدک بی اثر
آن اگر سحرست ما راده خبر	ور خدایی باشد ای جان پدر	اول اگر سحر ایسه اخبار ایت بزه	یوق خدایی ایسه اظنار ایت بزه
هم خبر ده تا که ما سجده کنیم	خویشتن بر کیمیایی بر زمینیم	هم خبر ویر کیم اولوب اگا مطیع	اوله لم بر کیمیادار رفیع
نا امید ایم و امید ی رسید	رانده کانیم و کرم ما را کشید	نا امید زوار ولی نندن امید	کرچه مجور ز اوله وصلت بدید

جواب گفتن ساعمرده بفرزند ان خود

ساعمرده نمک خوابده اولاد نه جوابیدر

گفتشان در خواب ای اولاد من	نیست ممکن ظاهر اینرا دم زدن	دیدی دوشده انلره ای نقد جان	ظاهر ممکن دکل نطق و بیان
فاش مطلق گفتیم دستور نیست	ایک راز از پیش چشم دور نیست	یوق بکا اظنار اچون اذن مقال	راز اولور انا بکا مشهود حال
ایک بنایم نشانی بر شما	تا شود پید ا شمارا این خفا	بر نشانه ایلرم انحق بیان	اول نشان ایله اولور مخفی عیان
نور چشمانم چو آنجا که روید	از مقام خفتش که شوید	نور چشم انلره وار دقده پس	خوابگاهی قنده در تحقیق قیل
آن زمانکه خفته باشند حکیم	آن عصا را قصد کن بکذا ریم	چونکه در خواب اوله اول مرد حکیم	ایده کور قصد عصا بی خوف و بیم
گر بزدیدن توانی ساعمرست	چاره ساعمر بر تو ظاهرست	قادر ایسک المغه ساعمر اول	چاره ساعمر کا ظاهر در اول
درستانی مان آن ایزد است	اور رسول ذوالجلال و مهتد است	قادر اولمز نسک صقن بی قیل و قال	اولدی حقانی رسول ذوالجلال
گر جهان فرعون کیرد شرق و غرب	سرکون آید خدا انگاه عرب	شرق و غربی طوتسه کفر فرعونی دن	جنگ و حربنده اولور زار و زبون
این نشان راست دادم جان بابا	بر نویس الله اعلم بالصواب	بو نشان راستدر سا که جواب	عالم اول و الله اعلم بالصواب
جان بابا چون بخسب ساعری	سحر و مکر شرابا شد رهبری	جان بابا اولسه بر ساعمره خواب	سحر و افسونی قالور بی فرو تاب
چونکه چو جان خفت کرک ایمن شود	چونکه خفت آن جدا و ساکن شود	خواب چو جان کرکه اولدی ره نهنون	خفته مک زیر ابولور جیدی سکون
ایک حیوانی که چو بانش خداست	کرکر انا میا می دوره کجا است	لیک انک کیم حافظی اوله خدا	کرکر اولور راه امیدندن جدا

جادوی که حق کند حقیقت و راست
جان بابا این نشان قاطعت
جادوی خواندن مران حقرا خطاست
گر میرد نیز حقیقتش را فحست

حقد را اولکم که حق اید عطا
جان بابا اولدی بو قطعی دلیل
سحره نسبت ایلمک اولدی خطا
میت اولسه حی اید رب جلیل

تشبیه کردن قرآن مجید را بعصای موسی علیه السلام
و وفات مصطفی را علیه السلام نمودن بخواب موسی
و قاصدان تغییر قرآن را با آن دو سحر چه که قصد بردن
عصا کردند چون موسی را علیه السلام خفته یافتند

قرآن مجیدی عصای موسی و رسول اکرم حضرت تکرینک
و فاتی خواب موسی و حاشا تغییر قرآنه قصد اید نلری
موسی علیه السلام صور تنهای خواب اولد قده اول ایکی ساحر
زاده نمک عصایه قصد ایتد کلرین تشبیه طریقیله پاندر

مصطفی را وعده کرد الطاف حق
من کتاب و معجز تر را افعم
من تر اندر دو عالم حافظم
کس نتاندمش و کم کردن درو
روفتار و ز روز افزون کنم
منبر و محراب سازم بهر تو
نام تو از ترس پنهان میکنند
از هراس و ترس کفار لعین
من مناره پرکنم آفاقرا
چاکر انت شهر ما گیرند و جاه
تا قیامت باقیش داریم ما
ای رسول ما تو جادو نیستی
هست قرآن مر ترا همچون عصا
تو اگر در زیر خاکی خفته
قاصد از بر عصایت دست نی
تن خفته نور تو بر آسمان
فلسفی و انچه پوزش میکند
انچنان کرد و از آن افزون که گفت
جان بابا چونکه ساحر خواب شد
هر دو بوسیدند کور شر او رفت
چون بمصر از بهر آن کار آمدند
اتفاق افتاد کان روز و رود
پس نشان دادند مردشان بدو
که بر و آن سوی نخلستان بچو

مصطفی به وعده ایتدی کرد کار
کیم کتاب و معجزک ایتدم سدید
ایکی عالمده سکان پاسبان
پیش و کم قادر دکل تحریفه کس
روفتک هر روز ایدوب افزون تمام
صاحب محراب و منبر ایلدم
ایلر ایکن ناکی مخفی نذا
مانع ایکن خوف کفار لعین
پر منارات ایلدم افاقی بن
قولرک محکومی بو نجه شهر و جاه
تا بحشر شرک ایتدم بر دوام
حق رسولمن ندر سحر و فسون
حکم قرآن سنده مانند عصا
مشهد که خفته صورتسن ولی
کمسه لر اولر عصایه دسترس
خفته سن نورک ایسه فوق السما
فلسفی تدبیره اولسه کار گیر
ایلدی ایبحاز وعده اول قیدر
ای اوغل ساحر ندیم در خواب اولور
بوش قبر پدرا ایدوب همان
ایتدی لر مصره کلنجبه سوبو
اتفاق اولکون بتقدیر آله
خلق ویردی انلره اندن پیام
اشق الگده بنم فتر آنه یار
ممنوع قرآن ایچون نقص و مزید
کیم حدیثکدر این طاعنان
ساکه فضلم حافظ و کافی و بس
سیم و زرده نام پاکله نظام
قهرمی قهر کرده مضمر ایلدم
هم نماز اولور ایکن پنهان ادا
دینکه مخزن ایدی زیر زمین
قیدم اعمی چشم قوم عاتی بن
دینک اولدی شهرت ماهی و ماه
اولر اول فموخ ای فخر انام
صدق موسی سندن اولد خود نمون
کفری ایله مضمحل چون اژدها
معجز اتمکد ر عصا دن منجلی
راحت اول ای سرور معجز نفس
کار ساز شوکت و هیهت نجا
قوس نور کدن اولور ممنوع تیر
خفته صورت بخت و اقبالی بصیر
ایتدی کی بی رونق و پتاب اولور
مصره اولدی اول ایکی ساحر روان
حضرت موسی مقاسن جست و جو
ایتدی موسی زیر نخلی خوابگاه
دید لر صرمانلی ایتمش مقام

چون پدید در خرابان
 به نازش بسته او و چشم سر
 ای بسا پیدار چشم خفته دل
 آنکه دل پیدار دارد چشم سر
 که تو اهل دل نه پیدار باش
 و ردلت پیدار شد میخوب خوش
 گفت پیغمبر که خبید چشم من
 شاه پیدارست حارس خفته کبر
 وصف پیداری دل ای معنوی
 چون بیدندش که خفته ست و دراز
 ساحران قصد عصا کردند زود
 اندکی چون پشتر کردند ساز
 انچنان بر خود بلزید آن عصا
 بعد از آن شد آرد و حمله کرد
 ر و در افتادن گرفتند از نهیب
 پس یقینشان شد که هست از آسمان
 بعد از آن اطلاق و بتشان شد بید
 پس فرستادند مردی در زمان
 کا امتحان کردیم و ما را کی رسد
 مجرم شاهیم و ما را عذر خواه
 عفو کرد و در زمان نیکو شدند
 گفت موسی عفو کردم ای کرام
 من شمارا خود ندیدم ای دیوار
 همچنان پیکانه شکل و آشنا
 پس زمین را بوسه دادند و شدند

خفته که بود پیدار جهان
 عرش و فرش جمله در پیش نظر
 خود چه پند چشم اهل آبه کل
 که بخشد بر کشاید صد بصر
 طالب دل باش و در پیکار باش
 نیست غلبت ناظر از پنج و شش
 لیک کی خبید دل اندرون
 جان فدای خفتگان دل بصیر
 در نخبه در هزاران مشنوی
 بهر دزدی عصا کردند ساز
 که ز پیش باید شدن آنکه ر بود
 اندر آمد آن عصا در اهتر از
 هر دو بر جانشک کشند از و جا
 هر دو آن بگریختند و روی زرد
 غلط غلطان منخرم در هر نشیب
 ز آنکه میدیدند حد ساحران
 کارشان تا نزع و جانگندن رسید
 سوی موسی از برای عذر آن
 امتحان تو اگر نبود حد
 ای تو خاص الخاص در گاه اله
 پیش موسی بر زمین سر میرزند
 کشت بر دو نخ تن و جانشان حرام
 اعجی سازید خود را از اعتذار
 در نبرد آید بهر پادشا
 اشتهار وقت فرصت می بندد

کوردیلر خرامانک التنده عیان
 خوابه وارمش کرچه ایکی چشم سر
 بی عدد پیدار چشم و خفته دل
 قلبی کیم پیدار اوله بو چشم سر
 اولدکسه اهل دل پیدار اول
 قلب اگر پیدار ایسه ایتمسکده خوابه
 دیدی پیغمبر او یورسه کوز لرم
 حارس اولسون خفته شه پیدار در
 وصف پیداری قلب ای معنوی
 کوردیلر چون انده ظاهر خواب ساز
 ساحران قصد عصا ایدوب همان
 اولدیلر اندن یکا چون خطوه ساز
 شویله گلدی لرزه ای اول دم عصا
 اردن اولدی اولوب حمله کنان
 رو فاده ایتدی هیبت انلری
 پیلدیلر تأیید حقد ربی کمان
 عارض اولدی انلره اطلاق و تب
 بولدیلر بر آدمی ارسال همچون
 سنده ایتدی امتحان ناسرا
 مجرمز اولدق و لیسکن عفو خواه
 ایلدی عفو اولدیلر صحت قرین
 دیدی موسی ایلدم عفو ای کرام
 کوردم کویا سنری بیگام کار
 یعنی کیم پیکانه شکلیله همان
 اولدیلر انلر زمین بوس ثنا

خفته صورت لیک پیدار جهان
 عرش و فرش ایله انا کیم نظر
 کوردیلکدن صورته نقش آب و گل
 خوابه وارسه انده پنا صد بصر
 دل طلب قبل صکره خسته در اول
 ناظر که غائب دکل بی ازیاب
 نام اولمزلر قلب صاف و انورم
 جان دل آگاه همچون غمخوار در
 ممکن اولمزلر اولسه یوز بیک مشنوی
 اولدیلر جلب عصایه کار ساز
 اولدیلر در کار وضع سارقان
 اول عصاده ظاهر اولدی اهتر از
 ایکی ساحر قالدی خشک دبی نوا
 خوف ایدوب انلر فرار ایتد همان
 قیلدی غلطان هریمت انلری
 بود کلدر حد کار ساحران
 نزع جانده دوشدیلر قسیده لب
 جانب موسایه عذر حال همچون
 امتحان اولدی بره سو بوسه سزا
 ایلد عفو ای خاص در گاه اله
 او پیلر موسی حضورنده زمین
 ناره جسم و جانگن اولدی حرام
 اول تغافل پیشه بی اعتذار
 صنعت اجر سنده اولسون امتحان
 ناظر فرصت اولوب صبح و مسا

جمع آمدن ساحران از مداین پیش فرعون و تشریفهایافتن
 و دست برین زدن در قهر خصم او و گفتن که اینرا بر ما نویس

شهرمد ایندن ساحر لکلوب حضور فرعونده جمعیت و هربری
 ز عنجه مظهر تشریف خلعت اولوب قهر خصمنده جمله سی ادعای
 فرمانبری ایتد کلریدر

تا بفرعون آمدن آن ساحران دادشان تشریفهای بس کران

کلدیلر فرعونده چونکم ساحران انلره بخش ایتدی تشریف کران

وعدۀ ایشان کرد و پیشین هم بداد
 بعد از آن میگفت بن ای سحران
 بر نشانی بر شما چندان عطا
 پس بگفتندش با قبال تو شاه
 ما دین فن صغیریم و پهلوان
 ذکر موسی بند خاطر ما شدست
 ذکر موسی بهر رو پوشت لیک
 موسی و فرعون در هستی تست
 تا قیامت هست از موسی شاج
 این سغال و این فیله دیگرست
 که نظر در شیشه داری کم شوی
 در نظر بر نور داری داری
 از نظر کا هست ای مغز وجود

بندگان و اسبان نقد و جنس وزاد
 که فرعون آید اندر امتحان
 که بدر ز دیده وجود و سخا
 غالب آیم و شود کارش تباہ
 کس ندارد پای ما اندر جهان
 کین حکایت است که پیشین بدست
 نور موسی نقد تست ای یار نیک
 باید این دو خصم در خویش جست
 نور دیگر نیست دیگر شد سراج
 لیک نورش نیست دیگر زان ستر
 ز آنکه از شیشه است اعدا ددو
 از دوی و اعدا جسم فتنی
 اختلاف مؤمن و کبر وجود

ایلدی چوق و عده هم پیشین ادا
 بعد ذلک دیدیم ای حاذقان
 ایلم بن اولقدر بدل عطا
 دیدلریا و اولوب اقبال شاه
 صفدر ز بوفنده بزیم پهلوان
 ذکر موسی اولدی خاطر لوده بند
 ذکر موسی یعنی ستر حالدر
 موسی و فرعون وار در سنده هپ
 حشره دک موسی ایچون ار در شاج
 غیر یدر کرچه بو قنبدیل و قیل
 شیشه یه ایتمک نظر حد دن مزید
 نوره ایلمر سک نظر اولدک ربا
 کیم نظر کا بکده ثابت در شهود

بندگان و اسب و نقد ایتد عطا
 که مزیت اوله وقت امتحان
 کیم ایدر حدی کذر وجود و سخا
 غالب ز کیم ایلمر ز کارن تباہ
 بزگره همت ادا کل خلق جهان
 بو حکایات اولدی پیشین و بلند
 نور موسی سا که استدل لدر
 ایکی خصمی ایله نفسکده طلب
 غیر ی یوق بر نور دندر هر سراج
 شعله سی انا که بر نور جلیسل
 اولدی ایشین سیتی زیر ابدید
 ایکیک یوق بولدی اعدا ایتها
 اختلاف مؤمن و کبر وجود

اختلاف کردن در چگونگی و شکل پیل

پیل اندر خانه تاریک بود
 از برای دیدنش مردم بسی
 دیدنش با چشم چون ممکن نبود
 آن یکی را کف بخرطوم او فساد
 آن یکی را دست بر گوش رسید
 آن یکی را کف چو برپا پیش بود
 آن یکی بر پشت او بناد دست
 همچنین هر یک بجزئی که رسید
 از نظر که گفتشان شد مختلف
 در کف هر کس اگر شمع بی
 چشم حس همچون کف دستت و بس
 چشم در یادیکرست و کف در
 جنبش کنها ز دیار و زو شب
 ما چو کشتیا بهم برمی ز نیم
 ای تو در کشتی تن رفقه بنجواب

عرضه را آورده بودندش هنوز
 اندران ظلمت همی شد هر کسی
 اندران تاریکیش کف می بود
 گفت همچون ناودانست این نهاد
 آن بر و چون باد پرن شد بدید
 گفت شکل پیل دیدم چون عمود
 گفت خود این پیل چون تختی بدست
 فهم آن میگرد هر جا که شنید
 آن یکی دالش لقب داد این الف
 اختلاف از گفتشان پیرون شد
 نیست کفر بر همه اود سترس
 کف بهسل و ز دیده دریا نکر
 کف همی پنی و دریا نه عجب
 تیره چشمیم و در آب روشنیم
 آبر ایددی نکر در آب

خانه مظلمه مربوط ایدی فیل
 خلق فی سیر ایتمک ایچون سربسر
 چونکه ظلمت دن کورنر جمله کس
 پیری خرطوم طوتب دید همان
 پیری ایتدی گوش فیل چو کف مس
 پیری اولدی پاینه دست آشنا
 پیری فیلک ارقه سینه سوردی ال
 بویله بویله هر کس ایتدی وصف حال
 اولدی منظر دن سخنر مختلف
 هر کس بر شمع اولیدی زیب کف
 چشم حس اولدی کف دسته مثال
 چشم در یا غیر هم کف غیر در
 کفده در یادن بو جنبش روز و شب
 بز که کشتیلر کبی شور افسکنر
 کار اولدی کشتی تن اچره خواب

کلمشیدی هند دن بی قال و قیل
 هپ اومظلم خانه یه عزم ایتدیلر
 ایتدیلر اعضا سنی دست ایلمس
 اولدی بو حیوان مثال ناودان
 پیلدی فیل مروجه رسمنده بس
 دیدی کویا بر ستون خوشنما
 دیدی بکر فیل تخت فی المثل
 قیلدی فیل فیهی مقداری خیال
 پیری دال ایتدی لقب پیر الف
 اختلاف قول اولوردی بر طرف
 کف ایچون یوق جمع ادر اکال
 کفی تو دریا یه با تمق حنیر در
 کف کور در دیایی کور مر سن عجب
 تیره چشمزین آب روشنر
 آبی کور دک قنده دریا آب آب

فیلک کیفیت و شکنده اولنان اختلافی پاندر

آبرو آست کومی راندش	روح راز و هیست کومی خواندش	آب ایچون بر آب ایلر روان	روح خود بر روح دار دعوت کنان
موسی و عیسی کجا بد کاشاب	کشت موجود اترامی داد آب	موسی و عیسی قتی کیم آفتاب	کشت موجود اترامی ایلر فیض آب
آدم و حوا کجا بد آن زمان	که خدا افکنده این زه در کمان	آدم و حوا ایاقنده اول زمان	فعل حق جاری اولور دی پیکان
این سخن هم ناقصت و ابرست	آن سخن که نیست ناقص آن سرت	اولدی هم ناقص هم ابرست و سخن	قول بی نقصان اول ذات پاکدن
کر بگوید زان بلغند پای تو	ور بگوید هیچ ازان ای وای تو	سویلمه ایلر سنی لر زنده پای	سویلمه نه هیچ وای امانه وای
ور بگوید بر مثال صورتی	بر همان صورت بچفسی ای فتی	اولسه بر صورت مثالنده پان	سن اول صورتده قالور سن پیکان
بسته پای چون کیساند زمین	سر بجنبانی بادی بییقین	پای بسته چون نباتات زمین	باد ایلد بانک صالرسن بی یقین
یک پابت نیست تا نقلی کنی	یا مکر پار اازین کل برکنی	پای یوق کیم ایده سن تا اشغال	یا بوکلدن پایک از ادایده حال
چون کنی پار اجات زین کلت	این حیات ترا روش بس شکست	پای چکمر سن بوکلند حیات	بو حیات ایچون اولور شکل نبات
چون حیات از حق بگیری ای رو	پس شوی مستغنی از کل میروی	چون اوله حقدن حیات جلودان	کلدن استغنا ایلد اولدک روان
شیر خواره چون ز دایه بکسلد	لوت خواره شد مرادرامی هلد	شیر خواره چون کسلدی دایه دن	بهره ور در بوخه شیرین دایه دن
بسته شیر زینی چون خوب	جو فطام خویش از قوت القلوب	بسته سن شیر زینه چون خوب	منقطع اول فتح اوله قوت القلوب
حرف حکمت خور که شد نور ستیر	ای تو نور بی حجب را نپذیر	حرف حکمت اولد نور عرض طول	سنده نور بی حجاب یوق مقبول
تا پذیرا کردی ای جان نور را	تا بسینی بی حجب ستور را	ایده سن اول نور بی مقبول جان	بی حجب مستور اولور سا که عیان
چون ستاره سیر بر کردون کنی	بلکه بی کردون سفر بی چون کنی	انجم آسا سیر کردون ایده سن	سیر که کردونی مفتون ایده سن
انچنان که نیست در هست آمد	پن بکو چون آمدی مست آمدی	چونکه یوقدن وار لغه ایتدک سفر	نچه کلدک سویلمه مست پنجر
راههای آمدن یادت نماند	لیک رمزی بر تو بر خواهم خواند	کلدیگک یولرد کل خاطر نشان	سویلم بن سا که بر رمز نمان
بوشرا بگذارد و آنکه هوش دار	کوش را بر بند و آنکه کوش دار	هوشی ترک ایت اوله سن تا اهل هوش	کوشکی بند ایدوب ایلد کسب کوش
نی کلوم ز آنکه خامی تو همنوز	در بهساری تو ندیدیستی تموز	یوق دیم ز یادخی سن خامس	کیم تموزی کور ممش خود کامس
اینجهان همچون درخت ای کرام	بار و چون میوه های نیم خام	بر شجر در بو جهان کویا که بز	اول شجرده میوه ناپخته بز
سخت کیرد خامه مر شاخ را	زانکه در خامی نشاید کاخ را	میوه خام اولسه طو تر شاخی قتی	اندن آیلر که یوق قدر رغبتی
چون چخت کشت شیرین لب کزان	سست کیرد شاخهار ابعدازان	پخته و شیرین اولنجه بر ترار	سست اولور شاخ اوزره اولمز پایدار
چون ازان اقبال شیرین شد دمان	سرد شد بر آدمی ملک جهان	چونکه اقبال ایلیمه شیرین دمان	سرد اولور کاملره ملک جهان
سخت گیری و تصب خایست	تا جینی کار خون آشامیست	اولدی پاک طومق جهانی بدادا	کیم جینس خون مادر در غذا
چیز دیگر ماند اما کفتنش	با تو روح القدس کویدی منش	قالدی بر سوز سا که اما متصل	انی روح القدس سویلر بن دکل
نه تو کوی هم بکوش خویشتن	بی من و بی غیر من ای هم تو من	کوشکه انی نه سن در سن نه بن	بن دیم غیری دیزیا بن یاسن
همچو آن وقتی که خواب اندر رو	تو ز پیش خود پیش خود شوی	یعنی بگزرا که کیم هنگام خواب	کندیله کندکن ایلر سن شتاب
بشنوی از خویش و پنداری فلان	با تو اندر خواب کفتست آن نمان	نسه سموع اولسه ظنکده فلان	سا که سویلر صانکه خواب اچره نمان
تو کی تو نیستی ای خوش رفیق	بلکه کردونه و در یای عمیق	سن قتی یکتا دکل سن ای رفیق	بلکه کردونسن یادریای عمیق
آن تویی زفت که آن صد تو ست	قلزم مست و غرقه گاه صد تو ست	وار طغوز یوز یوزده کشف حا که	قلزم اما غرقه گاه امشاکه

خود چه جای حد پندار و خواب
دم مزن تا بشنوی آن دم زنان
دم مزن تا بشنوی زان آفتاب
دم مزن تا دم زنده بهر تو روح
بچو کنعان گاشنا میکرد او
هی پاسداری کشتی بابا نشین
گفت فی من آشنا موختم
پن مکن کین موج طوفان بلاست
باد قهرست و بلای شمع کش
گفت فی رفتم بدان کوه بلند
پن مکن که کوه کا هست این زمان
گفت من کی پند تو بشنوده ام
خوش نیامد گفت تو هرگز مرا
پن مکن بابا که روز ناز نیست
تا کنون کردی و ایندم ناز کیست
لم یلدلم یولدست او از قدم
ناز فرزند ان کجا خواهد کشید
نیستم مولود پیرا کم بن باز
نیستم شوهر نیم من شهوتی
جز خضوع و بندگی و اضطراب
گفت بابا سالها این گفت
چند ازینها گفته با هر کسی
این دم سرد تو در گوشم ز رفت
گفت بابا چه زیان دارد اگر
همچنین میگفت او بند لطیف
نی پدر از نصح کنعان سیر شد
اندرین گفتن بدند و موج تیز
نوح گفت ای پادشاه بردبار
و عده کرده مرا تو بار بار
دل نهادم بر امیدت من سلیم

دم مزن و الله اعلم بالصواب
انچه نامد در زبان و در بیان
انچه نامد در کتاب و در خطاب
آشنا بگذارد در کشتی نوح
که نخواهم کشتی نوح عدو
تا نکردی غرق طوفان ای مبین
من بجز شمع تو شمع افروختم
دست و پا د آشنا امروز است
جز که شمع حق نمی پاید خمش
عاصمت آن که مرا از هرگز نند
جز حبیب خویش را نند امان
که طمع کردی که من زین دوده ام
من بری ام از تو در هر دو سرا
مر خدارا خویشی و انباز نیست
اندرین درگاه کبر و ناز کیست
نه پدر دارد نه فرزند و نه عم
ناز بابایان کی خواهد شنید
نیستم والد جوانا کم کداز
ناز را ایخبار ما کن ای سستی
اندرین حضرت ندارد اعتبار
باز میگوید بجمل اشفت
تا جواب سرد بشنودی بی
خاصه اکنون که شدم دانا و زفت
بشنوی یکبار تو پسند پدر
همچنان میگفت او دفع عینت
نی دمی در گوش آن او پیر شد
بر سر کنعان زد و شد ریز ریز
مر مرا خرم و دیلت بردبار
که پاید اهلت از طوفان رها
پس چرا بود سیل از من کلیم

نا رسیده حد پنداریه خواب
بسته لب گوش اینکه سویلر و اصلان
سویلر کور سویلر اول آفتاب
سن دیمه تا کیم سنگون و بیه روح
اولدی کنعان اشنا بی ثبات
کشتی بابا بیه کل بی امتناع
دید ی یوق بن غیره اولدم آشنا
موج طوفان بلا در پس بودم
باد قهر بر بلاد را محذر
دید ی دار در با که بر کوه بلند
کوهی گاه ایلر حذر قیل بوزمان
دید ی ایتیم بن بو پسند اعتبار
سوز لر که خوش گلدی اصلا بکا
موسم ناز پدر صانمه بوحال
نازی قوزیرا که ناز کرد محسل
لم یلدلم یولد اولد وصف حق
ناز فرزند ان انچون ناسرا
حق دکل مولود پسر اناز اولد
صاحبه حاشا سزا اولمز اکا
پیل خضوع و بندگی و اضطراب
دید ی دیر سن بو نجیه یلر ای پدر
هر کسه سن بویله ایتد کچه خطاب
با که لطق سردک اولمز زیب گوش
دید ی بر گره زیان ایت سزا کر
بویله بویله ایلیوب پسند لطیف
پند کنعان دن پدر سیر اولدی
نا که مان بوسوزده ایکن موج تیز
نوح او دمه دید ای رب حلیم
و عده ایت شد ک نچه کزه بکا
دائما لطف کن ایلر دم امید

ساکت اول و الله اعلم بالصواب
انی کیم اولمز زبان ایله پسان
انی کیم یازم کتاب اولمز خطاب
آشنا اول داخل کشتی نوح
ایتدی کشتی نوح اتقات
غرق طوفان اولمز ایله اجتماع
با که وار در بشقه شمع روشنا
دست و پا د آشنا اولد عدم
شمع حقدن خسیری اولمز کار کر
عصمت ایلر اول بنی یوقدر کرزند
اهل حقدن غیر انچون یوقدر مان
با که یوق بود و دمان ایلر کار
سندن اولدم ایکی عالمه جدا
حقه خود خویشی و انبازی مجال
اولمز اول درگاه انچون ناز و جدل
یوق زن و فرزند اکا پندق واق
ناز بابایان اگا اولمز روا
هم دکل والد پسر انباز اولد
بویله ناز نابجا اولمز اگا
بولدی بو حضرتده انجق اعتبار
سن بو قولد مینه ویردک زیب و فر
چون جواب سرد ایله چکد کتاب
با خصوص اولدم بوم دانا هوش
اولمه مسموعک نه وار پسند پدر
اول ایلر دی رد ایله دفع عینت
انده اتا حکم تاثیر اولدی
پس سر کنعان اولدی خوطه ریز
سیل قهر اولدی کجا حسن الیم
اهلکه وار در بو طوفان دن رها
اهل و اولاد اولمز بسندن بید

گفت او از اهل و خویشان نبود
 چونکه دندان تو کرمش او شاد
 تا که باقی تن نکرد زار از او
 گفت پزارم ز غیر ذات تو
 تو همی دانی که چونم با تو من
 زنده از تو شاد از تو عالمی
 متصل فی منفصل فی ای کمال
 ما هبنا یم و تو در یای حیات
 تو کنجی در کنسار فکرته
 پیش ازین طوفان و بعد ازین مرا
 با تو میکفتم نه با ایشان سخن
 فی که عاشق روز و شب گوید سخن
 روی در اطلال کرده ظاهر
 شکر طوفانرا کنون بگاشتی
 ز آنکه اطلال لیسیم و بد بدند
 من چنان اطلال خواهم در خطاب
 تاشنی بشنوم من نام تو
 بر بنی زان دوست دارد کوه را
 آن که پست مثال سنگلاخ
 من گویم او نکرد دیار من
 بازین آن به که هموارش کنی
 گفت ای فوج او تو خواهی جل را
 بهر کنعانی دل تو شکم
 گفت فی فی راضیم که تو مرا
 هر زمانم غرقه میکن من خوشم
 بگرم کس را و کر هم بگرم
 عاشق صنع تو ام در شکر و صبر
 عاشق صنع خدا با نسر بود

خود ندیدی تو سپیدی او کبود
 نیست دندان بر کنش ای استاد
 گر چه بود آن تو شوپس زار از او
 غیر نبود آنکه او شد مات تو
 مست چند ام که باران با چمن
 معتدی بی واسطه بی حائلی
 بلکه بی چون و چگونه اعتلال
 زنده ایم از لطفت ای نیکو صفات
 فی معمولی فترین چون عطی
 تو مخاطب بوده در ماجرا
 ای سخن بخش نو آن کهن
 گاه با اطلال و گاهی بادمین
 او کرامیکوید آن مدحت کرا
 واسطه اطلال را برداشتی
 فی ندایی فی صدایی میزدند
 کز صدای چون کوه و اکوید جواب
 عاشقم بر نام جان آرام تو
 تاشنی بشنود نام ترا
 موش را شاید نه مار در مناخ
 بی صدا ماند دم و گفتار من
 نیست همدم با قدم یارش کنی
 شکر کرد انم بر آرام از ترا
 لیک از احوال اکاهت کنم
 هم کنی غسره اگر باید ترا
 حکم تو جانست و چون جان میکشم
 او بهانه باشد و تو منظمم
 عاشق مصنوع کی باشم چو کبر
 عاشق مصنوع او کافر بود

دیدم بکدن دکلر اول عنود
 چونکه دندان کرم ای لر طنور
 چکمه باقی وجود ک تا کدر
 دیدی سندن غیر ایله پیکانه یم
 بن سکا معلوم ای علام غیب
 سندن اولدم زنده و دشا دن
 بنده یم فی اتصال و انفصال
 ما هبنا تر حمتک بحر حیات
 فکره صیغز کارگاه حضرتک
 اول و آخر بو طوفان دن بکا
 انره یوق سا که در عرض سخن
 گر چه عاشق روز و شب ای لر سخن
 ای لر اطلاله توجه ظاهر
 شکر طوفان شمعی وصف جالدر
 اولدی اطلال لیسیم و بد ادا
 ای لر من اوله اطلاله خطاب
 تاشنی کوشش ای دم بن ناکی
 بر بنی ایتدی جباله میل تام
 اول جبل کیم اوله پست و سنگلاخ
 سولیرم بن لیک یوق صوت دندا
 خاکله لیکان اوله یکر اکا
 دیدی ای فوج استرایسک جله بن
 د شکسته اوله سن کنعان اچون
 دیدی یوق یوق راضیم کرس بنی
 غرقه بن راضی یم ایله هر زمان
 کسمه یه باقم باقرسه کوز لرم
 صنعک بن عاشقم باشکر و صبر
 صنع عاشق صابروشا کرا اولو

سن سپید پاک او بدرنگ و کبود
 فی اخراج ایت سکا ویرم حضور
 هر نه کیم پزار سن اندن کیدر
 غیر پلمم شمعکه پروانه یم
 لطفکه دل داده یم مشک و ریب
 معتتم احسانک ایله جان و تن
 یعنی فی کیفیت و کم و بی قیل و قال
 زنده یز لطفکله ای عالی صفات
 اولدی پعلت کمال و قدر تک
 سن مخاطب سن ملاذ و ملتجا
 ای سخن بخش لسان جان و تن
 کیم مخاطب اکا اطلال و دمن
 اول کیمه ای لر کیمه مدح و ثنا
 بو خطابه واسطه اطلالدر
 قالدی جسمه بی ندا بی صدا
 کوه و شاندن اوله رد جواب
 عاشق استر نام جان را کی
 تاشنی کوشش ایده اسمک تام
 موشه لایق اول بره اوله ز مناخ
 پس فالور کتار انده پصد ا
 پایمال ایت چون دکل همدم سکا
 انلری بعث ایلم پس خاکدن
 کشف احوال ایده یم اعلان اچون
 غرقه فرمان ای لر ایسک ای غنی
 حکمک اولدی جان چوند ز فکر جان
 اول بهانه اولدی سن منظم
 عاشق مصنوع اولق کار کبر
 عاشق مصنوع اولن کافر اولو

توفیق میان این دو حدیث که الرضا با کفر کفر و حدیث دیگر که
 من لم یرض بقضائی فلیطلب

الرضاء با کفر کفر حدیثه من لم یرض بقضائی فلیطلب
 ربا سوایی حدیثک سنی توفیقدر

دی سؤالی کرد سائل مرمر
گفت نکتہ الرضا با کفر کفر
باز فرمود او که اندر هر قضا
فی قضای حق بود کفر و نفاق
ورنیم راضی بود آن هم زیان
گفتمش این کفر مقضی نه قضاست
پس قضا را خواه از مقضی بدان
راضیم در کفر زان رو که قضاست
کفر از روی قضا خود کفر نیست
کفر جہلست و قضای کفر علم
زشتی خط زشتی نقاش نیست
قوت نقاش باشد زانکه او
کر کشایم بحث اینرا من بساز
ذوق نکتہ عشق از من میرود

زانکه عاشق بود او بر با حسرا
این پیمبر گفت و گفت دوست مهر
مسلمانرا رضا باید رضا
گر بدین راضی شوم باشد شقاق
پس چه چاره باشد م اندر میان
هست آثار قضا این کفر را
تا شکالت دفع کرد در زمان
فی ازین رو که نزاع و خبث است
حق را کافر مخوان اینجا نیست
هر دو کی یک باشد آخر علم و علم
بلکه از وی زشترا بنمود نیست
هم تواند زشت کردن هم کند
تا سوال و تا جواب آید در از
تقش خدمت تقش دیگر میشود

دون سؤالی ایتدی چو بر سائل بجا
دیدیم کفره رضا کفر صریح
هم پورده چون حصول ایلر قضا
پس قضای حق یک کفر و نفاق
اولمسم راضی اوده ایلر زیان
دیدم اولدی کفر مقضی بی رضا
فرق مقضی و قضا ایلر همان
راضیم کفره اولور سه کفر قضا
کفر کفر اولور قضا اوله نظر
کفر جہل اولدی قضای کفر علم
زشتی نقاش ایتیمک دکل نقاشه عار
قدرت نقاش اچون اولدی دلیل
بن بوختی نقل اید رسم بقصوور
نکتہ عشق و صفای بن کید

عشقی غالب ایدی مغنیدن بجا
قولید ریح پیمبر ک قول صحیح
اهل اسلام رضا لازم رضا
کر کار راضی اولم اولدی شقاق
یا ندر چاره بجا ایلر میان
یعنی کیم کفر اولدی آثار قضا
دفع اولور اشکال و شبهه بیکان
خبثت زان اوله اولور رضا
کفره نسبت ایتمه حتی الحذر
نچه ممکن در اوله بر خشم و علم
بلکه زشتی نقاش اولور تدقیق کار
اوله نقاشنده قبیح ایلر جمیل
چوق سؤالی ایلر جواب ایلر طوور
نقش خدمتده اولور نقاش دکر

مثل در پسان انکه حیرت مانع بحث و فکر تست

بومثل حیرت مانع بحث و فکر اولدیغنی پاندر

آن یکی مرد دو مو آمد شتاب
گفت از ریشم سپیدی کن جدا
ریش او بسرید و کل پیش نهاد
این سؤالی آن جوابت آن کرین
آن یکی زد سیلی مرزید را
گفت سیلی زن سؤالت میکنم
بر قضای تو زدم آمد طراق
این طراق از دست من بود ستیا
گفت از درد این فراغت نیستم
تو که بی دردی همی اندیش این

پیش یک آئینه دار مستطاب
که عروس نو کرینم ای قشای
گفت تو بکرین مرا کاری فساد
که سر اینساند ارد در دین
حله کرد او از برای کید را
پس جوابم گوی و انکه میزنم
یک سؤالی دارم اینجا در وفاق
از نفس گاه تو ای فخر کیسا
که درین فکر و تفکر پستم
نیست صاحب در این فکرهین

کله ی بر مرد دو مو ایتدی شتاب
دید ی ریشدن پیاضن قیل جدا
کسدی ریش ایتدی عرض پیشگاه
بو سؤالی ایلر جواب اولدی همین
هم بری برسله چکدی زید اچون
سله زن دیدی سؤالی اولدی بوحرب
وقت ضربده صدا ویرد کفتا
اول قفاد نمئی یاد ستمدن بنم
دید ی یوق بنده وجهدن پیل فراغ
سنده چون یوق در وجه فکر ایلدن

سر تراشی ایتدی معروض خطاب
کیم عروس تازه یه اولسون فدا
دید ی سن باق با که دو سده خیر راه
بو هواده اولور اهل در دین
حله ایتدی زید دفع کید اچون
ویر جوابم صکره سنده ایلر ضرب
بو سؤالی استرم سندن وفا
استرم سندن جواب روشنم
تا نفسکرا ایتیمکه اوله ساغ
اهل در دکر خطی یوق اندیشه دن

حکایت

حکایت

در حساب کم بدی حافظ کسی
زانکه چون مغزش در اکنند و رسید
کر چه شوقی بود جان شازابی
پوستها شد بس رقیق و واکفید

اولدی اصحاب اچره حافظر قلیل
اکه بکر کیم پر اوله مغز اکر
جانبری تا که پر شوق حلیس
قشرن البت رقیق و چاک ایدر

پوست جوز و مستق و بادام هم	مغز چون آگندشان شد پوست کم	اولدی کتتر مغزی اولد فحشہ اتم	قشر جوز و مستق و بادام هم
مغز علم افزود و کم شد پوستش	زانکه عاشق را بسوزد و دستش	عاشقی سوزان ایدر پس عشق دوست	مغز علم اولد فزون نقص او زره پوست
وصف مطلوبی چو صد طایبست	وحی و برق نور سوزنده نپست	وحی ایدر سیمبری پرتاب حال	طالب اولد وصف مطلوب ایلد لال
چون تجلی کرد او صاف قدیم	پس بسوزد و وصف حاد ترا کلیم	ایتدی حادث و صفنی سوزان کلیم	چون تجلی ایتدی او صاف قدیم
ربع قرآن هر کرا محفوظ بود	جل فینا از صحابه می شنود	جل فینا دیروی اصحاب کزین	ربع قرآن کیمده اولسه حفظ دین
جمع صورت با چنین معنی ژرف	نیست ممکن جز سلطان شکر ف	ایتمز الا سهل حاله اختصاص	یعنی جمع صورت و معنای خاص
در چنین سستی مراعات ادب	خود نباشد و ر بود باشد عجب	ممکن اولمز اولسه انا کیم عجب	حال مستیده مراعات ادب
اندر استغنا مراعات نیاز	جمع ضد نیست چون کرد و در از	ایکی ضد جمعی چو کوتاه و در از	وقت استغنا مراعات نیاز
خود عصا معشوق عیان می بود	کور خود صندوق قرآن میشود	کر چه قرآن حفظتک صندوقیدر	کور عصا اعمال کرک معشوقیدر
گفت خود کور ان صنادیقند پر	از حرف مصحف و ذکر و نذر	پر حرف مصحف و ذکر و نذر	قوی عیالک نچه صندوق پر
باز صندوقی پر از قرآن بهست	زانکه صندوقی بود خالی بدست	اخره نسبت که اول خالی اولد	یکدر اول صندوق کیم مالی اولد
باز صندوقی که خالی شد ز بار	بیه صندوقی که پر موشت و مار	اندر و نی اولمدن پر موشت و مار	یکدر اول صندوق اولد پکار و بار
حاصل اندر وصل چون افتاد مرد	کشت دلاله پیش مرد سرد	عرض دلال که نامرغوب اولور	مشری کیم نائل مطلوب اولور
چون مطلوبت رسیدی ای بلج	شد طلبکاری علم اکنون قیج	علم ایچون تصنیع وقت اولدی قیج	چونکه مطلوبه اولد وصل صریح
چون شدی بر با معای آسمان	سرد باشد جست و جوی زرد بان	وضع بار و جست و جوی زرد بان	چون مقامک اولد بام آسمان
جز برای یاری و تعلیم خیر	سرد باشد در راه خیر از بعد خیر	یوخسه خود راه اولور نامعتبر	نصرت و تعلیم خیر اولد مکر
آینه روشن که شد صاف و ملی	جبل باشد بر نهادن صیقلی	صیقل تکرار اولور جھل جلی	اولسه بر آئینه صاف و منجلی
پیش سلطان خوش نشسته در قبول	زشت باشد جستن نامه و رسول	پس رسول و نامه دن ایلر عدول	قرب سلطانه اولن اهل قبول

داستان مشغول شدن عاشقی بعشق نامه خواندن و مطالعه کردن	در حضور معشوق خویش و معشوق آنرا ناپسند داشتن و کفتن که	طلب دلیل عند حضور المدلول قیج والا شغال بالعلم	بعد الوصول الی المعلوم مذموم
---	--	--	------------------------------

آن یکی را یار پیش خود نشاند	نامه پرون کرد و پیش یار خواند	اولدی معشوقی یا ننده نامه خوان	همنشین یار ایکن بر طرف جان
پیتسار نامه و مدح و ثنا	زار می و سکینی و بس لایه سا	صد نیسار و ناله در د اشنا	نامه ده اپات ایلد مدح و ثنا
گفت معشوق این اگر بهر نیت	وقت وصل این عمر ضایع کرد نیت	عمری ضایع ایلد که وقت وصال	دیدمی جانان با که ایسه بو مقال
من به پشت حاضر و تو نامه خوان	نیست این باری نشان عاشقان	بود کلدر حال و شان عاشقان	منظر کرده بن عیان سن نامه خوان
گفت اینجا حاضری تا و لیک	من نمی یابم نصیب خویش نیک	بنده ناپید انصاب آب و تآ	دیدمی حاضر سن ولی بی آرتیاب
آنچه میدیدم ز تو پارینه سال	نیست ایندم که چه می بینم وصال	شمدی یوقدر که چه ثابتدر وصال	سال ماضیده اولن تاثیر حال
من ازین چشمه زلالی خورده ام	دیدم دل ز آب تازه کرده ام	دیدم و دلده بولور دم آب و تآ	عین عشقگدن ایدر دم نوش آب

چشمه می پسندم و لیکن آب نی
 گفت پس من نیستم معشوق تو
 عاشقی تو بر من و بر حالتی
 پس نیسم کلی مطلوب تو من
 خانه معشوقه ام معشوق نی
 هست معشوق آنکه او یک تو بود
 چون پابی اشش نامانی منتظر
 میرا خواستنی موقوف حال
 چون بگوید حال را فرمان کند
 منتها نبود که موقوفست او
 کیمیای حال باشد دست او
 کربخوابد مرکب هم شیرین شود
 آنکه او موقوف حالت آدیمست
 صوفی بن الوقت باشد در مثال
 حالها موقوف عزم و رای او
 عاشق حالی نه عاشق بر منی
 آنکه یکدم کم دمی کامل بود
 و آنکه آفل باشد که آن داین
 آنکه او گاهی خوش و که ناخوشت
 برج به باشد و لیکن ماه نی
 هست صوفی صفا چون این وقت
 هست صفائی غرق عشق ذوالجلال
 غرقه نوری که اولم یولدست
 روچنین عشقی بجوگر زنده
 سکراندر نقش زشت و خوب خویش
 سکر آنکه تو حقیر ی یا ضعیف
 تو بهر حالی که باشی می طلب
 کان لب خشک کوهایی میدهد
 خشکی لب هست پیغامی ز راه
 کین طلبکاری مبارک جنبشیت

راه آتم را مکر ز در حسرتی
 من ببلغار و مراد تو در قوتو
 حالت اندر دست نبود یافتی
 جزو مقصودم ترا اندر ز من
 عشق بر نقدست بر صندوق
 مبتدا و منتها ات او بود
 هم هویدا او بود هم نیز سر
 بنده آن ماه باشد ماه و سال
 چون بخوابد چه بهمار اجان کند
 منتظر بنشته باشد حال جو
 دست جنبان شود مس مست او
 خار و نشتر ز کس و نسیرین شود
 که حال افزون و گاهی در کیمست
 ایک صفائی فارغست از وقت حال
 زنده از نفع مسیح آسای او
 بر امید حال بر من می تنی
 نیست معبود خلیل آفل بود
 نیست دلبر لاجب الافلین
 یکزمانی آب و یکدم آتست
 نقش بت باشد ولی آگاهی
 و قترای چون پدر بکر فته سخت
 این کس نی فارغ از اوقات حال
 لم یولد لم یولد آن آیز دست
 ورنه وقت مختلف را بنده
 سکراندر عشق و در مطلوب خویش
 سکراندر همت خود ای شریف
 آب مسجود اما ای خشک لب
 کوه باخسبر بر سر منبع رسد
 که مات آرد یقین این اضطراب
 این طلب در راه حق مانع کیشیت

چشمه ظاهر بود آبرو روشنی
 دیدی پس بن اولدم معشوق پیل
 عاشقه عشق ایله حالت اولدیار
 اولدم مطلوب کلی بن سکا
 خانه معشوقه یم معشوقه سز
 اولدی معشوق او لیکیتا اولدی پس
 قائمیه وصلنده غیره اشظار
 میرحال اوله و کل موقوف حال
 سویلد که حاله نسیرمان ایلیه
 منتها اولم که موقوف اوله او
 کیمیای حال اولدی انده دست
 استرایسه موت هم شیرین اولور
 آدم اولدر حاله موقوف اوله هم
 صوفی بن الوقت اولور پقیل وقال
 حاله موقوف عزم و رای اولور
 حاله عاشقسن بکاشق دکل
 گاه نقص و که کمال اولدی علیل
 آفل اولدر که درشت و گاه لین
 او لکه گاهی خوش کی سکرش اولور
 برج ماهی سرد ولی یوق انده ماه
 صوفی بن الوقت اولوب آرام ایدر
 صاف اولنر غرق عشق انده اولور
 نور لم یولد آنی کیسم غرق ایدر
 واریور بر بویله عشق ایله طلب
 نقش زشت و خوب که ایتمه نظر
 باقیمه سن نفسکده ضعف و قوته
 اولمه هر حال ایله بی سعی و طلب
 خشکی لب چون سکا اولدی کواه
 خشکی لبدر سکا پیغام آب
 بو طلب غایت مبارک کار در

راه آبک غالب اوار حسرتی
 بن بخار اده سکا مطلب چکل
 حالت اولمزالده قالمز اختیار
 جزئی مطلوبم اوله روشن سکا
 عشق ایسه نقد عیان صندوقه سز
 مبتدا و منتها ده ماتمس
 ظاهر و باطن اوله مقصود و یار
 قول اوله یعنی اوشابه ماه و سال
 استرایسه تنلری جان ایلیه
 منتظر اوله او ترسه حال جو
 من اولور تحریکه دست ایتمه کچه مست
 خار و نشتر ز کس و نسیرین اولور
 گاهی افزون اوله گاهی اوله کم
 لیک صفائی فارغ اوقات حال
 زنده نفع مسیح ارای اولور
 حال امیدنده اولور سن متصل
 اولور آفل صانمه معبود خلیل
 ناسرا در لاجب الافلین
 بر نفس صوب نفس آتش اولور
 نقش بت در اولمزا گاه نگاه
 وقته مانسند پدر اگر ام ایدر
 وقت و حالن فارغ اولوب شاه اولور
 لم یولد لم یولد اوله فسوق ایدر
 مختلف و قته قول اولمه قبل ادب
 عشق ایله مطلوبی قیل نور بصر
 قیل نظر مقدر سعی و همته
 طالب آب اول یورای خشک لب
 عاقبت سیر چشمه در انجسام راه
 کیم سنی آبه چکر بو اضطراب
 راه حقد ر مانع اغیار در

این طلب مفتاح مطلوبات تست	اینپناه و نصرت رایات تست	بو طلب مفتاح مطلوب با تدر	بوشان دولت و ایام تدر
این طلب همچو خروسی در صیاح	میزند نعره که می آید صیاح	بو طلب ایله خروسی آسا صیاح	نعره لرایله که مستدلاح الصیاح
گرچه آلت نیستت قومی طلب	نیست آلت حاجت اندر راه	گرچه بی آلت ایسکده قیل طلب	کیم قومی آلت حاجت راه
هر که اپسنی طلبکار ای پسر	یار او شو پیش او اند از سر	هر کیمی کورسک طلبکار ای پسر	اگر یار اول قیل انکچون ترک سر
کز جواری طالبان طالب شوی	در ظلال غالبان غالب شوی	همچو طالبان اول طالب اول	سایه دار غالبان اول غالب اول
گر کیمی موری سلیمانی بجست	منکر اندر جستن او دست تست	موراید رسه کر سلیمانی طلب	اول طلبده ایتیمه سستی عجب
هر چه داری تو ز مال و پیشه	نی طلب بود اول و اندیشه	هر کیم دار سنده مال و پیشه دن	اول طلبدن اولدیم اندیشه دن

حکایت آن شخص که در عهد داود علیه السلام شب در روز دعا میکرد که مرا روزی حلال ده بی رنج و تعب	اول شخصک حکایتید که عهد داود علیه السلام یارب بکابی رنج رزق حلال احسان ایله دیو کچه و کوند زدعا ایدرد
--	---

آن کیمی در عهد داود نبی	نزد هر دانا پیش هر غمی	عهد داود نبی ده بر کشی	حقه ایله دی نیاز و ناشی
این دعا میکرد دائم گای خدا	ز قوتی بی رنج روزی کن مرا	بویله ایله دی دعا کیم ای خدا	دولت بی رنج بخش ایله بکا
چون مرا تو آسزیدی گایلی	زخم خواری ست جنبی منلی	سن یراندک بنده بو کیفیتی	ست طبعی ضعف حال و قوتی
بر خزان پشت بریش بی مراد	بار اسبان و استران توان بناد	چونکه مجروح و ضعیف اولد خزان	اگر اولمز بار اسب و استران
کابلیم چون آسزیدی ای ملی	روزیم ده هم ز راه گایلی	کابل اولدی چونکه حکم خلقتم	قیل سهولتله میسر قسمتم
کابلیم من سایه خشم در وجود	خفتم اندر سایه این فضل وجود	کابلیم بن با که سایه خوابگاه	فضل وجودک سایه سن قیلدم پناه
کابلان و سایه خنبا نرا کمر	روزی بنوشته نوع دکر	کابلان و سایه دارانه کمر	قسمت مکتوبه در نوع دیگر
هر که اپامیست جوید روزی	هر که اپامیست کن دلوزی	رزقن استر کیمه کیم دار دست و پا	فضلک ایت پدست و پایه رهنما
رزق را میران بسوی آن خزین	ابر را باران بسوی سر زمین	رزقن ایله واصل مرد خزین	ابری قیل مبذول اجزای زمین
چون زمین را پاناشد جود تو	ابر را اند بسوی او دود تو	ارض میا ایکن ای رب دود	ابریله ایلرسن اکر فیض جود
طفل را چون پاناشد مادرش	آید و ریزد وظیفه بر سرش	طفل ایچون پایوقدر امانا ماری	زرقی امرنده ایدر داد آوری
روزی خواهم بنا که بی تعب	که نذارم من ز کوش جز طلب	اولیله قسمت استرم کیم بی تعب	بنده کوش اولیله انجق طلب
مدتی بسیار میکرد این دعا	روز تا شب شب همه شب تا صبحی	خیلی مدت ایتدی بورسمه دعا	روز تا شام و شب خود تا صبحی
خلق می خندید بر گفتار او	بر طمع خامی و بر پیکار او	خلق ایسه خندان ایدی گفتارینه	خامی حرص و طمع کارینه
که چه میکوید عجب ایست بریش	یا کسی دادست بنگ بهشیش	کیم نه خط ایله عجب بو یاد کار	ویردی کیمه اکابنگ و غبار
راه روزی کسب و رنجست و تعب	هر کیمی را پیشه داد و طلب	کسب قسمته اولور رنج و تعب	هر کیمه بر پیشه در وجه طلب
اطلبوا الارزاق فی اسبابها	ادخلوا الاوطان من ابوابها	طالب اول ارزاقه سن اسبابدن	داخل اول اوطانه سن ابوابدن
شاه و سلطان و رسول حق کنون	هست داود نبی ذوفنون	شاهی سلطان و رسول حق نمون	اولدی داود نبی ذوفنون
با چنان عزری و نازی کاند روست	که کزیدتش عنایتای دوست	انده بو نجه عزت و رفعت کواه	اگر اولمشد رعنایات اله
معجزاتش بی شمار و بی عدد	موج بخشایش مدد اندر مدد	معجزاتی بی شمار و بی عدد	ایتمه امواج بخشایش مدد

هیچکس را خود ز آدم تا کنون
 که بهر وظیفی میراند و نیست
 شیر و آب و جمع کرد آن زمان
 کوه و مرغان هم رسائل از دمش
 این و صد چندین مراد را معجزات
 با همه تمکین حسد از وزی او
 بی زربانی و رنجی روزیش
 این چنین مخدول و افسانده
 این چنین مدبر همی خواهد که زود
 این چنین کجی بیسار در میان
 این همی گفتش تسخر و بگیر
 و ان همی خندید ما را هم بده
 او ازین تشنج مردم وین فوس
 تا که شد در شهر معروف و شهر
 شد مثل در خام طعمی آن کدا
 او ازین خواهش نمی آمد جدا

کی بدست آواز صد چون ارغنون
 آدمیرا صوت خوش کرد نیست
 سوی تذکیرش مغفل این از ان
 هر دو اندر وقت دعوت حرمش
 نوز و ویش بی جبات و در جبات
 کرده باشد بسته اندر جست و جو
 می نیساید با همه پیرویش
 خانه کنده دون کردن رانده
 بی تجارت پر کند دامن ز سود
 که بر آیم بر فلک بی زردبان
 که رسیدت روزی و آمد بشیر
 ز آنچه یابی بده ای سالارده
 کم می کرد از داد جا بلوس
 کوزانسان تنی گوید بشیر
 او ازین خواهش نمی آمد جدا

عهد آمدن دخی بود در ده دک
 یکیوز کسمه ویر و عظمه جان
 شیر و آب و جمع اولور لر سوسو
 کوه و مرغان همدم معجزدی
 اول نمیده بویله و اریوز معجزات
 قدری بویله قسمت اناکه رب
 زره یا مقل ایله حاصل قسمتی
 سن ایسه مخدول و مدبر شخص دون
 بویله بر مدبر که استر هر زمان
 کنج بی رنج ایلیوب آکه ورود
 هر زله دیر لردی و اراول دایه کیر
 هم کولوب دیر لرا اید قیل حصه یا
 خلق ایتد کچه تشنج و فوس
 تا که معروف اولد شهر اچنده بو
 اولدی خانی طعمده اول مثل

کسمه ده یوق بویله او از ملک
 صوت خوبی کسمه یه او لر بنان
 ایلمشله و عظمه و تد کسیر یله خو
 هر بری هنگام دعوت محرمی
 نور دیدار ضیا بخش جبات
 ایلمشدریمینه موقوف طلب
 وار ایکن بونجه سزده قدرتی
 خانه نارفه غریب باز کون
 بی تجارت نفع و سود اوله عیان
 نزد بانسز ایلیبه چرخه صعود
 حاصل اولدی قسمتک گلدی بشیر
 بز لری سن اندن ای عالی جناب
 ایتدی ترک دعا و جا بلوس
 اشته انبان تهیدن طعمه جو
 کلمدی آکه بو خوا هشدن کسل

دویدن کاو در خانه آن دعا کنند
 بالحاء قال النبی صلی الله
 علیه وسلم ان الله یحب الملحین فی الدعا
 زیرا که عین خواست
 از حق تعالی و الحاح خواهند را به است از آنچه
 میخواهد ان را از او

اول الحاح ایله دعا ایند کسمه مک
 خانه سینه بر او کوزک
 سرعت ایله کلمه یکیدر رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم ان الله
 یحب الملحین فی الدعا
 زیرا که عین خواست
 از حق تعالی و الحاح خواهند را به است از آنچه
 میخواهد ان را از او

تا که روزی ناکهان در چاشگاه
 این دعا می کرد بازاری و آه
 ناکهان در خانه اش کاوی دوید
 شاخ زد بشکست در بند و کلید
 کاو کسناخ اندران خانه بجست
 مرد در جست و قوا میهاش بست
 پس کاوی کاو بسرید آن زمان
 بی توقف بی تا مل بے امان
 چون سرش برید شد سو قصاب
 تا اناش بر کند در دم شتاب

تا که قوشلق وقتی بر کون ناکهان
 بود عالی ایلر ایدر و در جان
 خانه یه بر کاو ایدوب عرض شتاب
 ایتدی شاخیله شکست بند باب
 بی تکلف خانه بی کاو ایتد جای
 در عقب مرد ایتدانی بسته پای
 ایلدی مذبح کاوی اول زمان
 بی توقف بی تا مل بی امان
 ذبح ایدوب قصابه ایتد کچه شتاب
 تا ایدر سلخنده اقدام و شتاب

عذر گفتن ناظم و مدد خواستن

ناظم منوی مک اعتذار ایله مدد طلب ایتد یکیدر

ای تقاضا کرد درون همچون جنین
 سهل کرد ان ره نا توفیق ده
 چون تقاضا می کنی تمام این
 یا تقاضا را سهل بر ما منسه
 چون ز مغلس زر تقاضا می کنی
 زر بخش در سرای شاه غنی

ای قضا بخشای حاجات انام
 سهل ایدوب اولر همتا توفیق ویر
 ای تقاضا می کنی تمام این
 یا تقاضا را سهل بر ما منسه
 چون ز مغلس زر تقاضا می کنی
 زر بخش در سرای شاه غنی

دله سند در تقاضای ختام
 بی تقاضا قوت تحقیق ویر
 ای قضا بخشای حاجات انام
 سهل ایدوب اولر همتا توفیق ویر
 ای تقاضا می کنی تمام این
 یا تقاضا را سهل بر ما منسه
 چون ز مغلس زر تقاضا می کنی
 زر بخش در سرای شاه غنی

بی تو نظم و قافیه شام و سحر نظم و تجنیس و قوافی ای علم چون سبج کرده هر چیز را هر یکی تسبیح بر نوعی ذکر آدمی منکر ز تسبیح جماد بلکه بقاد و دولت هر یکی چون دونا طقرا ز حال همدگر چون من از تسبیح ناطق غافل هست سنی را یکی تسبیح خاص سنی از تسبیح جبری چنبر این همی گوید که آن ضالست و کم وان همی گوید که این را چه چنبر کوهر هر یک هویدا میکند قهر را از لطف داند هر کسی لیک لطفی قهر در پنهان شده کم کسی داند مگر بتائنه باقیان زین دو کفانی می برند	زهره کی دارد که آید در نظر بنده امر تو ند از ترس و بیم ذات بی تمیز و با تمیز را کوید او ز حال آن این چنبر وان جماد اندر عبادت اوستاد چنبر از یکدگرد اندر شکی نیست که چون بود دیوار و در چون بداند سبج صامت دلم هست جبر را ضد آن در مناص جبری از تسبیح سنی بی اثر چنبر از حال او ز امر قسم جنکشان انگنند یزدان از قدر جنس از نا جنس پیدا میکند خواه دانا خواه نادان یا خسی یا که قهری در دل لطف آمده کش بود در دل محک جانی سوی لانه خود پست بر می برند	روز و شب سنسبز و نظم و قافیه نظم و تجنیس و قوافی ای علم چون سبج ایلمدک اشیایی سن هر بری تسبیح ایدر نوع دیگر خلق ایدر انکار تسبیح جماد بلکه بویشش یکی ملت تمام ایکی ناطق بر بری حالنده لال غافل تسبیح ناطق اولسه دل پلمکه وار سنیده بر تسبیح خاص جبری تسبیحنده سنی بی خبر اول بری دیرا که بود در ضال و کم اول انکون دیر که بوق بونده خبر هر بری سبج جوهرن ایلر پسان قهری لطف ایلد پلورا بل فنون لیک بر لطف اولسه قهر اچره نهان فهمی مشکدر مکر عارف اوله ماعدا آلوده ظن و کمان	اولمرا اصل نظم و عفو و عافیه بنده در سر مانکه پر خوف و بیم اولدی ذی عقل ایلد پعقله سخن سویلر انا بر برندن بی خبر اول جماد ایسه عبادت ایلد شاد بر برندن چنبر در صبح و شام نچه دیوار و در ایتمون که قال سبج صامتدن اولمرا منفعل کیم ایدر جبریه ضدی اختصاص سنی تسبیحنده جبری بی اثر کیم دکل مفهوم حالی امر قسم اولدی بوجنک و جدل حکم قدر جنس اولور نا جنس البت عیان عالم اولسون جا بل اولسون شخص دون لطف اچنده اولسه یا قهر روان قلب اولوب انده محک و اقف اوله یک پرایلر قصد سمت آشیان
--	---	--	---

مثال ظن و یقین در علم

علمه ظن و یقین مثالدر

علم را دو پر کمانه یک پرست مرغ یک پر زود افتد سر کنون افت و خیزان میرود مرغ کمان چون ز ظن راست علمش رونود بعد از آن میشی سویا مستقیم باد و پر بر می برد چون جبرئیل کر همه عالم بگویندش قوی او نکرد در کم ترا ز کفشان در همه گویند او را کمرهی او نیفتد در کمان از طعنان بلکه کرد در یا کوه آید بکفت	ناقص آمد ظن به پرواز اترست باز بر پردد و کامی یا سنرون بایکی پر بر امید آشیان شد و پر آن مرغ یک پر بر کشود نه عسلی وجه کباب و ستقیم پیکان و بی مگر بی قال و قیل بره یزدان و دین مستوی جان طاق او نکرد و جفتشان کوه پنداری و تو بر کاهی او نکرد و در دمنند از ضغشان کویدش با کمرهی کشتی تو جفت	علم ایکی پر اولدی پیکر در کمان بر جناح ایلد اولور افشاده طیر افت و خیزان وزره اولور مرغ کمان علمه تبدیل اولسه طنک متصل اولدی ماشی صراط مستقیم ذوالجناح اولدک مثال جبرئیل جمله عالم که دیر لر سه قوی سوز لری عجب ایلد ویرمزا نفعال جمله سی دیر سه اگر کمره اسن طغنه دن کلزنا کا طنس و کمان بلکه نطقه کلسه جبر ایلد جبال	ناقصک پروازی اتر در عیان ایکی اوج خطوه ایدر پرواز و سیر یک پرایتد کچه امید آشیان مرغ پیکر دو جناحین اولدی پیل اولمرا اول وجه کلب او زره ستیم پیکان بی مگرو فن بی قال و قیل راه دین حقه سنسن مستوی جان و دلدن ایلر تعیسیر حال کوه ظن ایتمه که کندک گاه سن انلرک قولیسه اولمرا ناتوان اکه سنسن دیسه لرا بل ضلال
---	---	--	---

هیچ یک ذره نیستند در خیال | یا بطن طاعن را بنحور حال

ذره چه قومی را که کرد کرد | طعن طاعن ایلمز قطع اثر

مثال رنجور شدن آدمی بوجه تعظیم حلق و رغبت مشتریان
بوی و حکایت معلم

بر ادبک تعظیم حلق و همیله و طالب لبرک اگر غبیله خسته
اولدینی و معلم حکایتی نقلیه مثالدر

کودکان مکتبی از اوستاد
مشورت کردند در تعویق کار
چون بنی آید و رانجوری
تا رهیم از حبس و تنگی و زکار
آن یکی زیر کترین تدبیر کرد
خیر باشد رنگ تو بر جای نیست
اندکی اندر خیال افتد ازین
چون در آبی از در مکتب بگو
آن خیالش اندکی افزون شود
آن سوم و آن چارم و پنجم چنین
تا چوسی کودکی تو اتر این خبر
هر یکی گفتش که شاباش ای زکی
متفق گشتند در عهد و وثیق
بعد از آن سو کند داد او جمله را
رای آن کودکی بچهره پدید از همه
آن تفاوت هست در عقل بشر
زین قبل فرمود احمد در مقال

رنج دیدند از طلال و اجتهاد
تا معلم در فتور اضطراب
که بگیرد چند روز او دوری
هست او چون سنگ خار ابرقرار
که بگوید اوستا چونی تو زرد
این اثری از هوا یا از تپست
تو برادر هم مدد کن این چنین
خیر باشد اوستا احوال تو
کز خیالی عاقلی مجنون شود
در پی ما غم نماند و حنین
متفق گویند یا بدستقر
باد بخت بر عنایت منگی
که کرد اند سخنانیک رفیق
تا که غم سازی بگوید با حسرا
عقل او از پیش میرفت از ره
که میان شاهان اندر صور
در زبان پنهان بود حسن رجال

خواجہ دن صبیان مکتب ایتداد
مشورتله ایتدیلمر تدبیر کار
چونکه اولمز خسته رنج و طلال
حسن مکتبدن اولوب آزاده سر
اولدی اندن پیرینک تدبیری بو
خیر اوله تغییر رنگ اولش بدید
اول خیالیلمر اکایاپ یا پاثر
باب مکتبدن بو اولسون قاکمز
اول خیالی البت اولور انده فزون
ثالث ایله چارم و پنجم تمام
تا او تو ز کودکی اولسه بو خبر
هر بربری دیدی اگا کیم مرجبا
ایتدیلمر بو عهد جمله اتفاق
بر برینسه ویردیلمر جمله یمین
غیردن اول کودکی اولدی نیکرای
کیم تفاوت او زره در عقل بشر
دیدمی کچون چیب ذوالجلال

کور دیلمر رنج و طلال و اجتهاد
خواجہ تا کیم اوله اهل اضطراب
اوله لم تا آنچه کون آسوده حال
یا تہ قالسه خواجہ مانند حجر
دییہ ای خواجہ نذر زردی رو
یا هواد ندر یا حامی شدید
ای برادر سنده بویله ویر خبر
خیر اوله خواجہ ندر احوال کز
کیم خیالیلمر عاقله حنون
بویله غمخوارانه ایتسونر کلام
قلب استاده اولور و هم مستقر
بختکی قیلون عنایت محبتبا
اولمیه سوزده خلاف ایله شقاق
اولمغه عنماز شردن این
عقل اول ایدی از سر تپایی
خوب رولرده اولور فرق صور
اولدی مخفی فی اللسان حسن الرجال

پان آنکه عقول خلق متفاوتست در اصل فطرت و نزد
معتزله مساویست تفاوت عقول از تحصیل علمست

عند اهل السنه عقول خلق اصل فطرته متفاوت و عند المعتزله
مساوی اولوب تفاوت عقول تحصیل علمده اولدینی پاینده ده

اختلاف عقولها در اصل بود
بر خلاف قول اهل اعتزال
تجربه و تعلیم پیش و کم کند
باطلست این زانکه رای کودکی
بردمید اندیشه زان طفل خرد
خود فزون آن به که آن از فطرتست

بر وفاق سنیان باید شنود
که عقول از اصل دارند اعتدال
تایکی را از یکی اعلم کند
که ندارد تجربه در مسکلی
پیر با صد تجربه بوی نبسرد
تا از افزونی که جهد و فکر تست

اولدی اصلی اختلافات عقول
دیدیلر اناکه اهل اعتزال
عقلی علم و تجربه ایلمر فزون
اولدی باطل بو که بر طفل صغیر
طفل ایکن بر حسیله و تدبیر ایدر
چونکه فطرت ندر اولده خود نمون

بویله در اصحاب سندن نقول
اولدی اصلی بو عقوله اعتدال
بر بردن خلق اولور اهل فنون
کیم دکل حکم تجار بدن خنیر
نچه پیری عاجز تقصیر ایدر
جهد و فکر خودانی ایلمر فزون

تو بوداده خدا بهتر بود یا که لسنکی راهوارانه رود

قول حقد رگیم اوله داد خدا اوله حقدن بر طریق ایله جدا

دوهم افکندن کودگان استاد را

صبیانک خواجه لرینه القای وهم ایتد کلمه کلمه

روز گشت و آمدند آن کودگان بر همین فکر ز خانه تادگان
جمله استاد نپرون منتظر تاد آید اول آن یار مصر
زانکه نبع اود بست اینرای را سر امام آید همیشه پای را
ای مقلد تو بچویشی بران کوبود منبع ز نور آسمان
اود آمد گفت استاد اسلام خیر باشد رنگ رویت زرد فام
گفت استانیست رنجی مر مرا تو برو بشین کویاوه هسلا
نفی کرد اما غبار و هم بد اندکی اندر دشت ناگاه زد
اندر آمد دیگری گفت ایچنین اندکی آن وهم افزون شد برین
هیچنین تا وهم اوقوت گرفت ماند اندر حال خود پس در شکفت

کوند ز اولدی کلدی صبیان مکتبه جمله ذاهب بر طریق و مذهبه
ایتد لیر پرون درده اشعار تا کلمه اول او یار حیل کار
چونکه اول سردار اید بوری ایچون مقتدا در سر همیشه پای ایچون
ای مقلد پشرو اولمه اگا کیم اوله اول مشرق نور سما
کلدی چونکم خواجه ویرد سلام دیدی خیر اوله که رویک زرد فام
دیدی خواجه بنده یوق آثار رنج جانشین اول یوری اوله یاهه سنج
ایتدی دفع اما غبار و هم بد اندک اندک قلب اولدی نامزد
کلدی بر آخر اوقولی ایتدی یاد ایلدی فی ایچله اول و همی زیاد
بویله بویله و همی اولد فته قوی حاله حسیرتله اولدی منزوی

چار شدن فرعون هم بوهم از تعظیم حلقان

تعظیم خلقدن وهم ایله فرعونک دخی پمار اولد یغیر

سجده خلق از زن و از طفل و مرد ز ددل فرعون زار بخور کرد
گفتن هر یک خداوند ملک ایچنان کردش زوهی منهنک
که بدعوی اتقی شد لیر اژدها گشت و نمی شد هیچ سیر
عقل جزئی آفتش و همست وظن زانکه در ظلمات شد اورا وطن
بر زمین کر نیسم گزراهی بود آدمی بی وهم ایمن می رود
بر سر دیوار عالی گروی کرد و گز عرضش بود گز میثوی
بلکه می افتی ز لرزه دل بوهم ترس ووهی را کونوبسکر نفهم

سجده تعظیم طفل و مرد و زن رنج ایله فرعون اولدی داغزن
خلقدن قول خداوند و ملک ایلدی وهم و خیال منهنک
دعوی باطله چون اولدی لیر اژدها دوش ایتدی بر سنه سیر
آفت اولد عقل جزوه و هم وظن اولدی ظلمتده اگا زیر وطن
نیم کرده اولسه خاک اوزره اگر امن ایله بوهم اولوب آدم کیدر
اولسه بر دیوار عالی کذار ایکی ارشون عرض ایله قالمز قرار
غالب اولسه و هم دلشاید دوشتر فهم اولور بو وجهله و هم بشر

رنجور شدن استاد بوهم و خیال

وهم و خیال ایله خواجه مک خسته اولد یغیر

گشت استاست از وهم وزیم برجید و می کشانید اولکیم
خشمکین باز که مهر اوست ست من بدین عالم نپرسید و نخواست
خود مرا که نکرد از رنگ من قصد دار و تار به از رنگ من
او بجن و جلوه خود دست گشت پنخبر گز بام افتادم چو طشت
آمد و در را بستندی و اگشاد کودگان اندر پی آن استاد
گفت زن خیرست چون زود آمد که مباد اذات نیکت را بد
گفت کوری رنگ حال من بین از غم پیکانگان اندر حنین

خواجه اولدیم و او نام ایله ست جابه خوابه ایله عزمن درست
کلدی بی مهری همسردن غضب کیم نخون یوق حاله انده عجب
رنگ روی من بنم ویر مزخبر قصدی بند نصکره دلدار دگر
کندی حسن و جلوه سندن اولد گشت طشت بام افتاده پیلر اولد کپست
تند و سرکش کلدی ایتدی دق با خواجه مک اردنجه صبیان با شتا
دیدی خاتون خیر اوله سرعت نذر عودت و تعجیلک علت نذر
دیدی رنگ رویه باق کورسن غم چکر پیکانه سن مسرور سن

تو درون خانه از بغض و نفاق
گفت زن ای خواجه عیبی نیست
گفت ای غرور هنوزی در لجاج
گفت کور و کور شدی مارچه جرم
گفت ای خواجه بسیارم آینه
گفت رونه تو ره بی آینه
جابه خواب مراد و کستران
زن توقف کرد مردش بانگ زد

می بینی حال من در احتراق
و هم وطن لاش بی معیشت
می بینی این تعسیر و ارتجاج
مادرین رنجیم و در اندوه و کرم
تا بدانی که نذارم من کنه
دائما در بغض و کینه و عنت
تا بخشم که سر من شد گران
کای عدوز و ترتر این میسزد

اوله من مسکنده همطاق و رواق
دیدن ای خواجه سنده عیب یوق
دیدن ای قجه دخی سنده بلجاج
کوری ذانگده یوق جرمم یقین
دیدن خاتون اشته باق آینه یه
دیدن مرا نگده سنده وار که سن
ایله تعجیل اوزره فرش جابه خواب
زن توقف ای تیدی مرد ای تید صدا

حالمه با قمر سن ایلمر سن نفاق
و هم وطنکد رو معناریب یوق
بو تعسیر له نذر سو، مزاج
عالم دار خاطر م زار و حسنین
بن سزاوار اولدم بو کینه یه
کچمک بغض و خلاف و کینه دن
تا بوله خفت باشمده بیج و تاب
دیدن تعجیل ایست نذر بو کج ادا

در جابه خواب افادن استاد و نالیدن از و هم رنجوری

جابه خواب آورد و کستر دآن عجز
کر بگویم مهتم داردم مرا
فال بدر نچور کرداند همی
قول پیغمبر تسبوله یفرض
کر بگویم او خیال بدزند
مر مرا از خانه پیرون میکند
جابه خوابش کرد و استاد او فاد
کودکان انجانشتند و نهان
کین همه کردیم مازندانی ایم

گفت امکان فی و باطن پر زوز
در بگویم جد شود این ماجرا
آدمی را که بود دستش غمی
ان تار ختم لیدن ترضوا
فعل دار دزن که خلوت میکند
بهرستی فعل و افسون می کند
آه آه و ناله از وی می براد
درس میخواندند با صد اندکان
بدبشایی بود و ما بدبانی ایم

جابه خوابن ای تیدی آماده عجز
اتهام ایلمر بنی سویلر ایسم
فال بد و خسته ایلمر آدمی
قولیدر پیغمبرک بونی غرض
سویلم قولدن ایلمر بد خیال
خانه دن استر بنی پیرون ایده
جابه خوابی ای تیدی خواجه جایگاه
اولدی صبیانه نشین انده پاک
دیدیلر بو اولدی حسب مفید

دیدن امکان یوق در و نیدر بوسوز
سویلر نسیم جدا ولور رنج و الم
ناسزا پهبوده رسم ماتمی
کیم تار خدن اولور حاصل مرض
دیر که خلوت ایله قصدی سو حال
فستی اجرا ایتمک افسون ایده
اولدی کاری ناله و افغان و آه
درس آغاز ای تیدیلر اند و نهانک
بو بنا اولدی حد اقتدن بعید

دوم بار در و هم افکندن کودکان استاد که اورا ازین قرآن خواندن مادر دسر افزاید

گفت آن زیرک که ای قوم پسند
چون می خواندند گفت ای کودکان
در دسر افزاید استاد از بانگ
گفت استاد است میگوید روید

درس خوانید و کنید آوا بلند
بانگ استاد را در زبان
از دین کودکی باید بهر دانگ
در دسر افزون شدم پیرون شوید

ایتدی اول زیرک صبیانه پسند
صوت عالیده دید ای کودکان
خواجه ده افزایش ایلمر در دسر
خواجه تصدیق ایلیوب دید همان

ایده لرتا درسی آوا بلند
صوت مزدن خواجه به وار در زبان
فلس ناپسیر ایله لایقی ضرر
در دم افزون در سره رخصت امان

خلاص یافتن کودکان از مکتب بدین مکر

سجده کردند و گفتند ای کریم
پس برون جستاند نوی خانها

دور بادا از تورنجوری و پیم
همچو مرغان در هوای دانها

دیدن تعظیم ایله صبیان ای کریم
هر بری شاد ایتدی خودت خانه یه

سندن اولسون دور دائم رنج و پیم
صانکه قوشلر در که طالب دانیه

بوکر ایله صبیانک مکتب دن خلاص اولد قلدیلر

بوکر ایله صبیانک مکتب دن خلاص اولد قلدیلر

مادر نشان خمکین کشند و گفت وقت تحصیلت اکنون و شما عذر آوردند گای مادر تو نیست از قضای آسمان استاد ما مادران گفتند مگر دست و دروغ ما صبح آیم پیش او ستا کودکان گفتند بسم الله روید	روزگارست و شما با ما هوجفت می گیرید از کتاب و اوستا این گناه از ما از تقصیر نیست گشت رنجور و تقیم و مبتلا صد دروغ آری بهر طمع دروغ تا به پسیم اصل این مگر شما بر دروغ و صدق ما واقف شوید	انگاره مادر لری ایتدی عتاب شمدیدر انجق سزک تحسینکنز عذر ایدوب اندر دیدی ای مادر آه خواجهر حکم قضای آسمان دیدید مادر سزده در مکر و خلاف خواجهر بی فردا کرد ر جسته و جو دیدید بسم الله ای مادر همان	روز مکتب لجه ایله سز شتاب ترک مکتبده ندر تعجیلکنز بر زده یوقدر جسم و تقصیر و گناه شمدی بیمار و تقسیم اولد همان ما به قصه بدیده در ترویر و لاف ظاهر اولسون صدق و کذب گفتگو صدق و کذب اولسون تفحصه عیان
رفتن مادران کودکان بیاد استاد		احمات صبیان خواجهر مکت عیادتنه کتد مگر بیدر	
بمادان آمدن مادران هم عرق کرده ز بسیاری لحاف آه آبی میکند آهسته او خبر باشد او ستا این در دسر گفت من هم چخبر بودم ازین من بدم غافل شغل قال و قیل چون بجد مشغول باشد آدمی از زمان مصیر و سفت شد سمر پاره پاره کرده ساعدای خویش ای بسامر دشجاع اندر حراب او همان دست آورد در کیر و دار خود بهمند دست رفته در ضرر	خفته استا همچو پسا کران سربسته روکشیده در سجاف جملگان کشند هم لاجول کو جان تو ما را نبوده زین خبر آکم مادر خسران کردند بن بود در باطن چنین رنجی ثقیل او ز دید رنج خود باشد عمی که ز مشغولی نشد زیشان خبر روح و اله که نه پس سپند نه پیش که بر دست تاپایش ضراب بر کمان آنکه هست او بر قرار خون از او بسیار رفته چخبر	مادران اولد صباح ایله روان اولقدر اولمش عرق ز لحاف ایتمه پنهان این و آه و واه دیدیلر خیر اولد خواجهر در دسر دیدید بنده چخبر ایدم همان ایلدی اشغال شغل قال و قیل جد ایله مشغول اولنجسه آدمی کوز زمان مصیر یوسفدن مگر الترین قطع ایتدی لر حیران و لال ای چخمر دشچیک وقت عرب اولینه در کار دست کیر و دار تا کوز نجه دستنه کلش ضرر	کور دیلر کیم خواجهر بیمار کران رو و سربسته اسیر انحراف جله لاجول ایله اولدی داد خواه باشک ایچون یوغیدی بر زده خبر ایتدی لر آگاه او فحشه زادگان باطنمه وار ایش رنج ثقیل ایده مز تمسیر نور و ماتمی اولدی لر حیران حسنی چخبر اولدی لر جان ایله مفستون جمال دست و هم پانی اولور مقطوع ضرر اولیله ظن ایلر که دستی پایدار قان روان اولمقده کندی چخبر
در بیان آنکه تن روح را چون لباس است و این دست آستین دست و این پایه موزه پایه روح است		تن روح لباس کبی اولوب بوال آستین دست روح و ایاق دخی موزه پایه روح مشابه سنده اولدی یعنی بیسانده در	
تا بدانی که تن آمد چون لباس روح را تو حید الله خوشترست دست و پا در خواب بینی و استلا آن تویی که بی بدن داری بدن	روح و بجا لباس لباسی را میس غیر ظاهر دست و پایی دیگرست آن حقیقت دان مدانش از کزاف پس مترس از جسم جان پیرون شدن	بسیکله اولدی روح تن کو یا لباس روح تو حید الهیدر غرض دو شده کور در دست و پای استلا سنسن اولکم بی بدن را اول بدن	بی لباس اول لابی قیل التماس دست و پایی غیر ظاهر در عوض اول حقیقتد رانی صانمه کزاف خائف اولمه جان بوتندن کتدن
حکایت آن درویش که در کوه خلوت کرده بود و میان خلوت و قطع و خلوتی و انا جلیس من ذکر نی و انیس من استانس بی		جمله خلوت ایدن درویشک حکایتی و انقطاع و خلوتیک خلوتی و انا جلیس من ذکر نی و انیس من استانس بی	

انا علیس من ذکرنی و انیس من استانس بی
کر با همس جو بی منی بی همه و ربی همس جو با منی با همه

منقبتنه دو خلک سعادت پی پاننده در که
عالم ایله منسراولسک اولدک یکس کر یکس ایسک بنمله عالم سکا بس

بودریشی بکساری مقیم خلوت اورا بودیم یار و ندیم
چون ز خالق میرسید اورا شمول بود از انفاص مردوزن ملول
هچنانکه سهل شد مارا حفر سهل شد هم قوم دیگر اسفر
انچنانکه عاشقی بر سروری عاشقت آنخواجه بر آهنگری
هر کسی را بهر کاری ساختند میل آنرا در دلش انداختند
دست و پابی میل جنبان کی شود خار و خس بی آب و بادی کی رود
کر به پنی میل خود سوی سما پر دولت برکشا همچون هما
ور به پنی میل خود سوی زمین نوحه می کن هیچ منشین از جنین
عاقلان خود نوحه پیشین کنند جاهلان آخر بر سر می زنند
ز ابته ای کار آخر ابرین تانباشی تو پیشان یوم دین

اولدی بر درویش کوه اچمره مقیم اکه خلوت اید همچو اب و ندیم
بولدی چون خلاقدن انس و قبول مردوزن ایتدی اعراض و عدول
شولیکیم سهل اولدی بز کرده حضر سهل اولور بر قوم اچون سیر و سفر
شولیکیم وار سنده عشق سرور خواجه ایلر رغبت آهنگری
هر کسی بر کاره نسرمان ایتیلر قلبنی میال و جویان ایتیلر
دست و پابی میل اولمز کار کر خار و خس بی آب و باد ایتیز کذر
سنده وار ایسه اگر میل سما پرکشای دولت اول همچون هما
اولس میلک دانا سمت زمین نوحه و زار ایت او توره بی جنین
عاقلان پیشین اولور لر نوحه ده جاهلان آخر اولور لر سر زده
اول کار ایله فکر عاقبت بی شیمانی یوم آخرت

دیدن زر کر عاقبت کار را و سخن بر وفق عاقبت گفتن
باستعیر ترازو

بر زر کر که عاقبت کار فکر لیه ترازو است تماره ایلین کسمه یه
عاقبت کاره موافق جواب ویرد یکیدر

آن یکی آمد به پیش زرگری که ترازو ده که بر سنجم زری
گفت خواجه رو مرا خراب نیست گفت میزان ده بدین تخرمایست
گفت جاروبی نذارم در دکان گفت بس بس این مصناکرا بان
من ترازوی که میخواهم بده خویشتن را اگر کن هر سو مجبه
گفت بشنیدم سخن کر نیستم تانه پسنداری که بی معنیستم
این شنیدم لیک پیری مرتعش دست لرزان جسم توانفتعش
وان ز تو هم قراضه خرد و مرد دست لرزد بس بریزد زر خرد
پس بکوی خواجه جاروبی پسا تاججویم زر خود را در عیار
چون بروی خاک را جمع آوری کویم خسربال خواجهم ای جر
من ز اول دیدم آخر را تمام جای دیگر روازینجا و اسلام

برکشی بر زر کره ایتدی لیک بر ترازو ویرد زر چکسم کر کر
دیدی یوق ای خواجه خسربالم نغم دیدی میزان در جای روشتم
دیدی یوقد ربنده جاروب دکان دیدی کافیدر بوسخره پیکان
بن ترازو استرم غیر استم ایله تعلیل و اظهار صمم
دیدی ایتدم بی صمم کوشش سخن صانمه بمعنی اوله بوقلی سن
بن اشدم لیک لور سن رخشه دار لرزه ده سنگ وجودک خود زار
زر قراضه حسرده و آمیخته لرزش دست اید شایدر خخته
صکره دیر سن خواجه جاروب قنده در جست و جوازم که زر را کهنده در
رفت و رو باک اید نچ سبب با که دیر سن قنده غربالک عجب
اولندن حسری کوردم تمام غیره وار بندن بعید اولد السلام

بقیه قصه آن زاهد کوهی که نذر کرده بود که میوه کوهی
از درخت باز نغم و درخت نینشانم و کسی را نکویم صریح
و کنایت که پنهان آن خورم که باد افکنده باشد
از درخت

اول کوه نشین زاهد بقیه قصه سیدر که نذر ایلش ایدیکه تا کوهی
میوه لرا غلج نندن کندی دو شمد کچه سکلوب میوه طلب ایتیه
و کسمه یه صراحت و کنایت میوه افشانی اشارت ایتیموب فقط
روز کار ایله ساقط اولان میوه دن غذا ایلیمه

اندزان که بود اشجار و شمار	پس مرد و کوهی انجابی شمار	اول جمله اولدی اشجار و شمار	کوهی امرود ایسجد و شمار
گفت آن درویش یارب با تو من	عهد کردم زین نجیسم در ز من	دیدم درویش ایلیوب عهد و مین	اولیم اشجار دن بن میوه چین
جز از آن میوه که باد انداختش	من نجیسم از درخت متعش	میوه ریزان اولدی قحبه یعنی باد	بن شجر دن ایتیم میوه مراد
مدتی بر نذر خود بودش و فای	تا بر آمد امتحانات قضا	ایلدی بوندزه بر مدت و فای	دارد اولدی امتحانات قضا
زین سبب فرمود استثنای کنید	کر خدا خواهد به پیمان برزیند	اولدی باعث امر استثنایه بو	کیم مشیقله کر کرد رجست و جو
هر زمان دلراد کر میسلی دهم	هر نفس بر دل دکر داعی نهم	هر دم ایله قلبه حق بر میسلی کار	هر نفس برداغ ایدر دلدله قرار
کل اصباح لناشان جدید	کل شیء عن مراد لایحید	حق ایچون هر یوم اولور شان جدید	هر مراد ایچون او در الحق مرید
در حدیث آمده که دل همچون پرست	در پیابانی اسیر صر صرست	کیم خبرده قلب اولوب چون ریش بر	ایده صحرا ده اکا صر صر کذر
با دپر را هر طرف راند کز اف	که چب و کد راست با صد اختلاف	دو نذر هر یاکه پرتی روز کار	کیمین اکه جبت کاهی یسار
در حدیث دیگر ایندل ان چنان	کاب جوشان ز آتش اندر قازغان	قلب اولوب دیکر حدیث اچره بیان	آب جوشان اولدی آتشده همان
هر زمان دلراد کر رای بود	آن نه از وی لیک از جایی بود	هر زمان قلبه کلور رای دکر	اول دکل الا که عیسی بر اثر
پس چرا این شوی بر رای دل	عهد بنسدی تا شوی آخر نجل	اکثر یا اعتماد رای دل	عهد بنسد ایله ایدر صکره نجل
این هم از تاثیر حکمت و قدر	چاه می پسنی و نتوانی حذر	اولدی هم بو حکمت حکم و قدر	چاه ظاهر یوست در امکان حذر
نیست خود از مرغ پران این عجب	که نه پند دام و افشدر عطب	مرغ پزانده دکلر بو عجب	کور میوب دامی اولور بند تعب
این عجب که دام پند هم و تده	کر بخوابد در نخو هم می فتده	عجب اول دام و دودنا مستر	اکه استراستمر افتاده در
چشم باز و گوش باز و دام پیش	سوی دامی می پرد با پر خویش	کوز قوق آمده هم منظوری دام	جانب دام ایدر تعجیل تام

تشبیه بند و دام قضا بصورت پنهان با اثر پیدا

بند و دام قضای صورت پنهان و اثر عیان تشبیه در

مینی اندر دل ق محتر زاده	سر برهنه در بلا افتاده	بر کشی زاده کور رس دل ق پوش	سر برهنه مبتلا و در دوش
در هوای نابکاری سوخته	اقشه و املاک خود بفر وخته	کیم هوا سنده اولوب دائم روان	ملک و مال ایلش صرف هو ان
خانان رفته شده بد نام و خوار	کام دشمن می رود ابار وار	خانان کتمش اولوب بد نام و حال	دشمنه ادباری نقش قیل و قال
زاهدی بیسند بگوید ای کیا	همتی میدار از به سر خدا	قنده بر زاهد کوره دیر رسیدا	همت ایت الله ایچون ایله دعا
کاندین اوبار زشت افتاده ام	مال و زور نعمت از کف داده ام	دو ششم اوباره کتدی صر متم	قالمدی دستمه مال و نعمتم
همتی تا بوی که من زین دار هم	زین کل تیسره بود که بر جهم	همت ایله تا بولم بوندن رئا	اوله بو نخت سیاهه فته سا
اینده عا می خواهد از عام و خاص	کا خلاص و الخلاص و الخلاص	ایله امر میسد دعای عام و خاص	سوء حال سندن اوله تا کیم خلاص
دست باز و پای باز و بندی	نی مؤکل بر سرش نی آهنی	دست و پا آزاده یوق بند کران	باشی اوزره هم مؤکل یوق عیان
از کد این بند می جوی خلاص	وز کد این جس میجوی مناص	قنغی بند کد ندر امیسد خلاص	قنغی مجلسدن سکا اولسون مناص
بند تقدیر و قضای محتفی	که نه بیسند آن بجز جان صفی	بند تقدیر و قضا خود محتفی	کیم انی کور مز کمر جان صفی
کر چه پیدا نیست آن در کفست	بدتر از زندان و بند آهنست	اول کور نگر کر چه مستور نظر	بند آهن ایله زنداندن بسر
زانکه آهن کمر مرا زابشکند	حفره کر هم خشت زندان بر کند	آهنی آهن کران ایله شکست	حفر ایله زندان اولور ویران و پست

ای عجب این بند پنهان کران
دین آن بند احمد را رسد
دید پر پشت عیال بولهب
جبل و همیزم را جز او چشمی ندید
باقیانش جمله تا وی کنند
لیک از تاثیر آن پشتش دو تو
که دعایی همی تا وار هم
انکه پسند این علامت سایدید
داند و پوشد بامر ذوالجلال
این سخن پایان ندارد آن فقیر

عاجز از تفسیر آن آهنگران
بر کلهوی بسته جبل من مسد
تنک همیزم گفت جمله حطب
که بدید آید بر و همسر نایدید
کین زپهوشیست ایشان هوشمند
کشته و نالان شده او پیش تو
تا ازین بند پنهان پیرون جهم
چون نداند او شتی را از سعید
که نباشد کشف راز حق حلال
از مجاعت شد زبون و تن اسیر

لیکن اول بند کران اولدی بنان
کور دی اول بند او محبوب صمد
کور دی هم بار عیال بولهب
غیری کوز کور مزاج جبل و همیزمی
اکثری خلقت را اولور تاویل بند
پلمز اول بند پنهان ایتیمش دو تا
برد عا و همست اوله که یار
کیم کور رسه بولعلاماتی بدید
ایلر اما ستر ستر ذوالجلال
بوسوزه یوقدر نهایت اول فقیر

آنی کسور اید مز آهنگران
بر کلهوده بسته جبل من مسد
اولدی همیزم دیدی جمله حطب
غیب بند رانده نور مرد می
هوش یوق انکرده بونلر هوشمند
هر طرف ایتیکده زار و ناله تا
ایلیه بند پنهان دن دفع بار
اگه ظاهر در شتی ایله سعید
کیم دکدر کشف راز حق حلال
ضعف جمع ایله اولوب نفسه اسیر

مضطرب شدن فقیر نذر کرده بکندن امرود از درخت
و کوشمال حق رسیدن بی مملت

اول فقیر نذرنده مضطرب اولوب انجمن امرود کیدی و جناب
حقدن کوشمال حکمت ظنور ایتدیکیدر

پنج روز آن باد امرود نریخت
بر سر شاخی مرودی چند دید
باد آمد شاخ را سر زیر کرد
جمع و ضعف وقت جذب قضا
چونکه از امرود بن میوه شکست
هم در آن دم کوشمال حق رسید

ز آتش جو عشق صبور می گریخت
باز صبری کرد و خود را او کشید
طبع را بر خوردن آن جسبر کرد
کرد ز اهر از نذرش پوفافا
کشت نذر و عهد خویش مست
چشم او بکشد و کوش او کشید

بش کون اولد دو کدی امرودی باد
کور دی آنده نچه امرودی ولی
روز کار بر شاخی ایتدیکه همان
جمع و ضعف وقت جذب قضا
ایلیه امروده عزمن چون دست
اول دم ایتدی کوشمال حق ظنور

آتش جمع اولد صبره رخنه داد
نفسنی کف ایلدی صبر حسلی
طبعنه میل غذا اولدی روان
کسر نذر ایتدردی اکا اقتضا
بالضروره اولد عهد و نذری مست
چشمین آیدی کوشن ایتدی فتور

مستم کردن آن شیخ را بآوردان و بریدن دستش

اول شیخ سار قرا ایله اتهام اولنوب قطع ید اولنید نفیدر

پست از دزدان بد نجاندا پیش
شحنه را غم سازا که کرده بود
با غضب با مور شد آدم عوان
هم بد آنچای چب و دست راست
دست ز اهر هم بریده شد غلط
در زمان آمد سواری بس کزین
این فلان شیخست و ابدال خدا
آن عوان بد برید جابه تیز رفت
شحنه آمد سر برهنه عذر خواه

بخش میگردند مسروقات خویش
مردم شهنه بر افتادند زود
قطع کردن دستشان و پایشان
جمله را برید و غوغایی بخاست
پاش را میخواست هم کردن سقط
بانک بر زد بر عوان ایسک بین
دست او را تو چرا کردی جدا
پش شحنه داد آکا پیش تفت
که ندانستم خدا بر من گواه

انده ساکن ایدی دزدان پیش و کم
شحنه یه عنما ز لوریدی حسبر
قیلدی جلاده غضبله امرودم
هر برندن صول ایاق صماغ ال همان
سهو ایله زاهدن اولدی قطع ید
ظاهرا اولدی اول زمان بر شهسوار
دید یوشیج اولدی مقبول خدا
سینه چاک و جابه دزان اول عوان
شحنه کلدی پابرهنه عذر خواه

مال مسروق ایتدی محصول شکم
کوندر و با عوان اولد دادگر
ایتیکه قطع ایادی و قدم
اولدی متطوع سیاست بی امان
قصد قطع پای ایدر کن بی مدد
اول عوانه ایتدک صوت کینه دار
نچون اولد دست جهمندن جدا
ایتدیر چون شحنه یه حالی پان
دید ی اولدم پنجر حق در گواه

<p>بن بکل کن مرزین کار زشت گفت میدانم سبب این نیش را من شکتم حرمت ایمان او من شکتم عهد و دانستم بد دست باو پای ما مغرور پوست قسم من بود این ترا کردم حلال دانکه او دانست و فرمان رواست ای با مرغی پریده دانه جو ای با مرغی ز معده و ز مغض ای با ماهی در آب دور دست ای با ستور در پرده بده ای با قاضی جبر نیک خو بلکه در باروت و باروت آتش را بایزید از بهر این کرد آستر از از سبب ندیش کرد آن ذولبا گفت تا سالی نخواهم خورد آب این کینه جهدا و بد بهر دین چون بریده شد برای خلق دست شیخ اقطع کشت نامش پیش خلق</p>	<p>سن حلال ایت با که کارم اولد زشت دیدی ز اهدکیم سبب معلوم در حرمت عهد بن ایتدم چون شکست کسر عهد اولد پلور دم کار بد جله اولون دست و پا و جان تن قسمتمد رو سکا اولون حلال اولد پلکد امرانک فرمان انک ای نچه مرخان اولور لر دانه جو ای نچه مرغی ایدر در مغض الیشتر کن نچه ماهی آب ای نچه ستوری اولشکن بنان ای نچه قاضی نیکو سیرنی ایلدی باروت و ماروتی بو حال بایزید ایتد بویوزدن آستر از ایتدی تفتیش اصلن اول کان اد ایتدی بریسل منع آب نیتی بو کینه جهدا و بد دین متین ایلدی حرص کلو چون قطع یه خلق اچنده شیخ اقطع اولد نام</p>	<p>ای کریم ای سرور اهل بهشت بنده ظاهر بر کنه شوم در حکمت عدل ایله متطوع اولدی دست شومی جرات اچوندر قطع یه هپ فدای حکم رب ذوالمنن سنکه پیلر سن سکا یوقدر وبال حقه تسلیمز این دان انک بی کلو ایلرانی حرص کلو با یک اطرافنده مجوس قفص شته ایلر حرص سلق ایله شتاب لذت نفس ایتدی رسوا جهان روسیاه ایلر کلو و رشوتی عزم بام آسمان دن بی مجال کوردی کاهل نفسی وقت نماز کوردی چوق تصویح اولمشد سبب ثابت اولدی بولک حقن قوتی اولدی پس سلطان قطب العارین قیلدی اول زاهد رشکوانی سد اولدی بو آفته معروف انام</p>
<p>کر امانت شیخ اقطع و زنبیل بافتن بدو دست</p>	<p>شیخ اقطع که امانتی و اکی ایله زنبیل باف اولدی بغیر</p>	
<p>در عیش او را یکی زار پافت گفت او را ای عدو جان خویش این چرا کردی شتاب اندر سیاق پس تبسم کرد و گفت اکنون پا تا میرم من گوا این با کسی بعد از آن قومی دگر از روزنش گفت حکمترا تو دانی کرد کار آمد الهاشش که یکجندی بند که کمر سالوسس بو ذواد و طریق</p>	<p>کوردی بر زارانی کیم بخلاف دیدی آکه ای عدوی بصیر چون ایتدک بویه وضع بد سیاق ایلوب عرض تبسم دید کل اولد کچه کسمه یه ایتمه عیان صکره بر قوم ایتدی روزندن نظر دیدیم سنسن حکیم ای کرد کار حقن اولدی آکه الهام و خبر دیدیلر بو اولد سالوسس دنی</p>	<p>ایکی دست ایله اولور زنبیل باف بی محاسبه بازممه ایتدک نظر دیدی باعث فرط مهر و اشتیاق ایکن اولون سنده مخفی بو عمل یار نیک و بد دن اولون بو نهان یک پیک بو حاله واقف اولدی لر بن نهان ایتدکه ایم سن اشکار سا که بر قاچ کسمه منکر اولدی لر خلق اچنده ایتدی حق رسوا آنی</p>

من نحو اسم کان ره کافر شوند
این که مترابکر دیم آشکار
تا که این چسار کان بد گمان
من ترابی اینکرامتهای ز پیش
اینکرامت بهر ایشان ادمت
تو از ان بگذشته کز مرکب تن
و هم تفریق سر و پا از تو رفت

در ضلالت در گمان بد روند
که دهیمت دست اندر وقت کار
رد نکردند از جناب آسمان
خود تسلی دادی از ذات خویش
وین چراغ از بهر آن بهنادمت
ترسی از تفریق اجسزای بدن
دفع و هم اسپر رسیدت نیک رفت

استم کانسراوله بر قاج نضر
بو کرامت سنده اولد اشکار
تا که اول پچاره لرده بد گمان
بو کرامتن مقدم بن سکا
بو کرامت انرا چون اولد بل
کچک اندوه و هموم مرکدن
و هم تفریق سر و پایی اثر

بولیه ظن و ضلالت دن مفر
کیم اوله ظاهرا یکی ال وقت کار
ایتمیه ایجاب رد آسمان
تسلینتر ایلدم لطف و عطا
بو حسراعی ایلدم ظلمت کسل
یوق غم تفریق اجسزای بدن
دفع و هم اولدی سکا یعنی سپر

سبب جرات ساحران فرعون بر قطع دست و پا

ساحران فرعونک قطع دست و پای سبب جراتلین پاندر

ساحرانانی که فرعون لعین
که بر تم دست و پاتان از خلاف
او همی پنداشت کایشان در همان
که بودشان لرزه و تحویف و ترس
او نمیدانست کایشان رسته اند
سایه خود را از خود دانسته اند
ناون کردن اگر صدمبارشان
اصل این ترکیب را چون دیده اند
اینجهان خوابست اندر ظن بایست
که بخواب اندر سرت برید کار
که به پنی خواب در خود را دو نیم
حاصل اندر خواب نقصان بدن
اینجهانرا که بصورت قانست
از ره تقلید تو کردی قبول
روز در خوابی مگو کین خواب نیست
خواب و پیدار بیت آندان ای عصند
او گمان برده که این دم خفته ام
کوزه که کر کوزه را بسکند
کور راهی کام باشد ترس چاه
مرد پنا دید عرض راهرا
پا و انوش نلرز دهر دمی

کرد تهدید سیاست بر زمین
پس در آویزم نذارم تان معاف
و هم و تحویفند و وسواس و گمان
از تو همها و تهدیدات نفس
بر در چشم نور دل بنشته اند
چاپک و چست و کش و برجسته اند
خرد کو بد اندرین گلزارشان
از فروع و هم کم تر سیده اند
کر و در خواب تبی باک نیست
هم سرت بر جاست هم عمرت دراز
تندرستی چون خسیری نی سقیم
نیست باک و نی دو صد پاره شدن
گفت پیغمبر که حلم ناست
ساگان این دیده پیدایی رسول
سایه فرعت اصل جر منتهاب نیست
که به پند خفته که در خواب شد
چخبر زان کوست در خواب دوم
چون بخوابد باز خود قائم کند
با هزاران ترس می آید بر راه
پس بداند و مغاک و چاهرا
رو ترش کی دارد او از هر غمی

ساحران حقه فرعون لعین
دیدی قطع دست و پایدوب حلا
او یله ظن ایلردی کیم انرا همان
اوله لرزان تحویف و هراس
پلمدی انرا اولوب اهل نجات
ایلیوب تمسیر نور و سایه سن
ناون کرد و نده یوز کره اگر
اصل ترکیبی کور نلر بر ترار
پیل که پیشک خواب اولد بو جهان
دو شده ایتسه قطع سر شمیر و کار
تقش خواب ایلد وجود اولسه دو نیم
حاصل اولسه دو شده نقصان بدن
بو جهانکم ایتدی صورتله قیام
سن ره تقلید دن ایتدک قبول
خواب روزا چون دیمه دلر بو خواب
خواب و پیدار ندر سنده عیان
ظن ایلد خوابه او دمد را بستدا
کوزه که کر کوزه یی ایتسه شکست
هر قدم اعماده وار در خوف چاه
مرد پنا وسعت راهی کورر
ایلمرز او و پان لرزه ناک

ایتدی تهدید سیاست ایلد کین
جمله کر صلب ایلرم بن سمعاف
دیه لر تحویف و و هم الامان
ایده تهدیداتی تعمیر لباس
بولدیلر انوار قلب ایلد ثبات
چست و چاپک کچدی لهر پایه سن
خرد و نا بود اولسه چکر لکر کدر
فرع و همی یه ایدر معی اعتبار
خوابه که بر ال کیدر سه یوق زیان
هم سرک پر ختم و هم عمرک دراز
وقت سپدار سقامت خود عدیم
خوف اولمز پاره پاره اولدن
قول پیغمبر دهه احلام نیام
ساگانه ظاهرا اولدی خود اصول
سایه چون فرع اولد اصل ما هتاب
خواب اچنده خوابه وار مقدر سمان
نی خبر کیم خواب ثانیدر اگا
ایتسه ایلرینه مصنوع دست
نچه سبک و هم ایلر عزم راه
هر طرف دن حفره و چاهی کورر
هر غم ایلد انده اولمز و هم و پاک

خیر فرعون که ما آن نیستیم	که به سر بانگی و غولی پستم
خرقه ما را بدوزنده هست	ورنه ما را خود برهنه تر هست
بی لباس این خوبرو اندر کنار	خوش در آیم ای عدونا کنار
خوشر از تجرید از تن و ز مزج	نیست ای فرعون بی الهام کج

صانعه ای فرعون اولوب شوریده یز	بانگ غول ایله توقفت ایده یز
خرقه مرا اصلاح ایدر وار ایله چاک	بزده عریان اولمدن یوق هم و باک
بی لباس اولدو مجبوی کنار	خوب و زیبای ای عدونا کنار
طبع و تندن بو تجسد متصل	خوشد رای فرعون بی الهام بل

شکایت کردن استر پیش استر که من در رو بسیار می افتم
و تو نمی افتی الانبار

استرک اشتر دن سؤالیدر که بن چوق کره یوزم اوزره
دو شوب سن دو شمن سن الانار دو شرسن

گفت استر با شتر کای خوش رفیق
تو نیایی در سر و خوش میروی
من همی افتم برود و سرد می
خواه در خشکی و خواه اندر منی
این سبب بار کوبان که چیست
گفت خشم من ز تو روشن ترست
چون بر آیم بر سر کوه بلند
پس همیستی و بالای راه
هر قدم من از سر پندش نهم
تو به پنی پیش خود یکد و سه کام
یستوی لاعمی لدیکم و البصیر
چون جنین ادر شکم حق جان دهد
از خورش او جذب اجزای کند
تا چهل سالش بچذب جزو نا
جذب اجزا روح را تعلیم کرد
جامع این ذرات خورشید بود
آن زمانی که در آئی تو ز خواب
تا بدانی کان ازوغائب نشد

دید ای استر اشتره ای خوش رفیق
اغرنشک یوق سنده رفشار قوی
ایلرم افتاده روی دمبدم
باکه تعلیم ایت ندر آیا سبب
دید ای بنده سندن افرود ندر بصیر
هرسکدارم اولسه بر کوه بلند
سبب سستی و بالای راه
بنده موقوف بصیرت هر قدم
منظرک بر قاج قدم اولد مدام
بر میدر رفتار اعمی و بصیر
چون شکمه حق جینه جان ویرر
ایلیوب اول جذب اجزای غذا
جذب اجزاده انی تا سال چل
جذب اجزای ایدن تعلیم جان
جمع ایدر ذراتی شمس ایتمک خیال
اولر ما تکم اوله سن سپدر خوا
پهل دکلدر غائب اندن این و آن

اجتماع اجسزای خرعزیر بعد از پوسیدن باذن الله تعالی
و در هم مرکب شدن پیش خشم عزیز علیه السلام

عزیر پهمبرک جاری موجود ایتمشکن عزیز علیه السلام کوزی
اوکنده باذن الله تعالی اجزای مجتمعه و مرکب و زنده اولد یغیدر

هن عزیز ادر کنار حضرت
پیش تو کرد آوریم اجزای اشرا
دست نی و جزو بر هم می نهد
پارها را اجتماع می دهد

حق پوردی کور چاک ای عزیز
منظر که جمع اوله اجسزای عیان
دارمی کورال جزئی ترکیب ایده
مرده ایکن زنده اولسون ایله سیر
یعنی پادسرو کوش و دم همان
جمع ایدوب سر پاره سن ترتیب ایده

در مکرور صنعت پاره زنی
ریسمانی سوزنی فی وقت خرز
چشم بکشا حشر را پیدا بین
تا پستی جامعی ام را تمام
همچنانکه وقت خفتن ایمنی
بر حواس خود نگرزی وقت خواب

کوهی دوزد کهن بی سوزنی
انچنان دوزد که پیدا نیست درز
تا نماید شبهه ات در یوم دین
تا نگرزی وقت مردن ز اتمام
از فوات جمله حساسی تنی
کر چه میکرد پریشان و خراب

صنع خلاقه نظر ایله مدام
رشته و سوزن سزایلو وقت خرز
آج کوزک کور حشری ظاهره یقین
جامعیت سترنی کور کیم تمام
شویله کیم وقت منام اولدک این
وقت خواب اولمز حواسه اضطراب

خرق بی سوزن ویر اول التیام
التیام خرقی کیم یوق رسم درز
قالسون اثار شک یوم دین
وقت موت است دفع و همه اهتمام
فوت احساس ایله اولمز سن عمین
اولسه ده انلریشان و خراب

جرع ناکردن شیخ بر مرک فرزندان خود

موت اولاد ایله جرع ایلمین شیخ حکایت سیدر

بود شیخی رهنمایی پیش ازین
چون میسر در میان امتان
گفت سچمبر که شیخ زفته پیش
یک صباچی گفتش اهل پت او
ماز مرک و هجر فرزندان تو
تو نمی گری می زاری چسرا
چون ترا رحمی نباشد در درون
ما بامید تو ایم ای پیشوا
چون پارانید روز حشر سخت
در چنان روز شب بی زینهار
دست ما در دامن تست آن زمان
گفت سچمبر که روز رستخیز
من شفیع عاصیان باشم بجان
عاصیان و اسل کبار را بجهد
صالحان اتمم چون فارغند
بلکه ایشانرا شفاعت بود
هیچ داز روز رعی بر بنداشت
انکه پوزرست شیخست ای جوان
شیخ که بود پسر یعنی موصفید
هست آن موی سیه هستی او
چونکه هستی اش مانند پیراوت
هست آن موی سیه وصف بشر

آسمانی شمع بر روی زمین
در کسای روضه دار الجنان
چون نبی باشد میان قوم خویش
سخت دل چونی بکوا ای نیک خو
نوحه میداریم با پشت دو تو
یا که رحمت نیست در دل ای کیا
پس چه میدست مان از تو کنون
که بنگداری تو ما را در فنا
خود شفیع ماتی آن روز سخت
ما با کرام تو ایم امیدوار
که مانند هیچ مجسم را امان
کی گذارم مجرمانرا اشک ریز
تا نشان زانکه شخه گران
دار نام از عتاب تقض عمد
از شفاعتسای من روز گزند
گفتشان چون حکم نافذ میرود
من نیم دازر خدایم بر فراشت
در قبول حق چو اندر کف کجان
معنی این موبدان ای نا امید
تا ز هستی اش مانند تار مو
کر سیه موباشد او یا خود دوست
نیست آنمو موی ریش و موی سر

دار ایدی بر شیخ مرشد سابقا
شیخی تو کمک چون نبی امتان
دیدم پشمبر که شیخ اقیب
دیدم اهل پستی اکابر صباح
موت اولاد کله بز بنجر زمان
اعلم سن کور مرز هیچ رفتک
سنده چون کم اولمیه رسم درون
بزوا امید اوزره یزای پیشوا
روز محشر چون اوله قدر ک رفیع
ایلیوب خد متکر کلیل و نهار
دست و داما نرسنگله اول زمان
دیدم سچمبر که روز رستخیز
بن شفیع عاصیانم جان ایله
هم کبار اهل هم عاصیلره
صالحان اتمم خود بی کدر
بلکه انلر ده شفاعت کار در
دازر اولمز روز رعی ایله احد
شیخ ربی وزر اولمز ای جوان
شیخ کیدر یعنی پسر موصفید
اولدی اول موی سیه انده وجود
چونکه وارلق قالمیسه اول پرد
اولدی اول موی سیه وصف بشر

وجه ارضک ماهی بر روشن لقا
رهنمای روضه دار الجنان
قومنه اولدی وکیل انبیا
سنگ دلسن بومیدر شرط صلاح
اعلمقدن متد مرزا اولدی کجان
عالباقبکده یوقدر شفتک
پس امید اولمز زره رخصت نمون
پوفانی اولمیه سنده روا
اوله سن اولکون بره حقدن شفیع
اولمزرا کر اکه امیدوار
کیم دینه مجسر ملر انده الامان
ایلمم اتملم بن اشک ریز
انلری ترک ایلمم هجران ایله
ایلمم لطف شفاعت کسره
بی شفاعت فارغ و ازاده سر
نافذ القول در غفار در
ایلدی ظاهر بنی رب صمد
عون حقه کفده مانند کجان
معنی موی پیلوب اول مستفید
قالسون کیو وجودی اسل جود
کر سیه موی سیه اول سیر در
صانمه موی ریش اوله یا موی سر

عسی اندر مسد بردارد نفیر	که جوان ناکشته ما شیخیم و پیر	کوردید محمد اچره عسی کیم عیان	شیخ و پیرم اولدم کچه جوان
کره مید از بعض اوصاف بشر	شیخ نبود کهل باشد ای پسر	بعض اوصاف بشر دن کچه کر	کهل اولور شیخ اولمز صاحب هنر
چون کی موی سیه کان وصف است	نیست بروی شیخ و مقبول خدا	وصفمزد چونکه بروی سیاه	اکه دینمزد شیخ و مقبول اله
چون بود موی سفیدار با خود است	اونه پیرست و نه خاص ایرد است	موسفید اولمز که صاحب وجود	اول نه پیر اولدنه خود خاص و دود
در سر موی زرد و سفش باقی است	اونه از عرشت ادا قاتی است	قیل قدر باقی ایسه وصفی اگر	اولدی افاقی دکل عرشی نظر

عذر گفتن شیخ بهر ناگریستن بر فرزند ان خویش

شیخک اولادی فوت اولد قده اغلده یغنگ عذریدر

شیخ گفت اورا پندار ای رفیق	که نذارم رحم و مهر و دل شفیق	شیخ دیدی اهل پسته ای رفیق	صانمه رحم ایله دکل قلم شفیق
بر همه کفار ما را رحمتت	کر چه جان جمله کافر نعمتت	شفقت وار جمله کفاره دخی	اولمیه کفسر ایله تا کیم دوزخی
بر سگام رحمت و بخشایش است	که چرا از سنگها شان داشت	ایلرم ناچیز اینک رحم کلاب	کورمیه تار بخش سنگ عتاب
ان سگی که می کرد گویم دعا	که ازین خودار پانشای خدا	کلب ایصره ایلرم اکادعا	خوی بددن تلا خلاص ایله خدا
ایمکانرا هم در ان اندیشه دار	که نباشند از خلائق سنگسار	بو کلاب ایلمر بنی اندیشه کار	استرم خسلق ایتمو نلر سنگسار
زان پاورد اولیار ابر زین	که کند شان رحمة للعالمین	اولیانی ایتد حق زیب زین	اولمچون رحمته للعالمین
خالق را خواند سوی درگاه خاص	حق را خواند که دافرکن خلاص	خالقی ایلمر دعوت درگاه خاص	حقده اخلاص ایله لرب بالاخصاص
جدب نماید ازین سو بهر پسند	چون نشد گوید خدایا در مبند	جدب ایله هر سو ایدر لر نضح و پسند	اولمیه یارب هدایت تا که بند
رحمت جزوی بود هر عام را	رحمت کلی بود هم عام را	رحمت جزه اولدی عام اولیا	رحمت کلد را و ختم الانبیا
رحمت جزوش قرین کشته بکل	رحمت دریا بود نادی سبل	رحمت جزئی اولوب مقرون کل	رحمت دریا اولور نادی سبل
رحمت جزئی بکل پیوسته شو	رحمت کل را تو نادی پن و رو	جزه رحمتن کرک کله وصول	رحمت کل اولدی نادی اصول
تا که جزوست و نداندر راه بحر	هر غدیری را کند ز اشباه بحر	جزه علم راه بحر اولمز عیان	اول غدیری ظن ایدر دریا همان
چون نداندر راه ایم کی ره برد	سوی دریا خسلق را چون آورد	چونکه راه بحر ناپسنا اولور	نچه خلقه ره سبر دریا اولور
مقتل کرد و جسد نگاه او	ره برد تا بحر همچون سیل و جو	اول زمان بحر ایله ایلمر اتصال	سیل و جو استا بولم بحر وصال
در کند دعوت بتقلیدی بود	نه از عیان و وحی و تائید بود	دعوت پیوصل اکا تقلید اولور	یوق عیان پوجی و بی تائید اولور
گفت پس چون رحم دار بر همه	همچو چوبانے بگرد این ره	دیدی چون رحم اولد سنده زمره	شمدی سن کو یا شبنانن بزمره
چون نذاری نوحه بر فرزند خویش	چونکه فساد اجلشان زد بنیش	پس چون اولاد ایچون یوقدر کسل	نیشترن اولد قده فساد اصل
چون گواه رحم اشک از دید گاست	دیده توبی نم و گریه چراست	چون گواه مرحمت در اشک تر	یا چون سنده بکادن یوق اثر
رو بزن کرد و بگفتش ای عجز	خود نباشد فصل دی همچون تموز	طلوتدی یوز خا تونه دیدی ای عجز	هیچ اولور می فصل دی مثل تموز
جمله که مردند ایشان کرحی اند	غائب و پنهان ز چشم دل کی اند	جمله که اموات اگر احیا همان	دیده قلبدن اولمز لر نسان
من به پنم شان معین پیش خویش	از چه رو رو را کنم همچون توریش	پشکمه بن کور رکن انلری	پس نه یوز دن ایلمیم ناشگری
کر چه پیروند از دور زمان	باغند و کرد من بازی کنسان	اولدیلر سه خارج دور زمان	هر بری قارشمه در بازی کنان
گریه از هجران بودیا از فراق	باغیزانم وصالست و عناق	باعث گریه یا هجران یا فراق	انلر ایله بنده خود وصل و تلاق

خلق اندر خواب نمی بینندشان	من به پیداری همی پسندم عیان	زین جهان خود را نمی بینان کنم	برک حسرا از درخت افشان کنم	حس اسیر عقل باشد ای فلان	عقل اسیر روح باشد هم بدان	دست بسته عقلم را جان باز کرد	کارهای بسته را هم ساز کرد	حسها و اندیشه بر آب صفا	همچو حس بگرفته روی آب را	دست عقل آن خس بیکسو میبرد	آب پیدا میشود پیش خرد	خس بس آن بود بر چون حباب	خس چون بگردد رفت پدا کشت آب	چونکه دست عقل نکشاید خدا	خس نرید از هوا بر آب با	آبراه مردم کند پوشیده او	آنهوا خندان و گریان عقل تو	چونکه تقوی بست دودست هوا	حق کشاید هر دودست عقل را	پس حواس چیره محکوم تو شد	چون خرد سالار محند دم تو شد	حس را خواب خواب اندر کند	تا که غنچهها ز جان سر برزند	هم بیداری به پسند خوابها	هم ز کردون برکشاید باها
با که پیدار دیده او مقصد عیان	خلق دو شده کوردی نقش بنان	بردم او لبم بوجانیدن بی شهود	برک ریز حس او لور نخسل وجود	حس او لور عقلک اسیری پیکان	عقل ایسه روحک اسیریدر همان	بند دست عقلی روح ایگر کشاد	باغلی ایشر فرج او لور عند المراد	حس و فکر آب صفاده هر نفس	روی آب وزره او لور مانند خس	دست عقل ایله حسنی بریانه رد	آب او لور صفونله شهود خرد	خس که نهر وزره او لور چون جبا	کتدی خس بریانه ظاهر اولد آب	دست عقل ایله کراولمزنه کشاد	اول خسی جوده هوا ایله زیاد	عقل او لور کریان هوا خندان اولو	با غلسه تقوی هوا تک اللیرین	حق ایچ عقلک دودست بهترین	پس حواس چیزه محکومک اولور	عقل ایسه سالار و محذومک اولور	حسی پنجواب ایله اول خواب روان	تا که غنچهها اوله جاندن عیان	حال پیدار دیده ظاهر خواب کا	آسمانن فرج او لور ابواب کا	

قصه خواندن شیخ ضریر مصحف را در دوپناشدن وقت قرأت

شیخ ضریر ک بی دیده مصحف شیرینی یوزندن او قیوب وقت تلاوت بصیر اولد یغن حکایت در

دید در ایام آن شیخ فقیر	مصحفی در خانه پسری ضریر	پیش او همان شد او وقت تموز	هر روز اهد جمع کشته چند روز	گفت اینجا ای عجب مصحف پراست	چونکه ناپناست این درویش راست	اندرین اندیشه تشویش فرود	که جز او اینست اینجا باش و بود	اوست تنها مصحفی آویخته	من نیم کتسخ یا آیمخته	تا پرسم فی نفس صبری کنم	تا بصبری بر مرادی برزغم	صبر کرد و بود چندی در حرج	کشف شد کالصبر مفتاح الفرج	دید در ایام آن شیخ فقیر	مصحفی در خانه پسری ضریر	پیش او همان شد او وقت تموز	هر روز اهد جمع کشته چند روز	گفت اینجا ای عجب مصحف پراست	چونکه ناپناست این درویش راست	اندرین اندیشه تشویش فرود	که جز او اینست اینجا باش و بود	اوست تنها مصحفی آویخته	من نیم کتسخ یا آیمخته	تا پرسم فی نفس صبری کنم	تا بصبری بر مرادی برزغم	صبر کرد و بود چندی در حرج	کشف شد کالصبر مفتاح الفرج
-------------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------	--------------------------------	------------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------	--------------------------------	------------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------------

صبر کردن لقمان چون دید که داود علیه السلام حلقهها می ساخت از سوال کردن با این نیت که صبر از سوال موجب فرج باشد

حضرت لقمان داود بنی تک علی نبینا و علیهما السلام آهنگدن حلقه لریاید یغن کورب سواله نیت ایستد کده سوالدن صبر موجب فرج او لور دیو صبر ایستد یکیدر

رفت لقمان سوی داود صفا	دید او میگرد از آهن حلقهها	جله را با همسگر بر می فکند	ز آهن پولاد آن شاه بلند	صنعت ذرا او کم دیده بود	در عجب میماند و سواش فرود	گفتی لقمان ایستدی داوده نظر	کوردیکم آهنگدن ایله حلقه لر	بریره جمع ایلیوب ایتمکده بند	آهن پولاددن اول سبر بلند	صنعت ذرا او کم دیده بود	در عجب میماند و سواش فرود
------------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------------------

کین چه شاید بود و ابرسم ازو
 باز با خود گفت صبر اولیترست
 چون نپرسی زودتر کشف شود
 در پرسی دیرتر حاصل شود
 چونکه لقمان تن بر زهم در زمان
 پس زره سازید و در پوشید او
 گفت این نیکو لباس است ای قبا
 گفت لقمان صبر هم نیکو دست
 صبر را با حق قرین کرد ای فلان
 صد هزاران کیمیا حق آنسید

بوچو نذر ایلسم اندن سوال
 دیدی نفسنده کر کدر صبر دل
 بی سوال البت بکا اول کشف ایدر
 بلکه وار صور مقده تاخیر بیان
 چونکه لقمان ایتدی صبره اهر تمام
 ز ره بی تکمیل ایلوب کیدی همان
 دیدی بوا حسن لباس ای سینه صفا
 دیدی لقمان صبر اولوب فرخنده دم
 اولدی حق ایلد پان صبر حسن
 حق یر ایدی نچه یوز پیک کیمیا

حلقه لرا اولمقده بنسدا اتصال
 صبر اولور مقصوده ره بر متصل
 جمله دن صبر اولدی مرغ تیسز پر
 سهل اولور بی صبره مشکتر عیان
 صنعتن داود ایتدی کس تمام
 صبر ایلد لقمانه کار اولدی عیان
 دفع زخم جنک ایدر وقت مصفا
 دائم آد مدن ایلر دفع غم
 قبل تلاوت اخرو العصر حسن
 کیمیا صبره بکر وارمی یا

بقیه حکایت ناپنا و مصحف خواندن او

مرد اعمی مک بقیه حکایتی و مصحف شیرینی تلاوت ایدر

مرد همان صبر کرد و ناکهان
 نیشب آواز قرآن اشنید
 که ز مصحف کور میخواند دست
 گفت یا ای عجب با چشم کور
 آنچه میخوانی بر آن افتاده
 اصبع در سیر سپد میکند
 گفت ای کشته ز جمل تن جدا
 من ز حق در خواستم گای مستعان
 نیستم حافظ مر انوری بده
 باز ده دودیده ام را آن زمان
 آید از حضرت ندا گای مرد کار
 حسن ظنست و امید خوش ترا
 هر زمان که قصد خواندن باشدت
 من در آن دم و ادبم چشم ترا
 چنان کرد و هر آنکاهی که من
 آن خپری که نشد غافل ز کار
 باز بخشد پیشم آن شاه فرد
 زین سبب نبود ولی اعتراض

مرد همان صبر ایدر کن ناکهان
 کوش ایدر بآز قرآن نیشب
 کوروی مصحفن او قور اعمی صحیح
 دیدی ناپنا ایکن دار و قوف
 کیم تلاوتده ایدر سن ابتدا
 سیر انکشتک اولور ظاهر عیان
 دیدی ای جبل تن ایلد پر تعجب
 ایلدم حقه دعا ای مستعان
 چونکه حفظم یوق بکا نور ایت عطا
 با که رد ایلد دو چشم اول زمان
 کلدی حضرتن ندا ای مرد کار
 سنده چون وار حسن ظن ایلد امید
 هر زمان قصد تلاوت ایده سن
 چشمکی رد ایلرم اولدم سکا
 شمدی قصد ایتیم تلاوت ایتیکه
 اول خپر اول عالم سر و جبار
 ردیف ایلر بصیرتد بصر
 بوجتدن یوق ولی یه اعتراض

اکه کشف اولدی اشکال بنان
 خوابدن پیدار اولوب کور کعب
 ایتدی اندن پرش حال صریح
 سا که ظاهر می سطور ایلد حروف
 قنقی حرفه ایلر ایسک ابتدا
 حرفه ایلر سن نظریه قدر کمان
 صنع باریدن اولور می بوجب
 کیم تلاوتد بکا مطلوب جان
 کوز لرم کورسون او قور کن پخطا
 تا اوله مصحف تلاوتده عیان
 ای بزه هر رنج اچون امید وار
 همتک اول ظن ایدر هر دم مزید
 یعنی مصحفن قرأت ایده سن
 رسم مصحف اولمیه مهم سکا
 مصحفی اچسم قرأت ایتیکه
 اول کریم الشان اوجی و کرد کار
 اول زمانده چون چراغ شعله در
 کیم اولور خاره عوض باغ و ریاض

که بسوزد باغت انکورت دهد
آن شل بی دست راستی دهد
لا نسلم و اعتراض از من برفت
چونک بی آتش مرا گرمی رسد
بی چراغی چون دهد او روشنی

در میان باقی سورت دهد
کان عنهار اذل مستی دهد
چون عوض می آید از منقود زفت
راضیم که آتش ما را کشد
گر چراغ شد چه افغان میبکشی

باعنی یافته بخشش انکورت ایدر
نچه سپدسته ایدر احسان دست
اعتراض و لانسلم بر طرف
چونک بی نار اوله گرمیت خفی
بی چراغ اولدقه روشن برنگاه

ماتی سرمایه صد سورا ایدر
غم خار الودی ایلر شاد مست
کیم عوض مقصوده غالب هر طرف
راضی یم آتش اولور سه منطفی
یوق که رشهک اولور سه کرتباه

صفت بعض اولیا که راضیند با حکام و لایه بکنند که
این حکم را بگردان

بعض اولیا صفتانند که احکامه راضی اولوب تبدیل
حکم اچون دعا و قضرع ایتده سکوت ایدر لر

بشنوا کنون قصه آن رهروان
زا اولیا اسل دعا خود دیکرند
یک گروهی بنهان کرده سلوک
قوم دیکرمی شناسم زا اولیا
از رضا که هست رام آن گرام
در قضا ذوقی می پسند خاص
حسن ظنی بردل ایشان کشود

که نذارند اعتراضی در جهان
که گوی دوزند و گاهی میدرند
می نذارند شان امیران و ملوک
که داناتان بسته باشد از دعا
جستن دفع قضا شان شد حرام
کفرشان آید طلب کردن خلاص
که نموشند از عمی جا به کبود

دیگه حال ساکانی ای دده
اولیادن بشقه در اهل دعا
بر بلوک غایت بنان ایلر سلوک
اولیادن بر بلوک دار هم بنان
محو اولوب صدق رضاده اول کرام
دار در اندر ده قضان ذوق خاص
انکرک فتح قلوبی حسن ظن

اعتراض ایتمز لر انر ننده
ایده خرق و التیامی مدعا
انلری پسلمز امیران و ملوک
کیم دعادن اولدیلر بسته دنان
انلره دفع قضا قصدی حرام
کفر اولور الحاح و تدبیر خلاص
کیم سیه پوش اولمز انر غصه دن

سؤال کردن بهلول آن درویش را

گفت بهلول آن یکی درویش را
گفت چون باشد کسی که جاودان
سیل و جویا بر مراد او روند
زندگی و مرگ سر بهنگان او
هر کجا خواهد فرستد تعزیت
ساکان راه هم بر کام او
هیچ دندانی نخندد در جهان
گفت ایشه راست گفتی همچین
این و صد چندینی ای صادق و لیک
انچنانکه فاضل و مرد فضول
انچنانش شرح کن اندر کلام
ناطق کامل چو خوان پاشی بود
که نماید هیچ همان بی نوا

چونی ای درویش واقف کن مرا
بر مراد او شود کار جهان
اختران زان ساکنه خواهد آن شوند
بر مراد او روانه کوبکوب
هر کجا خواهد بخشد تهنیت
ماندگان از راه هم در دام او
پیرضا و امر آن فرمان روان
در فرو سیامی تو پیدا است این
شرح کن اینر ایپان کن نیک نیک
چون بکوش او رسد آرد قبول
که از ان هم بهره یابد عقل عام
خوشش بر هر کونه آتشی بود
هر کسی یابد غذای خود جدا

دیدم بر درویش بهلول جهان
دیدم حالی نچه در اول آدمک
سیل و انهار اوله برونق مراد
حکمن اجراده حیات ایلر محمات
بر کردهی تعزیت فرسایدر
ساکان راهی هم بر وفق کام
کار خنده کسه ده اولمز قضا
دیدم ایشه راست ایتدک هم سپان
شویلسن یوز بویله صادقسن ولی
شویله کیم کرفاضل اولسون کرفضول
اولسیاق او زره کرک شرح کلام
مرد کامل ایتسه اطعام نعم
قالیمه همانلری تابی نصیب

نچه سن حالک بجایله بیان
کیم مراد او زره کاری عالمک
انجم چرخ ایسه پر نور و کشاد
کوبکوا امر مشیتده ثبات
بر کردهی تهنیت فرما ایدر
قاصران طاعتی مجبوس دام
اولمه اندن اگر امر و رضا
اولدی سیامی صفا سندن عیان
بویسانه ایلر بر شرح جسیلی
ایده کوش ایتدکده جان ایلر قبول
بهره تحصیل ایده اندن عقل عام
ایلر انواع طعمی ملترزم
ایلیه هر کس غذای لفریت

بهلولک بر درویشدن سؤا ایدر

<p>همچو قرآنکه معنی هفت توست کفت این بار یقین شد پیش عام هیچ برکی بر نیفتد از درخت از دمان لقمه نشد سوی کلو میل و رغبت کان نام آدمست در زمینسا و آسمانسا ذره جز نسرمان قدیم نافتش که شرد برک درخت از تمام این قدر بشنو که چون کلی کار چون قضای حق رضای بنده شد بی تکلف نی پی مزد و ثواب زندگی خود نخواهد بهسر خود هر کجا امرتدم را مسلکی است بهر زندان می زیدنی بهسر کج هست ایانش برای خواست او بزرگ کفرش هم برای حق بود ای چنین آمد ز اصل ان خوی او انگهان خند که او پسند رضا بنده کس خوی و خلقت این بود پس چرا لاله کند او یاد ما مرک او و مرک فرزندان او نزع نسر زندان بر آن با وفا پس چرا گوید دعا الا کمر آن شفاعت و آند عانه از رحم خود رحم خود را او هماندم سوختست دوزخ او صاف او عشقتست او هر طوقی این فروتی کی شناخت</p>	<p>خاص او عام را مطعم در دست که جهان در امر ز دانست رام بی قضا و حکم ان سلطان بخت تا نکوید لقمه را حق کا دهنوا جنبش آن رام امر آن غینست پر نجنب باند نکردد پرده شرح توان کرد جلد نیست خوش بی نهایت کی شود در نطق رام می نکردد جز با مر کرد کار حکم او را بنده خواهد شد بلکه طبع او چنین شد مستطاب نی پی ذوق حیات مستلذ زندگی و مردکی پیش کی است بهر زندانی مردنه از خوف و رنج نی برای جنت و اشجار و جو نی زیم آنکه در آتش رود نی ریاضت نی بجست و جوی او همچو حلوا ای شکر او را قضا نی جهان بر امر و فرمانش رود که کردان ای خداوندان قضا بهر حق پیش چو سلوا در کلو چون قظایف پیش شیخ بی نوا در دعا بسیند رضای دادگر میکند آن بنده صاحب رشد که چراغ عشق حق افروختست سوخت مراد صاف خود را موبو جز دوقتی تا درین دولت بناخت</p>	<p>اولدی قرآن نطق سبع ایله خطاب دیدنی بو ظاهر اولور معلوم عام اولمز اکنده شجر دن بر ورق ایله نغمه ده نامکدن نزول میل و رغبت کیم بزه اولد زمام بوزین و اسمانده ذره لر اوله جاری نده نسرمان قدیم کیم صیار او راق اشجاری تام اولقد رکوش ایله کیم مجموع کار چون قضای حق رضای بنده در بی تکلف بی غم اجر و ثواب نفس ایچون با قمر حیاتندن کجا امر باریده بولوب صدق ثبات حق ایچوندر دیر کی بی قید کج اوله ایمانی رضای حق ایچون کفر بغضی هم رضای حق اوله انده فی الواقع حبسلی اوله بو اولزمان خندان اولور کورسه رضا اولسه بر قوله بو عادت نقش جان پس نچون ایله تمنه و دعا نفسک اولادینک موتی اگا نزع اولاد ایتمز ایراد کسل پس نچون ایله دعا الا کمر اول شفاعت اول دعا اندن کل انده اولدی رحم و شفقت سوخته دوزخ او صافی انک اولد عشق هر فریقک فرقه یو قدر قدرتی خاص دعایم اندن اولور لبر بهره یا امر مولایه جهان در جمله رام اولمد قچه تا قضا و حکم حق اولسه حقدن آکا اذن دخول اقتیاد امر حقدن در تمام ایده مز تحریر یک پر الا کمر ایله فرمان شرحه قدرت صدیم بی نهایتدن نه ممکند رکلام اولمز الا اوله امر کرد کار حکم حقه جان ایله جوینده در حکم حقدن اوله طبعی مستطاب لذت ذوق حیات اولمز اگا بر اوله آکه حیات ایله ممتات حق ایچوندر موتی بی نده درنج صانمه جور و جستی الملق ایچون صانمه خوف دوزخ مطلق اوله پریاضت پتعب پکلفت و کو سگری حسلوا اگا کو یا قضا پس لیکم ما مور مولاد جهان کیم الهی ایله تبدیل قضا اولدی شیرین پلیدی حقدن ر قضا نقل سکر در فقیره فی المشل اول دعا اوله رضای دادگر اول رضای حقه ناظر مصل اولدی شمع عشق حق افروخته موبو اصراق او صاف آکه مشق تا دوقتی و ش ایله اول دقتی</p>
<p>قصه دوقتی و کراماتش</p>	<p>دوقتی نمک قصه و کرامتی پانسنده در</p>	
<p>آن دوقتی داشت خوش و پیاجه عاشق و صاحب کرامت خواجه</p>	<p>اول دوقتی پلیدی طاعانی اہم عاشق و صاحب کرامات ایدیم</p>	

در زمین میشد چو بر آسمان
در مقامی مسکنی کم ساختی
گفت در یک خانه کرباشم دوروز
غزوة المسکن احاذره انا
لا اعود حسب قلبی بالمكان
روز اندر سیر بد شب در نماز
منقطع از حسب فی از بد خوبی
مشقی بر خلق و نافع میجو آب
نیک و بد را مهربان و مستقر
گفت پیغمبر شمار ای همان
زان سبب که جله اجزای منید
جزو از کل قطع شد پیکار شد
تا پیوند و بکل بار در کر
و بر بجنب نیست از خود سند
جزو ازین کل کرد یکسور و د
قطع و وصل او نیاید در مقال

شب روز از کشته زور و شروان
کم دور روز اندر دهی انداختی
عشق آن مسکن کند در من فروز
انقلی یا نفس سافر لغفا
کی یکون خالصافی الامتحان
چشم اندر شاه بازار و همچو باز
منفرد از مردوزن نه از دونی
خوش شفیعی و دعایش مستجاب
بهر از مادر شهبی ترا ز پدر
چون پدر هستم شفیق و مهربان
جزو از کل چرا بر جی کنسید
عضو از تن قطع شد مردار شد
مرده باشد بودش از جان خبر
عضو نوبیریده هم جنبش کند
این نه آن کلت کوناقص شود
چیز ناقص گفته شد بهر مثال

اولدی ارضه صانکه ماه آسمان
بر مقامی مسکن ایتمزدی مدام
دیردی اولسم ایکی کون بر خانه ده
پر حذر در مسکن دار فنا
قلبه عادت اولسون حب مکان
سیر ایدوب کوندر کچه کاری نماز
خلفدن اول منقطع بی خوی بد
خانقه شفیق ایدی بهم نافع جواب
بهم پناه و مهربان نیک و بد
دید پیغمبر سزده ای امتان
اول سبدن جمله اجزا سبز بکا
جز که کلدن قطع اول پیکار اولور
اولمز ایسه کله پوسته اگر
جنبش ایلر سه سند اولمز اکا
جز که کلدن کندی اولکبر طرف
قطع و وصل اولمز اکا اب مقال

شبروانه روشنی بخش امان
ایکی کون بریده طوتزدی مقام
میل اولور اکاد دل دیوانه ده
نقل ایله ای نفس قیل سیر غنا
تا اوله خالص محس الامتحان
شاهباز آساده چشمی شاه باز
مردوزندن منفرد محفوظ ارد
بهم شفیع و هم دعای مستجاب
صانکه اول ماد پدر انر و لوله
بهم شفیق چون پدر هم مهربان
جزئه لازم اوله کلدن یکا
عضوتندن قطع اوله مردار اولور
مرد در کیم انده یوق جانن خبر
نوبیرره عضوا اولور جنبش نما
صانکه کیم کله اولور نقص قلف
شی ناقص ایله در انجق مثال

بازگشتن بقصه دوقتی

مر علی را در مثال شیر خواند
از مثال و مثل و فرق او بران
انکه در فتوی امام حسب بود
انکه اندر سیره رامت کرد
با چنین تقوی و او را دو قیام
در سفر معظم مرادش این بد
این همی کفتی چو میسرفتی براه
یارب آنها را که بشناسد لم
وانکه نشناسم تو ای زردان جان
حضرتش کفتی که ای صدر همین
مهرمن داری چه مچو یی دگر
او بکفتی یارب ای دانای راز

شیر مثل او نباشد که چه راند
جانب قصه دوقتی ای جوان
کوی تقوی از فرشته می ربود
بهم ز دینداری او دین رشک خورد
طالب خاصان حق بودی مدام
که دمی بر بنده خاص زدی
کن فترین خاصانم ای آله
بنده و بسته میان مجسم
بر من محبوب شان کن مهربان
اینچه عشقت و چه استسقا است این
چون خدا با تست چون جویی بشر
تو کشودی در دم راه نیاز

شیر او لم شد علی ایچون مثال
کج مثال و مثل فرقتدن عیان
اولکه فتواده اولوب خانقه امام
اکه حیران سیری ماه روشنگ
ایلر ایکن بویله فتواده قیام
مقصداقصی سیاحتدن اکا
بویله دیردی بویله ای رب معین
انلره کیم اوله قلبم آشنا
انلر کیم پلیم یا مستعان
اکه حضرت دیدی ای پاکیزه خو
با که در عشقک ندر غیره نظر
اول دیدی ربم ای دانای راز

شیرا کما مثل اولمز انجق وصف حال
کل دوقتی قصه سن ایله بیان
اولدی فتواده ملک و ش نیکنام
دینه تحسین ایدر دین انک
طالب خاصان حق ایدی مدام
بر نفس بر عبد خاصه التقا
خاص قوللرله بنی ایله فترین
بنده سر بسته یم یاربنا
ایله بن محبوبه یارب مهربان
بونه عشق و تشکیمد رسولله بو
داصل حق سن سگانیلر بشر
قلبه سندن منکشف راه نیاز

دوقتی قصه سنه رجوع در

در میان بحر اگر بنشیند ام	طمع بر آب سبوی هم بسته ام	کر میان بحسری ایتم جایگاه	ایلم آب سبوی هم سیم نگاه
همچو دادم نود نغمه مراست	طمع در نغمه حریفم هم نجاست	نغمه تسعین ایله داود دوش	نغمه احسری به طبعده عطش
عرص اندر عشق تو فخر بست و جاه	عرص اندر غیر تو تنگ و تباہ	عرص اولور عشقگده با که فخر و جاه	کر چه عرص غیر در تنگ و تباہ
شہوت و عرص زان پیشی بود	وان حیران تنگ و بد کیشی بود	عرص مردان و رجال افزون اولو	ناکسانک عرصی تنگ و دون اولو
عرص مردان از ره پیشی بود	در مخنث عرص سوی پس رود	او کدن اولدی ارکشینک شہوتی	ارقدن بولدی مخنث لذتی
آن یکی حصر کمال مردی است	واند کر عرص افقناح و سردی است	اول برنده عرص مردانه کمال	اول برنده عرص رسوائی حال
آه سری هست اینجا بس تہان	که سوی خضری شود موسی روان	آه وار در بونده سرتا تہان	جانب خضره اوله موسی روان
بچو مستقی کر آتش سیر نیست	برہر آنچه یافتی بانندہ ایست	مرد مستقی دکل دلیر آب	اندی دورہ ایله ہر بحرہ شتاب
پنہایت خضرتست این بار گاہ	صدر را بگذار و صدر تست راہ	بی نہایت منزل راہ آہ	صدر ترک ایت صدر کر اولو عمر راہ

سر طلب کردن موسی خضر را علی نبی سنا و علیہما السلام
با کمال نبوت و قربت

بو قدر کمال نبوت و قوت ایله موسانک خضری علی نبی سنا
و علیہما السلام طلبکار اولدیغینک سترن پاندر

از کلیم حق بیاموز ای کریم	بین چه میکوید ز مشتاقی کلیم	حق کلیمیندن تعلم قیل دلا	پیل سکا شوق و طلب در رہنا
با چنین جاہ و چنین پیغمبری	طالب خضرم ز خود بینی بری	ثابت ایکن منصب پیغمبری	خضره طالب عجب نفسمدن بر
موسیا تو قوم خود را ہشتہ	در پی نیسکویی سرکشہ	قو کی ترک ایتدک ایوسی بودم	قصده غیرہ اولمہ رنجبیدہ قدم
کیقبادی رستہ از خوف و رجا	چند کردی چند کوی تا کجا	بی غم خوف و رجا ازادہ سن	پس ندر مطلب نیہ دلدادہ سن
آن تو باست تو واقف برین	آسمانا چند پامی زمین	مطلبک سنده اگاوار در یقین	آسمانس نخبہ برگشت زمین
گفت موسی این ملامت کم کنید	آفتاب و ماہ را کم رہ زبید	دیدی موسی لوم منع ایتمزنی	آفتاب و ماہک اولمز ہزنی
میروم تا مجمع البحرین من	تا شوم مصحوب سلطان زمن	اولدی قصدم مجمع البحرینہ دک	نیتم اہل ایله صحبت ایلمک
اجعل الخضر لامری سببا	ذاکرا و امضی و اسری حقیبا	ایلم بوا مرا چون خضر سبب	بوسفر دہ پنچہ دہرا و لسه تعب
سالہا پرتم پرو بالہا	سالہا چہ بود ہزاران سالہا	نخبہ پیل پرواز ایدوب بوبال ایله	پیل نذر بلکم ہزاران سال ایله
میروم یعنی نمی از ردیدان	عشق جانان کم مدان از عشق تان	صرف ہمتدر مرادم منقل	عشق مانند عشق جانان کم دکل
این سخن پایان ندارد ای عمو	داستان آن دقوتی را بکو	بوسخن پایان قبول ایتمز تمام	ویرد قوتی داستانینہ ختام

بازگشتن بقصہ دقوتی

ینہ دقوتی قصہ سنہ رجوعدر

آن دقوتی رحمتہ اللہ علیہ	گفت سافرت مدنی خافقیہ	اول دقوتی رحمتہ اللہ علیہ	دیدی سافرت مدنی خافقیہ
سال و ہ رفتم سفر در عشق ماہ	پنجہراز راہ حیران در آلہ	عشق مہلہ ماہ و سال ایتدم سفر	حقہ حیران ہسکذر دن پنجر
پا برہنہ میروم بر خار و سنک	زانکہ من حیرانم و پنخویش و دنک	پا برہنہ ہسکذر ام خار و سنک	بویلہ حیران اولشم پہوش و دنک
تو مبین این پایہا را بر زمین	زانکہ بردل میرود عاشق یقین	صانمہ بواقدام ایدر سیر زمین	عاشقک قلب ایله در سیر یقین
از رہ و منزل ز کوتاہ و دراز	دل چہ داند کوست مست دلنواز	منزل کوتاہ و یارہہ دراز	قلبیہ کسان اولدی مست دلنواز

آندرا ز دکوته اوصاف تمت رفتن ارواح دیگر رفتن است
 تو سفر کردی ز نطفه تا بعقل نی بجای بودی منزل نه نقل
 سیر جان بچون بود در دور و دیر جسم ما از جابجا موزید سیر
 سیر جسمانی را کرد او کنون میرود چون بنان در شکل چون
 گفت روزی میشدم مشتاق و آری تا پسندم در بشر انوار یار
 تا پسندم قلزمی در قطره آفتابی درج اندر ذره
 چون رسیدم سوی یک ساحل بکام بود پیکه کشته روز و وقت شام

اولدی بو طول و قصر اشباح اچون بشته در رسم و روش ارواح اچون
 نطفه دن سن عقله کیم ایتدک سفر وار می نقل کام و منزلدن اثر
 اولدی جان سیرنده خارج دار و دیر چشم اچون جاندن اولور تعلیم سیر
 سیر جسمانی دن اولد قده ر تا سیر بی کیفیت اولدی کیفیت نما
 دیدی بر کون بنده بو شوق ایتدی کار تا بشردن برق آورده انوار یار
 قطره ده مستلزم اولد جوش فزا ذره ده خورشید اولد پر تو نما
 اولدی چون بر ساحله سیرم تمام کتدی حکم روز کلدی وقت شام

نمودن مثال هفت شمع سوی ساحل

هفت شمع از دور دیدم ناگهان اندران ساحل شناخیدم بجان
 نور شعله هر یکی شمعی از آن بر شده خوش تا عنان آسمان
 خیره کشتم خیره کی هم خیره کشت موج حیرت عقل از سر گذشت
 این چکونه شمعها افروخت کین و دیده خلق زینهاد وقت
 خلق جو یان چراغی کشته بود پیش آن شمعی که بره می فسزود
 چشم بندی بدعجب بر دیدنا بندشان میگردید منی شام

جانت ساحله دیدی شمع مثالی کور نیکیدر

دور دن کوردم دیدی شمع عیان ایلدم اول ساحله سرعت همان
 نوری هر بر شمعک اولش بر ضیا پر شعاع اول نور ایلد جو سما
 حیرت ایتد حیرتم بی فهم و فرق عظم اولد حیرت امواجنده غرق
 بوته رخشان شمع اولور لر کیم عیان تا دو چشم خلق اولد اندن همان
 خلق ایدر سونمش چراغی جست و جو ماه غالب شمع قار شو بوسو
 چشم بند اولدی عیونه چون عشا بند پنهان سر سید منی شام

شدن آن هفت شمع بر مثال یک شمع

باز میدیدم که میشد هفت یک می شکاف نور او جیب فلک
 باز آن یکبار دیگر هفت شد مستی و حیرانی من ز رفت شد
 اتصالاتی میان شمعها که نیساید بزبان و کفایت ما
 آنکه یک دیدن کند ادراک آن سالها نتوان نمودن از زبان
 آنکه یکدم پسندش ادراک و هوش سالها نتوان شنیدن آن بکوش
 چونکه پایانی ندارد در والیک ز آنکه لا احصی شام ما علیک
 بیشتر فرستم دوان کان شمعها تا چه چیزند از نشان کبریا
 میشدم پنجهش و مد هوش و خراب تا بقادم ز تعجیل و شتاب
 ساعتی پهوش و بی عقل اندرین او قادم بر سر خاک زمین
 باز با هوش آمدم بر خاستم در روش کویی نه سرنی پاستم

اول دیدی شمعک بر شمع تحویل ایتد نیکیدر

بردخی کوردم دیدی شمع اولد بر نوری تا جیب فلک مستقر
 مینه کوردم هفت شمع اولد او یک حیرتم اولد فزون پریب و تنگ
 اورته ده اول شمعلردن اتصال کیم لسان و قالد کلمه اوز که حال
 اولد بر کور مکده در ادراک جان نخیه سیل قادر دکل و صفه زبان
 اولد بر مدده کورر ادراک و هوش نخیه سیل ممکن دکل سمع ایلد کوش
 غایتن بولمز نخیه عقل اولد سپک چونکه لا احصی شام ما علیک
 شویله اولدم شوق و دهمشله دوان کاولد شاید کبر یادن بو نشان
 غائب ایتدم کنیدی اولدم خراب دو شدم اولدم قالد هم نطقه تاب
 انده بر ساعت اولوب په عقل و هوش اولدم اشاده زمین اوزره خموش
 مینه کلدم عقله ایتد که قیام بی سرو پا ایلدم سعی تمام

نمودن آن شمعها در نظر هفت مرد

هفت شمع اندر نظر شد هفت مرد نورشان می شد بسقف لا جورود

اول شمع نظر کرده دیدی مرد کور نیکیدر

هفت شمع اولد نظرده هفت مرد جمله نور انداز سقف لا جورود

نور لر ایلر شعا عنفدن سماع	ایلر اول نور اچره بر نور اتماع	پش آن نوار نور روز درد	از صلابت نور نارامی سرد
ینه اول هفت مردک هفت شجر صورتند کورند یکدر		باز شدن آن شمعها هفت درخت	
حضرت و نضرند مرغوب نظر میوه دن هر برکی اولمزدی عیان بلکه بالاسدره دن اولرخت و بخت شویله کیسم تا کادوماهی یقین عقلی ایلر صورتی زیروزبر صویرنم ظاهراند برق نور	مینه هر مرد اولد بر شکل شجر کثرت اورا قدن شاخی نهان سدره یه پوسته هر شاخ درخت هر برنده پنج دین قعر زمین پنجر شاخند اولمش خوبر میوه سینده دقت اولسه بقصور	باز هر یک مرد شد شکل درخت ز انبی برک پیدا نیست شاخ هر درختی شاخ بر سدره زده بج هر یک رفته تا قعر زمین چشان از شاخ خندان روتر میوه که برش کافیدی ز زور	چشم از سبزی ایشان نیکبخت برک هم کم کشته از میوه فراخ سدره چه بود از خلا پرون شده زیر تر از کادوماهی بدیقین عقل از ان اشکالشان زیروزبر همچو آب از میوه جستی برق نور
اول اشجارک نظر خلقتدن مخفی اولد مستلیدر		مخفی بودن آن درختان از چشم خلق	
نچه سبک خلق اولور کن رهگذر بر کیم ایلد دوزر لر سایبان چیف بویله دیده کج دایه ماهی کور مرکز کور کی نجسم سها لیک یوق لطف و کرمدن سداب پخته و ساقط ایکن ای مستعان خشک لب نماده انابی نصیب هر نفس یا لیت قومی یعلمون کل بزه ای شور بختان جهان اولدیلر محبوب کلا لاور ز جانب اشجاره کل اول بهره یاب حق قضاسندن مکردیوانه در فاسد ایتشد رریاضتله تمام خالقی ایتیش بوجوب کم کرده راه بر قدم نعل ایلر لر اول یکا اولمه انکار ایله باغی و عاق ایلدی شیطان بنی شوریده سر اولسون خواب و خیالم راهزن نچون اولم میوه آشام قبول	بر عجب کیم انلری کور مزبصر سایه قصیده ایلر لر بدل جان کمه لر واقف دکل اولسایه ختم قهر حقندن اولمزر را منظرنده ذره ستور اقباب بی نوا بومیوه لردن کاروان خلق جمیع ایتیکده هپ پوسیده سبب سویلمکده برک داز بار عصون هر درخت اولمقده در دعوت کنان غیرت اشجار ویر اولدم خبر انلره بر کسه ایلر لر خطاب دیر لر انلر بوقصیر آیاند بوقصیرک مغزنی سودای خام اول ایسه حال عجبده یا آله در لور لور خلقده عقل و دکا عاقلان و غافلان بالاتفاق یا منم دیوانه و حسیره نظر مالش چشم ایلرم هر لحظه بن دو شد کل بولدم بو اشجاره وصول	ان عجب تر که برشان میکند نشت ز آرزوی سایه جان می باخند سایه انانی دیدند هیچ ختم کرده قهر حق بردیدنا ذره را پند و خورشیدی کاروانسانی نوا دین میوه سبب پوسیده می چیدند خلق گفت هر برک و شکوفه از عصون بانک می آمد ز سوی هر درخت بانک می آمد ز غیرت بر شجر کر کسی میکفتن کین کین سوزید جله میکفتند کین کین مست مغز این سکین ز سودای دواز او عجب ماندیارب حال چست خلق کونا کون با صدرای عقل عاقلان وزیر کانش ز اتفاق یا منم دیوانه و حسیره شده چشم می مالم بهر محطه که من خواب چه بود در درختان میروم	صد هزاران خلق از صحر اوشت از کیمی سایبان می ساختند صد تفو بر دیدهای پنج که پندماه را پسند سها لیک از لطف و گرم نومیذنی پخته می ریزد چه سحر ستای خدا در هم افتاده پیغام خشک خلق دمبدم یا لیت قومی یعلمون سوی ما ایتید خلق شور بخت چشم شان بستیم کلا لاور ز تا ازین اشجار سستد شوید از قضاء الله دیوانه شدست وز ریاضت کشت فاسد چون پاز خاطر این پرده و اضلال چست یکقدم آن سوغی آرنده نعل کشته منکر زینچنین باغی و عاق دیو چیزی مرمر ابر سر زده خواب می پسند خیال اندر ز من میوه شان میخورم چون نکر دم

باز چون می بسکرم در منکران
 با کمال احتیاج و افتقار
 ز اشتیاق و حرص یک برگی درخت
 در هر سمت زین درخت و زین ثمار
 باز میگویم عجب من بخودم
 بین سخوان استیاس الرسل ای عمو
 اینفرائت خوانم که تخفیف کذب
 در کمان افتاد جان انبیا
 با هم بعد اللنگک نصرنا
 می خور و ده بدن کش روزیست
 خاق کو ما ایعجب اینبانک صفت
 کج کشتیم از دم سود ای بیان
 چشم میمالم که اینجا باغ نیست
 ایعجب چندین دراز این گفتگو
 من هم میگویم چو ایشان ایعجب
 زین متنازه ما محمد در عجب
 زین عجب تا آن عجب فرقیست ز رف
 اید قوی تیز تر از آن بین خوشش

که همی گیرند زین بستان کران
 ز آرزوی نیم خوره جانسپار
 میزنند این مینوایان آه سخت
 این خلایق صد هزار اندر هزار
 دست در شاخ خبیالی در زدم
 تا یظننوا انهم فتد کذبوا
 این بود که خویش پند محجب
 ز اتفاق منکری اشتیبا
 ترکشان کوب در درخت جان برآ
 هر دم و هر لحظه سحر آموزیست
 چونکه صحرا از درخت و بر تهیست
 که بنزدیک شما باغست و خوان
 یا پایا نیست یا شکل ره بیست
 چون بود پهلو در خود هست کوه
 اینچنین مهری چو از دهن رب
 در عجب نیز مانده بولهب
 تا چه خواهد کرد سلطان شکر ف
 چند کوی چند چون فحطت کوش

ایلمر اما نظر کیسم منکران
 جمله سنده احتیاج و افتقار
 هر برنده حرص یک برک درخت
 بو شجر دن میوه دن ایلمر سرار
 مینه دیر دم بن عجب سر کشته یم
 انبیا اولد قلر نده نامیسد
 بر قرأت اوزره تخفیف کذب
 اولدی ریب انکیز روح انبیا
 نصرت حق کلدی دیدکی کسل
 بدل انعام ایله اهل قسمته
 خلق ایسه دیر لر ندر بوقیل و قال
 ایتدی دیمته دم سود ای بیان
 مالش چشم ایلمر یوق بونده باغ
 بو عجب در اوله طول گفت و کوه
 بن دیر ایدم انلر ایتد کچه عجب
 بو تناز عدن نبی ایتدی عجب
 بو عجب دن اول عجب فرقی عظیم
 اید قوی راه سرعت قبل نموش

ایتمه اعراض ذوق بوستان
 نصف غوره حسرت سده جانسپار
 اولمده سرمایه صد آه سخت
 بو خلایق صد هزار اندر هزار
 دست در شاخ خبیالم دمبدم
 ظن کذب اولدی نلرده بید
 بویله در کیسم اوله انلر محجب
 اتفاق منکران و اشتیبا
 انلری ترک ایت درخت جان کل
 ناظر اول هر کطفه سر حکمت
 یوق درخت و میوه صحرا ده خیال
 پیشکده ادعای باغ و خوان
 برسیا باند ریا راه پسران
 پس عبث اولمز ولی نادیده بو
 ایلمش مهمور ختم صنع رب
 اولدی مردود عجب بولهب
 کندلی علم حکمتن رب حکیم
 تا یکی سوز چونکه وار در قحط کوش

یک درخت شدن آن هفت درخت

گفت راندم پشتر من نیکبخت
 هفت میشد فرد میشد هر دم
 بعد از آن دیدم درختان در نماز
 یک درخت از پیش مانند امام
 آن قیام و آن رکوع و آن سجود
 یاد کردم قول حق را آن زمان
 این درخت از آن زانونی میان
 آمد ایام حسد اکای با فروز

هفت مرد شدن آن هفت درخت

دیدم ایتدم اول کجا چون سعی سخت
 گاه هفت و گاه فرد اولد مدام
 صکره اشجار ایلوب قصد نماز
 پیشکده بر اعاج کویا امام
 اول قیام و اول رکوع و اول سجود
 یاد قیلم قول حق و آن زمان
 یوق شجره که چه زانو و میان
 کلدی الهام خدا ای تشنه لب

اول یدی اعاج یند بر اعاج اولد یغیبر

هفت ایکن اولد درختان بر درخت
 بن ایسه اولدم بو حسیر تله تام
 اولدی مانند جماعت صف نواز
 غیر یلرده اقتدا ایله قیام
 اولدی انلردن کجا حیرت نمود
 کیم دیدی نجم و شجره سجده
 بو نماز ک حسن تربیتی عیان
 اولمیه افعالمز دن بو عجب

اول یدی اعاج یدی کسه اولد یغیبر

اول یدی اعاج یدی کسه اولد یغیبر

بعد دیری گشت آنها هفت مرد
 چشم میالم که آن هفت ارسلان
 چون بنزدیکی رسیدم من ز راه
 قوم گفتندم جواب آن سلام
 کتمم آخر چون مرا بشناختند
 از ضمیر من بد استند زود
 پاسخ دادند خندان گای عزیز
 بردی گو در تحسیر با خداست
 کتمم از سوی حقایق بشکفتند
 گفت اگر اسمی شود غیب از ولی
 بعد از آن گفتند ما آرزوست
 مر مر شد چونکه این گونه خطاب
 کتمم آری یک یک ساعت که من
 تا شود آن حل بجهت های پاک
 دانه پر مغز با خاک دژم
 خویشتن در خاک کلی محو کرد
 از پس آن قبض محو نمسند
 پیش اصل خویش چون پخویش شد
 سرچنین کردند بن فرمان تراست
 ساعتی با آن گروه مجتبی
 هم در آن ساعت ز ساعت رجان
 جمله تلوینها ز ساعت خاستست
 چون ز ساعت ساعتی پروش
 ساعت از ساعتی آگاه نیست
 هر نفس را بر طویل خاص او
 منتصب بر هر طویل را اضی
 از بوس کراز طویل بکسلد
 در زمان آخر جیان چست خوش
 حافظانرا که نه بیسنی ای عیار
 اختیاری میکنی و دست و پا

جمله در قعد پی یزدان فرد
 تا کیانند و چه دارند از جهان
 کردم ایشانرا سلام از آتسباه
 ای دوقتی منخنر و تاج کرام
 پیش ازین بر من نظر ننسند اختند
 یکدگر را بنسکریدند از فرود
 اینپوشیده ست اکنون بر تو نیز
 کی شود پوشیده راز چبت و راست
 چون ز اسم حرف رسمی واقفند
 آنرا استغراق دان نه از جابلی
 اقتدا کردن بتوای پاک دوست
 اینچنین هم دادم ایشانرا جواب
 مشکلاتی دارم از دور زمین
 که بصحبت روید انکوری ز خاک
 خلوتی و صحبتی کرد از کرم
 تا نامدش رنگ و بو و سرخ و زرد
 پر کشاد و بسط شد مرکب براند
 رفت صورت جلوه معنیش شد
 تف دل ز سرچنین کردن نجاست
 چون مراقب کتمم و از خود جدا
 زانکه ساعت سپر کرد اند جوان
 رست از تلوینها که از ساعت برت
 چون نامد محسرم چون شوی
 ز انکش آن سوجز تحسیر راه نیست
 البته اند اندر جهان جست و جو
 جز بدستوری نیاید را اضی
 در طویل دیگران سرد کند
 گوشه انسا را و گیرند و کش
 اختیار را بین بی اختیار
 بر کشادست چرا صبی چرا

صکره کوردوم اولد انکر هفت مرد
 ایلیوب معان دیدم او هفت شیر
 انکره اولدی قریب انجام راه
 با که اول قوم ایلیوب رد سلام
 انکره ایتمم تعارفدن سوال
 ویردیلفتش ضمیر مدن خبر
 ایتدیلمر با که جواب دنواز
 حیرت حق اولسه بردلده اگر
 دیدم اولسه که حقایق اشکار
 دیدی اولسه برو لیدن نام غیب
 دیدیلمر کیم اولدی بزده آرزو
 ایتدیلمر پس با که بوسمه خطاب
 دیدم اولسون لیک بر ساعت همان
 صحبت ایلمر حل شکل بی تعب
 دانه پر مغز اولوب مصحوب خاک
 خاکه محو ایلمر کلین
 قالمدی اول محو ایله قبض درون
 اصله چون ایتدی تواضع بقصو
 اولدیلمر بر رده سمت رجا
 اولدم انکره مراقب بی صدا
 اولد ساعتدن او ساعت جانرنا
 جمله تلوینها ساعت رقتسر
 اولسک اول ساعتده ساعتدن برن
 ساعتی مساعتیدن یوق خبر
 هر نفسرا چون طویل بند خاص
 هر طویل او زره بر ایض مقیم
 خود بخود ترک طویل ایتسه که
 در عقب خدام اصطل بل بند
 رؤیت حافظه استرسک مدار
 اختیارک وارطوترن دست و پا

جمله ایلمر قعد معبود فرود
 کیمیلر اولدی کیمیلر اچوندر بشیر
 ویردم اول دمه سلام انقباه
 ای دوقتی دیدیلمر فتح کلام
 سبق صحبت یوق عجبدر کشف حال
 بر برینسه ایتدیلمر یعنی نظر
 دیدیلمر کیم اولسون منحنی بوراز
 کشف اولور هر قنده ایلمر سه نظر
 نجه اسم حرف رسمیدر مدار
 اولدی استغراق صانم جل و عیب
 اقتدایه سا که ای پاکیزه رود
 بنده ویردم انکره بویه جواب
 مشکلاتم وار بنم خیسلی زمان
 صحبت ایله خاکدن حاصل عنب
 خلوت و صحبتده اولد صاف پاک
 رنگ و بو و سرخ و زرد طلعتن
 پر کشاده مرکبن سوردی فرون
 کندی صورت ایتدی معناسی طنز
 کیم کوکلدن بویه اولدی الحبا
 چونکه بر ساعتده کندمدن جدا
 کیم جوانی پیراید ساعت شها
 یوق اکا تلوینها ساعتدن کچر
 نسنه یوق چون محرمیت خود نمون
 بولمز اول حیرتدن او ز که ر بگذر
 بوجانده بند ساز اختصاص
 بی اجازت ترک خدمتدن سقیم
 اولمغه اخر محله جسلوه که
 گوشه انسا را ایلمر دست بند
 اختیاره قیل نظر بی اختیار
 پس الک اچ خوابی ترک ایت اول

روی در انکار حافظ برده نام تهیدات نفس کرده

منکر حفظ اولدک هر یکا نام تهیدات نفس اولدی اکا

پش رستن دوقتی باامت

دوقتی تک اامت ایچون پشکاه وار دیغیدر

این سخن پایان نذار دتیزدو
 ای یکانه بن دو کانه بر کنذار
 ای امام چشم روشن در صلا
 در شریعت هست مکره ای کیا
 کرچه حافظ باشد و چست فقیه
 کور را پر هسیر نبود از قدر
 اولیدی رانه بیسند در عبور
 کور ظاهر در نجاست ظاهرست
 این نجاست ظاهر از آبی رود
 جز باب چشم شوان شستن آن
 چون نجس خواندست کافر اعدا
 ظاهر کافر ملوث نیست زین
 این نجاست بویش آید مست کلم
 بلکه بویش آسمانها برود
 آنچه میگویم بقدر فهم تست
 فهم آبت و وجود تن سبو
 این سوراخ سوراخیت زرف
 امر غضوا غصته ابصار کم
 از دانت نطق فهمت را برد
 همچنین سوراخهای دیگر
 کرز دریا آب را بیرون کنی
 بیکه است ارنی بگویم حال را
 کان عوضه امان بدلهما بحر را
 صد هزاران جانور زود میخورند
 باز دریا آن عوضه می کشد
 قصه ما عاز کردیم از شتاب
 ای ضیاء الحق حسام الدین راد
 این نماز آمد دوقتی پش رو
 تا مزین کرد دوازده روز کار
 چشم روشن باید اندر پیشوا
 در امامت پیش کردن کور را
 چشم روشن به و کربا شد سفیه
 چشم باشد اصل پر هسیر و قدر
 هیچ مؤمن را مباد چشم کور
 کور باطن در نجاست سترست
 آن نجاست باطن افسزون میشود
 چون نجاست باطن شد عیان
 آن نجاست نیست بر ظاهر و را
 آن نجاست هست در خلاق و دین
 وان نجاست بویش از ری تابشام
 بردماغ حور و رضوان بر شود
 مردم اندر حسرت فهم درست
 چون سبوسه شکست ریزد آب ازو
 اندرونی آب ماند خود نه برف
 این شنیدی راست نهادی تو سم
 کوش چون ریکت فهمت را خورد
 می کشاید آب فهم مضمرت
 پیعوض آن بحسب راهامون کنی
 مدخل اعواض را و ابدال را
 از کجا آید ز بعد خرجها
 ابراهیم از بردنش می برند
 از کجا دانش صاحب رشد
 ماند بی مخلص درون این کتاب
 که فلک و ارکان چو توشاهی نژاد

بوسوزک پایانی یوق قیل طی راز
 ای یکانه رکعتین اولسون مدار
 ای امام قره العین عوض
 اولدی مکره شریعت اولا
 اولسه ده حافظ مجود هم فقیه
 کوره یوق پر هسیرا نجاس و قدر
 کور مزاول مردار کجکام مرور
 کور ظاهر نجس ظاهره عیان
 نجس ظاهر آب ایله ظاهر اولور
 آب چشمک غیر می پاک ایتمزانی
 حق دیمشدر مشرکین ایچون نجس
 ظاهر نده لوث کافر ستر
 اول نجاست شمسی انجق مشام
 بلکه منزلدر بویحه آسمان
 سوز لر فمک قدر در قیل نگاه
 آب در فهم و وجود تن سبو
 بوسوده پنج سوراخ عظیم
 امر غضوا غصته ابصار کم
 فهمی نطقک دهندن جلب ایدر
 بویله چو قدر رسنده سوراخ ذکر
 ایلسک در یادن آبی غیره صرف
 وقت یوق یوخسه دیسم حالی سکا
 اول عوضه اول بدلهما بحر تا
 نچه سبک مخلوق نندن نوش ایدر
 مینه دریا ایتده جلب عوض
 قصه لر تقریرینه ایتدک شتاب
 ای ضیاء الحق حسام الدین پاک
 ای دوقتی کلدی پیل وقت نماز
 تا مزین اوله سندن روز کار
 پیشوا دن چشم روشن در غرض
 شخص اعمی قوه اولق مقتدا
 کوزلی استر اولسون استر سه سفیه
 کوزده در زیر اکر پر هسیر و قدر
 قول و فعلنده امک یوق چونکه نور
 کور باطن نجس باطنده نمان
 نجس باطن زائد و دوا فر اولور
 اولسه باطنده نجاست دنی
 کرچه یوق ظاهر نجاست پیش و بس
 اول نجاست دین و اخلاقنده در
 بونجاست بوی از ری تابشام
 هم دماغ حور و رضوان جنان
 حسرت فهم صحیح آه آه
 آب اولور ریزان شکسته اولسه بو
 انده آب و برفمک اولدک عیدم
 اولدی سمومک دل کج نقش سم
 فهمی کوشک ریکزاره قلب ایدر
 آب فهم مضمرک ریزان ایدر
 پیعوض اول بحر اولور مامون ررف
 مدخل اعواض و ابدال سکا
 خرج اولور کن قندن اولد خود نما
 هم سحاب چرخ انی بردوش ایدر
 نچه فهم ایلرانی اسل غرض
 قالدی بی مخلص غرضدن بو کتاب
 چرخ وار کانه سکا یوق اشتر اک

توبنا در آمدی در جان و دل	ای دل و جان از قدم تو نخل	بولدی نادره سندن جان و دل	ای دل و جانم قدر و مکن نخل
چند کردم مع قوم ماضی	تصد من ز اینها بودی ز اقتضا	بسدرا ایتدم مع قوم ماضی	با که قصد و صفک ایتدی اقتضا
خانه خود را شناسد خود دعا	تو بنام هر که خواهی کن ثنا	منزلین فهم ایله ایلسته دعا	هر کیمه استر سگ ایله سن ثنا
بهر کتمان مدیح از نامحل	حق نهادست این حکایات و مثل	اولدی کتمان مدیح ایچون محل	وضع حقدر بو حکایات و مثل
گرچه آن مع از تو آمیم نخل	لیک پسیدر خدا جبد المقل	گرچه کیم اول مع اولور سندن نخل	لیک اولور مقبول حق جبد المقل
حق پذیرد کسره دار در معاف	کز دودیده کور و قطره کفاف	کسره نان اولدی مقبول و معاف	دیده کوره اولور قطره کفاف
مرغ و ماهی داند آن ایسامرا	که ستودم مجمل این خوش نامرا	مرغ و ماهی فهم ایدر ایسامرا	مع مجمل اولدی اول خوش نامرا
تا برو آه حسودان کم وزد	تا خیالش را بدندان کم کزد	آه حسود اولمسه تا کار کزد	ایتمیه دندان خیسالینه کزد
خود خیالش را بجایا بد حسود	در وثاق موش طوطی کی غنود	اول خیالی گرچه فهم ایتمز حسود	طوطی ایتمز خانه موشه و رود
آن خیال او بود از احتیال	موی بروی ویست آن فی هلال	اول خیال اولدی ایچون احتیال	موی بروی در گل رسم هلال
مع تو گویم برون از پنج و هفت	بر نویس اکنون دوقتی پیش رفت	مدحک اولمز پنج و هفت ایله تمام	شهری تحریر ایت دوقتی در امام

پش رفتن دوقتی با امامت آن قوم

اولوقه امامت ایچون دوقتی تک پشکا بده و قوفیدر

در تحیات و سلام الصالحین	مدح جمله انبیا آمد عین	پیل تحیات و سلام صالحین	مدح جمع انبیا در اجمعین
مدحاشد جمعلی آیمخت	کوز ما در یک لکن در ریخته	بر بریله مدح اولور ایمخت	بر سبوده نچه کوزه ریخته
زانکه خود ممدوح جزیک پیش نیست	کیسه ازین رو جزیک کیش نیست	اول جتدن اولد بر ممدوح بس	مدح ایدر بر نور دن اخذ قبس
زانکه هر مدحی بنور حق رود	بر صورت و اشخاص عاریت بود	جلوه مع اولد نور خاصده	عاریت در صورت و اشخاصده
مدحها جز مستحق را کی کنند	لیک بر پنداشت کمره میشوند	مستحقن غیره مدح اولمز روا	اولد کمره امانه تخصیص سوا
بمحو نوری تافت بر حایطی	حایط آن نوار را چون را بطلی	نور بر دیواره کیم اشراق اید	پر تو انوار آنی بزاق ایدر
لاجرم چون سایه سوی اصل راند	ضال نه کم کرد و ز استایش بماند	لاجرم چون سایه عزم اصل اید	مدح کمره ای او حالت فصل ایدر
یا ز چاهی عکس ماهی دانمود	سر بجه در کرد و ضال انرا استود	یا کور نسه چاه ایچنده عکس ماه	سر بچاه مع اولور کم کرده راه
در حقیقت مادح ماهست او	گرچه جمل او بعکس کرد و	فی الحقیقه اولدی اول مدح ماه	گرچه ایله عکس جمل ایله نگاه
مدح او مدح است فی آن عکس را	کفر شد آن چون غلط شد ماجرا	ماه در مدحی انک عکسه دکل	کفر اولور اولسه غلط مطلوب دل
کر شقاوت کشت کمره اندلیر	به بالا بود او پنداشت زیر	کیم شقاوت دن اولوب کمره تر	ماه علوی اول ایسه سفلی نظر
زین بتان خلاقن پریشان میشوند	شهو تی رانده پشیمان میشوند	خلق و ثاندن پریشان اولد لر	شهو ت کجمن پشیمان اولد لر
زانکه شهوت با خیالی رانده است	وز حقیقت دور تر و مانده است	شهوت ایله بر خیاله دو شدیلر	اولدی انلردن حقیقت دور تر
با خیالی میل تو چون پر بود	تا بدان پر بر حقیقت بر شود	بر خیاله اولسه میلک پر کشا	ایتمه پرواز اول حقیقتن یکا
چون برانده شهوتی یرت بریخت	لنگ کشتی وان خیال از تو کریخت	یولده پر شهوت اولد تار مار	لنگ قالد ک اول خیال ایتد فرار
پر که دار و چنین شهوت مران	تا پر میلست بر دسوی جنان	حفظ پر ایت اولسه شهوتله روان	پر میلک تا اوله سمت جنان
خلق پند از ند عشرت می کنند	بر خیالی پر خود بر می کنند	خلق ظن ایله که عشرت ایدر	بر خیال ایله قاور پهبال و پر

دام دار شرح این نکته شدم

معلمت ده معسر زان تن زدم

اقتدا کردن آن قوم از پس دوقی

تو کم دوقی به اقتدا ایلد کلریدر

پیش در شد آن دوقی در نماز
اقتدا کردند آن شایان قطار
چونکه با تکبیر ماقرون شدند
معنی تکبیر اینست ای امیم
وقت ذبح الله اکبر میسکنی
تن چو اسمعیل و جان همچون خلیل
تیغ تیز از الله اکبر نفس را
کشت کشته تن ز شهوتها و آرز
چون قیامت پیش حق صفها زده
ایستاده پیش یزدان اشک ریز
حق همی گوید چه آوردی مرا
عمر خود را در چه پایان برده
کوه سردیده کجاست رسوده
چشم و گوش و هوش کوههای عرش
دست و پا دادمت چون پهل و کلند
همچنین پیغامهای درد و کین
در قیام این گفته سادار در رجوع
وقت استادن از نخلت مانند
باز فرمان میرسد بردار سر
سرب بر آرد از رجوع آن شرمسار
باز فرمان آیدش بردار سر
سرب بر آرد او دگر ره شرمسار
باز گوید سرب بر آرد باز کو
وقت پای استادن نبودش
پس نشینند قعه زان بار کران
نعمت دادم بگو شکر چه بود
رو بدست راست آرد در سلام

قوم همچون اطلس امد و طراز
در پی آن مقتدای نامدار
همچو قربان از جهان بیرون شدند
گای خدا پیش تو ما قربان شدیم
همچنین در ذبح نفس کشتنی
کرد جان تکبیر بر جسم نبیل
سرب برش تا که یابد جان را
شد بسم الله بسمل در نماز
در حساب و در مناجات آمده
بر مثال راست خیر ز ستخیز
اندرین مهلت که دادم من ترا
وقت و قوت در چه فانی کرده
ببخ حس را در کجا پالوده
خرج کردی چه خریدی تو ز فرس
من بخشیدم ز خود آن کی شدند
صد هزاران آید از حضرت چنین
وز نخلت شد دو تا او در رجوع
در رجوع از شرم تسبیح بخواند
از رجوع و پاسخ حق بر شمر
باز اندر رفت آن خام کار
از سجود و داده از کرده خبر
اندر رفت باز در ره همچو مار
که بخوابم جست از تو موبو
که خطاب هستی بر جان زدش
حضرتش گوید سخن کویا پیا
دادمت سرمایه بن بنای سود
سوی جان انبیا و آن گرام

چون دوقی اولدی در پیش نماز
ایتدی اولمردان صاحب اعتبار
اولدی مرقون تکبیرات حال
معنی تکبیر او در کیم ای امام
وقت ذبح الله اکبر در مقال
تن چو اسمعیل کویا جان خلیل
نفس همچون الله اکبر تیغ تیز
تن که اولدی کشته حال حرص و آرز
پیش حقه چون ایده حشر صغوف
اوله دیوان خداده اشک ریز
حق دیمه محصول اعمالک نذر
قنده کندی مدت عمرک سنک
قنده اولد سوده چشمک کوهری
چشم و گوش و هوش عرش کوبک
دست پا ویردم سکا چون پهل و شیر
بویله درد انکیز حسرت سیک سوال
اول قیامه نکته ایتد کچه رجوع
قالیبوب تاب توقف شرمسار
مینه فرمان اوله کیم قیل رفع سر
شرمسار ایده رکوع عندن قیام
مینه حقدن اوله امر رفع سر
مینه رفع سر ایده اول شرمسار
مینه رفع سر اوله حقدن خطاب
قالیبم انده توقف قوتی
قعه ساز ایده انی بار کران
چوق نعم ویردم قنی شکر و دود
یوز طوب صباغ جانیه ایلمر سلام

شرح نکته دینم اولد بعد ذاک

التاسم مهلت امر قضا

قوم کویا اطلس اولدی اول طراز
اقتدای مقتدای نامدار
بوجانندن چقدیلر قربان مثال
بزرگا قربانزای رب الانام
ذبح نفس کشتنی در خود مأل
ایتدی جان جسم او زره تکبیر خلیل
کس باش بولسون فنادن جانکیز
ایتدی بسم الله ایله بسمل نماز
تا مناجات و حساب همچون قوت
حیرت آمیزان هول ر ستخیز
ویردیم مهلت ده افعا لک نذر
ایتدک افنا قوت و قوت تنک
قنده اولدک پنج حسک رهبر
قنده خرج ایتدک نه اولدک مسک
اول عطایادن نه اولدک کار کیر
اوله مسؤل جناب ذوالجلال
قول نخلتدن دو تا ایلمر رکوع
ایده تسبیح رکوع ایله نیاز
قول حق ایله کرک صدق خبر
روشاده ایده مینه کار خام
سجده دن قالدرباشک سویله خبر
مینه افتاده برو محبوب کار
موبو پهل استرم سندن حساب
جانده جاری او نخلتک هینتی
اوله حضرتدن اکا امربیان
ایله اول سرمایه دن تقریر سود
انبیادن ایلمر استشفاع تام

یعنی ای شامان شفاعت کین لئیم | سخت در کل ماندش پا و کلیم
یعنی دیر کیم ای شفاعت پشکان | شکل اوله حال زارم الابان

در بیان اشارت سلام سوی دست راست در قیامت
از هپت محاسبه حق و از انبیا علیهم السلام استعانت
و شفاعت خواستن

صاغ جانبه سلامک اشارتی پاننده در که روز قیامت ده
حق تعالینک محاسبه سی هپتندن انبیا کرام علیهم السلامن
استعانت اولمقدر

انبیا کویند روز چاره رفت | چاره انجا بود دست اقرار مت
مرغ بی همگامی ای بد بخت رو | ترک ما کو خون ما اندر مشو
رو بگرداند بسوی دست چپ | در تبار و خویش کویندش که خب
پن جواب خویش کو با کرد کار | ما کیم ای خواجه دست از مبادر
فی ازین سوئی از انو چاره شد | جان آن بچاره دل صد پاره شد
از همه نومید شد مسکین کیا | پس بر آرد هر دو دست اندر دعا
کز همه نومید گشتم ای خدا | اول و آخر تویی و فتهسا
در نمازین خوش اشارت با بین | تا بدانی کین بخوابد شد یقین
بچه پرون آرز پهنه نماز | سر من چون مرغ بی تعظیم ساز

انبیا دیر لر که کتدی اول زمان | انده لازم ایدی تدبیر امان
مرغ بی همگامی ای تیره بخت | هر کسک نفسنده سمد هول سخت
صول یکا ایلا و دم تحویل رو | دیر اکا قوم و قبیله سو بسو
خالقسه ایله جواب انگک | بز کیمز اینخواجه بز دن چک الک
اول طرفدن بو طرفدن چاره یوق | نیلسون بچاره کار صعب چوق
جله دن محصولی یاس مدعا | پس ایکی دستن ایدر رفع دعا
جله دن مایوسم ای رب صمد | اول و آخر بکاسنن مدد
بو اشارت نماز اچسره عیان | عنقریب اولسه کر کرد پشکان
اول نمازک پهنه سندن بچه ساز | ایله تعدیل ایله تعظیم نماز

شنیدن دوقی در میان نماز افغان آن کشتی که غرق
خواست شدن

دوقی مک نماز اچسره غرق اولمغز قریب اولان کشتی نشینانک
فریاد و فغانلیرنی ایشتمد یکیدر

آند قوتی در امامت کرده ساز | اندر آن ساحل در آمد در نماز
وان جماعت در پی او در قیام | اینت زیبا قوم و بگزیده امام
ناکمان همیشه سوی دریافتاد | چون شنید از سوی دریاد داد
در میان موج دید او کشتی | در قضا و در بلا و زشتی
هم شب و هم ابرو هم موج عظیم | اینسه تاریکی و از غرقاب پی
تند بادی همچو عزرائیل خاست | موجا آشوفت اندر چپ و راست
اهل کشتی از محابت کاسته | نعره و او یلها بر خاسته
دستاد رونجه بر سر می زدند | کافر و طغده همه مخلص شدند
با خدا با صد تضرع آن زمان | عهد ما و نذرنا کرده بجان
سر برهنه در سجود آنها که هیچ | رویشان قبله ندید از بیچ بیچ
گفته که پغانده است این بندگی | آن زمان دیده دهان صد زندگی
از همه امید بریده تمام | دوستان و خال و عم بابا و امام
زاهد و فاسق شد آدم متقی | همچو در هنگام جان کنندن شتی

چون دوقی اولدی اول قوه امام | ایتدی ساحله نمازه اهتمام
قوم اکا ایشلر ایدی اقتدا | خوش جماعت خوش گزیده مقتدا
ناکمان بحر و دوشوب طرف بصر | اولدی دریادن شنیده ناله لر
موج اچسره کوردی بر کشتی همان | اولمه غسرق بلای بی امان
هم کچه هم ابرو هم موج عظیم | اولدی اونظلمتده خوف غرق و پی
صرصر قهرا اولمه مرک خسار | موج طوفان یمین ایله یسار
اهل کشتی اول محابتدن خراب | نعره سازان فغان اضطراب
دست بر سر رونجه خیر اضطراب | کافر و طغده دخی اخلاصه یار
یوز تضرعله حسدایه اول زمان | اولمه عهد و نذوراته ضمان
سر برهنه ایتده عرض سجود | قبله یوز طومین اسل وجود
بوجودیت ایدر می نفع و سود | وقت حاجتده ایده سندن ورود
قطع امید ایلش سن سر بسر | یوق برادر همسر جسم و پدر
زاهد و فاسق اولور لر متقی | شو یلکیم جان نزعی و قنده شتی

نی زبشان چاره بودونی ز راست
 در دعا ایشان و در زاری و آه
 دیواندم از عداوت بین بین
 مرک و جسک ای اهل نکار و نفاق
 چشمستان تر باشد از بعد خلاص
 یادمان ناید که روزی در خطر
 این همی آمدند از دیو لیک
 راست فرمودست با ما مصطفی
 کاخچه جاسل دید خولد عاقبت
 کار باز آغاز اگر غیبت و سر
 اولش پوشیده باشد و آخر آن
 کر نپنی واقعه غیب ای عنود
 حرم را سیلاب کی اندر بود

تصویرات مرد حازم

حرم چه بود بدگمانی در جهان
 انچه نماند ناکهان شیری رسید
 او چه اندیش در آن بردن بهین
 می کشد شیر قضا در پشها
 انچه نماند کز فقر می ترسند خلق
 کز برتر سندی از آن فقر آفرین
 جمله شان از خوف غم در عین غم
 در پی هستی فاشه در عدم

دعا و شفاعت دوقتی در خلاص کشتی

چون دوقتی آن قیامت را بدید
 گفت یارب منکر اندر فعلشان
 خوش سلامتشان بساحل باز بر
 ای رسیده دست تو در بحر و بر
 ای کریم دای رحیم سرمدی
 ای بداده رایگان صد چشم و کوش
 پیش از استحقاق بخشیده عطا
 ای عظیم از ما کنسایان عظیم
 رحم او جو شید و اشک او دودید
 دستشان گیر ایشه نیکو نشان
 ای رسیده دست تو در بحر و بر
 در گذار از بدسگالان این بد
 بی زرشوت بخش کرده عقل و هوش
 دیده از ما جمله کفران و خطا
 تو توانی عفو کردن در حسیم

صاغ و صولدن چاره یوق حیلده عدیم
 اهل کشتیده دعا زاری و آه
 دیو اودم ایله عداوتدن ندا
 مرک و در دای اهل انکار و نفاق
 منتظر کیم چشمک بعد الخلاص
 خاطره گلزمی کیم روز خطر
 دیودن دائم ندانم کلمده لیک
 قول اصدت در سپوردی مصطفی
 او کله جاہل عاقبت کورسه کرک
 ابتدای کار دن سر و نهان
 اوقلی پوشیده یوخسه عاقبت
 کرا و لورسک و قوه غیبی بصیر

اول مرد حازم تصویر

حرفی پسل اولدی جبانه بدگمان
 شویله کیم ظاهرا لوب ناکاه شیر
 اول نه فکر ایله کیدر کن پیشه به
 بیشه به چکلمده در شیر قضا
 هم فقر و فاقه ده اول رسمه خلق
 چکله لر فقر انسرین خوفن اگر
 خوف عمندن جمله بند عین غم
 فکر هستی ده گرفتار عدم

خلاص کشتی ایچون دوقتی ناک دعا و شفاعتیدر

چون دوقتی کوردی اول حالی عیان
 دیدی یارب انلری عفو ایله سن
 ساسلی ایله سلامتله مقتر
 ای کریم دای رحیم سرمدی
 رایگان بخشایشک صد چشم و کوش
 برده استحقاق یوق قیلدک عطا
 کر عظیم ایسه کنسرای عظیم
 شفق جوش ایته اشک اولدر روان
 دستگیر اول ای خدای ذوالمنن
 قبضه حکمده جمله بحر و بر
 مغفرت قیل جرم و افعال بد
 پیدل احسان وجود که عقل و هوش
 کارمز خود سهو و کفران و خطا
 عفو نسبت ذره اولمزای رحیم

ما از او حرص خود را سوختیم	این دعا را هم ز تو آموختیم	کر چه حرص و آزر به نذر برزه	هم دعا تعلیمی کنند بر بزه
حرمت آنکه دعا موخته	در چنین ظلمت چراغ افروختی	اول دعا حق که تعلیم ایلدک	نظمی پر نور تقسیم ایلدک
بچنین میرفت بر لطفش دعا	آن زمان چون مادران با وفا	بویله جاری اولدی الفساط دعا	اول زمان چون مادران پروفا
اشک میرفت از دو چشمش و اندعا	چو دازوی می بر آمد بر سما	اشک ریز اولدقه چشمی اولدعا	اولدی چو دواصل صوب سما
آندعا ای چو دوان خود دیگرست	آندعا زو نیست گفت دادست	بشقه در زیر ادعای چو دوان	اولدعا اندن دکل حقندن عیان
آندعا حق میکند چون او فناست	آندعا و آن اجابت از خداست	چونکه فانی اولد حق در مدعا	اولدی حقندن اول اجابت اولدعا
واسطه مخلوق فی اندر میان	بچیز زمان لایه کردن جسم و جان	اورده دیوق چونکه مخلوق جهان	بچیز اول التجا دن جسم و جان
بندکان حق رحیم و بردبار	خوی حق دارند در اصلاح کار	اهل علم اولان عبدا کرد کار	خلق حق ایله ایدر اصلاح کار
مهربان بی رشوتان یار یکران	در مقام سخت و در روز کران	مهربان پیعوض نصرت کنان	چاره جوی اضطراب پیکان
بین بجو این قوم رای مبتلا	بین غنیمت دارشان پیش از بلا	طالب اول بوقوه و ارای مبتلا	پیل غنیمت اولمدن اصل بلا
رست کشتی از دم آن پهلو ان	واهل کشتی را بجمد خود کمان	ایتدی نطقی کشتی یہ جلبان	اهل کشتی ایتدی لر جده کمان
که مکر بازوی ایشان در حذر	بر هفت انداخت تیری از هنر	صانیدلر ایتدی کلمری آه و فغان	تیر و شش اولدی بیدیدار نشان
پارماندرو بهانرا در شکار	وان زدم دانندرو بان غرار	پای ایدر رو باهی تخلیص شکار	اول ایسه ایلردم ایله اغترار
عشقها بادم خود سازند کین	میرماند جان مارا از کین	عشقبازی دم ایلربی حسبر	باعث تخلیص جاندر ظن ایدر
رو به پار آنکه دار از گلوخ	پاچون بود دم چه سود ای چشم شوخ	پایکی حفظ ایله ای روباہ دون	دم نه سود ایلر اولجسه پازبون
ما چور و بان و پای ما کرام	میرماند مان ز صد کون اشقام	بزچور و به پامیسز اولدی کرام	اولدیلر از اده ساز اشقام
حیلہ بار یک ما چون دم ما ست	عشقها بازیم بادم چب و راست	دم صفت اول حیلہ و تدبیر مز	کیم اکا در رغبت و توقیر مز
دم بجنایم ز استدلال و مکر	تا که حیران ماند از مازید و مکر	ایلر ز تحریک استدلال و مکر	کیم بزه حیران قاور لر زید و مکر
طالب حیرانی خلقان شدیم	دست طمع اندر الوهیت زدیم	حیرت خلقه ایدوب تدبیر کار	کار مرز اولدی الوهیت شعار
تا با فسون مالک دلها شدیم	این نمی پسینیم ما کاندز کویم	تافسون ایله اولد ملک قلوب	کور مرز کیم جایز چاه کروب
در کوی و در چاهی قلمت بان	دست و ادار از سبال دیگران	حضره و چاه اچره سن ای قلمبان	صونمه ال چک سہلت غیره امان
چون بیستانی رسی زیبا و خوش	بعد از ان دامان خلقان کیر و کش	ساکه برستان اولد چونکیم مقام	صکره جذب دامن خلق ایت تمام
ای مقیم جس چار و پنج و شش	نغز جانی دیگر اندا هم بکش	ای مقیم جس چار و پنج و شش	منزلک خوش غیره چون اول زنجش
ای چو خربنده حریف کون فر	بوسه گاهی یافتی مارا ایسر	سن چو خربنده اسیر قید فر	اول یترا اولدہ بنملا هم سفر
چون مذات بندگی دوست دست	میل شاهی از کجالت خاستست	ویرمز ایکن بندگی دوست دست	سلطنت میلی بدن اخیره مست
در هوای آنکه گویندت زہی	بسته در کردن جانت زہی	در حجت خاتمہ ایدوب ینہ نظر	کردن جانک کر کیمیر خطر
رو به این دم حیلت را بہل	وقف کن دل بر خدا و ندان دل	حیلہ رو باہی ترک ایت متصل	قلبکی قیل موقوف اصحاب دل
در پناه شیر کم ناید کباب	رو بها تو سوی چپہ کم شتاب	اکسک اولمز شیر بر منده کباب	رو به آسا چغہ یہ ایتمه شتاب
تو دلا منظور حق آنکه شوے	که چو جزئی سوی گل خود روی	سن اولور سن اول زمان منظور حق	چونکه جز سن کله قیل عزم احق
حق ہی گوید نظرمان در دست	نیست بر صورت کآن آب و گلست	حق پورد منظور در قلب و دل	صورتہ باقمم کہ اولدی آب و گل

تو همی کوی مراد دل نیز هست
 در کل تیره یقین هم آب هست
 زانکه کراست مغلوب گلست
 آن دلی کز آسمانها برترست
 پاک شسته آن ز گل صافی شده
 ترک کل کرده سوی بحر آمده
 آب ما مجوس کل ماندست بین
 بحر کوید من ترا در خود کشم
 لاف تو محروم میدارد ترا
 آب کل خواهد که در دیار ود
 کرر ماند پای خود از دست کل
 آن کشیدن چیست از کل آبر
 همچنین هر شهوتی اندر جهان
 هر یکی زینها ترا مستی کند
 این خار غم دلیس آن شدست
 جز با نذره ضرورت زین مگیر
 سر کشیدی تو که من صاحب دلم
 انچه ناکه آب در کل سر کشد
 دل تو این آلوده را پنداشتی
 خود را و اداری که اندل باشد این
 لطف شیر و انکبین عکس دست
 پس بود دل جوهر و عالم عرض
 آندی کو عاشق مالست و جاه
 یا خیب لاتی که در ظلمات او
 دل نباشد غیر آن دریای نور
 فی دل اندر صد هزاران خاص و عام
 ریزه دل را بهسل دل را بجو
 دل محیطست اندرین خطه وجود
 از سلام حق سلامیها نثار
 هر کرا دامن در دستت و معد

دل فرار عرش باشد نه پست
 لیک زان آب نشاید آبدست
 پس دل خود را کلو کین هم دست
 آن دل ابدال یا پیمبرست
 در فرونی آمده وافی شده
 رسته از زندان کل بگری شده
 بحر رحمت جذب کن مار از طین
 لیک می لانی که من آب خوشم
 ترک آن پنداشت کن در من درآ
 کل گرفته پای آب و می کشد
 کل بماند خشک و او شد مستقل
 جذب تو نقل و شراب ناب را
 خواه مال و خواه جاه و خواه نان
 چون نیابی آن خارت میزند
 که بدان منقود دستی است پست
 تا نکرد غالب و بر تو امیر
 حاجت غیر می نذارم و اصلم
 که منم آب و چرا جویم مدد
 لاجرم دل ز اهل دل برداشتی
 کو بود در عشق شیر و انکبین
 هر خوشی را آن خوش آرد صلست
 سایه دل چون بود دل ما غرض
 یاز بون این کل و آب سیاه
 می پرستدشان برای گفت و گو
 دل نظر گاه خدا و انگاه کور
 در یکی باشد که مست آن کدام
 تا شود آن ریزه چون کوهی از و
 ز ره می افشاند از احسان وجود
 میکند بر اهل عالم ز اختیاری
 آن نثار دل بر انکس میرسد

بنده وار در قلب دیر سن کرج سن
 تیره با بخت سلرده وار در کرج صو
 باعث اولد را اولد صو مغلوب کل
 اول کو کل کیم اوله تا فوق السما
 پاک اولوب کلدی مصفی اولد اول
 ترک کل ایتش بولوب بحر وصال
 آبر مجوس طین عاجسری
 قصدی بحر ککندی به چلمک سنی
 باعث حرماند را اول لاف فضول
 آب کل استر اوله بحر روان
 دست کلدن پان ایلر سه خلاص
 نچه در کار ایسه صوده جذب کل
 اولدی شهوت مایه میل جهان
 هر بری ایلر سنی مست و فکار
 بو خار غم دلیس اولدی سکا
 ایلمه حد ضرور دیدن کذر
 سنده دعوا و لکین صاحب دلم
 کلهه قالمش آب سن کویا که سن
 قلبی بی آلوده صاندک بی الم
 بو اولد لوق رو امید ریقین
 لطفی شیر و انکبینک عکس دل
 جوهر اولدی دل کا عالم عرض
 اول کو کل کیم اوله عشقی مال و جاوه
 یا اوله ظلمت خیالاتنده او
 دل دکل الا او در دریای نور
 یوق نچه پیک خاص عام اچره بودل
 ریزه قلبی قوبر دل قیل شکار
 اولدی اقلیم وجوده دل محیط
 حق سلامندن سلام ایلر نثار
 کیمده دامن ثابت و اماده در

پست صانمه قلبه عرش اولد وطن
 اول صودن جائز دکل تا وضو
 پس دینلر هر دل ناصافه دل
 یا دل ابدال دریا انبیا
 فیضیاب قسط اوفی اولدی اول
 دسته زندان کل بگری خصال
 بحر رحمت جذب ایله کلدن بری
 سنده اتالاف آب روشنی
 ترک پسندار ایله در بحر و وصول
 پایسه با بچق ولی بند کران
 خشک اولوب کل بحر اولور آه مناص
 سنده جذب نقل و شربت اولد پهل
 استر اولسون مال جاه استر سه نان
 چونکه بولر سن ویر رنج خار
 کیم او منقود ایله در سکران سکا
 اولمیه تا سا که غالب شور و مشر
 غیره حاجت یوق که مرد و اصلم
 اولدک استغنا ده بحر وجودن
 اهل دلدن سرد دلن لاجرم
 کیم اوله مفتون شیر و انکبین
 هر لطافت لطف دلدن منفعیل
 نچه اولسون قلبدن سایه غرض
 یاز بون ایله کل و آب سیاه
 خود پرستانه اسیر گفت کو
 دل نظر گاه خدا در قیل شعور
 برده تا کیمیده در تحقیق قیل
 تا اوله اولر زه اندن کوه وار
 کاری دائم جود و احسان بیسط
 پیشه سی عالمده خیر و اختیاری
 اول نثار دل کا سرد اماده در

دامن تو آن نیازست و حضور	این من در دامن آن سنگ فخور	تا ندرت دامنست زان سنگها	تا بدانی نقد را از زنگها	سنگ پر کردی تو دامن در جهان	هم سنگ زسیم و ز چون کودکان	آن خیال سیم و ز چون زر نبود	دامن صدقت درید و غم فرود	کی نماید کودکان از سنگ سنگ	تا تکمیر عقل دامنشان بچنگ	پر عقل آمدن آن موی سپید	موی کنجد درین بخت و امید
--------------------------	----------------------------	--------------------------	--------------------------	-----------------------------	----------------------------	-----------------------------	--------------------------	----------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------------

انکار کردن آن جماعت بردعا و شفاعت دوقتی و پریدن ایشان و ناپسیداشدن در پرده غیب و حیران شدن دوقتی که برهوار رفتند یا بر زمین

چون رهید آن کشتی و آمد بکام	شد نماز آن جماعت هم تمام	فج فحی افق اشدان باهمدگر	کین فضولی کیست از مای پدر	هر یکی با آن دگر گفتند سر	از پس پشت دوقتی مستتر	گفت هر یک من نکردم کنون	این دعائی از برون فی از درون	گفت مانا کین امام ماز در	بوالفضولانه مناجاتی بگرد	گفت آن دیگر که ای یار یقین	مر مر ا هم می نماید اینچنین	او فضولی بوده است از تقباض	کرد بر بخت را مطلق اعتراض	چون نگه کردم سپس تا بنکر	که چه میگویند آن اهل کرم	یک از ایشان را ندیدم در مقام	رفته بودند از مقام خود تمام	نی بچب نیر است فی بالانه زیر	چشم تیز من نشد بر قوم حیر	در تابودند کوی آب کشت	فی نشان پاونی کردی بدشت	در قباب حق شدند آن دم همه	در کرامی روضه رفتند آن ره	در تحسیر ماندم کین قوم را	چون پوستانید حق بر چشم ما	انچنان پنهان شدند از چشم او	مثل غوطه ماهیان در آب جو	سالماد حسرت ایشان ماند	عمر ما در شوق ایشان اشک راند	تو بکوی مرد حق اندر نظر	کی در آرد با خدا ذکر بشر	خرازین می خسبند اینجا ای فلان	که بشردیدی تو ایشان را نه جان	کارزین ویران شد دست امیر دغام	تو همان دیدی که ابلیس لعین	گفت من از آتشم آدم ز طین	چشم ابلیسانه را یکدم به بند	چند پنی صورت آخر چند چند
چون سلامت اولدی کشتی کار ساز	هم جماعت ایتدی تمام ناز	بر بردن ایتدی مخفی سوال	کیم اولد بوضولیت بحال	بر برین صورت اول قوم صنی	کیم دوقینک در اسنده خفی	هر بری دیدی بو امره واقعا	ایتدم بن ظاهر و باطن دعا	دیدیم بکر شفقتندن بو امام	بر مناجات فضول ایتدی تمام	اول بری هم دیدیم ای متقین	با که ده بو وجه کله کله یقین	اول فضوله عارض اولدی تقباض	فعلنه خلافاک ایتدی اعتراض	که نه سولر او اصحاب عبر	دیدیم ایتدم ما و رایه چون نظر	یوق احد اول زمره دن خالی مقام	جمله سی گمش مقامندن تمام	راست و چب زیر و بالا یوق اثر	حدت چشم ایله ایتدم خود نظر	صانکه گوهر ایدی انلر اولدی آب	بی نشان پادوبی کرد شتاب	هپ قباب حقه پنهان اولدیلر	قنغی کلزاره حسر امان اولدیلر	حیرت دوشدم که قومی اول زمان	حق نه یوزدن ایتدی چشم پنهان	صانکه ایتدی آبه غوطه ماهیان	اشتیاق ایتدی دو چشم اشکبار	نچه ایلر حق ایله ذکر بشر	انلری کوردک بشر پنهان جان	پس خطایی انده ایتدک که همان	انلری پلدرک بشر مانند عام	سن انی کوردک که ابلیس لعین	دیدیم بن آتشدن آدم ایسه طین	دیدیم ابلیسی بر دم ایله بند	کورنه صورته اولور سن بر حمند			

دوقینک دعا و شفاعت جماعتی کار می و پرده غیب تواری و طیر انرندن دوقینک ایا هوایه می یوخسه زمینه می کتدیله دیو حیران اولدیلر

ای دقوتی باد و چشم همچو جو
بین بجو که رکن دولت جستن است
از همه کار جهان پرداخته
نیک بنکر اندرین ای محتجب
هر که رادل پاک شد از اعتلال

بین مبر امید ایشان را بجو
هر کشادی در دل اندر بستن است
کو و کو میکو جان چون فاخته
که دعا را بست حق بر استجب
آن دعا اش می رود تا ذوالجلال

اید قوتی یکی کوز آج روز و شب
طالب اولکم رکن دولت در طلب
هپ اولور کار جهان پرداخته
اولمه در گاه دعادن محتجب
انده کیم قلب اولد پاک و بی ملال

کسمه انردن امید ک قیل طلب
بند و لدر هر فرستوحا ته سبب
ایله تسبیح طلب چون فاخته
اولدی ادعونی یه و عدا استجب
پس قبول ایلرد عا سن ذوالجلال

باز شرح کردن حکایت آن طالب روزی حلال بی کسب
در نج در عهد داود نبی علیه السلام و مستجاب شدن دعای او

ینه اول بی کسب و رنج طالب رزق حلال اولوب داود
پنجمبر زمان مشرفنده دعای مستجاب اولان کسمه تک حکایتیدر

یادم آمدان حکایت کان فقیر
وز خدا میخواست روزی حلال
پیش ازین کهنتم بعض حال او
هم بگویمش کجا خواهد گریخت
صاحب گاویش بید و گفت بین
بین چرا گشتی بگو گاو مرا
گفت من روزی رزق میخوام
آن دعای کهنه ام شد مستجاب
اوز خشم آمد گریبانش گرفت

روز و شب میکرد افغان و نصیر
بی شکار و رنج و کسب و اشغال
لیک تعویق آمد و شد رنج تو
چون ز بر فضل حق حکمت بریخت
ای بظلمت گاو من کشته رهین
ابله طر آرا انصاف اندر آ
قبله را از لابه می آراستم
روزی من بود کستم مک جواب
چند مستی زد بر ویش ناشگفت

یاده کلدی اول حکایت کیم فقیر
اولدی حقدن طالب رزق حلال
بوزن اول نقل اولند بعض حال
ینه تقصیر ایدله ام احوالی
کور دی گاو ک صاحبی دیدی کا
سویله اول گاو نه چون صوندک ال
دیدی استردم خدا دن قسمتم
اول دعای دائم اولدی مستجاب
خشم ایدوب طوتدی گریبان همان

روز و شب ایلردی افغان و نصیر
بی شکار و رنج و کسب و اشغال
لیک تعویقات ایله قالد مال
چونکه احسان ایتدی حق مالنی
کاو می ذبح ایله ظلم ایتدک بکا
ابله طر آرا سن انصاف کل
اولدی در گاه تقصیر ع خدمتم
کلدی اول قسمت بکا بودر جواب
ایتدی بر قاچ ضرب مشت بی مان

رفتن هر دو خصم نزد داود نبی علیه السلام

داود نبی علیه السلام حضوره اول ایکی خصمک کتد یکیدر

می کشیدش تا بد او دهنه
حجت بار در ما کن ای دعا
این چه میگوینی دعا چه بود مخند
گفت من با حق دعا مان کرده ام
من یقین دانم دعا شد مستجاب
گفت کرد آید بین یا مسلمین
ای مسلمانان دعا مال مرا
کر چنین بودی همه عالم بدین
کر چنین بودی کدایان ضریر
روز و شب اندر دعا اندر شا
تا تو ندی هیچ کس ندهد یقین

که بیای ظالم کچ غبه
عقل در تن آور و با خویش آ
بر سر و ریش من و خویش ای لوند
اندرین لابه بسی خون خوردده ام
سبزن بر سنگ ای منکر خطاب
ژاژ بیسیند و فشار این مهین
چون از ان او کند بهر خدا
یک دعا املاک بردندی بکین
مختم کشته بدنمی و امیر
لا به گویان که تو مان ده ای خدا
ای کشاینده تو بکش بندگان

ایلدی احضار داود نبی
ایله ترک حجت بار دیتر
بونه سوز در بوخسه اولسون دعا
دیدی بن حقه دعا لر ایلمدم
بن یقین ایتدم دعا اولد قبول
دیدی ای مجموع خیل مسلمین
ای مسلمانر بنم مالم دعا
بویله اوسیدی اگر عالمده کار
بویله اوسیدی کدایان ضریر
روز و شب ایتکده پک در لود دعا
ویر مسک سن کسمه لرویر مزبزه

دیدی کل ای ظالم و شخص غبی
کندی که کل عقلک ایله جمع سر
ریشخند ایله ایدرسن ادعا
چوق تضرع چوق شالر ایلمدم
سکسار ایتسن سرک ای نادصول
کور نه سویلر ژاژ خای نا امین
حق اچون اولوق نه ممکندر اکا
بردعا املاکی ایلردی حسرار
هپ اولوردی مختم هیئت امیر
سوز لری سن ویر بزه یا ربنا
فتح باب ایله عبدا عاجزه

مکسب کوران بود لایه و دعا	جز لب نانی نیابند از عطا	مکسب اعما لک زار و دعا	بر لب ناند را کا نجح عطا
خلق گفتند این مسلمان است کوست	وین فرو شده دعا تا ظلم جوت	بوسلمان طوغری سویلد دیدیلر	اولدعا دعوا سی ظلمه راهبر
این دعا کی باشد از اسباب ملک	کی کشید اینرا شریعت خود بسکک	نچه اولسون ملک اسبابی دعا	بو سخن اولمز شریعتده روا
بیع و بخشش یا وصیت یا عطا	یا زجنس این شود ملکی ترا	بیع و بخشش یا وصیت یا عطا	یا اوله جنس ایله ملک مشترا
در کد این دفترست این شرح نو	کا ورتا بازده یا حبس رو	فتنی دفترده بونوشرعه محل	کاوی تضمین ایله یا وارجه کل
او بسوی آسمان می کرد رو	واقعه مار اند اند خیر تو	اول اولوب روداده صوب سما	دیردی سندن غیره مخفی ماجرا
در دل من آن دعا انداخته	صد امید اندردلم افراختی	قلبه سندن لیم اولدی اولدعا	صد امید اولدی کو کله مدعا
من نمی کردم کز آن دعا	همچو یوسف دیده بودم خوابها	اولد جاننده دکل لاف و کذاف	یوسف آسا اولدی نقش خواب صاف
دید یوسف آفتاب و اختران	پیش او سجده کنان چون چاکران	کوردی یوسف مهر و ماه و اختران	پشکا بنده اولور سجده کنان
اعتمادش بود بر خواب درست	در چه وزندان جز از نانی بخت	اولدی ایله اعتماد صدق خواب	ویردی چاه ایله زندان اضطراب
ز اعتماد آن بودش هیچ غم	از غلامی و زلام و پیش و کم	اعتمادندن اکا ویرمزدی غم	بندکی و بیع ولوم پیش و کم
اعتمادی داشت او بر خواب خویش	که چو شمع می فروزیدش ز پیش	اعتماد ایتمش دی صدق خوابنه	نور شمع ایدی دل پر تابنه
چون در آنکند یوسف را بچاه	بانک آمد سمع او را از آله	ایتدی لر چون یوسفی القای چاه	سمعه ایتدی مدارب آله
که تو روزی شه سوی ای پهلو ان	تا بامالی این جفا بر روی شان	سن اولور سن شاه ای فرخنده دل	اول جفا خور اولور سندن نخل
قایل این بانک ناید در نظر	لیک دل شناخت قائل از اثر	اول ندانک قائلن کور مرز بصر	لیک فهم قلب ایله معلوم اثر
قوتی در احتی و مسندی	در میان جان قنادش زان ند	قوت و راحت سیر و عزو شان	اول ندان اولدی قلبنده عیان
چاه شد بروی بدان بانک جلیل	گلشن و بزنی چو آتش بر خلیل	اول ندان اولدی کو یا چاه اکا	نار ابراهیم و شش گلشن نا
هر جفا که بعد از آنش میرسید	او بدان قوت بشادی می کشید	اکه اند نصکره کله کده جفا	اولدی اول قوتله شاکه و صفا
همچنانکه ذوق آن بانک است	در دل هر مؤمنی تا حشر هست	اول الست ایله ند اذوقی چنان	حشره دک هر مؤمنه فیض چنان
تا نباشد در بلا شان اعتراض	نی ز امر و نهی حق شان تقباض	اولمیه تا کیم بلا ده اعتراض	امر و نهی حق اولدی بی تقباض
لقمه حسی که تلخی می نهد	کاشکر آنرا کوارش میدهد	تلخ ایسه کر طعمه حکم قضا	کاشکر و شش خوشکوار ایلر رضا
کاشکر آنرا که نبود مستند	لقمه را از انکار اوقی میکند	کاشکر اول شخصه کیم ایتمزد	لقمه بی قی ایتد در انکار ورده
هر که خوابی دید از روزالت	مست باشد در ره طاعت مست	هر کیمه نقش ایسه رویای الست	مست اولور طاعتار تانیده مست
می کشد چون اشتر مست این چوال	بی فتور و پیکان و بی ملال	مست اشتر و شش بوباری اول چکر	بی فتور و بی ملال جان و سر
کفک تصدیقش بگرد پوز او	شد کواه مستی و دلوز او	کف تصدیقی اولور از دل بلب	شاهد سرستی شوق و شغب
اشتر از قوت چو شیر نشده	زیر ثقل بار اندک خوار شده	چون اوله قوتده اشتر شیر نر	ثقلت بار کران ویر مرکز ر
ز آرزوی ناقصه فاقه برو	می نماید کوه پیشش تار مو	آرزوی ناقصه ایله سوبسو	منظر نده کوه اولور بر تار مو
در الست آنکو چنین خوابی ندید	اندرین دنیا نشد بنده و مرید	کورمیه او کیم ازل بر یوله خوا	دینه ده اولمز مرید فیضیاب
و بر شد اندر تردد صدوله	یک زمان شکر کشش و سالی کله	اولسه ده ایلر تردد دلفکار	بر زمان شکر اوزره بر میل شکوه کا
پای پیش و پای پس در راه دین	می نهد با صد تردد بی یقین	راه دینده گاه پیش و گاه پس	صد تردد ایله در پای هوس

وامدار شرح اینم مک کرد	ورشتابستت زالم شرح شنو	دینم در بعد ازین شرح خبر	وار ایسه تعجیل الم شرح تیر
چون نذار شرح این معنی کران	خر بسوے مدعی کا دوران	شرحیوه قدر بو معنی مک حثام	دعوی کاوه کرک رباط کلام
گفت کورم خواندین جرم آن دعا	بس بلیسانه قیاست ای خدا	دید ای ایتدی باکه اسناد عیما	ایتدی شیطانی قیاس ای خدا
من دعا کورانه کی می کرده ام	جز بخالق کدی کی آورده ام	بنده کورانه دعا یوقت در کبن	استرم مؤلمی خلافتدن
کور از خلقان طمع دار دز جمل	من ز تو کرتست هر دشوار سهل	خلقدن ایلر طمع حبسل ایله کور	باکه سندن اولدی تسهیل امور
آن کی کورم ز کوران بشیرید	اونیا ز جان واحسلاصم نذید	ایتدی عیما نندن بنی اول کور عد	کورمه اخلاص قلب سندن مدو
کوری عشقت این کوری من	حبت یعنی و بصمست ای حسن	بنده کوری کوری کوری عشق اتم	حب ایدر انسانی اعنی واصم
کورم از غیر خدا بسینا بدو	مقتضای عشق این باشد بکو	غیر ایله کورم حسد ایله بصیر	مقتضای عشق بو نعم التضریر
تو که بسینایی ز کورانم مدار	دایرم بر کرد لطف ای مدار	ای بصیر ایتمه بنی اهل عیما	لطف وجود کدر امیدم دانما
آنچنانکه یوسف صدیق را	خواب بنمودی و کشتش متکا	تو یکه کیم سن یوسف صدیق ایچون	فیض قیلدک خوابنی تصدیق ایچون
مر مر لطف تو بهم خوابی نمود	آن دعای چخدم بازی نبود	لطفک ایتدی پس بنی مسرور خوا	پقیاس اولدم دعادن ذوقیاب
می نذاند خلق اسرار مرا	ژاژمی دانند گفتار مرا	خلق پسلمز مایه اسرار می	صانذیلر پهپوده در گفتار می
حقشانت و که داند از غیب	غیر سلام سر و ستار عیب	حقد ر انکر سا که مختص علم غیب	عالم الاسرار سن ستار عیب
خضم کشتش رو بمن کن حق بکو	رو چه سوی آسمان کردی عمو	دید خصمی اول بمنسله رو برو	آسمانه طومنه یوز ای سندن خو
شیدمی آری غلط می افکنی	لاف عشق و لاف قربت میرنی	سندھ تغلیط و تجن بی خلاف	اولدی عشق و قربتہ تلج لاف
با که این روی چون دل مرده	روی سوی آسمانها کرده	قنقی یوز ایله سن ای منور و تاب	آسمانه یوز طور ترسن بی حجاب
غافل در شهر افتاده ازین	ان سلمان می نهد رو بر زمین	شهره اندن غلغله دو شدی همین	اول مسلمان ایتدی رومال زمین
کای خدا این بنده را رسوا کن	کردم هم ستر من پیدا کن	ای خدا بو عبودی رسوا ایلمه	بد ایسمده سترم افشا ایلمه
تو همی دانی و شبهای دراز	که همی خواندم ترا با صد نیاز	سن پلور سن بو نجه شب دور و دراز	سا که ایلردم دعا و صد نیاز
پیش خلق اینرا اگر خود قدر نیست	پیش تو همچون چراغ روشنست	یوسته خلق ایچنده قدر و قدرتم	سن فروزان ایت چراغ عزتم

شنیدن داود علیه السلام سخن همد و خصم را سوال کردن از مدعی

داود نبی علی نبینا وعلیه السلام ایکی خصمک کلامن ایشیدو مدعی دن سوال ایتدیکیدر

چونکه داود بنی آمد برون	گفت بین چونت این احوال چون	چونکه داود بنی یه کلدیلر	پرش حال ایلدی اول داد کر
مدعی گفت ای نبی الله داد	کاومن در خانه او درفتاد	مدعی دیدیکه صد داد ای نبی	کیردی کاوم خانه سینه بوغبی
گشت کاوم را پرش که چرا	کاومن گشت او پان کن ماجرا	کاومنی ذبح ایتد قیلندن سوال	ایلمون حق او ز ره تحقیق مقال
گفت داودش بگو ای بوالکرم	چون تلف کردی تو ملک محترم	دید ای داود که سوله بی صلف	نچون ایتدک ملکن اول شخصک تلف
بین پر اکنده مگو حجت پار	تا پکسو کرد دین دعوی و کار	راستگفتار اول پان ایت حجتک	بر طرف اولسون نزاع و علتک
گفت ای داود بودم هفت سال	روز و شب اندر دعا در سوال	دید ای داود ایتدم هفت سال	روز و شب حقه دعا ایله سوال
این همی جتم زیر داند کای خدا	روزی خواهم سلال و بی عنای	مطلبم حقدن بو ایدر بنس	قسمتم لطف ایت حلال و بی عنای

مردوزن بر ناله من واقف اند
 تو پیرس از هر که خواهی ای خنجر
 هم بود پیرس و هم پنهان ز خلق
 بعد زین جمله دعا و این فغان
 چشم من تاریک شدنی بهر تو
 چشم من تاریک شدنی بهر تو
 کشم آنرا تا دم در شکر آن
 که دعای من شود آن غیب دان

حکم کردن داود علیه السلام بر کشته کاو

گفت داود این سخن را بشو
 تو روا داری که من بی جتی
 اینک بخشیدت خریدی وارثی
 کبر همچون زراعت دان عموی
 آنچه کاری بد روی آن تست
 روبرو مال مسلمان کز کمو
 گفت ای شه تو همین می گویم

تضرع آن شخص از داود علیه السلام

سجده کرد و گفت ای دانای سوز
 دردش نه آنچه تو اندر دم
 این بگفت و گریه در شد های
 گفت بین امروزای خواهان کاو
 تا روم من سوی خلوت در نماز
 خوی دارم در نماز آن التفات
 روزن جانم کشته از صفا
 نامه و باران و نور از روزنم
 دوزخست آن خانه کلان پر زنت
 تیشه در هر پیشه کم زن بسیار
 یا منی دانی که نور آفتاب
 نور این دانی که حیوان دیدیم
 من چو خورشیدم درون نور غرق

ناشتم معلوم مردان و زنان
 کیمین استرنگ بو حالی قیل سوال
 ظاهری مخفی قیل استفسار خلق
 بود عا و بو فغان ایکن رسوم
 بی طمع تاریک چشم اولدم بهمان
 دنج کاو ایتدم ایدوب شکر عظیم

داود نبی علیه السلام تضمین کاو ایلد حکم ایتدیکمیدر

دیدم داود نبی بسوز دکل
 بوخسه جائز بو غیسن جتی
 نچه مالک ملکه وارث اولمین
 کسبیده زرعه قیاس ایلد بهمان
 هر نه زرع ایتدک سنگ محصول کار
 وار بو شخصک مالی ایلد قضا
 دیدم سنده انی سویلرسن بودم

داود نبی علیه السلام اول شخصک تضرعیدر

سجده ایتد دیدم ای دانای راز
 یوق آنک قلبنده او لکم بنده در
 سویلرب در دید ایتدی گریه لر
 مدعی یہ دیدیم بو کون بکا
 خلوت سده ایلیم حقه نیساز
 حل اولور ایتسم نمازه التفات
 فتح ایدر جان روزن نور صفا
 نور و باران زیور روزن اولور
 خانه پر روزن اولور دوزخ قرین
 پیشه ده تیشه اولور نج و امک
 انی ادر اک ایتکه نور آفتاب
 نورانی پیلدک که حیوان کوردیم
 آفتاب آساین اولدم نوره غرق

رفتیم سوی نماز و آن حسلا
کز نهم تار است کرد این جهان
نیست دستوری و کز نه ریختی
همچنین می گفت داود این نطق
پس گریه اش کشید از پس یکی
با خود آمد گفت را کوتاه کرد

بهر تعلیم است ره مرخاق را
عرب و خدعه این بود ای پهلوان
کرد از دریای راز انکیختی
خواست کشتن عقل خالقان محترق
که نذارم در یکی اشش من شکی
اب بست و عزم خلو گاه کرد

خلوت و رکن نماز دلپناه
کج نمایی راست کاری جهان
یوق اجازت کیم اوله بو نکته باز
قول داد و اولدی بور سمه پان
ایلدی صرف سخن مردان غیب
کندی یه کلدی ایدوب کف زبان

اولدی بو مخلوق اچون تعلیم راه
خده اولد کرب و جنگ ای پهلوان
یوخسه کرد انکیز اولوردی بحر راز
چاکساز عقل ناس اولدی همان
دید یوقدر برکنده شک و ریب
بسته لب خلوتکمه اولد روان

در خلوت رفتن داود علیه السلام تا آنچه حقست پیدا شود

داود نبی علیه السلام اظنار حق طلیله حسنو کما هبه کتد یکیدر

در فرو بست و برفت که شتاب
حق نمودش آنکه بنمودش تمام
روز دیگر جسمه خصمان آمدند
همچنان آن ماجرا با باز رفت

سوی حجاب و دعای مستجاب
کشت واقف بر سرزای اشقام
پیش داود پهمبر صف زدند
زودزد آن مدعی تشنیع زفت

ایلدی در بسته محرابه شتاب
اگر حق کوستردی مقصودی تمام
روز دیگر کلدی خصمان سلف
وضع اول اوزره اولدی ماجرا

اولدی در کار دعای مستجاب
اولدی معلومی و جوه اشقام
پیش داود نبیده اولد صف
مدعی ایتد فزون چون و چسرا

حکم کردن داود علیه السلام بر صاحب کاو که از سر کاو
برخیزد و تشنیع صاحب کاو برداود علیه السلام

داود علیه السلام او کوز صاحبه بو کاوی دعوا دن فارغ
اول دید که صاحب کاو ک داود نبی یه مخالفت کستا خانه سید

گفت داودش خمش کن رو بهل
چون خدا پوشید بر تو ای جوان
گفت و او بلاچه حکمت اینچه داد
رفته است آوازه عدلت چنان
برسکان کور این استم زفت
همچنین تشنیع می زد بر ملا

این مسلمانرا ز کاوت کن بجل
رو خمش کن حق ستاری بدان
از پی من شرع نواهی نهاد
که معطر شد زمین و آسمان
زین تعدسنگ که بسکافت تفت
کالصلابنکام ظلمت الصلا

دید ی اودا که خاموش اول چلال
چونکه سندن ستر حال ایتدی خدا
دید ی و او یلانه بو حکم و قصنا
صیت عدلکله پراولمشدر جهان
کیم کلابه اولمشدر بو ستم
دید ی تشنیع ایله اول مست بلا

کاوی ایله بو سلمانه حلال
حق ستاری یه قیل کاوی فدا
شرع نو وضع ایتدک استرسن جا
ایتدی تعطیر زمین و آسمان
بو تعدی کوهی ایله چاک غم
اصلا ظلم اولدی پسدا اصلا

حکم کردن داود علیه السلام بر صاحب کاو که جمله مال
خود را بوی ده

داود نبی ملک صلوات الله علی نبینا وعلیه او کوز صاحبنه جمله
مالکی بو آده تسلیم ایت دیو حکم ایتد یکیدر

بعد از آن داود گفتش ای عنود
ورنه کارت سخت کردد کفتمت
خاک بر سر کرد و جا به بردید
یکدی دیگر برین تشنیع راند
گفت چون بخت بود ای بختگور
ریده آسگاه صدر و پیشگاه

جمله مال خویش او را بخش زود
تا نکردد ظاهر از وی استمت
که به مردم می کنی ظلمی مزید
باز داودش به پیش خویش خواند
ظلمت آمد اندک اندک در ظهور
ای درین از چون تو خرفاشاک و گاه

صکره داودا که دیدی ای عنود
یوخسه کار ک سخت او لوردیدم سکا
جا به چاک و خاک بر سر دید پس
اولدی تشنیع ایله زار و مستمند
دید ی بختک بدسنگ ای ناصبور
ایلدک تلویث صدر و پیشگاه

جمله مالک ویرا کا اولد کنود
اولسون مشهور ظلمک هر یکا
با که ظلم اولمقده افزون هر نفس
میند اودا که ایتدی نصیح و پند
اندک اندک ظلمک ایتدکله ظهور
سن غره حیف و عبث فاشاک و گاه

رو که فرزندان تو با جفت تو
 بندگان او شدند افزون مگو
 سنگ بر سینه همی زد بادوست
 میدوید از جمل خود بالا و پست
 خلق هم اندر ملامت آمدند
 کز ضمیر کار او غافل بند
 ظالم از مظلوم کی داند کسی
 کوبد سحره هوا همچون خسی
 ظالم از مظلوم انکس بی برد
 در نه آن ظالم که نسبت از درون
 کوسر نفس ظلم خود برد
 سکت هماره حله بر سکین کند
 خصم هر مظلوم باشد از جنون
 شرم شیر از است فی سکر ابدان
 تا تواند زخم بر سکین زند
 عالم مظلوم کش ظالم پرست
 که بگیرد صید از همسایگان
 روی در داد کردند آن فریق
 از کین سگشان سود او دست
 اینشاید از تو کین ظلمی است فاش
 کای نبی محبت با بر ما شفیق
 قهر کردی بی گناهی را بلاش

داریوزی اولادک ایله همسرک
 بنده سیدر هپ او محنت پرورک
 طاشکرایله سینین دو کدی همان
 پست و بالا جمل ایله اولک دوان
 لوم ایله خلق اولدیله هم خیره سر
 راز غیب سیدن چو غافل ایلیله
 ظالمی مظلومدن پلسو معنی یا
 خص صفت برنجه مغلوب هوا
 اول پلور مظلومی ظالمدن تمام
 ایلیه نفس ظلومی قهر تمام
 یوخسه نفس ظالمک سنده بنان
 خصم مظلومان اولور بی این و آن
 کلب ایله همواره سکینه هجوم
 قادر ایسه زخماک ایله او شوم
 شرم اولور شیرانده یوق کلبه او قید
 ایله همسایه سندن قصد صید
 ظالم مظلوم کشر بو عوام
 هر بری کلب کین ایشقام
 ایتدی داوده توجه اول فریق
 دیدیلرین محبت باسن هم شفیق
 ناسرا سندن بو ظلم بی نظام
 ایلدک بر بی گناه قهر تمام

عزم کردن داود علیه السلام بخواندن خسلق بدان صحرا که
 راز را آتش کارا کند و جتهای همه را قطع کند

داود نبی علیه السلام را از آتش کاره اولوب جتلمری
 قطع اولمق اچون خلقی صحرایه دعوت ایتدیکیدر

گفت ای یاران زمان آن رسید
 کان سر مکتوم او کردد بدید
 جلد بر خیزید تا پسرون رویم
 تا بدان سرتنهان واقف شویم
 در فلان صحرا درختی هست زفت
 شاخهاش انبه و بسیار و چفت
 سخت را اسخ خیمه گاه و منج او
 بوی خون می آیدم از پنج او
 خون شدست اندر آن خوش خردت
 خواجه را کشتست این منخوس بخت
 مال او را غصب کرده این عنود
 آن جوان آن خواجه را کردد پسر
 آنکه عبد مشرا اشش کرده بود
 تا کنون علم خدا پوشید آن
 طفل بوده نیست او را زین خبر
 که عیال خواجه را روزی ندید
 آخر از ناشکری آن قلتبان
 نی به نوز و نه موسمه ای عید
 بی نوایا ترا پاک لقمه بخت
 یادناورد او ز حقه های نخست
 تا کنون از بهر یک گاو این لعین
 میرند نفس زند او را بر زمین
 او بخود برداشت پرده از گناه
 در نه می پوشید جرمش را آله
 کافر و فاسق دین دور کردند
 پرده خود را بخود بر سر دند
 ظلم مستورست در اسرار جان
 می نهد ظالم به پیش مردمان
 که به پسندیم که دارم شاخها
 کاودونخ را به پسند از ملا

دید ای یاران بودم را در زمان
 سر مکتوم اوله مشهود و عیان
 خارج شجره کرک گشت و کذار
 تا بوله بو سرتنهان اشتهار
 کیم فلان صحرا ده دار در درخت
 شاخهاش انبه و بسیار و چفت
 سایه صالمش خیمه آسایه هر یکا
 بوی خون گلگنده پخندن بکا
 یعنی خون آلوده در زیر درخت
 خواجه سن اولدرد بو منخوس بخت
 مالنی غصب ایلدی بو قلتبان
 مشرا عبد ایکن ای از ادگان
 بوجوان اول خواجه اولدک پسر
 طفل ایدی پلور بو صورتدن خبر
 علم حق ستر ایلدی بوانه دک
 پیلدی شکرین بو کفران نمک
 کیم عیال خواجه بی برکون بود
 کورمدی نوز و وعید اولسه ابد
 صور میوب بر لقمه ایله نلری
 ایتدی اندیشه حق پروری
 شمدی بر گاو اچون ایتد اول لعین
 کندی خواجه زاده سن خاک زمین
 ایتدی کند و پرده سن چاک گناه
 یوخسه جرم ستر ایله اول آله
 کافر و فاسق جهنده سر لبر
 کندی ایله پرده سن زیروز بر
 ظلم اولور اسرار جانده ستر
 خلقه ظالم کندی ظلمن کو ستر
 یعنی دیکیم بنده وار در شاخها
 کاودونخ کورین قیلسون نظر

کواهی دادن دست و پاوزبان بر سر ظالم هم در این دنیا

ظالمک او زینه دنیا ده دخی دست و پاوزبان شهادت ایتدیکینی پاندر

پس هم اینجا دست و پایت در کزند
چون مؤکل میشود بر تو ضمیر
خاصه در هنگام خشم و گفت و گو
چون مؤکل میشود ظلم و جفا
چون همی گیرد کوه سرکام
پس همان کس کین مؤکل میکند
پس موکلهای دیگر روز شر
ای بده دست آمده در ظلم و کین
نیست حاجت شکر کشتن در کزند
نفس تو هر دم بر آرد صد شرار
جز و نام سوی کل خود روم
همچنان کین ظالم حق ناشناس
او از و صد کاو برد و صد شر
نیز روزی با خدا زاری نکرد
کای خدا خصم مرا خشود کن
گر خطا کتم دیت بر ما قست
سک می ندهد باستغفار روز

بر ضمیر تو کوهی دهند
که بگو تو اعتقادت و اکیر
میکند ظاهر سرت را موبو
که هویدا کن مرا ای دست و پا
خاصه وقت جوش و خشم و اشقام
تا لوای را از بر صحر ازند
هم تواند آفرید از بهر شر
کوهرت سست حاجت نیست این
بر ضمیر استیثت واقفند
که بیسندیم منم از اصحاب نار
من نه نورم که سوی حضرت شوم
بهر کاوی کرد چندین التباس
نفس ایست ای پدر از وی بر
یار بی نامد از روزی بدرد
گر منش کردم زیان تو سود کن
عاقله جانم تو بودی از است
این بود انصاف نفس ای جان حرم

دست و پایک بونده ده بی اشتباه
چون سکا اوله مؤکل بر ضمیر
با خصوص ایتد که خشم و گفتگو
دیرت یوزدن ایلدی ظلم و جفا
شاید ان سر اولور لر بی لجام
پس همان اولکیم موکلدر سکا
اول موکلر کا محشر ده هم
ای زبردست شاعر ظلم و کین
کیم سی تنهیره حاجت یوق تام
کو ستر نفیک دادم صد شرار
جز نار البت ایدر کلی طلب
همچنان اول ظالم حق ناشناس
ایتدی اندن غصب صد کا و شر
اولدی هم حقه بر کون ناله ساز
ای خدا خصم منم خوشنود قیل
عاقله اولدی دیت اولسه خطا
در استغفاره ایتمز بندل سنک

که ضمیر قلب که اولدی کواه
اولدی لطق اعتقاد کن خیر
راز کی اظهار ایدر اول موبو
ایله تقریر پسان ای دست و پا
خاصه وقت جوش و خشم و اشقام
تا که افشا ایده راز ک هر کجا
حاکم شاید اولور بی پیش و کم
شومی دانک عیان عند الیقین
سنده مضمرا آتسه واقفانام
یعنی اولدر همدم اصحاب نار
کیم دکلد روز ایده تا عزم رب
ایتدی بر کا و ایچون تشویش ناس
نفسکی حرص و طمعله ایتمه بر
ایتدی یارب دیوسوز و کداز
بوز یانم سود منم جو د قیل
ایلین سنسن ازل جانی عطا
بویله در انصاف نفس خیره تنک

برون رفتن حسیق بسوی آن درخت

چون برون رفتند سوی آن درخت
تا کنه و جرم او پیدا کنم
گفت ای سک جد اور اکتسه
خواجر اکتشی و بردی مال او
آن زنت اور اکتیزک بوده است
هر چه از وزایمید ماده یا که تر
تو غلامی کسب و کارت ملک او است
خواجر اکتشی باستم زار زار
کار داز اکتش کروی زیر خاک
نک سرش با کار در زیر زمین
نام اینسک هم نوشته کار دبر

اولدیلر چون عازم سمت درخت
کیم کنه و جرمی اولد قده عیان
دید ای کلب ایلدک جذن هلاک
خواجی قتل ایدوب ایتدک غصمال
خواجیه اولدی کتیزک حور تک
دیشی وارگک که اندن طوغدیلر
کسب و کار کملکی سن بنده اکا
خواجی ظلم ایلد ایتدک کشته سن
کیم چاغن ایتدی ترک زیر خاک
اول بچاق باشی او جنده در کین
نامی بو کلبک بچاق اوزره یتیر

دست صاحب کاوه چکدی بند سخت
رایت عدلی ایده صحرا نشان
بنده ایکن خواج سن بی و هم و باک
عدل یزدان ایلدک افشای حال
پس نچوندر بو جفا و عظمتک
دار تک مکلیدر انلر سبر
چون آنی چکدک شیرعتدن یکا
بوسخن گلکده شمیدی خواج دن
پر شتاب ایتدی خیال سمناک
شمیدی لازم در اوله حفر زمین
بویله ایتدی خواجیه مکر و ضرر

خلک طشره اول اعاج طرفه کتد کلیدر

همچنان کردند چون بشکافتند در زمین آن کار و دوسر را یافتند
و لوله در حلق افتادان زمان هر یکی ز نار ببرد از میان
بعد از آن گفتش پیاپی داد خواه داد خود بستان بدان رو سیاه

امری وز ره چون زمینی قاز و دیلر ظاهر اولدی اول چا غیله اوسر
ولوله دوشدی او خفته اول زمان هربری ز نارنی کسدی همان
دیدلر من بعد اکای داد خواه داد ک آل خونی امیش بور و سیاه

قصاص فرمودن داود علی السلام خونی را بعد از الزام حجت

الزام حجت لصره داود علی السلام آنک او زینه قصاصله امریدر

هم بدن تیغش بفرمود او قصاص کی کند مکرش ز علم حق خلاص
علم حق کر چه مواسا با کند لیک چون از حد بشد رسوا کند
خون نخبد در شد در هر دلی میل جست و جوی کشف مشکلی
اقتضای داوری رب دین سر بر آرد از ضمیر آن و این
کان فلان چون چه شد حالش چه کشت همچنانکه جوشد از گلزار کشت
جوش خون باشد آن و اجتهتا خارش دلها و جث ما جرا
چونکه سپدا کشت سر کار او معجزه داود شد فاش و دوتو
خلق جسمه سر برهنه آمدند سر سجده بر زمینا میزندند
ما همه کوران اصلی بوده ایم از تو ما صد کون عجایب دیده ایم
سنگ با تو در سخن آمد شمشیر کر برای غنم و طالو تم بگیر
تو بسه سنگ و فلاخن آمدی صد هزاران مرد را بر هم زدی
سنگهایت صد هزاران پاره شد هر یکی مرخصم را خونخواره شد
آهن اندر دست تو چون موم شد چون زره سازی ترا معلوم شد
کو به با تو رسا ل شد شکور با تو میخوانند چون مقری زبور
صد هزاران چشم دل بکشاده شد از دم تو غیب را آماده شد
وان قوی تر زان همه کین ائمت زنگی بخشی که سرمد قائمت
جان جمله معجزات اینست خود کوجب شد مرده را جان ابد
کشته شد ظالم جهانی زنده شد هر یکی از تو خدا را بنده شد

ایتدی اول سکین ایله امر قصاص ایتدی اول سکین ایله امر قصاص
کر چه ایله حرم حق چوق سر کار کر چه ایله حرم حق چوق سر کار
قان او یور صانمه دو شهر هر بر دله قان او یور صانمه دو شهر هر بر دله
اقتضای عدل رب العالمین هر کسک ایله ضمیرن مستین
هر نه ایسه حال و شانی میرا همچو محصول مزایع خود نمنا
جوش خون اولدی اول نفتیش ناس یعنی بخت ما جراتن و قیاس
چونکه سرکاری بولدی اشعاش قات قات اولدی معجزه داود فاش
خلق جمله سر برهنه اولدیله اعتذار ایله زمین سجده بر
اول شتر اعمای اصلی بز همان صد عجایب سندن اولمشدر عیان
اشکاره سویلر ایکن سا که سنگ آل بنی طالوت ایله ایتدکه جنگ
ایتدک اوچ سنگ فلاخنله هلاک صد هزاران مرد ایتدک چاکچاک
اولدیوز پیک پاره اولدم طاشلرک قان اچدی دشمنان ابرترک
اولدی دستکده سنگ آهن چوموم ز ره ایجاد ایلدک غیر از علوم
هم اولوب همدم جبال ایله طیبور اولدیله سا که هم آهنک زبور
نچیوز پیک چشم دل اولدی کشاد غیبه نطقکدن بولوب راه رشاد
جمله دن اقوی بود احسان تام ایلدک بخش حیات بردوام
اولدی روح معجزات بی عدد کیم اوله بر مرده یه روح ابد
کسدی بر ظالم جهان بولک حیات ایلدک قوللقده تجسد ثبات

بیان آنکه نفس آدمی بجای آن خونست که مدعی کا و کشته
بود و آن کا و کشته عقلست و داود حقت یا شیخ که نائب
حقتست که بعوت و یاری او تواند ظالم را کشتن و توانگر
شدن بروزی حلال بی کسب و بی حساب

نفس آدمی مدعی کا و کشته اولان خونی و عقل انسانی کشته کا و مشابه
سنده اولوب داود علیه السلام حقه یا خود حقیقت او زره اولان
شیخ کامله اشارتدر که آنک قوت و اعانت و بدایتی بسبیل ظالمی قتل
و قسمت حلال بی کسب و حساب ایله تحصیل غنایمیرا یکین پاندر

نفس خود را کس جهان زنده کن خواجه را کشتت او را بنده کن
مدعی کا و نفس تست بین خویشتر خواجه کرد دست و معین

نفسکی اولدر جهانی زنده قیل چونکه قاتل را نی سن بنده پیل
مدعی کا و نفسکدر همان کندن امیش خواجه شکانده عیان

آن کشنده کاو عقل قست رو
عقل اسیرست و همی جواید زحق
روزی بی رنج او موقوف صیت
نفس کوید چون کشتی تو کاو من
خواج زاده عقل مانده پنهوا
روزه بی رنج میدانی که صیت
لیک موقوفست بر قربان کاو
دوش چیز خورده ام و رنه تمام
دوش چیز خورده ام افسانه است
چشم بر اسباب از چه دو ختم
هست بر اسباب اسبابی دگر
انبیاء قطع اسباب آمدند
بی سبب مگر رابش کافتند
ریکها هم آرد شد از سعیشان
جمله قرآن هست در قطع سبب
مرغ با پیل دوسه سنک افکند
پیل را سوراخ سوراخ افکند
دم کاو کشته بر مقتول زن
حلق بریده جمد از جای خویش
همچنان ز آغاز تر آن تا تمام
کشف این نه از عقل کار افزا بود
بند معقولات آمد فلسفی
عقل عقلت مغز و عقل تست پوست
مغز جواز پوست دارد صد طلال
چونکه قشر عقل صد برهان دهد
عقل دفتر تا کند یکسر سیاه
از سیاهی و ز سپید فارغست
اینیاه و این سپیدار قدر یافت
قیمت همیان و کیسه از زرست
همچنانکه قدرتن از جان بود

بر کشنده کاو تن منکر مشو
روزی پرنج و نعمت بر طبق
انکه بکشد کاو را کاصل بدیت
زانکه کاو نفس باشد نقش تن
نفس خونی خواج کشت و پنهوا
قوت ارواحست و از ان پست
کنج اندر کاو دان ای کنج کاو
داد می در دست فهم تو زام
هر چه می آید ز پنهان خانه است
کز خوش چشمان کرشم آموختیم
در سبب منکر در ان آنگن نظر
معجزات خویش بر کیوان زدند
پرزاعت چاش کندم یافتند
پشم برابر شمش آمد کشکشان
عززد ویش و هلاک بولهب
لشکر زفت جش را بسکند
سنک مرغی کو بیسالا پرزند
تا شود زنده همساندم در کفن
خون خود جوید ز خون پالا خویش
رفض اسبابست و علت والسلام
بندگی کن تا ترا پیدا شود
شهو ار عقل عقل آمد صنفی
معدّه حیوان همیشه پوست سوت
مغز نغز از حلال آمد حلال
عقل کل کی کام بی ایقان هند
عقل عقل آفاق دارد پر زماه
نور ماهش بردل و جان از غمت
ز انشب قدرست کاخترو اتافت
پرزان همیان و کیسه ابترست
قدر جان از پر تو جانان بود

ذبحیدن اول کاوی عقلگر رسک
مطلبی حقدن بو عقلک بی ملال
پیل نه اولدی قسمت پرنج اکا
نفس ایدر دعوی کاو کشتنی
خواج زاده یعنی عقل پنهوا
روزی بی رنجی پس لکمی نذر
لیک کاو دک ذبح من موقوفدر
مانع دوشینه وار یوخسه تام
مانع دوشینه بر افسانه در
دیده دوز اولمز ایدک اسباب آه
وار بو اسباب ایچون اسباب کدر
قطع اسباب ایتدیلهرب پنهوا
بی سبب قطع ایتدیلهرب جری عیان
اندرک سعینه رمل اولدک دقیق
جمله قرآنده عیان قطع سبب
ایتدی مرغان با پیل ایکی سنک
فیللر سوراخ سوراخ اولدیلهرب
ضرب دم کاو کشته مرده یه
بی کلو بولدی حیات خود نمون
اولدی فتح و ختم تر آن بالتمام
عقل کار افزا انی کشف ایده مز
بند معقولات اولدی فلسفی
عقل عقلک مغز در عقل ایسه پوست
اهل لبه قشر اولور محضنا طلال
عقل قشری اهل برهان دمبدم
عقل ایدر دفتر لری جمله سیاه
اول سپید و سیاهیدن این
بولسه قدری کر سیاه ایله سفید
قیمت همیان و کیسه اولد زر
قدرتن پس جاندن اولدی همچنان

منکر اولده ذبح من کاو تنک
نعمت بی رنج و روزی حلال
اولدی قتل کاو اصل بدنا
کاو نفسک تقشیر پیل بوتی
نفس خونی قاتل جسد در اکا
قوت روحانی کلام مقتدر
کنج او کاوی ذبح ایله معروفدر
دست نممکده اولور دک بوزام
هر نه کلسه فیض پنهان خانه در
دور پنهان ایتسه تعسلیم نگاه
باقمه اسبابه اکا ایله نظر
ایتدیلهرب معجز لرین عالمنا
پرزاعت اولدیلهرب کندم فشان
پشم برابر شمش پاک و رقیق
عززد ویش و هلاک بولهب
قیردیلهرب جش جش سیف و جنگ
سنک مرغان ایتدی انردن کذر
زندگی بخش اولدی اول افسرده یه
قائلندن ایلدی دعوی خون
علت و اسبابی نافی و اسلام
قولغه موقوف بور از اغز
شهو ار عقل عقل اما صنفی
معدّه حیوان همیشه قشر پوست
مغز نغز اکا حلال اولدی حلال
بی یتقن عقل کل بصم قدم
عقل عقلک منظری پر نور ماه
نور جان و دلنده مستبین
اول شب قدر اولد اختروش بدید
کیسه کیم بی زر اوله اولمز نظر
پر تو جانان اولدی قدر جان

کرمه کفاره دیزدی مردگان	اولسه بی پروا کریم زنده جان	هیچ گفتی کافر از ایتون	کریدی جان زنده بی پروا کنون
کیم بوله قرن خلف اول جوده صو	سویله ایتون ناطقه تا حضرت جو	تا بقرنی بعد ما آبی رسد	هین بگو که ناطقه جومی کند
لیک قول سالقان تا کید اولور	کرچه هر ترک سوزی تجدید اولور	لیک گفت سالقان یاری بود	کرچه هر قرنی سخن آری بود
شاهدان صدق قرآن ای شکور	اولد پس تورات و انجیل وزبور	شد گواه صدق قرآن ای شکور	نی که هم توریست و انجیل وزبور
تا کله جبریل ایلد سبب جنان	رزق بی رنج طلبکار اول همان	کز بهشت آورد جبریل سبب	روزی بی رنج جو دی حساب
پصداع باغبان بی رنج کشت	رزق احسان ایده خلاق بهشت	پصداع باغبان بی رنج کشت	بلکه رزقی از خداوند بهشت
ساکه نفع احسان ایدر بی این و آن	چونکه حقن اولد نمانده نفع نان	بددت آن نفع بی تویست پست	زانکه نفع نان دران نان داد اوست
نان بی سفره ولیده ذوق جان	سفره ده ذوق بناندر کرچه نان	نان بی سفره ولی را بهره ایست	ذوق پنهان نشان چون سفره ایست
ساکه داود اولد عدل شیخ پهل	رزق روحانی به جد و جد قیل	جز بعدل شیخ کود او دست	رزق جانی کی بری با سعی و جست
اول سکانا چار اولور البت ام	شیخ ایله کورسه سنی نفسک مدام	از بن دندان شود او رام تو	نفس چون باشی بسند کام تو
کیم دم داود دن اولدی خیر	اولد صا جکا و اودم رام و اسیر	کر دم داود او آگاه شد	صاحب آن کا و رام آگاه شد
کلب نفسه کر اوله شیخ ایله یار	عقل اولور غالب دم صید و شکار	برسک نفست که باشد شیخ یار	عقل کا ہی غالب آید در شکار
روی شیخ اتا ز مرد تاب اکا	مکر و فنده اولد نفسک اژدها	روی شیخ اور از مرد دیده کن	نفس اژدها سبب با صد زور و دفن
سیخ زن اول چون عاران حرون	صاحب کاوی کرا سترسک زبون	چو نخران یخش کن آنسوی حرون	کر تو صاحب کا و را خواهی زبون
یوز زراع اولسه دلی کوتاه اولور	محضری چونیم ولی الله اولور	آن زبان صد کزش کوه شود	چون بنزدیک ولی الله شود
داستان وزرقی پزمرده صفت	یوز دل انا هر دهنده یوز لغت	زرق و دستانش نیاید در صفت	صد زبان و هر زبانش صد لغت
حجتی یوز پیک و لیکن نا صحیح	مدعی کا و نفس اولدی فصیح	صد هزاران حجت آرد نا صحیح	مدعی کا و نفس آمد فصیح
یوق شه اکا به امکان ظفر	ماعد ای شاه شهره حیل که کر	ره نتان زده شه اکا را	شهر را بفریبد الا شاه را
خنجر و سیف آستیننده بنان	نفس انده بجه و مصحف عیان	خنجر و شمشیر اندر آستین	نفس را تسبیح و مصحف در مین
همسرو همسرتک ایتمه الحذر	ایتمه انده وضع سالوسه نظر	خویش با او همسرو همسر کن	مصحف و سالوس او با و رکمن
قصدی ایتیلد رسکا قعرن مقرر	جانب حوضه وضو ایچون چکر	داندر اندازد تراد قعر او	سوی حوضت آورد بهر وضو
غالب اولق نفس ظلمانی ندن	عقل همت پشه نورانی ایکن	نفس ظلمانی برو چون غالبست	عقل نورانی و نیکو طالبست
در کهنده کلب ایسه شیر مهیب	باعث اولد خانه ده عقلک غریب	بر در خود سگ بود شیر مهیب	زانکه او در خانه عقل تو غریب
بو کلاب کور ایده اندن حذر	تا که شیران پشه به ایده کذر	وین سکان کور آنجا بگردند	باش تاثیران سوی پشه روند
دجی قلب ایله ایدر سه آنی قهر	مکری نفسک نه پهلون عام شهر	او نکرد جز بوجی القلب قهر	مگر نفس و تن نداند عام شهر
ساکه شیکک همجو داود نبی	اکه بهجنسی اولور یار غنچه	جز مگرد او دکان شیخت بود	هر که جنس اوست یار او شود
هر کیمک قلبنده حق اولسه مال	جنس تن قالمز ایدر تبديل حال	هر که احق در مقام دل نشاند	کو مبدل کشت جنس تن ماند
علت البت علت اولدی یقین	خلق جمله علت اتا در کین	یا علتی مشود علت یقین	خلق جمله علتی انداز کین
اولد بی تمییزه تابع کف ز نان	قدر داودی که فهم ایتز خسان	هر که بی تمییز کف دروی زند	هر کسی دهوی داودی کند
مرغ ابله ایله که غزم و سیر	کوش ایدر صیاد دن آواز طیر	مرغ ابله میکند آن سوی سیر	از صیادی بشنود آواز طیر

نقد را از نقل شناسد عیوست
رسته و بر بسته پیش او یکست
آه چنین کس کردگی مطلق است
بین از و بگریز چون آهوز شیر

بین از و بگریز اگر چه معنویست
گریختن دعوی کند و در شکلیست
چونش این تمیز نبود احمق است
سوی او مشتاب ای دانا دلیر

نقد و تسلی بلین اولدی غوی
رسته و بر بسته یکساندرا کا
کردگی مطلق اولد بویله کس
شیردن آهونجه ایله فرار

قیل حذر اندن کراولسه معسوس
شکده در ایتمه یقینی ادعا
چونکه یوق تمیزی احمق اولد کس
اوله قاج اندن شتابی ایله کار

گریختن عیسی علیه السلام فرار از کوه از احمقان

حضرت عیسی علیه السلام احمقردن اعلائی جباله سرعتملریدر

عیسی مریم بگو بهی میکریخت
آن کی در پی دوید و گفت خیر
باشتاب او انجان می تاخت جفت
یکد و میدان در پی عیسی براند
کر پی مرصنات حق کلخطه پست
از که این سومی گریزی ای کریم
گفت از احمق گریزانم برو
گفت آخر آن میخانه تویی
گفت آری گفت آن شهنیستی
چون سخوانی آن فسون بر مرده
گفت آری آن منم گفت که تو
گفت آری گفت پس ای روح پاک
با چنین برهانکه باشد در جهان
گفت عیسی که بذات پاک حق
حرمت ذات و صفات پاک او
کان فسون و اسم اعظم را که من
بر که سنگین بخواندم شد شکاف
بر تن مرده بخواندم کشت حی
خواندم انرا بر دل احمق بود
سنگ خار اکشت وزان خوب کشت
گفت حکمت چیست کجا اسم حق
آن همان رنجست و این رنجی چرا
گفت رنج احمقی قهر خداست
ابتلا رنجیست کان رحم آورد

شیر کوی خون او میخواست ریخت
در پست کس نیست چه گریزی چوطیر
کز شتاب خود جواب او نگفت
پس بجد عیسی را بخواند
که مرا اندر گریزت شکلیست
نی پست شیر دهنه خصم و خوف و بیم
می رانم خویش را بندم مشو
که شود کور و کرا از تو مستوی
که فسون غیب را ما دوستی
بر جسد چون شیر صید آورده
نی زگل مرغان کنی ای خوب رو
هر چه خواهی میکنی از یکست باک
که نباشد مر ترا از بندگان
مبدع تن خالق جان در سبق
که بود گردون کریان چاک او
بر کرد و بر کور خواندم شد حسن
خرقه را بدید بر خود تابانف
بر سر لاشی بخواندم کشت شی
صد هزاران بار در مانی نشد
ریک شد گزوی زوید هیچ کشت
سود کرد اینجا نبود انرا سبق
اوشد این را او انرا شد دو
رنج کوری نیست قهر آن ابتلا
احمقی رنجیست کان زخم آورد

عیسی مریم اولوب کوه پروان
بر کشی تعقیب ایروب دید کا
اولقدر ایله دی تعجیل و شتاب
پرو عیسی اولوب کندی همان
حق رضا چون قوفایت بو محل
بویکا کیمدن فرار ک ای کریم
دید ای احمقردن گریزانم مدد
دید ای سنن عیسی فرخنده دم
اول دکلمین سنی دانا می غیب
مرده به فیض نفس قیلسک اگر
سنسن اولکم هیئت طیر اوزره طین
هر جو ابنده دیدی عیسی نعم
بویله برهان ایله عالمده ساکا
دید ای عیسی ذاتی حق چون انک
با کمال عزت ذات و صفات
اول نفس اول اسم اعظم کیم مدام
کوه سنگینه او قورسم چاک اولور
کرا و قورسم مرده بی احیا ایدر
احمقه ایتمدم فسون سردی
سنگ خار ایله دی تحویل حال
دید ای پس حکمت ندر کیم اسم حق
بودخی انلر کبه رنج و بلا
دید ای رنج حق اولوب قهر خدا
اولدی رنج ابتلا رحمت رهین

سرعت سیر ایله اولشد رودان
کمه یوق کیمدن شتابک اول کجا
ایتمدی اول سالکله رد جواب
ایتمدی جدیله ندای الامان
کیم فرار ک شکلمدر ایله حل
یوق سنگ چون شیر و خصم و خوف و بیم
کنیدی تخلیصه اولمه سنده سد
معجز ک ابرای اعمی و اصم
غیبه واقف ایله ک پطن و ریب
زنده ایله لطفک ای قدسی کهر
روح بولد دست پاگده یقین
دید ای حاصل جمله مطلوبک نه غم
کیم قول اولمز ای نه فسرخ لقا
کیم او در حسلاقی بوجان و تنک
کیم انک مخلوقیدر بو کائنات
گاه و کوه ایدر تا شیر تمام
گاه و ش کوه کران چالاک اولور
قطره ناچسبیزی بر دریا ایدر
نچه یوز پیک کره درمان اولدک
ریکرار اولدیکه محصولی محال
انده نافع بونده بر عکس نسق
یا چون انلر کبه اولمز دو
رنج کوری اولدی بی قهر ابتلا
رنج احمق ایسه عین بغض و کین

دفع کیم اولمش اوله ختم ازل دست چاره ایده مزکار و عمل	چاره بروی نیار و برد دست	انچه دلخ اوست مهر او کرده است
احمق مذن ایله عیسی و شش کیز اولدی احمق صحبتی خویز و تیز	صحت احمق بسی خونبار سخت	ز احمقان بکیز چون عیسی کی سخت
صویبی آزا آنچه جذب ایلر هوا دینی احمق ایله جذب ایلر شها	دین چنین دزد و دهم احمق از شما	اندک اندک آبر اذد و هوا
جذب کریتله ایلر طبعی سرد همچو سنگ سرد ایدر ایرات شد	همچو آن کوزیر کون سنگی نهند	کر میت را دزد و سرد دهد
صانمه عیسانک فراری بیدر اول این اتا سکا تعلیم	ایست او آن پی تسلیم بود	آن کیز عیسی فی ازیم بود
ز مهر افاق ایته سرد تر مهر عالمتاب یوق لندن ضرر	چه غم آن خورشید پر اشراق را	ز مهر ارا پر کند آفاق را

اهل سبائک قصه سی وانلرک جاقتمری و انبسیای کر املک	قصه اهل سبا و طاقت ایشان و اثرنا کردن نصیحت	انبیا بر احمقان
---	---	-----------------

یاده کلدی قصه اهل سبا کیم صبا اولدی جاقتمردن و با	کر دم احمق صباشان شد و با	یادم آمد قصه اهل سبا
اول سبا شهری عظیم اید همان کودکان اچره مثلدر بوزمان	در فسانه بشنوی از کودکان	آن سبا نذ شهری بس کلان
کودکان افسانه لر سویلر ولی درج در دانه چوق پسند جلی	درج در افسانه شان بس سرتویند	کودکان افسانه نامی آوردند
هنرلی جده حمل ایدوب افسانه ده طالب کنج اول یور ویرانه ده	کنج مچو از همه ویرانه	هنر لها کوندر افسانه
اولدی بر شهر عظیم بی نظیر قدری یوق سکانی یا ننده حقیر	قدر او از قدر سکره پیش فی	بود شهری بس عظیم و ولی
طول عرضی هر جهت دور دراز حدی یوق هر یاکه اولسه ترک و تاز	سخت زفت و زفت اندازه پایز	بس عظیم و بس فراخ و بس دراز
انده اون شهر آدمی وار سو بسو لیک جمله سه تن ناشسته رو	لیک آن جمله سه خام خخته خوار	مردم ده شهر مجموع اندرو
کرچه کیم انده حسلا یق بی شمار لیک آن جمله سه خام خخته خوار	کر هزار انده باشد نیم تن	اندر و خلق و خلائق بی شمار
تغنی جان کیم اولمیه جانانه یار دور بین ایدی بری اتا که کور	تیز کوشش ایدی بری اتا صم	جان ناکرده جانان تا نستن
اول بر عریان ایدی برک و ساز اولدی اعمی اشته کلدی بر سپاه	دیدیم هم صاغرا شتدم سو بسو	آن یکی بس دور بین و دیده کور
دیدیم عریان خونی بود جانمک دیدی اعمی کلیدلر اشته یقین	دیدیم اول صاغر که صیت و مشغله	داند کر بس تیز کوشش و سخت کر
اوله لم نقل و فرار ایله این ظم اولدر یک یقین اولدی هله	دیدیم عریان آه و وایلاغم	وان دکر عور و برهنه و لاشه باز
کیم طمع قطع ایدر لر دامنم منخرم بر کند مهران اولدی لیک یوق بر ذره جگم کین	ترک ایدوب شهر گیزان اولدی لر بولدی لر اول کویده بر مرغ سمین	گفت کور اینک سپاهی میرسند
استخوان آلوده انسرده دماغ مرده بر قوش فضله زغ و کلغ	مردم بر قوش فضله زغ و کلغ	گفت کر آری شنیدیم بانگشان
		آن برهنه گفت ترسان زین منم
		کور گفت اینک بنزدیک آمدند
		کر همی کویده که آری مشغله
		آن برهنه گفت آوه دامنم
		شهر را بشتند و پیرون آمدند
		اندران ده مرغ غریبه یافتند
		مرغ مرده خشک و ز زخم کلاغ

زان همی خوردند چون از صید شیر
 هر یکی از خوردنش چون بیل سیر
 هر سه زانخور دندوبس فریه شدند
 چون سه پیل بس بزرگ و سه شدند
 انجان کز فریبی هر یک جوان
 در نیکبیدی ز زرفتی در جهان
 با چنین کبرنی و هفت اندام زفت
 از شکاف در برون جستند و رفت
 راه مرک خلق ناپیدار هست
 در نظر نماید که آن بچار هست
 مک سپایی کار و امانا مستقی
 زین شکاف در که هست آن مختفی
 بر درار جوی نیابی آن شکاف
 سخت ناپیدار و چون زین زفا

صونید لیل مرغه صانیم صیده شیر
 اولدیر اندن غذا ایله جسم
 ایتدی تحصیل سن هر بر جوان
 بویله هفت اندام ایله قوت شعار
 خلقه راه موت بر یولد رهنان
 بر برینسه کار بانکر مقتفی
 یوق شکاف اولبابی ایتک جتتوج

هر بری ز عنجه اندن اولدی سیر
 اولد اول اوج کسمه اوج فیل عظیم
 انکره تنک اولدی گویا کیم جهان
 ایتدی انکر رخسه درون گذار
 اولمز اول راه خفی کوزده عیان
 اول شکاف در دن امانا مختفی
 کرچه ناپیدار امانا چوق غلو

شرح آن کور دور بین و آن کر تیز شنود آن برهنه
 در از دامن

اول از اقدن کورن کور و چوق ایشیدان صاغر و ازون
 اکلکی چپلاکک قصه لری بیاننده در

کراملرا دانکه مرک ماشنید
 مرک خود نشنید و نقل خود ندید
 حرص ناپناست پند موبو
 عیب خلقان را بگوید کوبو
 عیب خود یک زره چشم کور او
 می نپند کرچه هست او عیب جو
 عور می ترسد که دامانش برند
 دامن مرد برهنه کی درند
 مرد دنیا مفلست و ترساک
 هیچ او را نیست از دزدانش باک
 او برهنه آمد و عریان رود
 وز غم دزدش جگر خون میشود
 وقت مرکش که بود صد لوحه پیش
 خنده آید جانشر این ترس خویش
 آن زمان داند غنی کش نیست زر
 هم ذکی داند که او بدنی هنر
 چون کنسار کودکی پراز سقال
 کوبران لرزان بود چون رب مال
 کرستانی پاره کریمان شود
 پاره کر بازش دهی خندان شود
 چون نباشد طفل را دانش دثار
 گریه و خندش ندارد اعتبار
 محتشم چون عاریتر ملک دید
 پس بران مال دروغین می طمید
 خواب می پند که او را هست مال
 ترسد از دزدی که بر باید چوال
 چون ز خوابش بر جهان کوشکش
 پس بر ترس خویش تخر آیدش
 همچنان لرزانی این عالمان
 که بودشان عقل و علم این جهان
 از بی این عاقلان دوزخنون
 گفت ایزد در بی لایعلمون
 هر یکی ترسان ز دزدی کسی
 خویشتن را علم پندار دبی
 گوید او که روز کارم می برند
 خود ندارد روز کار سود مند
 گوید از کارم بر آوردند خلق
 غرق بیکار یست جانش تا بخلق
 عور ترسان که نم دامن کشان
 چون رانم دامن از چنگالشان

موتز کوشی امده دایم
 حرص اعمی کور مده هپ موبو
 کوزی کور در کندی عین کور مک
 قطع دامن خونی عریانک ولی
 اهل دنیا مفلست امانا خوفناک
 کلهی عریان عالمه عریان کیدر
 کیم دم مومنده اول نالان اولور
 اغنی اول دم پلور یوق سیم وزر
 همچو طفلان دامن اولمش پرسقال
 السه لبر پاره سن کریمان اولور
 نیک و بد پسلمز چو طفل نابکار
 محتشمه شوق ملک مستعار
 دوشده اولمش صانکه اهل ملک مال
 بر کشی دوشدن او یاند رسه اگر
 بویله در تشبیه علم عالمان
 بویله عالمر اچون ای بوالفنون
 هر رنده خوف دزد و سارقان
 شکوه ساز روز کار ناپسند
 خلقی منع کاره طومشدر سپر
 کندی عریان خونی اولدر کیم بنم

کندی مومنده اصمدر هم عمما
 عیب ناسی سویلمکده کوبو
 سعی انجق عیب خلقی بلکده
 دامن حسریانه یوق قطع جلی
 مفلس بی نقده سارقان نه باک
 پس نچو زدن سر دزد ایله کدر
 جان پاکی خوفه خندان اولور
 هم پسلور مغبولن اسل هنر
 او ستمه دتر صانور کیم اول مال
 رد و اعطا ایتسه لر خندان اولور
 اغلسه یا کولسه یوق در اعتبار
 مال کاذب و زره پصبر و قرار
 خوف دزد ایله چکر و هم و ملال
 سخره ایلر کندی و همینه کولر
 کیم اوله علمی همان کار جهان
 دیدی فترانده خدا لایعلمون
 کندیه علم و کمال ایلر کجان
 کندیه یوق روز کار سود مند
 کندی بکاریده حیران سبر سبر
 دوشمون چنگال خسیره دامنم

صد هزاران فضل داند از علوم	جان خود را می نداند آن ظلوم
داند او خاصیت هر جوهری	در بیان جوهر خود چون خری
که همی دانم بجز و لا بجز	خود ندانی تو بجز وی ای عجز
این روادان روادانی و لیک	تور و امانا راوی بن تو نیک
قیمت هر کاله میدانی که چیست	قیمت خود را ندانی احمقیست
سعد ما و نخبها دانسته	شکری سعدی تو یا ناشسته
جان جمله علمها اینست این	که بدانی من کیسم در یوم دین
آن اصول دین بدستی تو نیک	بنکر اندر اصل خود که هست نیک
از اصولت اصول خویش به	کردانی اصل خود ای مرده

صفت خرمی شهر اهل سبا و ناشکری ایشان

شهر سبا که خرم و دلکش الی و اهل لیک عدم شکری و صفیدر

اصطفا بد بود آن اهل سبا	می میدندی از اسباب لقبا
داستان چندان ضیاع و باغ و راغ	از چب و از راست از بهر فراغ
بس که می افتاد از پرتی تار	تنک میشد معبره بر کنار
آن تار میوه ره را می گرفت	از پرتی میوه ره رود شکفت
سده بر سر درخت تانسان	پر شدی ناخواست از میوه فشان
باد آن میوه نشاندنی کسی	پر شدی زان میوه دامنا بی
خوشهای زلفت تازیر آمده	بر سر روی رونده می زده
مرد کلخن تاب از پرتی زر	بسته بودی در میان زرین کمر
سک کالچه کوفتی در زیر پا	تخمه بودی کرک صحر از نوا
کشت این شهر و ده از دزد و کرک	بزتر سیدی هم از کرک سترک
کر بگویم شرح نعمتهای قوم	که زیادت میشد آن یو مایوم
مانع آمد از سخنهای همم	انبیا بردند امر فاستقم

آمدن پنجمبران از حق بصیحت اهل سبا

اهل سبا به نصیحت همچون کلن پنجمبران حق بیسانده در

سزده پنجمبران آجا آمدند	کمر ما ترا جمله رهبر میشدند
که به نعمت فزون شد شکر کو	مرکب شکر از بخند هر کو
شکر منعم واجب آید در خرد	ورنه بک شاید در خشم ابد
پن کر مپسندین خود کس کند	کز چنین نعمت بشکری اس کند
سر بخت شکر خواهد سجده	پا بخت شکر خواهد قعده

انگزه اون اوچ پمبر کلیدلر	اولغنه کمر هراچون راهبر
دیدلر نعمت فزون شکری قنی	ترک شکر اولمز سر اوار غنی
شکر منعم واجب اولدنی عدد	ترک اولور مستوجب خشم ابد
کور دیکز ایتدی کرم رب جلیل	سزده یوق بو نعمته شکر قلیل
سر بغشله سجده در شکری انک	پای ویردی قعده در شکری انک

قوم گفته شکر ما را برد عول
ما چنان پر مرده کشتیم از عطا
مانی خواهیم نعمتها و باغ
انبیا گفتند در دل علیست
نعمت از وی جمعلی علت شود
چند خوش پیش تو آید ای مصر
تو عدو این خوشها آمدی
هر که او شد آشنا و یار تو
هر که او پیکانه باشد با تو هم
این هم از تاثیران پاری است
دفع آن علت بیاید کرد زود
هر خوشی کاید تو نا خوش شود
کیمیای مرگ و حکمت آن صفت
بس غذایی که زوی دل زنده شد
بس عزیزی که بناز اشکار شد
آشنایی عقل با عقل از صفا
آشنایی نفس با نفس پست
ز آنکه نفس کرد علت می تند
گر خواهی دوست را فردا نفیر
از سموم نفس چون باعلی
گر بگیری گوهری سبکی شود
در بگیری مهربی مهر دل جنگی شود
بعد در کت کشت سپد ذوق و کثیف
چیز دیگر که بجز آن ای عصد
باز فردا از آن شوی سیر و نفیر
هر حدیث که نه پشت نون شود
تا که آن که نه بر آرد برک نو
ما طیبانیم و شاکردان حق
آن طیبان طبیعت دیگرند
ما بدل بی واسطه خوش بنکریم
آن طیبان غذا اند و شمار
جان حیوانی بدیشان استوار

ما شدیم از شکر و از نعمت ملول
که نه طاعتان خوش آیدنی خطا
مانی خواهیم اسباب فراغ
که از آن در حق شناسی آفتست
طعمه در پیمار کی قوت شود
جمله نا خوش کشت و صاف او کدر
کشت نا خوش هر چه کف در و روی
شد حقیر و خوار در دیدار تو
پیش تو اوبس به است و محترم
ز هر او در جمله جفتان ساریست
که شکر با آن حدث خواهد نمود
آب حیوان کر رسد آتش شود
مرگ کرد در آن حیانت عاقبت
چون پساد در تن تو کند شد
چون شگارت شد بر تو خوار شد
چون شود هر دم فرون باشد و لا
تو یقین میدانی که هر دم کمترست
معرفت را زود فاسد می کند
دوستی با عاقل و با عقل گیر
هر چه کیسری تو مرض را آتی
در بگیری مهربی مهر دل جنگی شود
بعد در کت کشت سپد ذوق و کثیف
چیز دیگر که بجز آن ای عصد
باز فردا از آن شوی سیر و نفیر
هر حدیث که نه پشت نون شود
تا که آن که نه بر آرد برک نو
ما طیبانیم و شاکردان حق
آن طیبان طبیعت دیگرند
ما بدل بی واسطه خوش بنکریم
آن طیبان غذا اند و شمار
جان حیوانی بدیشان استوار

دیدنی قوم بد که شکری قاید عول
بر زری پر مرده ایمت شد در عطا
بر زده یو قدر مطلب انعام و باغ
علت دل و اوردید لرا نبیاسیا
نعمت اول آفت ایله علت و لور
پشکا هکده نچه خوش طعمه لر
سن نچه خوش طعمه به اولدک عدو
ساکه اولکیم اشنا و یار در
کیم ساکاپیکانه اولسه لاجرم
بودخی اول خسته لکدن بر اثر
دفعه اول علتک لازم شتاب
ساکه هر طعمی موشش کوستر
مایه مرگ و خلل در اول صفت
چوق غذا کیم قلبه و ارا اندن حیات
چوق معرزنسنه به قیلدک هوس
عقله عقل اولسه صفادن آشنا
نفس هر نفس دنی به اولسه یار
نفس ایچون زیر که علت در صفت
استمر نسک روز فردا نقرتی
چون سموم نفس ایله علت و لور
کوسره مالک اولور سک اولور
عرض اولسه نمکه بکر و لطیف
چوق ای شدم که نه در دیر سن اکا
اولسه کر نو کفتم برزیا کلام
دفع علت ایله علت اولسه دور
کلسه تاک که نه دن برک جدید
بزطیبانزا اولوب شاکرد حق
بشقه در طب طبیعتده هوسنر
قلبی برزنی واسطه فهم ایلرز
اول طیبان غذای برک و بار

اولش بر ز شکر نعمتدن ملول
بر زده نا خوش اولد طاعات و خطا
بر زده یو قدر قصد اسباب فراغ
حق شناسی به او در آفت نا
خسته به طعمه نچه قوت اولور
صاف ایکن نا خوش اولور هم پر کدر
کیم الک صونسک اولور سن ترش و
منظر که اول حقیر و خوار در
اول کور نمکه عزیز و محترم
جمله به ساریدر اول زهر ضرر
شکری ایله حدث بی آب و تاب
آب حیوان اولسه آتش کوستر
مرگ اولور اندن حیات عاقبت
جسمکه کلسه اولور پر مرده ذات
رغبتک فالمر اولجه دست رس
هر نفس افزون اولور حب و ولا
دمدم ظاهر اولور نقصان کار
وار اولعه فساد معرفت
عقل و عاقل ایله ایله الفتی
هر نه اولسه علت آلت اولور
مهر قلبک مستحیل جنگ اولور
اولور ادر انگده بی ذوق و کثیف
غیرین عرض ایله وار ایسه بجا
مینه فردا نفرت ایلرسن تمام
نواد لور هر که نه قول ایتمه صدور
نچه یوز خوشه اولور اندن بدید
بحر قلزم سیر مزدن اولدی شق
قلبه راه بنض ایله ایلر نظر
کیم فر است ایله عالی منظر
روح حیوانی به اولدی ساز کار

<p>ما طبیبان فعالم و مقال کین چنین فعلی ترافع شود ان چنین قوی تراشش آورد آن طبیبانرا بود بولی دلیل دست مزدی می نخواستیم از کسی بن صلا پساری ناسور را</p>	<p>ما هم ما پر تو نور جلال وان چنان فعلی زره قاطع بود وان چنان قوی ترایش آورد دین دلیل ما بود وحی جلیل دست مزد ما رسد از حق بی داروی ما یک پیک رنجور را</p>	<p>بر زده طب فعل و مقال احکامیدر کیم سکا بو فعل اولور نافع دیرز فعل و قول مستقیم سویلرز اول طبیبان بولی ایلر لر دلیل ایتمرز بر کسه دن اجرت طلب الصلا دل خستگانه الصلا</p>	<p>پر تو نور جلال الهامیدر فعل خیر نافع قاطع دیرز هجنت قول مستقیم سویلرز بر زده برهان حکمت وحی جلیل اجر من مطلق برزم احسان رب بر زده در مرضایه داروی دوا</p>
<p>معجزه خواستن قوم از پیغمبران علیهم السلام</p>		<p>پیغمبران علیهم السلام دن اول تو کم معجزه طلب ایتد کلریدر</p>	
<p>قوم گفتند ای گروه مدعی چون شما بسته همین خواب و خورید چون شما در دام این آب و کلید حب جاه و سرور دارد بران ما نخواستیم این چنین لاف دروغ ان بیا گفتند کین زان علتت دعوی ما را شنیدید و شما امتحانست این کهر مر خلق را هر که گوید که او گفتش کواست آفتابی در سخن آمد که خسیز تو بکوی آفتابا کوا کوا روز روشن هر که او جوید چراغ در نمی پسنی کمانی برده کوری خود را کمن زین گفت فاش در میان روز گفتن روز کوا صبر و خاموشی جذوب رحمتت انصتوا پسیر تا بر جان تو گر نخواهی نفس پیش این طبیب گفت افزونرا تو بفروش و بخر تا نشای تو بگوید فضل هو چون طبیبانرا که دارید دل دفع این کوری بدست خلق نیست</p>	<p>کوکوا علم طب نافع همچو ما باشید درده می چرید کی شما صیاد سیرغ دید که شمارد خویش از پیغمبران کردن اندر کوش و افتادن بدوغ مایه کوری حجاب رؤیتت می نپسند این کهر در دست فاش کرد انیسم کرد چشمها کومی نپسند کهر جس عماست که بر آمد روز بر چه کم ستیز گویدت ای کور از حق دیده خواه عین جستن کوریش دار دبلغ که صبا هست و تو اندر پرده خامش و در اشتهار فضل باش خویش رسوا کردنت ای روز جو وین نشان جستن نشان علتت آید از جانان جزای انصتوا بر زمین زن ز تو سر را ایلیب بذل جان و بذل جاه و بذل زر که حسد آرد فلک بر جا تو خود پسنید و شوید از خود نخل ایک اگر ام طبیبان از بدیست</p>	<p>دید ای اول قوم ای گروه مدعی سزده چوق وار اکل و شربه احتیاج سزا دلور کن بند دام آب و گل انده کیم دار حب جاه و سرور نار و اولدی بره لاف دروغ ان بیا دیدی بو در علت سزده کوش ای دو ب عوامزی فی الجمله سز خلقه عین امتحاندر بو کهر کیم کواه استرسوزی شاهد اکا شمس ایدر کور نطق حال ایله کلام ایلر ایسک شمسه تکلیف کواه کیم چراغ استرسه کونزده عیان کور مزایسک سنده شبهه برقرار بو سوز ایله ایتمه انشای عما روز روشنند روزی سؤال صبر و خاموشی سبدر رحمت انصتوا امرن قبول ایت تو بتو استرسک نمسی قیل عرض طبیب قیل فضول و قول باطلدن حذر تا نشایده سنکون فضل هو چون طبیبانرا ایدرسن عرض دل خلق النده اولدی دفع عما</p>	<p>امتحان لازم بو طب نفعی اولدیکر کویا بزله هم مزاج اوله سز صید اکن سیرغ دل نچه ایلر دعوی پیغمبری کلر اندن کوش ادر که فروغ کیم عما در مانع رؤیت سزده الده کوه سر اولدی منظور کز برانی ایتلکه یز عرض بصیر کوهری کور مزاج و محبوب عما دیر که کونز کلدی پس ایله قیام ساکه دیر کیم اول خدان دیده خواه اول طلب کور اولدیغن ایلر پان کیم صباح اماده چمک پرده دار ناظر فضل اول خموش ابتلا کوری نفس ایله رسوایی به دال کیم نشان استر نشان علتت تا کله حق دن جزای انصتوا کچ زر و سردن بو یولده ایلیب بذل جان ایت بذل جاه ایت بذل زر جا که رشک ایله کردون سوسو اول بصیرت ایله نفسکدن نخل لیک اگر ام طبیباندر بدی</p>

این طیبیا ز ارجان بنده شوید | تابشک و عشب را کنده شوید

بو طیبیا نه او کیم بنده اولور | مشک و عنبر ایله کنده اولور

مستم داشتن قوم انبیا را علیه السلام

انبیای کرام علیه السلام قومی که تمام ایتد کفریدر

قوم گفتند این همه ز رقت و مکر کی خدایا نایب کند از زید و مکر
هر رسول شاه باید ضن او آب و گل کو خالق افلاک کو
مغز فرخوردیم تا چون شما پشه را داریم همسرا زهما
کو هم کوی پشه کو گل کو خندا ز آفتاب چرخ چه بود ذره را
این چه نسبت اینچه پوندی بود تا که در غسل و دعا می در رود

دیدیم قوم او کلد بوسوز زر زرق و مکر کیم خدایه اوله نایب زید و مکر
جنس اولور شاهه ایچون البت رسول آب و گل خلاقه بولسونی وصول
بر زده یوقمی فهم و ادراک و ذکا پنجه اولسون پشه همرا زهما
قنده پشه قنده در دست درهما ذره بی خورشیده نسبت نار و ا
بونه نسبت اول نه ربط ناقبول تا قبول ایده انی فهم عقول

حکایت خرگوشا که خرگوشی را بر سالت پیش پهل فرستادند
که بگو که من رسول ماه آسمانم پیش تو که ازین چشمه آب
حذر کن چنانکه در کتاب کلیده تمام گفته است

جامعت خرگوشان بر خرگوشی رسول ماه اولوق دعا سیله فیله
کوندر دکگری و چشمه آبدن حذر ایله دیو تبلیغ رسالت
ایتدی کی حکایت سیدر که کلیده کتاب بنده تمام ذکر اولمنشدر

این بدان ماند که خرگوشی بگفت
کز ز پیلان بران چشمه زلال
بجا محروم و ز خوف از چشمه دور
از سر که بانک زد خرگوش زلال
که پیر اربع عشر ای شاه پهل
شاه پیلان رسولم پیش پیست
ماه میکوید که ای پیلان روید
ورنه من تان کور کرد نام ستم
ترک این چشمه بگویم دور روید
منک نشان آنست کاند چشمه ماه
آن فلان شب حاضر آیشاه پهل
چونکه هفت و هشت از به بگذرید
چونکه زو خرطوم پهل آیش در
پهل باور کرد از وی آن خطاب
مانه زان پیلان کولیم ای کرده

بو اکا کز که طوشان دید بن
ضبط ایروب برعین صافی فیلدر
چشمه دخنخوف ایله هپ محروم و دور
کوبدن آوز ایله خرگوش زلال
ایک اون در دنده گل ایشاه پهل
بن رسولم ای شه پیلان تمام
بو یله دیر سیلان مطلق قول ماه
یوخسه اعمی ایلمرم بی اشتباه
اولسون بو چشمه به سرزدن یقین
ختم ماه چشمه ده بود نشان
حاضر اول گل اول کچه ای شاه فیل
منقضی اولد قده هفت و هشت ماه
چونکه خرطوم صویه صالدر روان
شاه پیلان ایتدی تصدیق خطاب
پهل ابلهدن دکلد ربو کرده

جواب گفتن انبیا علیه السلام طعن ایشانرا و مثل زدن ایشانرا

انبیا علیه السلام اول قوه و مثلیرینه جواب باصواب لریدر

انبیا گفتند آوه پند جان | سخنتر کردای سفیان بن سندان

دیدیلر کیم انبیا بو پند جان | محکم ایتدی بنده کز ای بلهان

ای درینا که دو در بختان	کشت زهر قهر جان آهنگتان	اولی زهر قهر جان ناروا	ای درینا بخبر کز آنچه چون دوا
ظلمت افروزد این چراغ آن خیمرا	چون خدا بکاشت پرده خشم را	کیم اوله خشم خدا دن پرده دار	بوی چراغ اول خشمی ایلمرتنگ و تار
چه رئیس جست خواهیم از شما	که ریاستان فرو نیست از سما	کیم ریاست بزده خود فوق السما	سزودن امید ریاست ناروا
چه شرف یابد ز کشتی بگرد	خاصه کشتی ز سر کین کشته پر	با خصوص اوله اوسر کین ایلمر	پشرف کشتیدن اول دریای در
ای دریغ آن دیده کور و کبود	آفتابی اندر و ذره نمود	مهری کور مرز زه بی ایلمر شهود	ای دریغ اول دیده کور و کبود
ز آدمی که بود بی مثل و ندید	دیده ابلیس جز طینی ندید	دیده ابلیس دن اولدی خنی	جوهر بی مثل ایکن آدم صنی
چشم دیوانه بهارش دی نمود	زان طرف جنبید کور اغانه بود	اول جبتند ز که اولمز خانه دار	دیده دیوانه به دیدر بهسار
ای بساد دولت که آید گاه گاه	پیش بی دولت بگردد او ز راه	انی یولدن دوند ز بخت سیاه	ای نچه دولت کلور کیم گاه گاه
ای بسامعشوق کاید ناشاخت	پیش بد بختی نماند عشق باخت	عاشق بد بخت اولور اندن جدا	ای نچه معشوق اولور طلعت نما
احمقانرا اینچنین حرمان چر است	می سازد کمر ناز راه راست	طوغری یول کمر بهر چه حسابان دکل	احمقانه باعث حرمان پهل
این غلطه دیده را حرمان است	وین مقلب قلب اسوء القضا	قلبی ایلمر منقلب سوء القضا	حکم حرمان کج نظر بالا قضا
چون بت سنگین شمار اقبله شد	لغت و کوری شمار اظلمه شد	سایان هم لعنت و کوری راه	سز کرده اصنام سنگین قبله گاه
چون بشاید سنگتان انباز حق	چون نشاید عقل و جان هم از حق	نخون اولمز عقل و جان هم از حق	چونکه جا ز سنگ اوله انباز حق
پشته مرده همار اشد شریک	چون نشاید زنده هم از ملیک	نخون اولمز زنده هم از ملک	پشته مرده همایه مشترک
یا کمر مرده ترا شیده شامست	پشته زنده ترا شیده خداست	پشته زنده ایسه صنع حسدا	صنکر اولدی بت مرده ادا
عاشق خویشید و صنعت کرد خویش	دم مار از اسرار است کیش	مارده یکسان طبیعت دم و سر	صنع نفس اولدی کز عاشق کمر
نی دران دم دولتی و نعمتی	نی دران سر راحتی و لذتی	یوق سر زنده راحت لذت انک	یوق دمنده دولت و نعمت انک
کرد سر کردن بود آن دم تار	لایقند و در خورد آن هر دو یار	پیری پیرینه مناسب ایکی یار	همسر ایلمر قیروغن باشیله مار
انچنان کوی حکیم خنزروی	در الهی نامه کر خوش بشنوی	اول الهی نامه تک چاپکروی	بویله سویلر اول حکیم غزنوی
کم فضولی کن تو در حکم قدر	در غور آمد کوش خرباشخص ضر	شخصه اولد مناسب کوش ضر	ایده کور تسلیم احکام قدر
شد مناسب عضوه و ابدانها	شد مناسب وصفها با جانها	متحد اوصاف هر بر جان ایله	جمله اعضا مستوی ابدان ایله
وصف هر جانی تناسب باشدش	پیکان با جان که حق ترا شدش	کیم مسلم شهید نصر صنع خدا	وصفی هر جانک مناسب دراکا
چون صفت با جان قرین کردست او	پس مناسب دانش همچون خیم و رو	چشم و رو آسا مناسب در همین	بر صفت کیم جان اول ایتدی قرین
شد مناسب وصفها در خوب و شر	شد مناسب حرفها که حق نبشت	انسب اولد هر فلر کیم یازدی حق	خوب و زشت اوصافی جمله مستحق
دیده و دل هست بین اصبعین	چون قلم در دست کاتب ای حسین	دست گاتبد قلم و ش بولد زین	قلب و ابصار اولد بین الاصبعین
اصبعین لطفست و قهر و در میان	گلک دل با قبض و بسطی زین بنان	قبض و بسطه گلک دل دندر کشاد	اصبعیندن لطف و قهر اولد مراد
ای قلم بنگر کرا جلالیستی	در میان اصبعین کیستی	کور کیمیک انکشتنه رومالن	ای قلم سن صاحب اجلال سن
جمله قصد و جنبش زین اصبعست	فرق تو بر چار راه جمعست	فرق تک اولدی چار مجمعدن یکا	اول بناندن قصد و جنبش همپکا
این حروف حالها از نسخ اوست	عزم و سخت هم ز عزم و فسح اوست	عزم و فسحک عزم و فسحندن انک	احرف احوال نسخندن انک
جز نیاز و جز تضرع راه نیست	زین قلب هر قلم آگاه نیست	هر قلمده منکشف اولمز یوراز	غیری یوق الا تضرعله نیساز

این مسلم داند ولی بر قدر خود
قدر خود پیدا کند در نیک و بد
آنچه در خرگوش و پیل او نختند
تا ازل را با جیل آمیختند
کی رسد تان اینمشها ساختن
سوی آن درگاه خاص انداختن

بو قلم واقف ولی قدری قدر
نیک و بد مقدر اینی اطهار ایدر
او کله او کله وایه خرگوش و پیل
اولدی مخلوط جیل بی قال و قیل
لایق اولمز بوشملر عرضی تا
اوله اول درگاه خاص کبریا

بیان آنکه هر کس را نزد مثل آوردن خاصه
درگاه الهی

هر کسک امور ناقصا بی خاصه افعال الهیه مثل ایراد نه عدم
قدرت بیساندر

آن مثل آوردن آن حضرتت
که بعلم ستر و جبر او آیتت
توجه دانی سرچیزی تا توکل
یا بزلفی یا برخ آری مثل
موسی از اعضا دید و نبود
از دماغ ستر او آب می کشود
چون چنان شاهی نداند سرچو
توجه دانی ستر این دام و جوب
چون غلط شد چشم موسی در مثل
چون کند موشی فضولی مدخل
آن مثل را چو از درها کند
تا پیاسخ جزو جزوت بر کند
این مثال آورد ابلیس لعین
تا که شد ملعون حق تا یوم دین
این مثال آورد قارون از لجاج
تا فرو شد در زمین با تخت و تاج
این مثل ترا چو زراغ و بوم دان
که از ایشان پست شد صد خاندان

بو مثل اول حضرتت منصوصدر
علم ستر و جبر اکا مخصوصدر
سترکاره یوق و قوف بی خلل
ایده سن یازلف و یارونی مثل
اولکده موسایه کورندی بر عصا
سترچو بی پیلدی بر او یله شاه
چشم موسادان بنان ایکن مثل
ساکه دام و دانیه ممکنه راه
بو مثال اولدی سکا چون از دماغ
قول ایده تا جزو جزو مکدن رها
بو مثالی ایتدی ابلیس لعین
ایتدی حق ملعون انی تا یوم دین
ایتدی قارون بو مثال ایلد لجاج
طعمه خاک اولد گنج و تخت و تاج
بو مثالک سن چو زراغ و بوم پیل
ایلدی یوز خاندانی مضمحل

مثلها زدن قوم نوح علیه السلام با تهرادر زمان
کشتی ساختن

نوح نبی یه علیه السلام انشای کشتی شناسنده است هرا ایله قومک
ضرب امثال ایتد کلریدر

نوح اندر بادیه کشتی بساخت
صد مثل کوازی تهر ساخت
در پابانی که آب چاه نیست
میکند کشتی چه نادان ابله نیست
آن یکی گفت ادمش کز بدورا
وان در کفت پای او معوج چرا
وان در کفت این بود مشک تقی
خراخند دید از آن خرگوشی
ان یکی میگفت ای کشتی بتاز
وان یکی میگفت پرش هم بساز
او همی گفت این بفرمان خداست
این بچگر که ما نخواهد کشت کاست

باشلدی کشتی یه چون نوح نبی
صد مثل کوا اولدی سحره مرکبی
دیدیلر بونده یو غیکن چاه و آب
ابلهانه قصد کشتی یه شتاب
پری دیدی قویرغی کجدر انک
پری دیدی پایی معوجدر انک
اول بری دیدر کبودر مشک تقی
قول آخر و ارا انک بر خرگوشی
پری کشتی یه ایدوب تکلیف سیر
پری دیدر کبال و پرایت همچو طیر
نوح دیدی امر باری اولدی بو
اولمز اول ممنوع لغو ظنم جو

حکایت آن دزد که پرسیدندش چه میکنی نیمشب درین بن
دیوار کفت دهل می زنم

اول سارکک قصه سیدر که نصف لیلده دیوار دیننده نیلرسن
دیو سوال ایتد کلرنده طبل چالارم دیو جواب دیر مشدر

این مثل بشو که شب دزدی شنید
در بن دیوار حضرتت می برید
نیم سدری که او رنجور بود
طقطق آهسته اش را می شنود
رفت بر بام و فرود او نخت سر
کفت او را در چه کاری ای پدر

بو مثلدر کوش قیل بر دزد شب
رخنه دیواره صرف ایتد تعجب
بر او یانق خسته شوریده هوش
طقطق آهسته بی چون ایتدی کوش
چققدی باه ایتدی اندن سرفرد
دید اول دزد ندر بو جست و جو

خیر باشد نیم شب چه میسکنی
در چه کاری گفت می گویم دهل
گفت فردا بشنوی این بانگ را
آن دروغست و گزوب بر ساخته

خیر اوله نیلر سن انده نیم شب
صوردی کارن دید مرد طبل باز
دیدیم اوازه سی یارین چقار
ساخته برگره سخندر اول دروغ

جواب آن مثل که منکران گفتند از رسالت خرگوش
پیغام پس از ماه آسمان

ماه آسمان رسالت خرگوش ایله پیغام فیل مثلنک
جو اسپدر که منکران ادعا ایله یلیر

سران خرگوش دان دیوفصول
تا که نفس کول را محسروم کرد
باز کونه کرده معنیش را
اضطراب ماه کفتی در زلال
قصه خرگوش و پیل آری و آ
این چه ماند آخرای کوران خام
چه و چه آفتاب و چه فلک
آفتاب آفتاب آفتاب
صد هزاران شهر را خشم شهبان
کوه بر خود می شکافد صد شکاف
خشم مردان خشک گرداند سحاح
بگریز ای مردگان بی حنوط
پیل خود چه بود که سه مرغ پران
اضعف مرغان با پیلست و او
کیست کوشنیدان طوفان فوج
روحشان شکست و اندر آریخت
کیست کوشنید احوال شود
چشم باری در چنان پیلان کشا
انچنان پیلان و شان ظلوم
تا ابد از ظلمت در ظلمت
نام نیک و بد مگر شنیده اید
دیده را نادیده می آید لیک
کیر عالم پر بود خورشید و نور
چون روی در ظلمتی مانند کور

سخر خرگوش اولدی شیطان فضول
تا که نفس جا بی محروم اید
عکسنه فهم ایلدک معنی سنی
اضطراب ماهی دیر سن آبد
قصه خرگوش ایله پیلان و آب
بوخچه بگز ایا کوران خام
پس نه ماه و آفتاب و نه فلک
آفتاب آفتاب آفتاب
صد هزاران شهری خشم ایله شهبان
کوه اولور اندن شکاف اندر شکاف
خشم مردان ایله خشک اولور سحاح
قیل نظرای مردگان بی حنوط
پس نذر فیلان که بر چه طیور
کیم با پیل اضعف مرغان ایکن
کیمه مسموع اولدی طوفان فوج
انلر که ارواحن ایتدی غرق آب
جمله تک معلومی اصحاب نمود
قنده کندی بوخچه فیل خودنا
اوله پیلان ایله شان ظلوم
تا ابد ظلمت رواندر ظلمت
نام نیک و بد دکل مسموع کز
دیده و نادیده در لیکن فواد
طوکه عالم طوطو خورشید و نور
کیم حضور نفس که کلدی رسول
خضر که آب زنده سن مکتوم اید
کفره ایتدک مستعد املا سنی
خوف پیلانی شغشال اشرا بده
ماهدن پیلانه خوف و اضطراب
اول همه کیم بنده سیدر خاص و عام
نه عقول و نه نفوس و نه ملک
بوزرا و دلم مگر مغلوب خواب
سرنگون ایتشد رای بد کمر مان
هیستندن شمس اسیر انکساف
عالی خشم قلوب ایله خراب
نچه اولدی قهر شهرستان لوط
انلری ایتدی غذای مار و مور
اولدی فیل اصحابنه شورش کن
یا مصاف لشکر فرعون و روح
ذره ذره اولدی لر صودن خراب
قوم عادی صرصر ایتدی وجود
اولدی پیلان کشش صحن و غا
زیر خشم دله متهور رجوم
یوقدر استعدادی غوث و رحمت
کور و یلر هپ سز مکر نادیده سز
چشمکرها گاه مرک ایلر کشاد
سزینه ظلمتده سز مانند کور

بی نصیب آبی از ان نور عظیم
تو درون چاه رفتی ز کجای
جانکه اندر وصف کرکی ماند او
لحن داد بکنک و که رسید
آفرین بر عقل و بر انصاف باد
صدقوار سلاکراما یا سبا
صدقو هم هم شمس طالعه
صدقو هم هم بدور ز اهله
صدقو هم هم مصابح الدجی
صدقو امن لیس یروج خیر کم
پارسی کویمین تازی بهل
هین کواهیهای شان بشنود

بسته روزن باشی از ماه کریم
چه کند دارد جهانهای فسراخ
چون پسندد ویوسف را بگو
کوش آن سنگین دلانش کم شنید
هر زمان والله اعلم بالرشاد
صدقوار و عا سبا ما من سبا
یومنو کم من محازی القاره
قبل ان یلقو کم بالساهرة
اگر موهم هم مصابح الراجا
لا تضلوا الا تصدوا غیر کم
هندوی آن ترک باشی آب و گل
بگردیدند آسمانها بگردید

نور تابانند سزیه یوقدر نصیب
چون اوله قصره بدل ما دای چاه
جانکه وصف کرک اوله انده مدام
لحن داودی ایشدی کوه و سنک
عقل و انصاف اوله تخمین ایله شاد
ایکزه تصدیق خیل انبیا
اولدی انلر شمس تصدیق و یقین
صدق ایله ایلر بدور ز اهله
انلرک وصفی مصابح دجا
یوقدر اجرت انلری تصدیق بس
فارسی کوا اول ینسه تازی یتیر
اولدی شانده دلائل کوش قیل

بسته روزن مابدن بولسونی زیب
فسحت عالم ایچون وارمی کنه
نچه روی یوسنی کورسون تمام
کوشنی سنگین دلائلک ایتد تنک
هر زمان والله اعلم بالرشاد
روحی تصدیق ایله ای قوم سبا
صدق ایدر غری قیامتدن این
ایتدیلر تنور ارض سا هره
صدق واکرامی مصابح رجا
غیره ایتدک صدوا ضلاله هوس
ترک و هندو که کرک بسط خبر
آسمان میل ایتد سنده جوش قیل

معنی حرم و مثال مرد حازم

حزبک معنای و مرد حازمک مثالیدر

یاجال اولینان منکرید
حزم چه بود درد و تدبیر احتیاط
آن کی گوید درین ره هفت روز
آن دگر گوید دروغستان بران
حزم آن باشد که برگیری تو آب
گر بود در راه آب این را بریز
ای خلیفه زادگان دادی کنید
آن عدوی که پذیرتان کین کشید
آن شه شطرنج دلر امانت کرد
چند جابندش گرفت اندر نبرد
لیچنین کرد دست با آن پهلوان
مادر و بابای مارا ان حود
کردشان انجا برهنه وزار و خوار
کز ایتک چشم او رویید نیت
توقیاسی کیر طراریش را
الحذر ای کل پرستان از شرش

یا سوی آخر بحسرمی در پرید
از دوا نکیریکه دورست از خباط
نیست آب و هست ریک پای سوز
که بهر شب چشمه پنی روان
تارهی از ترس و باشی در صواب
ورنبا شد وای بر مرد ستیز
حزم بهر روز میعاد کنسید
سوی زندانش ز علین کشید
از بهشتش سخره آفات کرد
تا بکشتی در کندش روی زرد
ست سستش منکرید ای دیگران
تاج و پیرایه بچالاکي ر بود
سالمها بکیرست آدم زار زار
که چرا اندر جریده لاست ثبت
که چنان سرور کند زوریش را
تیج لاجولی زیند اندر سرش

ایله حال اوله یا خود نظر
حزم ایکی پسندده اولد احتیاط
دینسه لریولده یدی کون بی خلاف
اول بری ایتسه حنلان اذعا
حزم او در مصحوب و همراه اوله آب
یولده صودار ایتسه ریزان ایتانی
ای خلیفه زادگان قیل ایتام
اول عدو کیم ایلیوب کین پدر
شاه شطرنج دلی مات ایلدی
نچه بند و حیلده ایتد وقت جنگ
اوله مرد حقمه اولد بویله حال
مادر و بابا مز ایتدی اول حود
اولدیلر عریان و خوار و دلکار
بتدی جوی اشک چشمندن نبات
دارنه طرارا اولدین ایله قیاس
الحذر شرندن ای بیچارگان

حزم ایله یا عاقبت بین اول حذر
ایکیدن صوب صواب اوله مناظ
ریک خشک اولدیکه یوقدر آب صاف
دیسه چوقدر چشمه آب صفا
تا ایدده دفع خطا نکر صواب
کریو غیسه غم هلاک ایلر سنی
روز میعاد ایچون استر حزم تمام
ایتدی علمینی زندان کدر
کیم جنانن سوق آفات ایلدی
تادم کشتی اوله میدانی تنک
ایله سنستی احوالک خیال
زیب تاج و طله دن حسرت نمود
اولدی آدم نچه یل کریان وزار
ایتدی درد و غصه بی صبر و ثبات
ایده اوله سرورده کمری تاس
تیج لاجول ایله سر کوب اول همان

<p>سزانی کور من سزای اهل یقین دانه ظاهری در وی مگری نهمان اولیه تا دام بنسب بال و پر دانه بی مگر اوله اکا خدا دامن بال و پری ازاد اولور</p>	<p>اول سزای کور مکه پنهان کین دانه صیاد اولور دانه فشان قنده کیم دانه کور رسن قیل حذر دولت اول مرنگ ایدوب آنی خدا کیم قناعت ایللی ایسه شاد اولور</p>	<p>که شما اورا منی پنیسیدین دانه پیدا باشد و پنهان دعا تا نه بنسب ددام برتوبال و پر دانه از صحرای بی ترویر خورد هیچ دامی پروبالش رانست</p>	<p>کوهی پسند شمار از کین دانه صیاد در یزد و انسا هر کجسا دانه بدیدی احمذر زاکه مرغی کو بر ترک دانه کرد هم بدان قانع شد و از دام جست</p>
<p>ترک حرم ایلین مرنگ و خامت کارن پاندر</p>		<p>وخامت کار آن مرغ که ترک حرم کرد از حرص و هوا</p>	
<p>دانه ددام اولسه خمینه عیان حرص ایدر هم دانه نظاره کر ناکهان عقل و خوردن دور اولور غیره با قمر سمت صحرایه اوچر سرور ازاد کاندرو سوسو دائم ایلر امن و آزا دیده جا تا گلستان و چمن در منزلی سنده کارک ایلد حرم ایلد قضا کردنک ایتدک گرفتار رسن توبه کی مقبول ایدوب شاد ایلدی کیم مجازات ایلر زهر فله بز اکه بر جفت اولدی همسر لاجرم جفت ایچون ایلد کور جفت دکر اکه ایلر زوج اخراشتیاق میند اولدی چشم توبه خاک کفام دیر صقن ایتدک متکلم بوجل جانی ایلر جانب ناره روان بونجیا نمش پر لره قیل بر نظر اوله سمت دانه غافل روان قسمتک پندام و بی خوف عد نعمت حقه کرک شکر ددام دیر سن آزا دایت بی سن ای خدا دیده شیطانه خاک افشان اولم</p>	<p>قوسه دیوار او زره بر قوش ناکهان جانب صحرایه ایلر بر نظر بونظرله اول نظر ستور اولور قنغی قوش کیم اول ترزدون کچر بال و پراسوده در طوبی له قور تیلور کیم آنی قیلد مقتدا اهل حرم و احتیاط اولدی دلی حرم ایدر غم زنده ایجاب رضا حرصله چوق کره دوشدک داه سن لطف ایدوب تواب ازاد ایلد دیدي حق عود ایتدک خود ایلر ز چونکه بر جفت اولد محمول حرم کیم شنی در غسل ایلد اثر زوجنه ویرد کده بر شوهر طلاق میند اولدک حازم اطراف ددام عقده بی مینه ایدوب تواب حل میند پروانه صفت نیسان همان دوشمه ای پروانه نیسانه حذر چونک اولدک انک شگری همان شاکر اول تابخش ایدو حق توبتو ایلد شکر نعمت تخلیصی تام نچه دم کلسر بلا و رنج و دا قوللقلده تابع نسرمان اولم</p>	<p>دیده سوی دانه دامی به بست یک نظر سوی صحرای کیند این نظر بان نظر چالیش کرد زان نظر بر کند و بر صحرا کماشت تا امام جمله آزادان شاد او در مقام امن و آزادی نشست تا گلستان و چمن شد منزلش ایچین کن کرک کنی تدبیر و حرم حلق خود را در بریدن داده توبه پذیرفت و شمار اشا کرد نخن زوجنا الفحال بالجرأ آیدان جفتش دوانه لاجرم چون رسد جفتی رسد جفتی دکر جفت می آید پس او شوی جوی خاک اندر دیده توبه ز دیت گفت هین بگریز روی این سوزنه جاتانرا جانب آتش کشید در پر سوزیده بنسکر تویکی سوی آن دانه نداری هیچ روزی پندام و بی خوف عد نعمت حق را بساید کرد گفتی از دادم رها ده ای خدا خاک اندر دیده شیطان کنم</p>	<p>باز مرغی فوق دیواری نشست یک نظر سوی صحرای کیند این نظر بان نظر چالیش کرد باز مرغی کان ترزدون کذاشت شاد پروبال او بخمال هر که اورا مقتدا سازد بست زاکه شاه حازمان آمدش حرم ازوراضی و اوراضی ز حرم بار دادم حرص افتاده بازت آن تواب لطف ازاد کرد گفت آن خدمت کذا عدا نکذا چونکه جفتی را بر خود آورم جفت کردیم این عمل را با اثر چون ربا بد غارتی از جفت شوی بار دیگر سوی این دام آمیت بازت آن تواب بکشادین کره باز چون پروانه نیسان رسید کم کن ای پروانه نیسان و شکی چون رهیدی شکر آن باشد که هیچ تا ترا چون شکر کوی بخش داد شکر آن نعمت که تان ازاد کرد چند اندر رنجها و در بلا تا چنین خدمت کم احسان کنم</p>

چون در حق زاستحاناش رها حال اول باز آید مر ترا

چون در حق امتحان شدن رها مینم حال اول کدر مهنسا

حکایت نذر کردن سگان هر زمستان که این تابستان چون بساید خانه سازیم از بهر زمستان

کلابک هر شتاده شدت شتادن امن و راحت ایچون همکام صیف طولنده خانه شتائیه تدارکنی نذر ایلد کلمری حکایتدر

سک زمستان جمع کردد استخوانش زخم سر ما خرد کردد اند چنانش
 کوبوید کین قدر تن که منم حایه از سنگ باید کرد نم
 چونکه تابستان پاید من بچنگ بهر سر ما خانه سازم ز سنگ
 چونکه تابستان پاید از کتاد استخوانها پهن کردد پوست شاد
 کویدا و چون زفت پند خویشرا در کد این خانه کنجم ای کیسا
 زفت کردد پاکشد در سایه کاپلی سیری غری خود رایه
 کویدش دل خانه سازای عمو کویدا و در خانه کی کنجم بکو
 استخوان حرص تو در وقت درد در هم آید خسر کردد در نورد
 کوی از توبه سازم خانه در زمستان باشدم استانه
 چون بشد آندرد و شدت حرصت همچو سک بود ای خانه از تو زفت
 شکر نعمت خوشتر از نعمت بود شکر باره کی سوی نعمت رود
 شکر جان نعمت و نعمت چوپوت زانکه شکر آرد ترا تا کوی دوست
 نعمت آرد غفلت و شکر اثبانه صید نعمت کن بدام شکر شاه
 نعمت شکر کند پر چشم و سیر تا کنی صد نعمت ایثار فقیر
 سیر نوشی از طعام و نقل حق تارود از تو شکم خواری و دوق

قیش کوننده کلب اولور پر مرد و حال شدت سر ما ویر ضعف و هزال
 فکر ایدر کیم بو وجود ایلد بکا خانه نسکینه لازم الحجا
 یاز اولنج ایلیم بی اختیار قیش ایچون بر خانه نسکینه کار
 وقت صیف اولور نشودنا پوستین و استخوانی جابجا
 دیر آنی مغرور ایدر نجیال وبال با که هر بر خانه صعمق محال
 کرمج تنله اولور سایه نشین کابل و خود رای و سیر و کامین
 قلب اگا دیر خانه پیدا ایلد کل اول ینه دیر با که لایق یوق محل
 خسته اولسک استخوان حرص و آرز خرد اولوب ایلر سنی اهل نیاز
 قصد ایدر سن توبه دن بر خانه به زبنتک بنسیاد اولور ویرانه
 کتله درد ک حرص اولوب مینه تر فکر خانه سک صفت شدن کید
 شکر نعمت نعمته غالب اولور کیم مزید نعمتی جالب اولور
 شکر نعمت جان و نعمت پوستید شکر زیر ارهنای دوستدر
 کیم نعم غفلت و سیر شکر اثبانه صید نعمت دامیدر شکر آله
 شکر نعمتله اولور سن دیده سیر صد نعم ایلر سن ایثار فقیر
 سیر ایدر نقل و طعام کرد کار سنده قالمز حرص و آرز اضطرار

شدهت سر ما ویر ضعف و هزال
 خانه نسکینه لازم الحجا
 قیش ایچون بر خانه نسکینه کار
 پوستین و استخوانی جابجا
 با که هر بر خانه صعمق محال
 کابل و خود رای و سیر و کامین
 اول ینه دیر با که لایق یوق محل
 خرد اولوب ایلر سنی اهل نیاز
 زبنتک بنسیاد اولور ویرانه
 فکر خانه سک صفت شدن کید
 کیم مزید نعمتی جالب اولور
 شکر زیر ارهنای دوستدر
 صید نعمت دامیدر شکر آله
 صد نعم ایلر سن ایثار فقیر
 سنده قالمز حرص و آرز اضطرار

منع کردن منکران انبیا را علیه السلام از نصیحت کردن و حجت آوردن جبریا نه

انبیای کرام علیه السلامی منکران نصیحت ایلمکدن منع ایدوب جبریا نه حجت کتورد کلریدر

قوم گفتند ای نصوحان بس بود اینچه گفتید ایدر دینده کس بود
 قفل برد لهای ما بنساده حق کس نتاند بر دبر خالق سبق
 نقش ما اینش کرد آن تصویر کر این نخو اهد شد بکفت و کود کر
 سنگ را صد سال کوی اعل شو کهنه را صد سال کوی باش نو
 خاک را کوی صفات آب کیر آبر کوی عمل شویا که شیر
 خالق افلاک او و افلاکیان خالق آب و تراب و خاکیان
 آسمانزاد او دوران و صفا آب دکل را تیره روی و نما
 کی تواند آسمان دردی کزید کی تواند آب دکل صفوت خرید

دیدم قوم ای ناصحان کافی و بس بوخه سوز لر در ایسه کربونده کس
 قلمبر چون ایلدی مقبول حق خالق مکنمیدر حکم سبق
 اول صورت بویله نقش ایتدی بزنی سوزنچه خواهد نقش عاجزی
 سنگ لعل اول دیو ایلر سن مقال کهنه دیر سن جدید اول نچه سال
 خاک دیر سن طوت صفات ابی سن آبه دیر سن اول غسل یا خود لهن
 خلق حق افلاک و هم افلاکیان اولدی مخلوق اب و خاک و خاکیان
 آسمانه ویردی دوران و صفا آب و خاک قوت نشود نما
 کیمده وارنگدیر چرخه اقتدار صفوت آب و کله یا بدل کار

بوخه سوز لر در ایسه کربونده کس
 خالق مکنمیدر حکم سبق
 سوزنچه خواهد نقش عاجزی
 کهنه دیر سن جدید اول نچه سال
 آبه دیر سن اول غسل یا خود لهن
 اولدی مخلوق اب و خاک و خاکیان
 آب و خاک قوت نشود نما
 صفوت آب و کله یا بدل کار

قسمتی کردست هر يك راهی کی کی کردد. جهمدی چون کی صافنی خود نیست تبدیل مدار آب نبود انکین ای هوشیار

قسمت ایتش هر برینه نشه جاه جد ایله همکشمید در کوه اوله گاه اولر اول صافی بی تبدیله مدار آب اولور هیچ غسل ای هوشیار

جواب انبیا علیهم السلام مر جبریا نرا

انبیا علیهم السلام اول جبریلره جواب حکمت انجا لریدر

انبیا گفتند گاری آفرید و صفت های که تن زان سر کشید و آفرید او و صفت های عارضی که کسی مبعوض میگرد در صنی سکت را کوی که زر شو به دست مس را کوی که زر شوره هست ریک را کوی که گل شو جازرست خاک را کوی که گل شو جازرست رنجهاد دست که زچاره نیست آن بمثل لنگی و فطس و عمیست رنجهاد دست که زچاره هست آن بمثل لقه و در دست نیست این در دود و انا از کراف بلکه اغلب رنجهار اچاره هست چون بجد جوی سیاید آن بدست

دیدی مرسلیر ایدی حق نعم بونجه اوصاف اولد موقوف حکم عارضی اوصافی هم ایتدی قضا بر کشی به بغض اولور گاهی رضا طاشه التون اولر دیک اولد محال لیک زر اولسه باقر وار در مجال ریکه باحق اولر دیک عاجز اولور طیر اعنه دیر سکت ولی جائز اولور رنجله ویرشکه اندن چاره دور اعرج و فطس دخی مانند کور بعض علت ویردیکیم چاره روا لقه و در دست ممکن دوا بود اولر اولدی سرتیلاف یوق بود او دود المرده کذاف اغلب امراض اچون وار در دوا جد ایله اولسه طلب اولدی روا

مکرر کردن کافران جهتمای جبریا نه

کافر لر جتترین حیرانه مکرر ایتد کلریدر

قوم گفتند ای گروه این رنج ما نیست زان رنجی که بیدر دوا سالها گفتید زین افسون و پند سخت تر میکشت زان هر لحظه بند کرد و ارا این مرض قابل بدی آخرا زوی ذره زائل شدی سده چون شد آب ناید در جگر که خورد در بار و دجای دگر لاجرم آماس کیر و دست و پا تشکی را نشکند آن استقا

دیدی اول قوم ای کرده اصفیا بر زده واقع رنجم ناقابل دوا نچه پیللر ایتد کز افسون و پند پند کردن اولدی محکم دلد بند کز قبول ایتسه دوا بر زده مرض ذره سی زائل اولور دخی غرض سده وار در صو قبول ایتد جگر بی اثر در جگری نوش ایتسک اگر اغراستقایه او غرا دست و پا ایلر ذفع عطش تدیر ما

باز جواب انبیا علیهم السلام ایشا نرا

انبیای کرام علیهم السلام تکرار انلره جوابی سدر

انبیا گفتند نومیدی بدست فضل و رحمت های باری چه دست از چنین محسن نشاید نا امید دست در فتر اک حق باید زیند ای بسا کار که اول صعب کشت بعد از ان بکشاده شد سختی گذشت بعد نومیدی بسی امید هست از پس ظلمت بسی خورشید هست خود گرفتیم که شما سنگین شدید قفلها بر کوشش و بردل بر زدید هیچ ما را با قبولی کار نیست کار ما تسلیم و فرمان کرد نیست او بفرمود دست بان این بندگی نیست ما را از خود این کویندی کی جان برای امر او داریم ما کز بر یکی کوید او کاریم ما غیر حق جان نبی را یار نیست با قبول ورد خلقش کار نیست

دیدی مرسلر که یاس اولدی خطا حقه چه رحمت و فضل و عطا بویه محسندن کز گزرب و شک دشکز فتر اک رحمت ده کرک ای نچه مشکله اولد صعب سخت صکره اولد حل ایله فرخنده بخت نا امیدیه نچه امید وار ظلمت اعقابنده چوق خورشید وار اویلده فرض ایتد ک اولو لسنر نکدل سمع و قلب اولدی مقفل متصل بر زده اهمال و فراغه یوق قبول کار مر ابلاغ فرمان و وصول بزله قوللق پوردی ذوالجلال کند مزدن اولدی بونجه مقال امرینی اجرا اچون جانپر در ز ریکه امر زرع ایدر سه ایلر ز حق کبی جان نسه بیار یوق خلق ایلر د دستوله کار یوق

مزد تبلیغ رسالتش از دست
 ما دین در که ملولان نیستیم
 دل فرو بسته و ملول آنکس بود
 دلبر مطلوب با ما حاضرست
 در دل ما لاله زار و کلینست
 دائمی است و جوانیم و لطیف
 پیش ما صد سال و یک ساعت یکست
 آن دراز و کوتاهی در جسمهاست
 سینه و نه سال آن اصحاب کف
 و انگی بنمودشان یک روز هم
 چون نباشد روز و شب با ماه و سال
 در گلستان عدم چون چو دیست
 لم یذق لم یدر هر کس کو نخورد
 نیست موهوم اربد موهوم آن
 دوزخ اندر و هم چون آرد بهشت
 بین گلوی خود مبرید ای همان
 راههای صعب پایان برده ایم

زشت و دشمن و شدیم از بهر دوست
 تا ز بعد راه هر جا بستیم
 که فراق یار در محبس بود
 در شمار حمتش جان شاکرست
 پیری و پسر مزدکی را راه نیست
 تازه و شیرین و خندان و طریف
 که دراز و کوتاه از ما منگیست
 اندر از و کوتاه اندر جان کجاست
 پیشان یگر و زنی اندوه و لهفت
 که بتن باز آمد ارواح از عدم
 کی بود سیری و پیری و ملال
 مستی از سرفراق لطف ایزد است
 کی بوبهم آرد و جعل انفاس ورد
 همچو موهومان بدی معدوم آن
 هیچ تا بدر و خوب آرزو زشت
 این چنین لقمه رسیده تا دمان
 ره بر اهل خویش آسان کرده ایم

اجر تبلیغ رسالت اول ایدر
 بر بود رکهدن تحلف ایتمرز
 تنگی قلب و ملال اول کسده در
 دلبر مطلوب بر حاضر مدام
 قابزده لاله زار و گلستان
 دائمی است و جوان آسا لطیف
 بر لاله یک ساعت و صد سال بر
 اولدی چون طول و قصر ابدان همچون
 اهل کف و چو ز طغوز پیل ایتمرز
 انگره بر کون کورندی حال و شان
 چونکه اولمز روز و شبده ماه و سال
 چون عدم باغنده یوق قید وجود
 طامین پس لمز ندر تشویر مل
 و همه کلمه اول اگر موهوم اوله
 و هم دوزخده نه ممکندر بهشت
 ایتمرز پهوده سز قطع کلو
 بر نظریق صعبی یکسان ایتمرز

ایتمرز بز جور اعدایه نظر
 دوری ر بدن توقف ایتمرز
 کیم فراق یار ایله محبده در
 نعمت رحمتده جان شاکر مدام
 پیری و پسر مزدکی پنهان
 اولمز شیرین و خندان و لطیف
 بیست طول و قصرده حال بر
 یوق دراز و کوتاهی پیل جان همچون
 بر کون اولدی انگره عد و حساب
 کیم عدمن مینه کلدی جسمه جان
 عارض دلمز حال پیری و ملال
 اولد حقدن نشوه الطاف وجود
 دور در و هم جملدن بوی گل
 اولده محض و هم اولوب معدوم اوله
 طلعت خوبی بولور می روز زشت
 بودمان ایله اولمز لقمه جو
 ره روان حقه آسان ایتمرز

مکرز کردن قوم اعتراض ترجمه بر انبیا علیهم السلام

قوم گفتند از شما سعد خودید
 جان ما فارغ بد از اندیشهها
 ذوق جمعیت که بود و اتفاق
 طوطی نقل شکر بودیم ما
 هر کجا انسا غم کتر است
 هر کجا اندر جان فال بد است
 در مثال قصه و فال شماست

نخس مایید و ضدید و مرتدید
 در غم انکندید ما را و عننا
 شد ز فال زشتان صد افتراق
 مرغ مرک اندیش کشتیم از شما
 هر کجا اوازه مستنکیر است
 هر کجا سخنی نکال ماخذ است
 در غم انکیزی شمار امشهاست

دیدید قوم اولسه سعید اطواریکر
 جانمز فارغ ایدی افکار دون
 اتفاق و ذوق جمعیت تمام
 اولش ایکن طوطی نقل شکر
 قنده اولسه جمله محکیات غم
 قنده و ارسق بوجانده فال بد
 هپ مثال و فالکرده رونما

نخس و ضدیت بزه گفتاریکر
 ایتمکز معنوم و پر رنج و محن
 اولدی فال زشتگردن بی نظام
 مرغ مرک اندیشه و وندک سر سبر
 هر محسل اوازه حزن و الم
 قنده اولسق قهر و تعذیب ابد
 مورث غم سزده کارمشها

باز جواب گفتن انبیا علیهم السلام

انبیا گفتند فال زشت و بد
 کرد تو جایی خفته باشی با خطر

از میان جانستان دار دیدد
 از دانه قصد تو از سوی سر

دیدید مرسلر که فال زشت و بد
 خواجا یک اولسه بر جای خطر

جانگردن بولسده دائم مدد
 سا که قصد ایتمه بر اژدها کر

دیر سه بر مشق کلوب سا که همان	که بجه ورنی که از در نایت خورد	مهر بانے مرترا آگاه کرد
دیر مین فال بد ایتمه سن اکا	فال چه برج بین تور و شنی	توبکوی فال بد چون میسنی
فال بد ظن سکه اتان سنی	می رانم می برم سوی سرا	از میان فال بد من خود ترا
چون نبی ایلمر کاکشت نهان	کو بدید آنچه نید غسل جهان	چون نبی که کند است از نهان
کر سکا خوره بیمه دیر سه طیب	که چنین رنجی بر آرد شور و شر	کر طیبی کویدت غوره مخور
دیر مین فال بد ایتسدک یادوا	پس تو ناصح را موثم میسکنی	توبکوی فال بد چون میسنی
کر بوکون دیر سه منجم بویل کار	انچنان کاری مکن اندر سیج	ور منجم کویدت امر دز هج
اولمه اندن خاسر و نادم امان	مرتزا خوش نیست امر دز پیکان	تو نوزان خاسر و نادم امان
اول منجمه کور رکن یوز خلاف	یکدوباره راست آید می خری	صده ارسنی دروغ اختری
برده اما یوق نجوم اختلاف	صحتش چون ماند از تور خلاف	این نجوم باشد هرگز خلاف
اول طیب ایله منجم اهل ظن	میکنند آگاه و ما خود از عیان	آن طیب و آن منجم از کمان
بر طرفدن دود نار اولسه عیان	حله می آرد بسوی منکران	دو دمی پسیم و آتش از کران
مخبر اچون دیر مین ایتمه مقال	که زبان ماست قال ثوم فال	تو همی کوی خمش کن از مقال
ای که ناصح نصحنه وار سنده رد	فال بد با تست هر جا میروی	ای که ناصح ناصحانرا نشنوی
بی خبر قصد ایتسه بر افعی اگر	او ز با می پندش آ که کند	افعی بر پشت تو بر می رود
اکه دیر سن ساکت اول ویره تلاش	کوید او خوشباش خود رفت آن سخن	کویش خاموش غمگینم مکن
کر دنگ افعی ای منجمه ز خمخوار	تلخ کرد دجله شادی حسنت	چون زند افعی دهان بر کردنت
پس کادیر دک نولور دای فلان	چون بندریدی کربان در فغان	پس بد کوی چه بودی ای فلان
یا کجا بالادن اولسک سگزن	تا مرا آن جسد نمودی و بدی	یا ز بالایم تو سکنی برزدی
دیر سکا آزرده وضع ایتدک کجا	توبکوی نیک شادم کرده	او بگوید زانکه مے آزرده
دیر مروتن بن ایتدم سا که پند	تا رانم مرترا زین خشک بند	گفت من کردم جو اندری به پند
حق بندی پیلدک اولدک لئیم	مایه اید او طفیان ساختی	از لیبی حق آن شناختی
بویل در طبع لیمان دنی	بد کند با تو چو نیکو کنی	این بود خوی لیمان دنی
حال نفسی انره ایلد قیاس	که لئیم است و نسا ز دینکوش	نفسرا زین صبر میسکن میخیش
بر کریمه ایتسک احسان سزا	هر یکی را او عوض بهنقصده بد	با کریمی کر کنی احسان سزد
کر لئیمه ایلسک قهر و جفا	بنده کردد ترا بس با وفا	بالیبمی چون کنی جور و جفا
نعیمه کفار ایدر شرک و خطا	باز در دوزخ نداشتان رتنا	کافران کارند در نعمت جفا

عقباده دوزخ دنیا ده زندان خلق اولنمقده حکمت معبد متکبرین	حکمت آفریدن دوزخ آن جهان و زندان این جهان
اولوب ایتیا طوعا او کرها مضمونی معلوم اولمق ایدو کنی پاندر	تا معبد متکبران باشد که ایتیا طوعا او کرها

که لیسان در جفا صافی شوند
 مسجد طاعتان پس دوزخست
 هست زندان صومعه دزد لئیم
 چون عبادت بود مقصود از بشر
 آدمی راهست در هر کار دست
 با خلقت الجن والانس این سخوان
 که چه مقصود از کتاب آن فن بود
 یک از مقصود این باش نبود
 که تو مینخی ساختی شم شیر را
 که چه مقصود از بشر علم و هدایت
 معبد مرد کریم اگر مت
 مر لیسان را برن تا سر نهند
 ز آنکه جباران بدند و سر فرزاز
 لاجرم حق هر دو مسجد آفرید
 ساخت موسی قدس در باب صغیر

چون وفا بسند خود جانی شوند
 پای بند مرغ پیکانه فحنت
 کاندرو ذاکر شود حق را مقیم
 شد عبادتگاه کرد نکش سقر
 یک از مقصود این خدمت بدست
 جز عبادت نیست مقصود از جهان
 که تو ش باش کنی هم میشود
 علم بود و دانش و ارشاد و سود
 برگزیدی بر ظفر اد پیر را
 یک هر یک آدمی را معبد است
 معبد مرد کریم است
 مر کریم از زاده تا بردهند
 دوزخ آن باب صغیرست و نیاز
 دوزخ آنها را و اینها را فرید
 تا فرود آرد سر قوم زحیر

چون جفاده رام اولور قوم لئیم
 پس اطاعت انلره دوزخ اولور
 اولد زندان معبد دزد لئیم
 قوللق ایچون خلق اولند چون بشر
 آدم اولدی جمله کاره مستعد
 با خلقت الجن والانس ایلیپیل
 که چه فن پیلیم ایچون اولد کتای
 لیکن اول باش دکلد ریش و پس
 میج و مسمار ایلسک شمشیری کر
 اولدی امدن غرض سلم و هدی
 معبد مرد کریم اگر ام اولور
 ایله تو بیج لئیم اولسون مطیع
 چونکه جباران اولور لر سر فرزاز
 ایکی مسجد خلق ایدوب حق پس عیان
 یایدی موسی قدسه بر کوچک قپو

کروفا کورسه ایدر جور عظیم
 پای بند مرغ وحشی فنج اولور
 ذکر حق ایله اولور انده مقسیم
 سرکشان ایچون اولور معبد سقر
 یک مقصد طاعت مولاده جد
 پس عبادت اولد علت متصل
 باش ایستکده اولور بی ارتیا
 مقصد اندن علم و ارشاد اولد کس
 ایلدک ادباری ترجیح ظفر
 یک هر بر شخصه بر معبد روا
 معبد شخص لئیم الام اولور
 قیل کریمک عزت و شان رفیع
 انلره دوزخ اولور دار نیاز
 انلره نار بولره و یردی جنان
 تاز حیر لر ایده انده سر فرد

پان آنکه حق تعالی صورت ملوک را سبب مسخر کردن جبار آنکه
 مسخر حق نباشند ساخته است چنانکه موسی علیه السلام باب
 صغیر ساخت بر روض قدس جهت رکوع جباران بنی
 اسرائیل وقت در آمدن که ادخلوا الباب سجدا و قولوا احط

حق تعالی پادشاه بری مسخر حق اولین جبار لر می مسخر استیکه سبب
 خلق ایلمشد که موسی علیه السلام جباران بنی اسرائیل جن
 دخله صورت رکوع ایله داخل اولمغچون قدس شریف حصار نه
 بر باب صغیر بنا پور دیکر که ادخلوا الباب سجدا فرمان شریفن پاندر

انچنانکه حق ز گوشت و استخوان
 اهل دنیا سجده ایشان کنند
 ساخت سرکین دانی محرابشان
 لایق این حضرت پاکیه اید
 ان سکا ز این خسان خاضع شوند
 کر به باشد شهنه هر موش خو
 خوف ایشان از کلاب حق بود
 ربی الا علاست و رد آن همان
 موش کی ترسد ز شیران مضاف
 روبه پیش کاسه لیس ای دیک لیس

از شهان باب صغیر ساخت هان
 چونکه سجده کبریا را دشمنند
 نام آن محراب میر و پهلوان
 نیشکر پاکان شام خالی نیسید
 شیر را عاریست کور ابروند
 موش که بود تا ز شیران ترسد او
 خوفشان کی ز آفتاب حق بود
 رب ادنی در خور این ابلهان
 بلکه آن آموکان مشک ناف
 توش خداوند ولی نعمت نویس

شویله کیم حکم و عظام ایله قدیر
 اهل دنیا انلره سجده ناما
 ایلدی آلوده محرابی عیان
 حضرت پاکه دکل انلر سزا
 سر فرسرو ایله کلابه ناکسان
 کر به در چوموش ایچون چنگال گیر
 انلرک خوفی اولور انجق کلاب
 رب اعلا اولد مؤمنده نشان
 موشه یوق اندیشه شیر مضاف
 کاسه لیس واریور ای دیک لیس

ایلدی شامانی چون باب صغیر
 چونکه اولد سجده ساز کبریا
 نام اول محرابه میر و پهلوان
 که کل و خاکه نه لایق در سما
 عار در میل ایتسه شیره اول خسان
 موش کیدر تا ایده افکار شیر
 نار و انلرده خوف آفتاب
 رب ادنا و او محقرده شان
 بلکه افکار غزال مشک ناف
 کیم ولی نعمتکدر اول خیس

بس کن ارشعی بگویم دور دست ختم گیردمیر و هم داند که هست	حاصل این آمد که بد کن ای کریم بالیمان تانهد کردن لیسیم	بالیم نفس چون احسان کند چون لییمان نفس بد کفران کند	زین سبب بد کمال محنت شاکر کند اهل نعمت طاعی اند و ما کرند	هست طاعی جگر زین قبا هست شاکر خسته صاحب عبا	شکر کی روید ز املاک و نعم شکر میرود ز بلوا و ستم	شکر میروید ز بلوا و ستم	شکر کی روید ز املاک و نعم
---	---	--	--	--	---	-------------------------	---------------------------

قصه عشق صوفی بر سفره تقی
بر صوفی نکت تقی سفره یه میل و رغبتی پاننده در

صوفی بر میخ روزی سفره دید چرخ میزد جا عمار امید دید	بانک میزد نکت نوای بی نوا قططها و درد دارانک دوا	چونکه درد و شور او بسیار شد هر که صوفی بود با او یار شد	کج کنخی و های و هوئی میزدند تا که چندی مست و سوز میشدند	بوالفضولی گفت صوفی را که چیست سفره آویخته و زنان تهیست	گفت رور و نقش بی معنیستی تو بچو هستی که عاشق نیستی	عشق نان پیمان غذا عاشقت بند هستی نیست هر که صا دقت	عاشق از کار نبود با وجود عاشقا ترا هست بی سرمایه سود	بال نی و کرد عالم می پرند دست نی و کوز میدان می برند	آن فقیری کوز معنی بوی یافت دست بریده همی ز نیل یافت	عاشقان اندر عدم خیمه زدند چون عدم میگرنگ و نفس واحدند	شیر خواره کی شناسد ذوق تو مری را بوی باشد لوت و پو	آدمی کی ببرد از بوسه او چونکه خوی دست ضد خوی او	یابد از بوی آن پری بوی کش تو نیابی آن ز صد من لوت خوش	پیش قطعی خون بود آن آب نیل آب باشد پیش سبطی و جمیل	جاده باشد بجز از اسرائیلیان غرقة که باشد ز فرعون حوان	بود ابراهیم را کلزار نار لیک نمرود عسود در از هر مار	سازد آتش را سمندر خاندان لیک مرغانا بود صر و زیان	عاشقا ترا در دو غم حلوا شود ناکس از ایک آن بلوا شود
--	---	--	--	---	---	---	---	---	--	--	---	--	--	---	--	---	--	--

مخصوص بودن یعقوب علیه السلام پشیدن جام حق
از روی یوسف علیه السلام و کشیدن بوی حق از بوی یوسف
علیه السلام و حرمان برادران و غیر هم ازین هر دو

یعقوب جمال یوسف دن علیهما السلام چاشنی جام حقه مخصوص
اولوب بوی یوسف دن نجه حقیقی است شام و اخوان یوسف
و غیر لیکن اول شمه دن حرمان تام اوزره اولد قلین پساندر

انچه یعقوب از رخ یوسف بدید
 آنکه شد از شمه او نغمه یاب
 این ز عشقش خویش در چه میکند
 سفره او پیش این از نان تهیست
 روی ناشسته نه پسند روی حور
 عشق باشد لوت و پوت جانها
 جوع یوسف بود آن یعقوب را
 آنکه بستد پیرهن ز امی شتافت
 و آنکه صد فرسنگ زان سو بود او
 ای بسا عالم زدانش بی نصیب
 مستمع از وی همی یابد شام
 ز آنکه پیرهن بدتش عاریه است
 جاریه پیش نخاسی سر سرست
 قسمت حقیقت روزی دادنی
 یک خیال نیک باغ آن شده
 آن خدایی که ز خیالی باغ ساخت
 پس که داند راه گلشنهای او
 دید بان دل نه پسند در مجال
 که بدیدی مطلعش راز احتیال
 کی رسد جاسوس را آنجا قدم
 دامن فصلش بگفت کن کور و ار
 دامن او امر و فرمان ویست
 آن یکی در مرغزار و جوی آب
 او عجب مانده که ذوق این ز صیبت
 بن چرخشکی که اینجا چشمهاست
 همنشیمانین در آاند چمن

خاص او بدان با خوان کی رسید
 یک زدیکر یافت عکس آب و آت
 وان بکین از بهر او چه میکند
 پیش یعقوبست پر گوشه تهیست
 لا صلواة کففت الا بالظهور
 جوع این رویست قوت جانها
 بوی نانش میرسد از دور جا
 بوی پیرانان یوسف را نیافت
 چونکه بدید یعقوب می بویید او
 حافظ علمت آنکس نی چسب
 که چه باشد مستمع از جنس عام
 چون بدست آن نخاسی جاریه است
 در کف او از برای شترست
 هر یکی را سوئے دیگر راه نی
 یک خیال زشت راه این زده
 و ز خیالی دوزخ و جای کد اخت
 پس که داند راه گلشنهای او
 که ز کد این رکن جان آید خیال
 بند کردی راه هر ناخوش خیال
 که بود مرصاد و در بند عدم
 قبض اعمی این بود ای شهریار
 نیکبختی که تقی جان ویست
 وین یکی پهلوئی داند ز عذاب
 و العجب مانده که این در جس کیست
 بن چرخشکی که اینجا چشمهاست
 گوید ای جان من نیارم آمدن

نور یوسف کا ولد ی یعقوبه عیان
 او که اولدی شمه سندن نغمه یا
 بواید عشق ایله عرض عز و جاه
 خوان شوقی صورتانان تنقی
 روی ناپاک که کور نغز روی حور
 عشق ارواحه غذا در متصل
 یوسف اولدی جوع یعقوب له
 آنکه کیم پیراهن یوسف رهین
 او که صد فرسخ ایکن بعد و حجاب
 خچه عالم دار که معلومی غریب
 فیضیاب اولمقده اندن مستمع
 پیرهن دستنده اولدی عاریه
 جاریه دلال او کنده سر سرست
 قسمت حق اولد اعطای نصیب
 باغ شادی پیرینه حسن خیال
 بر خیالی اول حسد باغ ایلدی
 کیم پهلو ر شهباهی اول گلشنلره
 دید بان دلده نامرئی مجال
 اول خیالک مطلعی اولسه عیان
 آنکه جاسوس ایله مز وضع قدم
 دامن فصلن طوبت اعمی مثال
 وصف دامن امریدر فرمانیدر
 اول برینک جانی باغ و جوی آب
 بو تعجبه آنک اقباله
 دیرنه خوشکی لب وار در چوما
 کل چمنزاره اولوب هم صحبتتم

اولدی مخصوص آنکه اخوانه نمان
 بر برندن بولدی عکس آب و آت
 انتر ایله کین ایله معند و ر چاه
 اولدی یعقوب آنکه آتاشتی
 لا صلواة الحق الا بالظهور
 قوت جاندر اول جبتدن جوع پیل
 بوی ناندرد دور دن آکا صله
 اولدی بر شمه سیله کامهین
 چونکه یعقوب آید اولدی نغمه یا
 حافظ علم اولدی اتابی نصیب
 جنس عامی ایکن اولدی متفیع
 صانکه دلاکت النده جاریه
 اولدی کویا دام صید شتری
 هر بری اولمز ره غیره قریب
 اغره رهزن خیال زشت فال
 بر خیالی دوزخ و داغ ایلد
 یاندن یول بللی اول گلشنلره
 تقنی رکن جانده ظاهر در خیال
 بند او لوردی ناپسند اولن همان
 کیم او در مرصاد و در بند عدم
 ایتمه تحمدید بصرله احتیال
 جانی تقوی و سعادت کانیدر
 اول بری یاننده دلنک عذاب
 اول عجب ایله آنک انکالنه
 زرد و اولمق نخون ممکن دوا
 اول اکادیر وار مغذیوق قدرتم

حکایت امیر و غلامش که ناز باره بود و انس داشت
 در ناز و مناجات عظیم

بر امیرک نازه و مناجات عظیمه راغب و حیراص
 و مانوس غلامیله وقوع بولن حکایتیدر

میرشد محتاج کر مایه سحر بانک زد سحر قهلا بردار سحر

میرا ولوب محتاج کر مایه سحر نامی سحر عبیدی ایتدی کار کر

عزم تمام ایده لم اولدی محفل میرایله ایتدی یوله وضع قدم کلدی گوش شقره صیت اذان سیدینه دیدی میرا سرور را کیم ادای فرزند فعل حسن کلدی اوراد نمازه اختتام میره اولدی پای بند اشطار اول دیدی یوق اذن سرعت همچونک صانمه سندن غافل بن سیدا ایتدی عجز اشطار ایله صدا یوق بکاسندن یکا اذن شتاب کیم طوترانده سنی پلسم همان مینیه اولدر باغلین بونده بنه باکه ده اذن خروجه یوق قبول باکه ده مانع خروجه دمبدم بحره بر بریلری قطعاً قومنز حمله و تپیر ایله یوق اشتراک اول همان دل بند تسلیم و رضا فحش حقدن عسیر یوق قدر کار کر بخت ایدر کسب جوانی پردن صادق اول والله اعلم بالیقین	پشمال و طاسی احضار ایملکل طاس و مندی آلوب شقره اودم یولده مسجد دار ایدی اذن همان چون حیرص ایدی نمی سازه دانما بود کاغذه وقفه صبر ایله سن اولدی مسجدن بردن قوم و امام ایتدی شقره تا ضحی انده قرار دیدای شقره چوندر بود رنگ اشته کلام صبری ایله پیشوا صبر ایدوب ایتدی یدی کره ندا میره شقردن بوسوز اولد جوا دیدای یوق مسجدده کسمه پیکان دیدای اولکیم باغلی انده سنی اولک ساکه ویرمدی اذن دخول اولک ساکه مانع وضع قدم طشره یه ماهیسلری دریا قومنز اصل ماهی ما و حیوان اولد خاک فضل محکم فاتحی انجق خدا ذره ذره اولسه مفتاحی اگر چونکه فارغ اوله سن تدپردن وصلت استرسک مثال متیقین	تا بکر مابه رویم اسے ناکزیر بر گرفت و رفت با اور و برو آمد اندر گوش شقره در ملا گفت ای میر من ای بنده نواز تا گذارم فرض و خواغم لم یکن از نماز و ورود ما فارغ شدند میر شقره از مانی چشم داشت گفت می گذاردم ای ذوقنون نیستم غافل که در گوش منی تا که عاجز گشت از تیباش مرد تا برون آیم سنوز ای محترم کیت دانی دار در انجا کت نشاند بسته است او هم مراد اندرون می بسکند ار دمر اکام برون او بدین سو بست پای این رهی خاکیا نر ابحر مگذارد درون حمله و تپیر انجا باطلت دست در تسلیم زن و اندر رضا این کشایش نیست جز از کبریا یابی آن بخت جوان از پر خویش بنده کشتی انکه از ادت کنند	طاس و مندی و کل از التون کبیر شقره آدم طاس و مندی کلو مسجدی در ره بدوبانک صلا بود شقره سخت مولع در نماز تو برین دکان زمانی صبر کن چون امام و قوم پسرون آمدند شقره انجا ماند تا نزدیک چاشت گفت ای شقره چرا نانی برون صبر کن ناک آدم ای روشنی بهفت نوبت صبر کردوبانک زد پاسخش این بود می گذاردم گفت آخر مسجد اندر کس نماز گفت انکه بسته است از برون انکه مگذارد در تر اکابی درون انکه مگذارد در کزین سو پانخی ماهیا نر ابحر مگذارد برون اصل ماهی آب و حیوان از کلت فضل زلفت و کشاینده خدا ذره ذره کر شود مفتاحا چون فراموش شود تدپر خویش چون فراموش خودی یادت کنند
---	--	---	--

انبیای کرام علیهم السلام از قبول و ناپذیرایی منکران قوله تعالی حتی اذا استیأس الرسل مصد اقبجه منکر لکر قبول لردن نا امید اولد قلریدر	انبیا گفتند با خاطر که چند چند کویم آهنی سر وی زعی جنبش خلق از قضا و وعده است نفس اول راند بر نفس دوم لیک هم میدان و خر میران چوتیر تومنی دانی کزین دو کیتی
--	--

دیدلر خاطر لرنده انبیا تا کی ضرب حدید سرد بس خلقه جنبش لرضاء و وعده در نفس اولدن اولور ثانی نخل لیک هم پهل ینه چاک سورالارغ ایکیدن سن قنغین علمک نهان	نچه بر بو پسند و وعظ ناروا صرف انفاس ایله پراولمز قفس تیر ایدن دذانی سوز معده در ماهی سردن کنده در مدن دکل چونکه بلغ دیدی حق واجب بلاغ اوله جدایت اوله کیفیت عیان	انبیا گفتند با خاطر که چند چند کویم آهنی سر وی زعی جنبش خلق از قضا و وعده است نفس اول راند بر نفس دوم لیک هم میدان و خر میران چوتیر تومنی دانی کزین دو کیتی
--	--	--

چون نخی بر پشت کشتی بار را
تو نخی دانی که از هر دو کبی
گر بکوی تا ندانم من کیم
من دین ره نابسم یا غرقه ام
من نخواهم رفت این ره با کمان
هسج باز رکافی نماید ز تو
تا جگر سنده طبع شیشه جان
بل زیاندار که محرومست و خوار
چونکه بر بوکت جمله کار با
نیست دستوری بدینجا قریح با

بر تو کل میسکنی آن کار را
غرقت اندر سفر یا ناجی
بر نخواهم تا خست بر کشتی دیم
کشف کردان که ز کد این فرقه ام
بر امید خشک همچون دیگران
ز آنکه در غیبت سزای دورو
در طلب فی سودد اردنی زیان
نور او یابد که باشد شعله خوار
کار دین اولی کزین یابی رها
جز امید الله اعلم بالصواب

چونکه کشتی به ایدرس نقل بار
یوق ایکیدن علمکه جرم و ثبات
دیر ایسک یا پلمد کچه حالی بن
با که بویولده نجات اوله یا غرق
منع ایدر یولدن بنی و هم و کمان
تا جرتیت سندن اولدی قنتی
تا جرتی سنده طبع شیشه جان
پس زیان ایلمر اکا حرمان کار
چونکه راجع استماله جمله کار
غیری یوقدر بونده اذن قریح با

اولدی موقوف توکل انده کار
اول سفرده غرق اوله یا خود نجات
بر قدم کشتی به اولم خطوه زن
امرا زمد رایکی حال اوله فرغ
غیر دوش ساحل امید ایتیم همان
غیبر زیر که سر اولدی خفی
ایده مزود و زیانی امتحان
طالب نور اولمق اشر شعله خوار
کار دین اولی سکا قیل اختیار
پس رجا و الله اعلم بالصواب

پان آنکه ایمان مقلد خوفست در جا

مقلد ک ایمانی خوف در جایه مقصود اولدی یعنی پانسنده در

داعی هریشه امیدست و بوک
با دادان چون سوی دکان رود
بوک روزی نبودت چون میرود
خوف حرمان ازل در کسب تو
کویی که چه خوف حرمان هست پیش
هست در کوش امیدم پشتر
پس چرا در کار دین ای بد کمان
یا ندیدی کاهل این بازار ما
زیندگان رفتن چه کانشان رونمود
آتش آزار ام چون خنال شد
آهن آزار ام شد چون موم شد

کر چه کرد نشان ز کوش شد چودوک
بر امید بوک روزی میدود
خوف حرمان هست تو چون قوی
چون نکرد دست اندر جست و جو
هست اندر کاهلی این خوف پیش
دارم اندر کاهلی آفسزون خطر
دامنت میکیرد این خوف زیان
در چه سودند انبیا و اولیا
اندرین بازار چون بستند سود
بجز آزار ام چون حال شد
باد آزار ام شده و محکوم شد

جمله اهل صنعتک کاری امید
چون صباح ایله ایدر عزم دکان
بلکه قسمت یوق چون صرف طلب
مکسبکه خوف حرمان ازل
دیرسن انده خوف حرمان اولی
کیم امیدم سعی ایله در کار در
پس چون دین امر نه ای بد کمان
ساکه ای کاهل دکلی روشنا
بودگان قیدینه قیل فسکر شهود
انلره خنال و شرام اولد نار
آهن اولدی انلره مانند موم

کر چه سعی ایله اولور لر مستفید
اول اولور امید کسب ایله روان
دار ایسه حرمانه تقصیر کسب
نچون ایتمز سعی سست کسل
خوف تقصیر اولدی کاهله جلی
کاهل اولمقده خطر بسیار در
ساکه دامنگیر اولور خوف زیان
اشفای انبیا و اولیا
انلره اولدی بو بازار اچره سود
انلره یا رطبیع اولدی بچار
بنده اولدی انلره باد سموم

در پان آنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودان الله تعالی
اولیاء اخفیا

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ان الله اولیاء اخفیا پور و قلر
یعنی اولیائک خفی اولد قلیرن پساندر

قوم دیگر سخت پنهان میروند
این همه دارند چشم هیچ کس
هم گزانشان هم ایشان در حرم
یابنی دانی که مهای خدا

شهره خلقتان ظاهر کی شوند
بر نیفتد بر کیاشان کنفیس
نامشانرا نشنود ابدال هم
کو ترا میخواند آن سوکه پا

اولدی بر قوم انلر اچره خفتنی
رغبت ایتمز انلره سلق جهان
اولدیلر ذات و کرامته خفی
سن نچون یلمز سن اول لطفی سکا

خلق اچنده نام و شهرتدن خفی
قدر و عزتله اولور انلر نهسان
یلمز انلر نامن ابدال صفی
کل قلم دیر سا که ربک اول کیکا

ش جبت عالم همه اکرام است
چون گریه کویدت آتش در آ

ش جبت عالم ایک اگر امیدر
آتشه کل دیرسه سا که بر کریم

حکایت مندیله در تنور پر آتش انداختن انس رضی الله عنه ونا سوختن

انس رضی الله عنه بی تردد مندیله آتشه آتوب محترق اولدیغیله

از انس فرزند مالک آمدست
او حکایت کرد که بعد طعام
چرکن و آلوده گفت ای خادمه
در تنور پرز آتش در کفند
جمله همانان در آن حیران شدند
بعد یک ساعت بر آورد از تنور
قوم گفتند ای صحابی عزیز
گفت زانکه مصطفی دست و دهان
ای دل ترسند از نار و عذاب
چون جادیر چنین تشریف داد
مرکوخ کعبه را چون قبله کرد
بعد از آن گفتند با آن خادمه
چون کفندی زود آن از کفند و
انچنین دستار خوان قیمتی
گفت دارم بر گریه جان اعتمید
میرزی چه بود اگر او کویدم
اندر انستم از کمال اعتمید
سر در اندازم نداین دستار خوان
ای برادر خود برین آسیر زن
ان دل مردی که از زن کم بود

ابن مالک کیم انس در نام اگا
اول حکایت ایتدیکم بعد الطعام
دید ای آلوده کوروب ای خادمه
اتشین تنوره القتا ایلدی
جمله همانان اگا حیران اولدیله
اولد بر ساعت قدر مدت بدید
دیدیلر قوم ای صحابی عزیز
دیدیم دست و دهان مصطفی
ای اولتر خائف نار و عذاب
بر جادی ایلین تشریف یاب
خشت و سنگ کعبه اولدی کعبه دن
دیدیلر صکره او خدمت پروره
نچون القتا ایلدک پوهیم و باک
بویله بر قیمتی دستاری همان
دید ای اصحاب کرمدر معتمد
پس ندر مندیله اگر دیرسه بجا
ایلرم آتشه جای اولم عنفید
سرفدا اولسون ندر دستار خوان
ای برادر امتحان ایت سن سنی
قلبی اول مردک که زندن اوله کم

قصه فریاد رسیدن رسول علیه السلام کاروان عبرا
که از تشنگی و بی آبی در راه مانده بودند دل بر مرک نهاده
شتران و خلق زبانه سازد مان برون انداخته

کاربان عربک یولده صوسر لقدن عاجز و کولکلر نده موت مقرر
و خلق و دوه لکرک دللری طشره چپقوب مضطر ایکن اول مدرس کائنات
علیه افضل التحیات حضرت لری فریاد لرینه یشتد کلری قصه در

اندران وادی کوهی از عرب
در میان آن پسابان مانده

اولدی وادیده عربدن بر کرده
اول پیا بانه قالب اشفته سر

خشک لب بی آب من کل الوجوه
سرسر موقی مقرر پس لیلر

ناکهانی آن مغیث هر دو کون
دید آنجا کاروانی بس بزرگ
اشترانش از زبان او بخت
رحم آمد گفت بن زوتر و دید
که سیاهی بر شتر مشک آورد
آن شتر بان سیه را با شتر
سوی کشتبان آمدن طالبان
بنده میشد سیه با اشتری
پس بدو گفتند میخواند ترا
گفت من نشناسم او را کیست او
نوعها تعریف کردندش که هست
که گروهی راز بون کرد او بسحر
کشکشانش آوردند آن طرف
چون کشیدندش به پیش آن عزیز
جله رازان مشک او سیراب کرد
راویه پر کرد و مشک از مشک او
اینکسی دیدست که نیک راویه
اینکسی دیدست که نیک مشک او
مشک خود رو پوش بود و موج فضل
آب از جوشش همی کرد د هوا
بلکه بی اسباب پرون زین حکم
توز طفلی چون سبب بادیده
بابها از سبب غافل
چون سببها رفت بر سر میزنی
رب میگوید برو سوی سبب
گفت زین پس من ترا پیغم همه
کویدش رد و العاد و کار تست
ایک من آن نکریم رحمت کنم
نکریم عهد بدت بد هم عطا
قافله حیران شد اندر کار او

مصطفی پیدا شد از ره بهر خون
بر ترف ریک دره صعب ترک
خلق اندر ریک هر سو بخت
چندیاری سو آن کشتبان دوید
سوی میسر خود بزودی می برد
سوی من آرید با نسرمان مر
بعد یکساعت بدیدند آنچنان
راویه پر آب چون هدیه بری
این طرف فخر البشر خیرا لور
گفت او آن ماهروی قند خو
گفت مانا او مگر آن شاعر است
من نیام جانب او نیم شبر
او فغان برداشت در تشنیه و ترف
گفت نوشید آب بردارید نیز
اشتران و هر کسی زان آب خورد
ابر کردون خیره ماند از رشک او
سرد کرد سوز چندین راویه
گشت چندین مشک پر بی اضطراب
میرسید از امر او از بحر اصل
وان هوا کرد در سردی آبا
آب رویانید کتوین از عدم
در سبب از جمل بر چسبیده
سوی این رو پوشها زان مائلی
رتبنا و رتبا ما میکنی
چون ز صنم یاد کردی ای عجب
نکریم سوی سبب وان دمه
ای تو اندر توبه و میثاق سست
رحمت پرست و بر رحمت تنم
از گرم این دم چو میخانی مرا
یا محمد صیبت این ای جسر خو

ناکهان اول لب هر دو جهان
اولدی نده کاروان اما عظیم
نافته و اشترده خشکی زبان
رحم ایدوب دید او شفت شتاب
بر سیه قول ناقه سنده مشک آب
ناقه سیله اول شتر بان سیاه
وار دیلر اول جانبه فرمانبران
کیم شتر بان سیاه ایله شتر
دیدیلر کل کیم سنی دعوت ایدر
دید ی بن سلیم انی کیم راودات
ویر دیلر تعریف ایدوب اندن خبر
بر گروهی سحر ایله ایتد زبون
اضطرابی ایتدیلر احضار آتی
چون حضور عزته بولدی وصول
جمله سیراب اولدی مشکندن تمام
مشکی خلقت اولدی پر اول مشکندن
کمه کور شمیکه بر مشک اوله تام
کمه کور شمی اوله بر مشک آب
مشک رو پوش ایدی موج بحر جود
آب جوشندن اولور محض هوا
علت و حکمتدن اتابی نشان
کور دک اسبابی چو طفل ساده دل
ایلدی غافل مسبب سبب
چون ببلر اوله چشمکده عدم
رت عالم دیر یوری اسبابه سن
قولک اند نصکره ای رب العباد
دیر که حق رد و العاد و اساکه کار
ایک باقمم که رحمت ایلمرم
عهد که باقمم که بنسند ر عطا
قافله خاتی دیدی حیران اگا

کیم محمد دادا چون اولدی عیان
تشنه ریک آتین او زره مقیم
خلق ایسه پرتاب ریک بی امان
بر قچ آدم اول کجا ایتسون شتاب
سیدینه ایتده عزم شتاب
سویک ایتسون بو محلی جسوه گاه
کور دیلر قول بنی اولدی عیان
مشکن ایتمش اب صافی ایله پر
اول کجا خیر الوری فخر البشر
دیدیلر اولدر رسول کائنات
دید ی بکر کیم او شاعر در کمر
بنده یوقدر اول کجا میل درون
نال و افغان ایدر دی اول دنی
نوش آیه اصلا دیدی رسول
اشتران و خلق مانسند عنمام
ابر کردون خیره قالد رشکندن
کار بان سیر اوله صویندن تمام
بو خج مشکی پر اید بی اضطراب
ایلدی اول جسر اعجاز سجود
هم هوا کسب برودت ایله ما
آب ایدر اجر اعدمن سروران
جبل ایله قالد که سببه متصل
مائل رو پوش اولور سن العجب
رتبنا یا رتبا دیر سن اودم
بی بصیرت صنعه اولد که تمیه زن
باقم اسبابه سکا در اعتماد
توبه و عهدک اولور نا استوار
رحمت مبدول قدرت ایلمرم
چونکه ایلمر سن کجا صدق دعا
یا محمد پس نه بو لطف و عطا

کرده روپوش مشک خرد را غرقه کردی هم عرب هم کرد را

ایلیوب روپوش مشک خردی سن ایتدک احیا هم عرب هم کردی سن

مشک آن غلام پر آب کردن از غیب بجزه و آن غلام سیاه را سپید کردن باذن الله تعالی

اول غلامک مشکى عالم عبیدن مملو و اول غلام سیاه باذن الله و معجزه رسول الله علیه الصلوة والسلام سفیدر و اولدینغیدر

ای غلام اکنون تو برین مشک خود آن سیه حیران شد از برهان او چشمه دید از هواریزان شده زان نظر روپوشها هم برودید چشمها پر آب کرد آدم غلام دست و پایش ماند از رفتن براه باز بهر مصلحت بازش کشید وقت حیرت نیست حیرت پشتت دستهای مصطفی بر رو نهاد مصطفی دست مبارک بر رخسار شد سپید آن زنگی زاده حبش یوسفی شد در جمال و در کمال ادبمی شد پیروی پای مست پس پامداد مشک پروان خواب از دورش بید و خیره ماند راوی ما اشترا هست این این یکی بدریست می آید ز دور کو غلام ما کمر سرگشته شد تا کنونی در شکایت نیک و بد میدمید از لامکان ایمان او مشک او روپوش فیض آن شده تا معین چشمه غیبی بیدید شد فراموش ز خوابه و زمقام زلزله انکند در جاننش آله که بخویش آبا ز روای مستفید این زمان دره در آچالاک و چست بوسهای عاشقانه بس بداد آن زمان ما ایدو کرد او فرخش همچو بدر و روز روشن شد شبش کفتش اکنون روده و اکوی حال پای می نشناخت در رفتن ز دست سوی خوابه از نواجی کاروان از تحیر هسل آن ده را بخواند پس کجا شبنده زنگی جبین میزند بر نور روز از روشن نور ایدو کرکی رسید و کشته شد

ای غلام آل اب ایله پرشگی اول سیه قول حیرت برهان ایله کوردی بر چشمه هوادن جوش ایدر اول نظردن ایتد هم روپوشی چاک چشمی پر آب ایدوب اولدم غلام دست و پایی قالدی کنتکدن یوله مقتضای مصلحت اولدی بیدید بودم حیرت دکل قیل انتباه ایتد دست مصطفایه رویال سوردی پیغمبر مبارک اللین رو سفید اولدی از زنگی در عقب حسن طلعتده اولوب یوسف حال اولده اولد پیروی پای مست کله ای یکی مشک ایله پر آب و تا خوابه حیران اولدی کورد دوردن مشک ایله اشترازم دیدی عجب بدره بکر دوردن حالا کلن عبد سقا غالب منفقود در شکوه کویان ایتد ریزان اشگی اولد کحقدن کامیاب ایمان ایله مشکنی فیض خدارو پوش ایدر چشمه غیبی معین کوردی پاک اولدی منی خوابه و منکر مقام بشقه حالت ویرد مولا اول قوله کندیکگل دیدی معبود عبید چست و چالاک ایله دوره عمره راه عاشقانه قیلدی تصبیل جمال ایتدی فرخنده غلامک پیکرین اولدی روز روشن تبدیل شب دیدی همه وار یور قیل وصف حال حیرت ایتد رمزدی فرق پای و دست کار و اندن خوابه ایتد شتاب ایتدی قریه اهلن بسط سخن قنده گمتشد که یوق زنگی عرب نور وجهی روز روشن شدن حسن طعمه کرک اولدی یا نابود در

دیدن خوابه غلام خود را سپیدر و و ناشناختن که اوست و کفتن که غلام مرا تو کشته خونت گرفت و خدا ترا بدست من انداخت

خوابه غلامنی سفیدر و کورب حقیقی پیلدیکندن سن غلاممک قاتلی سن که خون پکنانه بسیلده حق تعالی سنی بنم الیمه ویردی دیو خطاب پر عتابه اغاز ایتدیکمیدر

چون پامدش کفتش کیستی ازین زادی و یا تر کیستی کو غلامم را چه کردی راست کو کر بکشتی و انما جملت مجو کفت کر کتتم تو چون آدمم چون بیای خود دین خون آدمم کو غلام من بکفت اینک منم کرد فضل دست یزدان روشنم

چونکه کله دی دیدی سن کیمسن اکا یایمن یا تر کدر مولد سکا طوغری سولید نیلک نولدی غلام قاتل ایسک ایله اقرار کلام دیدی اولد رسم نخون کلام سکا مرد قاتل هیچ کلور می بویکا دیدیم قنده غلامم دیدی بن صنع باری ایله دی و جهم حسن

هی چه میکوی غلام من کجاست
 گفت اسرار ترا با آن سلام
 زان زمانی که حسریدی تو مرا
 تا بدانی که هم نام در وجود
 رنگ دیکر شد و لیکن جان پاک
 تن شناسان زود ما را کم کنند
 جان شناسان از عدد تا فارغند
 جان شود از راه جان جان شناس
 چون ملک با عقل یک سر رشته اند
 آن ملک چون مرغ بال و پر گرفت
 لاجرم هر دو مناصر آمدند
 هم ملک هم عقل حق را واجد
 نفس و شیطان بوده ز اول واحد
 آنکه آدم را بدن دید او رسید
 آن دو دیده روشن بودند ازین
 این پان اکنون چو خرد کل مانند
 کی توان باشعه گفتن از عمر
 لیک که در ده بکوشه یک کست
 مستحق شرح را سنک و کلوخ

بین نخواهی رست از من جز بر است
 جمله و اکویم یکایک من تمام
 تا با کنون باز گویم با حسرا
 که چه از شبید ز من صبحی کشود
 فارغ از رنگت و از ارکان و خاک
 آب نشان ترک مشک و خم کنند
 غرمت دریای پیچوند و چند
 یا رینش شونه فرزند قیاس
 بهر حکمت را دو صورت کشته اند
 دین خرد بگذاشت پر و فر گرفت
 هر دو خوشتر و پشت همید که شدند
 هر دو آدم را معین و ساجدی
 بوده آدم را هد و وحاسدی
 و آنکه نور مؤمن دید او خمید
 و آن دور دیده ندیده غیر طین
 چون نشاید بر جهود انجیل خواند
 کی توان بر بط زدن در پیش کر
 های و هوینی که بر آوردم بسبت
 ناطقی کرد در مشرح با رسوخ

هی نه سویلر سن غلامم قنده در
 دیدی ایتم نقل اسرار غلام
 اول زمان کیم اولدو وقت اشتر
 تا که معلوم اولد زات و سیرتم
 رنگ دیکر اولدی لیکن جان پاک
 صورتم ظاهر پرستان کم اید
 جان شناسه یوق عدد دن پیش کم
 روح محض اول جان یولندن جانی پهل
 عقل ایله اولد ملک یکسان همان
 وار ملکه بال و پر مانند طیر
 اولدی انرا یکی یا رد لپ پذیر
 هم ملک هم عقل اولوب فضل آله
 نفس و شیطان اولدی یکی عنود
 آدمی صورت کورن اولد بعید
 یکی دیده اولدی انده کارین
 بوپان ایلمی خر طبعه سانه کار
 شیعه و وصف عمرا و لمز مفید
 کوشه دهبه اگر وار ایسه کس
 طالبان حقه خشت و سنک و خاک

دوغری سویله سا که تخلص انده در
 جمله دیرسم سا که بن بر تمام
 حاله دک تقریر اولور سه ماجرا
 که چه اخر صورت اولد صورت تم
 رنگ روده خارج ارکان و خاک
 آب نشان ترک مشک و خم اید
 اولدی غرق لجه بی کیف و کم
 ایله تحصیل بصیرت متصل
 ایتدی حکمت ایکی صورته عیان
 عقل ایسه بیبال و پرا تیکده سیر
 بر برینسه ایکی هم طلعت ظنیر
 آده اولدی معین و حسیر خواه
 آده هم دشمن اولدی هم حدود
 سیرتی نون کورن اولدی سعید
 یکی دیده کورمدی الا که طین
 کیم جوود انجیله ایتمرا اعتبار
 نغمه بر بط اصم ایچون بعید
 بوخجه های و هوکه ایتدم که بس
 حکم ناطقه اولور بر شرح پاک

پان آنکه حق تعالی هر چه داد و آفرید از سماوات و ارض
 و اعیان و اعراض همه با استدعای حاجت آفرید خود را
 محتاج چیزی بساید کردن تا بدید که **اتمن یحیی المصنط**
 از ادعاه اضطرار گواه استحقاقست

حق تعالی سموات و ارضین و اعیان و اعراضدن نه که خلق ایلدی ایسه
 عبادی بر سنه به احتیاج تام ایله استدعای حاجت ایلوب
 مواهب جلیله سنه و سیله او **لمعجون خلق ایلدی که **اتمن یحیی****
المصنط اذا دعاه مصداق فحج اضطرار شایه استحقاق ایدیکن پیاندر

آن نیاز میری بود دست و درد
 جز و اوبی او برای او بگفت
 دست و پاشا هوشدنی رهی
 و رباشی مستحق شرح و گفت
 هر چه روید از پی محتاج رست
 حق تعالی کرسماوات آفرید

که چنان طفلی سخن آغاز کرد
 جز و جزوت گفت ارد در نهفت
 منگری را چند دست و پاشی
 ناطقه ناطق ترا دید و نجفت
 تا پاید طالبی چیزی که جست
 از برای دفع حاجت آفرید

باعث اولدی مریمه درد و نیاز
 جز نیکیم نطق ایتدی حقنده آنک
 دست و پایله شهادت چون سکا
 شرحه استحقاق بولمزه شوت
 هر نه وار محتاج ایچون بولده حصول
 حق تعالی ایتدی خلق آسمان

ظفل ایکن فرزندنی اولد نکته ساز
 جز جزنگده نهان سوز و ار سنک
 نیچه بر انکاره وضع دست و پا
 ناطقه ناطق ایکن ایله سکوت
 مطلبه طالب بولده تا کیم وصول
 دفع حاجت ایتدی همان

هر کجا دردی دوا استخار رود
 هر کجا مشکل جواب استخار رود
 آب کم جوشکی آور بدست
 تا نژاید طفلک نازک کلو
 رو بدین بالا دستیا بدو
 بعد از آن از بانگ زنبور هوا
 حاجت تو کم نباشد از خیش
 کوش گیری آرا تو می کشی
 زرع جانراکش جواهر مضمر
 تا سقا هم رتبه آید خطاب
 تشنه باش اندا علم بالصواب

قنده در دوا سه دوا نده کیدر
 قنده شکل و ارایه نده جوا
 تشنه اول کیم آب اوله صورتنا
 دو عنمد قطفسل پاکیزه دهن
 قیل یوری بالا دسته می تام
 صیت زنبور بود نصکره سن
 سبزه دن کمر دکلر حاجتک
 سجا ایدوب استیکده سن اجرای ما
 مزیع جان کیم جوا هر کانیدر
 تا سقا هم رتبه اوله خطاب

قنده فقر اوله نوا نده کیدر
 قنده زرع اولور سه جاری نده آ
 پست و بالانا که جوشان اوله ما
 بسته در پستان مادر ده لبن
 تشنه اول کسب حرارت قیل تام
 نوشن ایدرسن آب جوی صافدن
 کیم اکا صوو ویریک اولد عادتک
 زرع خشکه تا کله نشو و نما
 ابر رحمت کوز جوشانیدر
 تشنه اول دانه علم بالصواب

آمدن آن زن کافر با طفل شیرخواره بنزدیک مصطفی
 علیه السلام و ناطق شدن عیسی و اعلیه السلام بمعجزات
 رسول الله صلی الله علیه وسلم

حضور فاضل انور مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بر کافره
 عورت طفل شیرخواره سینه کلوب طفل عیسی کبی رسالت
 و معجزاتش ناطق بالحق اولد یغیدر

هم از آن ده یک زنی از کافران
 پیش پیغمبر در آمد با خمار
 گفت کودک سلم الله علیک
 مادرش از خشم کفتش بی خروش
 این کیت آموخت ای طفل صغیر
 کت حق آموخت آنکه جبرئیل
 گفت کوفتاکه بالای سرت
 ایستاده بر سر تو جبرئیل
 گفت می بینی تو کت که بلی
 می پاموزد مرا وصف رسول
 پس رسولش کت ای طفل رضیع
 گفت نامم پیش حق عبدالعزیز
 من زعزی پاک و پزار وبری
 کودک دو ماهه همچون ماه بدر
 پس جنوط آندم ز جنت در رسید
 هر دو میکفتند کز خوف سقوط
 جان سپردن به برین بوی جنوط

قریه دن بر کافره عورت همان
 ایتدی پیغمبر حضور نده مترار
 دیدی کودک سلم الله علیک
 مادرش خشم ایلد دیدی اول خموش
 ساکه کیملر ایتدی تعلیم ای پسر
 دیدی حق پلدر دصکره جبرئیل
 دیدی قنده دید بالای سرک
 جبرئیل ایتش باشک اوزره قرار
 دیدیم کور دکنجی سن دیدی بلی
 باکه تعلیمی آنک وصف رسول
 دیدی پیغمبر که ای طفل رضیع
 ایتدی حق عبدالعزیزی باکه نام
 ایلدم سنزایی مردود کنول
 یکی ایلق طفل ایکن چون بدر تام
 اولدی جنتدن اودده فتح باب
 دیدیلر اولمقدن ایسه بی نصیب

ایتدی خیر المرسلینی امتحان
 یکی ایلق طفلن ایتش در کنار
 یا رسول الله قد جئنا لیک
 بوشهادت کیمدن اولد زیب کوش
 طفل ایکن کلدی لسانکدن حنبر
 بوپان حق ایچون اولدی دلیل
 کور مزایسک ایلد عالی منظرک
 باکه ویردی یوز دلیل اعتبار
 فرنگه پسر ایه چون بدر بسی
 ایتدم سفندن بن علایه وصول
 باکه اسمک سویله کیم اولدک رفیع
 عبدعززی دیر ایکن قوم لئام
 اول خدا حق سنی ایتدی رسول
 بالغ و کامل کبی ایتدی کلام
 طفل و مادر اولدک اندن نفعیاب
 جان ویرن بونفعیه اولدک مصیب

انگسی را کش معرفت حق بود
انگسی را کش خدا حافظ بود
جامه و نامیش صد صدق بود
مرغ و ماهی مرورا حارس شود

آنیمک عرفانه حق توفیق ایدر
اکه کیم باری حسیظ و یار اولو
جامه و نامی آنی تصدیق ایدر
مرغ و ماهی اکه خدمتکار اولور

ر بودن عقاب موزه رسول علیه السلام و بردن بر هوا
و نکون کردن و از موزه مار سیاه فرود افتادن

رسول اکرم علیه السلام موزه مبارکترین بر عقاب قاپوب
هواده سر نکون ایلدکده اچندن بر مار سیاه وحشت نمون دوشد یکید

اندرین بودند کا و از صلا
خواست آبی و وضو را تازه کرد
هر دو داشت و موزه کرد رای
دست سو موزه برد آن خوش خطا
موزه را اندر هوا برد او چو باد
در قشاد از موزه یک مار سیاه
پس عقاب آن موزه را آورد باز
از ضرورت کردم این کساختی
دای کو کساخت پایی می نهد
پس رسوایش شکر کرد و گفت ما
موزه بر بود و من در هم شدم
کر چه هر چیزی حسد ما را نمود
گفت دور از تو که غفلت در توست
ما در موزه به پسندم در هوا
عکس نورانی همه روشن بود
عکس عبد الله همه نوری بود
عکس هر کس ابدان ای جان بین
مصطفی شنید از سوی صلا
دست در داشت از آن آب سرد
موزه را بر بود یک موزه ربای
موزه را بر بود از دستش عقاب
پس نکون کرد و از آن ماری قشاد
زان عنایت شد عقابش نیکخواه
گفت بین بستان و رو سو نماز
من ز ادب دارم شکسته شاخی
بی ضرورت کش هوا فتوی دهد
این جفا دیدم و خود این بود وفا
تو غمم بردی و من در غم بدم
دل در آن لحظه بخود مشغول بود
دیدم آن غیب را هم عکس تست
نیست از من عکس تست ای مصطفی
عکس ظلماتی همه کلخن بود
عکس پیکانه همه کوری بود
پهلوی ضعی که خواهی می نشین

ناکمان بو حال ایلد صیت اذان
کلدی صوما یلده تجسدید وضو
غسل ر جلین ایلدکده اول نبی
دستی صوندقه اول عالیجناب
موزه یه اولدی هواده ساز کار
موزه دن چون چقدی بر مار سیاه
موزه بی عقاب ایدوب ر دنیا ز
وضع کسناخ اولدک بدن بالضرور
دای اگا کسناخ ایده وضع قدم
دید ی شکر ایدوب جناب مصطفا
موزه بی قاپدک بجا کلدی الم
کو ستر روی کر چه غیبی با که حق
دید ی حاشا سنده غفلت اولد شان
موزه ده ماری هوادن رویتم
عکس نورانی اولور روشن مدام
عکس عبد الله نور جان و دل
هر کسک قیل عکسنی فرق یقین
اولدی سموع مشه سیمبران
دست در و پا کن ایتد شست و شو
قصه خفین اولدی اول دم مطلبی
موزه بی قاپدی اندن بر عقاب
سر نکون ایتدکده اندن دوشد مار
قصه عقاب اولدی حکم انقباه
نطق حالی اشته قیل عزم نماز
یوخسه ایتدزم ادب حدن مرور
بی ضرورت اولد مصحوب مذم
بوجفا اولدی بره عین و وفا
بن غم آلوده سن ایتدک دفع غم
کندی بر اولدی او دم شغل سبق
عکس نور کلبن اولدم غیب دان
عکس نور کدر دکل صامتیم
عکس ظلماتی چو کلخن پر ظلام
عکس پیکانه عماد اولد پسل
فتنی جنس ایلد اولور سکت منشین

وجه عبرت گرفتن ازین حکایت و یقین دانستن که
ان مع العسر یسر

بوقصه پر حصه دن عبرت ان مع العسر یسر
تحصیل یقین و خبرت ایتدک بیاننده در

عبرتست این قصه ای جان مر ترا
تا که زیرک باشی و نیکو گمان
دیگران کردند زرد از چم آن
ز آنکه کل کر برکت برکش میکنی
کوید از خاری چرا افتستم بغم
تا که راضی باشی در حکم خدا
چون به پسندی واقع بد ناکمان
تو چو کل خندان که سود و زیان
خنده نگذار د نکرد دمنشینی
خنده را من خود ز خارا آورده ام
تا که راضی باشی در حکم خدا
چون به پسندی واقع بد ناکمان
تو چو کل خندان که سود و زیان
خنده نگذار د نکرد دمنشینی
خنده را من خود ز خارا آورده ام

اولد کور بوقصه دن عبرت فرا
اوله حتی حسن ظن و دافعه
زرد روی خوف اولنجه دیگران
کیم گلک هر بر کن ایتدک چاکچاک
دیر که رنج خار دن با که نه غم
حکم حقه تا اوله سنده رضا
سا که یوز کو ستر سه سو واقعه
اوله سن خندان دم سود و زیان
خنده بی ترک ایلر بی وهم و باک
خنده بی بن خار دن ایتدیم بهم

<p>هر کیم سندن الور دست قضا پهل یقین اولدی سکا دفع بلا پهل تصوف اولدی وجدان فرح قابه کاهی عارض اولد قس تج اول عقابی پهل او عقابیه شبیه کاتدی جلب موزه ذات بنیه پای پاکی کور میه تاز خم مار ریشک او عقده کاوله اندن عشار دیدي چکمه فوت اولان شیشه اسف کوسفندک کرک ایدیه فرضا تلف اول بلادن چوق بلا دفع اولو اول زیان ایلد قضا لر دفع اولو</p>	<p>تویقین دانکه خریدت از بلا فی الفواد عند اتیان الترح در بود آن موزه رازان نیک خو ای خنک عفتلی که باشد بی عشار ان اتی السرحان واروی شانکم وان زیان دفع زیانهای سترک</p>	<p>هر چه از تو یاده کردد از قضا ما التصوف قال وجدان الفرح آن عقاب شرع عقابی دانکه او تار ما ندپاش را از زخم مار گفت لا تا سوا عسلی ما فاتکم کان بلا دفع بلا های بزرک</p>	
<p>حضرت موسی علیه السلام دن اول شخص ابلهک لسان بهایم و طپوری کجا تعلیم ایت دیو طلب و استمدعا ایتدیکمیدر</p>		<p>استدعای آن مرد از موسی علیه السلام زبان بهسایم و طپور</p>	
<p>دیدي موسای کلیمه بر جوان صوت حیوانات اولوب با که بدید چون بنی آدم لسانی دمبدم بلکه حیواناتده درود کر دیدي موسی وار یور ایتمه موس حکمت و عرفانی حقن قیل طلب حرصی منع ایلد انک اولد فزون دیدي ای موسی اولوب تابنده نور ایلمه بن زاری محسروم مراد نائب حسن زمان پشمبری دیدي موسی یارب اول مرد سلیم ایلمسم تعلیم اولور سودی زیان دیدي تعلیم ایلد ای موسی که بز دیدي یارب اول ند استگار اولو هر کسه قدر تده یو قدر اختیار اول جبتدن فقر اولور فخر ابد هم غمنا ایلد غنی مردود در نفس پر حرصک بلا سندن همان غم ویرا که شهیات فضول آرزوی کل اولور کلخواره ده</p>	<p>جانور لر نطقن ایت تعلیم جان اولد دینده نچه عبرت مزید آب و نان اثارن ایلر زیب فم اولد تپسر کذر کهدن حسبر بونده زیر چوق خطر وار پیش و پس نی کتاب و پمقال و حرف لب منع ایلد افزون اولور حرص درون سندن ایتدی پر تو حکمت ظنور لطقه لایق دکلدر ای جواد با که منعک یأس اولور کوره حرک اولمش انجق سحره دیور جیم ایلمز سم بد دل اولمق خود عیان کیم دعا ایلر سه مردود ایتمز جاه چاک و دستخای وزار اولور عجز اولور سرمایه پر هیز کار نار سایی اولدی تقوایه مدد صبری قدر تله انک نابود در آده عجز ایلد فقر اولدی امان عادت ایتشد رانی اول صید غول کلبش کر ذوقی یوق پچاره ده</p>	<p>گفت موسی رایکی مرد جوان تا بود کز بانک حیوانات ودد چون زیانهای بنی آدم همسه بوکه حیوانات رادوی دکر گفت موسی رو کز رکن زین هوس عبرت و سپدار ازیزدان طلب کر مترشد مرد ازان منعش که کرد گفت ای موسی چونور تو بتافت مرا محسروم کردن زین مراد ایزنان قائم مقام حق تویی گفت موسی یارب این مرد سلیم کر پاموزم زیانکارش شود گفت ای موسی پاموزش که ما گفت یارب او پیشمانی خورد نیست قدرت هر کسی را سازوار فقر ازین رو فخر آمد جاودان زان غنا و زان غنی مردود شد از بلائی نفس پر حرص و عثمان آن غم آید ز آرزو های فضول آرزوی کل بود کل خواره را</p>	
<p>اول شخصک استدی کنی یا بر مقتدرانی تعلیم ایلد دیو جناب</p>		<p>دجی آمدن از حق تعالی موسی علیه السلام که پاموزش</p>	

چیزی که استاد عامی کند یا بعضی از آن

حق تعالی نیدن موسی علیه السلام وحی کلدیکن پس اندر

گفت یزدان توبه بایست او
 اختیار آمد عبادت را نمک
 کردش اورانه اجر و نی عقاب
 جمله عالم خود مستج آمدند
 تیغ در دستش نه از عجزش بکن
 ز آنکه گزمناشد آدم ز اختیار
 مؤمنان کان غسل زنبور وار
 ز آنکه مؤمن خورد بگزیده نبات
 باز کافر خورد شربت از صدید
 اهل الهام خد این الحیات
 در جهان این مدح و شایاش و زهی
 جمله زندان چونکه در زندان بوند
 چونکه قدرت رفت گاسد شد عمل
 قدرت سرمایه سودست بین
 آدمی بر خنک گزمناسوار
 باز موسی پس داد او را بهر
 ترک این سودا بگو و زحق بترس
 دیو داد دستت برای مگردس

دید حق سن قیل رجاسن معتبر
 اختیار اولد عباده نمک
 اقتضای تمزایدی اجر و عقاب
 جمله عالم خود مستج اولدیلر
 بر کسک ویر دستنه شمشیر سن
 آده اولدی گرامت اختیار
 مؤمنان کان غسل زنبور ووش
 ایتدی مؤمن میل احلای نبات
 اولدی کافر شربت شام صدید
 اهل الهام خد این الحیات
 بوجانده مدح و استحسان کار
 جمله زندان چونکه در زندان اولور
 چونکه قدرت کندی گاسد در عمل
 قدرتمک سرمایه سود اولد پهل
 رخس گزمناسی آده رسوار
 دیدی موسی ایلیوب پند کنو
 کچ بوسو دادن کر کدر خوف حق

قانع شدن آن مرد طالب تعلیم زبان مرغ خانگی و سک
 و اجابت موسی علیه السلام

اول مرد طالب خانه ده کی خروس و کلبک لسانه قانع اولمغه
 موسی علیه السلام کجا بتسیدر

گفت باری نطق سک کو بر دست
 گفت موسی بین تودانی رو رسید
 بامدادان از برای امتحان
 ایستاد او منظر بر آستان
 خانه سفره پفشاند و قناد
 پاره نان پات آثار زاد
 در بود آنرا خروس سی چون کرد
 گفت سک کردی تو بر ما ظلم رو
 دانه کندم توانی خورد من
 عاجزم در دانه خوردن در وطن
 کندم و جور او باقی خوب
 میتوانی خورد من فی ای طروب
 این لب نانی که قسم ماست آن
 می ربانی این قدر را از سگان

دید نطق کلب ایله مرغک که هم
 دیدی موسی ساکه پزیرب و کمان
 بر سحر اول کس برای امتحان
 ایستاد او منظر بر آستان
 جاریه اولدی او دم سفره فشان
 ایلدی ایشان ناپساره همان
 قادی اولان ریزه بی چونم خروس
 دیدی کلب ایتدک بکا ظلم عبوس
 دانه کندم اولور ساکه غذا
 باک شکل دانه ایله اغتذا
 ایه و بغدادی و باقی هر خوب
 باک ناممکن سکا مرغوب و خوب
 کسر نان کیم اولور بذل کلاب
 نهب و جلبه سعی ایدرسن بی حجاب

جواب دادن خروس سک را

خروسک کلبه جوابسیدر

پس خروس که دیدی سن چکمه غم خواجه ملک ابی اولور مرکه اسیر عید اولور جمله کلابه مرکه اسب صاقدی ابی چون ایشدی آنی مرد روزدیکر قاپد نانی چون خروس ای خروس عشوه کرتاکی دروغ اسب مرده قنده در قلابین دید ی آ که اول خروس غم زده ابی بیج ایله زین ایتدی سد لیک فردا استری اولسه کرک استری صاقدی هماندم اول حریص روز ثالث اول خروسه دید سک دید ی بیج استره ایتد شتاب نیچه نالر اول غلام ایچون همان چون ایشدی اول علا صاقدی هم شکر و شادی ایتدی دیدی پیکان کیم زبان مرغ و سکن فغم حرف	که خدا بدید عوض زینت دکر روز فردا اسیر خور کم کن خرن روزی وافر بود بی جبد و کسب پش سک شد اسخر و ش روزد اسخر و ش و سک برواب برکشود ظالمی و کاذبی و بی فسروغ کور اختر کوی و محرومی ز راست که سقط شد اسب او جای دکر آن زین انداخت او بر دکران مرکا ز با شد آن نعمت فقط یافت از غم و ز زین اندم محیص ای امیر کاذبان باطل و کوس گفت فردایش غلام آید مصاب بر سک و خواهنده ریزند اقربا رست از خسران در خراب فروخت رستم از سه واقعه اندر ز من دیده سوء القضا را د و ختم	پس خروس گفت تن زن غم مخور اسب این خواجه سقط خواهد شدن مرکا ز عید باشد مرکه اسب اسیر ابرو خمت چون شنید مرد روزدیکر همچنان نازار بود کای خروس عشوه ده چندان دروغ اسب کش کنفی سقط کردد بکاست گفت اورا آن خروس با خبر اسیر ابرو خمت جست از زینان لیک فردا استر شش کردد سقط زود استر افرودشید آن حریص روز ثالث گفت سک با اسخر و ش گفت او ابرو خمت استر اشتاب چون غلام او بمیرد ناهنا این شنید و آن غلام شتر افرودت شکر با میگرد و شادیا که من تا زبان مرغ و سک آموختم
--	---	--

وعد ایتدی ایچ سنه مک تخلفندن خروس ک کلب یا ننده نخل اوله نغیر	نخل کشتن خروس پیش سک بسبب دروغ شدن دران سه وعده
--	--

کلب محروم رتسی کون دیدی آه تابکی مکر و دروغ بی فسروغ دید ی حاشاب بنم جنم دخی بر اولوب همچون مؤذن راست کو آفتابه پاسبان از درون آفتابه پاسبان اولیا صوتمز حق ایتدی کلبا نک ناز سهو ایله پوقت اولور سه صوتمز بی محل حیوا یا اسل الفلاح اولکه اولدی پاک و معصوم غلط	کای خروس زار خا کو طاق و جفت خود نیز جز بند دروغ از دکر تو که بگردیم از دروغی ممتحن هم رقیب آفتاب و دوقجوی کر کنی بالای ماطشتی کنون در بشر واقف ز اسرار خدا داد بدیه آدمی را در جهاز در اذان آن مقتل مایشود خون مار امیکند خوار و مباح آن خروس جان وحی آمد فقط	روزدیکر آن سک محروم گفت چند چند آخرد دروغ و مکر تو گفت طاشا از من و از جنس من ما خروسان چون مؤذن راست کوی پاسبان آفتابیم از درون پاسبان آفتابند اولیا اصل مار احق پی بانک ناز کر بنا به کام سهوی مان رود گفت ناهنگام حی علی الفلاح انکه معصوم آمد و پاک و غلط
---	---	--

غیری یوزدن حق عوض ایلر کم روز فردا ده اولور سن سنده سیر قسمت و افر اولور جبد و کسب کلب ایله قالد خروس روزد لبکتا اولد دیدی کلب عبوس ظالم و کاذب اولدک پفسروغ طوغریدن محسروم بر کند اسبن کتدی اسب انا که ملک غیر ده اول زینانی غنیره ایتد نامزد بو نیچه کلبک طعمه سی اولسه کرک اول زینان بولد ز غم نیچه محیص ای امیر کاذبان و اسل شک لیک اولور فردا غلام امر خراب اوله مبدول کلاب و سا نلان اولدی کویا رسته خسران غم اوچ بلادن اولدم ازاده همان دیده سوء القضا بی ایتدی صرف
--

آن غلامش مرد پیش مشتری
او گریز انید مالش را و لیکت
یک زیان دفع زیانها میشود
پیش نشان در سیاست کسری
اعجمی چون کشته اندر قضا
می گریزانی ز داور مال را

مشتریده مرده اولدی اول غلام
مالی ایتدی صیانت اول ولی
چوق زیانی بر زیان ایله ادا
میردش امانه دم اخذ نکال
چون قضا ایله کاعزم بلوغ

کیم زیانیدن مشتری در تکحکام
کندی قان دو کدی فهم ایت مجلی
جانله جسم ایله مال اولدی فدا
قورتارر باشن ایدن ایشار مال
منعمکنن مالی ایله رسن در بیغ

خبر کردن خردس از مرگ خواجه

خردسک موت خواجه دن خبر ویرد کیدر

لیک فردا خواهد مردن یقین
صاحب خانه بخواید مرد و رفت
پارهای نان و لالکت طعام
کا و قربانی و ناهای تنک
مرک اسب و استرو و مرک غلام
از زیان مال و درد آن گریخت
این ریاضتهای درویشان چر است
تا بقای خود نیابد ساکی
دست کی جنبد یا بشار و عمل
انکه بد بربی امید سود نا
یا ولی حق که خوی حق گرفت
کو غنی است و جزا و جمله فقیر
تا نه پند کودکی که سبب هست
این همه بازار بهر این غرض
صد متاع خوب عرضه می کنند
یک سلامی شنوی ای مرد دین
بی طمع نشنیده ام از خاص و عام
جز سلام حق این آنرا بجو
از زبان آدمی خوش مشام
دین سلام باقیان بر بوی آن
زان سلام او سلام حق شدست
مرده است از خود شده زنده بر
مردن تن در ریاضت زندگیت

لیک فردا خواهد دنیا دن کیدر
چونکه صاحب خانه ایله عزم خاک
لقمه لقمه نان و انواع طعام
نان و لحم کا و قربان سر بسر
موت اسب و استرو و عبد رضا
مال در دزدن ایدوب رذ زیان
بوریا ضلکله درویشان عیان
تا بقاسن ایتیمه سالک شاعر
هر عملده بدل وجوده وار مرال
بی عوض او لکم ایدر فضل و عطا
یا ولی حق که خسلق حق ایله
اول غنیدر ما سوا جمله فقیر
کور میه تا کودک نوساله سیب
جمله بازار اولدی مرهون غرض
ایلیوب بونجه متاع خوبی عرض
بر سلام پیغرض یوسف در ولی
بی طمع ایترا فاده خاص و عام
حق سلامی اولدی انحق بی علل
آدم معنی دماندن مدام
اول شمیم ایله سلام باقیان
حق سلامندن سلامی ای عزیز
حق ایله باقی ویر نفس فنا
موت جسم اولدر ریاضته حیات

دارتی بر کا و ایله ستر بان ایدر
ایرته سی مبذول اولور چوق نقل پاک
کوجه ده اولور غذای خاص عام
سائلان ایله کلانی سیر ایدر
اولک اول مغرور اچون دفع قضا
مالن افزون ایتدی انا کتدی جان
جسمنی افخایدر ابقای جان
نچون ایله جسمنه زرد و نزار
کورسه ویرد کلین جانه بدل
اول خدا در اول خدا در اول خدا
نور اوله اول تابش مطلق ایله
په عوض ایتمز فقیر احسان سیر
اول قومزالدن پارگی فریب
هر دکان ایلی ایدر قصد عوض
دلدن ایله چوق عوض تخمین فرض
وار انک ضمننده تکلیف جلی
بر سلامی ای برادر و اسلام
خانه خانه فیض بخش هر محل
هم پیام حق ایشتم هم سلام
قلبه تاثیر ایله اولد کوش جان
دو دمان نفس اولدی شعله خیر
اول سبدن سر حقه آشنا
تن فنا بوسه کلور روح ثبات

دویدن آن شخص بسوی موسی علیه السلام بزینهار چون
از خردس خبر مرگ خود شنید

خبر موتی خردسندن ایشیدوب ندامتله اول شخصک موسی
علیه السلامه فریادکنان سرعتمله عزیمت ایتدیکیدر

کوش بنهاده بدان مرد خپش
چون شنید اینداوان شد تیز وقت
رو همی مالید در خاک او زیم
گفت رو بفروش خود را بوره
بر مسلمانان زیان انداز تو
من درون خشت دیدم این قضا
عاقل اول پسند آخر را بدل
باز زاری کرد ای نیکو خصال
از من آن آمد که بودم ناسزا
گفت تیر جست از شست ای پسر
لیک در خواهم زینکوداوری
چونکه ایمان برده باشی زنده
هم در آن دم حال خواجه بگشت
شورش مرگستنی هیئت طعام
چار کس بردند تا سوی وثاق
پند موسی نشنوی شوخی کنی
شرم ناید تیغ را از جان تو

چون قولق طوتدی او شخص میصر
ایتدی سموعاتی اندن رفع شک
خاکپایینه ایدوب رومال پیم
دیدی وارصات کنیدی ایله رها
سن زیانک قیل مسلمانانه بار
بو قضایی با که خشت ایتدی بیان
آخری اول کور ر عاقل اولن
مینه فریاد ایتدیکیم ای خوش خصال
کلدی بندن کرچه کار ناسزا
دیدی شستندن چو تیر ایتد طلوع
لیکن اولسون المیم حقدن رجا
چونکه ایمان ایله ثابت در حیات
خواجه به کلدی او دم تغییر حال
حال موت ایتدی نه معده رنجشی
خانه سیننه چار کله ایتدی نقل
پند موسی ایتدی سا که اثر
شرم ایدرمی تیغ جاکندن سک

دعا کردن موسی علیه السلام آن شخص را تا ایمان رود از دنیا

موسی علیه السلام اول شخص ایمانگه کتمه چون دعا ایتدیکیدر

موسی آمد در مناجات آن سحر
با دشا هی کن بدو بخت که او
گفتمش این علم نی در خور دست
دست را برابر آه آنکس زند
سرغیب آنرا سرزد آموختن
در خور دیانشد جز مرغ آب
او بد ریافت و مرغابی نبود

باشلدی موسی مناجات سحر
رحمتکله قیل اکا عفو و عطا
دیدم اول علمیله یوق سا که مساس
اژدهایه دستن اول القا ایدر
اکه در تعسلیم اسرار نهسان
بحره جرات ایترا لامرغ آب
کتدی بحره کرچه مرغابی دکل

اجابت کردن حق تعالی دعای موسی علیه السلام

حق تعالی دعای موسی علیه السلام قبول ایتدیکیدر

گفت بخشیدم بدو ایمان نعم
بلکه جمله مردگان خاک را
گفت موسی این جهان مرد نیست
اینفنا جا چون جهان بود نیست
رحمی افشان برایشان هم کنون
تا بدانی که زیان جسم و مال
پس ریاضت را بجان تو مشتری
در ریاضت آیدت بی اختیار
چون حقت داد آریاضت شکر کن

در تو خواهی این زمان زنده گنم
این زمان زنده گنم بهر ترا
آن جهان انگیزگان چار و شست
باز کشت عاریت پس بود نیست
در همان خانه دلینا محضرون
سود جان باشد در ماند از وبال
چون سپردی تن بخدمت جان بر
سپه شکرانه ده ای کامیار
تو نکردی او کشیدت ز امر کن

دیدی حق ایمان ایستدم ما منی
بلکه جمله مردگان بی کمان
دید موسی بوجهان موثر
چونکه بود ارفنا نابود در
اولسون اهل رحمت و فضل فزون
اوله معکومک زیان جسم و مال
پس ریاضت ایله ایله اتصاف
اول ریاضت کیم اولور بی اختیار
داد حقد اول ریاضت شاکر اول

استرایک الیم احیا آنی
بن سکنون ایلمرم زنده همان
اول جهان پعلت و بی فوثر
مستعیر عاریت بی سود در
جمله حضار دلینا محضرون
سود جان رسد آفات و وبال
تن که خدمتکار اوله جان اولد صاف
قیل شکر ایده کور تسلیم یار
امر کن دن ساکه اولد ظاهر اول

حکایت آن زنی که فرزندش بی زینت بنا لید جواب
آمد که این عوض ریاضت تست و بجای جاهد مجاهد است
ترا

بواول ز ملک حکایت سیدر که فرزند می معمر اولد بغض دن حق
جل و علا جناب نه تضرع و نالاش ایتدیکنده بوسک ریاضتک
عوضی اولوب جهاد و مجاهده منزه سنده دیو جواب کله یکیدر

آن زنی هر سال زاییدی پسر
یا سه یا چاره کشتی تباہ
نه مهم بارست و سه ماهم فرج
پس مردان خند کردی نصیر
پست فرزند اینچنین در کورفت
تاشی بنمود اورا جنستی
باغ کفتم نعمت بی کیف را
در نه لایعین رأت چه جای باغ
مثل نبود آن مثال آن بود
حاصل آن زن دید آنرا مست شد
دید در قصری بنشته نام خویش
بعد از آن گفتند آن نعمت و راست
خدمت بسیار می بایست کرد
چون تو کامل بودی اندر التجا
گفت یارب تا بعد سال و فرزون
اندر آن باغ او چو آمد پیش
گفت از من کم شد از تو کم نشد

پس از شش نه بودی سرور
نال کرد آن زن که افغان ای لاله
نعمتم زو تر در از تو خس قرز
زین شکایت آن زن از در دندیر
آتش در جان او اقاد تفت
باغی سبزی خوشی بی صنفتی
کامل نعمتهاست و مجمع باغها
گفت نور غیر از آن چراغ
تا برد بوی آنکه او حسیان بود
زان تجلی آن ضعیف از دست شد
آن خود دانستش آن محبوب کیش
کوبان بازی بجز صادق نخواست
مر ترا تا بر خور زین چاشت خورد
آن مصیبتها عوض دادت خدا
اینچنینم ده بریز از من تو خون
دید در کجمله فرزندان خویش
بی دو چشم غیب کس مردم نشد

هر سنه بر زن طوغر دقه پسر
کیم اولور ک اوچ یا درت آید تباہ
بوظهور آئی بار اولوب اوچ آئی فرج
پس مردان الهی سده اوزن
پست فرزند اولوب تحت الترا
تا که بر شب دو شده کوردی صنفتی
نعمت بی کیف تعمیر اولد باغ
یو خسه لایعین رأت در وصف اگا
اکه مثل اولور اولور انجق مثال
حاصلی اولور کور نجه اولد کست
کوردی بر قصره یار لش نامنی
دید لر صکره بو نعمت آکه در
خدمت بسیار لازم آیدی تا
کابل اولد کت ایتدیک کسب غرض
دید یارب تا پنجه سال فرزون
ایتدی اول باغی تا شاید خرام
دید ی بدن کم ساکامهم دگل

عمری الی آیه وار مردی مکر
اول زن ایتدی ناله دیدی یا ال
نعمتم سر عتله مستور طرح
بوشکایتله اولور د ناله زن
جان ایتدی آتش فرقت کباب
باغ باقی رو ضه بی صنفتی
کیم اورا اصل نعم نور چراغ
کیم چراغ نور غیب اولدی ادا
نشوه یاب شمه در اصحاب حال
اول تجلیدن اولوب پیاوست
ایتدی افزون اشتیاق و کامنی
اوله جانی بذل رب مقتدر
کیم نصیب اوله بو احسان و عطا
بو مصیبتلرله ویردی حق عوض
بویله قیل اولسون درونم غرق خون
انده کوردی جمله اولادن تمام
بی دو چشم غیب اولن آدم دگل

تو کردی فصد از پستی دودید	خون افزون تا زنت جانت رهید
مغز هر میوه بهست از پوستش	پوست آن تنرا و مغز آن دو ستش
مغز غنیزی دارد آخر آدمی	یکدمی آنرا طلب کر زان دمی

در آمدن حمزه رضی الله عنه در عرب بی زره

اندر آخر حمزه چون در صف زد	بی زره سر مست در غر و آمدی
سینه بازون برهنه پیشش	در کفندی در صف شمشیر خویش
خلق پرسیدند کای عم رسول	ای هیز بر صف شکن شاه فحول
نی تو لا تلعوا اباید یکیم الی	هنگکه خواندی ز پیغام خدا
پس چرا تو خویش را در هنگه	می در اندازی چنین در معرکه
چون جوان بود وز فت و سخته	تو نمی رفتی سوی صف بی زره
چون شدی پر وضعیف و منحنی	پرد های لا ابالی می زنی
لا ابالی دار با تیغ و سنان	می نایمی دار و کیر امتحان
تیغ حرمت می نذار دپرا	کی بود تمسیر تیغ و تیسرا
زین نسق غمخوار کان چنبر	پندمی دادند او را از غسیر

جواب حمزه رضی الله عنه مر علقرا

گفت حمزه چونکه بودم من جوان	مرگ می دیدم و دواع این جهان
سوی مردن کس بر رغبت کی رود	پیش از در با برهنه کی شود
لیک از نور محمد من کنون	نیستم این شرفانی را ز بون
از برون حس لشکر گاه شاه	پر همی پسندم ز نور حق سپاه
خیمه در خیمه طناب اندر طناب	شکر آنکه کرد سپدارم ز خواب
آنکه مردن پیش چشمش هنگه ست	سختی لا تلعوا بگیرد او بدست
و آنکه مردن پیش او شد فتح با	سار عوا آید مرا و در خطاب
الحذر ای مرگ پستان یار عوا	الجل ای حشر پستان سار عوا
الصلا ای لطف پستان افروجا	البلا ای قهر پستان اترجا
هر که یوسف دید جان کردش فدا	هر که کرکش دید بر گشت از هدا
مرگ هر یک ای پسر هر یک است	پیش دشمن دشمن و برد دوست دوست
پیش ترک آینه را خوش زنگیست	پیش زنگی آینه هم زنگیست
آنکه می ترسی ز مرگ اندر فرار	آن ز خود ترسانی ای جان هوشدار

ایتمد که فصد اولد پنی خونفشان	دفع خون اولدی سکا بندن امان
مغز میوه اولد قشر بندن لطیف	پسنگه تن قشر اولد جان لب شریف
آدمیده مغز نغز اولدی خفی	قیل طلب سنده او مغز اشرفی

حضرت حمزه رضی الله عنه زره بن معراجنگه کله کلریدر

حمزه اول مرد صف صولت نما	بی زره چون ایلدی قصد غزا
تن برهنه سینه و بازو عیان	کیم اولور در صف شمشیره روان
خلق اکادیر لردی ای عم رسول	ای هیز بر صف شکن شاه فحول
اولدی لا تلعوا اباید یکیم الی	هنگکه با بنده فرمان خدا
پس نچو ندر سنده قصد حمله	کیم اید رسن بویله عزم معرکه
سن جوان ایکن قوی و سخت زره	کتمز ایدک صف جنگه بی زره
شمدی پرا اولدک ضعیف و منحنی	لا ابالی کوستر رسن سن سنی
لا ابالی معرض تیغ و سنان	ساکه اولدی جلوه گاه امتحان
تیغ ایتمز حرمت پسر نریز	اولدی بی تمسیر تیغ و تیسریز
بویله بویله مشفقان چنبر	اکه پسند مهر و غیرت ایتدیلر

حمزه رضی الله عنه ک بی زره جنگه کتدی کنی خانه جواب ویرد یکیدر

دید حمزه بن جوان ایکن عیان	ترک عالم با که موت ایدی همان
اولمکه کسه دکل رغبت نما	جلوه گاه اولسونی پیش از دنا
لیک بن نور محمد دن بودم	کنفیدی مغلوب فانی الیمم
ماورای حس لشکر گاه شاه	با که ظاهر نور حق دن بر سپاه
خیمه در خیمه طناب اندر طناب	شکر اکا کایتدی بنی سپدار خواب
اولکه اولدی هنگه اولمکه اکا	امر لا تلعوا به لازم اقتدا
اولکه موت اولد او کنده فتح با	سار عوا در آکه اعلا ای خطاب
مرگ پستانه کر کرد احتیاط	عاقبت پستان اچون شوق و نشاط
لطف پستانه فر حد را صلا	قهر پستانه تر حد رسم بلا
یوسفی کیم کوردی جان ایلفندا	کیم کورر کور کی ایدر ترک هدا
موت اولور هر کسده رنگ اتصاف	کوستر نیک و بد مرآت صاف
روی خوب آینه ده مجبوبدر	روی زنگی رنگ نامرغوبدر
موتدن کیم سنده وار خوف و فرار	پهل سنی تخویف ایدر زشتی کار

روی زشت تست فی زخار مرک
از تورستست از کویست از بدت
که بخناری خسته خود کشته
لیک نبود فعل هم رنگ جزا
مزد مزدوران معنی ماند بکار
آن همه سختی و زورست و عرق
کر ترا آید ز جایی تهمتی
تو همی گوئی که من آزاده ام
تو کنف ای کرده شکل دگر
اوز نا کرد و جزا صد چوب بود
نی جزای آن زنا بود این بلا
مار کی ماند عصا را ای کلیم
تو بجای آن عصا آب منی
بار شد یا مار شد آن آب تو
هیچ ماند آب آن فرزند را
چون سجودی یا رکوعی مرد گشت
چونکه برتید از دانش حمد حق
حمد و تسبیح نامد مرغ را
چون زد دستت رست ایشا و زکات
آب صبرت جوی آب خلد شد
ذوق طاعت گشت جوی انکبین
این سبها آن اثرها را نمساند
این سبها چون بفرمان تو بود
هر طرف خوابی روانش میکنی
چون منی تو که در فرمان تست
میرود در امر تو فرزند تو
آن صفت در امر تو بود اینجهان
آن درختان مرزا فرمان برند
چون با مرتست اینجا این صفات
چون زد دستت زخم بر مظلوم رست

جان تو همچون درخت و مرک برک
ناخوش و خوش هر ضمیرت از خود
در حریر و قردهای خود رشته
هیچ خدمت نیست هم رنگ عطا
کان عرض دین جوهرست و پایدار
وین همه ز رست و سیمت و طبق
کرد مظلومت دعا در محنتی
بر کسی من تهمتی نه ساده ام
دانه کشتی دانه کی ماند به بر
کویدا و من کی زدم کس را بعد
چوب کی ماند ز نار در خلا
در دکی ماند دوار ای حکیم
چون پیکندی شد آن شخص سنی
زان عصا چونست این اعجاب تو
هیچ ماند نیشکر مرقد را
شد سجود او در آن عالم بهشت
مرغ جنت ساختش رب الفلق
کر چه نطفه مرغ بادست و هوا
گشت این دست آن طرف نخل و نبات
جوی شیر خلد مهرتست و دود
مستی و شوق تو جوی خسروین
کس نداند چو نش جای آن نشاند
چاره جسم مرزا فرمان نمود
آن صفت چون بد چنانش میکنی
نسل آن در امر تو آیند چست
که منم جزوت که کردی اش کرد
هم در امر تست آن جوهار روان
کان درختان از صفات پابرنده
پس در امر تست آنجا آن جزات
آن درختی گشت از زرقوم رست

زشتی رو یکد راول مو تک دگل
سند منبت هر نه ایسه نیک و بد
خسته حال خار ایسک سنسن دیکن
لیکن اولر فعل هم رنگ جزا
اجرت تعادل دگل مانند کار
کیم عمل سختی و زور ایله عرق
بر مخلصن کلمه بر تهمت سکا
کلمه یه دیر سن بن آزار ایتدم
بر کناه ایتدک ولی شکل دگر
اولد زانی یه جزا صد چوب حد
بویلا اولدی زنا اچون جزا
مار بکر زرمی عصایه ای کلیم
سن عصا حکمنده بر قطره منی
سند یار اولدی مار اوله او آب
هیچ بکر زرمی صوفیه فرزند باق
یا سجود و یار کوع ایسک اگر
کلمه پروازه دهنن حمد حق
حمد و تسبیح دگل مانند طیر
دیرسه دستک یا تصدق یا زکات
آب جوی خلد اولور صبرک سنک
ذوق طاعت اولد جوی انکبین
بوسبیلر اولر اول آثاره شان
بوسبیلر اولدی امر که بدیع
جانب مطلوبه ایلس روان
نطفه کیم فرمانکه سرداده در
امر که منقاد اولور فرزند نو
اول صفت امر که دنیا عیان
اول اغیر ایتد فرمانک مدار
بوصفات امر که بونده خود نما
چونکه بر مظلوم اوله زخمک زار

جانک اول صورتن اولد منفعل
ناخوش و خوش اولد سندن کسب
کر حریر و قر اولور سه مینه سن
خدمت اولر هیچ بر وفق عطا
اول عرض بوجوه اولد پایدار
اجرایسه سیم و زور و دلکش ورق
پیل که مظلوم ایلمش در بد دعا
کلمه بی تهمتله پیرا ایتدم
دانه کشته دگل عین شمر
دیرمی اول بن ایتدم ضرب احد
چون بکر تنمک زنا یه ناسرا
در د بکر زرمی دوا یه ای حکیم
چونکه دوشدک اولدی بر شخص سنی
اول عصادن پس نچوندر ارتیا
نیشکر مانند اولور قنده باق
اول سجود اولور بهشت معتبر
مرغ جنت خلق ایدر رب الفلق
نطفه مرغ اولدی کر چه باد سیر
اول زکات انده اولور نخل و نبات
یعنی عین شیر مهر و شنک
عین صهباقولغه شوق و حنین
کلمه پیلر نچه در انده شان
چاره جو پس امر که اولدی مطیع
هر نه ایسه صفتی ایلس عیان
اول ظنور نسل اچون آماده در
کیم سنک جزنگه را ایتشد کرد
پس اولور امر که اول جو لروان
پس صفا کندن اولور لر میوه دار
پس سنک امر که در انده جزا
بر اعاج اولدیکه زرقوم که بار

چون زختم آتش تو در دلهما زوی	مایه نار جسمم آمده	خشمک اولسه آتش انداز قلوب	اول اولوز نار جهنمه مشوب
آشت اینچا جو آدم سوز بود	آنچه از وی زاد مرد افروز بود	آتشک کیم بونده چون دلدوز اولو	اولکه اندن طوغه مردم سوز اولو
آتش تو قصه مردم میکند	نار کز وی زاد بر مردم زند	آتشک کیم ایده قصه مردمان	نار مردم سوز اولوز ساکه بهمان
آن سخنه ای چو مار و کز دمت	مار و کز دم کشت و میکیر دومت	مار و کز دم و ش اولوز سه سوز لکرک	مار و کز دم اولدی کور در و سرک
اولیار اداشتی در ایشطار	ایشطار رستخیزت کشت یار	اولیای ایتمه وقت ایشطار	حشرک ایله ایشطارن ساکه نار
وعدۀ فردا پس فردای تو	ایشطار حشرت آمد ای تو	وعدۀ فردا کیم آنک فردا سی وار	ایشطار حشر شور افرا سی وار
منتظر مانی دران روز دراز	در حساب آفتاب جا کلد از	منتظر سن انده هم روز دراز	هم حساب و آفتاب جا کلد از
کاسما ز منتظر می داشتی	تخم فردا ره روم می کاشتی	آسمان اولشده ی وقت ایشطار	اوله تا کیم تخم فردا کشت و کار
خشم تو تخم معسیر و زخمت	پن بکش این دوزختر کین فحمت	خشمک اولدی دوزخه تخم سعیر	کشته قیل بودوزخ اولده شعله کیر
کشتن این نار نبود جز بنور	نورک اطفا نار ناخن اشکور	ایلمز بنور اسی محو لاکه نور	نورک قد اطفا النار اطرور
کر تویی نوری کنی حللی بدست	آشت زنده ست و در خاکستر	علم اگر بی نور اولوز سه ستر	آتشک خاکستر اچره زنده در
این تکاب باشد و روپوش بین	نار را نکشد بغیر نور دین	سا که روپوش تکافد روکار	غیر نور دین ایله سونم سوزونار
تا نیسنی نور دین ایمن مباش	کاتش پنهان شود دیگر و فاش	حاصلی پنور دین اولده این	فاش اولوز بر کون او نار در کین
نور آبی دان و هم بر آب حفس	چونکه داری آب از آتش مترس	آبد نور آکه ایله انتاب	چکمه آتش خوفنی اولده قده آب
آب آتش را کشد کاتش بخو	می بسوزد نسل فرزند ان او	سوزد ر آب آتشی زیر آکه نار	اصل و نسل آبی ایله سحر ارا
سوی آن مرغاپان روز چند	تا تراد آب حیوانی کشند	جانب مرغابیه سانه قیل کذر	کیم سنی تا آب حیوانه چکر
مرغ خاکی مرغ آبی هم تنسند	لیک صد اند و آب دروغند	مرغ آب و خاک هم تن اولدیلر	لیک صد آب دروغن اولدیلر
هر یکی مرصع خود را بنده اند	احتیاطی کن بهم مانده اند	هر بنده اصلنه دار ارتباط	بر برینم بکر ایله احتیاط
بچنانکه و سوسه و دوجی الست	هر دو معقولند لیکن فرق هست	قلبه دار در کچه دوجی و سوسه	فرقی دار انا که ظاهر هر کسه
هر دو دلالان بازار ضمیر	رختار اجمی ستاینده ای امیر	بویکی دلال بازار ضمیر	اولدیلر کالا فروش و مایه کیر
کر تو صراف دلی فکرت شناس	فرق کن سرد و فکرت چون نحاس	دقت است صراف قلب ایسک کمر	ایله تمیز نحاس و سیم وزر
ورندانی این دو فکرت از کمان	لاغلابه کوی و شتاب و مران	ایتمز ایسک نقد و تمیزی قضا	ویره عن فاش و غشه رضا

حیلۀ دفع معسبون شدن در بیع و شرا

بیع و شرا ده معسبون اولوق دفعنک حیلۀ سی پاننده در

آن کی یاری پمبر را بگفت	که منم در پهنا باغبن جفت	پری اصحابک دیدی پمبیره	غبن اولوز پمبیره با که بکیره
مگر هر کس کو فروشد یا خرد	همچو سحرست وز راهم می برد	مشری و بایعک مگری بکا	صانکه سحر ایله اولوز چیر تفر ا
گفت در بیعی که تری از غرار	شرط کن سه روز خود را اختیار	دیدی پمبیره اید رسک امتر	ایله اوچ کون مشر طلب بیع و شرا
که تانی هست از رحمان یقین	هست تعجیلت رنیشان لعین	کیم تانی اولدی رحمانی یقین	سوق ایدر تعجیله شیطان لعین
میش سکت چون لقمه نان افکنی	بو کند و آنکه خورد ای معتنی	اولسه پیش کلبه بر لقمه نان	شم ایدوب صکره ایدر نقل دمان
او به پسنی بو کند ما با خرد	هم بهویمیش بعقل منتقد	شم سکت پسنی بره بو عقل پاک	اولدی استشماه قید اشتراک

باتانی گشت موجود از خدا
ورنه قادر بود کون فی کون
آدمیر اندک اندک آن همام
گرچه قادر بود کاند یک نفس
عیسی قادر بود کوازی یک دعا
خالق عیسی نمیتواند که او
این تانی از پی تعلیم تست
جو یکی کوچک که دائم میرود
زین تانی زاید اقبال و سرور
مرغ کی ماند به پیضه ای عنید
باش تا اجسزای تو چون پیضها
پیضه مار ارچه ماند در شبه
دانه آبی بدانه سیب نیز
برکها هم رنگ باشد در نظر
برکهای جسمها مانده اند
خالق در بازار یکسان میروند
همچنان در مرکز یکسان میرویم

تابش روز این زمین و چرخها
صد زمین و صرخ آوردی بدون
تا چهل سالش کند مرد تمام
از عدم پران کند پنجاه کس
بی توقف بر جسد مرده را
بی توقف مردم آرد تو بتو
که طلب آهسته باید بی شکست
نی بخش کرده نه کنده میشود
این تانی پیضه دولت چون طیور
گرچه از پیضه همی آید بدید
مرغها ز ایند اندر استسا
پیضه کنجشک را دورست ره
گرچه ماند فرقه سادان ای عزیز
میو ها هر یک بود نوعی دیگر
لیک هر جانی بر یکی زنده اند
آن یکی در ذوق و دیگر در دمنده
نیم در خسران و نیمی خسرویم

پیل تانی ایله خلاق اولدی همان
یو خسه کن امریله قادر حق اکا
آدمی تدریج ایله رب معین
گرچه قادر بر نفسده صد هزار
ویردی قدرت ایتسه عیسی بر دعا
خالق عیسی چون قادر دکل
بوتانی در برزه تسلیم حال
اول کوچک ایرمق که جا یدر تمام
بوتانیندر اقبال و سرور
پیضه به بکره مع مرغ بالزن
سعی قبل اجزا اوله پیضه مثال
گرچه بکره پیضه مار پلیس
دانه به دانه سیبه دخی
برکها هم رنگ اولور ایتسک نظر
تنرک ادراقی هم مانند اولور
خالق ایدر بازار ده یکسان مرور
حالت موت اولد یکسان همچنان

القی کونده بوزین و آسمان
خلق اوله برده یوز ارض و سما
ایلدی موقوف یوم اربعین
آدمی ایله عددن آشکار
در عقب مرده اولور زنده نا
بی توقف ایله خلقی متصل
مطلب آهسته کرک بود مال
آسن و مردار اولور و اسلام
کیم تانی پیضه در دولت طیور
گرچه کیم اولد کله طهوری پیضه دن
نچه مرغان ایله کسب پر وبال
پیضه کنجشک ایا یول بعید
گرچه بکره فرقی چوقدر ای انخی
میوه لرده هر بری نوع دیگر
لیک هر جان بشقه صورت بند اولور
پری در دایلی بری کان سرور
نصفی خسران اولور نصفی کامران

وفات یافتن بلال رضی الله عنه باشدی

حضرت بلال رضی الله عنه شاد کام و فاکرمی پاننده در

چون بلال از ضعف شد همچون بلال
جفت او دیدش بکفتا و احرب
تا کنون اندر عرب بودم ز زینست
این همی کفت در عین کفت
تاب رو چشم پر انوار او
هر سیه دل می سیه دیدی ورا
مردم نادیده باشد رو سیاه
خود که پسند مردم دیده ترا
چون بغیر مردم دیده اش ندید
پس جز او جمله مقلد آمدند
کفت فی فی الوصالت الوصال

رنگ مرک افتاد بر روی بلال
پس بلاش کفت فی فی و اطرا
توچه دانی مرک چه عیشت و حیست
ترکس و کلبرک دلاله می شکفت
می گواهی داد بر کفتار او
مردم دیده سیاه آمد چرا
مردم دیده بود مرآت ماه
در جهان جز مردم دیده فزا
پس بغیر او که در رنگش رسید
در صفات مردم دیده بلند
کفت فی فی الوصالت الوصال

چون بلالی ضعف جسم ایتد بلال
همسری کوردی دیدیم واکرب
بوفناده اولد منفورم حیات
بویله سولردی سوزنده رخنلری
تابش دیدار چشم روشنا
هر سیه دل کیم انی کوردی سیه
مردم نادیده اولد رو سیاه
کیم کور رپس مردم چشمک مگر
مردم چشمکدن اولد کیم بصر
ماعدا جسمه مقلد در همان
دیدی زوجی الفراق ای خوش خصال

صولد رنگ مرک ایله رو بلال
پس بلال اکه دیدی یوق و اطرا
سن نه انگر سن ندر عیش حیات
آچدی گویا لاله دور دطسری
قوانسه اولدی گواه پمسرا
مردم چشم ایله در نورنگه
مردم دیده اولور مرآت ماه
مردم دیده یسنه ای بی بصر
ماعدا کیم ایله اول رنگی مصیر
مردم دیده صفاتنه عیمان
دیدی یوق یوق الوصال الوصال

گفت جفت امشب غریب میرو
از تبار و خویش غائب میثوی
گفت فی نی بلکه امشب جان من
میرسد خود از غریب در وطن
گفت رویت را کجا پس نیم ما
گفت اندر حلقه خاص خدا
حلقه خاصش تو پویسته است
گر نظر بالا کنی فی سوی پست
اندر آن حلقه زرب العالمین
نور می تابد چو در حلقه نمین
گفت ویران کشت این خانه در بیغ
گفت اندر نه مگر منکر مینغ
کرد ویران تا کند معمور تر
قوم اینب بود خانه مختصر

دیدنی ز شب لور سن عزت
دیدنی یوق یوق بلکه جانم بملکه سن
دیدنی قنده موعده رویت بحجب
دیدنی قرب خاص حالیشان را
قرب خاص ایسه سکا مطلب اگر
پسته باقمه ایله بالایة نظر
اوله قرب خاص رب العالمین
نور ایله تابنده و رخشان همین
دیدنی ماه قیل نظر فی میل مینغ
دیدنی ویران اولد بو خانه در بیغ
ایتدی ویران تا ایده معمور تر
کثرت ختمتله خانه مختصر

حکمت ویران شدن تن برک

وجود فاینک موت ایله خراب اولمی حکمتن پساندر

من چو آدم بودم اول جس کرب
پر شد اکنون نسل جانم شرق و غرب
من کد بودم درین خانه چو چاه
شاه کستم قصر باید بهر شاه
قصر ما خود مرشها ز ما ناس است
مرده را خانه و مکان کوری بست
انبیاء تنک آمد این جهان
چون شهبان رفند اندر لامکان
مردگان این جهان بنمود فر
ظاهرش زفت و بمعنی تنک تر
گر نبود تنک این افغان ز پیست
چون دوتا شد هر که در پیش زیست
در زمان خواب چون آزاد شد
زان مکان بنکر که جان چون شاد شد
ظالم از ظلم طبیعت باز دست
مرد زندانی ز فکر جس جست
این زمین و آسمان بس فراخ
سخت تنک آمد بهنگام مناخ
چشم بند آمد فراخ و سخت تنک
خنده او گریه فخرش جمله تنک

اول آدم و ش بن اولدم جس کرب
شمدی نسلمدن پر اولد شرق و غرب
بن فقییر ایدیم بو خانه چاه ضیق
شاه اولدم شایه قصر اولدی حقیق
انس اچون شایه قصر اولد مقام
مردیه قبر اولدی کافی والسلام
انبیایه ضیق و تنک اولد جهان
لامکانه کتدی جمله اول شهبان
مردگان جمله بو عالم فسیح
صورتی احسن ولی معنی قبیح
اولسه اضیق نخون آه و عویل
قدن ایتمزدی دوقا عسر طویل
او یخویه وار سه نخون آزاد اولور
اول جهان سیرله بو جان شاد اولور
ظالمه ظلم طبیعت بسته در
فکر محس اسل زنداندن کید
وسعت ارض و سما دیوق در تک
وقت رحلتده اولور غایتده تنک
کوز باغیدر وسعت تنکی دار
خنده سیدر گریه فخری تنک عار

تشبیه دنیا که بظاهر فراخت و بمعنی تنک و تشبیه خواب
که خلاصت ازین تنکی

دنیا تنک ظاهری واسع و معناده تنک اولدیغی خواب
تشبیه در که او یخوده هر مرض ایقده دن خلاص واردر

همچو کر مابه که قفسیده بود
تنک آبی جانیت بخسیده بود
کر چه کر مابه عریضت و طویل
زان تمش تنک آیدت جان و کلیل
تا برون نایب تکشاید دلت
پس چه سود آمد فراخی منزلت
یا که کفش تنک پوشی ای عوی
در پسابان فراخی میسروی
آن فراخی پابان تنک کشت
بر تو زندان آمد آن صحرا و دشت
هر که دید او مر ترا از دور گفت
کودران صحرا چو لاله تر شکفت
او نداند که تو همچون ظالمان
از برون در کاشنی جان در فغان
خواب توان کفش پیرون کردنت
که ز مانی جانیت آزاد از منت

بکر ز اول حماه کیمم پرتا بدر
جانی ایلمر مضرب کرد ابدر
کر چه طول و عرض کر مابه عیان
اول حرارت لیک ایدر تضیق جان
چیتده قچه طشره یوق قلبه صفا
وسعت جام سود ایتمز سکا
یا که پا پوشک اولوب بر کفش تنک
کشت دشت واسع ایتمک در تک
سا که اول صحرا واسع تنک اولور
مجلس وزندان ایله کر تک اولور
کیم سنی کور سه صانور کیم دورون
بر کشاده لاله سن صحرا ده سن
پلنر اتا کیم مثال ظالمان
ظاهر کر کاشنده جانکده فغان
او یخو اول کفشی چقا ر مقدر همان
بر زمان سندن اولور آسوده جان

اولیا را خواب ملک اولد تمام
 دوش کور لر زنده اما خواب یوق
 تنک خانه جانه یوق سیر و سلوک
 رحم اچنده سبز انو چون جنین
 دروزه اولمز سه ماده اکر
 مادر طبع ایتد در دم کی پیش
 بره ایتمون سبزده دفع ملال
 دروزه شکل اکر چه حامله
 حامل غلر در د زمین بی مناص
 اولدیلر زیر فسلکده اعمات
 اولددر غیردن غفلت کنان
 خانه غیر ی پسلورا اهل عبر
 شویله صاحب دل ایدر کشف ضمیر
 اولکه آنمکده کور را اصحاب دل

اولیا را خواب ملکست ای فلان
 خواب می پسند انجا خواب نی
 خانه تنک و دروجان چنگاکوک
 چنگاکوک چون جنین اندر رحم
 کر نباشد دروزه بر مادر دم
 مادر طبع ز در دم مرک خویش
 تا چرد آن بره در صحرائی سبز
 دروزه کر رنج آبستن بود
 حامله کریان ززه کاین المناص
 هر چه زیر چرخ هستند اعمات
 هر کی از دروغسیری خاقلند
 آنچه کوسه داند از خانه کسان
 آنچه صاحب دل بداند حال تو
 آنکه در پیشانیت بنموده اش

اولدیلر اصحاب کهن آسام ام
 سیر ایدر لمر عدده باب یوق
 بدم ایدر لرتا اوله قصر مالوک
 اولدی نه ماهه کرک نقل کین
 باکه بوز نذ انده آتش در مقتر
 ایده زه تا بره بی اطلاق میش
 فتح رحم ایت بره یه کلدی کمال
 بدم زند اندر جنین کامله
 اول جنین اما که خندان خلاص
 کر جادو کر بهیمه کر نبات
 هر بری الانبیه و کاملان
 شخص اصحق خانه سندن پنجر
 سن دکلسن اولد حال کدن خیر
 سن کور رین آنی اندیشه قیل

پان آنکه هر چه غفلت و غم و کاهلی و تارکیست همه از منت
 که ارضیست و سفلی

هر نه غفلت و غم و کاهلی و ظلمت قلب اولسه جسمانی اولوب
 تن خاکی و سفلی اولد یغن پساندر

غفلت از تن بود چون تن روح شد
 چون زمین بر خاست از خوف ملک
 هر کجا سایه ست و شب یا سایه
 دود پوسته هم از هم سیرم بود
 و هم افتد در خطا و در غلط
 هر کرانی و کسل خود از منت
 روی سرخ از غلبه خونها بود
 رو پید از قوت بلغم بود
 در حقیقت خالق آثار اوست
 مغز کوا از پوستها آواره نیست
 چون دوم بار آدمی زاده بزاد
 علت اولی نباشد دین او
 می پرد چون آفتاب اندر افق

پند او اسرار را بی هیچ بد
 نی شب و نی سایه باشد لی و لک
 از زمین باشد نه از افلاک و نه
 نی ز آتشیهای مستحجم بود
 عقل باشد در اصابتها فقط
 جان ز خفت جمله در پریدنت
 روی زرد از جنبش صفر بود
 باشد از سودا که رو او هم بود
 لیک جرعلت نه پسند اهل پوست
 از طیب و علت او را چاره نیست
 پای خود بر فسق علتها نهاد
 علت جسروی ندارد کین او
 با عروس صدق و صورت چون تنق

غفلت اولد کتده چون تن روح اولد
 جرمی از صک اولسه سد فلک
 سایه و شب اولد جرم خاکدن
 هیمه و هیمرنده ظاهر اولد دود
 و همه تا بعد ر خطایا و غلط
 جمله نقلت لر کسلر تنده در
 حرمت خون اولدی روی سرخ مرد
 قوت بلغمه در وجه سفید
 کر چه حقاک خلقیدر بونجه اثر
 ترک قشر ایتمر سه مغز فطر تک
 آدم او غلی چون ایکی کره طوغر
 علت اولی دکلد را که دین
 آفتاب آسا اولور آفاق کیر

بلکه پسر و ن از افق در چرخنا بل عقل ماست سایه پای او مجهت هر که باشد نص شناس چون نیاید نص اندر صورتی	بی مکان باشد چو ارواح و هنا می فتد چون سایه در پای او اندر آن صورت نیند شد قیاس از قیاس انجا نماید عبرتی
---	---

تشبیه نص و قیاس

نص و قیاس تشبیه پدید

نص وحی روح قدسی دان یقین عقل از جان گشت با در آک و فر لیک جان در عقل تاثیر کند نوح و ازار صدیقی ز در دور روح عقل اثر از روح چند دارد و لیک زان بعضی سالی خرسند شد زانکه این نور که اندر سافلت وانکه اندر قرص دارد باش و جا نی سحابش ره زند خودنی غروب اینچنین کس اصلش از افلاک بود زانکه خاکی را نباشد تاب آن کز زنده بر خاک دایم تاب نور دائم اندر آب کار ماهی است لیک در که ماهی پرفسند مکرشان کز خلق را شید کند داندین یم ماهیان پرفسند ماهیان قعر در یای جلال پس مجال از تاب ایشان حال شد تاقیامت کز بگویم زین کلام	وان قیاس عقل جزوی تحت این روح او را کی شود زیر نظر زان اثر آن عقل تدبیری کند گویم و گوشتی کو طوفان نوح نور خود از قرص خور دورست نیک تا زورش سوی قرص انخنند شد نیست دایم روز و شب و افلاست غریب آن نور باشد دایما وار پیدا و از فراق سینه کوب یا مبدل گشت کز از خاک بود که زنده بروی شاعش جاودان آنچنان سوزد که نماید زوشر مار را با او کجا هم اهی است اندین یم ماهیای کنسند هم ز دریا تا سه شان رسوا کند مار را از سحر ماهی میکندند بجرتشان آموخته سحر جلال نخس آنجا رفت نیکو فال شد صد قیامت بگذرد وین ناتمام
---	--

لسان شیخند فیض حکمت در دونه مستمعین و مریدینک آدابی پاننده در آداب المستمعین و المریدین عند فیض الحکمة من لسان الشیخ

برملولان این مکرز کردنت شمع از برق مکرز بر شود کر هزاران طالبند و یک ملول	نزد من عسر مکرز بردنت خاک از تاب مکرز زر شود از رسالت بازمی ماند رسول
---	---

این رسولان ضمیر را از کوه
 نخوتی دارند و کبری چون شهبان
 تا ادبهاشان بجا که ناوری
 کی رسانند این امانت را بتو
 هر ادبشان کی همی آید پسند
 نی که ایاسند که هر خدمت
 لیک بانی رغبتیها ای ضمیر
 اسب خود را ای رسول آسمان
 فرخ آن ترکی که استیزه نهد
 کرم گرداند فرس را انچنان
 چشم را از غیر و غیرت دوخته
 کریشیانی برو عیبی کند
 خودیشیانی زوید از عدم

ستمع خواهند اسرافیل خو
 بندگی خواهند از اهل جهان
 از رسالتشان چه کونه بر خوری
 تا نباشی پیششان راکع دو تو
 گامند ایشان ز ایوان بلند
 از تو دارند ای مزور منستی
 صدقه سلطان پیششان واکمیر
 در ملولان منکر و اندر جهان
 اسبش اندر خندق آتش جسد
 که کند آهنگ اوج آسمان
 همچو آتش خشک و تر را سوخته
 آتش اول در پیشیانی زند
 چون پسند کرمی صاحب قدم

بوزولان ضمیر را از کوه
 صورت نخوتله مانند شهبان
 انگرک آدابی اولمز سه بجا
 ساکه ایصال امانتی ایدر
 انمره واجب در اداب حسن
 اول که الکرکبی صانعه خدمتک
 لیک رغبتک بولور سن پیدریغ
 رخشان اول ای رسول آسمان
 ای مبارک مرد کیم سر باز اوله
 اوله تحریک فرس ایده همان
 غیر و غیرتدن ایدوب کف بصر
 کرد امتدن کلور سه آکه غم
 یوق پیشیانی عده با خصوص

ستمع جویا در اسرافیل خو
 اسر المر قول اوله خسلق جهان
 اول رسالتدن نه ایلسن رجا
 ایتمز ایسک پشکده وضع سر
 کلدی انمر قصر عالی طاقدن
 ای مزور اوله موجب منتک
 ایلمه انعام سلطانی دریغ
 اولسون مانع ملولان جهان
 استشین خندقده رخس انداز اوله
 ایلمه آهنگ اوج آسمان
 همچو آتش ایده طی خشک و تر
 اوله اول آتش اندازندم
 کیم اولور ثابت قدم اهل خلوص

شناختن هر حیوانی بوی عدو خود را و حذر کردن و بطالت
 و خسارت آنکس که عدو کسی بود که از و حذر ممکن نیست و فرار
 ممکن نی و مقابله ممکن نی

هر حیوان دشمنی را بچشم سینه فهم ایلمک پاننده و اول
 کسمه نمک خسارتی پاننده در که عدوسی اولد یعنی کسمه دن
 حذر و فرار و مقابله ممکن اولمیه

اسب داند بانک و بوی شیر را
 بل عدو خویش را هر جانور
 روز خفاشک نیارد بر پرید
 از همه محروم تر خفاش بود
 نی تواند در مصانش زخم خورد
 آفتابی که بگرداند خفاش
 غایت لطف و کمال او بود
 دشمنی کیری بجد خویش کیر
 قطره با قلزم چو استیزه کند
 حیلت او از سبالش نکند
 باعد و آفتاب این بدعتاب
 ای عدو آفتابی کز فرخش
 تو عدو او نه خصم خودی

کر چه حیواند را اولور کشف ضمیر
 بر نشان ایله اثر دن فهم ایدر
 کچه ظاهر در چو دزدان کیره
 همه دشمندر که سر فاش اولور
 موجب هجران دکل هم نقرتی
 تا اوله خفاش اش امکان خفا
 شب پره یوخسه نچه رهزن اولور
 تا اوله ممکن اسیر ایتمک انی
 اول بلاهتله اولور مغلوب ننگ
 مچوره ایتمز کدر
 دشمن همه بود و وجه عتاب
 سن اکا خصم اولدک اسر سه اگر
 خصم جانک سن اکا سندن نه غم

اسب اولور دانی بانک و بوشیر
 بلکه کندی دشمن هر جانور
 ایده مزیزه از کوند ز شب پره
 جمله دن محروم تر خفاش اولور
 شمسله هم جنسک یوقدر قدرتی
 آفتاب ایلمسه تقلیب قفا
 غایت لطف و کمالندن اولور
 حدک او زره طوت طوتار سک دشمنی
 قطره بحر ایله ایدر سه قصد جنگ
 سبلندن حیل سی ایتمز کدر
 دشمن همه بود و وجه عتاب
 سن اکا خصم اولدک اسر سه اگر
 خصم جانک سن اکا سندن نه غم

کر چه حیواند را اولور کشف ضمیر
 بر نشان ایله اثر دن فهم ایدر
 کچه ظاهر در چو دزدان کیره
 همه دشمندر که سر فاش اولور
 موجب هجران دکل هم نقرتی
 تا اوله خفاش اش امکان خفا
 شب پره یوخسه نچه رهزن اولور
 تا اوله ممکن اسیر ایتمک انی
 اول بلاهتله اولور مغلوب ننگ
 مچوره ایتمز کدر
 دشمن همه بود و وجه عتاب
 سن اکا خصم اولدک اسر سه اگر
 خصم جانک سن اکا سندن نه غم

ای عجب از سوزش او کم شود
 یا ز درد سوزش او غم خورد
 رحمتش فی رحمت آدم بود
 که مزاج رحمت آدم غم خورد
 رحمت مخلوق باشد غصه ناک
 رحمت حق از غم و غصه ست پاک
 رحمت چون چنین دان ای پدر
 ناید اندر هم از وی جز اثر

سن نیارسن آیه خود نقصان محال
 سوزشک ویر مرغم و تعمیر حال
 رحمت حق رحمت آدم دکل
 حکم رحمت انده عجز و غم دکل
 مرحمت مخلوقه حسن و الم
 رحمت حقده نه ممکن عجز و غم
 رحمتی حقا اولوب فضل مزید
 و همه گلزار اولدی آثاری بدید

فرق میان دانستن چیزی بمثال و تقلید و میان دانستن ماهیت آن چیزی

مثال و تقلید ایله برسنه بی پلیمک وانی ماهیت طریقیله پلیمک
 پینده اولان فسرفی پاندر

ظاهر است آثار میوه رحمتش
 لیک کی داند جز او ماهیتش
 هیچ ماهیات او صاف کمال
 کس نداند جز با ثار و مثال
 طفل ماهیت نداند طمثر را
 جز که کوی هست چون حلوا ترا
 کی بود ماهیت ذوق جماع
 مثل ماهیات حلوا ای مطاع
 لیک نسبت کرد از روی خوشی
 با آن عاقل چو تو کودکی و شی
 تا نداند کودکی آنرا از مثال
 کرد اندام ماهیت یا عین حال
 پس اگر کوی بد نام دور نیست
 در بکوی که ندانم زور نیست
 اگر کسی گوید که دانی نوح را
 آن رسول حق و نور روح را
 که بکوی چون ندانم کان فتر
 هست از خورشید و مشهور تر
 کودکیان خرد در کتابها
 دان امامان جمله در محرابها
 نام او خوانند در ستر آن صریح
 قصه اش گویند از ماضی فصیح
 راست گوید اینش تو از رد و وصف
 که چه ماهیت نشد از نوح کشف
 در بکوی من چه دانم نوح را
 همچو او میداند او را ای فنا
 مور لکم من چه دانم فیل را
 پشه کی داند اسرافیل را
 این سخن همراست است از روی آن
 که ماهیت ندانیش ای فلان
 عجز از ادراک ماهیت عمو
 حالت عام بود مطلق کمو
 ز آنکه ماهیات و ستر ستر آن
 پیش چشم کمالان باشد عیان
 در وجود از سر حق و ذات او
 دور تر از فهم و استبصار کوی
 چونکه آن مخفی نماید از محسوسان
 ذات و وصفی چیست آن ماند نهان
 عقل بجای گوید این دور است و کوی
 بی زتا و بی محالی کم شنو
 قطب گوید مژ ترا ای ست حال
 آنچه فوق حال تست آید محال
 واقعاتی که کنونت بر کشود
 نی که اول هم محالست می نمود
 چون ربانیت زده زندان کرم
 تیه را بر خود مکن حبس ستم

ظاهر آثار ایله حقا رحمتی
 لیک پیلز ما سوا ماهیتی
 هیچ ماهیات او صاف کمال
 غیره معلوم اولمز الا کیم مثال
 طفل ماهیت یوق فهم جماع
 لیک اولور حلوا یه تشبیه اطلاع
 پس جماعت ذوقک ماهیتی
 نچه حلوانک اولور کیفیت
 لیک نسبت اولدی تشبیه غلط
 عاقل و کودکی میانده فقط
 تا که اول طفله اوله فهم مثال
 کرد چه ماهیت دکل در عین حال
 پلیمک دیر سک بعید اولمز اگر
 یوق اکا پلیم دیک ویر مز کدر
 نوحی دیر لکسه پیلور مین سکا
 اول رسول حق نبی رو شنا
 سن اگر دیر سک نچون پلیم که نوح
 اولدی مشهور جهان چون ماه و یوح
 بوجه مکتبلر ده اطفال صغار
 هم محار بده امامان کبار
 نامی قرآنده او قونمده صریح
 قصه سی منقول مردان فصیح
 راستد تو کک بو وصف و زره عیان
 که چه یوق ماهیت نوحی پان
 کردیر ایسک نوحی بن پلیمک ندن
 کیم معاصر در اکا شرط سخن
 مور لکم بن نچه فیلی سلم
 پشه اسرافیل پلیم لاجرم
 بو سوز کده راستد معقولدر
 کیم سکا ماهیتی مجهولدر
 عجز اولور ادراک ماهیتده پیل
 بو عواکد حالی در مطلق دکل
 یعنی ماهیات و اسرار نهان
 اولدی پیش چشم کاملده عیان
 سر ذات حق اولوب نوار دن
 دور تر در فهم و استبصار دن
 چونکه یوق ندن خفای محسوسان
 ذات و وصفی پس نچه قالسون نهان
 عقل ایدر اول بجای کیم دور و عمیق
 نامو اول بر محال اما دقیق
 قطب انی سویلر سکا ای ست حال
 حاکک او ستنده کلور سا که محال
 اولدی اول اول محال پیکان
 اولوقای کیم سکا شهیدی عیان
 چون سنی ایتدی ربایا بکرم
 ایتمه کندک تیهده جس ستم

جمع و توفیق میان نفی و اثبات یک چیز از روی
نسبت و اختلاف جهت

بر نسیه مک نسبت یوزدن و اختلاف جهت نسیه و اثباتی
سنتی جمع رساننده در

نفی آن یک چیز و اثباتش رواست
مارمیت از ریمیت از نسبت است
آن تو آکندی چو در دست تو بود
زور آدم زاده را حدی بود
مشت مشت تست و آکندن زماست
یعرفون لانسبیا اضداد هم
پنجوزندان خود دانندشان
لیک از رشک و حسد پنهان کنند
پس چو معرفت در جای دگر
انهم تحت قبایب کامنون
هم نسبت گیر این مفتوح را

چون جهت شد مختلف نسبت دو تا
نفی و اثبات هر دو مثبت است
تونه آکندی که قوت حق نمود
مشت خاک اشکست لشکر کی شود
زین دو نسبت نفی و اثباتش رواست
مثل مالایشته اولاد هم
منکران با صد دلیل و صد نشان
خویشتن را بر ندانم می زنند
گفت لایعرفم غسیری فذر
جز که بر ذنشان ندانند از آزمون
که بدانی و ندانی نوح را

نفی و اثبات اولاد اول شیده روا
مارمیت از ریمیت نسبتی
آنی سن آنگ الکن اولدی کار
آدم او غلنده عیاند زور دست
دست دست احمد راجی خدا
انبیا خیلین پس لور لکر گمران
پیلدی اولادی کبی بی قال و قیل
لیک اولوب سر کشته در حسد
پس چو حق یعرف دید بریده هم
اولدی انلر مختفی تحت القباب
حصه مندا اول سن بو نسبتدن تمام

مختلف اوله جهت نسبت دو تا
یکی مثبت نفی و اثبات آیتی
سن دکلن قوت حقد رمدار
عسکری بر قبضه خاک ایتمز شکست
نفی و اثبات یکی نسبتده روا
نچه اولاد ن پیلور سه پیکان
اهل انکاره نمایان یوزد لیسل
پر تغافل ایتمد لرا انکاری سد
ایتمدی لایعرفم غسیری هم
حق پیلور انحق نه ممکن دق با
نوحی پیلدک پیلدک هم و السلام

مسئله فنا و بقای درویش

در ویشک فنا و بقای مسئله سیدر

گفت فاعل در جهان درویش نیست
هست از روی بقای ذات او
چون زبانه شمع پیش آفتاب
هست باشد ذات او تا تو آکر
نیست باشد روشنی ندهد ترا
در دو صد من شهید یک او قیضل
نیست باشد طعم خل چون می چشی
پیش شیر می آهومی پهوش شد
اینقیاس ناقصان بر کار رب
بنص عاشق بی ادب بر جمد
بی ادب ترینست کس زور در جهان
هم نسبت دان وفاق ای منتخب
بی ادب باشد چو ظاهر بنگری
چون باطن بنگری دعوی گجاست
مات زید زید اگر فاعل بود

کر بود درویش آن درویش نیست
نیست کشته و صف او در وصف هو
نیست باشد هست باشد در حساب
بر نمی نسیب بسوزد زان شرر
کرده باشد آفتاب او را فنا
چون در آسیر می و در دگشت حل
هست او قیه فزون چون بر کشی
هستیش در هست او رو پوش شد
جوش عشقت نه از ترک ادب
خویش را بر کفنه شمی منند
با ادب ترینست کس زور در جهان
این دو ضد با ادب بی ادب
که بود دعوی عشق هم سری
او دعوی پیش سلطان فناست
لیک فاعل نیست کو عاقل بود

دید لر درویش اولور غایت اعز
کر بقای ذاتن کو ستر سه رو
نوری شمک شمسله نابود در
ذاتی وار کیم امتحان اینک اگر
یوق کیم در کیم دکلر رو دشنا
ایکوز من شهید ایله بر قیه خل
طعم خل ذو قله محمودون اولور
هوش آهوخوف شیر ایله نبود
بوقیاس اولمز سزای وصف ر
بنص عاشق بی ادب ایله خروش
هم جهانده اولمز اندن بی ادب
پیل بو نسبتده ندر توفیقی سن
بی ادب در ظاهره ایسک نظر
باطنه باقدسته یوق دعوا کا
مات زید زید کیم فاعل اول

وار ایسه درویش درویش اوله مز
وصفن انفا ایلمش در وصف هو
یوق حسابنده ولی موجود در
اوسته بر نسیب وضع اولسه یقر
کیم ضیاسی بولدی مهرا یله فنا
چونکه مخلوط اولوب اولد انده حل
وزن ایدر سک قیه ده افزون اولو
شیر موجود اولدی آهومی وجود
جوش عشق اولد دکل ترک ادب
رسم شامیده اولور نخوت فروش
هم مؤدب یوقدر اندن منتخب
بی ادب ایله مؤدب ضد ایکن
دعوی عشقی اولور بالای سر
کنده هم دعوی معشوقه فنا
فاعلیت قنده خود عاقله راول

<p>اولدی لفظی علم نحوک فاعلی یوخسه مفعول ایتدی موک قاتلی</p>	<p>ورنه اومفعول وموتش قانست فاعلی چوکچنانه مورشد فاعلیه ساجله ازوی دورشد</p>	<p>اور روی لفظ نحوی فاعلست فاعلی چوکچنانه مورشد</p>	<p>اور روی لفظ نحوی فاعلست فاعلی چوکچنانه مورشد</p>
<p>صدر جهانک وکیلی قصه سیدر که اتمام اولنوب خوف جان ایله مقامنیدن فرار وینه کار جان اهل عشقه امر سهلدر دیو جده عشق ایله عود و رجوع اخت بسیار ایتدیکیدر</p>	<p>صدر جهانک وکیلی قصه سیدر که اتمام اولنوب خوف جان ایله مقامنیدن فرار وینه کار جان اهل عشقه امر سهلدر دیو جده عشق ایله عود و رجوع اخت بسیار ایتدیکیدر</p>	<p>قصه وکیلی صدر جهان که متمم شد و از بخار ابرک بخت از بیم جان باز عشق کشیدر و کشان که کار جهان سهل باشد عاشق از ا</p>	<p>قصه وکیلی صدر جهان که متمم شد و از بخار ابرک بخت از بیم جان باز عشق کشیدر و کشان که کار جهان سهل باشد عاشق از ا</p>
<p>اوکده تهمت ایله صدر اکنده سی که خراسان گاه کوهستان مقام اولدی بی آرام ایام فسراق صبره ناقابل دل شوریدگان آب زرد و آسن وتیره مقام آتشی خاکستر ایله هم سبا زرد و زنده اولور هررک و بار رامی اشکسته قوس ایله همان پیری فرقتد رایدن لرزان مدام تاقیامت اوله یوز پیکده بری رب سلم رب سلم در کلام فرقتن فسکر ایتکه بی بنیاد سن صکره اندن اولدر و کردان چوباد اندن اول سن انی ترک ایت همان نفسدن رجانه اول تعویذ ساز</p>	<p>کیم بخارا صدر مک برنده سی اوکده اون میل زار و سرگردان تمام چکدی اون بیله کمال اشتیاق دیددی یوقدر فرقته تاب و توان خاک اولور شوره فراق ایله مدام باد جان افزا و خامتله و با جنت آسباغ اولور دار البوار عقل در اکی فراق دوستان دوزخی فرقت ایدر سوزان مدام سویلر ایسم بو فراق مدبری شرح سوز فرقت ایله قدی لام هرنکم اندن جه ساندن شاد سن ساکه بکر چوق کسی اول ایتد شاد ساکه ده ایله آنی اول بی امان ایله مریم کیمی تقدیم نیاز</p>	<p>متمم شد کشت از صدرش نهان که خراسان که کمستان گاه دشت کشت بی طاقت زایم فراق صبر کی داند خلاعت را نشاند آب زرد و کنده وتیره شود آتشی خاکستری کرد و دهبسا زرد و زینان برک و اندر عرض همچو تیر انداز اشکسته کمان پیر از فرقت چنان لرزان شدت تاقیامت یک بود از صد هزار رب سلم رب سلم کوی و بس از فراق او پندیش آن زمان آخر از وی جست و همچون باد شد پیش از آن کوبجه از وی توبجه نقش را کالعود بالرحمن منک</p>	<p>در بخار بنده صدر جهان مدت ده سال سرگردان بکشت از پس ده سال او از اشتیاق کشت تا بفرقتم زین پس ماند از فسراق اینخا کما شوره شود باد جان اسنرا و خم کرد و دوبا باغ چون جنت شود دار المرض عقل در اک از فراق دوستان دو رخ از فرقت چنان سوزان شدت کر بکویم از فراق چون شرار پس ز شرح سوز او کم زن نفس هر چه از وی شاد کردی در جهان ز آنچه کشتی شاد بس کس شاد شد از تو هم بجهم تو دل بروی مند همچو مریم کوی پیش از فوت ملک</p>
<p>جبریل ایتک بشر صورتده تعری غسل وقتی مریم علیها السلام ظاهرا ولد یعنی و مریمک جناب حقه استعاذه و مناجاتیدر</p>	<p>جبریل ایتک بشر صورتده تعری غسل وقتی مریم علیها السلام ظاهرا ولد یعنی و مریمک جناب حقه استعاذه و مناجاتیدر</p>	<p>پدا شدن روح القدس بصورت آدمی بر مریم بوقت برهنگی غسل کردن و پناه گرفتن بحق تعالی</p>	<p>پدا شدن روح القدس بصورت آدمی بر مریم بوقت برهنگی غسل کردن و پناه گرفتن بحق تعالی</p>
<p>کلور دی مریم جانفرا بر صورتی پسکانه اولوب زیب زمین چقدی یردن بر جوان بی نقاب مریمک اعضاسی اولدر لوزه ناک اولی بر صورت که یوسف کورسه کر کل کبی کلدن ظهور ایتد همان</p>	<p>کلور دی مریم جانفرا بر صورتی پسکانه اولوب زیب زمین چقدی یردن بر جوان بی نقاب مریمک اعضاسی اولدر لوزه ناک اولی بر صورت که یوسف کورسه کر کل کبی کلدن ظهور ایتد همان</p>	<p>جانفرا ای دلربایی در حسلا چون و خورشید آن روح الامین انچنان کز شرق روید آفتاب کوبه نه بود و ترسید از فساد دست از حیرت برید چون زنان چون خیالی که بر آرد سرزدن</p>	<p>دید مریم صورتی بس جانفرا پیش او برست از زمین از زمین برست خوبی بی نقاب لرزه بر اعضای مریم او فساد صورتیکه یوسف اردید عیان همچو کل پیشش بروید او زکل</p>

گشت مریم خود و در خودی
 زانکه عادت کرده بود آن پاک جیب
 چون جهان را دید ملک پستزار
 تا بجا که مرگ حسی باشدش
 از پناه حق حصار بی بنید
 چون بدید آن غمزه ای عقل سوز
 شاه و لشکر حلقه در کوشش شده
 صد هزاران شاه مملوکش برق
 زهره فی مرزهره را تا دم زند
 من چلویم که مراد و خست
 دود آن نارم دلیلم من برو
 خود نباشد آفتابی را دلیل
 سایه که بود تا دلیل او بود
 بجلالت در دلت صادقست
 جمله ادراکات بر ضربای لنگ
 که گریزد کس نیاید کردش
 جمله ادراکات را آرام فی
 آن یکی و همی چوبازی می پرد
 دان دگر چون کشتی بآباد بان
 چون شکاری بیناید شان زدور
 چونکه نماید شود حسیران شوند
 منتظر چشمی بهم یک چشم باز
 چون بماند دیر کویند از ملال
 مصلحت آنست تا یک ساعتی
 که بتودی شب همه خلتان ز آرز
 از هوس و ز حرص بود انداختن
 شب بید آید چو کنج رحمتی
 چونکه قضی آیدت ای راه رو
 زانکه در جری دران بسط و کشاد
 که همواره فصل تابستان بد

گفت بجم در پناه ایزدی
 در هر نیت رخت بردن بوغیب
 حازمانه ساخت ز آنحضرت حصار
 که نیاید خصم راه مقصدش
 یورکه نزدیک آن دز بگریزد
 که از و میشد بگر تا تیر دوز
 خسروان هوش پهبوش شده
 صد هزاران بدر داده بدق
 عقل کش چون بیسند کم زند
 دکم را دکمه او سوختست
 دور از آن شه باطل ما جبروا
 جز که نور آفتاب مستطیل
 این بسبتش که ذلیل او بود
 جمله ادراکات پس او سابقست
 او سوار باد پرتان چون خدنگ
 و رگریزد او بگیرد پیش ره
 وقت میدانست وقت جام فی
 و آن دگر چون تیر معبری درو
 دان دگر اندر تراجم هر زمان
 جمله میفرایند آن طیور
 همچو جفدان سوهر ویران شوند
 تا که پیدا کرد آن صید نیاز
 صید بود آن خود بچیب یا خود خیال
 قوتی کیسند دوز و راز را حتی
 خویشتن را سوختندی ز آهتر از
 هر کسی دادی بدن را سوختن
 تا رهنند از حرص خود یک ساعتی
 آن صلاح تست آیس دل مشو
 خرج را دخلی بیاید زاعت داد
 سوزش خورشید در بستان زد

گندی مریم کندین تا او دم
 ایتشیدی عادت اول پاکیزه جیب
 چون جهانی کوردی ملک پستزار
 مویه دک بر حسی تا اید پناه
 کوردی حقن غیر یوق عالی ملاذ
 غمزه لر کوردی اولوب آرموز
 شاه و لشکر هپ اگا حلقه بکوش
 عبد مملوک اکه شان هزار
 زهره ده یوق زهره اظنار ده
 بنده یوق قطع سخن در بسته تیم
 دو دم اول ناره دلیلم اول بکا
 آفتاب با خصوص اولمز دلیل
 سایه گمیدر تا اوله اگا دلیل
 بود لائده عیان صدق جلال
 جمله ادراکات اسیز خذرنک
 کسمه ادراک اید مز کتسه او شاه
 جمله ادراکات ایچون آرام یوق
 اول بری و هم ایلد پرتان مجوباز
 اول بری کشتی صفت پر باد بان
 دور دن چونک شکار ایلر ظنور
 چونکه ناپیدا اولور حیرت زده
 منتظر چشمی بسته پیری باز
 کچمه وقت انزده گفتار ملال
 مصلحت اولدر که بر ساعت تمام
 اولسه اخشام خلقی حرص و آرز
 حرص کسب بود ایلد ناره هوس
 کنج رحمت در کچه اولسه بید
 سنده ای سالک اولور رقبض اگر
 چون سبب در خرب اول بسط و کشاد
 ویرسه تابستان اگر همواره تا

دیدی مولا در پناه بی عدم
 هر دم ایلردی ملاذن راه غیب
 احتیاطی ایتدی حضرتدن حصار
 مقصد خصمه اوله اول سدر راه
 ایتدی هر امرنده مولانی معاذ
 هر بری مانند تیر سینه دوز
 خسروان هوش اولور به عقل و هوش
 صد هزاران بدری ایتیکده نزار
 عقل کل کورد کده لال زمزه
 یوق در انقاسه مدد نخسته عم
 دور او شهیدن باطله یوق اگا
 عنبر نور آفتاب مستطیل
 اگا کافی نسبت عبد ذلیل
 پس در ادراکات انک سبق کمال
 اول سوار باد پرتان چون خدنگ
 اول اولور اهل فراره پشراه
 وقت میدانند رب وقت جام یوق
 اول بری مغفوره تیر جا نگه از
 اول بری ایلر تراجم هر زمان
 جمله ایلر جمله مانند طیور
 جمله بوم آسا قالور ویرانه ده
 تا طنور ایدینه اول صید نیاز
 اول شکار اید کجیب یا خود خیال
 ترک راحت صبر و آرام اوله رام
 سوز و تاب ایلد پرتان آهتر از
 هر کسی پرتاب ایلردی هر نفس
 خلق اولور آسوده حرص سید
 سا که نافع در صقن چکمه کدر
 خربه دخل اولوق کدر راعت داد
 هر شمس ایلردی بستانی خراب

منبتش را سوختی از سیخ و بن
 که ترش رویست آن دی شفت
 چونکه قبض آید تو دوری بسطین
 کودکان خندان و دانا میان ترش
 چشم کودکی همچو خرد آخرست
 او در آخر حرب می پند علف
 آن علف تلخست کین قصاب داد
 روز حکمت خور علف کا ناز خدا
 فهم نان کردی نه حکمت ای ره بی
 رزق حق حکمت بود در مرتبت
 این دمان بستی دمانی باز شد
 کر ز شیر دیون را دابری
 ترک جوش شرح کردم نیم خام
 در الهی نامه گوید شرح این
 غم خور و نان غم افزایان محور
 قند شادی میوه باغ غمست
 غم چو پنی در کنارش کش بعشق
 عاقل از آنکوری پسند همی
 جنک میگردند حالان پریر
 زانکه زان بخش همی دیدند سود
 مزد حق کو مزد آن بی مایه کو
 کنج زری که چو خوبی زیر یک
 پیش پیش آن جنازت می رود
 بهر روز مرگ این دم مرده باش
 صبر می پسند ز پرده اجتهاد
 غم چو آینه است پیش مجتهد
 بعد ضد رنج آن ضد دگر
 ایندو وصف از پنجه دستت بهین
 پنجه را که قبض باشد دائما
 زین دو وصف کار و کسب منتظم

که در تازه بکشتی آن کهن
 صیف خندانست اما حرقست
 تازه باش و چین میفکن بر چین
 غم جگر را باشد و شادی زش
 چشم عاقل در حساب آخرست
 دین ز قصاب آخرش پند تلف
 بهر حکم ما ترا زوی نه ساد
 بی غرض داد دست از محض عطا
 ز آنچه حق گفت کلو امن رزق
 کان کلو کیرت نباشد عاقبت
 کو خورنده لقمهای راز شد
 در فطام او بسی نعمت خور
 از حکیم غم خور نوی بشنو تمام
 آن حکیم غیب و فخر العارین
 زانکه عاقل غم خورد کودکی شکر
 این فرج ز نخست و آن غم مر مست
 از سر رو به نظر کن در دمشق
 عاشق از معدوم شمی پند همی
 تو کش تا من کشم حملش چو شیر
 حمل را هر یک ز دیگری ربود
 این دهد کنجیت مزد و آن تسو
 با تو باشد آن نباشد مرده ریک
 مونس کور و عنس پری میشود
 تا شوی با عشق سرمد خواجه تاش
 روی چون کلنا روز لنین مراد
 گاندرین ضد می نمایم رو ضد
 رود به یعنی کثا و دگر و فتر
 بعد قبض مشت بسط آید یقین
 یا همه بسط او بود چون مبتلا
 چون پر مرغ این دو حال او را مهم

هپ نیاردی بنبتند پنجه و بن
 ترش رو که چه شتا اما شفیق
 کلمه قبض انده کورب بسط مبین
 خنده زن اطفال و دانا میان و قور
 خرفست آخوره طفلان دیده باز
 اکه شیرین اولدی آخوره علف
 اول علف تلخ اولدی بوقصابدن
 ایله حکمتدن علف کیم اول خدا
 فهم نان ایتدک نه حکمت آشنا
 رزق حقد حکمت عالی محل
 بودین بند او سه برشته دمان
 ایله ایسک شیر شطاندن فطام
 نیم خام اولدی بوشج ترک جوش
 کیم الهی نامه سنده شرح ایدر
 غم بی نان غمف زایاندن حذر
 قند شادی باغ عنده برک و بار
 در کنار است عشقه کورسک عنی
 می کور را کور دن عاقل مدام
 بر بریده جنک ایدر حمال لر
 باعث او کیم رنجده وار سود کنج
 قنده حقا که اجر قنده اجر دون
 او یله کنج زر که همراه عدم
 اول کیدر سندن مقدم منزله
 روز موت ایچون بودم اولمده وار
 صبره منظور و رای اجتهاد
 اولدی غم مرآت مرد مجتهد
 ضد کا انجامنده در ضد دگر
 پنجه دستکده بواکی صفت
 پنجه ده قبض او سه یا بسط مدام
 بواکی وصف ایله حاصله را مور

تازه رو اولمز قاوردی اول کهن
 صیف خندان لیک چون ر حریق
 تازه رو اول ایلمه چین چین
 غم جگرده اولد کشند ز سرور
 چشم عاقل اولدی آخرین راز
 بو کور ر قصابدن آخر تلف
 حکم ایچون ویرد ترا زویه دوزن
 بی عوض ویردی او در محض عطا
 حق کلو امن رزق دیدی سکا
 کیم سکا اولمز کلو کیر کسل
 فتح اولور کیم طعمه سی راز نهان
 موجب الوان نعمت در مدام
 سن حکیم غم خوریدن ایله کوش
 اول حکیم غیب او فخر معتبر
 عاقله غم طعمه نادانه شکر
 بوفرح زخم اولدی غم مرهم شمار
 ربه دن سیرایت دمشق خرمی
 شی کور ر معدومدن عاشق تمام
 ایتکه حمل تقییلی بار سر
 بر بردن باری ایله پشت پنجه
 بو ویر کنج اول ایسه فلس زبون
 اول بری کتمر سنکله بر قدم
 قبر و غربتده انیسکده رسوله
 اوله سن تا عشق جاوید ایله یار
 روی رنگین موی مشکین مراد
 انده بر ضد ایله ایله کشف ضد
 رو نماد یعنی فتح کز و فتر
 قبض مشتک عکسی بسط عاطفت
 مبتلا آسا اولور دگر بی نظام
 بواکی حال اولدی چون بر طبور

چونکه مریم مضطرب شد بکرمان همچنانکه بر زمین آن ماهیان

کفایت روح القدس مریم را که من رسول حقسم بتواستفقه مشو
و پنهان مشوا ز من که فرمان ایست

بر زمان چون مریم آید اضطراب خاکده ماهی صفت مجبور آب

روح القدسک جناب مریم علیها السلام بن سکا حقدن رسولم
بندن پریشان و پنهان اولمه که فسرمان بویله در دیدیکیدر

بانگ بروی زد نمود از کرم
از سرافرازان عزت سرکش
این همی گفت وز باله نور پاک
از وجودم می کیزی در عدم
خود بن و نگاه من در نیستیت
مریم بانگر که نقش مشکلم
چون خیالی در دولت آید نشست
جز خیالی عارضی باطلی
من بوج صا دم از نور رب
بن کن لاجول عمران زاده ام
مر مرا اصل و غدا لاجول بود
تو همی گیری پناه از من بحق
آن پناهم من که مخلصات بود
آفتی نبود بر ترا شناخت
یا ر را اغیار پنداری همی
ایچنین نخلی که لطف یار ماست
ایچنین مشکین که زلف میر ماست
ایچنین لطفی چون سیلی می رود
خون همی گوید من آمم بن مریم
تو نمی پسنی که یار برد بار
لحم او و شحم او دیگر نشد

که این حضرتم از من مریم
از چنین خوش محرمان خود در کش
از لبش می شد سپاسی بر سماک
در عدم من شایم و صاحب علم
یک سواره نقش من پیش سیتیت
هم بلا لم هم خیال اندر دم
هر کجا که می کیزی با تو است
کو بود چون صج کاذب آفتی
که نکرد در وزم هیچ شب
که ز لاجول این طرف افتاده ام
نور لاجولی که پیش از قول بود
من نگارنده پناهم در سبق
تو اعود آری و من خود آن اعود
تو بر یار و ندانی عشق باخت
شادی را نام بهن سادی غمی
چونکه ماد زدم نخلش دار ماست
چونکه بی عقلم این زنجیر ماست
چونکه فرعونیم چون خون میشود
یوسفم کرک از تو ام ای پرستیر
چونکه با او ضد شدی کرد چو مار
او چنان بد جز که از منظر نشد

مریمه روح القدس آیدی ندا
ایتمه رد سر فرازان عزیز
بویله سویلردی ضیای نور پاک
سن وجود من کیزان عدم
بار و بنکاهم بنم انده عیان
نقش شکلد که ای مریم بوجال
قلبکه با قسک خیال متصل
اول خیال عارض و باطل دکل
صج صادق ایلمش در نور رب
دیمه کیم لاجول عمران زاده یم
با که خود اصل و غدا لاجولدر
سنکه بندن حقه ایلمرس پناه
سا که مخلص اندن اولدر چون ملاذ
جمله بکر آفت اولمز کیم تام
ظن ایلمرس یاری اغیار اوله هم
فی المثل بر نخل اولور سه لطف یار
زلف مشکین یاره رونق کیر دو
بویله اول لطف جاری کیم چونیل
دیر که اول خون آب صافم نوش قیل
امتحان ایت علم ایله بر یار جان
لحم و شحمده تغصیر یوق ولی

بن این حضرتم اولمه جدا
بویله محسر ملردن اولسو می کیزی
لبلمن ایلردی پرتاب سماک
بن ایسه انده شه صاحب علم
یکسواره بن سکا اولدم روان
قلب ایچنده هم بلا لم هم خیال
قنده کتسک سندن اولم من فصل
صج کاذب کیمی هم آفل دکل
روزا قبله یوق تعقیب شب
بونده بن لاجول ایله افتاده یم
نوری لاجولک فروغ قولدر
اول پناه اولدی بکار باله
سن تعود خوان و بن ستر معاذ
یا ر ظاهر فهم ناقص عشق خاک
تسمیه اینکده سن شادی به غم
چونکه دزد اولدق بز نخل اولد دار
چونکه بی عقل بز نخل زنجیر دو
قان اولور فرعونیان ایتسه سیل
یوسفم کرک اولد سنده متصل
اک صدا اولسک اولور بار کران
وضعی آخر نقشش نقش اقلی

عزم کردن آن وکیل از عشق که رجوع کند بخارا لایالی وار

شمع مریم را بجل افروخته
سخت پصبر و در آتش دان تیز
این بخار اربع دانش بود
پس بخار ایست هر که آتش بود

وکیل مزبور که عشقه لایالی وار رجوع وینه بخار ایه عزم ایتدیکیدر

مریمک شمعن قوسن افروخته
چون فراق نار ایله یوق آرام سکا
ببخار اولدی دانش منبی
کیم بخار ایه کیدر اول سوخته
قیل همان صدر جهان میکن کیزی
پس بخار اولدی آتش مجسمی

پیش شیخ اولدی بخاراده مقتر	ایتمه خواریلد بخارایه نظر	تا بخواری در بخارا انگری	پیش شیخ در بخارا اندری
اولدی ره خواری بخارای دله	غیری یول یوق جزر و مد شکله	راه ندید جزر و مد مشکاش	جز بخواری در بخارا ای دلش
رنگ اکاکیم ایلیه نفس ذلیل	وای اول شخصه بلا کیدر دلیل	وای انگس را که بردی رفسه	ای خنک انرا که دلت نفسه
بغیرنی صدر جهانک فرقی	پاره پاره ایتدی کتدی طاقتی	پاره پاره کرده بودارگان او	فرقت صدر جهان در جان او
دیدنی من بعد اول یکا عزم ایلمرم	غیری یول پلمم اکا جزم ایلمرم	کافرار کستم دکوره بکروم	گفت بر خیزم هما بخا داروم
مرجع و مشوی کا اول پیشگاه	پیش صدر دستا ندر شاه همراه	پیش آن صدر کنواندیش او	واروم انجا پنجم پیش او
عرضالم اشته کلام اشته جان	استرا بقا ایله یا ویره امان	زنده کن یا میر سر مارا چویش	کویم انکندم به پشت جان خویش
پیشگاهده سنک حکم ممت	یکد راندن اوله غیر ایله حیات	به که شاه زندگان جای دکر	کشته و مرده به پشت ای قمر
بن خچه پیک کته ایتدم امتحان	عیش شیرین کوردم سنسز عیان	بی تو شیرین می نه پیم عیش خویش	آزمودم من هزاران بار پیش
قیل تعنی مطرب باویر قلبه شور	راحت اول ای ناطق اولدی امود	ابرکی یا ناقی تم اسرور	غن لی یا نمستی لحن النور
بلع ومع ایت ای زمین کافی سکا	سنده ای نفس ایله نوش پر صفا	اشربی یا نفس ورد اقد صفا	ابلی یا ارض ومعی متد کنی
عودتکد رعید شادی مرجبا	خوش وزان اولدک کل ای باوصبا	نعم مار وحت یاریج الصبا	عدت یا عیدی ایسنا مرجبا
دیدنی کتدم اشته ای یاران وداع	جانب صدره او در میر مطاع	سوی آن صدریکه میرست و مطاع	گفت ای یاران ودان کتدم وداع
دمدم شور شده اولدم مبتلا	هرچه باو اباد او در مقصد بکا	هرچه باو اباد انجا میروم	دمبدم در سوز بریان میثوم
کرچه کو کلم سنک رخا در همان	لیک اولور عزم بخارا قصد جان	جان من عزم بخارا می کند	کرچه دل چون سنک خارا میکند
مسکن یار اولدی میل جان وتن	پیش عاشقه بود حب الوطن	پیش عاشق این بود حب الوطن	مسکن یارست و شهر شاه من

بر معشوقک کنیدی عاشق غیر بسندن شهر لردن قنغی شهری	پرسیدن معشوقی از عاشق غریب خود که از شهر تا کدام
معظم و خوب و خیمت و نعمت افزون ایله دلکشا و مرغوب	شهر را خوشتر یافتی و انبوه تر و مجتشم تر و پر نعمت تر
بولدک دیو سوال ایتد کهده عاشقک ویردیکی جوابدر	و دلکشا تر و جواب او

عاشقه معشوقی صور دی ای جواد	اولد غرته شهودک چوق بلاد	تو بغربت دیده بس شهرها	گفت معشوقی بعاشق کای فتی
دیدنی اول شهریکه انده اوله یار	قنغی شهری ایتدک آیا اختیار	گفت آن شهریکه دروی دلبرت	پس که این شهرها خوشترست
قنده کیم اولدی شه پر انساط	دلکشا در اولسه ده سم انخیاط	هست صحرا کر بود سم انخیاط	هر کجا باشد شه مار اسباط
قنده بر یوسف اوله ما سنده ماه	جنت اولدی اولسه فرضا قهر چاه	جشت ارچه که باشد قهر چاه	هر کجا که یوسنی باشد چوماه

دوستلری آنی بخارایه رجوعندن منع و تهدید ایله کلر نده	منع کردن دوستان او را از رجوع کردن بخارا و تهدید
انلره لا ابالیسانه جوابنی پیاندر	کردن و لا ابالی وار کفتن او

دیدنی برنا صبح اکا ای پنجبر	عاقبت اندیش اولور اهل هنر	عاقبت اندیش کرداری نظر	گفت او را ناصحی ای چنبر
عقل ایله پیش و پس ایله نگاه	کندیکی پروانه و ش ایتمه تباہ	همچو پروانه موسوزان خویش را	در کمر پس را بعقل و پیش را
کربخارا در یولک دیوانه سن	لائق زنجیر و زندانخانه سن	لائق زنجیر و زندان خانه	چون بخارا میروی دیوانه

او ز تو آهن همی خاید ز خشم
می کند او تیس از بهر تو کارد
چون رهید و خدایت راه داد
بر تو کرده کون موکل آمد
چون موکل نیست بر تو هیچ کس
عشق پنهان کرده بود او را سیر
هر موکل را موکل محتفیت
خشم شاه عشق بر جانش نشست
میرزا دورا که بین او را برزن
هر که پسنی در زبانی می رود
کر از و واقف بدی افغان زدی
ریختی بر سر پیش شاه خاک
میر دیدی غویش را ای کم ز مور
غره کشتی زین دروغین پر وبال
پر سبک دارد دره بالا کند

او همی جوید ترا با پست چشم
او سگ قحطت و تو انبان آرد
سوی زندان میروی چونت قناد
عقل بایستی گزیشان کم زدی
از چه بسته گشت بر تو پیش و پس
آن موکل را منی دید آن نذیر
ورنه او در بند سگ طبعی پر صیست
بر عوانی و سیه رویش بست
زان عوانان نهان افغان من
گر چه تنها با عوانی می رود
پیش آن سلطان سلطانان شد
تا امان دیدی ز دیو سهمناک
زان نذیری آن موکل را تو کور
پر و بالی کو کشد سوی و بال
چون گل آلود شد گرانیا کند

ایتدی آهخانی انی خشم و غضب
ایلدی سکینی تیز و رقیق
چونکه قورتلدک سکا حق ویرد راه
اول موکل کلمه ده فرضا سکا
چون دکل سا که موکل هیچ کس
عشق پنهان آنی ایتشدی سیر
هر موکلده موکلده نهسان
خشم شاه عشق جاننده مکین
امر ضرب ایله ایدر ضرب روان
سن کیمی کورسک زیانه قصد ایدر
واقف اولسیدک ایدوب آه و فغان
خاک بر سر پیش شهده پیکان
مور کجمن کنگدیکه مغرور سن
غره اولدک ساخته بال و پره
عزم ایدر بالایه پر اولسه خفیف

اول طغوز کوزله سنی ایلمر طلب
کلب قحطه اولدک انبان دقیق
سمت زندانه نخون و قهنگاه
عقله ناچسپان عزیمت اول یکا
پس نخوندر بسته سا که پیش و پس
اول موکل اولدیغین سلیم نذیر
یوخسه طبع سگده اولمز مرددان
کیم عوان آساید رته دید و کین
کیم فغانمدر عوانان نهسان
یا کمر صانمه عوان ایله کیدر
شاه شانه اولور دک سن روان
دیر ایدک اول دیو بدن الامان
اول موکلدن خبر سن کور سن
بوجناح ایله دو شرین سن یره
لیک اولور آیش گلدن کثیف

لا ابالی گفتن عاشق بخاری ناصح و عادل را از سر عشق

اول عاشق بخاری ناصح و عادل لا ابالی گفتن ایدر

گفت ای ناصح غمش کن چند چند
سخت تر شد بند من از بند تو
آن طرف که عشق می افزود درد
تو کن تهدید از کشتن که من
عاشقا نزار هر زمانی مرد نیست
او دو صد جان دارد از جان پل
هر یکی جانرا ستانده بها
گر بر زد خون من آن دوست رو
آز مودم مرگ من در زند کیست
اقتلونی اقتلونی یا ثقات
یا منیر الخدیار روح البقا
لی حسب جنبه یشوی امشا
فارسی کو که تازی خوشترست

پند کم ده زانکه بس سختست بند
عشق را نشناخت دانشمند تو
بوصیفه و شافی درسی نکرد
تشنه زارم بخون خویشتن
مردن عشاق خود یک نوع نیست
وان دو صد را میکند مردم خدا
از بی خوان عشره امثالها
پای کوبان جان بر افشانم برو
چون بهم زین زندگی پانید کیست
ان فی قتلنی حیات فی حیات
اجتذب روحی وجدلی باللقا
لوشایشی علی عیسی مشا
عشق را خود صد زبانی دیگرست

دید ای ناصح خموش اول ایتمه پند
بندی محکم ایتدی سندن پند لر
اول طرف کیم عشق و درد اوله مال
اولمه موت ایله بجا تهدید کار
هر زمان موت او زره اولدک عاشقان
ایکیوز جانی اولوب نقد ادا
اول آلور هر جان اچون پیل یوز بها
کرد و کرسه قانی لطفیله یار
تجربه ایتدم حیاتمدر حمات
اولدرک اولدر بنی سزای ثقات
ای جمال نور وای روح بقا
بر چپیم وار که عشقی جان بقدر
فارسی سوله عربچه که چه خوب

حدن افزون پنذ ایله سخت اولد بند
اکلمز بو عشقی دانشمند لر
بوصیفه شافی بی قیل و قال
قانه دل تشنه در بو مرد زار
برد گلدر موتی عشاقک همان
هر نفسده انلری ایلمر خدا
نص قرآن عشره امثالها
ایلمر رقص ایدرک جانم تار
بوحیاتک محویدر اصل حیات
اولدی قتلده حیات نذر حیات
جذب روح ایله قیل احسان لقا
استسه چشمده ایلمر سلوه لر
یوز لسان و عشق اچون عند الغیوب

بوی آن دلبر چو پزان میشود بس کنم دلبر در آمد در خطاب چونکه عاشق توبه کرد اکنون بترس گرچه این عاشق بخار امیرود عاشقا ز اشک مدرس حسن دوست خاشند و نعره تکرارشان در شان آشوب چرخ و زلزله سلسله این قوم جعد مشکبار مسئله کیس اریرسد کس ترا کردم خلغ و مبار امیرود ذکر هر چیزی دهد عیسی در بخار او هنر با باغی آن بخاری غصه دانش نداشت هر که در خلوت به پیش یافت راه با جمال جان چو شد همکاسه دید برداشش بود غالب فرا زانکه دنیا را همی پسندین	آن ز باها جمله حسیران میشود کوش شود الله اعلم بالصواب کو چو عیاران کند بردار درس نی بدرس و نی با ستا میرود دفترو درس و سبقتان روی اوست میرود تا عرش و تخت یارشان نی زیاد است و باب سلسله مسئله دورست لیکن دور یار کو بکنج کج حق در کیسها بد مین ذکر بخار امیرود زانکه دارد هر صفت با هیستی چون بخواری روی زان فارغی چشم در خورشید پیش میکاشت اوزدانشها بخوید دستگاه باشدش ز اخبار و دانش تاسه زان همی دنیا بچر بد عاه را وان جهانی را همی دانندین	اول چسبک بوی کیم پزان اولور سوز تیر یار ایتد آغاز خطاب ایتد عاشق توبه چون خوف ترس گرچه اول عاشق بخار ایه کیدر اولدی عشاقه مدرس حسن یار جمله خاموشان مکر نعره لر انلره درس اولدی چرخ و زلزله سلسله بوقه جعد مشکبار مسئله کیم ایتد لر سندن سوال اولسه کر خلغ و تبسری در میان ذکر هر شیک ویر بر بر خاصیت سن بخار اده اولور سک پر هنر اول بخاری قید دانشدن بر اولکه خلوته بصیرت یاب اولور چون جمال جانی کوردی متصل دانش اوزره دید غالب در مدام کوردیلر دنیایی عین ایله عیان	اول ز بانکر سیر حسیران اولور طوت قولق و الله اعلم بالصواب اول ایدر عیار و ش دار اوزره درس صانمه کیم استاد و در سه عزم ایدر دفترو درس و سبق روی بخار عرش و تخت یاره دک هر دم کیدر بی زیادات اولدی باب سلسله مسئله دور اولد لیکن دور یار کج حق پیک کیمه صیغع محال کوره بد ذکر بخار اری عیان اولد بر ما بیت اوزره هر صفت چونکه خواریه یوز اور دک هپ کیدر رؤیت چشم اولدی شمسک رهبر دسگاه علمدن روتاب اولور علم و اخبار ایلر آنی متعل میل دنیا ایلر اول یوز دن عوام اولدی عقبا ایه علمیه بیان
---	---	---	--

رو نهادن آن بنده عاشق سوی بخارا

اول بنده عاشق بخارا جانبه توجه ایتد کیدر

رو نهادن آن عاشق خونا به ریز ریک نامون پیش او چون حریر آن پابان پیش او چون گلستان در سمرقندست قند ابلش ای بخار عقل افزا بوده بدر مچوم از انم چون هلال چون سواد آن بخار ارا بدید ساعتی قشاد پهوش و دراز بر سر رویش کلابی میزدند او گلستان نهانی دیده بود توسرده در خور این دم نه	دل طیان سوی بخار اکرم و تیز آب چون پیش او چون آکیر می قشاد از خنده او چون گلستان از بخار یافت وان شد مذہبش لیکن از من عقل و دین بر بوده صدر مچوم دین صف فعال در سواد عزم پاضی شد بدید عقل او پرید در بستان راز از کلاب عشق او غافل بدند غارت عشقش ز خود بریده بود باشکر مقسرون نه کرچه نی	یوز قودی اول عاشق خونا به ریز ریک نامون زیر پاینده حریر پیشگاه بنده پابان گلستان قند اولمشدی سمرقندی ولی ای بخار عقل افزا سن یقین طالب بدرم که اولدم چون هلال چون بخار ادن سواد اولد بدید هوشی بر ساعت کیدوب دور و دراز صاحب دلر رو و سری اوزره کلاب کورمشید اول نهان بر گلشنی سنده ای جامد بود مدن یوق اثر	چون بخار اہمت سنہ دکرم و تیز آب چون مسکنندہ آبگیر کل کبی خندان اولور دی دستان اول بخار ادن بولور دی منجلی بندن ایتدک لیک نہب عقل و دین صدر جویم موقم صف فعال غم سواد نده عیان اولدی سفید اولدی عقلی طائر بستان راز اول کلاب عشقندن خود بهره یاب غارت عشق آلدی کندندن آنی کرچه نین لیک محروم شکر
---	---	---	---

رخت عقلت با توست و عاقلی | کز جنودالم ترو تا غاسلی

سده رخت عقل و عاقلن تمام | یوق جنودالم ترو تا دن پسام

در آمدن آن عاشق لا ابالی در بخسار و تحذیر کردن دوستان
اورا از پیداشدن

عاشق مزبورک بخارایه لا ابالی کلیدی و یاران و دوستان
انی طنزوره کلکدن تحذیر ایتد کگری پانسنده در

اندر آمد در بخار اشادمان
همچو آن مستی که پر تو برایش
هر که دیدش در بخار گفت خیز
که ترا می جوید آن شه خشمکین
الله الله در میسار خون خویش
شخصه صدر جهان بودی و راد
غدر کردی و ز حسرتا بگریختی
از بلا بگریختی با صد حسیل
ایکه عقلت بر عطار ددق زند
نخس خرگوشی که باشد شیرجو
هست صد چندین فونهای قضا
صدره و مخلص بود از جب و راست

اول بخارایه چو کلدی شادمان
مست و پزان اولمه کردون میر
دیددی کیم کور سه بخاراده انی
کیم سنی استراوشاه خشمکین
الله الله کیره کنسدی قانکه
شخصه صدر جهان ایدک تمام
محرم ایکن بی جزا ایتدک کریز
ایلدک دفع بلایه یوز حسیل
عقلک ایلر عطر ارددن کدر
شیر اولور می یار خرگوش دنی
دارنچسه یوز در لولوا فسون قضا
یوز طریق و مخلص اولسه صاغ و صول

جواب گفتن عاشق عاذل از او تهدید کنندگانرا

اصحاب لوم و تهدیده اول عاشقک و یردیکلی جو ابدر

گفت من مستقیم آیم کشد
هیچ مستقی بنکیر زوز آب
کر پیا مسد مرادست و شکم
کویم آنکه که پیرسند از بطون
چیک اشکم کو بد از موج آب
من بهر جایی که پسنم آب جو
دست چون دف و شکم همچون هل
چون زمین چون جنین خوشواره ام
کر بریزد خونم آن روح الاین
شب همی جوشم در آتش همچو دیک
من پشیانم که مکر ایکنختم
کوبران بر جان مستم ختم خویش

دیددی بن مستقی یم عطشان آ
هیچ مستقی صودن ایتمز حذر
اولسه آما سیده بودست و شکم
صورسه لر حال بود در قلم عیان
اولسه مجرای شکم امواج آب
قنده کیم اولدر روان برجوی آب
دف صفت دستم شکم کو یاد هل
کرد و کورسه قانم اول روح الاین
چون زمین چون جنین خوندر غذا
کچه لر آتشد پر جوشم چو دیک
بن پشیانم که اولدم حسیله کار
خشمی ایتسون قصد جان مست و ریش

کاوا کر خسته و کچری خورد	بهر عید و ذبح اومی پرورد	کاوا کر ایتسه یا خواب و یا خدا	عید ایچون پرورد و ذبح و خدا
کاوموسی دان مرا جان داده	جز و جزوم حشر هر آزاده	کاوموسی پسل بجا جان داده در	جز و جزوم حشر هر آزاده در
کاوموسی بود قربان کشته	کمترین جزوش حیات کشته	کاوموسی اولدی قربان ایله طی	کشته بی جز و حقیر ایتمدی
برجید آن کشته ز ایشیش زجا	در خطاب اضربه بعضها	قائم اولدی کشته بر زخدن رها	کلدی امر اضربه بعضها
یا کرامی اذبحوا هذا البقر	ان اردتم حشر ارواح النظر	ای کرام ایتمک کرک ذبح بقر	مطلب ایسه حشر ارواح نظر
از جادی مردم ونامی شدم	وز نام مردم حیوان بر زوم	بن جاد ایکن اولوب بولد نام	چون نام کندی منم حیوان نام
مردم از حیوانی و آدم شدم	پس چه ترسم که ز مردن کم شدم	آدم اولدم کندی حیوانلق بودم	پس نذر خوفم بجا کلمه عدم
حله دیگر میسرم از بشر	تا بر آرم از ملائک پاوسر	موتله چونکم کیده و صف بشر	دار ملاکله بنچون پاوسر
وز ملاک هم بایدم جستن زجو	کل شئی مالک الا وجه	هم کرک باک ملکن ستر و	کل شئی مالک الا وجه
بار دیگر از ملاک قربان شوم	انچه اندر وهم ناید آن شوم	بن ملکن یسینه قربان اولورم	اولکه کلر دهمه شایان اولورم
پس عدم کردم عدم چون ارغنون	کویدم گانا الیه راجعون	پس عدم اولدم عدم کیم ارغنون	باکه دیر انا الیه راجعون
مرک دان آن کاتفاق امت است	کاب حیوانی نمان در ظلمت است	موتی پسل بالاتفاق ایتمه کمان	آب حیواندر که ظلمتده نمان
همچو نیلو فروروزین طرف جو	همچو مستقی حیرص و مرک جو	ایله نیلو فرکی اقبال جو	همچو مستقی حیرص و مرک جو
مرک او آبست او جویای آب	میخورد و اندر علم بالصواب	سوتنه باعث صوابل جویای آب	لوش ایدر و الله اعلم بالصواب
ای فسرده عاشق تنگین نم	کوز پسم جان ز جانان می رمد	ای فسرده عاشق بی تنک و عار	قورقه جانی ایده جاناندرن فرار
سوی تیغ عشقش ای تنک زمان	صد هزاران جان نکر دستک زمان	تیغ عشق یاردن اولد جدا	ایله دست افشان نچه سبک جان خدا
جوی دیدی کوزه اندر جوی ریز	آبر از جوی کی باشد کریز	جوی کورک دارا کاول کوزه ریز	هیچ اولور می جودین آبه کریز
آب کوزه چون در آب جوشود	محو کرد در و و جواد شود	آب کوزه جودین روشن اولور	محو اولور انده بمان اندن اولور
وصفا و فانی شد و ذابش بقا	زین پس نی کم شودنی بدلقا	وصفی فانی ذاتی خود عین بقا	یوقدر اند نصکره هجران لقا
خوش را بر نخل او آویختم	عذر آنرا که از و بگریختم	نخل یاری ایلمرم بن باکه دار	باعث اولدم کیم اوله عذر فرار

رسیدن آن عاشق بمعشوق خویش چون دست از جان خود بشت

همچو کوی سجده کن بر ووسر	جانب آن صدر شد با چشم تر	کوی شش و وسر اوزره سجده قیل	چشم ترله اول او صدره متقل
جمله خلتان منظر سردر هوا	کش بسوزد یاد آویزد و را	منظر سردر هوا سر جمله ناس	صلب و یا اعراق نلرده قیاس
این زمان این احمق یک نخت را	آن نماید که زمان بد نخت را	وز زمان آیتد بواحمق کار نخت	ایتمک استراحتمان حال نخت
همچو پروانه شرر نور دید	احمقانه در فتاد از جان برید	همچو پروانه شراری صاندی نور	ابلهانه دوشد جاندر اولد دور
لیک شمع عشق چون آن شمع نیست	روشن اندر روشن اندر و شنیست	لیک شمع عشق و شمع بکرمز	روشن اندر روشن انما کیم اغر
او بکس شمعهای آتشیست	می نماید آتش و جمله خوشیست	عکسیدر اول آتشی شمعک تمام	ظاهر آتش باطنی نور مدام

صفت آن مسجد که مردکش بود و آن عاشق مرک جوی
لا ابالی که در و عمان شد

مسجد همماکش ایله موصوف مسجدده موتی تمی ایدن عاشق لا ابالیکنک
همان اولد یعنی حکایت سیدر

یک حکایت گوش کن ای نیک پی
هیچ کس در وی نخفتی شب زیم
بس که اندر وی غریب و عورت
خویشتر را نیک ازین آگاه کن
هر کسی گفتی که پریا نندتند
آن در گفتی که سحرست و طلسم
آن در گفتی که بر نه نقش فاش
شب محسب اینجا اگر جان باید
وان کی گفتی که شب قفلی نهید

مسجدی بد در کنسار شهری
که نه فرزندش شدی آن شب تیم
صبحدم چون اختران در کورنت
صبح آمد خواب را کوتاه کن
اندر و همان کسان با تیغ کند
کین رصد باشد عدو جان و جسم
بر درش گای میمان اینجا مباحش
ورنه مرک اینجا کین بکشایدت
غانسلی گاید شماره کم دهید

بر حکایت دیکه ای فرخنده پی
کشمه یا تمز انده بر شب خوفدن
انده قاسم پنجه عریان و غریب
نفسک ایت بوسردن آگاه صلاح
هر کشتی دیردی پر یلر ضبط ایدر
بعض ایدوب سحر و طلسمه اعتقاد
بعضله دیدی که کرد نقش در
کچه قالمه که لازم ایسه جان
اول بر دیردی که کرد قفل و بند

اولدی بر مسجد مضاف شهری
کیم تیم اولور او شب فرزندوزن
قبر اولور دی صبحدم آک انصیب
ترک خواب ایتکم قریب اولد صباح
اولدر رهمسانی انلر الحذر
بورصد در دیو ایتدی اجتهاد
کشمه همان اولسون بونده حذر
یوخسه موتک بونده در ایتمه کمان
قالمیه تا بونده غافل در دمنده

همان آمدن در آن مسجد

مسجد مذکوره بر کشمه همان اولدی بغیر

تایکی همان در آمد وقت شب
از برای آزمون می آزمود
گفت کم کیرم سرو اشکنبه
صورت تن کو برد من کیستم
چون نخت بودم از لطف خدا
تا یافتد بانک نقش این طرف
حق تمنوا موت گفت ای صادقین

کوشنیده بود آن صیت عجب
ز آنکه بس فرزانه و جان سیر بود
رفته کیر از کج جان یک جبه
نقش کم ناید چومن باقیستم
نفع حق باشم ز نای تن جدا
تا بره آن کو هر از تنکین صدف
صادقم جازر ابر افشام برین

کلدی بر همان آکه هنگام شب
ارنگاب ایتدی برای امتحان
دید کیچدم بوسرد اشکنبه دن
صورت تن زائل اولسه یوق الم
چون نخت دیدی لطفندن خدا
سرنفخ اولسون بدن بر طرف
حق سپورد موتی استر صادقین

اولدی سموع آکه اول صیت عجب
اولدی هم مردانه دل هم سیر جان
کنج جانندن طوگمه جبه کندی سن
بنکه باقی یم نذر بو نقش کم
نفع حقم نای تن اولسون جدا
کوهر اولسون رسنه تنک صد
بذل جانده صادقم عندا یقین

ملا مت کردن اهل مسجد همان عاشق را از شب خفتن
در انجا و تهدید کردن مراد را

اول عاشق جهانی اسل مسجدک ملا مت و تهدید ایدوب
نو مسجد ده کچه او یوه ذیو تخذیر و تهدید ایلد کلر کیدر

قوم گفتندش که بن اینجا محسب
که غریبی و معنی دانی ز حال
اتفاقی نیست این تا بار تا
هر که آن مسجد بشی سکن شدش
از یکی تا نابضد این دیده ایم
گفت الدین النصیحه آن رسول
این نصیحت راستی در دوستی
بی خیانت این نصیحت از و داد

تا گوید جانسانت میجو کسب
کاندر اینجا هر که خب اید زوال
دیده ایم و جمله اصحاب نبی
نیم شب زهر پلاهل آیدش
فی تقلید از کسی شنیده ایم
آن نصیحت در لغت ضد غلول
در غلوی خاین و سک پوستی
می نایمت مکر در عقل و داد

دیدلر قوم آکه بونده ایتمه خواب
حالی پیلر سن سن ای مرد غریب
اتفاقی صانمه بر قاچ کره بز
بر شب اول مسجد ده کیم ایتمه مقرر
بزرگکل یوز کره واقع اولدی بو
دید ی الدین النصیحه اول رسول
بو نصیحت استقامته مکین
بی خیانت بو نصیحت در و داد

اولمه مرک ناکه نیندن خراب
کیمیکه بونده قالد موت اولد نصیب
کور مشر تصدیق و تحقیق ایتمش
نیم شب زهر پلاهل نوش ایدر
صانمه کیم تقلید سامع اولدی بو
بی غلول اولدی نصیحت قیل قبول
پس غلول اولد خیانت ایلد کین
ساکه کو متر دک کر کرد عقل و داد

جواب گفتن عاشق عادلان را

عذار و ملا متکرانه عاشقک ویردی کی جوابدر

دیدی ای ناصر ایتم تنک و عار	اولشم سیر حیات مستعار	از جهان زندگی سیر آدم	گفت او ای ناصحان من بی ندم
منبلی یم زخم خوار و زخم خواه	چوقده ایتم عافیت میلن پناه	عافیت کم جو تو از منبل بر راه	منبلی ام زخم خوار و زخم خواه
منبلی اتاد کل اول برک دوست	منبلی یم لا ابالی مرک دوست	منبلی ام لا ابالی مرک جو	منبلی نی کو بود خود برک جو
منبلی اولمظوتانم پول و زر	منبلی اولدر اید پلدن گذر	منبلی چستی کزین پل بگذر د	منبلی نی کو بکفت پول آورد
منبلی اولمظطلب کار دکان	بلکه اول ایلرفدای کون و کان	بل جسد از کون و کان برزند	آن نه کو برسد کانی برزند
مرک ایله خوش بوسرادن اشقال	مرغ و ش ترک فاصله آچدی بال	چون قفص هشتن پریدن مرغ را	مرک شیرین گشت و نقلم زین سرا
اول قفص باغ اچمه بولسه زبید و غیر	مرغه مشهود اولسه کلزار و شجر	مرغ می پسند گلستان و شجر	آن قفص که هست عین باغ در
مرغ سر پر آن اطراف قفص	ایلر الحان و نعیم هر بر نفس	خوش همی خوانند ز آزادی قفص	جوق مرغان از برون کرد قفص
سبزه زار اتا قفصه مرغ زار	تلخ اولور عیشی کیدر صبر و قرار	نی خورش ماندست و فی صبر و قرار	مرغ را اندر قفص زان سبزه زار
کو ستر هر زخمش و سوراخ سر	تا که اول بند اوله حل بال و پر	تا بود کین بند از پا بر کند	سبز هر سوراخ پسر و ن میکند
طشیره یه آماده چون جان ودلی	مخلصی فستح قفصه حاصلی	آن قفص را در کثافی چون بود	چون دل و جانش چنین پیرون بود
مرغ اولوب ضیق قفصه ناتوان	اولسه خار جده همیبا کربکان	کرد بر کردش بکلفه کربکان	نی چنان مرغ قفص در اندکان
خوف و حزن ایله اولوب بی جست و جو	اول قفص دن چیمتق ایتمز آرزو	آرزوی از قفص پیرون شدن	کی بود او را درین خوف و حزن
بلکه خوف ویم ایله ایلمر هوس	اول قفص اوزره اولور سه یوز قفص	صد قفص باشد بگرد این قفص	او همی خواهد ازین ناخوش حصص

عشق جالینوس برین حیات دنیا بود که هفتاد و هشتم
 اینجا کار می آید هسنری نوز زیده است که در آن بازار
 بکار آید لاجرم آنجا خود را بعوام بیکان می پسند
 والا میروم زنده امیری او منی ماند

شویله کیم دیر اید جالینوس زار	بوجانه میل و رغبتدن هزار	از هوای این جهان و از مراد	انچنان که گفت جالینوس را د
راضیم بدن قالور سه نیم جان	کون استردن اوله سیر جان	که ز کون استری پسندم جان	راضیم کز من ماند نیم جان
چون قفصدن کربه بی کوردیقین	مرغی پرواز ایتده اولمز این	مرغش آیس کشته بود دست از مطار	کربه می پسند بگرد خود قطار
بوجاندن غیر می یا کوردی عدم	یا عده کوردی حشری بودم	در عدم نادیده او حشری نهان	یا عدم دیدست غیر این جهان
استمیزدنی مانند جنین	بطن مادر ده کزیزان کجین	می کزیزد او پس سوی شکم	چون جنین کش میکشد پیرون گرم
روینسه لطف توجه ساز کار	پشت مادر در اکا جای قرار	او مقرر پشت مادر می کند	لطف رویش سوی مصدر میکند
دیرا کربن طشیره یه کتسم تمام	بر ذخی مشهودم اولمز بوم تمام	ای عجب پیغم بدیده این مقام	که اگر پیرون فتم زین شهر و کام
بونده بر باب اولسه باری انده بن	رحم اچینده ناظر اولسم دور دن	که نظاره کردی اندر رسم	یا دردی بودی درین شهر و خیم
اولسه چشم سوزن آسا با که راه	ایتم اندن خارج رحم نگاه	که ز پیرونم رحم دیده شدی	یا چشمه سوزنی را هم بدی
اوله غافل راغب عالم اولن	همجو جالینوس نامحرم اولن	همجو جالینوس او نامحرمی	آن جنین هم غافلت از عالمی
پس لیز اولکیم بورطوباته ابد	عالم آخردن اولمقصده مدد	آن مدد از عالم پیرو نیست	او ندانندگان رطوباتی که هست

انچنانکه چار عنصر در جهان
 آب و دانه در قفس کربا قست
 جانهای انبیا منسند باغ
 پس ز جالینوس عالم فارغند
 در ز جالینوس این گفت افترتست
 این جواب آنکس آمد کین بگفت
 مرغ جانش موش شد سوراخ جو
 زان سبب جانش وطن دید و قرار
 هم درین سوراخ بمانی گرفت
 پشما و حرفها اندر مزید
 زانکه دل بر کند از پیرون شدن
 عنکبوت ارطبع عقدا داشتی
 کربه کرده چنگ خود اندر قفس
 کربه مرگست و مرض چنگال او
 گوشه گوشه میسد و دوسوی دوا
 چون پسادۀ قاضی آمد این گواه
 مملتی میجویی از وی در کیز
 جستن مملت دوا و چاره با
 عاقبت آید صبا حی خشم دار
 عذر خود از شه بخواه ای بر حسد
 و آنکه در ظلمت بر اندبار کی
 می گریزد از گوا و مقصدش
 زین کذر کن جانب آن شخص را

صد مدد دارد در شهر لامکان
 آن ز باغ و عرصه در تافتست
 زین قفس در وقت نفلان و فراغ
 همچو ماه اندر فلکها باز غنند
 پس جوابم بهر جالینوس نیست
 که نبودت ش دل پر نور جفت
 چون شنید از کربکان او عز جو
 اندرین سوراخ دنیا موش وار
 در خور سوراخ دانایی گرفت
 گاندرین سوراخ کار اید کزید
 بسته شد راه ره پیدان ز بدن
 از لعابی خیمه کی افراشتی
 نام چنگش در دوسر سام و مغص
 میرند بر مرغ و پروبال او
 مرگ چون قاضیت رنجوری گوا
 که همی خواند ترا تا حکم گاه
 کز پذیرد شد و کرنی گفت خیز
 که زنی بر خفته تن پار با
 چند باشد مملت آخر شرم دار
 پیش از آنکه انچنان روز رسد
 بر کند زان نور دل یکبار کی
 کان کوا سوی قضا می خواندش
 کوب مسجد آمد آن شب میمان

بوجه اندۀ چار عنصر سر سر
 بوقصده آب و دانه بیسکا
 انبیا ارواحنه ظاهرا و باغ
 انده جالینوس عالم است و دون
 اولسه جالینوسه بوقول افترت
 بوجواب اول کسمه اولد یقین
 مرغ جانی موش اولور سوراخ جو
 جانک اولدی او یوزون سکنی
 هم بوسوراخ ایدوب قصد بنا
 دور لوصغتمکر که اولدی اک کار
 اولدی چون دل سر دملک منتها
 اولسه کر عفا طبیعت عنکبوت
 کربه ایتش نخسین وقف قفس
 کربه موت اولد مرض چنگال اکا
 کرد و ایه گوشه گوشه طوقسه راه
 محض قاضی اکا کله اگر
 مملت استر تا ایدیه اندن کیز
 مملتک مثلی دوا و چاره در
 بر سحر البت کلور اول خشمکین
 عذر کی اول شهمن ایت ای بی جبا
 کیمیکه ظلمتده سورا رسه مرکین
 اول کوا هندن قچار کیم بی رضا
 فارغ اول بوسوزدن ایتمه رهزنی

لامکان شمرندن استمداد ایدر
 عرصه و باغ دکردن خود نما
 بوقصدن پس دم نقل و فراغ
 ماه و شش انتر فلکده رونون
 صانمه جالینوسه اچموزد یوادا
 قلب پر نور اولسه انده مکین
 چون ایتدی کربه لردن عز جو
 موش و شس سوراخ دنیا بی
 دانشی سوراخ اولدی آتشنا
 کاری بوسوراخ ایتدی اختیار
 بو بدن بسته در راه ر با
 یا پیر ایدی اغزی یارندن پوت
 نامی اولمش در دوسر سام و مغص
 پروبال مرغی ایلر بی نوا
 موت قاضی اولد رنجوری گوا
 جای حکمه ویرسه دعوتله خبر
 یا قبول ایدیه یا خود ایتد ام تیز
 خرقة تن او زره رقعسه پاره در
 دیرو مملت تا کی شرم ایت همین
 اندن اول کیم اولد روز حساب
 دوری نور ایلد کور مزید پین
 آتی ایلد دعوت سمت قضا
 مسجد همن اولان اول شب قتی

ملا مت کردن اهل مسجد همن از شب خفتن در ان مسجد

اهل مسجد که همن مزوره اول مسجدده کچه قالمقدن ملا مت ایتد کلرید

قوم گفتندش کن جلدی برو
 آن ز دور آسان نماید بکنر
 خوشتن آویخت بس مرد و کست
 بیشتر از واقعه آسان بود
 چون در آید اندرون کارزار

تا نکرد دجانه و جانست کرو
 که با خرسخت باشد ر بگذر
 وقت پچاچ دست آویز جست
 در دل مردم خیال نیک و بد
 آن زمان کرد بران کس کارزار

دیدیلر قوم که کیم ای راهرو
 دور دن آسان کورندی سا که بو
 نفسنی بردار ایدر جوق مرده دل
 سهل اولور اول ولی صکره اشد
 چون ایدر جبل ایلد عزم کارزار

ایلمه گل جابه و جانک کرو
 ر بگذر که سخت اولور بی گفتگو
 وقت چشده اولور آرد ده دل
 قلب آمده خیال نیک و بد
 اول زمان ایلرانی اول کارزار

چون نه شیری بین منه تو پای پیش وز زابدالی و میشت شیر شد کیست ابدال آنکه او مبدل شود لیک مستی شیرگیری و از کمان گفت حق ز اهل نفاق ناسدید در میان همدگر مردانه اند گفت پیغمبر سپهر اغیوب وقت لاف غرولاب پر کف کند وقت ذکر غر و شمشیرش دراز وقت اندیشه دل او زخم جو من عجب دارم ز جوای صفا عشق چون دعو جفا دیدن کواه چون کواهیست خواه این قاضی مرغ آن جفا با تو نباشد ای پسر برند چو بے که انرا مرد زد گر بر ذمرا سبر آن کینه کش تا ز سبک و در بد خوش پی شود گفت چندان ان شیمک رازد گفت او را کی زدم ای جان دوست مادر او گوید ترا مرگ تو باد آن کردی بی گزاد بگریختند عادلان شان ازوغاوار اندند لاف و غره زار خارا کم تنو زانکه زاده و کم خبالا گفت حق که گزایشان با شما همره شوند خویشتن را با شما هم صف کنند پس سپاه اندکی بی این نفر هست بادام کم خوش پخته تلخ و شیرین که صورت یک شی اند کبر ترسان دل بود کوا از کمان	کان اجل گر گشت و جان تست میش ایمن آکه مرگ تو سر زیر شد خمرش از تبدیل بزندان غل شود شیر پنداری تو خود را بین مران بأسهم ما پنهم باس شدید در غزا چون عورتان خانه اند لا شجاعه یافتی قبل الحروب وقت جوش جنگ چون کف بی فند وقت کز و فریغش چون پیاز پس یک سوزن تی شد خیک او کو کزید وقت صیقل از جفا چون کواهی نیست شد دعوی تباہ بوسه ده بر ما تا مایی تو کج بلکه با وصف بدی اندر تو در بر نمد آتزان ز بر کرد زد آن نزد بر اسب ز در سبکش شیره رازندان کنی تانی شود چون ترسید ز قهر ایزدی من بران دیوی ز دم کواند روست مرک آن خو خواهد و مرک فساد آب مرد و آب مردان بپختند تا چنین حیر و مخنت مانند با چنین نهاد صف هیجا مرو کز فاق سست بر کردان درق غازیان بی معنزه همچون که شوند پس کزیند و دل صف بشکنند به با اسل نفاق آید حشر به ز بسیاری بتلخ آیمخت نقص از ان افتاد که همدل نیند می زید غافل ز حال آنجهان	سن دکلن شیر ایتمه قصد پیش شیر ایتمه شک اولوب بد لدن کنیدر ابدال اولک او مبدل اول لیک مست شیر کیر اولک عیان دیدي حق اهل نفاقه ناسدید بر بزی پسنده هپ مردانه در دیدي پیغمبر او محبوب القلوب گفت ز ما ندر ایلمه لاف غزا تیغی ذکر غر و ده غایت دراز وقت فکر ت مائل زخم قضا بو عجب در کیم طلبکار صفا عشق دعو در جفا اولدی کواه شاهد استرسه بو قاضی اولمه زار اول جفا سا که دکلدر ای پسر کچیه کی کیم ضرب ایدر لر مردوزن اسبه ضرب تازیانه بی کمان دفع لغزشش ایده فرخ پی اوله کور که دیر لر پنجه بر ضرب تیم دیر مودب بن انی دو کیم ابد موتک استرسه اگر کیم مادرک قنده و ارایسه کرده بی ادب دور ایدر لر انلری مردان جنگ زار خا در ایلمه لاف چونکه زاده و کم خبالا دیدی حق کز سرزه همراه اوله خیل جبان صفکرده اوسه لر انلر مقیم بی مخنت کرسپاه اولسه قایل آزایسه بادام شیرین طعم اگر تلخ و شیرین صورت ابد و لیک کافرک پر خوف ایدر قلبن کمان	کیم اجل کرک اولد جانک ایتمه پس این موتسن اول حالدن خمری تبدیل اوله حقدن غل اوله کنیدی کی سن شیر ظن ایتدک همان بأسهم ما پنهم باس شدید وقت حرب اما ز نان خانه در لا شجاعه یافتی قبل الحروب وقت جنگ انا چوکف ناسرا وقت کز و فرده مانند ساز زخم نوک سوزنه ویر مرز صفا وقت صیقله کزیران جفا چونکه یوقدر شایه ک دعوی تباہ تا بواجبه کنی لازم صبر مار سنده و ارا و صاف بدون بر اثر کچیه بی صانمه اولور کر کردن اسبه صانمه لغزش اولد همان شیره در زندان اولور تانی اوله یوقی خوف قهر مولای عظیم ضرب اگا کیم انده پنهان دیوبد مطلبی فوت فساد بد ترک فوت آب روی مردانه سبب کیم مخنت مثل ایدر ایرات ننگ انرا ایله اولمه در کار مصاف همره سست ایله ایتمه دق ولق گاه و ش بی مغز اولور لر غازیان ز حقدن ایلر فرار خوف و پیم یکدر آندن کیم اوله جمع علیسل خوبتر در تلخ بسیاره نظر طعم دلزنده دکل اما شریک غافل اولد حال عقبادن عیان
--	--	--	---

میرود در ره نداند منزلی
چون نداندره مسافر چون رود
هر که گوید نای این سوره نیست
ور بداند ره دل باهوش او
پس مشو همراه این اشتر دلان
پس گریزند و ترا تنها بمانند
توزر عنایان مجوین کارزار
طبع طاوس است و سواست کند

کام ترسان می نهد اعمی دلی
با تردد دلدل پر خون رود
او کند از بیم آنجا وقت و ایست
کی رود هر نای بود کوش او
زانکه وقت ضیق و بیمند آفلان
گرچه اندر لاف سحر با بلند
توز طاوسان مجوید و شکار
دم زند تا از مقاومت بر کند

قطع راه آینه کده سلمه منزلی
چون مسافر راهی سلمه قنده در
کیم اکا بویول دکل دیر سه همان
کر پلور سه راهی اول صاحب خرد
اوله بوا شتر دلا ناک همزی
هپ قچار لرت ترک ایدوب تنهاسنی
ایلر ز اهل رعونت کارزار
طبع طاوس اولدی ایلر و سوسه

خطوه اعمی کعبه لرزان دلی
دل تردد او زره در لرزنده در
خوف ایلد ایلر توقفت بیجان
نای و هوی کوشنه آلمز ابد
وقت بیم وضیق ایدربی آکلی
سحر بابل لاف ایلر سردنی
نچه طاوس ایلون صید و شکار
التفات ایتمز حریف ناکسه

کفتن شیطان قریش را که بخنک احمد در آید که من یارها
کنم و قبیله خود را بسیاری خوانم و وقت ملاقات صفین
گریختن

جنک احمدی به علی الصلوٰة والسلام قریشی تحریک ایدوب
بن و قبیله م سره اعانت ایدرم دیدک نصکره ملاقات صفین
وقتند شیطانک فراری و اکا بکر احوال بسیاری پاننده در

همچو شیطان در سپه شد صدیکم
چون قریش را با و ساوس کرد او
لشکر اسلام را تشنیت کنیم
چونکه شد با قول او جمع سپاه
چون قریش از کفت او حاضر شدند
دید شیطان از ملائک اسپه
آن جنود الم تر و با صف زده
پای خود واپس کشیده می گرفت
ای اخاف الله مالی من عیون
کفت حارث ای سراقه شکل هین
کفت ایندم من همی پس من عرب
می نی پسنی غیر این لیکن تو تنک
دی همی کفتی که پایندان شدم
دی زعیم الجیش بودی ای لعین
تا بخوردیم آن دم تو و ایدیم
چونکه حارث با سراقه کفت این
دست خود همین زد دست او کشید
سینه اشرا کوفت شیطان و گریخت

خواند افسون انبی جاکم
مکر و افسون کفت لازم شد غلو
بیخ و بنیادش ز عالم برکنیم
کشت آخر حیلله اش نقش تباہ
هر دو شکر در ملاقات آمدند
سوی صف مؤمنان اندر رهی
کشته جان او ز بیم اشکده
که همی پس من سپاهی من شکفت
ادهم بوا انی اری مالاً ترون
دی چسرا تومی تکفتی اینچنین
کفت می پسنی جغاشیش عرب
اترمان لاف بود این وقت جنک
که بود تان فتح و نصرت دمبدم
دین زمان نامرد و ناچیز و همین
توتون رفتی و ما همیزم شدیم
از عتابش خشمگین شد آن لعین
چون رکفت او ش در دلدل رسید
خون آن پچارگان زین کمر ریخت

چون سپاه خصمه شیطان دیدم
کیم و ساوسله ایدوب مکر قریش
بر هزیمت ایدله لم کیم احمده
ایتدیلر قولیله چون جمع سپاه
چون قریش اول قولی اثبات ایتدیلر
کوردی شیطانک ملائکن سپاه
اول جنود الم تر و با صف زده
پای مکرن کوردی بی صبر و شکیب
قور قارم اللهم دن اولدر معز
دیدی حارث ای سراقه شکل سن
دیدی کوردم شمدی بن امرعجب
کورمک هیچ غیر ای عار و تنک
دون دیر ایدک اولورم یار و معین
دون زعیم الجیش ایدک سن ای لعین
الدانوب بز مکر یکله کله کعجب
که حارث چون سراقه دید پس
چکدی دستندن غضبله دستنی
سینه کوبان ایلدی شیطان فرار

ایتدی افسون انبی جاکم
قیلدی افسون دید لازم جمع جیش
بیخ و بنیاد بو عالم کنیده
اولدی قول حیلله سی نقش تباہ
هر ایکی شکر ملاقات ایتدیلر
مؤمنینک صفت ایتیش جلوه گاه
جانی اولدی خوفدن اشکده
دیدی کوردم برعجب خیل مهلب
کوردیکم کورمز سکر زیراکه سز
دون پنچون بویله دیزدک لافرن
دیدی برقچ کوردیک مرد عرب
اولرمان لاف ایدوب وقت جنک
فتح و نصرت سز لره اولد کیقین
شمدی خود نامرد و ناچیز و همین
کلخنه کتدک سن اولدق بر حطب
خشمه کله دی بو عتاب ایلد او خس
کیم سوزی یاقدی دل بدستنی
اولدی اول پچاره لر و وقت دمار

چونکه ویران کرد چندین عالم او
 کوفت اندر سینه اش انداختش
 نفس و شیطان هر دو یک تن بوده اند
 چون فرشته و عقل ایشان یک بدنند
 دشمنی داری چنین در سر خویش
 یک نفس جمله کند چون سوسمار
 در دل او سوراخ دارد اکنون
 نام پنهان کشتن دیوار نفوس
 که خنوش چون خنوس قف دست
 که خدا آن دیوار خناس خواند
 می پنهان کرد و سر آن خار پشت
 تا چه فرصت یافت سر آرد برون
 که نه نفس از اندرون راهت زد
 زان عوانی مقتضی که شهوتست
 زان عوان سر شد دزد و قباہ
 در خبر بشنو تو این پسند کن
 طمطراق این عدو مشنوکریز
 بر تو او از بهر دنیا و نبرد
 چه عجب که مرک را آسان کند
 سحر گاهی را بصنعت که کند
 زشتها را نغز کرد اند بظن
 کار سحر ایست کردم می زند
 آدمی را خرناید ساعتی
 اینچنین سحر درون تست سر
 اندران عالم که هست این سحرها
 اندران سحر که رست این زهرتر
 کویدت تریاق از من جو سپر
 گفت او سحرست و دیرانی تو
 تا بود تریاق مرشد در درون
 کن طلسم سحر را ز دل شکست

پس بگفت انی بری منکم
 پس کیزان شد ز هیبت تاقتش
 در دو صورت خویش را بنموده اند
 بهر حکمتش دو صورت شدند
 مانع عقلست و خصم جان و کیش
 پس بسور انی کیز در فرار
 سر ز هر سوراخی می آرد برون
 و اندران سوراخ رفتن شد خنوس
 چون سر قفند در آمدت شد
 کوسر آن خار پشتک را ماند
 دم بدم از پیم صیاد درشت
 ز پنجهن مگری شود مارش زبون
 رهزنا ز ابر تو دوستی کی بدی
 دل اسیر از و عرض و آفتست
 تا عوانا ز ابقهر تست راه
 بین جنب یکم لکم اعدا عدو
 کو چو ابلیس است در لج و ستیز
 آن عذاب سرمدی را سهل کرد
 او ز سحر خویش صد چندان کند
 باز کوهی را چو کاه می ستند
 نغزها را زشت کرد اند بظن
 آدمی سازد خری را د آیتی
 ان فی الوسواس سحر استر
 سحران هستند جادوی کثا
 نیز رویدست تریاق ای سپر
 که ز زهرم من بتوزدیکتر
 گفت من سحرست و دفع سحر او
 کرده باشی دفع زهر نفس دون
 کنچ سپر کامل آری تا بدست

ایتدی بوخمس عالمی ویرانه او
 سینه سینه ضرب ایدوب ایتد قتی
 نفس و شیطان بر وجود اولدولی
 متحد عقل و ملک انا همان
 دشمنک و اربو یله سر کرده نمان
 بر نفس جسمه ایدر چون سوسمار
 وار در دنگده اکا سور انسلر
 گاه و که پنهان اولوب دیو نفوس
 کیم خناست ایله بکزر قفنده
 دیدی خناس که خسلاق جهان
 باشی ایله نمان اول خار پشت
 تا که فرصت بولدی اولد سبر برون
 ایتیمه نفسک در و ندرن هزنی
 اولدی شهوت اول تقاضا کر عوان
 اول عوان کیم سرکی ایله تباہ
 پیل خسرده کلدی بو پسند کنو
 بو عدو ننگ طمطراقن ایتیمه کوش
 میل دنیا سیاهی سنی اهل ایلدی
 موتی آسان ایله ایتیمه عجب
 سحر گاهی صنعت ایله کوه ایدر
 حیلہ سی زشتی ایدر نغز و لطیف
 کار سحر اولد ایدوب نفت هوس
 آدمی ضرورت ایله سر سر
 پیل در ونگده بو سحر اولدی سر
 سحر اولان عالمده وار در هم عیان
 قنغی صحرا ده اولور بوزهر ستر
 سا که دیر تریاق زهری دافع
 قوی سحر اولدیکه اولدرد شمنک
 حاصلی قیل دفع زهر نفس دون
 قیل طلسم سحری نفسکدن شکست

دیدی پس انی بری منکم
 کنیدی قاجدی کورب اول هپیتی
 کندن ایتدی ایکی صورتده جسمی
 حکمت اچون ایکی صورتده عیان
 مانع اولدی عقله سا که خصم جان
 صکره سوراخه قچار مانند مار
 هر برندن کوستر مکر ایله سر
 کتسه سوراخه اولور نامی خنوس
 دم بدم آماده در آمده شده
 خار پشتک باشنه بکزر همان
 چونکه ایله خوف صیاد درشت
 ایله دی بو مکر ایله ماری زبون
 رهزنان قنده بولور لر دی سنی
 قلب اسیر عرض و آزار این و آن
 سا که قهره بو عوانان بولدی راه
 بین جنب یکم لکم اعدی عدو
 لج ابلیس ایله ایلر اول غر و شش
 اول عذاب سرمدی سهل ایلد
 یوز او دکلجی سحری وار در پمتعب
 کوهیله بر کاه بی انبوه ایدر
 حسن و خوبی کوستر زشت و کثیف
 ایله اول قلب حقایق بر نفس
 کوستر آدم مثالنده خری
 ان فی الوسواس سحر استر
 سحر جادو فتن ایلر سحران
 انده هم تریاق وار در ای سپر
 سا که بن اندن قریب و نافع
 سحر قوی سحرینی دافع انک
 مرشدک تریاقن ایست و قف درون
 سپر کامل کنچن ایله زیر دست

مکر کردن عادلان پند را بران همان ان مسجد هماکش

اول مسجد هماکش ده قالمه دیو همان مذکور ه عادل که پند مکر را برید

باز کن تو وصف مسجد را ادا
قصه مهمان باشد ماجرا
گفت پیغمبر که ان فی البیان
سحر او حق گفت آنخوش پهلو ان
پن کن جلدی بروای بو الکریم
مسجد و ما را کن زین مهتم
که مگوید دشمنی از دشمنی
آتشی بر ما زنده سرد ادنی
که بتا سانید او را ظالمی
بر بهانه مسجد او بد سالی
تا به سانه قتل بر مسجد نهد
چونکه بد نامست مسجد او جهد
تتمتی بر ما منه ای سخت جان
که نه ایم امین ز مکر دشمنان
پن کن جلدی برو سود امیر
که نستان پمود کیوازا بکر
چون تو بسیار ان بلا فیده ز بخت
ریش خود بر کنده یک یک بخت
پن برد کوتاه کن این قیل و قال
خویش و ما را در میفن در وبال

مینه ایله مسجدک وصفن ادا
قصه مهمان دن اولسون ماجرا
دید پیغمبر که ان فی البیان
سحر او حق سویلدی اول پهلو ان
اولمه عنوان تجسد موجودی
دییبر دشمن عداوت سوز لرین
آنی بر ظالم رواجی قتل ایده
دفع ایچون ایده به سانه مسجد
مسجد ه قتل ایله ایلر افترا
چونکه وار حقتنده بو چون و چرا
ایتام ایتمه بزنی ای سخت جان
بر زده یوقدر امن مکر دشمنان
کچ تجسد دن اکا ایتمه ولوج
برج کیوانه نه ممکن در عروج
ساکه بکر چوق کس ایتمه لاف بخت
ریش کنده اولکده چکدی کار سخت
فارغ اول قیل اختصار قیل و قال
هم بزنی هم کندک ایتمه پروبال

جواب گفتن همان ایشانرا و مثل آوردن بدفع کردن
حارس کشت بانک دف از کشت شتری را که کوس
محمودی بر پشت او زدندی

همان مزبورک انلره کتزاره که همان اولان طفلک دفع مرغان
ایچون چالیدنی دف صداسی باندده سلطان محمودک کوس
حربی چکن دوه سیله تمشیل ایدوب ویردیکی جواد بر

گفت ای یاران از ان دیوان نیم
که ز لاجولی ضعیف آید میسم
کودکی کو حارس کشتی بدی
طلبلکی در دفع مرغان میزدی
تا رسید مرغ زان طبلک ز کشت
کشت از مرغان بد خوف کشت
چونکه سلطان شاه محمود کریم
بر کذر زرد آن طرف خیمه عظیم
با سپاهی همچو استاره اشیر
انبه و پیروز و صفدر ملک کیر
اشتری بد کوبدی حال کوس
بخنی بد پشرد همچون خروس
بانک کوس و طبل بر روز و شب
میزدند اندر رجوع و در طلب
اندر ان مزرع در آمد آن شتر
کودک آن طبلک بزد در حفظ بر
حالی گفتش مرن طبلک که او
پخته طبلست با آنش است خو
پیش او چه بود تورا ک تو طفل
شتم من کشته مستربان لا
جان من نوبت که طبل بلا
خود تورا کست این تهدید تا
پیش آنچه دیده است این دید تا
ای حریفان من از انانیستم
کز خیب لاتی درین ره پستم
من چو اسماعیلیانم بی حذر
بل چو اسمعیل آزادم ز سر
فارغسم از ططراق و از ریا
قل تعالوا گفت جانم را پیا

دید ای یاران بنی صانمک او دیو
کیم اوله لاجول ایله مجور ریو
زرعی قوشدن حفظ ایچون بر کودکی
نصب ایدر کیم چاله اول طبلکی
مرغ او طبلکدن اولوب تا کیم رمان
اوله قوشلردن او کشت ایچون امان
چونکه سلطان شاه محمود کریم
خیمه سیلنده اولمشدی مقیم
هر طرفه لشکر انجم شمار
قصد فتح کشور و احضار
دار ایدی بر اشتری حال کوس
اولدی پیش آهنگ مانند خروس
کوس و طبل او ازه سیلدر و زو شب
انس و الفت ایتمشیدی متعب
کشتزاره کلدی ناگاه اول شتر
طبلی چالیدی طفل ایده تا حفظ بر
دید بر عاقل اکا بسدر غلو
ایتمش اول آوازه طبل ایله خو
بوتورا ک که نسبتله حقیر
کیم آنک محمود لیدر طبل کیر
عاشقم بن اولمغنه قربان لا
جانم اولدی نوبت طبل بلا
کیم تورا ک اولد اول تهدید لر
کیم نه لر کوردی ازل چشم تر
صانم ای یاران بنی اول زمره دن
هر خیالات اوله اکار اهزن
اولدم اسماعیلیان و ش بی حذر
بلکه اسمعیل و ش آزاده سر
ططراق ایله ریادن فارغسم
قل تعالوا ایتمه بدن دفع غم

<p>دیدی پیغمبر که جادو فی السلف کیم عطا نمند کورسه یوز عوض اولدی بازاره انچون خلق بند کیسه لرده زرد مادام منتظر کورسه بر کالای نافع پیکان میل انچون کورمدی اعلامتاع بویله در جمله هنر علم و حرف جان عزیز اولدی یوق اندن عزیز طفل انچون باز چچه در کویا که جان بو تصور بو تخمیل ماعب میلدن تخمیل اولور جان وصال محرم یوق سویلیم تالی نفاق مال و تن برف اولدی موقوف فنا ساکه برف اولدی بهادن معتبر بو عجب وار سنده بر علم ای همین علمه طالب اولدی هر ظن ای پسر و اصل اولسه علمه سعی ایلر مدام بو طریق اچره بودر قول حسن علم انچون مطلب یقین پیکان اولدی الهیکم ده پهل حکمت نمون علم ایدر جلب بصیرت ای علم پهل یقین انچون اولور رؤیت مال اولدی الهیکم ده بور مزمین بن یقین ایله کجاندن بر ترم چونکه حلوا سیله شیریندر دهن خانه یه کستاخ اولوب بن پازده اولکده حق دید گل اولدی خنده ناک اولکده دید مسروه اولدر راست قد اولکده نابی ایتد شیرین جان و دل اولکده طر تر ایلدی ابر و لری</p>	<p>بالعظیبه من یقین بالخلف پس جور ایلر عطا یه اول غرض بذل مال ایله اوله تا سود مند بذل اوله اولد قده سود مستتر سرد اولور کندی متاعندن همان کندی کالاسندن افزون اشفاق کورسه انلردن افزون بر شرف ایک اولور اعلا یه نسبت خرده چیز اولمیه تا عقل ور شدی رایگان طفله ناممکن و قوف مرتبه نار و اد حس و تصویر و خیال ساکت و الله اعلم بالوفاق مشتری حق قدر که الله اشتری شکده سن یوق قدر یقینه راهبر ایلمز پرواز بستان یقین کیم تر اید انچون آچمش بال و پر تا یقین اچره ایده علمی مقام علم اولور تحت یقین و فوق ظن هم یقینک مطلبی عین و عیان حرف کلا عاقب لو تعلمون کر یقین اولسه اولور مرئی جمیم شویله کیم ظندن طوغر مردم خیال کیم اولور علم الیقین عین الیقین یوق ملامت شده باشمه نقش غم دیده روشن اولدی کوردم آنی بن کوروش لغزشله ایتیم عریده قلم اول قول ایتد یوز اول رتبه پاک اولکده اندن ترک ایردی مدد اولکده خاک اندن بولور نقش چکل ایلدی کلگونه رنگ رولری</p>	<p>بالعظیبه من یقین بالخلف زود در باز د عطار ازین غرض تا چو سود افتاد مال خود دهند تا که سود آید بذل آید مصر سر کردد عشقش از کالای خویش کالهای خویش را رنج و مزید چون ندید افزون از آنها در شرف چون به آمد نام جان شد چیز لیز تا نکشت او در بزرگی طفل را تا تو طفلی پس بدانت حاجت فارغ از حس است و تصویر و خیال تن زدم و الله اعلم بالوفاق حق خریدارش که الله اشتری که تو در شکی یقینی نیستت که نمی پرد بستان یقین میزند اندر تر اید بال و پر مر یقین را علم او بویا شود علم کمتر از یقین و فوق ظن وان یقین جو یا دیدست و عیان از پس کلا پس لو تعلمون کر یقین کشتی ببینندی جمیم انچنان کر ظن میر اید خیال که شود علم الیقین عین الیقین و ز ملامت بر نمی کردد سرم چشم روشن کشتم و پسنای او پاندر زانم که کورانه روم بادل من گفت صد چندانش کرد و آنچه از وی ترکس و نسرین بخورد و آنچه خاکی یافت زو نقش چکل چهره را کلگونه و کلنا ساخت</p>	<p>کفت پیغمبر که جادو فی السلف هر که پسند مر عطار را صد عوض جمله در بازار زان کشتند بند زرد را نسیا تا نشسته منتظر چون پسند کاله در رنج پیش کرم زان ماندست با آن کونید همچنین علم و هنر با و حرف تا به از جان نیست جان باشد عزیز اعبت مرده بود جان طفل را این تصور وین تخمیل اعبت است چون طفلی رست جان شد در وصال نیست محرم تا بگویم بی نفاق مال و تن برفند و زان فنا بر فها زان از من اولیستت وین عجب ظنست در تو ای همین هر کجا نشسته یقینست ای پسر چون رسد در علم پس بر پا شود زانکه هست اندر طریق مفتتن علم جو یا ی یقین باشد بدان اندر الهیکم انچون این را کنون میکشد دانش به پیش ای علم دید ز اید از یقین بی امثال اندر الهیکم بیان این بهین از کجا و از یقین بالاترم چون دهنم خورد از سلوای او پانم کستاخ چون خانه روم آنچه کل را کفت حق خندان کرد آنچه ز بر سر و قدش راست کرد آنچه فی را کرد شیرین جان و دل و آنچه بر ورا چنان طر را ساخت</p>
--	---	--	---

مرز با زاد صد افسونگری
 چون در زاده خانه باز شد
 بر دل ز دسترس و سودا ایم کرد
 عاشق آنم که هر آن آن دوست
 من نلامم و ر بلا فم همچو آب
 چون بدزدم چون خفیظ محزن است
 هر که را خورشید دارد پشت کرم
 همچو روی آفتاب بی حذر
 هر چه بر سخت رود در جهان
 رو نکرد انید از ترس و غمی
 سنگ باشد سخت رو و چشم شوخ
 کان کلوخ از خسترن یک نخت شد
 کوسفندان کبر و نند از حساب
 گلکم راع نبی چون راعی است
 از ره چوبان نترسد در نبرد
 کرزند با کی ز قهر او بر ره
 هر زمان کوید بکوشم نخت نو
 من ترا غمگین و کریان زان کنم
 تلخ کرد نام ز غمها خوی تو
 نی تو صیادی و جویای منی
 حیل اندیشی که در من درسی
 چاره مچوید بی من در دو تو
 من تو انم هم که بی این ایشطار
 تا ازین طوفان دوران و اربی
 ایک شیرینی و لذات مقرر
 آنکه از شهر و ز خویشان بر خوری

و آنکه کار زاد او زر جعفری
 غمزه های چشم تیر انداز شد
 عاشق شیر و شکر خاییم کرد
 عقل و جان جاندار یک مرجان است
 نیست در آتشکشی ام اضطراب
 چون نباشم سخت و پشت من است
 سخت رو باشد نه بیم آرد نه شرم
 کشت رویش خصم سوز و پرده در
 یکسواره کوفت بر پیش شهبان
 یک تنه تنه سازد بر عالمی
 او نترسد از جهان پر کلوخ
 سنگ از صنع خدای سخت شد
 ز انبیهان کی برسد آن قصاب
 خلق مانند ره او ساعی است
 لیک شان حافظ بود در کرم و سرد
 دان ز عهدست آنکه دار و بر همه
 که ترا غمگین کنم غمگین شو
 تاکت از چشم بدان پنهان کنم
 تا بگرد چشم بد از روی تو
 بنده و آنکنده رای منی
 در فراق و جستن من بی کسی
 می شنودم دوش آه سرد تو
 ره دهم بنامیت راه گذار
 بر سر کنج و صالم پانخی
 هست بر انداز ره نج سفر
 کز غریب رنج و مخته ساری

هم لسانه بخش ایدوب افسونگری
 چون در زاده خانه اولدی باز
 قلبی تیری اسل سودا ایلد
 عاشق هم هر کیم اوله حسیران اکا
 ایلمم لاف ایلمم اما چو آب
 پس چون در دوزخینه محزن اول
 هر کیمی گرم ایتسه تاب آفتاب
 همچو روی آفتاب تابناک
 هر چه بر اولدی منصور جهان
 اولیوب رو تاب خوف آدمی
 سنگ اولد سخت رو و چشم شوخ
 خشت کار خلق ایلیک مختدر
 بی شمار و چسب اوله غم
 گلکم راع نبی راعی او در
 ویر مزانبوه ره ساعی یه درد
 قهر ایله ایلمسه آواز ره
 بنخت سویله گوشه کیم دمبدم
 انچون ایلمم کریان سنی
 تلخی و غم اوله خویکدن بید
 سن نه خود صیاد سن طالب کجا
 حیل اندیش و صالم سن مدام
 چاره جو در حضرتدن سنده در
 قادرم بن کیم سکابی ایشطار
 تا اولوب کرد اب و در اندن خلاص
 اول وطن کیم جان و دل انکارید
 اول اولور دلا دیاران و وطن

اولکه ویردی کانه زر جعفری
 غمزه چشم اولد تیر انداز ناز
 عاشق شیر و شکر خایلیدی
 عقل و جان جاندار یک مرجان اکا
 آتش اطفاسینه چکیم اضطراب
 یا چون مستظهر اولم ما من اول
 سخت رو در انده یوق بیم و حجاب
 اولد روی خصم سوز و پرده چاک
 یکسواره غالب جیش شهبان
 فرد و تنه ساطودی اندر عالمی
 خونی یوق اوله جهان جمله کلوخ
 سنگ ایلمه صنع خدان سختدر
 مرد قصاب اولد کثرتدن نه غم
 خلق مانند ره ساعی او در
 انرا چون در حفظ کرم و سرد
 شفقندند را وصیت و زمره
 کرنی غمگین اید رسم چکمه غم
 چشم بدن تا ایدم پنهان سنی
 تا یور کدن اوله چشم بد بعید
 بنده و آنکنده در اغیب کجا
 پیکس فرقت طلبکار مرام
 کوش اولدند دون کچه چوق آه سرد
 اوله لطفم ره سنمای ره گذار
 اول سن ره یاب کنج و صل خاص
 لذتی رنج سفر مقدر ایدر
 کیم چک غم بسته صدر رنج و محن

تمشیل کر بختن مؤمن و بی صبری او در بلا با اضطراب
 و بی استراری نخود و دیگر حواجج در جوش دیک و برد ویدن
 تا پرون جهد

مؤمنک درد و بلا ده اضطراب و پستراری ایله شفر نه غلیان
 آتشدن نخودک و آنک امشالی حواجک چو ملکن چمغه
 مائل و متحرک اولد قلرینه تمشیلدر

بنگر اندر نخودی در دیک چون
 هر زمان نخود بر آید وقت جوش
 که چرا آتش بمن در میزنی
 میزند کف سیر که بانو که فی
 زان نجوش نام که مکروه منی
 تا غذا کردی پس امیزی بجان
 آب میخوردی بیستان سبز تر
 رحمتش سابق بود دست از قهر زان
 رحمتش بر قهر زان سابق شد
 ز آنکه بی لذت نروید محم دوست
 زان تقاضا کبر ساید قهر ما
 باز لطف آید برای عذرا و
 گوید ای نخود چریدی در بهار
 تا که همان باز کردد شکر ساز
 تا بجای نعمت منعم رسد
 من خایم تو پسرش بچک
 سر به پیش قهر نه دل بر قرار
 سر بر تم لیک این سر آن سر نیست
 لیک مقصود ازل تسلیم تست
 ای نخود میجوش اندر آب تالا
 اندران بستان اگر خندیده
 که جدا از باغ آب و گل شدی
 شوغدا و قوت و اندیشهها
 از صفاتش رسته اندر نخست
 ز ابرو خورشید و ز کردون آمدی
 آمدی در صورت باران و تا
 جزو شید و ابرو انجمه بادی
 هستی حیوان شد از مرکبات
 چون چنین بردست بار ابدات
 فعل و قول و صدق شد قوت ملک

فی جدم بالا چو شد ز آتش زبون
 بر سر دیک و بر آرد صد خروش
 چون خریدی چون کونم میسکنی
 خوش بجوش و بر مجزه آتش کنی
 بلکه تا کسری مذاق و چاشنی
 بهر خواری نیستت این امتحان
 بهر این آتش بدست آن بخور
 تا ز رحمت کردد اهل امتحان
 تا که سرمایه وجود آید بدست
 چون نروید چه که از عشق دوست
 تا کنی ایثار آن سرمایه را
 که بگردی غسل و بر جستی ز جو
 رنج همان تو شد نیکوش دار
 پیش شه گوید ز ایشار تو باز
 جمله نعمتها بر دپر تو حسد
 سر بر نه انی ز انی از بچک
 تا برم حلقه اسمعیل وار
 کز بریده کشتن و مردن بر نیست
 ای مسلمان بایدت تسلیم جست
 تا نه هستی و نه خود ماند ترا
 تو کل بستان جان و دیده
 لقمه کشتی اندر احیا آمدی
 شیر بودی شیر شودر پیشها
 در صفاتش باز رو چالاک و چست
 پس شد اوصاف و کردون بر شد
 می روی اندر صفات مستطاب
 نفس و فعل و قول و فکر تا شدی
 راست آمد قتلونی یا ثقات
 راست آمدان فی قتل حیات
 تا بدین معراج شد سوی فلک

کورنچه اولدی نخود چو ملکه زار
 هر زمان ایله نخود چو ملکه جوش
 کیم نخون آتشد ایلسن مقرر
 ضرب ایله کفگیر ایله طبلخ انی
 خامن اول پختت نار فراق
 کیم غذا ایت ایله در مخلوط جان
 سبز و ترستانه ایتدک نوش آب
 قهره سابقدر انچون رحمتت
 ایتدی سبق رحمتی قهره درود
 چونکه بترنی تلذذ محم و پوست
 اول تقاضا کر که قهر ساید قضا
 مینه لطف ایتمه برای اعتذار
 ای نخود ایتدک بهار اچره صفا
 تا که همان ایلیوب شکرک عیان
 نعمتکله منعسه اوله وصول
 بن خلیم سن پسر سعد و خنک
 ترک سرده قلبک اولسون بر قرار
 قطع سر تا که بر سر در اوسر
 لیک تسلیم اولدی مقصود ازل
 ای نخود سن ایله جوش آب تالا
 سن اوبستان اچره کیم خندیده سن
 باغ آب و گلدن اولد که جدا
 سن غذا و قوت اندیشه اول
 سن صفاتند که دون بولدک بتا
 ابرو خورشید و فلکدن مقدمک
 وصف طالع صورت باران و تا
 جزو ایدک خورشید و ابرو انجمه
 هستی حیوان انچون موت نبات
 برده در چون بویله حکم بردومات
 صدق و فعل و قولدر قوت ملک

تاب آتشدن اولوب بالا قرار
 دیک انچندن ایلملکه صد خروش
 چون بنی الیک نخون تو بخ سر
 دیر مرادم پختت ایتدک رسی
 اوله سن تا چاشنی بخش مذاق
 یوخسه قهر انچون دکل بو امتحان
 اولدک بو آتش انچون اول آب و تا
 امتحان اصلی بوله تا رحمتی
 اولدی ظاهر مایه سر و وجود
 تبد کچه پس نه یا قون عشق دوست
 ایله اول سرمایه بذل اقتضا
 کندیکه غسل و وضو بی ایله کار
 آنی خوش طوط رنج هماندر سکا
 پیش شهده ایده ایثارک بیان
 جمله نعمتکله ایده رشک قبول
 صابر اول انی ارانی از بچک
 قصد کردن ایتم اسمعیل وار
 قطع و موت اولد انچون کار کر
 صدق تسلیمه ثبات العجل
 سنده هستی و خودی تا اوله لا
 پهل کل بستان جان و دیده سن
 زنده اولدک زنده یه اولدک غذا
 شیر سن تا که شیر همیشه اول
 چست و چالاک لیت نه میل صفات
 اولدی اول اوصاف مجبور دمک
 مرجعک اما صفات مستطاب
 همدم اولدک قول و فعل مرده
 راست اولدی اقلونی یا ثقات
 اولدی ثابت ان فی قتل حیات
 اولدک بو وصف ایله معراج فلک

انچنان کان طعمه شد قوت بشر
این سخن را ترجمه پهنآوری
کاروان دائم ز کردون میرسد
پس بر شیرین و خوش با اختیار
زان حدیث تلخ میگویم ترا
ز آب سرد انکور افسرده بهد
تو ز تلخی چونکه دل پر خون شوی
سنگکاری نیست اور اطوق نیست
هر که صابر نبود از ذبح و بلا

از جادوی بر شد و شد جانور
گفته آید در مقام دیگری
تا تجارت میکند و امی رود
نی بتلخی و کراهت و زدوار
تا ز تلخیها فسر و شویم ترا
سردی و افسردگی پیرون جسد
پس ز تلخیها همیشه سرون روی
خام و ناهوشیده جز بی ذوق نیست
اندر آن در که نیایدشان را

شوی که کیم طعمه اولوب قوت بشر
بوسخنده ترجمه تطویل اولور
کاروان آفاقدن ایله طلوع
اختیاری خوب و شیرین ای سفر
تلخ نویلرسم سکا مقصود خاص
آب سرد آرایش انکور اولور
سنده تلخی ایله پر خون اولسه دل
کلب صیادا اولسه بی طوق اولور
کیم بلا یه صابر اولمیزی کمان

جامدیت کندی اولدی جانور
جای آخرده نینه تقصیل اولور
تا تجارت ایلیوب ایده رجوع
ایتمه دزد آساکرا اهنله مفر
تا ایدم انواع تلخیدن خلاص
سردی و افسرد کیدن دور اولور
جمله تلخیلردن اولدک منفصل
خام و ناهخته حجاب ذوق اولور
بولمزل اول در کاهده اقبال و شان

تمیل صابر شدن مؤمن چون بر سر و منفعت بلا واقف شود

مؤمنک سر و منفعت بلا یه واقف اولد یغنه تمیلدر

گفت نخود چون چنین است ای سنی
تو دین جوش چو مسمار منی
همچو بیلم بر سرم زن زخم و داغ
تا که خود را در دهم در جوش من
زانکه انسان در غنا طاعی شود
پیل چون در خواب پندهند را

خوش بجوشم یا ریم ده راستی
کخلیرم زن که بس خوش میرزنی
تا نه پنم خواب هندستان و باغ
تا ره یایم در آن آخوش من
همچو پیل خواب بین باغی شود
پیلباز انشود آرد و فا

دیر نخود چون بویله درای کار ساز
سن بو جوشده بکاممار سن
فیل و ش ایله سرم پر زخم و داغ
هم ایله بیدل جو اول جوشین
اکثر انسان غنی طاعی اولور
دو شده هندستانی چونم کورد فیل

اول معینم ایلم جوش نیاز
کچه زن اول چونکه شیرینکار سن
کورمیم تا خواب هندستان و باغ
یول بول اول حلقه آخوشه بن
پیل خواب اوده و ش باغی اولور
پیلبان امرن کور حکم علیل

عذر گفتن که با نوبان خود و حکمت در جوش داشتن
کد با نوبان خود را

طباحت نخودی بو وجه قینادوب طبحتک کنی پسان
و نخوده اعترار ایتدیکیدر

آن سنی کویدور که پیش ازین
چون بنوشیدم جاد آذری
مدتی جوشیده ام اندر ز من
زین دو جوش قوت حسها شدم
در جاد کشتی زان میدوی
چون شدی تو روح پس بار دگر
از حسد امیخواه تا زین نکتسا
زانکه از قرآن بسی کمره شدند
مردن را نیست جرمی ای عنود

من چو تو بودم ز اجزای زمین
پس پذیرا کستم و اندر خوری
مدتی دیگر درون دیک تن
روح کستم پس ترا استاشدم
تا شوی علم و صفات معنوی
جوش دیکر کن ز حیوانی گذر
در غضبی و رسی تا فتهسا
زان رس قومی درون چه شدند
چون ترا سودای سربالان بود

اگر در طبخ اول بنده پیل
چونکه استلرده چکدم اجتهاد
بر زمان پر جوش ایتدی روز کار
بواکی جوش ایدوب حسه قریب
بوجادیتدن ایت سنی قوی
بنکه روح اولدم که ک برد فقه سن
حقدن اسه کشف اوله بونکته لر
اولدی قتر ائدن نچه مگرده راه
جبل ایچون یوقدر قصور انا چه سود

اولدم اجزای زمین متصل
متقبل اولدم بولک قدرم از دیاد
دیک تنده بر زمان طوتم قرار
روح اولدم پس سکا اولدم ایتد
اوله سن علم و صفات معنوی
جوش ایت کج حد حیوانان دن
بی خطا اول منتساده جلوه کر
جاین اول جبل ایله ایتد قهر چاه
سنده یوق بالای اقبال ورود

بقیه قصه همان آن مسجد هماشک و ثبات و صدق او

اول مسجد هماشک و ثباتی و بقیه قصه سیدر

آن غریب شهر سر بالا طلب
مسجد اگر کربلای من شوی
بن مرا بگذر ای بگریه دار
گر شدید اندر نصیحت جبرئیل
جبرئیل را رو که من افروخته
جبرئیل را که چو یاری میکنی
ای برادر من بر آذر چاکم
جان حیوانی فریاد از علف
گر نکشتی همسیرم او شمریدی
باد سوزانست این آتش بدان
عین آتش در اثر آمد یقین
لاجرم پرتو ناید از اضطراب
قامت تو برقرار آمد ساز
زانکه در پرتو ناید کس ثبات
بن دمان بر بند فتنه لب کشاد

گفت می خیم درین مسجد بسبب
کعبه حاجب تو ای من شوی
تار سبازی کنم منصور وار
می نخواهد غوث در آتش خلیل
بهترم چون عود و عنبر سوخته
چون برادر پاسداری میکنی
من نه آن جانم که کردم پیش و کم
آتش بود و چو همیزم شد تلف
تا ابد معمور و همس عامریدی
پرتو آتش بودنی عین آن
پرتو سایه و یست اندر زمین
سوی معدن بازمی گردد شتاب
سایه ات کوه دمی یکدم دراز
عکسها و اکشت سوی اعمات
خشک آر الله اعلم بالرشاد

اول غریب شهر و بالا سر تمام
دید ای مسجد اولور سک کربلا
حالمه اولون حواله حکم دار
اولسه که زمانند فصیح جبرئیل
دارن ای جبرئیل بو شوق درون
جبرئیل را که چو ایتدک قصد خون
ای برادر بن اخ چاکم ترم
جان حیوانی فزون ای لر علف
اولسه همیزم اولور دی پر شمر
باد سوزاندر تو آتش بی کمان
عین آتش اولدی افلا که قرین
پرتو اولدی بی ثبات اضطراب
قدک اولدی برقراره کار ساز
کجه کور مز چو نکه پرتو ده ثبات
بسته فتم اول فتنه یه دوشدی جهاد

دید ای بو شب با که مسجد در منام
کعبه حاجت اولور سن سن بکا
تار سباز اولیم منصور وار
طالب غوث اولتر آتشدن خلیل
یا منق استر خود و عنبردن فزون
چون برادر ایلدک تدبیر صون
جانم ایتمز پیش و کمدن هم ورم
ناری ایدی اولدی همیزم و ش تلف
تا ابد معمور و همس عامر اثر
عین آتش صانمه پرتو در همان
آلدی ظل و پرتون اندن زمین
اصلنه ای لر جو عنده شتاب
سایه اتاگاه کوه که دراز
پس عکس ایتدکه عزم اعمات
اول خموش الله اعلم بالرشاد

ذکر خیال بدانیدشیدن قاصر فغان

پیش ازین کین قصه تا مخلص رسد
من نمی رنجسم ازین لیکن لکد
خوش سپان کرد آن حکیم غزنوی
که ز قرآن کریم بسند غیر قال
کز شعاع آفتاب پر ز نور
خر بطلی ناگاه از حسر خانه
کین سخن پستست یعنی منوی
نیست ذکر بخت و اسرار بلند
از مقامات بتل تا فنا
شرح وحد هر مقام و منزلی
چون کتاب الله پام هم بران
که اساطیر است و افسانه نژد
کودکان خرد فهمش میکنند

قصه یه اول کرک مخلص رسد
اولم اندن که چو بن رنجیده دل
خوش سپان ایتدی حکیم غزنوی
کیم کور قراندن اول حرف و مقال
شمس تابان اولمشیکن محض نور
صانکه بر خرفانه دن بر شخص دون
بو سخن پست اولدی یعنی منوی
یو قدر انده بخت اسرار بلند
کیم مقامات بتلدن یکا
شرح وحد هر مقام و منزله
چون کتاب الله کیم ایتدی نزول
کیم اساطیر و فسانه دیدیلر
کورا و قور قرانی اطفال صغار

قاصر فهم اولان بدانیدشکر خیالی و مذمبهری ذکر یدر

دو بد اطهار ایدر اسل حسد
لیک ایدر ساده دلانی منفعل
شخص مجوبه مثال معنوی
بویله در زیر آکه اصحاب ضلال
کورا مز لا کیم حرارت خیم کور
طعنه ناس ایچون اولد سهر دون
قیل پمیر سیر ستده پیروی
اولیا تا ایدر تحر یک سمند
پایه بر پایه ملاقات خدا
اوله پرواز ایلد بر صاحب دل
کلدی طعنه کافران ناقبول
اولدی محسوم تحقیق خبر
یو قدر امر ونهی فهمه اقتدار

ذکر یوسف ذکر زلف پر خمش
 ذکر آدم کندم و ابلیس و مار
 ذکر اسمعیل و ذبح و جبرئیل
 ذکر بلقیس و سلیمان و سبا
 ذکر طالوت و شعیب و صوم هم
 ذکر حمل مریم و نخل و مخاض
 ذکر صالح ناقه و تقسیم آب
 ذکر الیاس و غریو مرک بین
 ذکر خاص صبر ایوب بنیه
 ذکر موسی و شجر طور و عصا
 ذکر عیسی رفع و معراج و سما
 ذکر فضل احمد و خلق عظیم
 ظاهرست و هر یکی پی می برد
 گفت اگر آسان نماید این تو
 بستان و آستان و اهل کار

ذکر یعقوب و زلیخا و غمش
 ذکر هود و نوح و ابراهیم و نار
 ذکر قصه کعبه و اصحاب فیل
 ذکر داود و زبور و اوریا
 ذکر یونس ذکر لوط و قومی هم
 ذکر یحیی زکریا و ریاض
 ذکر ادریس و مناجات و جوا
 ذکر قارون و قعه خفت زمین
 ذکر اسرئیلیان و سیرتیه
 ذراع نعلین و خطابات و عطا
 ذکر ذوالقرنین و خضر و ارمیا
 شد قمر از معجزاتش هم دو نیم
 کویان که کم شود در وی حسرد
 اینچنین آسان یکی سوره بگو
 کویکی آیت ازین آسان پار

ذکر یوسف ذکر زلف خم بجم
 ذکر آدم کندم و ابلیس و مار
 ذکر اسمعیل و ذبح و جبرئیل
 ذکر بلقیس و سلیمان و سبا
 ذکر طالوت و شعیب و صوم هم
 ذکر حمل مریم و نخل و مخاض
 ذکر صالح ناقه و تقسیم آب
 ذکر الیاس و غریو مرک بین
 ذکر خاص صبر ایوب بنیه
 ذکر موسی و شجر طور و عصا
 ذکر عیسی رفع و معراج و سما
 ذکر فضل احمد و خلق عظیم
 هر کسک فهمده ظاهر در عیان
 کر کور نیده سکا آسان و سهل
 افصحان انس و جنه الصلا

ذکر یعقوب و زلیخا و غمش
 ذکر هود و نوح و ابراهیم و نار
 ذکر قصه کعبه و اصحاب فیل
 ذکر داود و زبور و اوریا
 ذکر یونس ذکر لوط و قومی هم
 ذکر یحیی زکریا و ریاض
 ذکر ادریس و مناجات و جوا
 ذکر قارون و قعه خفت زمین
 ذکر اسرئیلیان و سیرتیه
 ذراع نعلین و خطابات و عطا
 ذکر ذوالقرنین و خضر و ارمیا
 معجزاتش هم دو نیم
 قنده عقلی مست ایدن حسن بیان
 مثلن ایان ایلد پیک پل سا که عمل
 سهل و قصر آیتی ایتسون ادا

تفسیر این خبر مصطفی علیه السلام میفرماید ان للقرآن ظهرا
 و بطنه و بطنه بطنه الی سبعة ابطن

مصطفی علیه الصلوة والسلام ان ورد ان للقرآن ظهرا و بطنه
 و بطنه بطنه الی سبعة ابطن خبر حکمت اثر ک تفسیر یدر

حرف قرآن را بداند که ظاهر است
 زیر آن باطن یکی بطن سوم
 بطن چارم از بنی خود کس ندید
 اینچنین تا بطن سابع یک پیک
 تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین
 ظاهر قرآن چو شخص آدمیست
 مرد را صد سال عم و خال او

زیر ظاهر باطنی بس قاهر است
 که در کرد حسرد تا جمله کم
 جز خدای بی نظیر و بی ندید
 اینجست مصطفی است خود نیست شک
 دیو آدم را نه بیسند جز که طین
 که نقوشش ظاهر و جانش خفیت
 یک سر موی نه بیسند حال او

حرف قرآن اولدی ظاهر صورتا
 اولدی اول باطنده بطن ناشی
 بطن رابع اولدی قرآنده نهان
 بویله در تا بطن سابع یک پیک
 صانمه کیم قرآن اوله ظاهر همین
 ظاهر قرآن چو ترکیب صافی
 آدمی یوز پیلده پلزم عم و خال

باطنی و ارتحمت ظاهرده دونا
 کیم ایدر حسیران عقول حادثی
 پلمز الا کیم خدای مستعان
 بو حدیث مصطفی ایتمه شک
 کور مز ابلیس آدمی لاکه طین
 صورتی ظاهر و بی جانی خفی
 قیل قدر کیم انده وار در نجه حال

پان آنکه رفتن انبیا و اولیا علیهم السلام بگوها و غار حاجت
 پنهان کردن خویش نیست و جهت خوف و تشویش خلق
 نیست بلکه جهت ارشاد خلق است و تحریض بر انقطاع
 از دنیا بقدر امکان

انبیا و اولیا علیهم السلام کجبال و مغار انده انزوالری
 کندیلرینی اخفایا خود خوف و تشویش اعدا جتندن اولمیبوب
 بلکه خافی بقدر الامکان انقطاع تحریض ایلد ارشاد
 جتندن اولدیغنی پانمنده در

او لعل چون خستق چمندن بنان	او لیس دیر لراید ر کوهی مکان	تا ز چشم مردمان پنهان شوند	انکه کونیند اولیا در که بوند
چرخ بهفتسم انر ه مفتوح و باز	صد جبلدن اولدی انر سر فراز	کام خود بر چرخ بهفتسم می نهند	پیش خلق ایشان فراز صد کهند
انر ه نسبتله یم نم کوه کاه	هچ اولور می اولیا یه طاغ پناه	کوز صد دریا و که زان سو بود	پس چرا پنهان شود که جو بود
اولکه طالب انر ه چرخ و بلال	انکه حاجت یوق ایده عزم جبال	کر پیش کره فلک صد نعل ریخت	حاجتش نبود بسوی که کر ریخت
جابه پوشش تعزیتدر آسمان	حسرتندن انلر ک هر حین و آن	تعزیت جابه پوشید آسمان	چرخ کردید و ندید او کرد جان
آدمی انردن اخنی جان اولور	کر چه ظاهر ده پری پنهان اولور	آدمی پنهانتر از پریان بود	کر بظاهرا ن پری پنهان بود
آدمی صد بار انردن خنی	اول بریلر کیم اولور لر مخنی	آدمی صد بار خود پنهانترست	زاد عاقل زان پری که مضمرست
اولکه چون آدم صنی لب لاصول	چون خفیدر آدمی عند العقول	چون بود آدم که در غیب اوصفیت	آدمی نزدیک عاقل چون خفیت

تشیبه صورت اولیا و صورت کلام اولیا بصورت عصای موسی و افسون عیسی علی نبینا و علیهما السلام صورت اولیا و کلام اولیا بی عصای موسی و افسون عیسی

آدمی همچون عصای موسی است	آدمی همچون فون عیسی است	در کف حق بهر داد و بهر زین	آدمی همچون فون عیسی است
قلب مؤمن هست بین اصبعین	قلب مؤمن او کد بین الاصبغین	کون یک لقمه چو کبک یک کلو	کون یک لقمه چو کبک یک کلو
آن بین کزوی کیزان کشتت	آن بین کزوی کیزان کشتت	آن نکر که مرده بر جست و نشست	آن نکر که مرده بر جست و نشست
آن بین که بحر اخضر اشکافت	آن بین که بحر اخضر اشکافت	یکدم واپیش نه بنکر سپاه	یکدم واپیش نه بنکر سپاه
انذکی پیش آسین در کرد مرد	انذکی پیش آسین در کرد مرد	کوههارا مردی او بر کند	کوههارا مردی او بر کند
کوه طور از مقدمش ر قاص کشت	کوه طور از مقدمش ر قاص کشت	چون برآمد موسی از قاصی دشت	چون برآمد موسی از قاصی دشت

تفسیر یا جبمال اوتبی معه والظیر یا جبمال اوتبی معه والظیر

کوهها اندر پیش نالان شده	کوهها اندر پیش نالان شده	کوه با داد و دگشته همی	کوه با داد و دگشته همی
هر دو مطرب مست در عشق شمی	هر دو مطرب مست در عشق شمی	هر دو هم آواز و هم پرده شد	هر دو هم آواز و هم پرده شد
بهر من از همدان بسریده	بهر من از همدان بسریده	آتش شوق از دلت شعله زده	آتش شوق از دلت شعله زده
کوههارا پشت آرد آن قدیم	کوههارا پشت آرد آن قدیم	که به پشت باد پامی کند	که به پشت باد پامی کند

چهره داود اولوب تابان فر کو هارار دنج ایتدی ناله لر

تا بدانی ناله چون که رار و است
نغمه اجزای آن صافی جسد
هم نشینان نشوند او بشنود
بگرد در نفس خود صد گفتگو
صد سوال و صد جواب اندر دلت
بشنوی تو نشنود آن کوشها
گیرم ای که خود تو از شنوی

بی لب و دندان ملی را نغمهاست
هر دمی در گوش حش میرسد
ای خنک جان کو بپیش بگردد
هم نشین او نبوده هیچ بو
می رسد از لامکان تا منزلت
گر بنزدیک تو آرد کوشش را
چون مثالش دیده چون نگرودی

چونکه دارد در ناله کوبه جواز
نغمه اجزای اول صافی تنگ
او لکه گوش ایله ایشتم هم نشین
کندی نفسنده امک صد گفتگو
دارد لکنده صد سوال و صد جواب
سن ایشیدرسن ایشتم کوشش
طوته لم کوش ایتدک سن ای اصم

بی لب و دندان ولیدر ناله ساز
صیت کوش حیدر هر دم امک
قوتلو جانکیم اوله عظمت دن این
هم نشیننده ولی یوق شتم بو
لا مکان دن اولده حسن ماب
کوشکه اقرب دخی اولسه اگر
چون مثالن کور دیگک میل تم

جواب طعنه زننده در مشنوی از قصور فهم خود

کندی قصور فهمندن مشنوی به طعن ایدلرک جو اسپدر

ای سگ طاعن تو عو عو میکنی
این نه آن شیرست کزوی جان بر
تا قیامت می زند قرآن ندا
که مرا افسانه می پنداشتید
خود بیدید آنکه طعن می زدید
من کلام حقم و قائم بذات
نور خورشیدم فاده بر شما
نک منم نبوع آن آب حیات
گر چنان کند از زمان نیکختی
نی بگیرم گفت و پند آن حکیم

طعن قرآن برون شو میکنی
یا زبچه قهر او ایمان بری
ای کردی جمل را کشته فدا
تخم طعن و کافری می کاشتید
که شما فانی و افسانه بیدید
قوت جان جان و یا قوت زکات
لیک از خورشید ناکشته جدا
تا رانم عاشق از از مدمات
جرعه بر کورتان حق ریخته
دل نکرد انم بهر طعنی تقسیم

ای سگ طاعنی ایدرسن عو عو
جانکی صانمه را یا یلر بوشیر
حشره دک قرآن دن اولدی بو ندا
سز بنی جصل ایله انکار ایتدیکر
سز سز اولوق کر کدر طعنه زن
ذاتله قائم کلام حق بنم
نور شمس اولدی سز پر تو نما
بنده جاری منبع آب حیات
اولسه سزده بو کار بد نما
اولده حفظه غم نپند حکیم

طعنه قسرت آن ایله اولده عوی
قهر ایدر ایما ناک اولسه بجه کیر
ای ایدلر نفسنی جمله فدا
تخم طعن و کفری در کار ایتدیکر
جمله کز افسانه و فانی بدن
قوت جان و نور پر رونق بنم
لیکن اولر شمس انور دن جدا
ایلر عشا قی محفوظ مدمات
حق ایدردی جرعه دن دفع عما
بی اثر دبنده هر طعن تقسیم

مثل زدن در میدان کره اسب از آب خوردن بسبب
شخولیدن سایبان

آتلره صویردگر کننده سایسلرک صویه ترغیب اپچون صقلقرندن
طایک اور کهمسله تمشیل پایانده در

انکه فرمودست او اندر خطاب
می شخولیدند مردم آن نفر
آن شخولیدن بکره می رسید
مادرش پرسید گای کره چرا
گفت کره می شخولند این کرده
پس دلم میسر ز دا ز جا میرود
گفت مادر تا جهان بود دست ازین
هین تو کار خویش کن ای ارجمند

کره و مادر همی خوردند آب
بهر اسبان که بلاهین آب خور
سر می برداشت از خور می رسید
می رمی هر ساعتی زین استقا
ز اتفاق بانگشان دارم شکوه
ز اتفاق نعره خفم میرسد
کار افزایان بدن اندر زین
زود کایشان ریش خود بر می کنند

اول پور مشد رکلامنده خطاب
سایبان صقلقره ایلر خطاب
کوشرد اولدقه اول صعلق بهمان
مادری صورت دیدی ای کره سن
دیدی طای کیم صعلق ایلر اول کرده
چو دانه قلبم ایلر لرزناک
دیدی مادر تا که با بستدر جهان
سندخی کار کرده اول ای ارجمند

کره و مادر اچر لردی هم آب
انلره تا اوله حاصل میل آب
کره اسب اولدی ایچکلدن رمان
نیچون ایلر سن توحش آبدن
باکه اول صوت ایلر ایرات شکوه
اتفاق نعره دندرو هم و باک
یریوزنده کارک ایلر کسان
ریشکی اول تلفندن ایله بند

وقت نازکد رکیدر آب روان	پیش از آن که ز هجر کردی شاخ شاخ	وقت تنگ و میرود آب فراخ
اولدی بر خوانده پر آب حیات	آب کش تا برود از تو نبات	شهره کار نیست پر آب حیات
آب حیوان اولدی نطق اولیا	میخویم ای تشنه غافل بیا	آب خضر از جوی نطق اولیا
آبی کور منسک علی العمیا همان	سوی جوی آور سبب جوی زن	کر نه مینی آب کورانه بن
چون ایشدک جوده موجود اولد است	کورر اتقلید باید کار بست	چون شنیدی گزین جوی آب هست
جوی آب مشک انداز اول همان	تا کران مینی تو مشک خویش را	جو فرو بر مشک آب اندیش را
چون کران کور دک اولور سن مستدل	رست از تقلید خشک انگاه دل	چون کران دیدی شوی تو مستدل
آب جوی کور کور مرز عیان	لیک دان چون سبب پند کران	کر نه پسند کور آب جو عیان
جویدن چونم پر آب اولدی سبو	کین سبک بود و کران شد ز آب رفت	که ز جو اندر سبب جوی برفت
هر نسیم ایله اولور دم منفعل	باد می زباید تم تقم فنزود	زانکه هر بادی مراد می ربود
کور سفیان اولدی مغلوب هوا	زانکه نبود شان کرانی قوا	مرغیبا نزار باید هر هوا
کشتی بی لشکر اولدی اهل شتر	که ز باد کر نیاید احوذر	کشتی بی لشکر آمد مرد شتر
لشکر عقل ایله در مرده امان	لشکری در یوزه کن از عاقلان	لشکر عقلت عاقل را امان
عقلک امدادینی قایدی عاقلان	از خزینه در آن دریای جود	اومدد های خرد چون در بود
اولد امداد اولد دل پر فنون	بجه از دل چشم هم روشن شود	زینچنین امداد دل پر فن شود
دیدیه دلن گلور زیر که نور	تا چو دل شد دیده تو عاقلست	زانکه نور از دل برین دیده نشست
قلبی کیم پر نور اید عقل و خرد	زان نصیبی هم بدو دیده دهد	دل چو بر انوار عقلی نیز زد
پس سعاد اول مبارک آبی پهل	و حی دلها باشد و صدق پان	پس بدان کاب مبارک ز آسمان
کره و ش جودن اولوب نوشتان	سوی آن و سواس طاعن نکریم	ما چو آن کره هم آب جو خوریم
انبیا اثرنده ایله طی راه	طعنه و خلفان همه بادی شمر	پیر و پیغمبرانی ره سپر
مسک حقه او مردان کرین	کوش فابانک سگان کی کرده اند	آن خداوندان که ره طی کرده اند

بقیه قصه ذکر آن مهان مسجد مهانش

باز کوه کان پاک باز شیر مرد
 اندران سجد چه نمودش چه کرد
 خفت در مسجد خود او را خواب کو
 مرد غرقه کشته چون خند بجو
 خواب مرغ و ماهیان باشد همی
 عاشق از زیر غرقاب غمی
 نیشب آواز باهولی رسید
 گامیم آیم بر سرت ای مستفید
 پنج نوبت اینچنین آواز سخت
 میرسید و دل همی شد لخت لخت

تفسیر این آیت که واجب علیهم بخیمک ورجلک

مهان و مسجد مهانشک بقیه قصه سی ذکریدر

کلینه اول شیر مرد احوالنه
 نولدی سجده نه کوردی حالی نه
 قالدی سجده و لیکن قنده خواب
 نچه ممکن اوله نام غسرق آب
 خوابی اولد که خواب مرغ و ماهیان
 اولسه لر غرقاب عنده عاشقان
 کلدی نصف اللیلده صوت مهیب
 اشته کلدم اشته کلدم عنقریب
 کلدی بش کره بصوت هواناک
 هیتندن قلب اولور د چاکچاک

واجب علیهم بخیمک ورجلک آیت کریمه سنک تفسیریدر

تو چو عزم دین کنی با اجتهاد
 که مردوزان سوپندیش ای غوی
 بی نوا کردی زیاران دابری
 تو ز بیم بانگ آن دیولین
 که ملا فردا پس فردا مرآت
 مرک مینی باز کوا چپ و راست
 باز عزم دین کنی از پسم جان
 پس سلاح از علم سازی و حکم
 باز بانگی برزند بر تو ز مکر
 باز بگریزی ز راه روشنی
 سالها اورا بیا کنی بنده
 هیت بانگ شیاطین خلق را
 تا چنان نومید شد جانان ز نور
 این شکوه بانگ آن ملعون بود
 هیت باز ست بر کبک نجیب
 ز آنکه نبود باز صیاد کس
 عنکبوت دیو بر چون تو ذباب
 بانگ دیوان کله بان اشقیاست
 تانیا میرد بدین دو بانگ دور

دیو بانگت میرند اندر نه ساد
 که اسیر رنج و درویشی شوی
 خوار کردی و پیشانی خوری
 و اگریزی در صلاست از یقین
 راه دین پویم که مملت پیش ما
 می کشد همسایه را تا بانگ سخت
 مرد سازی خویشتن را بکرمان
 که من از خوفی نیارم پای کم
 که بر ترس و باز کرد از تیغ فقر
 آن سلاح علم و فن را بفکنی
 در چنین ظلمت ندانم کفنه
 بند کرد دست و گرفته خلق را
 که روان کافران ز اهل قبور
 هیت بانگ خدای چون بود
 مر کس انیت زان هیت نصیب
 عنکبوتان مر کس گیرند و بس
 کرد و فردا روزه بر کبک و عقاب
 بانگ سلطان پاسبان اولیاست
 قطره از بحر خوش تا بحر شور

اجتهاد دینه قصه ایتد کچس
 کل نفس کرایله کتمه اول یکا
 بی نوابی یار و یاران اوله کل
 صوت شیطاندن کلوب خوف و طلال
 پس بکون یارین دیوب اعمال اید
 موتی کوردک کیم یمین ایله یسار
 خوف جان ایله ایدرسن عزم دین
 علم و حکمتدن اولوب اهل سلاح
 مکر ایچون ایلرینه بر کونه صوت
 راه روشنند دوزن بی نصیب
 نجیبه سللا اول صدایه بسته سن
 هول آواز شیاطین ایله خلق
 نوردن یوس اولوب نلرده جان
 صوت ملعونیدر اول صیت و صدا
 گبک ایچوندر هیت آواز باز
 چون دکل شهباز صیاد کس
 عنکبوت دیو ایدر صید ذباب
 بانگ شطاندر شبان اشقیاست
 امترج ایتسز ایکی آواز دور

قلبکه بوصوت اولور ایلیندن
 محنت و فقره اولور سن مبتلا
 خوار اولوب صکره پشیمان اوله کل
 اول یقینی محو ایدر میل ضلال
 دینک امرنده سنی اغفال ایدر
 همدم و همسایه بی ایتیکده زار
 طاعت حقه اولور سن کار پن
 کوستر رسن بی کدر میل صلاح
 خوف فقر ایلد ایدرسن کاری فوت
 اول سلاح علم و فن اولور غریب
 ظلمت غفلتده زار و خسته سن
 بنایدوب ایتیکده در تصنیق خلق
 صان قبور ایلنده روح کافران
 هیت اولدر اوله حستانی نوا
 اولمز اول هیت کسده کار ساز
 عنکبوت اولد ایچون دسترس
 انده یوقدر قدرت کبک و عقاب
 قول حق در پاسبان اولیا
 ناملایم بحر عذب و بحر شور

رسیدن بانگ طلسمی نیمشب در کوش مهمان

بشنوا کنون قصه آن بانگ سخت
 کنت چون ترسم چه هست این طبل عید
 ای دلهسای تقی بی قلوب
 شد قیامت عید و بی دینان دهل
 بشنوا کنون این دهل چون بانگ زد
 چونکه بشنید آن دهل آن مرد دید
 کنت با خود دل ملرزان بین کزین
 وقت آن آمد که حیدر وارمن
 بر حیدر و بانگ بر زد کای کیا

که ز رفت از جابدان آن نیکبخت
 تا دهل ترسد که زخم او را رسید
 قسمستان از عید جان شد زخم جو
 ما چو اهل عید خندان همچو گل
 دیک دولت با چگونه می پرد
 کنت چون ترسد دل از طبل عید
 مرد جان بد دلان بی یقین
 ملک کیرم یا سپرد از م بدن
 حاضر من تو اگر مردی پسا

شمدی کوش ایت قصه آواز سخت
 دیدی خوف ایتیم بود اول طبل عید
 ای اولان طبل تقی و ش بی قلوب
 محشر اولد عید بی دینان دهل
 دیکله بو طبل اولد چون آوازه خیز
 چون ایشته انی اول مرد متیم
 دیدی نفس لرزش ایتمه اول متین
 وقتیدر حیدر صفت جبد ایلد بن
 اولدی قائم ایتدی مردانه صدا

میهانی ایتدی شوریده رخت
 خونی اول ایتسونه زخم انده بدید
 عید جاندن سزده قسمت زخم جو
 اهل عید ز شاد و خندانز چو گل
 دیک دولت طعمه سن ایتد عزیز
 دیدی طبل عید دن قلبه نه نیم
 مرده جاندر بد دلان بی یقین
 فتح ایدم یا ایلیم ترک بدن
 حاضر م کل ایشه مرد ایسک صلا

نصف الیلده اول صدای مطلسمک کوش مهمانه کلدیکیدر

در زمان شکست ز آواز آن طلسم ریخت چندان زر که ترسید آن پسر بعد زان بر خاست آن شیر عقید دفن میکرد و همی آمد بر زر کنجها بهنساد آن جانبا زان زان این زر ظاهر بخاطر آمدست کودکان اسف الهارا بشکنند اندر آن بازی چو کوی نام زر بل زر مضروب ضرب ایزدی آن زری کین زر از آن زر تاب یافت آن زری که دل از آن کرد غنی شمع بود آن مسجد پروانه او پر بسوخت او را و لیکن ساختش همچو موسی بود آن مسعود بخت چون عنایت سار و موفور بود مرد حق را چون پستی ای پسر توز خود می آبی و آن در دوست او درخت موسی است و پر ضیا نی فطام این جهان ناک نمود پس بد آنکه شمع دین بر می شود این نمساید نور سوز دیا را این چو سازنده ولی سوزنده شکل شعله نور پاک سازد او	زر همی ریزید هر سو قسم قسم تا نکیر دوزر ز پر سے راه دور تا سحر که زر پسر و ن می کشید با چو ال و قوبره بار و دگر کوری ترسانی واپس خزان در دل هر کور دور زر پرست نام زر بنهند و در دامن کنند آن کند در خاطر کودک گذر کو نکرد کاسه آمد سردی کو هر و تابندگی و آب یافت غالب آید بر قمر در روشنی خویشتر در باخت آن پروانه خو پس مبارک آمد آن انداختش کاشی دید او بسوی آن درخت نار می پنداشت او خود نور بود تو گمان داری بر و نار بشر نار و خار ظن باطل این سوت نور خان نارش مخوان باری پیا ساکان رفتند و آن خود نور بود این نه همچون شمع آتشها بود و ان بصورت نار گل زو آرا و ان که وصلت دل افروزنده حاضر از نور و دور از نور چو نار	اول طلسم صوت اولدم شکست اول قدر التون دو کله ای ایتد خوف ایتدی اندنصره اول شیر هنر دفن ایدوب هپ ایدنی التونلری ایتدی جانبا زانه کنج پسران خاطر نده بوزر ظاهر عیمان کوره که اطفال ایلوب کسر سفال ذکر اوله باز سچده چون نام زر بل زر رانج که ضرب ایزدی بولگا اولزردن بوزر حسن و رواج اولیل بر زر کیم قلوب ایدن غنی اولدی اول پروانه مسجد شمع اکا یاقدی اما ایلد فرخنده فال اولد موسی و شن او کیم مسعود بخت چون عنایت کریم ایتد کظهور مرد حق چون کور رسن ای پسر کندی عکسکدر او داخل سنده در اول درخت موسی در پر ضیا بوجانندن نقطه اعی صانمه نار نور عالی اولد کپشک شمع دین صورتا بونور در اتایا ماستر شکلی سازنده ولی سوزنده در نور پاک شعله سنده شکل و کار	ریزش ز را اولد توده توده پست کیم ایدر ز راه و در دن منع طوف طشیره یا تا صبح اولنجه نقل زر در چو ال و کسب ایلردی زری کوره ایسک و نام ایسک قیل ترک کان کوره اول هر زر پرستک پیکان نام زر له دامن پر نفتد مال خاطر اطفال اول ایلر کذر کاسه اولمز کیم رواجی سرمد آب و تاب جوهر ایتد امتراج ماه غالب در صفای روشنی اول پیرا شامقدن اولدی جمع اکا صدق عزم ایلد مبارک اولد فال صاندهی آتش ایلدی عزم درخت نار ظن ایتدی ولیکن اولدی نور نار و شن ظاهر سکا نقش بشر نار و خار ظن باطل سنده در نار صانمه اولدی نور کبریا نور در کارا چون رکبذار اوله صانمه همچو شمع آتشین ظاهر اول نار اتا در در اولدم وصلت دل افروزنده در نور در نزدیک همچون دورانه نار
--	---	--	--

ملاقات آن عاشق با صدر جهان

اول عاشقک صدر جهان ایلد ملاقاتیدر

آن بخاری نیز خود بر شمع زد آه سوزانش سوی کردون شده گفته با خود در سحر که گای احد او کنایه کرد و ما دیدیم لیک خاطر مجرم ز ما ترسان شود	کشته بود از عشقش آسان آن کبد در دل صدر جهان مهر آمده حال آن آواره ما چون بود رحمت ما را منی دانست نیک لیک صد امید در ترش بود	اول بخاری هم اولوب شمع قرین آه سوزانی اولوب کردون کنار بر سحر دلدن دیدی اول منتخب بر کنه ایتدانی کور دک چو بز خوفله مجسم اولور بر دن بعید	عشق سهل ایتدی کاموتی یقین قلبنه صدر جهانک ایتدی کار حالی اول آواره نک اولدی عجب پهلدی اما که رحم و مهر مز لیک اولور خوفنده یوز دور لو امید
---	--	---	--

من برسانم و قج یاده را
 بهر دیکت سرد آذر میرود
 ایمن از من برسانم بعلم
 پاره دوزم پاره در موضع نهم
 هست سر مرد چون پنج درخت
 در خور آن پنج رسته بر کها
 بر فلک برناست ز اشجار وفا
 چون برست از عشق بر آسمان
 موج می زد در دلش عفو کنه
 که ز دل تادل یقین روزن بود
 متصل نبود سفال دو چراغ
 هیچ عاشق خود نباشد وصل جو
 لیک عشق عاشقان تن زه کند
 چون درین دل برق مهر دوست جست
 در دل تو مهر حق چون شد دو تو
 هیچ بانک کف زدن ناید بدر
 تشنه می نالد که ای آب کوار
 جذب آبست این عطش در جان ما
 حکمت حق در قضا و در قدر
 جمله اجزای جهان زان حکم پیش
 هست هر جزوی عالم جفت خواه
 آسمان کوید زمین را مر حبسا
 آسمان مردوزین زن در خرد
 چون نماند کر میش بفرستد او
 برج خاکی خاک ارضی رآمد
 برج بادی بر سوسه او برد
 برج آتش گرمی خورشید ازو
 هست سرگردان فلک اندر ز من
 دین زمین کد با نوبها میسکند
 پس زمین و عیخ را دان هوشمند

انکه ترسد من چه ترسانم و را
 فی بدان که ز جوش از سر میرود
 خایفا ترا ترس بر داریم بکلم
 هر کسی را شربت اندر خوردیم
 زان برودیدر کهاش از چوب سخت
 در درخت و در نفوس و در بنا
 اصلها ثابت و فرعه فی السما
 چون نروید در دل صدر جهان
 که ز هر دل تادل آمد روزنه
 فی جدا و دور چون دوتن بود
 نورشان همزوج باشد در مسامح
 که نه معشوقش بود جویای او
 عشق معشوقان خوش فربه کند
 اندران دل دوستی می داند که هست
 هست حق را بی کجانی مهر تو
 از یکی دستی تویی دستی دگر
 آب هم نالد که کو آن آنخوار
 ما از ان او داد هم آن ما
 کرد ما را عاشقان هم دگر
 جفت جفت و عاشقان جفت خویش
 راست همچون کهر با و برک گاه
 با قوم چون آهن و آهن ربا
 هر چه آن انداخت این می پرورد
 چون نمساند تری و نم بدهد او
 برج آبی تریش اندر دم
 تا بخار است و خم را بر کشد
 همچو تابه بسرخ ز آتش پشت رو
 همچو مردان کرد کسب بهر زن
 بر ولادات در ضاعش می تند
 چونکه کار هوشمند ان می کند

باعث تمهید او لور جرم و حدت
 دیکت سرد ایچون اولور ایقاد نار
 ایله ز تخویفت ایینی علم ایله
 پاره دوزک اولدی موقع همتی
 سر مردان اولد چون پنج درخت
 اصلی او زره منبت انده برک و بر
 آسمانه و اصل اشجار وفا
 عشقن خود رسته اولدی آسمان
 موج موج ایستد لن عفو کنه
 قلبدن قبله اولور روزن یقین
 ایکی شمع اولمز اگر چه متصل
 عاشق یوق چاره و صلندن یگا
 لیک عشق عاشقان در ضعف تن
 چونکه کو گلگده عیب اندر عشق یار
 وار ایسه قلبگده که حب الہ
 یا کز الدن چیتقار می هیچ صدا
 تشنه درشتاق آب دستان
 جذب آب اولدی بزده بو عطش
 حکمت حقه ر قضا ایله قدر
 جمله اجزای جهان روزازل
 عالم ایچره اولد اجزا جفت خواه
 دیر سما ارضه سنگله مر جبا
 مردوزن آسازین و آسمان
 ارضه اندر حرار تله رواج
 خاک ارضه برج خاکیدن نا
 برج بادی ابری ایله مهتدی
 برج ناریدن حرار تده کونش
 اولد سرگردان فلک شام و سحر
 ربه الپست اولدی کویا بوزین
 پیکله عاقله زمین و آسمان

اولد کور قرآنی قور قو تمیق عبث
 حدون افزون جوشه یوق اعتبار
 خائفه لازم سماحت علم ایله
 هر کسک وار در مناسب شربتی
 اندن اوراق اولد ظاهر نخت نخت
 کر نفوس و کر عقول و کر شجر
 اصلها ثابت و فرعه فی السما
 منبت اولمز می دل صدر جهان
 روزن دلدن ایدر هر دل نگاه
 ایکی تن دور و جدا میسن این
 نوری ناممتر جدرا ویله پس
 اولسه معشوق اگر طالب اکا
 عشق معشوقان صفا بخش بدن
 قلب یاره پهل محبت ایتدی کار
 ساکه وار در حب حق بی اشتباه
 دست اولور دست دگر له خوب ادا
 آیدر هم طالب لب تشنگان
 اول بزده بزاکه دائم ناله کش
 بزده ایتدی سر عشقی کار کر
 جفت جفت اولمده در عشقه محل
 کهر با اینکده جذب برک گاه
 اولمش در آهن و آهن ربا
 ترپتساز موالیس زمان
 هم رطوبت اندن اولسه احتیاج
 برج اسپدن رطوبت خود نا
 اوله زائل تا بخارات ردی
 آتشه پهلون ساد تابه و ش
 همچو مردان کسب زرق جفت اید
 امر تو لیس در ضاعه کار بین
 چونکه اولدی کاری کار عاقلان

کرده از هم این دود لبر می زند پس چرا چون جفت بر هم خزند
 بی زمین کی گل برود و ارضوان پس چه زاید ز آب و تاب آسمان
 بهر آن میلیست در ماده نسر تا بود تکمیل کار همی در کار
 میل اندر مرد و زن حق زان نهاد تا بقایا بد جهان زین اتحاد
 میل هر جزوی بجزوی هم نهند ز اتحاد هر دو تولیدی زهد
 شب چنین بار و زاندر اعتناق مختلف در صورت اما اتفاق
 روز و شب ظاهر و ضد و دشمنند ایک هر دو یک حقیقت می نمایند
 هر یکی خوانان در کار همچو خویش از پی تکمیل فعل و کار خویش
 زانکه بی شب دخل نبود طعرا پس چه اندر خرج آرد روزها

اولسه اولمزدی حسن امتزاج مرد و زن و ش اولمزید از دواج
 از خوان و گل نه ممکن بی زمین آب تاب چرخ چون یوقدر قرین
 میل انچون ماده وزده همیان تا اول تکمیل کار این و آن
 مرد و زنده میلی خلق ایتدی قدير تا بقای نسل اوله آفا کسیر
 جزوه جزئک میلن ایتدی کارکر اوله اثنین اثحساد ندن اثر
 بر بر یله بویله در لیسل و نهار مختلف صورته اما بار غار
 روز و شب ظاهره باسک ایکی ضد اولدیله لیسکن حقیقت متحد
 بر برینه طالب و بهمال و یار ایتمک انچون همت تکمیل کار
 چونکه پیشب دخل و جمع اولمزیدید پس نه خرج و صرف ایدر روز میدید

جذب هر عنصری جنس خود را که در ترکیب آدمی محتسب
 شدت بغیر جنس خود

ترکیب آدمیده خلاف جنسی ایله مخلوط و مجبوس اولان
 هر عنصری کنسیدی جنسی جذب ایتدیکیدر

خاک کوید خاک تن را باز کرد ترک جان کو سوی ما همچو کرد
 جنس مایی سوی ما اولیستری به که جان بکداری و این سوپری
 کوید آری لیک من پابسته ام کر چه همچون توز هجران خسته ام
 تری تن را بجویند آبا گای تری باز از غربت سوگما
 گرمی تن را همی خواند ایشیر که ز ناری راه اصل خویش کیر
 هست هفتاد و دو علت در بدن از کششهای عناصری رسن
 علت آید تا بدن را بکسلد تا عناصر هم دگر را اوله
 چار مرغند این عناصر بسته پا مرگ و رنجوری و علت پاکشا
 پایشان از هم دگر چون باز کرد مرغ هر عنصریقین پرواز کرد
 جذب این اصلها و فرعها هر دمی رنجی نهند در جسم ما
 تا که این ترکیب بهار ابرود مرغ هر جزوی باصل خود رود
 حکمت حق مانع آید زین عجل جمعشان دار و بصحت تا اجل
 کوید ای اجزا اجل مشهود نیست پر زدن پیش از اجلتان سود نیست
 چونکه هر جسمی بجوید ارتفاق چون بود جان غریب اندر فراق

دعوت ایلر خاک بو خاک تنی ترک جان ایت بنده ایله مسکنی
 چونکه همچن ز اولی یزسکا روح دن کج پر کش اول بویکا
 دیر بو خاک تن بلی پابسته یم بندخی هجران ایله دلمخته یم
 دیر رطوبات تن انسانه آب کل که غر شده تیر بویج و تاب
 تابش جسمی به سویلر رکن نار دیر که سن آتش ایت اصلک مدار
 تنده و اریتمش ایکی رنج و عطل کیم کور جذب عناصر دن فطل
 جسمه چون علت گلور مقهور اولو تا عناصر بر بدن دور اولو
 بو عناصر چار مرغ بسته پا موت و رنجور و علت پاکشا
 بر بدن پای مرغان اولسه باز بر بدن مرغ اولور لر پر دواز
 بو اصوله شروع جذب کار مردم ایلر جسمی بر رنج ایله زار
 تا بو ترکیب اوله منحل اصول مرغی هر جزو که بوله اصله وصول
 حکمت حق منع ایدر جمعیلدن تا اجل صحتله قائم بدن
 دیر که ای اجزا چویق ختم اجل بی اثر دسزده قول العجل
 چونکه هر جزوه اصله اولد کیشکیب نیلسون فرقتده کور جان غریب

متجذب شدن جان نیز بعالم ارواح و تقاضای او و میل
 او به سفر خود و منقطع شدن از اجزای اجسام که کند پای
 باز روح اند

چاکلندی عالم ارواح انجذابی و مقترصلینه میل و تقاضای ایله
 اضطرابی و اجسزای اجسام دن انقطاعی پاننده در که شهباز
 روح هر بری پای بند ایتلار

کوید ای اجزای پست فرشم
 میل تن در سبزه و آب روان
 میل جان اندر حیات و درجی است
 میل جان در حکمت و در علوم
 میل جان اندر ترقی و شرف
 میل و عشق آن شرف هم سو جان
 حاصل آنکه هر که او طالب بود
 کر بگویم شرح این چه شود
 آدمی حیوان نباتی و جماد
 بی مراد ان بر مراد می تنسند
 لیک میل عاشقان لاغر کند
 عشق معشوقان دورخ افروخته
 کهر با عاشق شکل بی نیاز
 این زمان عشق آن تشنه دهان
 دود آن عشق و غم آتشکده
 لیک از ناموس بوش و آب رو
 رحمتش مشتاق آن مسکین شده
 عقل حیران کین عجب او را کشید
 ترک جسدی کن گزین نادان
 این سخن را بعد ازین مدفون کنم
 کیست آن کت میکشد ای معنی
 صد عزیمت میکنی بهر سفر
 زان بگرد اند بهر سو آن اکام
 اسب زیرک ساز زان نیکو میت
 او دل ترا برد و صد سودا بست
 چون شکست او بال زان رای نخست
 چون قضایش جمل تدبیرت شکست

غربت من تلختر من عرشیم
 زان بود که اصل او آما زان
 ز آنکه جان لا مکان اصل و نیست
 میل تن در باغ و راغست و کرم
 میل تن در کسب اسباب و علف
 زین یجب را و یجبون را بدان
 جان مطلوبش بر و راغب بود
 مثنوی هشتاد تا کاغذ شود
 هر مرادی عاشق هر بی مراد
 وان مراد ان جذب ایشان میکنند
 میل معشوقان خوش و خوش فر کند
 عشق عاشق جان او را سوخته
 گاه می گوشت در ان راه دراز
 تافت اندر سینه صدر جهان
 رفته در مخدوم او مشفق شده
 شرم می آمد که او جوید از او
 سلطنت زین لطف مانع آمده
 یاکش زان سویدین جانب رسید
 لب بسند الله اعلم باخفی
 آن کشنده می کشد من چون کنم
 آنکه می نگذاردت کین دم زنی
 می کشاند مر ترا جای دگر
 تا خبر یابد ز فارس اسب خام
 کو همی داند که فارس برویست
 بی مرادت کرد پس دل را شکست
 چون نشد هستی بال اشکن دست
 چون نشد بر تو قضای او درست

جان دیرای اجزای پست او کد فرش
 سبزه و آب روانه میل تن
 عالم قدس اولدی تا میل جان
 میل جان در حکمت و فضل و علوم
 میل جان اولدی ترقی و شرف
 اول شرف هم جان ما نلدر مدام
 حاصلی صدق الیکیم طالب اولور
 شرح راز ایتیم اولور پیرون حد
 آدم و حیوان نباتات و جماد
 نامراد ان بر مرادی کورسه عد
 میل ایدر عاشق لری زار و نیخف
 عشق معشوقان جلال فر و ز اولور
 کهر باده عشق شکل بی نیاز
 غیر می قو عشق ایل اول تشنه دهان
 عشق ایلد دو ددل پر حسرتی
 لیک اولوب محبوب ناموس و وقار
 وار ایدی مسکینه شوق مرحمت
 عقل حیران جذب کیم ندر عجب
 کج تجلدن سن ای مرد دنی
 بعد ازین اولسون نهفته بو سخن
 کیمد را اولکم جاذب اولمقده سنی
 یوز عزیمت کوستر رسن هر سفر
 ایلر اول هر جانب صرف لجام
 خود بر اسب معلم کیم مدام
 دل ر بوده سنده صد سودا عیان
 رای اول چونکه اولدی مضمحل
 جمل تدبیر ک قضا چون ایتدست

بنده در غربت که اصلم اولد عرش
 اصلیدر زیر ااکا اولدروطن
 جایگاه اصل جاندر لا مکان
 میل تن در باغ و راغ مرز بوم
 میل تن تحصیل اسباب و علف
 پیل یجب ایلد یجبونی تمام
 پیکله مطلوبی اکار راغب اولور
 مثنوی اولسه اگر هشتاد و صد
 نامراده عاشق اولدی هر مراد
 اول مراد ایلرانی البسته جذ
 میل معشوقان اولور تا لطیف
 لیک عشق عاشقان جانسوز اولور
 گاه ایسه آوده اسباب ناز
 اولدی سوز سینه صدر جهان
 خاطر معشوقته ویردی شفتی
 پرس ایتکدن اولور دگر شمار
 مانع کشف ایدی تا سلطنت
 یا او جانبد نمیدر جذب سبب
 قیل سکوت الله اعلم باخفی
 صنمیر یوق جذب ایدر جذب ایلین
 هر دمک حکمنده اولدی مبتنی
 اول سنگون جاذب سمت دگر
 تا سوارین فهم ایده بو اسب خام
 فارس او سنده فهم ایلر تمام
 نامرادی ایلد کسور الجسان
 رای ثانی نچون اولمز نقش دل
 نچون اولمز اول قضا سنده در

فسخ عزایم و قضا جبت با خبر کردن آدمی را از آنکه مالک
 و قاهر اوست و گاه عزم او را فسخ ناکردن و نافذ
 داشتن تا طمع او را بر عزم کردن دارد تا باز عزمش را بشکند

آدینک عزیمت لری فسخ و تقض اول جتندر که مالک و قاهر
 مولای قادر ایدیکنه تحصیل یقین ایلدیه و گاه عدم فسخه نافذ
 اولمقده حکمت بود که تا امید و طمعه عازم اولوب سینه عزمنده

تا تنبیه بر تنبیه بود

عجزه جازم اولمغله تنبیه علی التنبیه ارشاد یله مستر شد اولمنی پاینده در

عزها و قصد ما در ماجرا
تا بطمع آن دلت نیت کند
و ربحی بی مرادت داشتی
و رکاریدی اهل از عوریش
عاقلان از بی مرادیهای خویش
بی مرادی شد قلا و ز بهشت
که مراد است همه اشکسته پاست
پس شدند اشکته اش آن صادقان
عاقلان اشکته اش از اضطرار
عاقلاش بنده گان بندی اند
استیا کر ما عمار عاقلان

عزم و قصدک بعض کار کرده تمام
تا طمعه اوله قلبک کار کر
اولسه کلیتله مقصد ناروا
سنده کیم نقش امل معدوم اولور
عاقلان فوت مرادات ایلد پیل
نا مراد ایدر بهشته روی پوش
کیم مراد اتمک شکسته پا اولور
چوق شکسته بندگان صادقان
عاقلان کسور حکم اضطرار
عاقلان پابستگان بنده
استیا کر ما عمار عاقلان

نظر کردن پیغمبر علیه السلام با سیران و تبسم کردن
و گفتن که عجبست من قوم یحزرون الی الجنة
بالسلاسل و الاغلال

پیغمبر من سلطان انبیا علیه الصلوة و السلامک اسیر لره
نظر ایلوب عجبست من قوم یحزرون الی الجنة بالسلاسل
و الاغلال قول شریفیله تبسم پور دستلریدر

دید پیغمبر کی جوقی اسیر
دیدشان در بند آن آگاه شیر
تا همی خایید هر یک از غضب
زهره فی با آن غضب که دم زنند
می کشاندشان موکل سوی شهر
نی فدایی می ستاندنی زری
رحمت عالم همی کویند و او
با هزار انکار می رفتند راه
چاره کار کردیم اینجا چاره نیست
ما هزاران مرد شیر اب ارسلان
اینچنین در مانده ایم از کر و نیست
بخت ما را بر دید آن بخت او
کار او از جادوی کرگشت زفت

کوردی پیغمبر که بر فرقه اسیر
انگری بندنده کوردی سیر
جمله خاییده قهر و غضب
زهره یوق تا حکم خشم اوله عیان
شهره چلگمکه و کیلان امور
انده یوق میل فدا و سیم وزر
کر چه وصفی رحمته للعالمین
بویله پیک انکار ایلد پامال راه
چاره سی یوق چاره لر ایتدک ولی
بزنج پیک شیر مرد کاروان
بویله عاجز قالمشز مقهوریم
انده عالی بخت بر آلوده بخت
کار و باری سحر و فسون ایسه کر

تفسیر این آیت که انستفتحوا فقد جاءکم الفتح الایه ای طاعمان
می گفتید که از ما و محمد آنکه حقست فتح و نصرتش ده
و این بدان گفتید تا کمان آید که شما طالب حقیقت
بی غرض اکنون محمد را علیه السلام نصرت دادیم
تا صاحب حق را ببینید

انستفتحوا فقد جاءکم الفتح الایه ای طاعمان
محمد مصطفا علیه الصلوة والسلام و بزدن تغیبی حق ایسه
اکا فتح و نصرت و یرود دعای رسکر که سرک پیغرض طالب
حق اولیة نظرظن و کمان اولسه لآن بزفتح و نصرتی محمد مصطفا
و یردک تا حق صاحبی ظاهر اوله

از زبان و از خدا در خواستیم
آنکه حق در استست از ما و او
این دعا بسیار کردیم و صلا
که اگر حقست او پیداش کن
چونکه و ایدیم او منصور بود
این جواب ماست کانه خواستید
باز این اندیشه را از فکر خویش
کین تفکر مان هم از ادبارت
خود چه شد که غالب آید چند بار
ما هم از ایام بخت آور شدیم
باز گفتندی که گریه او شکست
زانکه بخت نیک او را در شکست
کوباشکستت منی مانست هیچ
چون نشان مؤمنان مغلوب نیست
که تو شکست و غنبری را بشکنی
و شکستی تا کمان سرکین غر
که بکن ما را اگر نار استیم
نصرتش ده نصرت او را بجو
پیش لات و پیش عزیزی و منات
کر نباشد حق زبون ماش کن
ما همه ظلمت بدیم او نور بود
گشت پیدا که شما نار استید
کور میکردند و دفع از ذکر خویش
که صواب او شود در دل دست
هر کسی را غالب آورد روزگار
بار با بروی مظفر آیدیم
چون شکست ما بود آن زشت پست
داد صد شادی پنهان زیر دست
که نه غم بودش در آن فی بیج هیچ
لیک در شکست مؤمن خویست
عالی از فوج و رحمان پر کنی
خانها پر کند که در دتا بر سر

بسترا یله استر ز حقدن مدام
بزدن اندن هر کیم ایسه اهل حق
چونک دعا عالمیلدک او قاتده
اول اگر حق ایسه سن اطهار قیل
چونکه بز کوردک انی منصور در
بوجواب اولد سزده بروفق حال
مینه بو اندیشه بی افکار دن
بو تفکر دیدلر ادبار در
غالب اولد یسم همچی چند بار
بخت ایله ایام آیتد شادمان
دیدلر هم مینه اولسه اول شکست
بخت مسعود ایله انده انکسار
انده غم یوق عزیمی اقوی و اعز
کر چه مؤمن صورتا مغلوب اولو
مسک و عنبر اولسه مفتوت و شکست
فت و کسر اولسه ولی سرکین خر
باطل ایسک قیل بزنی گمشته نام
اگر نصرت و یرود دعواته حق
پیش عزیزی و منات و لاند
کیسکه تا حق مظهر ادبار قیل
ظلمت اولدی جمله مر اول نور در
ظاهر اولدی سزده بطلان مال
دفع و بتعمید ایتد یلر انکار دن
آنی تصویب ایلمک اقرار در
غالب ایلر هر کسی بور روزگار
بزخی اولدق مظفر بر زمان
اول بزم کیمی دکلد زیر دست
قات قات اولمقده دلیل اشعار
انده غم یوق عزیمی اقوی و اعز
لیک انجام شکستی خوب اولور
نفعه جانجشی ایلر خلقی مست
منفعل بوی بدن مغزوسر

سر آنکه بی مراد باز کشتن رسول علیه السلام از حدیبیه
حق تعالی لقب آن فتح کرد که انا فتحنا لک که بصورت
خلق بود و بمعنی فتح چنانکه شکستن مشک بظاهر
شکستن است و بمعنی درست کردن است مشک
اورا و تکمیل فواید دست

رسول اکرم علیه الصلوة والسلام حدیبیه دن عدم تسخیر له
رجوع علرنده انا فتحنا لک کریمه سی انزال و فتح لقبیله ارسال
پور لید یغنده سر حکمت بو ایدیکه صورتده مغلق معناده
مفتوح اولوب مسک مفتوت و کسور اولد قده کسر ظاهر ایله
تکمیل فوایدی باهر اولد یغن تمشیلدر

وقت واکشت حدیبیه بزل
آمدن پیغام از دولت که رو
دولت انا فتحنا زد و مسل
توزیع این ظفر غمکین مشو

اولدی چون فتح حدیبیه عیسر
کلدی حقدن حضرت و حی مبین
ایتدی حق انا فتحنا بی بشر
بی ظفر اولمقدن اولمه سن خرین

کانه زین خوار نقدت قحاست	مک فلان قاعه فلان بقعه تراست	چون فتوحات و لد ضمنده نمان	تحت قهر کدر فلان ایلد فلان
بکر آخر چونکه واکر دیدتفت	بر قرینظر بر نصیر از وی چه رفت	عاقبت اولدی اکا مفتوح ورام	هم نصیر و هم قرینظره بالتمام
قاعها هم کرد آن دو بقعها	شد سلم و ز غنایم نفعها	انرا طرافنده هم بونجه قلاع	فتح اولوب ویرد غنایم اشقاع
و رنبا شد آن تو بکر کین فریق	پر غم ورنجنسد و مفتون و عشیق	اولسه بویله نظریل اول فریق	اولدیله بحر غم ورنجه غریق
زهر خواری را چو شکر میخوردند	خار غنهارا چو اشتر می چرند	زهر خواری اولره اولدی شکر	اشتر آسا خار غنمه جلوه کر
بهرین غم نه از بهر فرج	این تسافل پیش ایشان چون فرج	عین غنمه بی نشاط و بی فرج	اسفلی اعلا صانورا اسل عوج
آنچنان شاد اندر قهر چاه	که همی ترسند از تحت و کلاه	قهر چاه اچره اولور لر شادمان	خسیت تحت و کلاه ایلد همان
هر کجا دلبر بود خود هم نشین	فوق کرد و نست فی زیر زمین	قنده یار اولسه سنگه هم نشین	چرخ عالیدر دکله راول زمین

تفسیر این خبر مصطفی علیه السلام لا تفضلونی علی یونس بن متی خبری نصیریدر

گفت پیغمبر که معراج مرا	نیست بر معراج یونس اجتنابا	دید پیغمبر که معسر اجم عیان	اولدی بر معراج یونسله همان
آن من بر صرخ و آن او نشیب	زانکه قرب حق بروست از حسیب	با که معراج اولد اوج اکه حیض	قرب حقه یوق طویل ایلد عریض
قرب فی بالا و پستی رفتست	قرب حق از جس هستی رستنت	قرب حق بالا و پست ایلد گل	قرب حق دار لادن آزاد اولد پهل
نیست اراج جای بالا است وزیر	نیست اراجی زودنی دورست و دیر	یوق عسده زیر و بالا دن اثر	یوقده اولمز دور و دیر و زود تر
کارگاه کج حق در نیستست	غره هستی چه دانی نیست چیست	اولدی یوق حقه عیان فیض شهود	یوق لغی پهلزنده اسل وجود
حاصل این اشکت ایشان ای کیا	می نم اند هیچ با اشکت ما	حاصلی انلرده رسم انکار	بکر مز قطعاً بزه قیل اعتبار
آنچنان شادند در ذل و تلف	همچو ما در وقت اقبال و شرف	انلری مسرور ایدر ذل و تلف	وقت شاد بزرده اقبال و شرف
برکت بی برکی همه اقطاع است	فقر و خواریش افتخارست و علوت	انلره برکت و نوادر افتخار	انلر ک فقری علو و افتخار
آن کی گفت ارچنانست آن بید	چون بخندید او که ما را بسته دید	اول بری دیدی بوا یسه معجزه	کور دی بند ایلد چون کولدی بزه
چونکه او مبدل شدست و شادیش	نیست زین زندان زین آزادیش	چون تحول اوزره در دشتاد در	نامقید مطلق و آزاد در
پس قهر دشمنان چون شاد شد	چون ازین فتح و ظفر پاد شد	پس چون قهر عد و دن اولد شاد	یا چون فتح و ظفر ویردی ک شاد
شاد شد جانش که بر شیران ز	یافت آسان نصرت و فتح و ظفر	قلبی شاد اولدیکه خصمه سر بسر	بولدی آسان نصرت و فتح و ظفر
پس بدانتیم کو آزاد نیست	جز بنیاد لجنوش و دلشاد نیست	پس پلند یکم دکل آزاده دل	کار دنیا قلبن ایتدی منفعل
ورنه چون خندد که اهل آن جهان	بر بد و نیک اند مشفق مهربان	یوخسه کولمز دیکه اهل آخرت	نیک و بد ایلر عباده عاطفت
این بملکبندد زیر زبان	آن اسیران با هم اندر بخت آن	بویله ایلردی مقالات خفی	اول اسیران بر بریله محقی
تا موکل نشود بر ما جهد	خود سخن در گوش آن سلطان رسد	تا موکلده اولوب گوش وصول	اولمیه سوز و اصل سمع رسول

اکاه شدن پیغمبر علیه السلام از طعن ایشان بر شامت او

کر چه نشنید آن موکل آن سخن	رفت در گوش که آن بدن لدن	اولدی بی گوش موکل اول سخن	و اصل سمع خمبیر من لدن
بوی پس ایمان یوسف رانید	انکه حافظ بود و یعقوبش کشید	نخه پس راهن یوسف تمام	و اردد یعقوبه کهمبان نابکام

آن شیاطین بر عیان آسمان
آن محمد خفته و تکب زده
او خورد حلو که روزیشت باز
نجم ناقب کشته عارس دیوران
ای دودیده سوی دکان از بگاه

نشوند آن سر لوج غیب دان
آمده سر کرد او گردان شده
آن نه کاکشت تمان او کرد دراز
که بهل دزدی ز احمد سرستان
پن مسجد رو بجور زق از آله

کور شیاطین ایتسه عزم آسمان
چون محمد خفته آگاه ایدی
ذوق حلو خوان قسمت ما کلی
نجم ناقب پاسبان دیوران
ای ایدن تعجیل دکان سبب

اول مزهر از لوح غیب دان
اولدی اول ستر که کشف ایزدی
یوقدر انکشت دراز که مدخلی
نجم ناقب پاسبان دیوران
مسجد و ارز زقی حقن قبل طلب

فهم کردن رسول صلی الله علیه وسلم ضمیر اسیران را

حضرت رسول علیه السلام اول اسیر لره جواب حکمت مابلرید

پس رسول آن گفت سازا فهم کرد
مرده اندایشان پوسیده فنا
خود کیندایشانکه کرد شکاف
انکی کار از بودیت و کین
ای بنار زیده بمملکت خاندان
نقش ترا تا فاد از بام طشت
بنگرم در غوره می پس نم عیان
بنگرم سر عالمی پس نم بنان
مر شمارا وقت ذرات الست
از حدوث آسمان بی عمد
من شمارا سر کنونی دیده ام
نوندیم تا کنم شادی بدان
بسته قهر خفی و آنکه چه قهر
اینچنین قندی پر از زهر اعدو
بانشاط آن زهر می کردید نوش
من می کردم غمنا از بهر آن
کین جهان جیفست و مردار و ریخ
سک نیم تا پرچم مرده کنم
زان می کردم صفوف جنگ چاک
زان می برم گلوهای بشر
زان می برم گلوهای چند تا
که شما پروانه دار از جمل خویش
من همی رانم شمارا همچو مست

گفت آن خنده نبودم از نبرد
مردم کشتن نیست مرد پیش ما
چونکه من با بنشرم اندر مصاف
مر شمارا بسته می دیدم چنین
نزد عاقل اشتری بر ناودان
پس چشم کل آت کشت
بنگرم در نیست شی پنم عیان
آدم و حوا از بسته از جهان
دیده ام پابسته و منکوس و پست
انچه دانسته بدم افزون نشد
پس از آن که آب و گل بالیده ام
این همی دیدم در آن اقبالان
قند می خورد دید و روی در ج زهر
خوش بنوشد چست حسد آید رو
مرکتان خفیه گرفت هر دو کوش
تا ظفر یابم فرو کیسرم جهان
بر چنین مردار چون باشم حیرص
عیسی ام آیم که تا زنده کنم
تا رانم مر شمارا از هلاک
تا مرا باشد کرد و فرح شر
زان گلوها عالمی یابد رها
پس آتش میکنید این حمله کیش
از در افادن در آتش بادوست

انلره فهمید ایدوب دید رسول
اولدی انلر مرده خاک فنا
کیم در انلر کیسم اولور نشق قمر
اولدیکر اول دمه آزاد و کین
ای ایدنلر فخر ملک و خاندان
نقش تن اولمقده محوین و آن
غوره یه با قسم عیاندر با که می
سره با قسم بشق بر عالم بنان
بن ستر تا وقت ذرات الست
خلق اولدن آسمان بی عمد
بن ستر گورمش ایدم بی سر کنون
گوردم شمدی اولم تا شادمان
بسته قهر خفی امانه قهر
اولدیکر قند اولدی پر زهر عدو
سرنشاپیلد ایدوب اول زهر نوش
بن انچون ایتدم عزم غزا
بوجان بر چغه در دون و ریخ
رغبت ایتمز چغه یه الا کلاب
ایتدم انچون صفوف جنگی چاک
بن بشردن ایلیم قطع گلو
باعث قطع گلو اولدر که تا
جهنکزدن سز اولوب پروانه وش
بن سزنی منع ایلرم کیم همچو مست

اول تبسم صانمه اولدکی اصول
مرددی قتل ایلد اولمز اعتنا
بن مصاف غزه اولسم جلوه کر
بسته کوردم بن ستر زار و حوزین
ناودان او ستنده اشتر سز همان
کل آت آت چشمه عیان
هم عدمه با که مشهود اولدی شی
آدم و حوا دن اول اول جهان
گورشم پابسته و منکوس و پست
اولدیکر کوردم اولدی اندن زیاد
آب و گل اولمزدن اول رونون
اولدی حال شاکر اول عیان
ظنکرده قند الا عین زهر
ایتدیکر نوش حسدی جست و جو
سز لره مرک اولد سده هر دو کوش
کیم جهانگیری اولد اجس و جزا
مرد اولور بویل مرداره حیرص
بن ایسه عیسی صفت ایا نصاب
حظکرده اوله تخلیص هلاک
کیم بجا حصار اوله فرورنگ دو
اول کلودن اوله بر عالم رها
آتش اولمقده سز پرایه کش
قالمیه آتش ایتدیکر پادوست

انکه خود را مستحبابند استید
تخم منخوسی خود می کاشتید
یکدگر را جد جدمی خوانید
سوی از در نافرستی را ندید
قهر می کردید و اندر عین قهر
خود شما مقهور قهر شیر دهر

فتح و نصرت ایلیوب فلن و کمان
کار کرده تخم نخس اولدی عیان
سعی بی سود اید و بیک یک بره
اولدیکز هب رخساران از دنا
سزده قصد قهر اید و با پنجاب قهر
اولدیکز مقهور قهر شیر دهر

پان انکه طاعنی در عین قاهری مقهورست و در عین منصور می ماسور

طاعنی عین قاهریده مقهور و عین منصوریده ماسور اولدین پاندر

دزد قهر خواجه کرد و زرشید
او بدان مشغول خود والی رسید
کر ز خواجه آن زمان بگریختی
کی برو والی حشر ای بختی
قاهری دزد مقهوریش بود
زانکه قهر او سراور بود
غالبی بر خواجه دام او شود
تا رسد والی دست اند خود
ای که تو بخرساقی چیره کشته
در نبرد و غالبی آخشته
آن بقاصد منخرم کردستان
تا ترا حلقه می آرد کشان
پن عنان در کش پی این منخرم
در مران تا تو نکردی منخرم
چون کشانیدت بدین شیوه بدام
جمله پسنی بعد ازین اندر زحام
عقل ازین غالب شدن کی گشت شاد
چون درین غالب شدن دید او فساد
تیر چشم آمد خرد بینای پیش
که خدایش سرگردان کل خویش
گفت پیغمبر که هستند از فنون
اهل جنت در خصوص متنازبون
از کمال حرم و سوء الظن خویش
نی ز نقص و بددی و ضعف کیش
در فره دادن شنیده در کفون
حکمت لولار جال مؤمنون
فرض شد بهر خلاص مؤمنین
دست کوتاهی ز کفار لعین
قصه عهد حدیبیه بخوان
کفاید یکم تامت زان بدان
نیز اندر غالبی هم خویش را
زان معنی خندم من از زنجیرتان
دید او مغلوب دام کبریا
زان معنی خندم که بازنجیر و غل
که بگردم ناکهان شبگیرتان
ای عجب کز آتش بی زینهار
از سوی دوزخ بزنجیر کران
هر مقلد را درین ره نیک و بد
همچنان بسته بحضرت می کشد
جمله در زنجیریم و ابتهلا
می روند این ره بغیر اولیا
می کشند این راه را پیکار و ار
جز کسافی واقف از اسرار کار
جد کن تا نور تو رخشان شود
تاسلوک و خدمت آسان کند
کودکانی بری مکتب بزور
زانکه هستند از فواید چشم کور

خواجه بی قهر ایتد سارق آلدی زر
اول کاشغول و والی سدر
خواجه دن اولدمه ایتیدی فرار
اولمز ایدی خذ والی ایله زار
قاهریت دزدی مقهور ایلد
باشن اول قهر ایلد پر شور ایلدی
خواجهیه اولدک تغلب انکه دام
کله دی والی ایتدی اخذ اشقام
ای که سن خلق و زره غالبسن حذر
اول تغلبه سکاوار در خطر
منخرم صورت را نگر کر چه پسل
تاسنی در حلقه ایده متصل
قیل بوقوم منخرمدن احترام
ایلمه تعقیب اولور سن جانکد از
چون بورسم ایله اولور سن بند دام
جمله مشهود ک اولور هر سوز حام
بو تغلبدن نچه عقل اوله شاد
کیم کوره ضمن تغلبده فساد
تیر چشم و پیش بین اولد خرد
دید پیغمبر که بروفق فنون
یک سوء الظن و حرم اولد اساس
انرا چون زیور کوش فنون
قتل کفار دن فراغت ایلمک
سن حدیبیه غزا سنده یقین
غالب ایکن کوردی فخر الانبیا
صانمه کیم زنجیره اولدم خنده ناک
باعث خنده او در اغلال ایلد
بویله بی زینهار آتشدن عیان
بویله بی زینهار آتشدن عیان
سمت دوزخ دن اوب تدپیر ایلد
جنته سوق ایلرم زنجیر ایلد
پهل بویوله هر مقتصد نیک و بد
بویله بسته جذب اولور حقه ابد
جمله در زنجیر خوف و ابتهلا
اولدمه جذب و کشنده راهوار
اولمینلر واقف اسرار کار
جد قیل نور دلک رخشان اولد
تاسلوک و خدمت آسان اولد
زور ایلد اطفال ایدر مکتبده جا
کیم فواید دن دکلدر آتشنا

چون شود واقف بملکت میدود
میرود کودک بملکت بیچ
چون کند در کینه انکی دست مزد
جد کن تا مزد طاعت در رسد
استیا کره مقلد کشته را
این محب حق ز بهر علتی
این محب دایه لیک از بهر شیر
طفل را از حسن او آگاه نی
دان دگر خود عاشق دایه بود
پس محب حق با مید و برترس
وان محب حق ز بهر حق کجاست
کر چنین در چنان چون طالبست
کر محب حق بود لغیره
یا محب حق بود لعینه
هر دور این جست و جو بازان نیست

جانش از رفتن شکفته میشود
چون ندید از مزد کار خویش هیچ
انکی بی خواب کرد شب چو درد
بر مطیعان انکست آید حسد
انیا طوعا صفا بسرشته را
وان دگر را بی غرض خود خلتی
وان دگر دل داده بهر این ستیر
غیر شیر او را از او دلخواه نی
بی غرض در عشق یک رایه بود
دفتر تقلید میخواند بر سر
که زا غراض و ز علتها جداست
جذب حق او را سو حق جاذبست
کی ین سال دایمان خیره
لا سواه خائفان مینه
این گرفتاری دل زان دلبر نیست

واقف اولد قده اولور مکتب نشین
طفلی عزم مکتب ایلمر پر فتور
کیسه سنده کور سه اجر بدن اثر
جد قیل کور دکه اجر طاعتک
استیا کره مقلد ده روا
انده طاعت اولد مرهون غرض
اول محب دایه اما قصدی شیر
طفله حسن دایه دن یوقدر خبر
اول بری مفتون عشق دایه در
اول محب آوده خوف ورجا
پس محب اولد رایه ب قصد خدا
اوله کربویله او کیم طالب اولور
کر محب حقه مطلب غیر اوله
اولکه حق ایله محب عین اولور
بو ایکیده جست و جو اول سرورک

جانی گتمکدن اولور شاد و امین
کور میه کارنده چون نفع واجور
دزد شب و شب بلکه ترک خواب ایلمر
تا اوله رشک مطیعان عادتک
استیا طوعا خطاب اصفیا
بونده تحصیل رضادر بی عوض
بونده حب و شوق مرکوز ضمیر
غیر سلمز شیره در انجق نظر
بی غرض دلسته یک رایه در
دفتر تقلید ایلمر ماتجا
اوله اغراض و مطالب بدن جدا
جذب حق ابتانی جاذب اولور
اول فچن اندن رهین خیر اوله
غیر سلمز خوف ک بین اولور
بو گرفتاری دل اول دلبرک

جذب معشوق عاشق را من حیث لایعلمه العاشق ولایرجوه
ولایخطر بساله ولایظهر من ذلک الجذب اثرقی العاشق
الا الحوف المزوج بالیأس مع دوام الطلب

معشوقک عاشقی جذب ایتدیکنه انک علمی در جاسی اولیوب
خاطرنه دخی خطور و جذب مزبور دن مع دوام الطلب یأس ایله
ممزوج خوفن غسیری عاشقه اثر ظنور ایتدیکن پس اندر

آدم ایجا که در صدر جهان
ناشکیبا کی بدی و از فراق
میل معشوقان نهانست و ستیر
یک حکایت هست اینجا اعتبار
ترک آن کردیم کور جست و جست
تا رید از مرگ یابد و نجات
هر که دید او نباشد دفع مرگ
کار آن کارست ای مشتاق مست
شد نشان صدق ایمان ای جوان
کر نشد ایمان تو ای جان چنین
هر که اندر کار تو شد مرگ دوست

کر بودی جذب آن عاشق نهان
کی دو ان باز آمدی سو و نایق
میل عاشق باد و صد طبل و دفیر
لیک عاجز شد بخاری ز اشطار
تا که پیش از مرگ پندروی دوست
زانکه دید دوستت آب حیات
دوست نبود که نه میوه ستش نه ترک
کاندر آن کار رسد مرگت خوشست
انکه آید خوش تر از مرگ اندران
نیست کامل رو بجو کمال دین
بردل تو پیکر ایت دوست او

مینه کلک که اکیم صدر جهان
آنی ایتمزدی فسراقی ناصبور
میل معشوق اولدی ستور و نهان
بر حکایت اولدی بونده اصل کار
انی ترک ایتدک که بو مطلبله تا
مرکدن آزاد اولوب بول نجات
دوست دیداریکه اولدی دفع مرگ
کار اول کار اولدیم مرغوبدر
صدق ایمانه نشاند پیکان
اولسه ایمان قوی جانکده پهل
کیم ایسکده ایلمنه جانن فدا

ایتمیدی عاشقی جذب نهان
شوق رجعت اندن ایتمزدی طنور
میل عاشق ایسه مشهور جهان
اول بخاری چسکدی عجز اشطار
فیض دیدار اوله قبل الموت اکا
کیم جمال دوستدر آب حیات
دوست اولمز کیم اولدی بار و برک
موت او کار او چهره کلور سه خودر
ساکه کیم موت اوله انده دلستان
پس دکل کامل یوری تکمیل قیل
بی کراهت اولدی یار بی ریا

چون کراهِت رفت آنخود مرکب نیست
چون کراهِت رفت مردن نفع شد
دوست حقست و کسی کش گفت او
کوش دارا کنونکه عاشق میرسد

رسیدن بخاری عاشق در بندگی صدر جهان

چون بیداد چهره صدر جهان
همچو چوب خشک افشاد آن تشش
هر چه کردند از بخور و از کلاب
شاه چون دید آن مرغز روی او
گفت عاشق دوست مچوید تیفت
عاشق حقی و حق آنست کوه
صد چو تو فانیست پیش آن نظر
سایه و عاشقی بر آفتاب
کی بود در پشه تاب تند باد

داد خواستن پشه از باد بحضرت سلیمان علیه السلام

پشه آمد از حدیقه و ز کیه
کای سلیمان معدلت می کتری
مرغ و ماهی در پناه عدل تست
داد ده ما را که بس زاریم ما
شکلات هر ضعیفی از تو صل
شهره ما در ضعف و اشکته پری
ای تو در اطباق قدرت منقی
داد ده ما را از ان غم کن جدا
پس سلیمان گفت ای انصاف جو
کیست آن ظالم که از باد بروت
ای عجب در عهد ما ظالم کجاست
چونکه ما ز ادیم ظلم آن روز مرد
چون بر آمد نور ظلمت نیست شد

چون کراهِت گنبد موت اولم اول
پس کراهِت گنبد اولمک نفع اول
دوست حقد را اولد بصدق مقال
وصل عاشق در قوت طوت کوش قیل

عاشق بخاری نیک صدر جهان خدمت نه وصولیدر

ظاهر اولد چون رخ صدر جهان
خشک و پتاب آیتد جسمش عشق درد
ایتد لیر ساییده طیب و کلاب
ایتدی روی زرد نه چونم نگاه
دوست در پیل عاشقه مطلوب خاص
عاشق حق ایسک اولد قده شهود
یوز سکا بگزرقنا اندر فنا
سایه سن پامال عشق آفتاب
پشه ده ممکننی تاب تند باد

پشه مک حضور سلیمان علیه السلامه با دادن داد خواه اولد بغیر

کله دی بر پشه سلیمان عیان
ای سلیمان ای ز ما مک داور
مرغ و ماهی عدلک ایتشد پناه
سن بزه داد ایت که غایت احقرز
مشکلاتی هر ضعیفک سنده حل
بر زده شهرت ضعف حال و انکسار
حکمت و قدر تله سنس پر بها
سن بزه داد ایلد قیل عنمدن جدا
پس سلیمان دیدی ای جویای داد
کیمد راول ظالم که پر باد بروت
عهد مزده ای عجب ظالم اولد
بز که طوعنق چونک ظلم ایتد وفات
نور کله مجاور ظلمت تمام

نمک شیاطین کسب خدمت میکنند
اصل ظلم ظالمان از دیو بود
ملک زان دادست بارکن مکان
تاب بالا در نیاید دود
تا نلزد عرش از ناله ستم
زان بنادیم از ممالک مذهبی
منکر ای مظلوم سوی آسمان
گفت پشه داد من از دست باد
ما ز ظلم او بستگی اندریم

دیگران بسته با صفا دند و بند
دیو در بندست استم چون نمود
تا نالد حسیق سوی آسمان
تا نکرد مضرب چرخ و سهوا
تا نکرد از ستم جانی سقیم
تا نیاید بر شکهایار بی
کاسمانی شاه دار در زمان
کو دود دست ظلم بر ما بر کشاد
باب بسته از دغون میخوریم

اشته خد متده شیاطین پلید
دیو دند را اصل ظلم ظالمان
سلطنت ویردی آنکون حق بره
آسمانه چقمیه تا دود و دل
عرش اوله آهیتیمان این
اول سببندر ممالکده امان
باقمه ای مظلوم سوی چرخه سن
دید ی پشه باد دود دم بنم
ظلمی ایتمشدر برزی دلتنک غم

ما عداسی بسته بند شدید
بوستم نه دیو در بند کران
اولمیه ظلم و تعدی عاجزه
اولمیه چرخ و سهوایه متصل
اولمیه بر جان ستمن پر این
اولمیه یارب رهین آسمان
کیم مدد دار در کادر کاهن
دست ظلمی ایلدی لرزان تم
بسته لب خونخوار زان دن دمبدم

امر کردن سلیمان علیه السلام پشه متظلم را با حصار خصم
خود بدیوان حکم

سلیمان نبی علی نبینا وعلیه السلام ک پشه متظلمه دیوان حکمه
خصمنی احصار ایله امر ایتمد یکیدر

پس سلیمان گفت ای زیبادوی
حق من گفتست مان ای دور
تا نیاید هر دو خصم اندر حضور
خصم تنها کر بر آرد صد نفیر
من نیارم روز فرمان تا فتن
گفت قول تست بر مان دست
بانک ز دآن شه که ای باد صبا
پن مقابل شو تو با خصم و بگو
باد چون بشنید آمد تیز تیز
پس سلیمان گفت ای پشه کجا
گفت ای شه مرگ من از بود آت
او چو آمد من کجا یام تترار
همچنین جو یای در گاه خندا
گرچه آن وصلت بقا اندر بقا
سایه ای که بود جو یای نور
عقل کی ماند چو باشد سرده او
هالک آید پیش و جش هست و نیست
اندرین محضر خرد باشد ز دست

امر حق باید که از جان بشنوی
مشنوار خصمی تو بی خصمی دگر
حق نیاید پیش حاکم در حضور
مان و مان بی خصم قول او کبیر
خصم خود را در سپا و سون
خصم من بادست او در حکم تست
پشه افغان کرد از ظلمت پیا
پاسخ خصم و بکن دفع عدو
پشه گرفت آن زمان راه کیز
باش تا بر سر دورانم من قضا
خود سیاه این روز من از دود آت
کو بر آرد از نه ساد من دمار
چون خدا آمد شود جوینده لا
لیک ز اول آن بقا اندر فناست
نیست کرد چون کند نورش ظهور
کل شیء هالک لا وجه
هستی اندر نیستی خود طرفه ایست
چون قلم اینجا رسیده شد شکست

پس سلیمان دید ای صاحب فروش
با که فرمان ایلمشدر کیم خدا
اولمچه ایکی خصم ایچون حضور
یوز شکایت ایتمه تنها خصم اگر
با که یوقدر رخصت حکم و عمل
دید ی قولک راست را مرگ روا
پس ندایتدیکه ای بادوزان
سند خصم کله برابر شرعه کل
باداید و با مره اطاعت کلدی تیز
پشه یه دیدی سلیمان قاچمه کل
دید ی شاه اول بنم مو تدر آه
اول کنجبه با که یوق جای تترار
بویله در نور تجلی خدا
گرچه وصلت در بقا اندر بقا
سایه لکور کیم اولور جو یای نور
عقل و جان مهلتک انوار هو
هالک و جوی وجود ایله عدم
عقل اولور بو محبت عالیده پست

امر حق جان ایله واجب اوله گوش
دیگمه بر خصمی خصمندن جدا
حاکمه تحقیق حق ایتمشدر ظهور
کلده کچه خصمی اولمز معتبر
خصمک احصا لیت کجا حق او زر کل
باد در خصم من کدر حکم اکا
کل که پشه ایتمد ظلمکدن فغان
ویر جو ابک من دفع اولسون جدل
پشه اولدم اینده آهنگ کیز
تا ایکی خصمک اوله اشکالی حل
روزم اولد دود ظلمندن سیاه
یوق بکا اندن ره الا فترار
پر تونده کالعه مدد ما عدا
اول بقا انا که موقوف فنا
محو اولور انا که نور ایتمشدر ظهور
کل شیء هالک لا وجه
اول عدم ندر وجوده عکس و دم
کلدی بو بجه قلم اولدی شکست

نواختن معشوق عاشق پهوش را تا بهوش باز آید

معشوق عاشق پهوش نواز شده بینه عقل و بهوش کله بکیر

می کشید از بهیشتی اش در پان
 بانگ زد در گوش او شه ای کدا
 جان تو گاندر فراقم می طیبید
 ای بیدیه در فراقم گرم و سرد
 مرغ خانه اشتری را بی خرد
 چون بخانه مرغ اشتر پانهاد
 خانه مرغست بهوش و عقل ما
 ناله چون سر کرد در آب و گلش
 کرد فصل عشق انس از افصول
 جاهلست او اندرین شکل شکار
 کی کنار اندر کشیدی شیر را
 ظالمست او بر خود و بر جان خود
 جبل او مر علمهار او استاد
 دست او گرفت کین رفته دمش
 چون بمن زنده شود این مرده تن
 من کنم او را زین جان محشم
 جان نامحرم نه پسند روی دوست
 در دم قصاب از این دو ستر
 کفایتی جان رمیده از بلا
 ای خود ما پخودی دستیات
 با قوی لب این زمان من بونو
 زانکه آن لبها ازین دم می رمد
 گوش بی کوشی درین دم برکتا
 چون صلاهی وصل بشنیدن گرفت
 نی کم از خاکست که ز عشو صبا
 کم ز آب نطفه بود که ز خطاب
 کم ز بادی نیست شد از امر کن
 نیست کمتر چون ز نار امر سلام
 نبود از چوب خصم کمتر عیان
 ز امر هوشد چونکه اثر در بان نشان

عاشقی ایتدی قرین هوش و جان
 کوش بهوشینه نذا ایتدی انک
 فر قتمله چکدی جانک اضطر آ
 ای فر اتمله اسیر گرم و سرد
 دعوت ایتد اشتری چون ماکیان
 ایله کده خانه به اشتر شتاب
 خانه مرغ اولکد بر زده عقل و هوش
 ناله کیم عزم ایده بو آب و کله
 فضل عشق انسانی ایتشد رفصول
 مقصدی جبل ایله علای شکار
 آئی الیردی کنسار انکار سیر
 کندینه هم جاننه ظالمدر اول
 انده بو جبل اولدی استاد علوم
 طوتدی دستن دیدی بود بسته در
 چون بمنله زنده در بود مرده تن
 ایلم بن آئی مستغنی جان
 جان نامحرمه یوق سیر جمال
 ایلم قصاب و شش نفع شعور
 دیدی ای سر کشته درد و بلا
 ذاتم ز ندر کما محو و فنا
 بن سکا بی لب بودده مفضل
 پیکله اول ملر بولبدن ایتد جوش
 کوش بی کوشیدن اول برقع کشا
 چون صلا وصل جانان اولکد فاش
 خاکدن ناقص دکل کور کیم صبا
 کور که آب نطفه اولکد خطاب
 با دادن اولدی کلنجبه امر کن
 کم دکلدر نار دن امر سلام
 چوبدن کمتر دکل خصمه عیان
 اندک اندک لطف ایله صدر جهان
 ز رشار ایتسم کرک آج دامنک
 چونکه کلام دادیکه اول بهره پا
 کندیکه کل تا یکی بوسوز و درد
 خانه سیننه او لمغجون میهمان
 سبقت و بام خانه نی ایتد خراب
 ناله صالح ایچون ایلر خردوش
 کل دکل قالمز محسب جان و دله
 اولکد پس وصفی ظلوم و هم جبول
 شیر ی خر کوش ایلمونی در کنار
 اولسه یا معلومی یا منظور ی شیر
 ظالم تا عدل ایله قائمدر اول
 رهبر عدل ایتدی ظلم اول ظلوم
 فیض دم بسدن کرک کیم خسته در
 اول بجا جاندر که کچدی روح دن
 بخششم اولسون کار و روح روان
 جان او در کیم اصلیدر کوی وصال
 مغز نغزی پوسته تا اوله دور
 باب وصل اولدی کشاده الصلا
 اول فنا و محو اولور صحو و صفا
 سویلمر چوق راز دکلش کوش قیل
 بر لب جوی نهاندن پر خروش
 قیل و قوف یفعل الله ما یشا
 اندک اندک ایتد مرده اشعاش
 سبزه پوش ایلر سر افراز فنا
 طوغدک یوسف طاعتان چون آفتاب
 رحمه طاوس و مرغ خوش سخن
 گلستان اولدی خلیله بالتمام
 امر هودن اولکد اثر در بان نشان

کم ز کوه سنگ نبود کز ولاد
ناقه کان ناقه ناسته زاد زاد
زین همه بگذر نه آن مایه عدم
عالی زاد و بر آید دمبدم
بر جمید و بر طپید و شاد شاد
یک دو چرخ زدی و سجود اندر شاد

کوه نسکیندن دکل کم ایل یاد
طوغدی اذن ناقه اولد ناقه زاد
جمله دن کج در کین ایکن عدم
طوغدی هم طوغد نقده عالم دمبدم
شاد و خندان عاشق شوریده سر
بر ایکی صرخ اوردی اولدی سجده بر

با خویش آمدن عاشق پهوش ورو آوردن او بشنا

عاشق پهوش کندینه کلوب نشایه آغاز ایتدی کیم در

کفت ای عنقای حق جازا مطاف
شکر که باز آمدی زان کوه قاف
ای سرافیل قیامگاه عشق
ای تو عشق عشق وای دلخواه عشق
اولین خلعت که خواهی داد نم
کوش خواهم که بنی بر روز نم
کر چه می دانی بصفت حال من
بنده پرور کوش کن احوال من
صد هزاران بار ای صدر فرید
ز آرزوی کوش تو پهوشم پرید
آن سمی تو آن اصغای تو
وان تبسمهای جان افزای تو
آن نیوشیدن کم پیش مرا
عشو جان بد اندیش مرا
قلبهای من که آن معلوم تست
پس پذیرفتی تو چون کان در دست
بهر کتاجی شوخی خسر
حلمها در پیش صلت ذره
اولا بشنو که چون باندم زشت
اول و آخر ز پیش من بجمت
ثانیا بشنو تو ای صدر و دود
که بسی جستم ترا ثانی نبود
ثانیا تا از تو سپردن رفت ام
کویا ثالث ثالثه کفتم ام
می ندانم خامه از رابعه
رابعه چون سوخت مار از مرعه
پی بری باشد یقین از چشم ما
هر کجا یابی تو خون بر خاکها
کفت من عدست این بانک چنین
ز ابر خواهد تاب بار در زمین
من میان کفت و کریم می تم
یا بکریم یا بکویم چون کنم
کر بکویم فوت می کردد بجا
در بکریم چون کنم شکر و ثنا
می شد از دیده خون دل شها
بین چه افتادست از دیده مرا
این بکفت و کریم در شد آن نجف
که برو بکریمت هم دون هم شریف
از دلش چندان بر آمد های وهو
حلقه کرد اهل بخار کرد او
خیره کویان خیره کویان خیره خند
مردوزن خرد و کلان حیران شدند
شهر هم هم رنگ او شد اشکریز
مردوزن در هم شده چون رختیز
آسمان می کفت آندم با زمین
کر قیامت را ندیدیستی بپن
عقل حیران که چه عشقت و چال
تا فراق او عجب تریا وصال
صحن بر خوانده قیامت نامه را
تا مجسره برد ریده جا را

دید ای عنقای حقانی مطاف
شکر کیم ایتدی که رجوع کوه قاف
ای سرافیل قیامگاه عشق
عشق عشق و مطلب دلخواه عشق
اولین خلعت که بردوش آید سن
استرم احوالی کوش آید سن
کر چه صفتله پلور سن حالی
کوش قیل ای بنده پرور قالی
نچیوز پیک کره ای صدر فرید
استماعک شوقی در دلده بدید
اول سنگ اصغای سمع شفتک
اول بتسلرله حسن سیر تک
پش و کم حقمه لطف ستر حال
بنده خود آرایش نخلت مال
قلب قلم سا که معلوم و عیان
نقد را ای جدر قبول کله همان
لطفک کتاج قول کیم غره در
حلمه حکمک یا بنده ذره در
اولا کوش ایتکه اولد قده جدا
منظرده ظلمت اولدی ماعدا
ثانیا طوت کوش هوشک کیم بجا
چوق طلب قیلد که یوق ثانی سکا
ثانیا خار جده کوردم تادلی
اولدی چون ثالث ثالثه قالی
رابعه صد حیف وقت ضایعه
مشبه خامه صدر البع
قنده بولسک خاکده بر قطره خون
اول بنم چشمیدن اولدی خود نمون
سوز لر م رعد اولد بواه و این
چون سحاب آماده روی زمین
اولشم قول و بجا پنسنده زار
آغسلم یا سویلمم شکل بو کار
سویلا ریم فوت اولور بدن بجا
آغسلم پنجه اولور شکر و ثنا
خون دلدر دیده دن شاد ووش
کورنه واقع اولد بنده دیده دن
دید ای بویله اولدی کویان اول نجف
اغلدی اکو وضع ایلد شریف
اولقدر قلبندن ایتدی های وهو
کلیله اهل بخار ا سو سو
کیمی کویان کیمی نالان پر صدا
اولد حیران مردوزن بای و کدا
خلق انکون اشکریز و ناله زن
محشر اولد صانکه جمع مردوزن
دید ای اول دمه زمین آسمان
کر قیامت کورم که کور عیان
عقل حیران بونه عشق اولدنه حال
یا فراق اولد عجب تریا وصال
صحن کشف ایتدی قیامت نامه سن
ککشان چاک ایتدی اولدم جا سن

باد و عالم عشق را بیسگانگی	اندر و هفتاد و دو دیوانگی	عشق ایکی عالم دن اولد سبر دون	انده وار تیش ایکی در لوجنون
سخت پنهانست و پیدایریش	جان سلطانان جان در حسرتش	غایت اخفی اولد ظاهر چیرتی	جان سلطانان جانده حسرتی
غیر هفتاد و دو ملت کیش او	تخت شاهان تخت بند پیش او	ملت هفتاد و دو اولد که پسند	تخت شاهان منظر نده تخت بند
مطرب عشق این زند وقت سماع	بندگی بند و خداوندی صداع	مطرب عشق سور وقت سماع	بندگی بند اولد مخدومی صداع
پس چه باشد عشق دریای عدم	در شکسته عقل را انجا قدم	پس ند عشق اولدی بر بحر عدم	عقل انک در کنده کسور اقدام
بندگی و سلطنت معلوم شد	زین دو پرده عاشقی مکتوم شد	بندگی و سلطنت معلوم شد	عاشقان اولد یکسور مکتوم شد
کاشکی هستی زبانی داشتی	تازهستان پرده با برداشتی	دار لغه ای کاش و آید بر زبان	تا که وارلق پرده سن آید بیان
هر چه کوی ای دم هستی از ان	پرده دیگر بروستی بدان	دارلق اندن سر نه اینسه گفتگو	پیل انک ایله حجابن تو تو
آفت در آن قاست و حال	خون بخون شستن محالست و محال	آفت در ای اولدی قال و حال	قانی قان آید یومق امر محال
من جو با سود ایانش محرم	روز و شب اندر قصص در دم	بنکه اولدم محرم سود اییان	روز و شب کچ قصصه دم زمان
سخت مست و سچو و آشفته	دوش ای جان بر چه پهلو خفته	سنده ای جان مستی پر عبده	قنده اولدک دون کچه پهلو زده
بان هوش دار بر ناری د	اولا بر چه طلب کن محرم	هوشمند اول هر ده همدم کرک	قیل طلب اولد کجا محرم کرک
عاشقی و مستی بکشاده زبان	الله الله اشتری بر نادوان	عشق و هم مستی و هم کنتار پر	الله الله نادوان اوزره شتر
چون ز ناز و راز او گوید زبان	یا جمیل الستر خواند آسمان	ناز و رازن سویله انک زبان	یا جمیل الستر دیو بهفت آسمان
سرتی در پشم و پنبه آذرت	تا همی پوشش او پیدا ترست	ستر اولور می پنبه و پشم اچره نار	سن خفا قید نده اول خود شعله بار
چون بگویم تا سرش پنهان کنم	سهر بر آرد چون علم کاینک منم	سرتی اخفایه بن جهد ایلمسم	کندین اظهار ایله اول همچون علم
رغم انغم گیردم او هر دو کوش	کای مدغ چوش می پوشی پوش	رغم انف ایچون ایدر اول کوشمال	دیر نچه اخفا تسبول ایله بر حال
کویمیش رو کر چه بر جوشیده	همچو جان پیدایی و پوشیده	اکه سوز بندن یوری پر جوشن	جان کبی ظاهر ولی رو پوشن
کویدا و محبوس جنبست این تم	چون می آذر بر زم خنک میزنم	اول بکایدیر حمده محبوسم ولی	می کبی مجلسه صمیم منجلی
کویمیش زان پیش که کردی کرد	تا نیاید آفت مستی برو	بن دیرم اندن مقدم وار که سن	شور مستیدن اولور سن نعره زن
کویدا ز جام لطیف آشام من	یار روزم تا نماز شام من	دیر که جامه اولوب رشک فلک	یار روزم تا نماز شاه دک
چون پاید شام دزد و جام من	کویمیش داده که نام شام من	چون کلو شام آید بندن جلب جام	بن دیرم رداینگه یوقدر با که شام
زان عرب بهناد نام می مدام	زانکه سیری نیست میخوار مدام	نام می اولد عبده چون مدام	پس می آشامان ایدر شرب دوام
عشق جوش داده تحقیق را	او بود ساقی نهان صدیق را	عشق جوش داده تحقیق در	هم نهانی ساقی صدیق در
چون بجویی تو توفیق حسن	باده آب جان بود ابریق تن	ساکه بو تمشیل توفیق حسن	باده آب جان اکا ابریق تن
چون پفراید می توفیق را	قوت می بشکند ابریق را	چون می توفیق اولور مردانه دست	قوت می ایله ابریقی شکست
آب کرد ساقی و هم مست آب	چون کمو الله علم با صواب	آب اولور ساقی و هم مستانه آب	ایتمی لوج و الله اسلم بالصواب
پرتو ساقیست کاند شیره رفت	شیره بر جوشید و رقصان کشت رفت	شیره اچره پرتو ساقی نهان	شیره جوش و رقصه اولد روان
اندرین معنی پیرس آن خیره را	که چنین کی دیده بودی شیره را	قیل بو معنایی سوال اول خیره دن	هیچ کور مشی بورازی شیره دن
بی تفکر پیش هر داندن هست	انکه با شوریده شوراننده هست	هر کسه اولدی بدی بی تعب	هر سببه اولور البت سبب

حکایت عاشق در از هجری و بسیار امتحانی

هجری پایان و طول امتحانه مستلا اولان عاشق حکایه سیدر

یک جوانی بر زنی مجنون بست	می ندادش روزگار وصل دست	بر جوان مجنونی اولدی بر زنی	هیچ اکال دیرد وصلی انک
روز و شب چو آب عیشت زار	بی دل و شوریده مجنون زار	روز و شب چو آب عیش اولد زار	بی دل و شوریده مجنون زار
بس شکنجه کرد عشقش بر زمین	خود چرادرد ز اول عشق کین	چون شکنجه ایستد که در عشق	کیم نخون اولدن ایتمز عشقی مشق
عشق از اول چسرا خونی بود	تا کزیر دهمسره که پیرونی بود	عشق اولور اول نخون خویز و تیز	تا ایدیه خارج اولان اندن کیز
چون فرستادی رسولی پیش زن	آن رسول از رشک کشتی راهزن	اول زنه ایستیدی ارسال رسول	آنی ایلردی حسله اول ملول
در بسوی زن نبستی کاتبش	نامه را تصحیف خواندی نامش	نامه یا زسه اول زن ایچون کاتبی	نامه بی تصحیف او قوردی نابی
در صبار اپک کردی در وفا	از غباری تیره کشتی آن صبا	قاصدن پیک صبا ایتمه اگر	تیره و مغسبر اولور باد سحر
رقعه کبر بر پر مرغی دوختی	پر مرغ از قف رقه سوختی	پر مرغه نامه سن ایستیدی بند	سوز رقه پرن ایلردی سپند
راهها چاره را غیرت بست	لشکر اندیشم را رایت شکست	با غلدی غیرت طریق چاره سن	ایتدی سد فکردل آواره سن
بود اول مونس غم اشطار	آخرش بشکست کی هم اشطار	مونس غم ایدی اول اشطار	ویردی تا صکره حزن و انکسار
گاه کفتی کین بلای بی دو است	گاه کفتی فی حیات جان ماست	گاه دیر ایدی بولاد ربی دوا	گاه دیر ایدی بو حیات جان بکا
گاه هستی زو بر آوردی سر	گاه اواز نیستی خوردی بری	گاه ایدوب شوقله دعوی وجود	گاه اولوردی عشق ایله محدود
چونکه بروی سرد کشتی این بناد	جوش کردی کرم چشمه اتحاد	چون کا سرد اولدک بود وضع و نهاد	کرم و جوشان اولدک عین اتحاد
چونکه بانی برکی غربت ساخت	برک بی برکی بسوی او ساخت	کلدی بی برکی غربت خوش اگا	برک و بارن دورد غربتدن یگا
خوشهای فکرش بی گاه شد	شیر و انزار هما چون ماه شد	خوش فکر تله اولوب شکر در راه	رهنمای شبروان اولدی چوماه
ای با طوطی کویای خمش	ای با شیرین روان روتش	ای نچه طوطی کویا دار خموش	ترش رو شیرین روان و دلق پوش
رو بکورستان می خامش نشین	آن خموشان سخن کورا بپین	دارا و تور خاموش کورستانی کور	اول خموشان سخن کویانی کور
لیک اگر کرمک پسنی خاکشان	نیست یکسان حالت چالاکشان	خاکه یکر نک اولور لر سه اگر	برد گل حالت لری امر دکر
شخم و محم زندگان یکسان بود	آن یکی نمکین دکر شادان بود	شخم و محم زندگان یکسان ولی	کیمی محزون کیمی مسرور و جلی
توجه دانی تا نوشی قاشان	ز آنکه پنهانست بر تو قاشان	تا که اندردن سکا یوق فهم قال	سا که ممکنی اولد مفهوم حال
بشنوی از قال های وهوی را	کی پسنی حالت صد توی را	کوش ایدرسن های وهو قالی سن	فهمه امکان وار میدر احوالی سن
نقش ما یکسان بصدنا متصف	خاک هم یکسان روانشان مختلف	صورتا بر سیرت نامختلف	خاک بر ارواح موتی مختلف
همچنین یکسان بود آوازه	آن یکی پردرد و آن پر ناز	کور که یکسان اولده آوازه لر	پری پردرد و بری شادی اثر
بانک اسبان بشنوی اندر مصاف	بانک مرغان بشنوی اندر طواف	کور صهییل اسی به کام مصاف	نغمه مرغی ایشت وقت طواف
آن یکی از حقد و دیگر از ارتباط	آن یکی از رنج و دیگر از نشاط	پری حقد اوزره برنده ارتباط	اول برنده رنج و آخرده نشاط
هر که دور از حالت ایشان بود	پیش آن آواز ما یکسان بود	هر کیم اول حالتدن اولدی دور تر	اولدی یکسان آکه اول آوازه لر
آن درختی جنبه از زخم تبر	وان درخت دیگر از باد سحر	بر درخت آز رده زخم تبر	اول بری نازنده باد سحر
بس غلط کتتم زدیک مرده ریک	ز آنکه سر پوشیده می جوشید دیک	بس غلط ایتمدکه دیک مرده ریک	کلمه جوشه اولسه سر پوشیده لیک
جوش و نوش هر کست کویدیا	جوش صدق و جوش تزویر و ریا	جوش و نوشه ایتمه هر کس برندا	جوش صدق و جوش تزویر و ریا

کرداری بوزجان روشناس
آن دماغی که بران کلشن تند
پن بکواحوال آن خسته بگر
کر بخاری دورمانیم ای پسر

یو عیسه کر سنده جان روشناس
بر دماغ اتا که کلشن آشنا
سویله حالن قالدی اول خسته بگر
کیم بخاریدن بعید اولد خبر

یا فتن عاشق معشوق را دویسان
انکه جوینده یا بنده بود که
فن بعمل مشقال ذره خیر ایره

ومن بعمل مشقال ذره خیر ایره
مصد انچه عاشق معشوقی
بولیغن و طلب و صولی مستلزم اولد یغن بیساندر

کان جوان در جستجو بد هفت سال
سایه بحق بر سر بنده بود
گفت پیغمبر که چون کوبی دری
چون نشینی بر سر کوی کسی
چون ز چاهی می کنی هر روز خاک
جله داسند این اگر تو نکروی
سک بر آهن زدی آتش بخت
انکه روزی نیستش بخت و نجات
کان فلان کس کشت کرد و بر بند
بلعم با عور و ابلیس لعین
صد هزاران انبیا در هر وان
این دورا کبیر که تاریکی دهد
بس کس که نان خورد دشت داد
پس تو ای دبار روان هم مخور
صد هزاران خلق ناها میخورد
تو بدان نادر کجا افتاده
این جهان پر آفتاب و نور ماه
که اگر حقست پس کوروشنی
جله عالم شرق و غرب آن نوریت
چه رنگن رو با یوان و کروم
پن مگو کاینک فلانی کشت کرد
پس چرا کارم که اینجا خوف هست
وانکه اولمکذاشت کشت و کار را
ترک تفصیلا ترا میسکن همان
از خیال وصل کشته چون خیال
عاقبت جوینده یا بنده بود
عاقبت زان در برون آید سری
عاقبت پسنی تو هم روی کسی
عاقبت اندر رسی در آب پاک
هر چه می کاریش روزی بد رو
این نباشد و در باشد نادر
بگر دعقلش مگر در نادات
وان صدف برد و صدف کو هر نداشت
سود نامدشان عبادتها و دین
ناید اندر خاطر آن بد کمان
در دشت دبار جز این کی نهد
مرک او کرد و بکیر در کلو
تا نیفتی همچو او در شور و شر
زور می یا بنده و جان پرورند
کره محسرومی و ابله زاده
او بهشته سر فرو برده چاه
سر ز چه بردار و بنسکرامی دنی
تا تو در چاهی نخواهد بر تو تافت
کم تیز اینجا بدن کالچ شوم
در فلان سالی ملخ کشتش بخورد
من چرا افشانم این کندم ز دست
پر کند کوری توانبار را
حال آن عاشق جوانز کن بیان

اول جوان اولد طلبده هفت سال
ظل حق کیم یا در بنده اولور
دید پیغمبر کیم ایتسه قرع با
بر کیمک ایتسک نشیمن کوینی
چاه قصیدله ایدر سک حفر خاک
جله یہ معلوم و ظاهر پیگان
سک و آهندن چقار البت نادر
اولد بر کون بنخته اولم کار کر
کیم فلان زرع ایتسه حاصل اولمک
بلعم با عور و ابلیس لعین
نچه پیک پیغمبران و ساکان
اول ایکی مردود ایله ایلمر مثال
نچه لرد لثا دعیش نان و خوان
امدی سنده نان بیمه تا کیم سکا
نچه یوز پیک خلق ایدر نانی غذا
سن او حال نادره دلده سکن
بوجان پر آفتاب و نور ماه
بوا کر حقد رقی پس روشنی
شرق و غرب عالمه تابان او نور
چاهی قویسل عزم باغ پر فرج
دیمه کیم اشته فلان در بی حصاد
کار مرزعه بودر خوفم عیان
اولد کیم ایتسه ترک کشت و کارینی
کج بو تفصیلا تدن ایله همان
کیم خیال وصل ایله اولد خیال
عاقبت جوینده یا بنده اولور
فتح باب ایله اولور اول بهره یا
بر کون البته کور رسن روینی
امر حاصلدر وصول آب پاک
هر نه زرع ایتسک او در حاصل همان
چقمز ایسه ستر تد پیر کار
عقل اگا با ستم نو آورده مگر
هم فلان بولد صدف در بولمدی
اولمک دین و عبادتله این
اولمرا استشهدا قلب بد کمان
ظلمت ادبار اولور قلبنده حال
نان اولور بند کلو و مرک جان
اولمیه واقع اولان واقع اگا
قوت جانپور له قوت در قفا
شهریوق محروم و ابله زاده سن
پس نخورد سر فرو سازی چاه
چا بدن رفع سرایت باقی دنی
سن ایسچاه اچره یوق ساکه حضور
کل تعلق ایلمه شوم اولد کج
کیم کچن میل کشتنه دوشد جراد
تخم کندم چقمسون الدن همان
ز عمکه مملو ایدر انبارینی
اول جوان عاشق طحان بیان

چون در می میکوفت او از سلوئی
 جست از یم عس شب او بی باغ
 گفت سازنده سببر آن نفس
 ناشناسا تو سبها کرده
 بهر آن کردی سبب این کار را
 در شکست پای بخش حق پری
 تو مبین که بر درختی یا چاه
 مر ترا هر چه کراهیت شود
 کر تو خواهی باقی این گفت و کو

عاقبت دریافت روزی خلوتی
 یا خود را یافت چون شمع و چراغ
 ای حسد او رحمتی کن بر عس
 از درد و زخ به شتم برده
 تا نذارم خوار من یک خار را
 هم ز قعر چاه بکشاید دری
 تو مرا این که منم مفتاح راه
 با حشش کردی نظر رحمت شود
 ای اخی از دستر چارم بجو

چونکه ایتدی قرع باب سلوئی
 مائمنی اولدی عس خویسله باغ
 خالق اسبابه شکر ایتدی ادا
 پیلمز اینک بن سبب قیلدک تمام
 پس سبب قیلدک بجا بوکاری سن
 باشکت اولسه ویر حق بال و پر
 باقمه سن جایک درخت اوله یا چاه
 هر نه کیم سا که کراهیت اولور
 مطلبک ایسته تمام گفت و کو

عاقبت بولدی او کونده حسلوئی
 یارن انده بولد اول شب چون چراغ
 قیلدی رحمتله عس ایچون دعا
 باب دوزخدن بهشت اولد مقام
 کور میم تا خوار هر بر خاری بن
 قهر چاهی فتح ایدر مانسدر
 باق بصیرتله نذر مفتاح راه
 حق ایله اینسک نظر رحمت اولور
 دفتر چار مدن ایله جست و جو

